Cat. Inc. 40

4°

Ugo rugerius librorum Impressor bononiensis Doctoribus. et scholaribus. notarijs. et secularibus. ecclesiasticisque professoribus omnibus. Salutem plurimam dicit.

Si quis in hac vita est diuini iuris amator:
  Pontificum canones: sanctaque iura colit:
Si quis et in patrum decretis scripta sacrorum.
  Ac decisa quidem cuncta videre cupit:
Hoc opus inquirat mira breuitate notatum:
  Hoc opus inueniat: hec vbi clara patent:
Ponitur hic etenim sacre concordia legis:
  Jungitur hic etiam lex noua cum veteri.
Hic noua glosarum summe diuisio scripta est.
  Signantur glose: cunctaque digna nota.
Sis foelix igitur longum Ludouice per euum.
  Doctor. eques: genuit quem bolognina domus
Te laudat presens etas: tibi postera debet:
  Omnibus immensum tu bene tollis onus.
Hos opus hoc igitur canones: et iura colentes
  Doctores. scribe. discipulique legant
Omnibus hec seges est: et in omni fertilis agro:
  Zizanie desunt: nec valet herba nocens
Messores veniant: messis cuicunque placebit:
  Qui non infecto digerat ore cibos
Hunc prior impressi librum Rugerius Ugo:
  Aureus hic liber est editus arte mea:

Idem Ugo Rugerius bononie impressor. Anno a natiuitate Saluatoris nostri. Mcccclxxxvj. die. xij. augusti.

Prohemium

In nomine san

cte z indiuidue trinitatis Amen. ¶ Supprem⁹ ille sacri iuris pōtificij pfessor z Bononie legū nutricis vetustissime. Ut dicit glo. i.l.fi.in prin. C.de testa.ac inclyte patrie nostre Reuerendus olim archydiaconus domin⁹ Guido de baysio cō/bononiēsis in suo solēni prohemio decretorum.opus illud laudās.nō immerito aureū id appellat. ¶ Similr̄ ego Lodouicus bologninus minum⁹ inter alios.v.i.doctor iura ciuilia hore mane legēs hoc meo p̄rio āno mcccclxxvj.Quo anno ea iura ordinarie legere cepi in hoc vetustissimo Bononie studio.z aureū z qđ plus ē diuinū id decretorꝫ opus esse diiudicans cuꝫ in eo omnia fere q̄ dici z excogitari possint examinata luculenter z diffuse repiant.iuxta illud quod habetur i.c.legim⁹.el p̄ infra.xxxvij.dist.i versi. qcqd alibi querit hic pfecte inuenit. z hic ē perfecta virtus z sapientia zc. Et demuꝫ ea copiose declarata fuerunt p q̄plures vt ita dixerim in vtraqꝫ censura deos.et maxime p Johannē Illū theotonicum glosatoribus omnibus pferēdū.nō ex ordine sꝫ ex fructu vt bis vtar clarissimi in toto orbe monarce Johannis andree Caldarini itidem conbononiensis ī phemio clemētinaꝝ in verbo iūnes. ¶ Et ex post etiā p Bartholomeū bru ienseꝫ virum nō cōtemnēduꝫ.necnon z p alios q̄plures patres egregios cōmenta sunt. ¶ Sed q̄ magno et intollerabili labore legentium p̄dicta oīa inueniunt.z longus tractuꝫ tēporis pro eis omnibus habēdus expostulāt vt de se patet. ¶ Statui nūc pro vtilitate legentiū et oīm studere volentiū.necnō ob humane vite breue curriculuꝫ ac infiniti laboris leuamē.ad oīa ibi seriose et multū diffuse descripta.facilem aditum z breuem p certo nouiter cōponere. ¶ Oēs siquidē distinctiones q̄ sunt centū vna et ex post causas q̄ sunt.xxxvi.z questiones earū que sunt.clxxi.cū tractatibus d̄ penitentijs in septē distinctōes.et de cōsecratiōe in quinqꝫ distinctiones partitis subsequentibus.et in eis singula oīa ꝯtenta diuidendo. Et singula pticulariter cū omnib⁹ iuribus et quottis pbātibus i vno quoqꝫ articulo p me allegatis decidēdo. ¶ Necnō oīa que ex eis notatu digna mihi visa fuere tam in textu ꝙ in glosis diligēter in locis suis annotādo z colligendo. ¶ Cuꝫ additionib⁹ insup z supplētiōib⁹ nouis satis supqꝫ satis opportunis z necessarijs ad omnia predicta. ¶ Quas quidē additōes ex pfundissimo illo veteri testamento videlicet ex oībus libris legalibus historialibus sapientialibus z pphetalibus ¶ Atqꝫ etiā ex epistolis astra sūma scādētibus.celiqꝫ ipsiꝫ penetratibus illius electionis vasis z magistri gentiꝫ.vt vtar verbis beati Jeronimi aduocati mei in plogo Biblie ī.ij.cap.in pricipio Apostoli Pauli p̄dicatoris egregij. ¶ Quasqꝫ additōes ēt ex sacratissimoꝝ euāgelistarum codicibus. necnō ex inumerabilib⁹ alijs sacris scripturis z vbiqꝫ sparsim. tpibus iā retroactis assumpsi.longisqꝫ cū vigilijs didici De qbus oībus in hoc ope nostro sepe immo sepius mētionē facio.ea oīa i specie z originaliter cōmemorando tanquā testimonia vere fundalia.z omni veritate refertissima. ¶ Que oīa in mediuꝫ deduximus pro cōfirmatione z intellectu eorum.z etiam pro noua quadā concordia z armonia.cuꝫ eis omnibus que per diuersos patres z excellentissimos auctores z sacre pagine professores in toto decretorū volumine descriptos collocata sunt Quoruꝫ dictis sepenumero z quasi semper addidisse ac etiā tot innumerabiles sacros libros de quibus.s. proxime dixi me vsqꝫ ad hunc.xxvi.etatis mee annum quem in p̄sentia ago perlegisse forsitā z sine forte videbit tibi nouū.z dices insup ppter hec me posuisse os in celuꝫ. ¶ Sed vt primo de additionib⁹ z supletōibus ad oīa dicta tantoꝝ patrū loquamur.nō mireris queso nec nouuꝫ hoc iudices velim.quia omniū habere memoriam z in nullo peccare.potius diuinitatis est ꝙ mortalitatis.quod z a maioribus nostris dictū ē zc.l.i.vnica.i ver.sꝫ cū primū C.de vete.iure enucle.z voluit ēt Specu.i tit.depositi i §.vi.vers.tam. Et eo maxime cū ineris addet nō multū difficile sit. ¶ De tot āt sacroꝝ libroꝝ tā veteris ꝙ noui testamēti i quibus tot⁹ orbis a creatōe ei⁹ ꝯsistit z ēt aliaꝝ sacratissimaꝝ scripturaꝝ z incredibili quadā p̄ria frōte tot cartaꝝ reuolutiōe ꝑpositione hui⁹ opis nr̄i facta tibi respondeo cū illo breui versu. Nā celeri studio discere multa potes.z ēt q̄ omne exercitium p ꝯtinuū vsum deo fauente suscipit incremētū.l.legat.§.ornatricib⁹.ff.de legat.ij. Atqꝫ ēt cū nihil difficile sit volētibus vt Terētiano illo in p̄sentia vtar. ¶ Ultra p̄dicta ēt oēs glo. sūmarias q̄ qdē innumerabiles et magistre sūt diuidere d̄ parte i parte necessariū duxi.cū oīb⁹ eaꝝ i vnoquoqꝫ decisiōibus z maxime ꝓ te q i recitatoe punctoꝝ in rigoroso examie iuris canōici semp hēs eas

referre diuidēdo et expediēdo iuxta morē iam diu a maiorib⁹ nostris traditū. ¶ In q bus eqdē glosis sūmarius maxia vis et dif ficultas vtilitasqꝫ ꝯsistit. et in qb⁹ omniū iudicio dependēt lex et ꝓphete. Ex qbus oi bus in hoc ope nr̄o breuiter ꝑ me vt infra collocati et noua breuitate cōtextis magnū ꝛ ingēs vt ita dixeri ī chaos ad nouā ꝛ bre ue formā ꝓut oculata fide videbis reduxi. ¶ Fuit eni breuitas mihi ſp amica sicut ꝛ modernis q ea gaudēt. iuxta. l. i. ꝛ ibi hoc no. Bar. ff qd met. cau. ꝛ l. fi. §. i. C. d ap pella. ꝛ in. c. sca romana ecclesia in ver. itē orosiuꝫ ibi miraqꝫ breuitate. ꝛc. xv^a. distin. ¶ Qd opus sylogi authon idest collectio Florꝝ nō ab re nuncupabit. Et ꝯsonātia to tius testamēti veteris ꝛ noui cū omib⁹ scri ptis in hoc amplissimo decretoꝝ volumine q̄ꝫ cōmodius fieri potuit singulis singula ꝑ notādo ꝛ inuicē inserēdo ¶ Quod opus q̄le cūqꝫ sit ad te Reuerēdissime in xp̄o pater ꝛ dn̄e affinisqꝫ singularissime dn̄e Ludouice de lodouisiis sedis apostolice ꝓthonotarie dignissime ꝛ prelibati Bononie studii dicto domio Guidoi i archidiaconatu ad pūs sue cessoꝛ būmerite ꝛ ī toto terraꝝ orbe doctoꝛ celeberrīe tāquā ad seuerū ꝛ iustissimū re rū omniū cognitorē ꝓmissa debita cōmēda tione transmittere censui. ꝛ bene vale.

¶ Distinctio prima.

Umanum ge^{n⁹}. ¶ hec est pria di stinctō in qua obmissis pluribus que in principiis libroꝝ dici cōsue uerūt que hic ēt dici possent nisi magis vtilia vrgerēt breuiter ponā cōclusiōꝫ verā in oi bus q̄ in ea ꝑ supp̄remū magistrū Gratianū tractantur cū iuribus ꝛ q̄ttis intentiōꝫ suā ī vnoquoqꝫ ꝓbātibus. Et ideꝫ facia in omi bus aliis distinctōibus sequētib⁹ q̄ sunt cen tuꝫ vna vt de se patꝫ. Et ex eis singulis ēt oia notatu digna colligem⁹ q̄ nobis notāda fuisse videbūt. ¶ Et ideꝫ i causis ꝛ qōib⁹ omib⁹ me facturū esse pollicéoꝛ Quaꝝ di stinctionū ꝛ ēt causaꝝ sequētiū ꝛ questionū loca ꝛ materias habere parū ēt esse diuidi cās ope p̄ciū fore duxi decisiōꝫ ī vnoquoqꝫ subnectēdā esse vt ea oia q̄ diuidēdo cōclu dendo ꝛ singula oia ꝑnotādo magno cū la bore cumulaui. ꝛ q̄ ad omnes hoc in decre toꝝ libro patres insignes ꝛ auctores descri ptos q in sacra pagina dii fuere vt videbis sepenumero ex scripturis testamēti veteris ꝛ noui aliisqꝫ īnumerabilib⁹ singula singu lis armonia quadā noua cōcordādo addidi. ꝛ magno cū labore eorū dicta declarando multotiēs ꝛ q̄si semꝑ suppleui. Et in locis suis cōmodiorib⁹ ꝛ oportūis sigillatī cūcta locaui cuicūqꝫ legēti facile ꝛ maxie tibi q tēpe eges ꝛ q laborē fugis pateāt. ¶ hec igit in ordine p^a distinctio de duob⁹ princi paliter tractat. ¶ Prio quot iuribus regat totuꝫ hūanuꝫ genus. In quo breuiter ꝯclu dit q̄ regit duob⁹ videlꝫ naturali iure scri pto ꝛ nō scripto. tex. ē i. §. hūanū genus qd est capitulū pri^m. ꝛ in. c. mos. ꝛ i. c. ꝯsuetu do. ꝛ in. §. cuꝫ itaqꝫ ea. dis. ¶ Secūdo pōit septē species seu differētias iuris ponendo earuꝫ diffinitionem. ꝛ primo quid sit ius na turale. ¶ In quo concludit q̄ est cōmune omniuꝫ nationū eo q̄ vbiqꝫ instinctu natur̄ non constitutōe aliqua habetur. tex. est in c ius naturale ea. dis. ¶ Iteꝫ ponit qd sit ius ciuile de quo dicas vt in. c. ius ciuile ea. dis. vbi dicit q̄ ē qd qsqꝫ populus vel ciuitas sibi ꝓpriū hūana diuinaqꝫ cā cōstituit. ¶ Itē qd sit ius gentiuꝫ. de quo dicas vt in. c. ius gentiū ea. dis. vbi dicitur q̄ est sediuꝫ occu patio ꝛ quo iure omnes fere gētes vtunt. ¶ Iteꝫ qd sit ius militare. de quo in. c. ius militare ea. dis. vbi dicit q̄ ē belli inferēdi nexus solēnitates federis faciēdi ꝛc. ¶ Itē quid sit ius publicum de quo i. c. ius publi cū ea. disti. vbi dicit q̄ est in sacris ꝛ sacer dotibus ꝛ magistratibus. ¶ Iteꝫ qd sit ius quiritū dicens q̄ est ꝓprie romanoꝝ q̄ nul li tenēt nisi romani. vt in. c. ius quiritū q̄ ē e. fi. eadē dis. ꝛ pōit oia que ex dictis iurib⁹ ꝓcesserūt diuersimode ꝛ diuersis tempꝛibus ¶ habes ergo mō notar̄ ōs p̄dictas diffini tōs iuriuꝫ. ¶ Et ēt hēs notare text. in d. c. humanū genus in ver. oia quecunqꝫ vultis vt faciant vobis ꝛ vos eadeꝫ facite illis ꝛ econtra hec ē ei lex ꝛ ꝓphete ꝛc. ¶ In q̄ adde tu q̄ hoc habet Thobie. iiii. cap°. ꝛ ēt Mathei. vii. cap°. Et cōcordat tex. īfra. ii. q. i. c. p cū multis aliis d quib⁹ īfra videbim⁹ in ꝓgressu opis. ¶ Et vt scias verba in. d. iiii. c. Thobie originalia sūt hec. q̄ ab alio oderis tibi fieri vide ne tu aliqū alteri faci as ꝛc. Et ideꝫ ꝓbat in. c. decreto īfra. ii. q. vi. de quib⁹ omnibus magister Gratianus nullaꝫ mētōeꝫ hic fecit. Et hec sunt que q^a ad tex. notari pūt. ¶ Nūc capio glosas re latu dignas. ꝛ p̄ notabis gl. Barth. brixiēsi in rubro. Ex qua colligit q̄ non debet quis sibi attribuere sciētiaꝫ alienaꝫ nec alteri de traher̄ in suis opibus. ꝛ ita tu obseruabis q̄ so. ¶ Insup habes glosaꝫ in. d. c. humanuꝫ in verbo inferre que tollit vnum obiectum contra illud euangelicum ꝛ antique legis dictum. quod tibi non vis fieri ꝛc. nam iu dex vult inferre mortem reis ꝛ tamen si bi non vult. Sed dicit glo. quod iudex non vult. sed est lex que hoc vult. ¶ Ulterius

notabilis glo. in d. c. oēs que tenet ꝙ vbi qd mihi pdest ꝛ tibi nō nocet debes facere lꝫ ius ꝯficiat p. l. i sūma. §. itē varus. ff. de aq̄ plu. arcē. ¶ Demū hēs gl. i. c. mos i verbo longe que ponit quō inducat ꝯsuetudo cō- cludens ꝙ de iure canonico nō valet nisi p̄ scripta qñ ē iuri ꝯtraria. ¶ Et glo. in. d. c. ꝯ suetudo in vbo defecit q̄ multū magr̄aliter ponit. quō ꝛ qñ recurrat ad ꝯsuetudinē pti cularē. ꝛ generalē ꝛ Romanā oibus deficiē tibus. ¶ Ulterius hēs glo. i. c. ius gentiū q̄ dixit ꝙ captus i bello iusto si fugiat peccat. sed iudicio meo non ē magnum peccatum. ꝛ hec sufficiant quo ad glosas.

¶ Distinctio secunda.

Onstat autem

¶ hec ē secunda distinctio in qua duo pricipal'r tractant. Prio ponit quinqꝫ spēs legū seculariū. s. qd sit lex. de quo habet in c. lex ea. dis. vbi dr ꝙ ē ꝯstitutio ppl'i q̄ maiores natu sil' cū plebibus aliqd sanxerunt. ¶ Et ēt qd sit plebiscitū de q̄ i. c. plebiscita ea. dis. vbi hr ꝙ ē ꝙ plebs tm̄ ꝯstituit. ¶ Et qd sit senatuscōsultū de quo i. c. senatuscō. eadē distin. vbi dicit ꝙ ē ꝙ senatores tantū populis consulēdo decreuunt. ¶ Et quid sit constitutio de quo in cap. constitutio vbi habetur ꝙ est quod rex tantuꝫ vel īperator ꝯ stituit. ¶ Itē qd sint responsa prudentū de quib' hētur in. c. responsa prudentū ea. dis. vbi dr ꝙ sunt q̄ iuriscōsulti respōdere dicūtur ꝯsuletib'. ¶ Secundo principal'r ponit vnde sumpserunt nomē alique leges. s. ꝯsulares. trybunicie. iulie. cornelie. satyra. ꝛ rodia. ¶ In qbus breuiter ꝯcludit ꝙ aliq̄ sūpserūt nomē ab eorū auctoribus aliq̄ a loco. alique vero ab eaꝝ significatōe. tex. ē in. c. quedā ꝛ i. c. satyra. i. c. rodie ea. dis. ¶ In q̄ nō sūt alia i tex. notāda vel glosa exceptis distinctiōibus p̄dictis ꝛ excepta glo. i. d. c. q̄ dā i vbo legarꝫ q̄ pōit triplicē falcidiā vbi tā d iur nature. iur īstitutōis ꝛ trebellianicā

¶ Distinctio tertia.

Omnes

¶ hec ē tertia distinctio in q̄ principal'r de q̄ttuor tractat. primo qd sit canō. de quo ī. c. canon ea. dis. vbi dr ꝙ latine regula nūcupatur. ꝛ r̄gula dicta ē eo ꝙ recte ducit ꝛ regat. tex. ē in. c. regula ea. dis. ¶ Secundo ponit aliqua genera ꝯcilio rū vt in. §. porro ea. dis. vbi dr ꝙ aliq̄ sunt ꝯcilia vniuersalia. alia puīcialia. ¶ Tertio ponit qd sit priuilegiū. de quo in. §. sunt āt. ꝛ in. c. priuilegia ea. dis. vbi dr ꝙ sunt leges priuatoꝝ exinde dicte. qō in priuato ferāt. ¶ Quarto ꝛ vltimo ponit qd sit officiū legū sclariū ꝛ ecclesiasticaꝝ. de quo hēs i. §. officium. ꝛ i. c. oēs aūt ea. dis. vbi dr qō aliquando est pmittere aliquando vetare aliqñ punire. aliqñ p̄cipere. ¶ In qua dis. nō sunt alia notanda i tex. vel glosa exceptis his q̄. s̄. prime dixim' ꝛ excepta glo. i. d. c. oēs in vbo capite q̄ dixit ꝙ iudex ecclesiasticus in cā sanguinis non pōt ꝯsulere vel p̄ cipe. sed bene potest sus dre interroganti. ¶ In quo adde tu quod habetur i. c. ex litteris extra de exces. prela.

¶ Distinctio quarta.

Ausa

¶ hec ē quarta distinctio in qua tria principaliter tractantur. primo quare reperte sunt leges. de quo dic vt in. c. facte sunt āt ea. dis. vbi dr ꝙ ad hoc vt coherceat hūana audacia ꝛ nocendi facultas. ¶ Secundo ponit octo q̄ dꝫ in se continere lex. de qbus in. §. pterea. ꝛ in. c. erit autem lex ea. dis. vbi dr ꝙ dꝫ ꝯtinere honestatem. iusticiā. possibilitatē. ꝛ ꝯuenientiā loci ꝛ tpis ꝛ necessitatē ꝛ vtilitatē ꝛ claritatem ꝛ oim cōmunium vtilitatem nō priuatā. ¶ Tertio ꝛ vltīo ponit vtrū leges tollant p ꝯtrariaꝫ ꝯsuetudinē ꝛ ēt aliqñ ꝯfirmētur. de quo dic vt in. §. leges ꝛ in. c. demqꝫ ea. dis. vbi dicitur ꝙ sic. ¶ In qua distinctione hēs notare aliqua relatu digna. ꝛ primo tex. i. d. c. deniqꝫ illud dictum Salomonis qui multū emūgit elicit sanguinē ꝛc. Et lꝫ in tex. non dicat dicas tu ꝙ hoc ad lr̄am hētur Prouerbioꝝ xxx. c. in fi. vbi formaliter dr. Qui āt fortiter p̄mit vbera ad eliciēdū lac exprimit butirum. ꝛ q vehemēter emungit elicit sanguinem. ¶ Preterea i eodē. c. deniqꝫ hēs aliud notandū in ver. vinum ita bibere pmittitur vt ebrietatem oīo fugiamus ꝛc. ¶ Ultimo in hac distinctione hēs vnā glo notabileꝫ i d. c. deniqꝫ in vbo veia. que dixit ꝙ consuetudo excusat a pena temporali non autem ab eterna quam tene menti.

¶ Distinctio quinta.

Ec que de priuile

gys ¶ hec ē quinta distinctō que tractat de tribus principaliter.

¶ Prio an ius naturale sit mutabile. ꝛ an tollat p contrariū vsum. ꝛ quid differat ab alijs iuribus. ¶ In quibus breuiter concluditur ꝙ non pōt tolli p contrarium vsum. ꝛ differt ab alijs iuribus in origine. amplitudine ꝛ vigore siue tex. ē in. §. sed cum naturale ea. dis. ꝛ declarat ēt glo. prima hic i verbo nunc autem que multum magr̄aliter loquitur. ¶ Secundo ponit vtruꝫ mulier enixa possit statiꝫ hodierno tempore itrare ecclesiam ꝛ an statim possit ptus editus baptizari. In quibus breuiter dicit ꝙ sic. tex. est

a iij

sit.c.si mulier ꝛ in ca.baptizari ea.distincti.
¶ Tertio ponit an maritus possit se imisce
re cū vxor anteq̄ puer ablactet vel mlier
ipa purificet. In quo ↄcludit ꝙ nō tex.ē i
c.ad eius ꝟo ↄcubitum ea.dis. ¶ In q̄ hēs
notare aliq̄ ↄmemoratōe digna. Et prio ex
tex.i.c.ad eius vbi dr ꝙ vir adeo ꝓhibet
misceri cū muliere mēstruosa ꝙ ↄtrariū fa/
ciēs morte oli dignus erat. ¶ In q̄ adde tu
lʒ hic nō dicat ꝙ hoc hēat Leuitici.xviij.c.
vbi dr ad lraʒ ad mulierē q̄ patit mēstrua n̄
accedes nec reuelabis feditatē ei⁹. ¶ Pre
terea notabis tex.i.d.c.ad eius aliō ibi bo
naꝝ mentiū ē ēt ibi culpas suas agnoscere
vbi culpa nō ē. ¶ Et ēt hēs glo.ibidē i ꝟbo
ꝓhibent q̄ ponit an mulier teneat reddere
debitū viro vel ipa petere possit qn̄ ē men
struosa.ꝛ dicit ꝙ nō. ¶ Et ibidē aliā hēs ēt
glo.notabilē in verbo inita q̄ dixit ꝙ mlier
violēter corrupta nō ē amplius virgo.

¶ Distinctio. vi.

Quia uero

¶ Hec ē sex
ta dis. in q̄ po
q nunt duo principalr. ¶ Prio an
sacerdos possit celebrare vel ac/
cipe corpus xp̄i post pollutōꝫ p̄cedentē noc
turnā. ¶ In q̄ breuiter dr ꝙ sic.qꝛ hoc n̄ ē
pctm̄ si qs n̄ ↄsentit tali polutōi ꝛ idē si ↄsētit
lʒ ē imagiat⁹ cū vxore ꝓpria.tex.ē i.c.testm̄
veteris legis ꝛ i.c.n̄ ē pctm̄ ea.dis.ꝛ lati⁹ ex
plicat gl. pria hic in ꝟbo qꝛ ꝟo q̄ bellissime
locuta ē circa hoc. ¶ Secūdo rn̄det ad aliq̄
q̄ pria facie videbant obstare ad illud qd
ē ↄclusum fuit i ꝓxima p̄cedēti dis. vbi dic/
tū fuit ꝙ ius naturale non poterat mutari.
nā ea que ꝑtinent i lege ꝛ i euāgelio aliqn̄
mutant. Sʒ rn̄det ꝑ iurislatorē ꝙ illa nō cō
herēt iuri naturali vt i.§.his ita ea.distin.
¶ In qua tu hēs notare aliq relatu digna
ꝛ prio tex.in.d.c.nō ē peccatū in ꝟs. ius cō
suetudinis cepit exordiū ex quo hoies cepe
runt in vnū hitare.quo tpe Chaym ciuitatē
edificasse legit ꝛc. ¶ In quo tu adde hoc
qd hētur ad lraʒ Genesis.iiij.c.vbi dr ꝙ ap
pellauit ciuitatē illā Enoc a nomie filij sui.
¶ Insup notabis tex.in.d.c.nō ē ibi in di/
luuio pp hoim raritatē ꝛc. ¶ In quo adde
ꝙ hoc hētur Genesis.vi.ꝛ.vij.c. ¶ Prete/
rea in hac dis.hēs notare glo. p̄mā p̄dictā
dicentē ꝙ lʒ corpus dormiat tn̄ aia vigilat.
iuxta illd. Cor meū vigilat. ¶ Preterea ha/
bes aliā glo.in.d.c.testamentū in.ꝟ.humi/
liter q̄ voluit ꝙ sacerdos ꝓ qlʒ crimie mor
tali ē suspensus saltē quo ad se.qd nota.

¶ Distinctio.vij.

Us autem consti

tutionis. ¶ Hec ē. vij.distinctō in
qua duo principaliter hēnt. ¶ Primo qs
ↄdidit leges diuias. In quo dr ꝙ fuit moy
ses oīm gentis hebree primus ꝛ successiue
alij de qb⁹ hētur in.c.moyses ea. dis. ¶ Se
cundo ponit qs ↄdidit leges sclares. ¶ In
quo dr ꝙ fuit Solon ꝛ Lygurgus numa pō
pilius ꝛ alij ↄditores.de qbus in.d.c.moy/
ses ꝛ in.c.fuerūt ea.dis. ¶ In qua hēs no/
tare aliqua satis notanda.ꝛ primo tex.i.d.
c.fuerūt in.ꝟ.antiqꝫ leges vetustate ꝛ i cu
ria abolouerūt.quaꝝ ꝛ si nulllus ē vsus no/
ticia tn̄ necessaria videt ꝛc. ¶ Insup nota
bis tex.in.d.§.ius āt ibi dn̄s tradidit legeꝫ
moysi si emeris seruū ebreū. ¶ In quo ad
de tu ꝙ hoc habetur Exodi.xxi.c.ad lrām.
¶ Preterea hēs glo.in.d.§.ius āt in ꝟ.ex
tinctum.q̄ dixit ꝙ.x.ad minus faciunt ple/
bem. ¶ Ultimo hēs glo.aliam in.d.c.moy
ses in.ꝟ. termegistus. que dixit ꝙ ideo ita
dictus ē qꝛ tres habuit potētias. s.eloquen
tiam scientiam ꝛ virtutem.

¶ Distinctio.viij.

Differt autem

¶ Hec ē
viij.distic
d tio. ¶ In qua duo principalr hēs
primo an de iure naturali omnia
essent cōia. ¶ In quo breuiter ↄcluditur ꝙ
sic.sed iure ↄstitutōis hoc meū hoc alterius
effectum ē.tex.ē in.d.§.differt.ꝛ in.c. quo
iure ea dis ¶ Secundo pōit an aliqs vsus
valeat ↄtra ius naturale. ¶ In quo dr ꝙ n̄
tex.ē in.§.dignitate ꝛ in.c.q̄ contra.ꝛ in.c.
mala ↄsuetudo.ꝛ in.c.veritate ꝛ i.c. si ↄsue
tudinē.ꝛ in.c.q ↄtempta.ꝛ in.c.consuetudo
ea.dis. ¶ In qua notabis aliqua ↄmemora
tione digna.ꝛ prio tex aureū in.d.§.differt
in ꝟs.apud platōꝫ illa ciuitas iustissime ordi
nata tradit in qua qsqꝫ ꝓprios nescit affec/
tus. Et tex.in.d.c.quo iure in.ꝟs.dn̄i ē terra
ꝛ plenitudo eius.ꝛ ibideꝫ ēt statim.paupea
ꝛ diuites deus de vno limo fecit ꝛ paupea
ꝛ diuites vna terra supportat ꝛc. ¶ Et ibi/
dē stati.tolle iura impatoris ꝛ qs audꝫ dice
re.hec villa mea est.meus ē iste seru⁹.mea
ē ista domus ꝛc. ¶ Et ibidē statim dr.aplus
voluit seruire regibus.voluit honorare re/
ges.ꝛ dixit regē reuerimini. noli dicere qd
mihi ꝛ regi ꝛc. ¶ In quo vltio dicas tu ꝙ
hoc hētur ad lrām pria Petri.ij.ca. ¶ Pre
terea notabis in hac eadē distinctione tex.i
d.c.si ↄsuetudinē ibi dn̄s dicit ego suꝫ veri/
tas ꝛc. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc hētur Jo.
xiiij.c.ꝛ ↄcordat cū hoc tex.in.d.c.q cōtem
pta.ifra.ea. ¶ Preterea ēt notabis tex.in
d.c.ↄsuetudo i ꝟs.veritas valꝫ ꝛ iualescit ꝛ
i eternū viuit ꝛ obtinet i secula sclo͡ꝝ. ¶ Et
hēs ēt aliā glo.not.i.d.c.q̄ ↄtra que dixit ꝙ
viatores n̄ fortunē forū in eta locis ꝑ q̄ tra

feũt. ¶ Et hẽs ẽt alia glo. not. i. d. c. mala ꝯ suetᵒ q̃uixit ꝙ ꝯsuetᵒ hoẽsta iducit priuilegiũ

¶ Distinctio .ix.

Iquido

¶ Hec ẽ .ix. diſ. in qua duo hn̄t̃ pricipal'r. ⁊ p̄io an lex principiſ cedat iuri naturali. ¶ In quo ꝯcludit ꝙ ſic tex. ẽ in. c. iperatores i. c. q̃cunqȝ in. c. iuſtũ i. c. noli ea. diſ. ¶ Scd̄o ponit an valeat lex ꝯtra deũ vl' ꝯtra ſcripturã diuinã. ¶ In quo ꝯcludit ꝙ nõ tex. ẽ in. c. ego ſolis ⁊ in. c. vt veterũ ⁊ in. c. q̃s neſciat. ⁊ i. c. noli frater ea. diſ. ¶ In qua notabis tu diligẽter aliq̃. ⁊ p̄io tex. i. d. c. iuſtũ in. ℣. iuſtũ ẽ principez legibꝰ obtẽpare ſuis. Et tex. i. §. nã ⁊ tp̄ibꝰ ⁊c. ibi nabuchodonoſor cũ eſſet ſeruus ydoloꝝ ꝯſtituit ſacrilegã legẽ ⁊c. ¶ In qᵒ vltio dicas tu ꝙ hoc formal'r hẽtur Dan. iij. cap. ¶ Preterea notabis tex. i. d. c. ego ſolis in ver. alios aũt ita lego vt q̃talibet ſanctitate q̃taqȝ doctrina polleant. nõ iõ veꝝ putẽ q2 ita ipi ſenſerũt. ſȝ q2 mihi ꝑ alios auctores vel canõicas vel ꝓbabiles rõẽs q̃ a vero nõ abhorreãt ꝑſuadere poterũt ⁊c. q̃ſi velit dicere ꝙ erubeſcimꝰ cum ſine lege loq̄mur. l. illã. C. de colla. cũ ſimilibꝰ. ¶ Inſup notab tex. i. d. c. neqȝ i ver. talis ſum in ſcripturis alioꝝ quales volo eſſe itellectores meaꝝ. ¶ Ulterius hẽs glo. i. d. c. ego ſolis in ṽbo talibꝰ q̃ dixit ꝙ teſtibꝰ magis apte deponẽtibꝰ plus credit q̃ȝ dignioribꝰ. ⁊ ſic plus attendit aptitudo q̃ȝ dignitas. ¶ Et hẽs ẽt gl. in. d. c. vt veteꝝ in. ver. veteꝝ. q̃ dixit magiſ credendũ eſſe Auguſtino i diſputõibus. Jeronimo i hiſtorijs ⁊ tranſlatõibus. gregorio ṽo i moralibꝰ. ¶ Preterea hẽs glo. ibidẽ i ṽbo ſermõis q̃ ẽ gl. fi. q̃ dixit ꝙ teſtm̄ nouũ totũ erat ſcriptum litteris grecis ꝑter euangeliũ Mathei ⁊ ep'las Pauli ad Romanos que ſunt ſcripta latine

¶ Distinctio. x.

Onſtitutiones

¶ Hec ẽ. x. diſ. i q̃ ponit̃ an leges ſecl'ares ſp ceſſerint ⁊ adhuc cedãt eccleſiaſticis. ¶ In q̃ dr̃ ꝙ ſic tex. ẽ i. c. lege ipatoris. ⁊ in c. nõ lȝ. ⁊ i. c. certũ ẽ ⁊ i. c. ꝯſtitutões pricipũ ⁊ i. c. ipiũ ⁊ in. c. ſuſcipitis. ⁊ i. §. ecce. e. diſ. Bñ veꝝ ẽ ꝙ vbicũqȝ ñ ꝯtrariant̃ eccl'iaſticiſ ſuant̃. ẽt ipe. tex. ẽ in. d. §. ecce. ⁊ in. c. ſi i adiutoriũ. ⁊ i. c. qm̄. ⁊ i. c. de ep'lis. ⁊ in. c. certũ el. ij. ⁊ i. c. vſ aȝ qð ẽ. c. fi. e. diſ. i q̃ hẽs notar aliq̃ ꝯmẽoratõe digna ⁊ ꝑ. tex. in. d. c. lege ipatoris ibi lex ipatoriſ ñ ẽ ſupra legẽ dei ⁊c. ¶ Et ibidẽ ſtati. ſi lex hũana cõceſſit lex tñ diuĩa ꝓhibuit ⁊c. Et loq̃t̃ de m̃rionio diſſoluẽdo. ¶ In q̃ adde tu ꝙ hoc hẽtur Mathei xix. c. ¶ Preterea notabis tex. i. d. c. certũ ẽ el ꝑibi. nȝ eꝰ ſanctõibꝰ velle dñari cꝰ deus voluit clemẽtie tue pie deuotõnis colla ſubmitter̃ ⁊c. Et tex. i. d. c. ſuſcipitis ibi lex xp̄ianos ſacerdotali ſubijcit ꝑtãti atqȝ iſtis tribunalibꝰ ſubdit dedit nobis eñi ꝑtãtem dedit pricipatũ multo ꝑfectiorez pricipatibꝰ vr̃is ⁊c. ¶ In q̃ tu adde ꝙ hoc hẽtur Joh. ꝑ c. ⁊ Math. xvi. ad lraȝ. ¶ Inſup notabis tex. i d. c. qm̄ circa fi. i. ℣. militãs deo mĩme ſe negocijs ſecl'aribꝰ iplicet ⁊c. ¶ In q̃ adde ꝙ hᵒ hẽtur ꝑ Pau. ij. ad Thimo. ij c. ¶ Ulteriꝰ vſ debiſ tex. i. d. c. de ep'lis ibi ſciatis eũ ꝓcerto ẽẽ mẽdacẽ ⁊c. vbi loq̃t̃ ð aſſerẽte. ll. ipiales nõ ẽẽ fuãdas. ¶ Inſup notabis tex. i. c vides ibi qð ꝯ leges accipit̃ ꝑ leges diſſolui meret̃ ⁊c. Et hec ſint quo ad tex. ¶ Succeſſiue notabis gl. i. d. c. lege ipatoris i ṽbo diuiſiões q̃ dixit ꝙ papa ex cã ẽt inuito eſo põt diuidere ep̄atũ. ¶ Et glo. ibidẽ i verbo iudicio q̃ dixit ꝙ legitimatꝰ a principe i tp'alibus nõ itelligit̃ legitiãtꝰ i ſpũalibꝰ. ¶ Et glo. i. d. c. qm̄ i verbo diſcreuit q̃ ponit quõ diſtĩcta ſint dñia iter papã ⁊ ipatorẽ ꝯcludẽſ oĩo eſſe diſtĩcta ⁊ ꝑtãtes ẽẽ diſtĩctas tñ vacate impio papa ſupplet vices imp̄atoris.

Distinctio. xi.

Uod vero

¶ Hec ẽ diſ. xi in qua duo principal'r hẽs. ¶ Prio an ꝯſuetᵒ cedat legibus ſcriptis. In quo cõcludit̃ ꝙ ſic. tex. ẽ i. c. vſus. ⁊ i. c. ꝯſequens ⁊ i. c. nolite. ⁊ i. c. ꝯſuetudineſ ea. diſ. ¶ Scd̄o põit an ꝯſuetᵒ q̃ ñ ẽ ꝯtra canõibus ſacriſ vl' legibꝰ valeat. In q̃ dr̃ ꝙ ſic tex. ẽ i. §. cũ vero. ⁊ i. c. eccl'iaſticaꝝ. ⁊ i. c. ꝯſuetudinẽ. ⁊ i. c. i his ⁊ i. c. catholica. ⁊ in. c. q̃s neſcia ea. diſ. ¶ In q̃ notabis aliq relatu digna. ⁊ primo tex. i. d. c. nolite ibi multũ ꝯuenit vt totũ corpus eccleſie i hac ſibi obſeruatõe ꝯcordet q̃ inde auctoritatẽ hȝ vbi dña totius eccl'ie poſuit pricipatũ. ¶ In q̃ tu adde ꝙ hoc hẽtur Math. xxvi. c. ¶ Ulteriꝰ notabis tex. i. d. c i his ibi ſicut ꝑuaricatores legum diuinaruȝ ita ꝯtemptores ꝯſuetudinũ eccleſiaſticaꝝ coherceñdi ſunt ¶ Ultimo ſignabiſ tex. in. d. c. q̃s neſciat qð ẽ. c. fi. in. ṽſ. nõ ẽ dubiuȝ ſequi ꝙ romana eccleſia cuſtodit a qua principiuȝ eos non ẽ dubiũ aſſumpſiſſe ⁊c. ⁊ loq̃tur de ap'lis. ¶ hẽs ẽt glo. in. d. §. qð vero i ṽbo legibus. que multũ magr̃aliter loquit̃ ponẽdo quottuplex ſit ꝯſuetudo cõcludens fore generale ⁊ ꝑticularẽ vt ibi ꝑ eã. ¶ Et glo. in d. c. eccleſiaſticaꝝ i verbo ſcriptura que ponit vnde traxit originẽ ſigni crucis. In quo ꝯcludit ꝙ non erat tpe teſtam̄ti veteris. Et lȝ Geneſis. xlviij. c. dicatur. ¶ Jacob cãcellatis manibus ſuis benedixit filijs ⁊ dicatur Exodi. xij. ca. preceptum fuiſſe filijs Jſrael

vtrũq; postez liniri de sanguine agni thau littere q̃ est ad modũ crucis. tñ illa fuerunt in figura ꝑut dicit glo. hic. lꝫ de dictis capitulis Genesis ꝛ Exodi mentionẽ nõ faciat i specie ꝑut tu nunc intelligis. ¶ Postremo notabis glo. in. d. c. in his que dicit ꝙ illi de capitulo possunt venire ꝯ ꝯstitutiones suas ꝛ iuratas dũmodo hoc fiat ex cã. ꝛ est glo. i verbo ꝯsuetudinũ quã tene menti ꝓ ꝯstitutõibus collegij nr̃i Bononie iuratis.

¶ Distinctio. xij.

Quod absque dis

q cretione ¶ Hec ẽ. xij. distinctio in qua tria hñtur principaliter. ¶ Et primo vtruꝫ oĩs ꝯsuetudo vel vsus debeat seruari. In quo ꝯcludit̃ ꝙ sic nisi sit ꝯ ꝯstitutionẽ vel naturalẽ rõem. tex. ẽ in. c. nõ decꝫ ꝛ i. c. preceptis. ꝛ i. c. sic scã ꝛ in. c. illud. ꝛ i c. diuturni mores ꝛ i. c. ꝯsuetudo. ꝛ in. c. nos ꝯsuetudinẽ ꝛ in. c. quẽadmodũ ꝛ in. c. illa e. dis. ¶ Secundo ponit vtꝝ varient̃ ꝯsuetudines ꝓ varietate tẽpoꝝ locoꝝ vel animoꝝ i quo dr̃ ꝙ sic tex. ẽ in. §. hoc at. ꝛ i. c. oĩa. ꝛ in. c. de his ea. dis. ¶ Tercio ponit qs ordo sit seruandus in officijs. In quo breuiter dr̃ ꝙ idem ordo est seruandus in matutinis q in vespertinis tex. ẽ in. c. placuit quod ẽ. e. si. ea. dis. ¶ Ex q hẽs mõ notare aliqua relatu digna. ꝛ primo tex. in. d. c. non decet ibi nõ decet a capite membra discedere. sꝫ oĩa mẽbra caput sequant̃. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc hẽtur originalr̃ zacharie. viij. c. ¶ Ulterius notabis textum in. d. c. non decet ibi sicut filius venit facere voluntatem pr̃is ꝛc. ¶ In quo adde ꝙ hoc hẽtur Ioh. xiiij. c. ad lr̃am. ¶ Preterea notabis tex. in d. c. ꝑceptis ibi ad sedẽ apostolica quasi ad caput ecclesiaꝝ oẽs debet referri ꝛc. ¶ Et ibidẽ statiꝫ scẽ ecclesie dei que ẽ caput vestrũ. ¶ Et ibidẽ. A pr̃ice petre sup quam xp̃s fundauit vniuersalẽ ecclesiã. ¶ In quo adde tu ꝙ hº hr̃ Mathei. xvi. c. ¶ Insup notabis. tex. in d. c. nouit in ver. nõ enĩ ꝓ locis sꝫ ꝓ rebus loca amãda sunt ꝛc. ¶ Et tex. in. d. c. de his ibi de hijs q circũferunt̃ oĩ vento ꝛc. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc hẽtur p Paulũ ad ephesios. iiij. c vbi loqtur ꝓprie de his qui mouẽtur oĩ vento. ¶ Preterea notabis tex. i. d. c de his circa mediũ ibi iustum ẽ vt vnusqsqꝫ ide assuãt regulas magisterij vnde honoris ꝯsecrationẽ suscepit. Et ex his hẽs ea q̃ spectant ad lr̃am. ¶ Nũc capio glosas nota dignas. ꝛ prĩo hẽs vnã glo. multũ magistrã i d. c. illud i ver. more q̃ ponit de ꝯsuetudine locoꝝ actoris ꝛ rei sm quã debemus magis iudicare. ꝛ qd de ꝯsuetudĩe i foro iudicis appellatõis ꝛ iudicis cause principalis ꝛc. concludẽs ꝙ debet attẽdi ꝯsuetudo iudicis cause principalis regulariter. ¶ Insup notabis ẽt glo. in. d. c. ꝯsuetudo i verbo longã. q̃ voluit ꝙ ꝯsuetudo inducit̃ ꝑ decẽ ãnos nisi sit ꝯ ius. qꝛ tunc reqritur tm̃ tẽpus cuius nõ sit memoria in contrarium vel sit ꝑscripta ꝛc. ¶ Et hẽs aliã glo. in. d. c. nos ꝯsuetudinem in verbo prohibemus que ponit que dicat̃ plena dispẽsatio q̃ semiplena. ꝛ que plenior ꝛ que plenissima. ¶ Et glo. i. d. c. illã i ver. veneris que dicit ꝙ viatores nõ tenent̃ seqꝫ ꝯsuetudinẽ locoꝝ ad que veniũt. ¶ Ultimo notabis glo. i. d. c. oĩa in verbo cause q̃ dicit ꝙ non sufficit dicere ita statutum est. nisi assignetur causa statuti.

¶ Distinctio. xiij.

Te Aduersus

i ¶ Hec est. xiij. dis. in q̃ ꝯcludit̃ ꝙ aliqua dispensatio non dꝫ admitti ꝯ ius naturale nisi forte duo mala ita vrgeant vt necessarium sit alterum eligere. tex. est in. d. §. ite aduersus. ꝛ in. c. duo mala. ꝛ in. c. nerui qḋ ẽ c. si. ea. dis. ¶ In qua habes notare aliqua cõmemoratione digna. ꝛ primo tex. in. d. c. duo mala in vers. dei iussu contemnimus ꝛ proximis ipia crudelitate nocemus ꝛc. vbi loquitur de promittẽte ꝓmissa noxia. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc hr̃ ad litteram deutro. vi. c. ꝛ Exo xx. ꝛ Luce. xxij. c. ¶ Insup notabis tex. in. d. c. nerui ibi nerui testiculorũ leuiatam ꝑplexi sunt qꝛ suggestionum illius argumenta iplicatis inuentis alligãtur ꝛc. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habet̃ Iob. xi. c. ¶ Preterea hẽs tex. satis notandũ in. d. c. nerui ibi dum quidã huius mundi amicitias appetere cuilibet alteri similem sibi vitam ducꝫ. i. ꝙ secreta scelera illius omni silentio ꝯtegat. In quo adde tu ꝙ hoc hẽtur Ecclesiastici. xiij. ꝛ. xiiij. c. ¶ Insup notabis tex. i d. c. nerui in ver. cum apostolus quosdam incõtinentes vidisset concessit miora vt maiora declinarent ꝛc. ¶ In quo ẽt adde ꝙ hoc hẽtur ꝑ Paulum primo ad Corinthios. vij. c. ¶ Preterea habes tex. i. d. c. nerui i alio ver. ibi omne qḋ hic ꝑminet plus meroribꝰ afficit̃ q̃ꝫ honoribus gaudeat. ¶ Et in ver. q muroꝝ ambitu vndiqꝫ ne fugiat claudit̃ ibi se in fugã ꝑcipitat vbi breuior murus i gerit̃ ꝛc. ¶ Et i ver. tũc solũ ꝯiuges i admixtione sine culpa sunt cũ nõ ꝓ explẽda libidine sed ꝓ suscipiẽda ꝓle miscent̃. ꝛ hº notari pñt q̃ ad tex. ¶ Nunc capio eas glo. q̃ notatu digne fore vident̃. ¶ Et prĩo glo. primã i vbo aduersus que multũ magistralr̃ loqt̃ circa perplexitateꝫ duoꝝ peccatorum mortaliũ ꝛ etiam venialiũ quod eligi debeat. ꝛ

inter alia ponit qd si vir videt mulierez petentē debitū tpe ꝓhibito ꝙ debet prudēter eludere ꝓmittendo se postea facturum donec ipsa efferueat. ⁊ si pur illa nō desistit tūc vir debꝫ ei copiā corporis sui facere vt q̄cito mulier expleuerit libidinē suaꝫ vir statiꝫ recedat. nec ꝓcedat ad actū. ¶ Preterea habes aliā glo. in .d.c. duo mala in ver. tripliciter que dicit ꝙ in homicidio tres offendūtur. sed in ꝑiurio duo tm̄. ¶ Et habes etiaꝫ aliam glo. in verbo formidat. q̄ dicit ꝙ vbicunqꝫ subditus credit p̄ceptū superioris esse cōtra deum pōt secure nō obedire lꝫ generaliter iurasset i omnibꝰ obedire. sꝫ vbicunqꝫ dubitaret dꝫ in dubio obedire. ¶ Et glo. ibidē in ver. sine culpa q̄ dicit ꝙ vir potest cognoscere vxorēꝫ absqꝫ aliquo peccato. ¶ Et glo. ibidē in ver. p̄cipitat que dicit ꝙ vbicūqꝫ aliqs p̄cipitat se de aliquo loco. nō tm̄ ita alto vt crederet posse euadere nō peccat mortaliter si morit̄. secus si p̄cipitat se de ita alto vt verisimiliter euadere ñ posset. Sꝫ quōcūqꝫ se p̄cipitet dicas sibi nomine meo ꝙ ē vna belua.

¶ Distinctio xiiij.

v **Erum** ¶ Hec est xiiij. distinctio. In qua habetur virum licitum sit peccare ad hoc vt aliquis euitet maius peccatum in quo dicitur ꝙ non. ⁊ maxime in dispensationibus tex. ē i. c. ꝙ ait ⁊ in. c. sicut quod ē c. fi. ea. dist. ¶ In qua notabis pauca relatu digna. ⁊ primo tex. in. d. c. ꝙ ait ibi Loth ait sodomitis sunt mihi due filie que nondū viros nouerunt vnde ꝓducam illas ad vos vtimini illis sicut vobis placuerit tamen in viros istos ne faciatis iniquum. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habet̄ ad litterā Geñ. xix. c. ¶ Nec hēs alia notanda in tex. vel glo. hic

¶ Distinctio. xv.

d **Enaturali** ¶ Hec ē. xv. dis. in qua duo habent̄. ¶ Prio a quo tpe habuerūt originē ꝯcilia ⁊ coruꝫ canones ¶ In quo dicit̄ ꝙ a tpe Cōstantini imperatoris. tex. est in. c. canones. ⁊ in. c. sicut ea. dis. ¶ Secūdo ponit que concilia sint approbata a romana eccia ⁊ q̄ iprobata. ¶ In quo dic ꝙ hec seriose hñtur in. c. sancta romana ecclesia. ⁊ in. c. i primis ⁊ in. c. hec ⁊ alijs ea dis. ⁊ in. c. canones. ⁊ i. c. sexaginta. ⁊ i. c. clemētis. ⁊ i. c. placuit. ⁊ i. c. sexta synodus ifra xvi. dis. q̄ ꝯtinuatiue legit̄ cū ista. ¶ In qua notabis aliqua. ⁊ prio tex. in. d. c. canones i ver. quattuor euāgelia vel totidē ꝑadisi flumina ⁊c̄. ¶ In quo adde tu ꝙ hec habētur Geñ. ẟo. c. vbi ponūt̄ nōia istoꝝ fluuiorum. ¶ Insuper notabis tex. in. d. c. canones in ver. synodus ex greco interp̄tat̄ comitatus vel cetus. Et ibidē cetus vero ꝯuētus ē vel ꝯgregatio a coeundo. i. a ꝯueniēdo in vnum dictum. Et ibideꝫ. Cōcilium dictum est a cōmuni intentione quasi conscilium. ⁊ ꝯsilium q̄si ꝯscidiū ⁊c̄. ⁊ ibidē supcilia. i. oculoꝝ sūt. ¶ Insup notabis text. in. d. c. sicut ibi qs p̄sumpserit absoluere quos ligat. aut ligare quos absoluit tex. i. d. c. scā romana eccl'ia sibi. beati pauli apl't sentētia p̄cedat. Oia autē ꝓbate qd boni ē tenete. Et ibidē dei gratia ⁊ adiutorio oia tollerasse. ¶ Et ibidē. miraqꝫ breuitate contexuit ⁊c̄. de quo tex. s̄. feci mentionē in ꝓhemio huius operis ad ꝓpositum nostrum.

¶ Distinctio. xvi.

a **Postolorum** ¶ Hec est xvi. distinctio i q̄ hñtur duo. Primo q̄ leges ⁊ qui canones approbētur ab ecclesia. ¶ In quo dic ꝙ canōes apostolorum ⁊ alia omnia iura de quibus in. c. canones. in. c. sexaginta. in. c. clementis. ⁊ i. c. placuit. ⁊ in. c. quoniam ea. dis. ¶ Secundo ponit quo tempore celebratum fuit quodlibꝫ concilium. in quo dic vt in. ꝗ. ex his. ⁊ in. c. sexta synodus. ea. dis. In qua notabis vnuꝫ tm̄modo tex. s. in. d. c. sexta synodus in versi. pp auctoritatē maiorem postponitur.

¶ Distinctio. xvij.

g **Eneralia** ¶ Hec est. xvij.ª dis. in qua habes qui possint facere concilia. in quo breuiter concluditur ꝙ sine licentia romani pontificis regulariter fieri non possunt. tex. est in. c. synodum. ⁊ in. c. regula ⁊ in. c. huic sedi. ⁊ in. c. nec licuit. ⁊ in. c. multis. ⁊ in. c. ꝯcilia. ea. dis. ¶ In qua habes notare aliqua. Et primo tex. i. d. c. synodū i fi. ibi ego dixi dij estis ⁊c̄. loquitur de sacerdotibus ⁊ ꝯcordat tex. in. c. sacerdotibus. ifra xi. q. iij. ¶ Preterea notabis tex. i. d. c. nec licuit i ver. cum venerit in ꝓfundū malorum ꝯtendūt. ita obstinati ⁊ ꝯtumaces extiterit vt doceri nō velint ⁊c̄. ¶ Et tex. in. d. c. multis in fi. in ver. maiores vero ⁊ difficiliores questiones ad sedem apostolicam referantur ⁊ hec sint quo ad text. ¶ Habes etiam glo. in dicto. c. nec licuit in verbo ad recipiendum. que dixit ꝙ eoipso ꝙ quis errat i fide non est hereticus. si est paratus corrigi. alias sec.

¶ Distinctio. xviij.

e **Piscoporum** ¶ Hec est. xviij distinctio in qua principaliter qui qꝫ habentur. Prio vtꝝ qlibꝫ ꝓuin

cia possit facere cōcilia. in quo dicitur ꝙ nō
pōt. ꝫ. ꝯclusum fuit in ꝑma ꝓcedenti dist.
nisi cū auctoritate pape. vel nisi fiāt ad co-
rigendū tantū. tex. est in c. placuit. ⁊ i. c. de
ꝯcilijs ea. dis. ¶ Secūdo ponit quotiēs de-
bent fieri cōcilia in anno. in q̄ dr̄ ꝙ debent
fieri bis. tex. ē in d. c. de ꝯcilijs ⁊ in. c. bēa-
tur. ⁊ in. c. ꝓpter ea. dis. ¶ Tercio ponit q°
tempore fiant i quo dr̄ ꝙ tpe autūnali. ⁊ eti
am añ quadragesimā. tex. ē in d. c. beatur ⁊
d. c. ꝓpter. ¶ Quarto ponit qūo puniantur
epī qui nō veniunt ad ꝯcilia. in quo dr̄ ꝙ cō
munione priuanť ⁊ corripiūť. nisi graui ne-
cessitate excusenť. ⁊ dirigāt litteras excusa
torias. tex. ē i. c. nō oportet. ⁊ i. c. peruenit.
⁊ i. c. epūs. ⁊ i. c. placuit. ⁊ i. c. si quis epoꝝ
⁊ i. c. si quis aūt ea. dis. ¶ Quinto ⁊ vltimo
ponit qñ epī debeant notificare ecclesijs su
is statuta in ꝯcilijs. in quo dr̄ ꝙ īfra sex mē
ses postq̄ʒ ordinata sunt. tex. ē in. § singuli.
⁊ i. c. decernimus ea. dis. in qua hēs notare
tm̄modo duas glo. not. vna e i. d. c. si episco
pus in verbo inuitet que voluit ꝙ lʒ alias i
iudicijs requirať trina citatio. vt in. c. de il-
licita. xxiiij q. iij. Tamen in synodali iudicio
sufficit vnica citatio. ¶ Alia glo. ē in. d. c. ꝓ
pter ei ꝑ que ponit de idibus nonis ⁊ men-
sib⁹ qūo capianť ⁊ q̄t sint. ⁊ ē gl. i. ꝟ. decius

¶ Distinctio. xix.

d **E**pistolis ¶ Hec ē. xix dis. i qua pri
cipalr̄ de duobus tractať. prīo an
oēs decretales etiaʒ in corpe ca-
nonuʒ nō exūtes ꝓ legibus obseruāde sint i
quo dr̄ ꝙ sic. tex. ē in. c. si romanoꝝ. in. c. sic
omēs. i. c. i memoriā. i. c. enī vero. ⁊ i c. nul-
li fas ē. ⁊ in. c. canonicis ea. dis. ¶ Secundo
ponit vtrū decretales que sunt contra euā-
gelium vel precepta legis valeāt. ¶ In q°
deciditur ꝙ nō. tex. ē in. §. hec autem ⁊ in. c
secunduʒ. ⁊ in. c. anastasius. ⁊ in c. ꝓpter ea
dis. ¶ In qua notabis aliqua. ⁊ prīo tex. in
d. c. si romanoꝝ in ver. vt quid si mēbranas
occupant postq̄ʒ nō habenť accepte. Et ibi
deʒ in ver. omnia in vno corpore ꝯpagina
ri nō possunt ⁊c̄. Et tex. in. d. c. in memoriaʒ
in ver. licet vix ferenduʒ ab illa sancta sede
imponať iuguʒ tamen feremus ⁊ pia deuo
tione tolleremus ⁊c̄. loquitur. n. de papatu
cuius iuguʒ ferre bonuʒ iudicio meo ē ⁊ fa-
cile tollerari pōt. ¶ Insup notabis tex. i. d
c. nulli i ver. alien⁹ sit a diuinis officijs qui
voluerit apostolicis obtēpare preceptis. Et
tex. i. d. c. ita dñs ibi tu es petrus ⁊ sup hāc
petrā edificabo eccīaʒ meā ⁊c̄. ¶ In q̄ ad-
de tu ꝙ hoc hr̄ Mat. xvi. c. ¶ Preterea no
tabis tex. in. d. c. sʒ in ver. nā si visibilis isti
us solis radij cū ꝑ loca fedissima transierint
nulla ꝯtactus inquinatōe maculanť. multo-
magis illius qui istū visibilē fecit virtus ⁊c̄.
Et tex. ibidem Scribe inquit ⁊ pharisei su-
per cathedra Moysi sedent ⁊c̄. ¶ In q̄ ad-
de tu ꝙ hoc habeť mathei. xxviij. c. Et ꝯcor
dat text. infra. iij q. vij. in. § si ¶ Ulterius
notabis tex. ibidē in ver. iudas fuit sacrile-
gus atqʒ fur. in quo adde ꝙ hoc habeť ma-
thei. xxvi. c. ⁊ ꝯcordat tex. in. c. qd ergo ifra
xxiij. q. iiij. ¶ Preterea notabis tex. ibideʒ
in ver. que dicūt facite que aūt faciūt facerē
nolite. dicūt eniʒ bōa ⁊ nō faciūt. Et ibidē n̄
requirať quis vel qualis ꝑdicet sʒ que ꝑdicet
⁊c̄. ⁊ hec sint quo ad tex. ¶ Nūc capio glo-
sas relatu dignas. ⁊ prīo notabis glo. i. d. c
memoriā in ver. falsam. que magistra ē ad
cognoscenduʒ quid sit falsum ⁊ quot modis
cōmittatur. ⁊ qua pena puniať. ⁊ quid si si-
gillū est fractuʒ. vel si nō est appositus dies
vel ānus vel indictio. ¶ Et notabis etiā gl.
in. d. c. secūdum in ver qualis. Que dicit ꝙ
antiquo tempore omēs poterant predicare
¶ Et glo. in. d. c anastasius i ver. consilio q̄
dicit ꝙ vbicunqʒ agiť de fide teneť papa r̄
quirere consilium episcoporum.

¶ Distinctio. xx.

d **D**ecretales ¶ Hec ē vige-
sima dis. in qua
habes quid valeant expositiones
sacraꝝ scripturarum in quo diciť
ꝙ habent eandem auctoritātēʒ quā habent
canones. tex. ē in. c. de libellis. in. c. si decr-
ta. ⁊ in. c. de quibus quod est. c. si. ead. dist.
¶ In qua habes aliqua notare. Et primo
tex. i. d. §. decretales ibi quo quisqʒ magis
ratione nititur eo maioris auctoritatis eius
verba esse videntur. ¶ Et tex. ibidē i ver.
quelibet negocia finē accipiunt. vel in abso
lutione inocentium. vel i condemnatione de
linquētium. Et tex. i. d. c. de quibus ibi faci
lius inuenitur quod a pluribus senioribus q̄
ritur. ¶ Et ibidem si duo vel tres ex vobis
conuenīunt super terram in nomine meo d̄
omni re quecunqʒ petierint fiet illis a pa-
tre meo. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur
Math. xviij. c. ⁊ ꝯcordat tex. in. c. alienus. x
xiiij. q. i. ⁊ hec sint quo ad tex. ¶ Capio nūc
glosas. Et primo glo. in. d. §. decretales in
verbo claues. que dicit vnam claueʒ esse li
gandi ⁊ soluendi. sʒ bene finguntur due ꝓp
ter duos effectus. ¶ Et glo in. d. c. de libel
lis in verbo illoꝝ que ponit cui magis cre
dēdū sit an hieronio. an augustio. ⁊ ꝯcludit
magis credēdū eē hieronio nisi augustin⁹ hi
ueť auc̄te noui vl̄ veteris testī vl̄ et alio ca
nōe. ⁊ iō nō mireris si eē istoꝝ patꝝ dca i h°
ope ꝯscriptoꝝ sepenūero ꝯmēoro tibi auc̄tē
diuīe scripturꝯ ātiq̄ ⁊ noue. ¶ Ultio habes

glo. notabilem in. d. c. de quibus in ver. exēpla q̄ dixit ꝙ lꝫ exēplis regulariter nō sit iudicādum. fallit nisi sint exēpla plurium.

¶ Distinctio xxi.

d **Decretis** ¶ Hec ē. xxi. dis. in qua duo principaliter habētur. Primo vñ habuit originē ordo ecclesiasticus. ¶ In quo dicitur ꝙ hūit a Moyse in testamēto veteri. sꝫ i nouo hūit originē a Petro post dn̄m nostrū Jhesuꝫ xp̄m. tex. est in. c. cleros. ꝛ in. c. i nouo testamēto. in. c. quāuis ea. dis. ¶ Secundo ponit vtrū existentes in maiori dignitate ꝛ auctoritate subsint minoribꝫ. ¶ In quo dicitur ꝙ nō. tex. est in. c. inferior. ꝛ in. c. nolite. ꝛ in. c. deniqꝫ. ꝛ in. c. nunc autēꝫ. ꝛ in. c. submittitur. ꝛ in. c. in tantum ea dis. ꝛ in. §. quia ergo. infra. xxii. dis. ¶ Et notabis tex. multum signandum in. d. §. decretis in ver. summi enīꝫ sacerdotes ꝛ minores sunt a do per Moysem istituti ꝛc. ¶ In quo adde tu licet hic nō dicat ꝙ hoc habet Exodi. xxxᵒ c. ¶ Insuper notabis text. in. d. c. cleros in princi. ibi Mathias sorte electus est. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur plene Actuum primo cap. ¶ Ulterius notabis tex. in. d. c. cleros in ver. patriarcha patrū princeps archos. n. grece idest princeps latine. archiepiscopus latine princeps ep̄oꝝ. ¶ Et ibideꝫ statim in ver. scopin. grece latine intelliger dicitur. episcopi enīꝫ grece latie speculatores interpretant ꝛc. ¶ Et ibideꝫ vates a vi mētis appellatꝫ cuius significatō multiplex est. nā modo sacerdotē modo ꝓphetā modo poetam denotat. ¶ Et ibidem paulopost in ver. antistes sacerdos dictus est. quia stat āte. primus enīꝫ est in ordine ecclesie. siue latine sacer lux. sicut rex a regendo. ita sacerdos a sacrificando vocatus est. ¶ Et ibideꝫ in versi. nudis eos penitus capitibus incedere nephas erat. ¶ Et in versic. presbiter grece latine senior interpretatur non ꝓpter etatem sed propter honorem ꝛ dignitatem quam acceperunt. ¶ Et ibidem in ver. erat lux vera que illuminat omnem hominēꝫ venientem in hunc munduꝫ ꝛc. ¶ Insuper notabis tex. in. c. in nouo testamento ibi in toto orbe dispersi euangelium predicarunt.
¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur per Paulum ad romanos. x. cap. ¶ Preterea videbis etiam tex. in. d. c. quāuis in ver. paulivas electois ꝛc. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc hr̄ Actuūꝫ. xix. c. ¶ Preterea notabis ēt tex. i d. c. quāuis in alio. ibi est enim prima apostoli petri sedes romana ecclesia non habēs maculam neqꝫ rugam ꝛc. ¶ Ulterius ponderabis text. in. d. c. deniqꝫ ibi si in epistola ad hebreos legimus ꝙ minor a maiore bn̄dicitur ꝛc. ¶ In quo adde ꝙ hoc habet genesis xiiii. cap. ꝛ per paulum pria ad hebreos. vii. c. ꝛc. ¶ Successiue hēs tex. mltū notabilē i. d. c. iferior ibi nūqd gloriabit securis ꝯ eū q secat in ea aut exaltabit serra ꝯ eūꝫ q trahit eā ꝛc. ¶ In quo adde ꝙ hoc hr̄ Isaie. x. ꝛ. xl. c. ꝛ ꝯcordat text. in. §. hoc notādū ifra. xxiii. q. v. ¶ Preterea notabis adhuc tex. i. d. c. deniqꝫ ibi romana eccia que magistra est oiuꝫ ecciaꝝ ꝛc. ¶ Et ibideꝫ statim. Regnum dei non possidebūt. vbi loquitur de maledicis. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur per paulum ad Gallatas. v. capitᵒ ¶ Subsequenter notabis text. in. d. c. nunc autem in versi. collige in sinu tuo causam tuam ꝛc. ¶ Et ibidem tuo ore iudica causam tuam non nostro iudicio ꝛc. ꝛ tex. in. d. c. ī tātum ibi ponens os in celum lingua eius trāseunte super terram ꝛc. Et hec sint quo ad tex. ¶ Nūc ꝯdescēdo ad glosas que relatione digne esse vident. ¶ Et primo notabis glo. i. d. c. quāuis in ver. nisi aliquid. que dixit ꝙ vbi sunt boni ibi est romana ecclesia. ¶ Insuper notabis glo. multum magistraꝫ in. d. caᵒ. inferior que tractat quomodo prelatus inferior aliquando iudicat maiorem in aliquibus casibus per eam ibi enumeratis. ¶ Insuper notabis glo. in. d. c. nunc autem in ver. marcellinus que dixit ꝙ mandatum factū a testatore ꝙ corpus eius non sepeliatur nō est adimplendum. allegat. l. quidam. ff. de condi. institu.

¶ Distinctio. xxii.

q **Uia ergo** ¶ Hec ē. xxii. dis. in qua duo habentur. primo que eccia obtineat principatū. ¶ In quo dicit ꝙ īter eccias prio romana. deīn alexādrina ꝛ postmodum Anthiocena. text. est in. c. omnes. ꝛ in. c. sacrosancta ea. dis. Uerum est ꝙ postea Constantinopolitana succedente tempore capit obtinere secundum locuꝫ post romanam. ꝛ Alexandrina tercium. tex. est in. c. constantinopolitana. ꝛ in. c. qua traditiōe ꝛ in. c. renouantes. ea. dis. ¶ In qua habes aliqua colligere. Et primo tex. in. d. c. omēs ibi petro beato eterne vite clauigero terreni simul ꝛ celestis imperii iura commisit ꝛc. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur Mathei. xvi. capit. ¶ Insuper notabis text. ibidem statim in vers. illud verbum quo constructū est celum ꝛ terrā. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur Genesis primo capitulo. ¶ Ulterius notabis tex. ibidem in versic. illius certe priuilegio fungitur. cuius auctoritate fulcitur. ¶ Et tex. i. d. c. sacrosancta. ibi Moyses ꝛ Aaron in sacerdotibꝫ eius primi fuerunt ꝛc. ¶ In quo adde ꝙ hoc hr̄ origialr̄ exodi

xxiiij.c.ꝛ Numeri vij.c.ꝛ Leuitici.viij.c.
¶ Insup notabis tex.i.d.c. sacrosancta ib
ꝛ sup hanc petraȝ edificabo ecclesiaȝ meaȝ
¶ In quo adde tu ꝙ hoc habet̄ Mat.xvi.
c.ꝛ ꝯcordat tex.ē.dis. prima in.c. ī nouo te
stamento.ꝛ tex.in.c.fidelioꝛ.l.dis. ꝛ tex.i.c
loquit̄.xxiiij.q.i. ¶ Demū notabis tex.ibi/
deȝ in ver.sicut cardine hostiū regit̄. sic hu
ius sancte apostolice sedis auctoritate om/
nes ecclesie dn̄o disponente reguntur. ¶ Et
tex.in.d.c.de ꝯstantinopolitana. ibi stultus
est qui se primū existimat vt bona que vidit
discere ꝯtemnit.ꝛ tex.in.§.ideȝ eidē in fi.
in ver.culpa non exigit oēs ȝ rōem equa/
les sumꝰ ꝛc. ¶ Et hec sunt quo ad tex.ꝛ glo
sas que nihil aut paꝝ hn̄t excepta glo.in.d.
c.renouantes in ver.priusquā q̄ ponit vtrū
qs possit priuari iure suo sine culpa. ꝛ ꝯclu
dit ꝙ nō preterquam in aliquibus casibus
ibi in ea enumeratis.

¶ Distinctio xxiij.

b **Reuiter** ¶ Hec est.xxiij.di
stinctio. i qua pr̄ici
paliter quinqȝ ānotantur. ¶ Pri/
mo qn̄o ordines eccīastici grada/
tim ꝯferunt̄. ꝛ qualiter papa eligit̄. ¶ In
quo dr̄ ꝙ eligit̄ de gremio ecclesie si repe/
ritur ydoneus alias eligit̄ ex alia eccīa.tex
est in.c.in noīe dn̄i ihesu xp̄i ea.dis. ¶ Secū
do ponit qn̄o ꝛ qua forma eliguntur seu or/
dinant̄ ep̄i. ¶ In quo dicit ꝙ debet añ om/
nia videri si eligendus est prudens.docilis
temperatus.castus.humilis.affabilis. litte
ratus.cautus. ꝛ exercitatus tex.est in.c.q e
piscopus.ꝛ in.c.ep̄us ea.dis. ¶ Tercio po/
nit quomodo ordinetur dyaconus. In q̄ dic
ꝙ ab ep̄o benedicente.tex.est in.c.p̄sbiter
c.eccīastica ea.di. ¶ Quarto ponit quomo
do ordinant̄ subdyaconi accoliti.exorciste.
lectores.hostiarij.psalmiste.de quibus om
nibus habet̄ in.c.dyaconus.in.c.subdyaco
nus.ꝛ in.c.accolitus.ꝛ in.c.exorcista.ꝛ in.c
lectoꝛ.ꝛ in.c.hostiarius.ꝛ in.c.psalmista.ea
dis. ¶ Quinto ꝛ vltimo ponit quomodo cle
rici debent esse multū morigerati nec debēt
portare comā nutriendo eam nec etiaȝ mo
niales debent tangere vasa sacra ꝛ vestimē
ta altaris.nec docere in ꝯuentu.tex.ē.ī.c.ꝓ
hibete.ī.c.clerici.in.c.si qs ex clericis.ꝛ in
§.vasa.ꝛ ī.c.sacratas. ꝛ ī.c.mulier ea.dis.
¶ In q̄ hēs multa notare.ꝛ p̄ tex.in.c.ī no
mine domini ihesu xp̄i ꝛ saluatoris ī prin.ꝛc
¶ Nā ex hoc instituit̄ vnusqsqȝ circa fiēda
vt clypeo diuini numis se tueat̄. ¶ Et tex.i
bidē ī ver.futuris casibus prudēter occur/
rere debemus ne recidiua qḋ absit mala ꝑ/
ualeant. ¶ Et ibidē.sedes apostolica cūctis
in orbe terraꝝ prefert̄ ecclesiis. ¶ Insuper
notabis tex.in.d.c. his igitur ibi amorem
pecunie quasi materiam cunctoꝝ criminum
ꝛc. ¶ Et etiaȝ notabis tex.in.d.c.tales. ibi.
melius est eniȝ domini sacerdotiuȝ paucos
habere ministros qui possint digne opꝰ dei
exercere q̄ȝ multos inutiles ꝛc. ¶ Et tex.in
d.c.quamq̄ȝ ibi solet enim plus timeri quḋ
singulariter pollicetur q̄ȝ quḋ generali sp̄ō
sione concluditur. ¶ Et ibidē. qui se scit ali/
quibus esse prepositum non moleste ferrat
aliquem sibi prelatuȝ.sed obedientiam quā
exigit ipse defendat ꝛc. ¶ Et tex.in.d.c.ec
clesiastica in ver.qui in perturbatus ꝑcipit̄
consistere inter prospera ꝛ aduersa virtutū
semper ornamento circūspectus vtroqȝ ap
pareat humero ꝛc. ¶ Et tex in.d.c. prete/
rea ibi nusquam nisi nos fallat obliuio legi
mus. ¶ Et tex in.d.c.quorundam ibi diui/
no examini relictus humano iudicio accu/
sari non potest. ¶ Et tex.in.d.c. sacratas v
bi omnia reprehensione plena esse nulli re
cte sapientum dubium est ꝛc. ꝛ loquitur de
monialibus que prohibentur tāgere sacra
vasa. ¶ Ultimo notabis text in.c. sponsus
quod est.c.fi.in ver. cuȝ benedictionem ac
ceperint sponsus ꝛ sponsa eadem nocte ꝓp
ter reuerentiam benedictionis in virginita
te permaneant. ¶ Et dicit ibi glo.in verbo
virginitate istud fore consilium ꝛ non pre/
ceptum.ꝛ hec sint quo ad tex. ¶ Uno tamē
non obmisso de quo ī.d.c. exorcista vbi no
tabis pulchrum modum loquendi ibi acci/
pe ꝛ comenda memorie ꝛc. ¶ In quo adde
ꝙ hoc habetur apocalipsis.x.c. ¶ Nūc ca
pio glosas relatu dignas. ꝛ primo glo.in.d.
c.in nomine domini in verbo i vrbe que di/
xit ordinationes ep̄orum fiendas esse in ci/
uitatibus nisi ex causa. Et glo.in d.c.ꝙ epi
scopus in verbo per condictionem que di/
xit ꝙ angeli habent liberum arbitrium sed
ad bonum tantum.sed homo ad bonū ꝛ ma
luȝ. ¶ Et glo.in.d.c.tales in verbo paucos
que dicit pauca esse alleganda . quod nota
tu contra verbosos allegantes. ¶ Insuper
habes glo.in.d.c.ep̄us in ver.codicem que
dixit ꝙ liber non est de substantia in ꝯsecra/
tōe ep̄oꝝ quā glo.allego semp ī traditōe isi
gniū doctoratus dum tradit̄ liber clausus ꝛ
mox apꝰ. ¶ Et glo.i.d.c.quorūdā ī ver.nō
pōt q̄ pōit qn̄o post mortē qs accūri nō pōt
nisi ī aliqbꝰ casibꝰ de qbus ibi p eā magrali
loquentē. ¶ Et glo.in.d.c. exorcista ī ver.
energuminū q̄ dixit ꝙ energumini dicūt̄ lu
natici ꝛ obsessi a demōibꝰ ab en qḋ ē in ꝛ er
ga qḋ ē labor ꝛ mīe qḋ ē defectꝰ. ¶ Nec hic
hēs alia nisi ꝙ hēs ēt scit̄ vnū dū dr̄ ī hac di
stīctōe ꝙ ep̄us dȝ ēe tempatus.ꝛ castus.hu
milis.ꝛ affabilis.lr̄atus.cautꝰ.ꝛ excitatꝰ ꝛc

¶ Naz hec omnia ponūtur ad litterā per Paulū in p̄ria ad Thimotheū .iij.caº. Unde ꝓcesserūt pl'es distinctōes sequētes materie.xxxi.ꝛ.xxxijª.xxxiijª.xxxiiijª ꝛ.xxxvª. cū alijs sequētibus que tracte fuerunt vbi supra que oīa tene menti.

¶ Distinctio.xxiiij.

q **Qualiter** ¶ hec est .xxiiij. dis.in qua tria principaliter ponuntur. ¶ Prīo quali examine sicut sacerdotes ꝛ alij p mouēdi ad sacros ordines ¶ In quo dicit̄ ꝙ ab examie episcopi vel totius populi testimōio.tex est in .c.nullus el prio ꝛ el 2º.ꝛ in.c presbiteri.ꝛ in.c.epī e.dis. ¶ Secūdo ponit quādo hec fieri debeāt. In quo dicit̄ ꝙ fieri debēt feria q̄rta hoc ē die mercurij. tex.ē in.§.cuz itaqz.ꝛ i.c.qū ea.dis. ¶ Tertio ponit que pena imponatur cōtrafaciētibus. In quo dicit̄ ꝙ abiciūtur a clero tex. est in.c.epūs.ꝛ in.c.si quis presbiter ꝙ est c.si.ea.dis. ¶ In qua notabis tex.in.d.§. qualiter aute ibi man⁹ cito nemi iposueris ꝛc.ꝛ adde ꝙ hoc hēt p Paulū p̄ria ad Thimotheuz.v.ca .ꝛc. ¶ Insup notabis tex.in d.c.si quis p̄sbiter in fi.ibi hec que irreprehensibilia sunt sancta catholica defendit ecclesia ꝛc. ¶ Et hic nō sunt alia q̄ ad tex.vel glosas.excepta gl.i.d.c.si in verbo cōfessi que ponit de confitente sponte nulla precedente examinatione quomō obligetur.

¶ Distinctio.xxv.

q **Quod nullus** ¶ hec ē xxv.disti. ¶ In qua pricipal'r tria notāt. Prio q̄ sint necessaria circa ordinatōz epōꝝ ꝛ alioꝝ inferioꝝ. In q̄ dr̄ ꝙ oes diligētissime ꝓmouēdi sunt .ꝛ q̄libz dz hre officiuz suū i ecclesia.nā p̄ accolit⁹ dz p̄parare lumiaria in sacrario ꝛ portare cereū. Sz psalmista dz habere officiū canēdi ꝛ dicēdi bñdictiōes.laudes ꝛ respōsoria. ¶ Lector vero hz pnūciare lectōz ꝛ p̄dicare populis ꝛ sic d̄ singul' alijs de q̄bus oibus habet ordinate ꝛ multū seriose i.c.plectis ea dis. ¶ Secūdo pōit vtrū epi debeāt carere omni crimie. ¶ In quo dr̄ ꝙ sic.tex.est in c.p.imū itaqz qd est.c.si.ea.dis. ¶ Tertio ꝛ vltio poit que sint peccata mortalia ꝛ que veialia.de q̄bus hēs in.c.q̄lis.ꝛ in.c.q i aliud ea.dis. ¶ In q̄ distictōe notabis aliq relatu digna.Et prio tex.in.§.nūc autē ibi oportz epm esse sine crie ꝛc. ¶ In quo addetur ꝙ hoc habet ad liaz p Paulū prima ad Thimotheū.iij.cº. ¶ Insup notabis tex.in §.noie aūt crimis i versi.res pene ꝯtra naturā est vt sine peccato aliqs sit ꝛc.ꝛ tex in §.crimis ibi multū peccatū est adeo veiale qd nō fiet mortale diū placz ¶ Et tex.in.§ alia āt i ꝟsi.quoticūqz aliqs i cibo aut potu accepit plusq̄z necesse ē ad minuta peccata nouerit ptinerē ꝛc. ¶ Et ibidez statim p ordinē ponūtur infinita peccata veialia vlz ad.d c qual' ¶ Et inter alia dr̄ quotiēs qs plus loqtur q̄z oz pl⁹ tacet q̄z expedit.vel paupē iportune petētē exaspat.vel quotiēs cū sit corpe sanus alijs ieiunātib⁹ prandere voluerit.aut somno dedit⁹ tardius ad ecclesiā surgit quotiēs excepto filioꝝ desiderio vxorē suā cognouerit.infirmos tardi⁹ visitauerit.si discordes ad ꝯcordiaz reuocare neglexerit.si āpli⁹ fuerit blādi⁹ q̄z oz .si pauperib⁹ esurientib⁹ nimiū deliciosa vl' sūptuosa ꝯuiuia pauerit.si in eccia aut extra ecclesiā fabul'ocios se occupauerit ꝛc.d q̄b⁹ oibus ꝛ singl's in isti in textuz in die iudicij rō est redaēda ꝛc. ¶ Insup notab tex.ibidē i finalibus verbis in versi.scriptū est nz maledici regnū dei possidebūt.Et in hoc etiā cōcordat tex.in.d.c.deniqz ꝛ ibi dixi supra.xxi. dis. ¶ Preterea notabis tex.i .d.c.q̄lis ibi q̄lis hic qsqz egredit̄ talis i iudicō p̄sentat̄ Cū q°ct ꝯcordat tex i.c.nūqd ifra de peni. dis.pria ¶ Preterea notabis tex.i.d.c.q̄lis ibi ꝙ eni de vno negat̄ ꝯseques intellectus pz ꝙ de q̄busdaz cōcedit̄. Et ibidē ēt .peccatū cure rei familiaris q̄ vix sine cl'pa agit̄ ꝛc. ¶ Et tex.i.c.viii.in orariuz in versi.thimotheo ꝛ ibi ro dicens scribit oportet epūz esse irreprehēsibilē ꝛc ¶ Tu dic ꝙ hoc habet p Paulū prima ad p̄dictos.viij.caº.Et ibidē stati i versi.sup ep'la Jacobi ꝛc. ¶ Dicas ꝙ hēt p eundē Paulū i vltio.c. ¶ Syccessiue duz dr̄ ibidē Augustin⁹ in omelia d̄ igne purgatorio exponens verba apostoli ꝛc.Dicas in ꝙ hoc habet p Paulū prima ad corinth.iij.caº. ¶ Insup notabis tex.ibidē i ver.illo trāsitorio igne d̄ quo apl'us ait purgari no poterit ꝛc.Dicas ꝙ hoc ad l'raz habet per Paulū pria ad Corinth.c.3º.de q̄ caº.ēt supra prie dixi. ¶ Ulteri⁹ notabis tex.ibidez.Eterna flāma sine vllo remedio trucidabit eos ꝛc.cū q̄ ꝯcordat ēt tex.in.d.c qui in aliud infra ea.in ver.hic ignis ꝛ si nō sit eternus miro tñ modo grauis est.superat enim oēz penem quam homo passus sit in hac vita ꝛc.Et loquitur de igne purgatorio.ꝛ hec sint quo ad litteraz ꝛ quo ad ea que in ea notari potuerūt. ¶ Nunc capio glosas nota dignas.ꝛ primo habes gl.magistrā i.d.c.plect: i ꝟbo iurgia q̄ pōit de iudicib⁹ hūtib⁹ iurisdictōz ordinariā ꝛ delegatā ꝛ q sint puti i ea. ¶ Itē hēs glo.i.d.c.viuū orariū i ꝟbo pene q ꝯcludit beatā ꝟginē ꝛ sanctū Johannez fuisse sctificatos in vtero mr̄no.Et gl.i.d.c.q̄lis i ꝟbo blasphemiaz.q̄

ponit quãdo peccat̃ ꝯ patrẽ ⁊ quando ꝯ filiũ ⁊ qñ contra spiritum sanctũ. ꝑut in ea.

¶ Distinctio.xxvi.

e Ece ¶ Hec est.xxvi dis. i qua de duobus principaliter trac tatur. Primo quis dicat̃ bigamus ¶ In quo dr̃ ꝙ ille qui hũit duas vxores ẽt si vnã hũit ante baptismũ ⁊ aliaz post.tex.est i.c.vnius ⁊ in.c.acutius ⁊ in.c. vna tantũ.ea.dis. ¶ Scd̃o ponit vtꝝ bigamus possit ordinari ad sacros ordĩes. In q̃ dr̃ ꝙ nõ.tex.est in.§.bigamus.⁊ in.c.qui sine crimine quod est.c.si.ea.dis. in qua notabis aliqua que recitatõe digna sunt. ¶ Et ꝑ tex.i.d.c.acutius i ver.sicut duob⁹ dñis fuire sic ab vno dño apostatare atꝫ i alteri⁹ supstitõe ire nõ lꝫ. ¶ Et tex.in.c.deide i ver.ꝙ vt crimina ꝯmitterent̃ i paradiso ꝑcepit ⁊c. ⁊ loquit̃ de mrĩmõio ad ostẽdẽdũ ꝙ nõ ẽ crimẽ.alias.n.nõ fuisset ꝑceptũ ⁊ a deo institutũ in ꝑadiso ꝑut habet̃ geñ.ꝑ ⁊.ix.c.lꝫ hic nõ dicat̃. ¶ Ulteri⁹ notabis tex.i.d.c. deniqꝫ ibi salomõ addidit a deo ꝑparat̃ viro vxor qño credit̃ īter crimĩa eẽ dimissũ ꝙ dõ auctore legit̃ ꝯsuãtũ. ¶ In q̃ adde tu ꝙ h° hr̃ ꝑuerb.x.⁊.xiiij.c.de qb⁹ ẽt hic nõ fit mẽtio. ¶ Insup notabis tex. ibi ꝙ deus instituit nephas est crimen appellari. ¶ In q̃ adde tu ꝙ hoc hr̃ ad littera ecc̃iastici.xvi.cap. ¶ Preterea notabis tex.ibi de⁹ ipẽ cũ iter rogaret̃ a iudeis si liceret dimittere vxorez ad eos dixit. quos de⁹ ꝯiuxit hõ nõ sepet ⁊c̃ ¶ In q̃ adde tu ꝙ hoc hr̃ ad lr̃az mat.xiiij. c.⁊ ꝯcordat cũ hoc ẽt tex.in.c.quos deus in fra.xxxiij.q.ij. ¶ Ulterius notabis tex.ibidẽ in ver.absurdũ ẽ ita sentire q̃ ratio ẽ defendi hec ⁊ vacua magia opĩoẽ iactari quã aliqua vtilitate roborari.⁊c. ¶ Et ibidẽ statim cũ nõ possit iter peccata deputari ꝙ lex ꝑcipit ⁊ de⁹ coniunxit. ¶ In quo adde tu ꝙ hec lex habet geñ.xix.c.⁊ ordinatio dei habet̃ math.xviij.c.licet hic nõ dicat̃ vbi ⁊c̃. ¶ Ultĩo notabis tex.ibi in ver nuptiaꝝ ergo copula.qꝛ dei mandato ꝑficitur non põt dici peccatũ ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ istud mãdatũ ẽt lꝫ hic nõ dicat habet̃ geñ.ix.ca. Et hec sint que nota digna sunt quo ad text. ¶ Nũc capio glosas notabiles.⁊ prĩo glo. i.d.c.deiñ i ver. ceteris q̃ dixit ꝙ si istr̃m sonat ꝑ hec verba hec ecc̃ia cũ ceteris capellis nõ ꝑbat̃ ecc̃iãz ꝑꝑ hoc eẽ capellã. ¶ Insup notabis aliã glo.ibidẽ in verbo peccata q̃ põit qño ꝑ baptismũ sb̃sequẽs tollunt̃ oĩa delicta ꝑcedẽtia ⁊ ẽt oĩs ifamia ⁊ irregularitas ẽt ꝑueniẽs ex delicto ꝑꝑrio.Et concludit ꝙ sic ⁊ ẽt qd̃ ẽ fortius si ante baptismum mille hoĩes occidissꝫ ꝯ glo.que põit exẽplũ in Paulo apostolo q antea fuit homicida ⁊ post baptismuꝫ remissa sunt ei oĩa peccata.

¶ Distinctio.xxvij.

q Uod autẽ ¶ Hec ẽ.xxvij dist. ¶ In qua principaliter duo hñtur. p̃rio vtrũ ep̃us qui oliꝫ duxerat vxorez possit nũc ea vti. ¶ In quo dr̃ ꝙ nõ.⁊ similr̃ dicit in vouentibus cõtinentiaꝫ. tex.est in.§. hac auctoritate.⁊ in.c.quidaꝫ.⁊ in.c. si vir. ⁊ in.c.vouentibus.⁊ in.c.si inpserit.⁊ in.c. presbyteris.⁊ in.c.virgines ea.dis. ¶ Secundo dicit hec vera esse in vouentibus solẽniter.secus si simplr̃ tm̃.tex.est in.§.hinc distinguendũ ea.dis. ¶ In qua notabis tu aliqua relatõe digna.⁊ p̃rio tex.in.c.qd̃ iter rogasti ibi pecunia tua sit tecum in perditione.cor enim tuuꝫ non est rectũ deo. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur ad litterã Actuum.viij.c. ¶ Insuper notabis eundem tex ibidem in ver.quid profuit Symoni mago baptismum sacrum ficte accipere ⁊c̃. ¶ In quo tu etiam adde ꝙ hoc habetur actuum. d.viij.c. ¶ Ulterius etiam notabis tex. ibidem in ver.non enim phas est spiritui sancto mentiri sicut ananias ⁊ zaphyra mentiti sunt ⁊ statim perierũt. ¶ In quo adde tu ꝙ ad litterã hoc habetur actuuꝫ.iiij.⁊.viij.c Et hec sunt que merito notari possunt quo ad corticem littere. ¶ Uenio nunc ad glo.⁊ primo notabis glo.in.d.c.quidam in verbo votum que ponit quomodo votum dicat̃ solemne.ꝯcludens ꝙ dicit tribus mõis.s. vel ꝑ habitũ. vel ꝑ ordinẽ vel ꝙ corã testib⁹ sit factũ. ¶ Et glo.i.d.c.qd̃ interrogasti i ver. finxit q̃ multũ magr̃a est.⁊ q̃ dixit ꝙ in spõsalibus verba itelligũt̃ semꝑ ꝯꝫ cõem itelligẽtiã lꝫ ꝯhẽtes aliũ ipi hũerint intellectum.

¶ Distinctio.xxviij.

e Ece ¶ Hec est.xxviij. dis. in q̃ quinqꝫ tractantur principaliter. Primo vtrũ sicut ep̃i ⁊ alij superiores nõ possunt ꝑmoueri sine voto ꝯtinentie.idem fit in alijs sacerdotib⁹ ⁊ clericis inferioribus. ¶ In quo dicitur ꝙ sic tex.est in.c.nullum.in.c.decernimus. in c.quando in.c priusquam.in.c.assumi.in.c preterea ea.dis. ¶ Secũdo põit q̃liter sint ordinadi q se dederũt ab ifantia officijs ecclesiasticis. ¶ In q̃ dr̃ ꝙ tales debẽt erudiri ꝑ i domo ecc̃ie vsqꝫ ad.xviij.añi.⁊ postea diligẽter iterrogẽt̃ an velit hr̃e vxorẽ vel ne q si elegerit oñ⁹ castitatis efficiũt̃ ꝑ subdyacõi i.xxv.ãno ⁊ postea.gradati ordinant̃ur.tex.ẽ i.c.d his ea.dis ¶ Tercio põit vtꝝ ea q̃ fuit vxor ꝑsbiteri possit alicui nubere. ¶ In q̃ dr̃ ꝙ nõ.tex.est in.c.si se.⁊ in.c.si q̃ vidua ea.dis. ¶ Quarto põit vtrum presbiter possit ꝑꝑria auctoritate dimittere vxo-

rem. In quo dicitur q̃ nõ tex. ẽ in. c. si quis docuerit. ꝛ in. c. si quid discernit. ꝛ in. c. p̃sbiterũ ea. dis. ¶ Quito ꝛ vltimo ponit vtrum layci possint iudicare de p̃sbiteris quãtũcũq̃ malis. In quo dr̃ q̃ nõ. tex. ẽ in. c. ꝯsulendũ quod est. c. fi. ea. dis. ¶ In qua hẽs modo colligere aliqua notatu digna ¶ Et p̃rio ex tex. i. d. c. decernimus ibi vasa dñi sacrarũ sp̃us sancti dñt ẽe ꝛc̃. ¶ Et tex. ĩ. d. c. priusq̃ʒ ibi qua p̃sumptione ad ep̃atuʒ accedere audet qui adhuc longã sui corpis ꝯtinẽtiã cõuincitur nõ habere ꝛc̃. ¶ Et text. in. d. c. de his in ver. nubẽdi desiderium ab ap̃lo ꝯcessum ĩnianq̃ʒ auferre nõ possumus. ¶ In q̃ adde quod hoc habetur ad lr̃aʒ licet hic nõ dicat per Pauluʒ p̃rimo ad Thimo. vij. ca. ¶ Insup notabis tex. in. d. c. q̃ꝛ sunt ibi querenda est semper veritas vt inquiri debeat vtrũ accusatuʒ noxa debita condemnet ꝛc̃. ¶ Et tex. ĩ. d. c. de syracusane ibi vel supstes vxor aut filij p quos ecclẽsiastica solet piclitari sbstantia. ¶ Et tex. in. d. c. p̃sbiter in ver. q̃ꝛ benedicere alijo qui vulnera sua debʒ curare ꝯsequens non est. qui vero hãc nõ hẽt ꝑpter delictum ignorantie qũo alijs tradet ꝛc̃. ¶ Et tex. in. d. c. consulendũ qd̃ est. c. fi. ibi vos tamen deum cõuenit imitari qui solẽ suũ oriri facit sup bonos ꝛ malos. ¶ In q̃ adde q̃ hoc habet Math. xxv. c. ꝛc̃. ¶ Et etiã notabis tex. in. d. c. fi. in vers. nec iudam dñs cũ mendax esset discipulus a numero apostoloꝝ deiecit ꝛc̃. ¶ In quo adde q̃ h° habet Mathei. xxvi. ꝛ hec sunt que quo ad corticem littere notatu digna fore videntur. ¶ Uenio ad glosas. Et p̃rimo notabis glo. in. d. c. de his i ver. ad terrenas que dixit q̃ nuptie replet terrã. sed virginitas ꝑadisum ¶ Et glo. in. d. c. p̃sbiter in verbo ab ordine que dicit q̃ minus punitur qui delinquit publice q̃ʒ qui priuate. ¶ Et glo. in. d. c. quia in verbo nec causa. que dixit q̃ per duo extrema colligitur medium.

¶ Distinctio. xxix.

s **Ed notandum** ¶ Hec ẽ. xxix. dis. i qua tanmmodo ponit vtrũ ex cã vel loco vel tẽpore vl̃ ex ꝑsona mutent aliq̃ regule canonuʒ. In quo dr̃ q̃ sic. tex. ẽ in. c. sciendum. in. c. regule. in. c. necesse ẽ. qd̃ est. c. fi. ea. dis. ¶ In qua hẽs notare vnum solemnẽ tex. in. d. c. fi. in ver. ad instar imperiti medici q̃ vno collirio omniũ oculos vult curare ꝛc. ¶ Et tex. ibidẽ i ver. Paulus p singulas ecclesias vulneribus medetur illatis ꝛc. ¶ In quo vltimo tu adde q̃ hoc habet p paulum ad Corinth. ꝛ etiaʒ ad Romanos p totum si bene ponderabis oĩa eius dicta put ego notaui ꝛ oĩa aurea sunt.

¶ Ultimo hẽs glo. no. in. d. c. fi. in verbo colyrio que arguit ꝯ eos q̃ rñdent oĩbus ꝯtrarijs dicendo aliud fm leges ꝛ aliud fm canones. vel hoc fm nouũ iuo illud aũt fm vet⁹ ꝛc. quasi velit dicere glo. q̃ illud est refugiũ miserorum prout tibi qui pauca vidisti ꝛ modicis contentus es.

¶ Distinctio. xxx.

i **Llud autem** ¶ Hec est xxx. dis. i q̃ solum redarguit opinio nõnulloꝝ hereticoꝝ q detestabant mr̃ioniũ nam reprobat hoc ĩ totũ ẽt si vxor post ꝯctũ matrimoniũ vellet ĩtrare religionẽ. tex. ẽ in c. si q in. c. q̃cunq̃ʒ ĩ. c. si q̃ mulier el p̃ ꝛ el. ij. ꝛ in. c. si qs el p̃rimo el. ij. el. iij. cuʒ multis ꝛ multis sequentibus. ꝛ in. c. hec aũt ea. distĩ. ¶ In qua notabis aliqua relatu digna. Et p̃rimo tex. in. d. c. si qui in ver. si q filij parẽtes maxie fideles deseruerũt occasione diuini cult⁹ anathema sint. ¶ In q̃ adde q̃ hoc hẽtur p Paulum ad lr̃am ad Ephes. c. p̃rio. ¶ Preterea notabis tex. in. d. c. hec autem i versi. nuptiaꝝ vinculum qd̃ fm castitatem ꝑdurat honoramus. ꝛ diuites cum iustitia ꝛ operibus bõis nõ abicimus. ¶ Et tex. ibidẽ statim nos aũt ꝛ. virginitatem cũ humilitate admiramur. ꝛ ꝯtinentiam cũ castitate ꝛ religioneʒ deo acceptissimã dicimus. ¶ Et tex. in. c. si qs p̃sbiter qd̃ ẽ. c. fi. i ver. si aũt spernit ita vt olera cocta cũ carnibus non degustet deponatur ỏ ordine clericatus ꝛc. ꝛ hec sint quo ad tex. ¶ Capio glosas. ꝛ p̃rimo gl. in. d. c. si qui in verbo fideles q̃ dicit patreʒ hereticuʒ postponendũ esse extraneo bono. ꝛ refert Petrũ mãducatorẽ dicẽtẽ hãc qõeʒ esse nebulã tenebrosaʒ i nubibus aeris.

¶ Distinctio. xxxi.

t **Empus** ¶ Hec est. xxxi. distinctio. in qua principaliter quattuor hitur. p̃rimo q̃ tempore fuit ordinatuʒ q̃ dyaconi ꝛ alij promouẽdi nõ ordinẽtur nisi ꝑmissa cõtinentia. ¶ In quo dicitur q̃ a tempore grẽgorij citra. tex. ẽ in. c. ante triẽnium ea. dist. ¶ Scd̃o ponit q̃ fuerit causa institutõis h⁹ modi. In quo dr̃ vt liber cũctis diebus, vite sue oroĩbus possint vacarẽ. tex. ẽ in. c. cã ꝛ ĩ c. sacerdotibus. ꝛ in. c. tenere. ꝛ in. c. ep̃os. ꝛ in. c. si laicus e. dis. ¶ Tertio ponit vtꝝ sacerdotes possint subministrar̃ necessaria vxoribus suis lʒ cũ eis se imiscere non valeant. ¶ In q̊ dr̃ q̃ sic tex. ẽ ĩ. c. oio i. §. vt igr̃ ea. dis. ¶ Quarto ꝛ vlt° põit dr̃ia iter ecclesiã oriẽtalẽ ꝛ occidẽtalẽ dicẽo q̃ oriẽtalis nõ obtulit votũ castitatis. sʒ occidẽtalis sic. tex. ẽ i §. hoc aũt. ꝛ i. c. aliter se hẽat qd̃ ẽ. c. si. e. dis. ¶ In qua hẽs colligere aliq relatu digna.

¶ Et p̄notabis tex.in.d.c.ante triēnium in
ver.at aplūs ab vxoribus ēe cessandū; ⁊c.
vbi loqtur de sacerdotibus ¶ Jn quo adde
ꝙ hoc hētur p̄ Paulū; ad l̄ram p̄io ad Co-
rinth.vij.c. ¶ Insup notabis tex.i.d.c.tene
re ibi scriptū ē ei; sancti estote qm̄ ego scīūs
sum dn̄s deus vester ⁊c. ¶ Jn quo adde ꝙ
hoc hētur ad l̄ram Leuitici.xxix.⁊c. ¶ Pre
terea notabis tex.ibidē statī in vers.p̄scis
tp̄ibus āno vicis sue de tēplo nō discedebāt
sicut de zacharia legimus.nec domū suā oīo
tāgebat ⁊c. ¶ Jn quo adde ꝙ hoc hētur.ij.
Regum.vi.c formal'r. ¶ Ulterius notabis
tex.ibidē in ℣.ex alia tribu q̄; ex seie Aarō
ad sacerdotiū nullus acceder' p̄cipiebat ⁊c.
¶ Jn q° adde tu ꝙ hoc hētur Leuitici.xi.c.
⁊ ēt.ij.Regū vi.c. ¶ Insup notabis tex.ibi
dē in ver.abstinere vos ad tēpus vt vacetis
orōi.⁊ hoc vtiq; laicis p̄cipit ⁊c. ¶ Jn quo
adde ꝙ h° hr̄ exp̄sse p̄ Paulū p̄ia ad Cori.
vij.c. ¶ Et notabis ēt tex.i.d.c.oīo in ver.
victū ⁊ vestitū largiat'.s; nō cu; ea carnal'r
ex more iaceat sicut ⁊ sctōs aplōs legimus
egisse. ¶ Jn q̊ adde ꝙ h° hr̄ exp̄sse p̄ paulū
p̄a ad Cor.vi.⁊.vij.c.⁊ hec sint quo ad text.
¶ Capio nūc glo.⁊ p̄ notabis gl.i.d.c. tene
re.q̄ dicit ꝙ licitū ē nob nos ↄmēdare. ¶ Et
gl.i.d.c.oīo i ver.sustētāt'.q̄ dixit ꝙ qs pōt
pascer' vxorē ⁊ filios de bonis eccie si nō h;
p̄pria.⁊ si non habeat vnde se alat.

¶ Distinctio.xxxij.

r **Eruanda est** ¶ Hec est xxxij.dis in
q̄ tria p̄cipal'r hn̄t'.p° pōit d̄ cas-
titate ⁊ ↄtinētia clicoꝝ ⁊ alioꝝ sa-
cerdotū d̄ q̄ ēt visu; fuit.s.i dis.p̄cedēti. nā
idē pōit hic ⁊ ↄcludit ꝙ oīo dn̄t ēē casti ⁊ ↄ
tinētes.tex.ē i.c.oīm.i.c.mltoꝝ in.c.si q.in
e.de illo.⁊ i.c.null'.⁊ i.c.p̄ter ea.dis. ¶ Se
cūdo pōit q̄ pēa p̄uiant' tales nō huātes ↄti
nētiā. ¶ Jn q̊ dicit' ꝙ priuāt' officio ⁊ bn̄fi°
tex.ē.i.c.eos.⁊ i.c.erubescāt.⁊ in.c.placuit
ea.dis. ¶ Tercio ⁊ vlt° pōit vtꝝ liceat audir'
missas taliū sacerdotū nō obseruātiū ↄtinē-
tiā. ¶ Jn q̊ dr̄ ꝙ nō tex.ē i.d.c.nullus.⁊ i.d
c.p̄ter ea.di. ¶ Jn q̄ hēs colliger aliq̄ ↄme
moratōe dig^a.⁊ p° ex tex.i.d.c.si qd̄ i vers.
ab oīb; illicitis cor ⁊ linguā ⁊ corp' deo auc
tore ↄfuēt ⁊c̄. ¶ Et tex.i.d.c.erubescāt i fi.
i ver.de māifestī qdē loqmur. Secretoꝝ au
tē cognitor ⁊ iudex ē de'⁊c̄. ¶ Cū q̊ vltio ēt
ↄcordat tex.i.e.de' q.xxiij.q.iij. ¶ Ulteri'
notabis tex.aureū i.c.hospitiolū ea.dis. ibi
hospitiolū tuū aut raro aut nūq̄; mulieꝝ tan
gat pedes vl' tergāt.q2 nō pōt corde toto hi
tare cū deo q̄ fēiaꝝ accessib; copulat'. fēina
ↄsciaz secū p̄iter hītātis exurit nūq̄; de mu
lieꝝ formis disputes fēie nomē tuū nesciāt.
l

feia; quā bn̄ videris ↄuersantē mēte dilige
nō corꝑali frequētia.si bonū ē mulierē nō tā
gere malū ē q° tāger' ⁊c̄.quē tex. p̄petuo no
tabis ⁊ maxie tu sacerdos. ⁊ hec sint q̄ dici
possunt q̊ ad tex. ¶ Nūc venio ad glo.⁊ p°
hēs glo p̄ia; i ver.fuāda q̄ pōit vtꝝ gl; or-
do sit sacer ⁊ cōcludit ꝙ sic.s; q̄ttuor p̄cipue
dicūt' sacrosancti vt ibi p̄ ea. ¶ Ulterius no
tabis glo.i.d.c.p̄ter i ℣. p̄hibeat q̄ voluit ꝙ
laycus pōt suspēdere ⁊ excōicare clericos d̄
mādato tn̄ soli' pape q h; plenitudiē p̄tātis
Sec' aūt de mādato alioꝝ. ¶ Insup notabis
glo.i.d.c.eos i ver.fuituti q̄ dixit ꝙ feia sa-
cerdotis dr̄ eē de ei' familia ⁊ ēt de foro ec
cl'ie. ¶ Ulterius notabis aliā glo.i.c. seria
ti in ver.p' mortē q̄ dixit ꝙ clericatus ē di-
gnior q̄; monacatus.

¶ Distinctio xxxiij.

e **Ece** ¶ Hec ē.xxxiij. dis.in qua
enumerantur q̄plura p̄p̄ q̄
p̄ticulariter p̄hibet' qs effici sacer
dos.nā bigam' p̊ p̄hibet' tex ē in
c.si qs ⁊ i.c.mariti ea.di. ¶ Scdo p̄hibet'
ille q meretricē duxit vxorē tex.ē i.c.cōiter
ea.di. ¶ Jtē q mēbꝝ trucidatū h; vel q lu-
dit in scena ⁊ alij similes q oēs late hūtur i
d.c.cōiter ⁊ in.c.clerici.⁊ i.c.vsq; adeo ⁊ in
c.layci ⁊ in.c.hūisse qd̄ ē.c.fi.ea.di. ¶ Jn q̄
hēs notare aliq̄ auditu digna ⁊ p̊ ꝙ bigam'
p̄hibet' ēe sacerdos. ¶ Jn q̊ adde tu ꝙ hoc
ad l̄ra; hr̄ p̄ paulū p̄a ad Thimo.iij.c. ¶ Ul
terius notabis tex.i.d.c. vsq; adeo ibi cor-
pore sauciatū fortasis aut debilem nequaq̄;
sancta cōtingere lex diuina p̄misit ⁊c. ¶ Jn
q̊ adde ꝙ hoc hr̄ formaliter Leuitici.xxi.c.
¶ Insup notabis tex.i.d.c.layci i ver.i illul
lo coꝝ opinio vacill; ⁊c.qd̄ nota q2 ē pulcer
modus loquēdi ⁊ ↄ̄ eos q voluuit' vt folia.
¶ Ultimo notabis tex.i.d.c.hūisse i ver.in
ābiguis reb' absolutū ēe nō d; iudiciū.⁊ iō
hoc tue ↄsciētie ↄmittendū ēe eligimus ⁊c.
Et hic nō sunt alia quo ad tex.vel glosas.

¶ Distinctio.xxxiiij.

d **omesticarum** ¶ Hec ē xxxiiij.di
Jn q̄ principal'r quq; tractāt'. Pri
mo vtrū clerici ⁊ sacerdotes ⁊ alij
p̄moti dēant euitare ⁊ fugere familiaritatē
ēt domesticoꝝ ⁊ ↄiūctoꝝ suoꝝ i quo dr̄ ꝙ sic
tex.ē i.c.quorūdā i.c.ep̄; i.c.oībus i.c.audi
te.ea.dis. ¶ Scdo pōit vtꝝ possint cl'ici p̄so
ne p̄mote ēe venatores.i q̄ dr̄ ꝙ nō.d.c.q°
rūdā.⁊.d.c.ep̄;.⁊.d.c.oīb;.ea.dis. ¶ Tertō
ponit quō itelligat' i iure ↄcubina. ¶ Jn q°
dr̄ ꝙ ea ē q̄ cessantib' iustris legalib; iuncta
ē alicui ⁊ ↄiugali affectu tex.ē i.§. ↄcubina
⁊ i.c.si qs.⁊ i.c.xp̄iano ea.dis. ¶ Quarto e
numerat plures q n̄ p̄nt p̄moueri ad sacros
ordines

ordines videlz bigamū tex.ē i.c.si q de lay-
cis in.c.pcipimus i.c.cognouimus in.c.sub-
dyaconus e.di. Necnō q nō duxit vxorē vir
ginē tex.ē in.c.curandū i.c.si qs viduā in.c.
lector ea.di.nec nō is cuius vxor euidenter
cōmisit adulteriū tex.ē i.c.si cui⁹ z in.c.si lay
ci ea.di.necnō q duxit vxorē seruaz vel ludi
crā vel meretricē.tex.ē in.c.si qs viduaz el
ij.z in.c.vidua ea.dis. ¶ Quito z vltio pōit
vtrum clerici seu presbiteri possint ītcresse
choreis festiuitatibus nuptialibus z cōuiuijs
in quo dr̄ q nō.tex.ē in.c.psbiteri e.dis. In
q hēo notare aliq cōmemoratōe digna.z p⁹
tex.in.d.c.quorūdā ī ṽ. iuuēilib⁹ desiderijs
occupatus nulla ḡuitate cōstringit zc. Cū quo
etiā cōcordat tex.i.c.porro ifra.lxxxiiij. dist.
¶ Ulterius notabis tex.ibidē i.ver. vt btūs
Jero.dicit venatorē nunq̄z scm̄ legimus zc.
Cū q̄ tex.cōcordat tex.in.c. esau ifra.lxxvij.
dis. Preterea ēt notabis tex.ī.d.§.cōcubina
vbi ponit̄ q̄ dicat̄ pprie cōcubina.z tex.i.§.
qd ergo ibi difficile cōtinentiā seruat q se il-
licito cōcubitu maculare nō metuit zc. ¶ In
sup notabis tex.i.c.si q viduā el p̄ i ṽs.ī bap
tismate eni dimittunt pctā n̄ accepte vxoris
consortiū relaxat zc. ¶ Et tex.in.d.c.vidua
z in.§.vidua vbi dicitur q vidua est cuius
mortuus maritus est.eiecta vero q̄ a mari-
to viuere pcit̄. meretrix q̄ multoz libidini
pz zc. ¶ Et tex.ī.d.c.psbiteri ī ṽs.ne audi-
tus z ituitus sacris misterijs deputatus tur-
piū spectaculoz atqz ṽboz cōtagiōe polluat̄
zc.z hec sunt q̄ notari pnt q⁹ ad tex. ¶ Nūc
capio glosas z prio signabis gl.i.d.c.quorū
da i ṽbo germanos q̄ dixit.io.theutōicus q
sunt vere nobiles vel q sunt veꝝ germē. Et
sic glosator Johānes theutonicus laudat pa
tria suā z cōpatriotas.io non mireris si cōbo
noniēses meos bñmeritos aliqū laudo vt.s̄
i phemio hui⁹ nr̄i opis. ¶ Ult⁹ notabis gl.
mgr̄az i.d.c.si c⁹ ī.ṽ.admuti q̄ pōit vtꝝ ma
rit⁹ accusās vxorē d adulterio teneat̄ ei red
dere debitū pēdente accusatōe. vbi tz q nō

Distinctio. xxxv.

a **Quibus** ¶ hec ē.xxxv.di
stin.i q̄ principal'r
duo hēo.prio an ille q ē cōmouēd⁹
ad ordines sacros dēat ēe sobri⁹
In quo dr̄ q sic tex.ē i.c.epus in.c.ab exor
dio i.c.luxuriosa.i.c.eccl'ie priceps.in.c.vi-
nolentū.z i.c.vēter ea.dis. ¶ Scđo pōit q̄
pena puniant̄ pmoti vt.s̄. n̄ seruātes sobrie
tatē. In quo dr̄ q miores corporal'r puniun
tur sz maiores cōione priuant̄ tex.ē i.c.ante
oia qo ē.c.si.e.dis. In q̄ notabis aliq relatu
digna.z p̄ tex.vnū nota dig^m iter alios i.§.
sequit̄.ibi Noe i ebrietate nudauit femur.
Loth.āt quē sodōa n̄ vicit vīa vicerīt. ¶ Et
tex.ēt nota dig^m i.d.c.luxuriosa res ē vinū
z cōtumeliosa ebrietas zc. In q̄ vlt⁹ tu adde
q hoc hētur Proṽb.xx.c. ¶ Preterea no-
tabis ēt i.e.dis.tex.ī.d.c.eccie pricepo i.ṽ.
cōfusio z ignominia ē vbiz xpz crucifixū pau
perē z esurientē falsi corpibus p̄dicare rubē
tes buccas tumētiaqz ora pferre zc.qđ no.
cō aliquos frēs gaudētes. ¶ Insup notabis
tex.i.d.c.ab exordio ibi nec carnib⁹ vesce-
bamur nec dabamus repudiū zc. ¶ In quo
adde tu q hoc hr̄ Gen.xviij.c. ¶ Successi-
ue notabis eundē tex.i ver.post diluuiū aūt
cū datōe legis quā nullus iplere potuit car-
nes igeste sūt ad vescendū zc. ¶ In quo tu
ēt adde q hoc hr̄ Gen.ij.c. ¶ Ulterius nota
bis eundē tex.ibi bonū ē vinū n̄ bibeř z car
nes nō comedere zc. ¶ In q̄ addo q hoc hr̄
p paul.ad lr̄az ad Ro.xiiij.ca. ¶ Insup hēs
tex.ī.d.c.eccl'ie in.ṽ.pp malas cogitatōes z
opa sua i tenebras.s.exteriores deiciēdi sūt
vbi erit fletus z stridor dentiū. In quo adde
tu q hoc expsse hr̄ Luc.xij.z Math.xxij. p-
terea notabis tex.ī.d.c.vinolentū i pcin.ibi
lex vet⁹ z apl's phibēt vinolentū sacerdotē
¶ In q⁹ adde tu q illa lex vetus hr̄ Leuiti
ci.x.c.z Numeri.v.c. Paul⁹ āt apl's posuit
hoc ad lr̄az ad ephesios.iiij.c. ¶ Ulteri⁹ no
tabis eūdē tex.i.d.c.vinolētū ibi n̄ lz iebria
ri vino.i quo est luxuria. ¶ In quo adde q
hoc etiam formaliter hr̄ p paulum ad ephe.
v.c. ¶ Insup notabis eundē tex.ī vltis ṽbis
ibi luxuriā facit z nutrit vini pceptio nimia
nō nam. ¶ In quo adde q hoc ad lr̄az hr̄ p
ṽbioꝝ.xxxi.c. ¶ Et ibidē spōsa xpi vinū fu-
giat vt venenū zc. ¶ In q̄ adde qđ ad lr̄az
hoc hētur cāticoꝝ.vi.c.de qbus oibus hic n̄
fuit fcā mentio z iudicio meo necessaria sūt
hec vt ītelligas originē reꝝ z fundamentuz
eaꝝ successiue cōsiderabis tex. in.d.c.vi.die
ibi vt sciam⁹ n̄ ēe nouellū ieiuniū primā illic
cōstituit legē zc. ¶ In q⁹ adde q hoc hētur
formal'r Gen.ij.c. ¶ Et ibidē idē ē ieiuniū
abstinētie.s.lege a dño deo. ¶ In q⁹ tu etiā
adde q h⁹ hētur Gen.d.c.ij.z stati ibidē gu
la a padiso regnātē expulit abstinētia ad pa
disuz reuocauit. ¶ In quo tu ēt adde q hoc
hētur Gen.d.ij.c.vbi.s̄. ¶ Et hec sint q⁹ ad
tex.etiā quo ad glosas q̄ nō multum notāde
sunt. ¶ Sed bene notabis tex.cū additioni
bus z supplectionibus.s̄.p me traditis.

¶ Distinctio.xxxvi.

o **Portet** ¶ hec ē.xxxvi.dis.
in q̄ hētur vtꝝ pmo
uēdi ad sacros ordīes dēant ēe pitī
lr̄aꝝ. ¶ In q⁹ cōcludit̄ breuiter q
sic tex.ē i.c.illiteratos z i.c.q eccl'iasticis z
i.§.ecce.z i.c si qs qđ ē.c.si.ea.di. In q̄ no-
tabis aliq cōmemoratōe digna z p̄ allegabilē

vnū tex. i d. §. ecce ibi sacraꝝ lraꝝ oꝫ eꝫ hē re pinam ¶ In qº adde ꝙ hoc hr̄ ꝑ paulū ad lraꝫ pᵃ ad Thimo. iij. c. i pri. ¶ Insuper notab. eūdē tex. i. d. §. ecce ibi i veteri testō iter cetera ornamēta pōtifex i ōgle ferebat i pectore i q̊ scribebat manifestº ꝛ veritas ꝛc. ¶ In q̊ adde ꝙ hoc hr̄ formalr̄ Exodi. xxviij. c. ꝛ et Leuitici. viij. c. ¶ Ulterius notabis tex. i. d. §. ecce ibi ānul' erāt infixi cū archa esset portāda ꝛc. ¶ In q̊ tu adde ꝙ hoc hr̄ Leuitici. x. c. ꝛc. ꝛ eūdē. §. ecce ibidē daniel priº ex grā spūs scī donū scīe pcep ꝛ postea regni administrationem assequutus ē. ¶ In qº adde tu ꝙ hoc hr̄ ad lrāꝫ iiiᵒ regnꝫ ij. c. ¶ Insup notab. tex. i. d. §. ecce ibi Salomō q̄qꝫ n̄ diuitias nō lōga tpa hº vite. sꝫ sapiaꝫ a deo petijt ꝛ ipetrauit ꝛc. ¶ In qº adde ꝙ hoc expsse hr̄. iij. regū. iij. c. ꝛ et palipomenō. iij. c. ¶ Ulterius notab. eūdē tex. ibi saluator nr̄ in medio doctoꝝ sedit audiēs illos ꝛ interrogās. ꝛ postea predicare cep qr priº q̄sqꝫ dꝫ discere ꝛ postea officiū p̄dicādi vsurpare ¶ In quo adde tu ꝙ hoc origīaliter hr̄ Luc. ij. c. ¶ Ulteriº notab. eundem tex. i. d. §. ecce ibi prius tp̄s tacēdi ꝛ postea loquēdi. ¶ In qº adde tu ꝙ hoc hr̄ ad lrām ecclasiastici. iij. c. ¶ Insup notab. eūdē tex. ibi prius apl'os docuit deinde ad p̄dicanduꝫ misit dicēs estote prudētes sicut serpētes ꝛ simplices sicut colūbe ꝛc. ¶ In qº tu adde ꝙ hoc hr̄ Math. iij. c. ad lraꝫ. ¶ Ulteriº notā. eūdē tex. ibi pati ēe debetis reddere rōnē oī poscēti vos sanctificationē de ea fide ꝛ spe q̄ vobis ē ꝛc. ¶ In q̊ tu adde ꝙ hº original'r hr̄ pᵃ petri. iij. c. ¶ Et ibidē atēde lectioni ꝛ exortatōi ꝛ doctrine ꝛc. ¶ In qº tu adde ꝙ hoc hr̄ ꝑ pau. pria ad Thimo. iiij. c. ¶ Insup notab. tex. ibidē sacerdotes ingressuri tēplū tabernaculi prius lauabant in labio eneo qd fecit Moyses de specul' mulierū ꝛc. ¶ In quo tu adde ꝙ hoc hr̄ expresse Exodi. xxx. c. ¶ Postea notab. eūdē tex. in d. §. ecce ibi oculi ꝑ quos p̄lati itelligunt ecclie assimulant colūbis q̄ residēt iuxta fluenta plenissima. ¶ Subsequter signabis tex. i d. c. illr̄atos ibi viciosū nihil offerri deo p̄roz sūs legalia p̄cepta sauxerīt. ¶ In q̊ adde tu ꝙ hoc hr̄ original'r leuit. xxi. c. ¶ Ultio notab. tex. i. d. c. si qs ibi moyses ad bella n̄ vadit nō pugnat ꝯ inimicos sꝫ orat ꝛ dōec orat vicit populus eiº ꝛc. ¶ In qº tu adde ꝙ hº hr̄ ad lraꝫ Exodi. xvij. c. ¶ Postrēo signab tex. i. d. c. si. ibi oret sacerdos ecclie vt vicat populus q sub ipō ē hostes iuisibiles amalechitas q sūt demōes ipugnātes eos q pie volūt viuer i xp̄o ihesu ꝛc. ¶ In qº tu adde ꝙ hoc expsse hr̄ Exodi. xviij. c. Et hec sint q̄ notari pūt q̊ ad etr. ¶ Nūc capio glosas relatiu dignas. Et p̊ notab gl. i. d. c. illr̄atos i ꝟbo penitº q̄ dixit ꝙ lꝫ ꝓmouēdi dcāt ēe lrāti ū si penitus laicus ꝛ ignorans ordinet recipit caracterē sacerdotij. ¶ Hēs ēt hic aliā glo. i d. §. ecce in ꝟbo plenissima q̄ dixit ꝙ colūba ex na sedꝫ iuxta aquā vt videat i ipa aq̄ vmbrā supueniētis accipitris ꝛ sic p̄cauere dꝫ ēt p̄latus ꝑ scripturā sacrā ꝯ hereticos. quā gl. bū notabis ꝛ ēt tex. sup qº posita ē. Nā iste tex. i. d. ver. oculi ꝑ quos p̄lati itelligunt hr̄ ad litteraꝫ ex canticis canticoꝝ. v. c. licet hic non dicat in specie vbi sit hoc.

¶ Distinctio. xxxvij.

Ed queritur

¶ Hec est xxxvij. dis. i q̄ hr̄ vtꝝ ꝓmouēdus ad sacros ordines possit incūbere libris gētiliū ꝛ dare opaꝫ eis. In qº dr̄ ꝙ nō nisi cā erudītiōis tex. ē i. c. epus i. c. sacerdotes i. c. nōne i. c. legāt. ꝛ i. c. oēs ꝛ i. c. legimº el p̊. ꝛ i. c. legimº el. ij. ꝛ i. c. turbat ꝛ i. c. si qs gramaticā cū alijs sequētibº ea. dis. ¶ In q̄ hēs colligere aliq̄ auditu digna. ꝛ p̄rio ex tex. i. c. vino inebriant q scripturas sacras male itelligūt ꝛc. ¶ Et ibidē stati. q̄cūqꝫ scripturas nō ita itelligūt vt rei veritas hꝫ viuā acerbā comedūt. ¶ Et tex. i. d. c. legimº el p̊. ibi legimº d btō Jero. ꝙ cū libros legeret Ciceronis ab āgelo ē corr ptus eo ꝙ vir xp̄ianus figmentis paganoꝝ intēderet ꝛc. ¶ Et ibideꝫ legit ēt ꝙ dūs p̄cepit filijs Jsrael vt spoliarēt Egiptos auro ꝛ argēto ¶ In qº adde ꝙ hoc ad lraꝫ hr̄ Exodi. vij. ꝛ. xij. c. Et intelligit de auro sapiētie ꝛ de argēto eloquētie. ¶ Insup notab eundē tex. ibi primitias mellis dn̄o iubemur afferre ꝛc. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc hr̄ original'r Leui. p̄rio. c. ¶ Ulterius nota. tex. ibidē. magi tria mūera dn̄o obtulerīt ꝛc̄. ¶ In q̊ adde ꝙ hoc expsse hr̄ Math. ij. ca. ¶ Ulterius signabis tex. i. d. c. legimº el. ij. ibi legimº aliq̄ ne negligant. legimº ne ignorēmº. legimº vt nō teneamº sꝫ vt r̄pudiemº ꝛc̄. ¶ Et tex. i. d. c. q de mēsa ibi q de mensa ꝛ vino regis voluīt comedere ne polluantur ꝛc̄. ¶ In quo adde ꝙ hoc hr̄ ad lraꝫ Dan. p̊ c. ¶ Et notab. eundē tex. ibi discūt āt nō vt sequant sꝫ vt iudicēt atqꝫ ꝯuincat ꝛc̄. ¶ In q̊ adde ꝙ hoc origīnalr̄ hr̄ Dan. d. i. c. ¶ Et insup notab. eundē tex. ibidē Moyses oēm sapiam egiptioꝝ didicerat. ¶ In qº adde ꝙ hoc ad lraꝫ hr̄ Exodi. viij. ¶ Ulterius notabis tex. i. c. relatū i. ꝟs. diligēter obseruādū ē vt lex dei cū legit nō f̄m ꝓpriā ingenij virtutē vel itelligentiā legat vel doceat. Sut eni multa ꝟba i scripturis diuinis que pñt retrahi ad eū sensuꝫ quē sibi sponte vnusq̄sqꝫ p̄sumpsit sꝫ nō oꝫ. ¶ Et ēt ibidē statiꝫ oꝫ ab eo sciaꝫ discere scripturaꝝ q caꝫ a maiorībº

sm veritatē sibi traditā fuat vt ipe possit eā
q̄ʒ rcē suscepit cōpetēter asserere. ¶ Et ēt ibi
dē i fi. ita tn̄ vt vbi vera didicerit falsa ⁊ oīs
simulata nō declinet. ¶ Ulterius nota. tex.
i.c. iō i v̄s. ñ .n. solū thura offerunt demōib⁹
Sʒ ēt eoꝝ dcā libētius capiēdo ⁊c. ¶ Et ibi
dē i. §. vt itaqʒ ī v̄s. q ꝑ ignorantiā cecitatis
aliis ducatū p̄stare cepint ābo i foueā cadūt
¶ In quo vltio adde tu ꝙ hoc ad lrāʒ hēt
Luce. vi.c. ¶ Et ibidē stati obscurent oculi
eoꝝ ne videāt ⁊c. ¶ In quo tu adde ꝙ hoc
exp̄sse hr̄ in psalmo. lxviij. incipiēte Saluuʒ
me fac ⁊c. ¶ Ulterius nota. tex. in v̄s. ait. n.
apl'us ignorans ignorabit. ¶ In q̄ adde ꝙ
hoc hr̄ originalr̄ ꝑ paulū p^a ad Corin. xiiij.
c. Et cū hoc ēt ꝯcordat tex. īfra i. §. notādū
īfra. i. q. iiij. ¶ Ultio notabis tex. i.d.c. ñ oīs
qō ē.c. fi. i v̄s. ñ oīs ignorās imunis ē a pena
ille. n. ignorās pōt excusari a pena. q ꝙ disce
ret nō iuenit. illis āt ignosci nō poterit q hn̄
tes a q° discerēt opā nō dederūt ⁊c. ¶ Et h
sint q̄ quo ad tex. cōmode dici pñt. ¶ Uenio
ad glosas ⁊ p̄ noto. gl. ī. d. c. ñ qd veri ī v̄bo
demonū q̄ dixit ꝙ demōes crediderūt xp̄m
ēe filiū veꝝ dei. Sʒ ñ pfecte cū viderūt euʒ
exuriētē crediderūt. ¶ hēs ēt gl. aliā not. i
d.c. relatū i v̄bo i pueritia q̄ voluit ꝙ pupil
lus p̄t testificari de eo q ō vidit in pupillari
etate dūmō viderit tali tp̄e. q no fuerit doli
capax. al'nō. ¶ Postremo ꝓ ꝯplemētp non
obmutas denuo notare illū tex. aureū i.d.c
legim⁹ el p̄ i v̄. q̄ʒ hic ē pfecta virtus ⁊ sapia
⁊ qcqd alibi q̄rit̄ hic pfecte iuenit̄ ⁊c. Que
v̄ba adaptant̄ ad hoc aut eū decretoꝝ opus
ut itelligas q̄ʒte auctoritatis ac vtilitatis sit
illud obseruātib⁹ ⁊ legētib⁹ ꝓut ego obser
uaui ꝓut ex hijs videre potes nam tibi dico
vere ꝙ liber iste mihi sp̄ coraʒ ē ⁊ raro exit
de maib⁹ meis ⁊ sp̄ plus placʒ iuxta illō oui
dij. quoqʒ magis legi plus placuere mihi.
De quo tex. i.d.c. legimus. s. tibi feci men
tione in ꝓhemio huius op̄is nostri.

¶ Distinctio. xxxviij.

Um itaque.

¶ hec ē. xxxviij. dis. In q̄ hr̄ vtꝝ sacerdotes teneant̄ scire le
ges ⁊ iura ⁊ canones. ¶ In q̄ bre
uiter dr̄ ꝙ sic. ⁊ in ea ēt summo op̄e detestat̄
ignorantia eoꝝ in p̄dictis tex. ē in. c. ignoran
tia i. c. qā in. c. ñ i laycis in. c. nulli ī. c. q̄ ip̄is
⁊ i. c. oēs. ⁊ ī. c. placuit ⁊ i. c. sicut stellas. ⁊ i
c. ñ iuxta ea. di. In q̄ hēs colligere aliq̄ rela
tu digna. ¶ Et p̄io dū dr̄ ꝑ totā hāc distinc
tione ꝙ sacerdotes dn̄t ēe piti lrāꝝ ⁊ ꝙ plus
ē dʒ ēe sacerdos doctor si ē ep̄us ista hr̄tur
ad lrāʒ ꝑ paulū p̄ia ad thimo. iij. c. ¶ Ulte
ri⁹ ēt nota. tex. ī. d. c. ignorātia ibi ignorātia
mater cunctoꝝ erroꝝ maxīe ī sacerdotib⁹ di
vitāda ē q docēdi officiū in pp̄lo dei suscepe
rūt ⁊c. ¶ In q̄ adde ꝙ formalr̄ hoc hr̄ Ma
lach. ij. c. ¶ Insup̄ nota. tex. ibidē in v̄bo at
tende lectōi. ⁊ ex orōi ⁊ doctrine ⁊c. ¶ In q̄
adde ꝙ hoc hr̄ ad lrāʒ ꝑ paul. p^a ad thi. iiij.
c. ¶ Ulteri⁹ nota. tex. i. c. q̄ ip̄is ī fi. ibi valdē
piculose euāgelice mine sūt qb⁹ dr̄ ñ cec⁹ ce
co ducatū p̄stat ābo i foueā cadūt. ¶ In q°
adde ꝙ hoc hr̄ originaliter Mathe. xvi. ca.
¶ Postea nota. tex. in. d. c. oēs ibi tu sciam
repulisti ⁊ ego repellā te ne sacerdotio fun
garis ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc hr̄ forma
liter Osee. iiij. c. ⁊c. ¶ Insup̄ nota. tex. in. d.
c. oēs in v̄ substātia sūmi sacerdotij sunt elo
qa diuinitus tradita idest vera diuinaꝝ scri
pturaꝝ disciplina. ¶ Demū nota. tex. i. d. c.
sicut stellas ibi sicut stellas celi nō extinguit
nox. sic mentes fideliū inherētes firmamen
to sacre scripture nō obscurat mūdana iniq
tas. ¶ In quo adde ꝙ hoc ēt exp̄sse hr̄ īfra
de peni. di. v. i. c. nunq̄ʒ. ¶ Successiue nota.
tex. i. d. c. ñ iuxta ibi xp̄s dei virtus ⁊ dei sa
piētia ē. ¶ In q° adde ꝙ hoc hr̄ ad lrāʒ per
paulū p^a ad corin. p°. c. ⁊ ꝯcordat cuʒ hoc ēt
tex. ī. c. nasci. īfra. lvi. di. ⁊ hr̄ ēt ad lrāʒ Pro
verb. xvij. c. ¶ Preterea signabis tex. ī. d. c.
q ea q̄ dei sunt sapiūt a dn̄o sapiunt̄. ⁊ q ea q̄
dei sunt nesciunt a deo nesciunt̄. ¶ In quo
adde ꝙ hoc hr̄ ꝑ Paulū formalr̄ ad Corin.
xiiij. c ¶ Et ibidē. Quicūqʒ stultus ē i culpa
sapiēs erit i pena. ¶ Preterea notabis tex.
i. d. c. q̄uis ibi sunt eni q̄dā q̄ nescire melius
ē q̄ʒ scire ⁊c. ¶ Successiue notabis tex. i. §.
sʒ licet in fi. ibi morum vicia magis precauē
da sunt q̄ʒ verborum. Et tex. in. c. sedulo ibi
malle debeant veriores q̄ʒ disertiores audi
re sermones. sicut malle debent prudentio
res q̄ʒ formosiores habere amicos ⁊c. ¶ Et
tex. i. d. c. nullus qō est. c. fi. ibi nullus ep̄us
pp̄ obprobriū senectutis vel nobilitatē ge
neris a puulis vel minus eruditis si qd for
te ē vtilitatis aut salutis ingrere negligat q
n. rebelliter viuit. ⁊ discere aut agere bōa re
cusat magis dyaboli q̄ʒ xp̄i mēbꝝ ondit̄. ⁊
potius īfidelis q̄ʒ fidelis ēe mōstrat̄. ⁊ hec
sunt q̄ ad tex. ¶ Capio nūc glosas nota dig
nas. Et p̄io hēs glo. vnā magraʒ i. d. c. cum
itaqʒ i v̄bo ignorātia q̄ pōit qūo ⁊ q̄lr̄ tolle
ret ignorantia iuris naturalr̄. ⁊ ciuilr̄. ⁊ a qb⁹
⁊ i qb⁹. ¶ Ultimo hēs aliā glo. i. d. c. nullus
ī v̄bo obprobriū q̄ refert Augustinū dicēteʒ
Ego senex a puero nōdū ēniculo patus sum
doceri p. c. hes. xxiiij. q. iij. Et allegat ēt tex.
ī. l. apō iulianū ō fideicōmis. liber. ibi ñ pe
dē i seplcro hērē adhuc discere velleʒ. ⁊ ita
facias tu si scire cupis ⁊ nō qui iceperit ⁊c.

¶ Distinctio. xxxix.

e **Ecce** ¶ Hec ē.xxxix.di.in q̄ tradit̄ vtꝝ sacerdotes debeāt ēt vltra scripturas sacras hēre piciā negocioꝝ seculariū. In quo breuiter ꝯcludit̄ ꝙ sic tex.ē in.c.petrus dyaconus qđ est.c.vnicū ea.dis. ¶ In q̄ notabis ī d.c.vnico hec ꝟba formalia hoc tpe talis in regimine dꝫ a te ꝯstitui q nō solum de salute aiaꝝ veꝝ ēt de extrinseca vtilitate ꝛ cautela sciat ēe sollicitus ꝛc. ¶ Et notabis ēt tex.in §.ecce ea.di.ibi nō solū ꝟbo docebat sꝫ virtute sanabat ꝛ corpalibꝰ alimētis reficiebat ꝛc. ¶ In q̄ adde tu ꝙ hoc hr̄ ad lrām Job.vi.c.licet hic nō dicatur vbi.

¶ Distinctio.xl.

o **Portet** ¶ Hec ē dis.xl.in q̄ duo principalr̄ ibiīt primo vtꝝ sacerdotes dēant ēe ornati.s.in grauitate ꝛ in icessu ꝛ sic exterius.ꝛ ēt dēant esse virtuosi ꝛ sic hr̄e ornatū interiorē. In qbus oibus dr̄ ꝙ sic.tex.ē in c.nō nos i.c.nō est facile in.c. nos q ꝛ ī c.hō xp̄ianus ea.di. ¶ Scđo ponit ī qbus ꝯsistit iste ornatꝰ. ¶ In quo dr̄ ꝙ ꝯstat ī moribus ꝛ virtute ꝛ meritis tex.ē in.c.nō loca ꝛ i.c.ante oia.ꝛ ī.c.sicut.ꝛ ī.c.illud ꝛ ī.c. multi sacerdotes.ꝛ in.c.qcūqꝫ qđ ē.c.fi.ea.dis. ¶ In q̄ hēs nūc notare aliq̄ ꝯmemoratōne digna ꝛ p̄io ꝙ sacerdotes dēt esse ornati ꝛ prudētes. ¶ In quo adde ꝙ hoc hr̄ ad lrāꝫ ꝑ Paulū prima ad thimo.iij.c. ¶ Demū notabis tex.in.§.oꝫ in.vers.varijs vestibus ex p̄cepto dn̄i sacerdotes dei ornati legunt̄ ꝛc. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc hr̄ ad lrām Exodi xxviij.c. ¶ Necnō notabis eundē tex.in. d. §.oꝫ ibi nō loca.sꝫ vita ꝛ mores sctm̄ faciūt sacerdotē ꝛc. ¶ Et tex.ī.d.c.nō est facile.ibi nō ē facile stare ī loco petri ꝛ pauli .s.tenere cathedraꝫ cū xp̄o regnantiū. ¶ Sꝫ ego plꝰ dico ꝙ magnū ꝛ maximū qđ ē ēt tenere cathedrā doctoris legentis ꝛ multa ī hoc requirunt̄.ꝛ mihi expto credere potes tu q loca hec q̄ris ꝛ nescis qđ petas. ¶ Insup notab tex.in.d.c.nos q ibi nos.q p̄sumus nō ex locoꝝ vel generis dignitate. Sꝫ moꝝ nobilitate inotescere debemus.ꝛ tex.ī.d.c. nō loca ibi nō loca vel ordines creatori nostro nos p̄rimos faciūt. Sed nos aut merita bona ꝯiungūt aut mala disiungūt ꝛc. ¶ Et tex.quē ēt ppetuo tene cordi ī.d.c.hō ibi hō xp̄ianus fortiter cadit ī pctm̄ pp duas cās aut pp magnitudinē peccati.aut pp altitudinē dignitatis ꝛc.ꝛ iō fugias alta qꝛ feriūt altos fulmina colles. ¶ Et tex.ī.c.si papa ibi qꝛ cūctos iudicamus a nēie iudicādi sumus nisi deprēdamur a fide deuiare ꝛc.ꝛ loqtur de papa. ¶ Ulterius notabis tex.in.d.c.ante oia ī si. ibi Augustinus dicebat nescio vt secūdus locus gubernaculoꝝ mihi tradereꝫ ꝛ remū tenere nō nouerā ꝛc. ¶ Et tex.in.d.c.illō ibi vir extra paradisuꝫ ī inferiori loco factus ꝛ mulier ītra paradisuꝫ.tn̄ vir melior inuenit̄ ꝛ illa q̄ in meliori loco facta ē inferior inuenitur. ¶ Et tex.in.d.c.quēlꝫ ibi qđ eni padiso iocūdius qđ celo fecerius.ꝛ tn̄ ex padiso hō ꝛ ex celo angelus peccādo cecidit. ¶ In qº adde qđ hoc hr̄ ad lrāꝫ Gen̄.iij.c.ꝛ etiāꝫ idē Luce.x.c. ¶ Preterea notabis etiā tex.ī.c. Adā ibi Adā primus hō ꝑ peccato de paradiso eiectus est.qꝛ nobilitatē dei a se deiecit nobilitate loci priuatus est. ¶ Demū notab ēt tex.in.d.c.multi sacerdotes ibi multi sacerdotes nomīe ꝛ pauci opere.videte ergo quō sedeatis super cathedram qꝛ non facit cathedra sacerdotem. Sed sacerdos cathedram nō locus sanctificat hoiem.sed hō locum nō oīs sacerdos ē sanctus.sed oīs sctūs ē sacerdos. ¶ Et ibidē statiꝫ q bene sederit sup cathedrā honorē facit cathedre qui male sederit.iniuriaꝫ facit cathedre quod nota ꝑ te qcunqꝫ sedes īdigne super cathedram spiritualē ꝛ secularē. ¶ Et ibidē statim si bn̄ docueris ꝛ male vixeris tu solus ꝯdemnator eris nā male viuendo ꝛ bene docēdo populū instruis quō viuere debeat.te aūt condemnas ꝛc.quē tex.diligētr notabis. ¶ Et etiā tex.ī.d.c.fi.ibi qcunqꝫ desiderat primatū ī terra inueniet ꝯfusionē in celo. ¶ Et ibidem statim nō q maior fuit in honore ille ē iustior.sed q fuit iustior ille maior est. ¶ Et ex his nūc hēs ea que circa tex.meritoꝝ notari possunt. ¶ Nunc capio glosas.ꝛ p̄io notabis glo.in.d.c.hō xp̄ianus in verbo dignitatis q̄ vult ꝙ magis peccat clericus q̄ꝫ laicus ꝛ magis l̄ratus q̄ꝫ ignorās in eodē genere delicti. ¶ Et glo.in.c.si papa ī verbo a fide q̄ dixit ꝙ illud euangeliciū si peccauerit ī te frater tuus.de quo in.c.si peccauerit ītra ij.q.p̄ia.nō habet locum ī papa peccante. ¶ Subdit tamē ibi gl.ꝙ papa nō pōt statuere ꝙ nō possit accusari de heresi.qꝛ ex hoc periclitaret̄ tota ecclesia.Et subdit etiāꝫ aliud ibi glo.ꝙ imperator pro quolibet peccato potest deponi si est incorrigbilis. Hic nō sunt alia relatu digna.

¶ Distinctio.xli.

e **Ecce** ¶ Hec ē.xli.distictio.in q̄ ponitur vtꝝ sacerdotes debeant īcedere ornati quo ad habitumꝰꝛ vestes. ¶ In qº dr̄ ꝙ sic dūmodo nō parēt delitias pp hoc tex.est in.c. quisqs in.c.delitie in.c.non cogant̄. in.c.ꝙ dicit dominus in.c. parsimonias in.ca. sepe in.c.episcopus.ꝛ in.§.sicut ergo ea.distinc. ¶ In qua habes colligere plura notatu digna.Et primo ꝙ sacerdotes debent esse or

nati. ¶ In quo tu adde q̄ hoc habet̄ origina
liter ꝛ late p̱ Paulū prima ad Thimo.iij.c.
¶ Insup̱ hēs tex.in.d.c.qſquis in verſ.i oi
bus nō vſus rerum ſed libido i culpa eſt. Et
ibidem ſtatī.ibi ſanius quiſq̄ʒ maluerit mo
re vūi piſce veſci quā lēticula more Eſau ne
potis Abraam. ¶ In quo adde tu q̄ hec ex
preſſe hītur Luce.ix.c.ꝛ ēt Gen.xv. ¶ In
ſuper notabis tex.in. d.c.delicie ibi Dauid
enī aquā ꝯcupiuit quā effudit. ¶ In quo tu
adde q̄ hoc hētar ad lr̄am.ij.Regum xvij.
c. ¶ Et ibidē ſtatī in.d.c.delicie i fi.ibi He
lias carnes comedit ꝛc. ¶ In q̄ adde tu q̄
h° originalr̄ hr̄ iij.Regū.xix.c. ¶ Preterea
nota ēt tex.i.d.c.nō cogant̄ ibi ſi cogant̄ di
uites pauperū cibiſ veſci.vtant̄ ꝯſuetudine
infirmitatis ſue.ſʒ doleant aliter ſe ſuſtenta
re non poſſe.ſi ꝯſuetudinē mutant egrotant
vtant̄ ſupfluis dʒ inopibus neceſſaria.vtan
tur p̄cioſis dʒ pauperibus vilia. ¶ Insup̱ no
tabis ēt tex.in.d.c.q̄ dicit ibi iuſtificata eſt
ſapientia ab oībus filijs ſuis ꝛc. ¶ In quo
adde tu q̄ hoc hr̄ ad lr̄aʒ Mathei.xi.c.ꝛ ēt
Luce.xvij. ¶ Demū notabis ēt eundē tex.
in vſ.non vſus ſʒ ꝯcupiſcentia rep̄hendēda
ē. Cum quo ꝯcordat ēt tex.in.c.qſquis.ſ.e.
¶ Ulterius notabis tex.ibidē in v̄.ſcio ꝛ mi
nus hr̄e ſcio ꝛ habundare vbiq̄ʒ ꝛ in oībus
imbutus ſum ꝛ ſatiari ꝛ eſurire ꝛ habundar̄
ꝛ penuriam pati oīa poſſum in eo qui me ꝯ
fortat. ¶ In quo adde tu q̄ hoc hr̄ origina
liter p̱ Paulū ad philipenſes.iiij.ca. ¶ Pre
terea notabis tex.in.d.c.parſimonia ibi om
nem locum in nomine dn̄i edificatum hono
remus. ¶ Et tex.in.d.c.ſepe in ver.ſepe vi
cia ſe ingerunt ꝛ ſe virtuteſ eſſe mentiuntur
vt tenacia parſimonia effuſio largitas.cru
delitaſ.zelus iuſticie remiſſio pietaſ velit vi
deri ꝛc. ¶ Et tex.in.d.c.ep̄us.ibi ep̄us vilē
ſuppellectilē ꝛ menſaʒ hac victum pauperē
hēat lʒ glo.ibi in verbo ſuppellectileʒ dicat
q̄ hodie hoc nō tenet̄.q2 hnt amplas poſſeſ
ſiones ꝛc. ¶ Ultimo nota.tex.i.d.§.ſicut er
go ibi.ꝯpoſitio corporis qualitatē idicat mē
tis. Unde cū hyſtoriographus ille cum ei⁹
mutabilitatē deſcriberet.cuius ꝯſcia excita
ta curis vaſtabat mente iter cetera hoc no
tabile eſſe indicauit dicēs inceſſus eius mō
citus mō tardus. ¶ Et ex his habes ea que
litteraʒ ꝯcernunt memoratu digna. ¶ Nūc
venio ad gloſas.ꝛ habes glo.vnam nota di
gnam in.d.cap°.parſimoniam in verbo in
priuatis.que dicit q̄ melius eſt orare in pu
blico q̄ʒ in priuato.dummodo oretur clauſo
cubiculo mentis.

¶ Diſtinctio.xlij.

b **Hoſpitalem** ¶ Hec ē.xlij.
di.i q̄ tractat̄
vtꝝ ſacerdoteſ dēant ēe hoſpitaleſ
ꝛ hr̄e domū hoſpitalitatiſ. ¶ In q̄
dicēdū ē q̄ ſic.tex.ē i.§.ordinād⁹.ꝛ i.c.ſi qs
ꝛ i.c.qeſcamus ea.di.dūmodo ſi faciāt hec i
locis deo ſacratis.tex.ē in.c.nō oʒ el p̄ ꝛ el
ij.ꝛ in.c.nulli.ꝛ in.c.oratoriū.ꝛ in.c.i orato
rio qđ ē.c.fi.ea.di. ¶ In q̄ hēs colliger̄ ali
qua relatu digna.ꝛ p̄ q̄ ſacerdotes dnt eſſe
hoſpitātes. ¶ In quo adde q̄ hoc hr̄ p̱ pau
lū ad lr̄am prima ad Thimo.iij.c. ¶ Insup̱
notabis tex.in.d.§.hoſpitalem ibi ſacerdo
tem oportet eſſe hoſpitalem.ne ſit in name
ro eoꝝ qbus in iudicio dicet̄. hoſpes eraʒ ꝛ
non ſuſcepiſtis me. ¶ In quo tū adde q̄ h°
hr̄ originaliter Math.xxv.c. ¶ Inſuper no
tabis eundē tex.ibi.xp̄m imitando dʒ ip̄e fa
cere q̄ poſtea populum dei doceat ꝛc. ¶ In
quo adde q̄ hoc hr̄ expreſſe Actuū.c.prio.
ꝛ etiaʒ p̱ Paulū prima ad Thimo. dcō.c.iij.
¶ Ulterius etiam notabis tex.in.d.§.ordi
nandus.ibi quō aliena rapere cōuincitur. q
vltra ſibi neceſſaria retinere probatur ꝛc.
¶ Et ibidē ſtatim pietas autē vtilis ē ad oīa
hn̄s prouiſionē vite.que nunc ē ꝛ future ꝛc.
¶ Et ibidē ſtatim vidua ab eccleſia recipi p
hibetur.que pauperes nō recepit hoſpitio.
¶ In quo adde q̄ originaliter hoc hr̄ p̱ pau
lum prima ad Thimo.v.c. ¶ Succeſſiue no
tabis tex.in.d.c.quieſcamus ibi circa maio
ra periculum vertit̄. ¶ Et ibideʒ ſtatiʒ quō
Abraa hoſpitalem ſe circa oēs oſtendebat
ꝛc. ¶ In quo adde q̄ hoc hr̄ Gen. xviij.ca.
vbi hoc late hr̄ ad lram. ¶ Demuʒ notabis
eundē tex ibi non enī ex vita eoꝝ quos acci
pis mercedē tibi retributurus ē deus. ſʒ ex
voluntate ꝛ honorificentia multa ꝛ miſeri
cordia ꝛ bonitate ꝛc. ¶ Ultimo notabiſ tex.
in.d.c.oratoriū ibi nihil aliud gerat̄ vel cō
datur qđ diuinis miniſterijs cōueniat ꝛc. Et
loqtur d̄ eccleſijs ꝛ hec ſufficiāt quo ad tex.
¶ Capio gloſas ꝛ primo notabis vnam gl.
in.d.c.quieſcamuſ i verbo examines que la
tiſſime pōit cui potius dʒ dari eleemoſina an
cōſanguineo paupi vel extraneo. Et ꝯcludit
potius fore ſubueniendum cōſanguineo cuʒ
diſtinctione tamen ibi multuʒ magiſtraliter
tradita per eam.

¶ Diſtinctio.xliij.

p **Udicus** ¶ Hec ē.xliij.diſ.i
qua tractat̄ vtrum
ſacerdotes debeāt eſſe pudici ver
bis ꝛ i moribus. ¶ In quo breui
ter ꝯcludit̄ q̄ ſic tex.ē in.c.ſit rector ꝛ in.c.i
mādatis.ꝛ i.c.ſcimus.ꝛ i.c.epheſijs.ꝛ i.ca.
diſpēſatio qđ ē.c.fi.ea.di. ¶ In qua hēs col
ligere aliqua relatu digna. Et p̄ q̄ ſacerdos

oꝫ esse pudic⁹. ¶ In quo adde q̃ hoc hētur originaliter p Paulū prima ad Thimo. iij. c. ¶ Ulterius ē et notabis tex. in. §. oꝫ ibi Conuersatio innocēs absqꝫ sermōe quātū pdest exēplo pastoꝝ tāto silētio nocꝫ ꝛc. ¶ Et tex. ibi statiꝫ. Latratu canū ꝛ baculo pastoꝝ lupi sunt arcēdi ꝛc. ¶ Ulterius pōderabis ēt ad multa tex. i. d. c. sit rcōr in pri. in ṽ. sit rector discret⁹ in silētio caut⁹ ĩ verbo ne aut tacenda pferat aut pferēda rticescat ꝛc. ¶ Et ibidē. Canes multi nō valētes latrarꝭ ꝛc. ¶ In quo adde tu q̃ hoc hꝛ ad lrām Isaie. lvi. c. ꝛc. ¶ Insup notabis eūdē tex. ibidē si sacerdos pdicatōis ē nescius quā clamoris vocēꝫ daturus ē pco mutus ꝛc. ¶ Et ibidē. pphete tui viderūt tibi falsa ꝛ stulta nec apiebāt iniq̃tatē tuā ꝛc. ¶ In quo adde q̃ hoc hꝛ originalr Iere. v. c. ¶ Preterea notabis tex. ibidē in ver. potēs sit exhortari ĩ doctrina sua ꝛ eos q contradicūt redarguerꝭ ꝛc. ¶ In quo adde q̃ hoc hētur ad lrām p Paulū ad Thi. p̊. c. ¶ Preterea notabis ēt eundē tex. ibi labis sacerdotis custodiūt sciaꝫ ꝛ legē reqrūt ex ore eius. ¶ In quo adde q̃ hoc hꝛ orgīaliter Malach. ij. c. ¶ Postea notabis eundē tex. in ver. Clama ne cesses sicut tuba exalta vocē tuam ¶ In q̊ adde tu q̃ hoc hꝛ originaliter Isaie. lviij. c. ꝛc. ¶ Postea notabis eundē tex. in ver. super pastores prios in linguaꝝ spē spūs scūs sedit ꝛc. ¶ In quo adde q̃ hoc ad lraꝫ hꝛ Actuū. ij. c. ¶ Ulterius nota. eundē tex. in. d. c. sit rector ibi moysi pcipitur vt sacerdos ingrediens tabernaculuꝫ tintinabulis abiat. ꝛc. ¶ In quo tu adde q̃ hoc hꝛ Exo. xxviij. c. ¶ Ulterius notabis eūdē tex. in. ṽs. sepe dictoꝝ pditur virtus cum apud corda audientiū loqcitas incauta ipoꝛtunitate leuigat ꝛ auctorē suuꝫ inqnat. ¶ Et ibidē statim loquēs subdit⁹ ex eo sese inqnat ¶ Et ibi deus saleꝫ qppe habete in vobis ꝛ pacē inter vos habete. ¶ In quo adde tu q̃ hoc ad lraꝫ hꝛ Marci. ix. c. ¶ Ulterius notabis eundē tex ibi nō plus sapere q̃ꝫ oꝫ sapere. sed sapere ad sobrietatē ꝛc. ¶ In quo adde q̃ ad lrām hoc hꝛ p paulum prima ad Romanos. vij. c. Et pcordat cū hoc tex. in. c. p̊ de renūciatōe libro. vi ¶ Preterea notabis eūdē tex. ibi puidendū ē sollicita intentione rectoribus vt ab eis nō solū praua nullo mō sed nec recta nimis ꝛ inordinate pferant ꝛc. ¶ Et ibidē in ṽs. vir q fluxū seminis patiꝛ inmundus erit ꝛc. ¶ In quo adde tu q̃ hoc vltimū hꝛ originaliter Leuitici. xix. ca. ¶ Insup notabis tex. ibi pdicator egregius seminuerbius ē vocatus. ¶ In q̊ adde q̃ h⁹ hꝛ ad lraꝫ Actuū. xvij. c. ꝛc. ¶ Ulterius notabis eundē tex. i. ṽsi testificor coram deo ꝛ xp̄o Ihesu q iudicaturus ē viuos ꝛ mortuos ꝛ aduentū ipius ꝛ regnū eius pdica verbuꝫ insta. oportune ĩportune ꝛc. ¶ In quo tu adde q̃ hoc hꝛ originalr p Paulū. 2ᵃ ad Thi. xix. c. ¶ Et hec sunt q̃ colliguntꝭ ex hoc tex. capl'i sit recta multū allegabili prout vides ¶ Ulteri⁹ notabis tex. i. d. c. ĩ mādatis ibi ĩ mādatis hēm⁹ vt veniētes ad ciuitatē discam⁹ prius qs ĩ ea dign⁹ sit vt apd eū cibū sumamus quātomagis scire oꝫ qs vel qualis sit is cui ĩmortalitatis verba credenda sunt ꝛc. ¶ In quo adde tu q̃ hoc ad lraꝫ habetꝭ Math. x. c. ¶ Insup ēt notabis eundē tex. ĩ d. c. in mādatis. ibi solliciti ēe debemus ne margaritas nostras mittamus ante porcos. ¶ Et tex. in. d. c. scimus in fi. ibi beati q psecutionē patiuntꝭ pp iustitiā. ¶ In quo vltio adde tu q̃ h⁹ originaliter hētur Math. vi. c. ꝛ cū hoc ēt pcordat tex. in. c. a recta infra. xxiij. q. i. ¶ Ulterius notabis tex. in. d. ca. ephesus ibi munde sūt manus mee a sanguine oīm ꝛc. ¶ In quo adde q̃ hoc hꝛ ad lraꝫ Actuū. xx. c. ¶ Demū notabis tex. in fi. ibi. q increpare delinquētes noluerit eos pculdubio tacēdo pastoꝛ occidit. ¶ Et tex. in. d. c. dispensatio ĩ ver. cum electoꝛis vas formidet ꝛ clamet quanto magis cuilibet exiguo metuēdum ē ꝛc. ¶ In q̊ adde q̃ iste clamoꝛ hꝛ p Paulum originalr ad Romanos. vij. c. vbi loquitꝭ de dbentib⁹ pdicare verba diuina. ¶ Postremo notabis tex. in. §. pariter ibi q docet ea que ab auctoribus itelligi nō valent nō ad coꝝ vtilitatē sed sui ostentationē facit ꝛc. qd nota ꝯ multos doc. Et ibideꝫ sine iudicio volat irreuocabile verbum ꝛc. ¶ Et ibidē Tanq̃ꝫ toto naso sacerdotalis officij iudicatꝭ indignus ¶ In quo adde q̃ h⁹ habetur ad lrām Leuitici. xxi. c. vbi ad lram dicitꝭ in vers. si cecus fuerit si claudus. si vl' paruo vel grādi ꝛ ēt torto naso si fracto pede vel manu ꝛc. ¶ Et hec sint quo ad ea q ĩ textu merito notari possūt que relatu digna sunt. ¶ Uenio ad glosas. ¶ Et primo notabis glo. in. d. cap. sit rector in verbo clamet que concludit q̃ in matrimonio requiruntur verba in valentibus loqui. ¶ Ulterius etiā notabis glo. in dicto capitulo in mandatis ĩ verbo prudenter. quā dixit q̃ subtili ingenio extorquendum est aurū a barbaris ꝛc. ¶ In quo dicas tu idem esse ꝛ multo magis in italicis. ¶ Ultimo nota. aliam glos. in dicto. §. pariter in verbo naso. que dicit q̃ nasus comparatur discreptioni. quia per eum perpenditur odoꝛ ꝛ fetoꝛ.

¶ Distinctio. xliiij.

c Um autem ¶ Hec ē. xliii. dis. In qua principaliter quattuor traduntur. ¶ Primo vtruz sacerdotes debeant esse temperati in comedendo ⁊ in bibēdo ⁊ in ceteris omnibus. ¶ In quo dicitur ꝙ sic tex. ē in. c. comensationes. ⁊ in. c. nō oz ⁊ in. c. nulli. ⁊ in. c. multis. ⁊ i. c. pluuia. ⁊ i. c. nullus ea. dis. ¶ Secūdo ponit vtrū possint tenere vel intrare tabernas. ¶ In quo dicitur ꝙ nō nisi causa necessitatis. tex. est in. d. c. nō oportet. ⁊ in. d. c. nulli. ⁊ in. c. clerici ea dis. ¶ Tertio ponit vtrum sacerdotes debeant miscere ī mensis suis lectiones scripturarum diuinaꝝ. ¶ In quo dicitur ꝙ sic tex. ē in. c. p reuerentia ea. dis. ¶ Quarto ⁊ vltimo ponit vtrum ante cibum ⁊ post debeant orare. ¶ In quo dicit ꝙ sic nec possunt comedere ante tertiaz horaz diei. tex. est in. c. nō liceat qđ est. c. fi. ea. dis. ¶ In qua habes colligere aliqua ꝯmemoratione digna. Et p̄ ex tex. in. d. §. cū autē ibi naburcadā pricepſ cocoꝝ muros ihierusalem destruxisse legitur ¶ In quo adde ꝙ hoc habeť. iiij. Regū. iiij c. ⁊ Hyeremie. xxx. c. ¶ Ulterius notabis eundem tex. in. d. §. cū autem ī ver. in gluuies ventris ad luxuriam facile prouocat. et omne bonum opus dissoluit. ¶ Et ibidē statim venter ⁊ genitalia sibimetipsis vicīa sūt vt ex vicinitate mēbrorum intelligatur cōfederatio victorum. ¶ Et ibidem tibi o sacerdos de altario viuere non luxuriare pmittiť ¶ Ulterius notabis tex. in. d. c. conuiuia ī fine in ver. hec itaqz si vos in vestris conuiuijs agitio abstinentium fateor magistri eritis. Et loquitur de facientibus conuiuia in qbus non mordetur vita alicuius ⁊ non fiunt fabule. sed verba sacre lectionis audiuntur. ⁊ dicit ibi glo. in verbo vita hec carmina. Quisqs amat dictis absentes rodere vitā. Hanc mensam indignam nouerit esse sibi. ¶ Ulterius notabis tex. in. c. quando ī ver. singuli singulum bibere faciant ⁊ maxiē vltra terciam vicem poculum non ꝯtingant ⁊c. ¶ Et tex. in. §. si ergo ibi veter piguis grossum sensum generat vt Hieronymus ait. et hec sunt quo ad tex. huius distinctōis. q̄ distinctio tracta est ex verbis Pauli prima ad Thimot. iij. c. vbi ponit qūo ep̄ꝰ ⁊ sacerdotes debent esse sobrij ⁊ tempati ⁊c. ¶ Ueio ad glosas relatu dignas. Et primo capio gl. in. d. §. cum autem que dixit ꝙ layci ⁊ clerici q faciunt magna ꝯuiuia cā lasciuie peccāt ¶ Insup hēs glo. i. d. c. ꝯuiuia ī verbo abstinentium que dixit ꝙ abstinēs diciť qui bene comedit sicut continens dicitur qui bene cognoscit vxorem suam.

¶ Distinctio. xlv.

r Equitur ¶ Hec est. xlv. distinctō. in qua tractatur vtruz sacerdotes possint eē percussores seu irascibiles. ¶ In quo post multa arguendo pro ⁊ contra diciť ꝙ non tex. ē in. c. quod autem. in. c. neminez in. c. qui sincera. in. c. licet. in. c. de iudeis. i. c. cum beatus Paulus. in. c. vera iustitia ea. dis. ¶ In qua habes colligere plurima notatu digna. Et prio quomodo sacerdotes nō debent esse percussores. ¶ In quo adde ꝙ hoc habetur ad litteram per Paulum pria ad thimoth. iij. cap. ¶ Ulterius notabis tex in. d. c. qui autem ibi pastores enim facti sumus non percussores ⁊c. ¶ Et ibidem statiz argue obsecra increpa in omni patientia ⁊ doctrina. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur originaliter per Paulum fa ad thim. iij. caº Et etiam concordat tex. in. c. cum beatus in prin. infra ea dis ¶ Ulterius notabis tex. ī d. c. licet ibi nemo nostrorum sine reprehensione aut sine peccato viuit. ¶ Et ibidem in fi. sicut nō vult qsquā fratrum se alioꝝ iudicio pregrauari ita nō audeat alij inferre qđ sibi nō vult fieri ⁊c. ¶ In quo adde ꝙ hºhř thobie. iiij. c. ⁊ ēt Math. vij. ⁊ dixi supra aliquid in prima distinctione. ¶ Ulterius notabis tex. i. d. c. licet circa medium ibi si dominus statim post trinam negationem beatum Petrum apostolum p̄ceptorem nostrum iudicasset nō tm̄ fructū de eo sicut precepit recepisset. ¶ Preterea notabis tex. in. d. c. de iudeis ibi sancta synodus p̄cepit nemini ad credendum vim inferre. cui enī vult deꝰ miseretť ⁊ quē vult indurat. nō. n. īuiti saluandi sunt. sz volētes vt ītegra sit forma iustitie ⁊c ¶ Et ibidē stati sicut eiz hō ꝓprij arbitrij voluntate serpenti obediens perijt ⁊c. ¶ In qº adde ꝙ hoc habeť Geū. ad litteram. iij. caº ⁊ etiam per Paulū ad philipēses iiij. capº. ¶ Insuper notabis tex. in d. c. licz ibi plus cohortio q̄z cōminatio. plus caritas q̄z potestas. ¶ Itē signabis tex. i. d. c. ep̄z ī fi. ibi cū pcuteretur non pcutiebat. cū malediceretur nō maledicebat ⁊c. ¶ In quo tu adde ꝙ hº habetur ad litteram Mathei. xxvi. c. vbi loquitur de dño nr̄o Ihesu xp̄o. ¶ Successiue ēt notabis tex. i. d. c. cū btūs ibi argue obsecra icrepa ⁊c. adde ꝙ hoc habeť p Paulum origial'r fo ad thimo. iiij. c. Et ēt cōcordat cū hoc tex. ī. c. qđ aūt. s̄. ea. ¶ Demū notabis eūdē tex. ī ver. leuiter castigatus reuerētiaz exhibz castigati. aspitas aūt nimie īcrepatio nec correctōez řcipit nec salutē. ¶ Et ibidez stati. pcute filiū tuū virga ⁊ liberab aiaz eiꝰ a morte. ¶ In q̄ adde ꝙ hº ad lřaz hř ꝓuē. xiij. c. ⁊ etiaz Ecclesiaſ. xxx. c. ¶ Insuper notabis text. ibidem in versic. male versantes

in templo flagellauit et de domo orationis eiecit &c. ¶ In quo tu adde q hoc habet Mathei .xi. c. Et cũ hoc etiã concordat tex. in c. accusatio. infra. ca. q. vij. ¶ Ulterius notabis tex ibidẽ in ver. magnũ illũ cecitate dānauit ¶ In quo tu adde q hoc habet actuũ .xiij. c Et cũ hoc etiam concordat tex. in c. legi infra. xx. q. viij. ¶ Subsequẽter notabis tex. i. d. c disciplina ibi miscenda ẽ leuitas cũ seueritate &c. ¶ Et ibidẽ statim discreptio iustitie. q̃ feriat sic consolatio et baculi que sustentet &c. ¶ Et ibidẽ statim. illa tabernaculi archa significat in qua cũ tabulis virga simul et manna est &c. ¶ In quo adde q hoc habet originaliter Exodi .xxij. c. ¶ Ulterius nota. eũdẽ tex. ibi sit amor et nõ emolliẽs sit rigor sz nõ exasperãs sit zelus sz non immoderate seuiens. sit pietas nõ plus q̃z expediat parcẽs &c. ¶ Et tex. ibidẽ. intueri libet in moysi pectore misericordiã simul cũz seueritate sociatam. ¶ In quo adde tu q hoc ad lrãz hẽt Exodi .xij. et .xxx. c. ¶ Ulterius notabis eundem tex. ibi Cũq̃z sedere quasi rex circũstãte exercitu eram tñ merentium consolator &c. ¶ In quo adde q hoc habet ad lrãz Job. xxix. in finalibus verbis &c. ¶ Demũ notabis ẽt tex. i. d. c. oĩs. ibi oĩs qui iuste iudicat statera i manu gestat in vtroq̃z pẽso. iustitiã et misericordiã portans. ¶ In q̃ adde q hoc originaliter habet Prouer .xi. c. ¶ Postea notabis tex. in d. c. et q omne dat in ver. multa bona prestant inuitis. qñ eoꝝ consulitur vtilitati et nõ voluntati. qr ipsi inueniũt sibi inimici esse &c. ¶ Ulteriꝰ signabis tex. i. c. tria sunt genera elemosinarũ. vna corpalis egẽti dare qcquid poteris. altera spũalis dimittere a quo lesus fueris. tercia delinquentes corrigere &c. Cũz quo ẽt concordat tex. i. c. due sunt elemosine. ĩfra ea. ¶ Ulterius notabis tex. in. §. ex hijs ibi sitis dominãtes ĩ clero. sz forma facti gregis ex aĩo. ¶ In quo adde q̃d hoc habet prima Petri. v. c. ¶ Postea notabis tex. in. c. due sunt elemosine in ver. elemosina cordis multa maior ẽ q̃z elemosina corpis &c. ¶ Et tex. i. d. c. sunt namq̃z ibi sic alteruz condatur ex altero vt neq̃z rigor sit rigidꝰ. nec mansuetudo sit dissoluta. ¶ Habes ẽt tex not. i. d. c. vera iustitia. ibi vera iustitia conpassionẽ hz falsa vero dedignationez quãuis iusti soleãt recte peccatoribꝰ idignari. Et ibidẽ nulla ĩfirmatibus misericordia condescẽdunt. et quo se peccatores esse non credũt eo deterius peccatores fiunt. ¶ Et tex. in. c. recedite ibi recedite inquit polluti. recedite abite nos tãgere nolite. nobiscũ nolite cõicare &c. ¶ Et ibidẽ stati boni rectores ex sua infirmitate alioꝝ ĩfirmitatẽ pẽsantes magis p hũanitatis et mãsuetudinis leuamẽ

tũ studẽt peccãtes ab erroris laqueo eximere q̃z p austeritatẽ ĩ fouea pditionis mittẽtes ppelere &c. ¶ Et ibidẽ factus sum infirmus In quo vltimo adde q hoc habet p paulum prima ad Corinth. viij. c. ¶ Preterea signabis tex in. d. c. sed illud in prinº. ibi vno peccante ira dei sup oẽz populũ venit &c. ¶ In quo adde q hoc habet Josue. vij. c. et cõcordat tex. in. c. si quis dyaconus infra qnquagesima dis. in fi. ¶ Ulterius notabis eundẽ tex. ibi peccantem coraz omnibus argue vt ceteri metum habeant. ¶ In quo adde q̃d hoc habetur per Paulum pria ad Thimot. v. c. ¶ Successiue notabis tex. ibidẽ ibi tradidi huiusmodi hominem sathane in interitum carnis vt spiritus saluus fiat. ¶ In qº adde quod hoc habetur per paulum pª ad philipenses. v. ca. ¶ Ulterius notabis tex. ibidem si videris peccantem. primo secreto eum conuentas post etiam duobus vel tribus adhibitis testibꝰ &c. ¶ In quo adde q hº habet Mathei .xviij. c. ¶ Preterea notabis eundem text. ibi polluitur ex vno peccatore totus populus ¶ Et ibidez sicut ex vna oue morbida vniuersus grex inficitur sic et vno fornicante vniuersa plebs polluitur ¶ Et ibidem statim rectorem subditis pietas matrem disciplinam vero patrem exhibeat. Et p nũc hec sint que quo ad text. dici possunt que notatu digna fore videantur. ¶ Nunc venio ad glosas. Et primo habes glo. in. d. c. de iudeis que dixit q in coactis absolute nullus caracter imprimitur. Sed in dormiẽtibus et stultis distinguit an hũerint primo ppositum recipiendi vel non. ¶ Et hẽs etiaz glo. in. d. c. disciplina in ver. vtroq̃z q̃ ponit quomodo preferatur equitas rigori et aliqñ econtra. ¶ Et glo. ibidem que est glo. fi. in verbo gladijs. que dixit q idem põt esse aduocatus vtriusq̃z partis. et nunc inducere ira p vna parte nunc p altera. Sed ego itelligo hoc in diuersis causis non ĩ eadẽ. ¶ Et notabis etiaz glo. in. d. c. due sunt elemosine in verbo benigne que dixit q dans elemosinaz pauperibus non ex caritate. sz vt remoueat eos a se ex iportunitate coꝝ peccat.

¶ Distinctio .xlvi.

Equitur ¶ Hec ẽ .xlvi. distinctõ. in qua habetur vtrum sacerdotes possint esse litigiosi et parati ad lites. ¶ In quo dicitur q non tẽr. est in. c. hoc habet. et in. §. ecce ead. dis. ¶ Nam propter lites detrahunt fratribus suis. discordias seminant inter fratres que omnia eis prohibent tex. est in. c. sunt nonnulli. in. c. clericus el primo el secundo el terzo. et i. c. accusatores. et in. c. clericum. et in. c. seditionarios ea. distinctõe.

¶ In qua subiungitur aliud q non possunt etiam exercere vsuras. tex. ē in. c. nō licet. et in. c. sicut quod ē. c. fi. ea. dis. ¶ Ex qua hēs aliqua colligere. Et primo dicitur q sacerdotes nō debēt eē litigiosi. Adde q hoc habetur per Paulū. pria ad Thimot. iij. c. ¶ Ulterius notabis tex in. d. c. hoc hēt ibi hoc habet propriam doctrina arrogantiū vt humiliter nesciant inferre qd docent. ¶ Et ibidez vos aūt cuz austeritate imperabatis eis et cū potentia ꝛc. ¶ In quo adde q hoc habet Ezech. xxxiiij. c de quo hic nō fit mētio per auctorem ¶ Ulterius notabis tex. in. d. c. sunt nōnulli ibi. ve qui consumunt puluillos sub omni cubito manus ꝛc. ¶ In quo adde tu q hoc hēt Ezech xiij. c. ¶ Preterea ēt notabis eūdez tex. ibi ipse edificabat parietem. illi autez liniebant eum. ¶ In quo tu adde q hoc hēt Ezech. dicto. xiij. c. Et loquitur de adulantibus qui semper mihi displicuerunt a quibus cauēdū est sicut ab igne. ¶ Insuper notabis eundem tex ibi sicut vir mala de bonis nō extimat ita iudicare bona de malis recusat ꝛc. ¶ In quo adde q hoc habet iob. xxvij. ca. ¶ Demuz notabis tex. ī. d. c. sicut ibi. indecēs ē crimen suū cōmodis alienis impēdere ꝛc. ¶ Et ibidē qui multipliciter et imperpetuū mensura tribuimus recipere valeamus. et hec sint quo ad tex ¶ Nunc capio glosas. et primo hēs glo. ī c. clericus in ver. proditoribus. que ponit qt modis quis dicatur proditor. ¶ Ultio habes aliā glo. in. d. c. sicut i ver. suo. que dicit q si tutor fecit vsuras noie pupilli possum petere eas ab ipso tutore finito officio suo. qa probito peccare non debuit.

Distinctio. xlvij.

Q

Uod autem ¶ Hec ē. xlvij. dis. i qua habet an sacerdotes debeant esse cupidi vel dediti vsuris. ¶ In quo dicitur q nō. tex. ē i. c. epus. et in. c. quoniam et in. capo omnes. et in. c. de petro. et in. cap. viruz catholicum. et in. c. bonorum i. c. sicut. ea. dis. ¶ In qua hēs aliqua notanda. et primo q sacerdotes nō debēt esse cupidi. ¶ In quo adde q hoc habetur per Paulū ad lram priam ad Thimot. iij. c ¶ Insup notabis tex in. d. c. virū ibi mēs potentie auida non abstinere nouit a vetitis. nec gaudere cōcessis nec adhibere pietati cōsensum. ¶ Et ibidez post concupiscentias tuas ne eas. ¶ In quo tu adde q hoc habetur Ecclesi. xviij c. ¶ Ulterius notabis tex. in. c. bonorum ibi hominis cuiusdam diuitis fructus vberes ager attulit. ¶ In quo adde tu q hoc habet Math. xij cap. ¶ Ulterius notabis etiaz tex. i. d. cap. sicut ibi mens auari semper vinculis cupiditatis astricta est. semper aurum. semper argētum videt. semper redditus computat. gratius intuetur aurum qz solem ipsa eius oratio et supplicatio ad deum aurum querit ꝛc. ¶ Et ibidem statim. qui ingressus es in hanc lucem quando de ventre matris existi. quibus queso facultatibus quibusqz subsidijs stipatus ingressus es. O impudens dictum qui propria dicis. que ex quibus reconditis in hunc mundum detulisti ¶ Et ibidem statim proprium nemo dicat q cōmune est. ¶ Et ibidem non minus est criminis habenti tollere qz cum possis et habundas indigentibus denegare ꝛc. ¶ Et ibidem q postea precepturus est populus prius exigat a domesticis ¶ Et ibidem. vxores suas vt sua corpora diligant et filios suos non ad iracundiam prouocent. sed enutriant illos in omni disciplina et correctione domini ꝛc ¶ In quo adde tu q hoc habetur per Pauluz ad ephesios. iiij. c. ꝛc. ¶ Et ibide legitur q Job pro filijs suis qtidiana offerebat deo sacrificia ꝛc. ¶ In quo vltimo adde q hoc habetur iob. p. c. ¶ Et ibidem dicitur habentem filios sibi subditos in omni castitate ꝛc. ¶ In quo adde q hoc habetur pria ad thimoth. iiij. c. per Pauluz ¶ Successiue notabis eundez tex. vbi vnus quippe eorum sororem suam stupro corrumpens a fratre suo absolone inter epulas quas fratribus suis fraudulenter parauerat obtruncatus est. ¶ In quo tu adde q hoc habetur 2o Regum. xiij. c. ¶ Insuper signabis text. ibi absolon vero postqz a patre veniam obtinuit. et regno illum expulit. et ad concubinas eius ingressus est. demum pro fuuia deserti patrem persequens quercui inhesit atqz ita suspensus interijt ꝛc. ¶ In quo adde tu q hoc habetur 2o regum xviij. c. ¶ Ulterius notabis eundem tex. in versico qui filiorum et maxime domesticorum curam non habet fidez negauit et est infidelibus deterior. ¶ In quo adde tu q hoc habetur per Paulum ad thimothe. v. ca. ¶ Postremo notabis eundem tex. in versi. non enim iustus polluitur ex vicijs filiorum sed libertas ab apostolo ecclesie principi reseruatur vt talis fiat qui non timeat propter vicia liberorum extraneos reprehendere ꝛc. ¶ Ulterius notabis tex. etiam in. c. quantumlibet ibi homo sum et inter homines viuo. nec mihi arrogare audeo vt domus mea melior sit qz archa Noe. vbi inter octo hoies vnus reprobus iuētus ē ꝛc. ¶ In quo adde tu q ille vnus fuit cham prout de eo et de dicta archa hr Genes. viij c. ¶ Ulterius notabis eūdez tex. ibi. Jacob dilexi. esau aūt odio hui ꝛc. ¶ In quo adde qd ho hr Malac. primo. ca. ¶ Insuper notabis eundem tex. in versiculo iustus iustificetur adhuc. et qui in sordibus ē sordescat adhuc. ¶ In quo ad

de tu ꝙ hoc habetur Apocalipsis p̄.ca. ⁊c. ¶ Ultimo notabis tex.in.c. ꝙ ad nos in vltimis verbis ibi si hominibus placerem xp̄i seruus nō essem ⁊c. ¶ In quo adde ꝙ hoc habetur per Paulum ad Galathas primo.c ⁊ ꝯcordat tex.in.c.qualiter el fo. extra d̄ accusa.⁊ etiam facit tex.in.c.nihil ifra. lxxxiii dis.vbi dicitur ꝙ nihil est miserius pastore qui luporum laudibus gloriatur. Et hec sint quo ad tex. ¶ Nunc capio glosas ⁊ primo notabis glo.in.d.c.sicut in verbo esurientiū que dixit ꝙ pauperes non possunt compellere directo iudicio quē facere elemosinam sꝫ possunt denuntiare ecclesie.⁊ ecclesia potest ꝯpellere vt det qs elemosinaꝫ. ¶ Ulterius notabis glo.ibidem in verbo domesticis que dixit ꝙ vxor non dicitur domestica.

¶ Distinctio.xlviii.

P ROhibentur ¶ hec est xlviii.dist. in qua habetur vtruꝫ illi possint ordinari sacerdotes qui sunt noui in fide.i.neophiti in quo dicitur ꝙ nō ne in superbiaꝫ elati incidant tanq̄ꝫ eis egeat xp̄iana religio tex.est in.c.qm̄ ⁊ in.c. sicut quod est.c.fi.ea.dis. ¶ In qua notabis aliqua et primo tex.in.d.§. prohibentur ibi in arrogantiaꝫ que est ruina dyaboli qui in puncto hore nōdū discipuli fiunt magistri ⁊c. ¶ Et ibideꝫ statim miserum est euꝫ fieri magistrū qui nec duꝫ didicit esse discipulus. ¶ Et tex. in.d.c.quoniam ibi tempore opus ē vt sit cathecuminus ⁊c. ¶ Et tex.in.d.c.sicut ibi ordinate igitur ad ordines ascendendum est. Nam casum appetit qui ad summi loci fastigia postpositis gradibus per abrupta querit ascensum ⁊c. ¶ Et ibidem edificatī parietes non prius lignorum pōdus accipiunt. nisi forte a nouitatis sue humore siccentur ⁊c. ¶ Ultimo habes glo. notabilem in.d.§.prohibentur in verbo etiam que dixit non facile cōmittendam esse custodiam tyronibus.

¶ Distinctio.xlix.

E Cce ¶ hec est.xlix.dis. in q̄ recapitulantur fere omnia supradicta ī distinctionibus precedentibus videlꝫ que debeant concurrere in episcopis ⁊ sacerdotibꝫ ⁊ aliis ꝓmouendis ⁊ breuiter concludit ꝙ tales non debent esse manchi vel fracti pedibus vel lippi vel gibbosi ⁊ sic de similibus tex.est in c.hic etenim.⁊ in.c.sacerdotes quod est.c. fi.ea.dis. ¶ In qua habes notare aliqua.et primo tex.in.d.c.hic eteniꝫ in ver. loquere ad Aaron homo de semine tuo per familias qui habuerit maculā non offerat panes deo suo ¶ In quo adde ꝙ hoc habetur ad litteram Leuitici.xxi.c.in fi. ¶ Ulterius notabis tex.ī.d.§.ecce ibi ne irati anim⁹ ad deteriora ꝓuocetur. ¶ Et ibidem solerter ergo se quisqꝫ metiatur nec locum regiminis assumere audeat. si adhuc in se vitium damnabile regat ne is quem crimen damnat ꝓprium intercessor fieri appetat pro culpis aliorum ⁊c. ¶ Insuper notabis adhuc tex. in.d.c hic etenim ibi sunt nōnulli qui duꝫ se extimari hebetes nolunt sepe in quibusdaꝫ īquisitionibus plusquā necesse ē exercentes ex nimia subtilitate falluntur ⁊c. ¶ Et ibidē nasus quidem ⁊ tortus est discretionis subtilitas immoderata ⁊c. ¶ Et ibidem dicentes se esse sapientes stulti facti sunt ⁊c. ¶ Et ibidem statim que in paruis non compescitur, nimirum sine mensura dilatatur. ¶ Et ibidē radix omnium malorū ē cupiditas ⁊c. ¶ Et ibidē in fi.perfecte aliena delicta non valet quis dilucere.quem adhuc propria deuastāt ⁊c. ¶ Ultimo notabis tex.in.d.ca.sacerdotes ibi cecum animal offert. qui ordinat īdoctum in locum docti magistrumqꝫ facit qui vix discipulus esse poterat ⁊c. ¶ Et ibidem statim indignum ē eum dare deo quem dedignatur homo ¶ Et hec sunt quo ad text. ¶ Capio glosas.Et primo notabis glo.ī.d. §.ecce ī versiculo ad deteriora.que dixit ꝙ orationes facte a malis sacerdotibus electis ex certa scientia nocent magis q̄ꝫ prosint eligentibus. ⁊ ideo eligas tu bonos sacerdotes.

¶ Distinctio.l.

E X premissis ¶ hec ē.l. dis. notabilis ⁊ multū allegabilis īter alias oēs distinctiones. ¶ In qua principaliter quattuor tractantur. Primo vtrū sacerdotes seu alii ꝓmoti silabantur in aliqđ crimen seu iretiantur possint reparari ad hunc finem vt propriis in ordinibus remanere valeant.⁊ etiam ad maiora ascendere. ¶ In q̄ post multa argumentando hincinde ad ꝑtes concluditur tandem ꝙ sic dūmodo non reuertantur timore vtilitatis.⁊ ꝓpter ambitionem celsioris honoris. sed odio criminis. tex.ē i.c.si lapsis.in.c.qui semel in.c.miror ⁊ in.c.peruenit.⁊ in.c.postq̄ꝫ.⁊ in.c. iohēnes ⁊ i.c.ponderet.⁊ ī.c.expurgabit.⁊ in.c.ferrum.⁊ ī.c.cum exaudiero . cum multis aliis capitulis sequentibus.⁊ in.§.quicūqꝫ itaqꝫ ea.dis ¶ Secūdo pōit vtꝝ possit cōicari cū lapsis ī heresiꝫ ī q̄ dr̄ ꝙ nō añ sniam̄ concilii sꝫ post sic.tex.ē ī.§.de lapsis ⁊ ī.c. de eo.e. dis. ¶ Tercio pōit vtꝝ lapsi post penitētiam possint ꝑueīre ad maiora ¶ In q̄ ꝯcludit ꝙ aut solēniter egerūt pniaꝫ ⁊ tūc possūt. alʼat si.tex.ē ī.c.ex penitentibus.⁊ in.c. qcūqꝫ.⁊ in.c.si ille.⁊ in.c. canones. ⁊ in.c. quamuis

⁊ in.c.ficut vnū ea.dis. ¶ Quarto ⁊ vltimo
ponit vtrum apostate possint peruenire ad
clericatū et post peractā penitentiaȝ. ¶ In
quo dicitur ꝙ nō.tex.est in.§.apostate.⁊ i.e
hij qui quod est.c.fi.ea.dis. ¶ Ex qua habeṫ
multa ⁊ multa colligere que sunt ꝑnotatu di-
gna.q꜄ lōga ⁊ solēnis ē distinctio hec. ¶ Et
primo notabis tex.in.d.c.de his ibi sanctiſ
ē illi i hac vita domino sub inferiori habitu
irreꝑhensibiliter famulari q̄ȝ alta idebite ap
petendo dānabiliter in ꝓfunduȝ inferni de-
mergi ¶ Preterea ⁊ s͛o notabis tex.in.c.si
post.ibi maria soror Aaron postq̄ȝ lepra ꝑ-
cussa est q꜄ in Moysem murmurauerat acta
penitentia a peccato mūdata est ⁊c̄. ¶ In q̄
adde tu ꝙ hoc habeṫ Numeri.xij.c. ¶ Et ꝯ
cordat tex.cū hoc in.§.de his.ifra.ea.q.vij
¶ Ulterius ⁊ tercio notabis eundē text. ibi
Aaron post cōflatum vitulum in summum
sacerdotē est cōsecratus. ¶ In quo adde ꝙ
hoc habetur ad litterā Exodi.xxxij.c. ¶ Ul
terius notabis eundeȝ tex.ibidē in versi. da
uid post adulteriū ⁊ homicidiū ꝓphetie spi-
ritum recepit. ¶ In quo adde ꝙ hoc habeṫ
s͛o Reguȝ.xi.⁊.xij.c. Et concordat tex.in.c.
ponderet infra eadem dis. ¶ Et tex.i.c.se-
ries.ifra de peni.dis.iij.de quibus hic nō fit
mentio. ¶ Postmodum notabis etiam eun
dē tex.in.d.c.si post ibi Achab post morteȝ
nabute viri sanctissimi per penitentiam hu-
miliatus in regia sede remansit ⁊c. ¶ In q̄
adde tu ꝙ hoc habetur.iij.Regum xxij.cap
⁊ concordat tex.in.c.conuenior infra.xxviij
q.ij.⁊ tex.in.c.Achab.infra de penit.dis.iij
de quibus hic non fit mentio. ¶ Insup i eo-
dem.c.si post notabis tex.i versi. petrus ne
gauit xp̄m ⁊ posteū princeps apostoloꝝ fac-
tus est. ¶ In quo adde ꝙ hoc ad litterā ha
betur Mathei.xxvi.c.⁊ Luce.xij. ¶ Ulteri
us notabis eundeȝ tex.ibi Paulus Stepha
nuȝ lapidauit ⁊ tamen in apostolū a deo ele
ctus est ⁊c. ¶ In quo adde ꝙ hoc habetur
Actuum.vij.⁊ etiam.viij.c. ¶ Et hec sint q̄
ad tex.in dicto.c.si post qui tex. multa conti
net vt vides. ¶ Successiue notabis etiā tex
in.c.ponderet ibi ponderet vnusquisq̄ȝ ser-
mones suos.⁊ quod sibi loqui non vult alte
ri non loquatur ⁊c. ¶ In quo adde tu illud
quod Senece venit in ore dum dixit verbū
prius ad limaȝ veniat q̄ȝ ad linguā ¶ Ulte-
rius notabis eundem tex.in ver. quod tibi
non vis fieri alteri ne facias ⁊c. ¶ In quo
tu adde ea que dixi supra in prima distincti.
¶ Preterea notabis hunc eundē tex.i ver.
nos eniȝ tempore indigemus vt aliquid ma
turius agamus nec precipitemus consilia ⁊
opera nostra ⁊c. ¶ Et statiȝ ibideȝ si preoc-
cupatus fuerit homo in aliquo delicto vos

qui spirituales estis huiusmodi istruite i spi-
ritu lenitatis Alter alterius onera portate
⁊c. ¶ In quo adde ꝙ hoc habetur per pau
lum ad Galathas ad litteram vi.cap. ¶ Et
per eundem etiam ad romanos.xiij. capit.
¶ Preterea notabis tex ibidem in ver.san
ctus David de mortiferis criminibus peni-
tentiam egit. ⁊ postea in honore permansit
⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur secun
do Regum.xi.⁊.xij.cap. ¶ Ulterius nota-
bis eundem tex.ibi beatus quoq̄ȝ Petrus
amarissimas lacrimas fudit. Quando deuȝ
negasse penituit. Sȝ apostolus remasit ⁊c.
¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur Luce. x
xij.cap. ¶ Et cum hoc etiam concordat tex.
supra ea.distinc.in.c.si post ⁊ facit ad idem
tex.in cap°. Petrus infra de peniten.dis.i.
¶ Preterea notabis tex.ibidem in versic°
peccator in quacunq̄ȝ hora conuersus fuerit
⁊ ingemuerit.omnium iniquitatum eius non
recordabor amplius ⁊c. ¶ In quo adde ꝙ
hoc habetur Ezechielis.xviij.ca Et concor
dat etiam cum hoc tex.in.§.hoc idem infra
de penitentijs dis prima.tamen intellige tu
hoc esse verum quo ad penam eternam.se-
cus quo ad temporalem.ita habetur in.c.si
cut infra de peniten.dis prima. quod nota.
¶ Ulterius considerabis eundem tex.in.§.
quoscunq̄ȝ solueris in terra erunt soluti ⁊ in
celo ⁊c. ¶ In quo adde ꝙ hoc habetur ma
thei xviij.cap°.ad litteram. ¶ Preterea no
tabis eundem tex.in versic° nunquid q dor
mit nō adiciet vt resurgat ⁊c. ¶ In quo ad
de tu ꝙ hoc habetur per Paulum ad ephe-
sios.iiij.capit°. ¶ Demum notabis etiam e
undem tex.ibi.redde mihi letitiaȝ salutaris
tui ⁊ spiritu principali confirma me. ¶ Et i-
bidem statim.docebo iniquos vias tuas ⁊ i
pij ad te cōuertentur ⁊c. ¶ In quo adde ꝙ
hec habentur per David prophetaȝ in psal
mo suo quinquagesimo incipiente miserere
mei deus ¶ Ultimo notabis eundeȝ textuȝ
in dicto cap° ponderet ibi sententiaȝ queve
tat misericordiam non solum tenere fratres
sed etiam audire fugite.quia potior est mise
ricordia omnibus holocaustematibus ⁊ sa-
crificijs ⁊c.Et ibidem paulo ante.vade ⁊ ā-
plius noli peccare. ¶ In quo vltimo adde
ꝙ hoc habetur Johānis.viij.cap°.Et cōcor-
dat etiam cum hoc tex.in capi.due ⁊.§. hac
auctoritate infra de penit.dis.iij. ¶ Postre-
mo notabis tex.ibidem in versiculo non re-
gnet peccatum in vestro mortali corpore vt
eius obediatis ꝯcupiscentijs ⁊c. ¶ In quo
adde tu ꝙ hoc habetur ad litteram per Pa
ulum ad Romanos sexto capit.Et hec sint q̄
ad tex.in.d.cap°.ponderet multum allegabi
lem vt ex supradictis apparet.q̄ omnia te-

ne menti. ¶ Prosequēdo vlterius notabis
ēt tex. in. c. q2 tua sanctitas in ver. quez ma/
io2 sequit culpa maio2i implicet vindicta.
¶ Et sic postea penitentia credat fructuosa
⁊c. ⁊ statī ibidē qd prodest triticum semina
re ⁊ fructū illius nō tollere ⁊c. ¶ Et ibidez
qd ꝓdest domuz edificare ⁊ nō illic habitar
⁊c. ¶ Et ibidē ēt in eodem tex. Gaudeo sup
vno peccatore penitentiā agēte magis ꝗ̄ʒ su
pra nonaginta novez iustos qui non indigēt
penitentia. Et ouez perditam nonaginta no
uem non errantibus relictis humero pij pa/
storis ad ouile reportandaz dominus ipse te
stat ⁊c. ¶ In quo adde ꝙ hec habent Ma
thei. xviij. c. ⁊ Luce. v. ⁊. xvi. c. ⁊ ꝯcordat eti
am cum hoc tex. in. §. ex his omnibus. ifra
xxij. q. iiij. ¶ Ulterius notabis eundē tex. i
ver. memento vnde cecideris ⁊ age penitē/
tiā ⁊c. ¶ Cum quo etiaz adde tu quod ꝯco2
dat tex. infra de peniten. dist. ij. in. c. si enim
⁊ habetur Apoc. ij. c. ¶ Preterea signabis
eundez tex. in ver. qd grauius est aut carna
le delictū ꝯmittere sine quo pauci inueniun/
tur. aut dei filium iureiurando negare ⁊c.
¶ Et ibidē post negationem penitentia se/
quuta est. ⁊ post penitentiā misericordia dei
data est ⁊c. ¶ In quo dicas ꝙ loqtur de pe
tro apostolo2um principe. Et adde ꝙ hoc ad
litteram habetur Math. xxvi. c. ¶ Succes/
siue notabis tex. in. c. qd est ibi sta super pe
des tuos ⁊ loquere tecum ⁊c. ¶ In quo ad
de ꝙ hoc habetur Ezechi. ꝓo. c. lʒ hic non di
catur. ¶ Preterea notabis tex. in. d. c. cum
exaudiero eos. ibi cū exaudiero eos dabo e
is virtutez spūs mei ⁊ implebo eos iudicio
meo ⁊ fortitudie. ¶ In quo addꝰ qꝰ hoc ha
bet Malach. iij. c. ⁊ ēt Isaie. xxviij. ¶ Pos/
tea notabis eūdez tex. ibi. Dauid post adul
teriū ⁊ homicidiū loquit ⁊c. ¶ In quo addꝰ
quod hoc habet ꝓo regū. xi. ⁊. xij. c ¶ Ulte
rius ēt notabis tex. in. c. Ihesus filius iose/
dech sacerdos magnus ⁊c. de quo hēs Esdr
c. ix. ⁊ ꝯcordat ēt cū hoc text. infra de penit.
dis. ij. i. c. fugerat ⁊c. ¶ Insup notabis eun/
dem tex. in fi. ibi post sacerdotiuz sordidatꝰ
inducit. ¶ In quo adde ꝙ hoc habet zach.
iij. c. originaliter ⁊ bū. ¶ Preterea tene mē
ti tex. eīt in. c. vt ꝯstituieretur ibi. quecunqz
soluerint super terrā erunt soluta ⁊ ī celo ⁊c̄
¶ In quo adde ꝙ hoc habet Mathei. xvi.
c. ⁊ cū hoc etiam concordat tex. in. c. ponde
ret supra ea. dis. ¶ Ulterius notabis eundē
tex. ibi credo aliquorum fictas penitentias
propter affectatas honorum potentias ⁊c.
¶ Et ibidem statim cogunt multas inuenir
medicinas multoꝝ experimenta morboꝝ ⁊c̄
¶ Et tex. in. c. absit ibi hoc nō est curare. sʒ
si veꝝ dicere volumus occidere si ipse medi

cus intercepta penitētia indulget periculis
⁊c̄. ¶ Preterea notabis tex. in. c. si qui ꝑ po
sterā ibi non videri pōt diuina maiestate cō
cessuz ꝙ fuerit humana pollicitatione ꝑmiſ
suʒ ⁊c. ¶ Et ibidez statim Moyses ꝓ pecca
tis populi petijt ⁊c. ¶ In quo vltimo adde
ꝙ hoc habetur ad litteram Exhodi. xxxij. c.
¶ In ea. etiam dist. notabis tex. in. c. domi
no sancto in ver. memo2 esto vnde cecideris
⁊ age penitentiam ⁊c. ¶ In quo adde ꝙ hꝰ
habetur Apochalipſ. ij. c. ⁊ ꝯcordat cū hoc
etiā tex. in. c. si eniʒ infra de penitentijs dis.
ij. ⁊ tex in. c. q2 tua sanctitas. ē. ea. ¶ Ulte/
rius notabis tex. ibidē in ver. quotienscūqz
in gestis concilio2um disco2s sententia inue
nit. Illius concilij magis teneatur sentētia
cuius antiquio2 ⁊ potio2 extat aucto2itas ⁊c̄
¶ Cuʒ quo ꝯcordat etiam tex. in. c. hoc ipm
infra. xxxiij. q. ij. ¶ Preterea notabis tex. i
c. si quis dyaconus in versi. que est ista iusti
tie inimica bonitas palpare criminosos. ⁊
vulnera eorum vsqʒ in diem iudicij incura/
ta seruare ⁊c. ¶ Et ibidem in fi. vno peccā/
te contra omnes ira dei deseuit. ¶ In quo
vltimo adde quod hoc habetur Iosue. vij.
c. ⁊ cum hoc etiam concordat tex. in. c. sed il
lud supra. xlv. dis. ¶ Consequenter notabis
tex. in c. de hijs el primo ibi heli filijs pec/
cātibus fecisse quondam legitur ⁊c. ¶ In q̄
adde quod hoc habetur primo regum. iiij. c
⁊c. ⁊ loquitur de detrahentibus a sacrificio
¶ Preterea ponderabis tex. in. c qui saccū
ibi qui saccum habentem pecuniam surripu
it furti ⁊ sacci nomine tenetur. quanuis non
fit ei animus sacci surripiendi ⁊c. ¶ Ulteri
us notabis tex. in. §. sed exemplo in versi.
maculas petrus confessione diluit amorsū
solum in gradu sui apostolatus remansit ve
rum etiaʒ in pastorem totius ecclesie a chri
sto institui meruit. ¶ In quo adde ꝙ hoc hr̄
ad lr̄am Mathei. xvi. ⁊ Ioānis vltimo. ca.
⁊ concordat etiam cum hoc tex. in. c. ponde/
ret supra ead. dist. ¶ Insuper videbis tex. ī
c. considerandum ibi ancille vocez pertime
scere ⁊ seipsum negare permisit ⁊c. ¶ In
quo adde ꝙ hoc habetur Mathei. xxvi. ca.
⁊ loquitur de Petro apostolo. ¶ Preterea
notabis eundem tex. ibidem in versic. vt is
qui futurus erat pasto2 ecclesie in culpa sua
adisceret. qualiter alijs misereri debuisset.
¶ Preterea habes tex. notab. in. c. fidelio2
ibi fidelio2 factus est petrus postꝗ̄ʒ fidez se
perdidisse defleuit ⁊c. ¶ In quo adde ꝙ hꝰ
habetur Luce. xxij. c. de verbo ad verbum.
¶ Ulterius notabis eūdē tex. ibidem tu es
petrꝰ ⁊ super hanc petrā ⁊c. petra enim dici
tur eo ꝙ primus fundamēta fidei posuit ⁊c.
¶ In quo adde ꝙ hoc habet Math. xvi. c.
Et ꝯcordat

Et ꝯcordat etiã cuꝫ hoc tex.in.c.in nouo.ð.
xxi.dis. ¶ Successiue hẽs ẽt notare tex.i.c.
sicut ibi sicut vnum ẽ baptisma ita vnica est
penitentia. Et tex.in.c.in capite quadrage-
sime ibi.in sudore vultus tui vesceris pane
tuo ꝛc. ¶ In quo adde ꝙ ad lrãꝫ hoc hr̃ Ge
nes.iij.c. ¶ Ultimo tene mẽti tex.in .c.alie-
num.ibi si sacerdos peccauerit qs orabit ꝓ
eo ꝛc. ¶ In quo tu adde ꝙ hoc hr̃ ꝑrio Re
gum.Fo.c.ꝛ ꝯcordat ẽt cũ hoc tex.in.§.q ãt
infra de peni.dis.ij. ¶ Et ex his hẽs nunc q̃
iuxta tex.dici possunt que nota digna fuere.
¶ Nunc capio glosas.ꝛ primo notabis gl.i.
c.miror in verbo ministrare. que ponit sup
quibus ꝑmittat̃ epõ dispensatio ꝛ etiam qñ
teneat̃ dispensare ꝛc. ¶ Et glo.ibidẽ in ver
bo suadere q̃ dixit ꝙ plus est suadere q̃ cõ
pellere. ¶ Insup hẽs glo.in.d.ca.de his ei
primo in verbo occiderunt q̃ multum mgr̃a
liter ponit quõ homicida possit ꝑmoueri ꝛ
quid in homicida voluntario.ꝛ qd in neces
sario ꝛ similibus. ¶ Et glo.in.c. accedens i
verbo i tuc.que dixit quod epũs pẽt remit-
tere penitentiã iniunctam a papa ¶ Prete
rea notabis ẽt glo.in.d.c.ponderet q̃ dicit ꝙ
qui cito facit ad penitentiã ꝑperat.ꝛ allegat
Seneca ad hoc. ¶ Hẽs etiam aliã gl.in.d.
c.qꝛ tua sanctitas in verbo in deserto q̃ dixit
ꝙ dyabolus deseruit celum per casuꝫ. ¶ Et
glo.ibidem in verbo pauci que dixit ꝙ licet
crimen carnale sit naturale non tañ excusat
¶ Et glo in.d.c.vt ꝯstitueret in verbo de-
trahendũ que ponit de rigore ꝛ de iure ꝛ d
dispensatione.ꝛ qd differant hec oĩa ad iui-
cem. ¶ Et glo.in.d.ca.dño sancto in verbo
ignominiã que dixit ꝙ epũs potest tollere i-
famiam in casibus in qbus potest dispensa
re. ¶ Et glo.in.d.c.si quis dyaconus in ver
bo inimicos que dixit ꝙ non obediẽs prela
to ẽ eius inimicus. Et glo ibidem in verbo
dicturi q̃ dixit ꝙ in die iudicij nullus accusa-
bit alium.sed sola ꝯscia accusabit quẽlibet.
¶ Preterea hẽs ẽt aliam glo.notabilem in
d.c.studeat in verbo sui que dixit ꝙ non est
extorquendum a debitore totum qḋ hꝫ. sed
habẽda ẽ rõne egeat ꝛc. ¶ Et ex his habes
ea que ꝯcernunt quo ad tex. ꝛ glosas hanc
qnquagesimã distinctionẽ q̃ ad multa allega
bilis est vt ex supradictis apparet.

¶ Distinctio.li.

e **Lce** ¶ Hec est.li.dis in qua po
nitur quare illi qui sunt cu
riales vel militantes vel aduocati
non pñt nec debent promoueri ad
sacros ordines. ¶ In quo dr̃ ꝙ hoc ideo ẽ.
quia isti frequenter ꝯtrahunt irregularitatẽ
ꝛ ẽt quia ecclesia multum molestat̃ cum ta-
les postea repetunt̃.tex.est in.c.aliquantos
in.c.designata.in.c.preterea in.c.si quis in
c.qui in aliquo quod ẽ.c.finale ea.dis. ¶ In
qua habes inter alios vnum tex.notabilem
in.d.c.preterea ibi muneribus etiam volun
tates exhibere. quas a dyabolo inuẽtas ẽe
nõ dubium est ꝛc. ¶ Et tex.etiaꝫ in.d.c. qui
in aliquo q ponit multum seriose oĩa fere q̃
debent abesse ab eo qui vult promoueri ma
xime ad epãtum. ¶ Ulterius hẽs etiam gl.
in.d.c.preterea i verbo sanctionibus que di
xit ꝙ ille qui promisit scribere librum etiam
cũ iuramento si intrat religionem liberatur.
tamen si potest scribere potest exequi dum-
modo non negligat diuinum officium quod
nota tu qui facis scribere.

¶ Distinctio.lij.

q **Ui uero** ¶ Hec est.lij. dis.
in qua habes solũ
vtrum quis possit promoueri ꝑ sal
tum ad sacros ordines. In quo dr̃
breuiter ꝙ nõ.tex.est in.c.sollicitudo qḋ est
c.vnicum ea.dis. ¶ In qua nõ habes alia q̃
ad tex. vel glo.excepta vnica glo.in.d.c.sol
licitudo in verbo sollicitudo que ponit quõ
merus laycus efficiatur sacerdos cõcludens
ꝙ caracter sacerdotij ꝛ etiã episcopatus im
primit̃ in eum dũmodo sit xp̃ianus.

¶ Distinctio.liij.

e **Uriales** ¶ Hec est.liij.dis.
in qua ponitur alia
ratio ꝑꝑ quã curiales non possunt
ꝑmoueri vltra rationes supra assi
gnatas in.li^a.dis.videlicet ne sub ꝑtextu re-
ligionis fugiant reddere rationem officiorũ
suorũ.tex.est in.c.legem quod est.c.vnicuꝫ
ea.dis. ¶ In qua nõ habes aliqua nota dig^a
quo ad tex.vel glosas.

¶ Distinctio.liiij.

f **Erui** ¶ Hec est.liiij.distinctõ
in qua duo principaliter
habent̃.primo vtrum serui sint ꝑ-
mouendi si nõ sunt cõsecut̃ liber-
tatem a dominis suis. ¶ In quo dicit̃ ꝙ nõ
tex.est in.c.nullus el primo ꝛ el so.ꝛ in. ca.
magnus.ꝛ in.c.si quis obligatus.ꝛ in.c. fre
quens ꝛ in.c.ex antiquis ea.dis. ¶ Secun-
do ponit vtrum serui ebreoruꝫ liberentur a
domino eorum si efficiantur xp̃iani. In quo
dicitur ꝙ sic.text.est in.c. mancipia.ꝛ in.c.
nulla.ꝛ in.c.fraternitatem.ꝛ i cap.si quilibꝫ
ꝛ in.c.ꝛ si iudeorum.ꝛ in.c.presenti.ꝛ in.c.si
seruus el primo ꝛ el secundo ea.dist. ¶ In
qua habes notare aliqua relatione digna. ꝛ
primo text.in.ca.quis aut leges principum
aut patruꝫ regulas.aut admonitões moder
nas dicat debere cõtemni.nisi qui impuni-
tum existimat transire cõmissum. ¶ Et tex.i
c.generalis i vers.magnis studijs precanẽ-

dum ē ne fides ꝛ disciplina domini blaſphemetur ꝛc. ¶ In quo adde ꝙ hoc hētur prima Petri.ij.c. ¶ Inſuper notabis tex.i.c.multos quod eſt.c.fi.ibi ab humano ſeruitio liber recedat.qui diuino amore diſtrictiorem appetit ſeruire ſeruitutem ꝛc. ¶ Et ibidem criminibus illis q̄ in teſtamento veteri morte multant̄ ꝛc ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur Leuitici.xxi.c.Et hec ſint quo ad tex. ¶ Habes igit̄ glo.vnam not.in.c.nulla officia in verbo occaſio que dixit ꝙ quis nō cōpellit̄ eligere ſibi exoſum.

¶ Diſtinctio.lv.

e **Orpore uero** ¶ Hec ē lv.di. in q̄ principalr̄ duo hn̄t̄. ¶ Primo vtrum corpore viciati poſſint promoueri ad ſacros ordines. ¶ In quo dicit̄ ꝙ nō tex.ē in.c.penitentes in.c. ſi qs abſciderit.ꝛ in.c.hi qui in e g partes ea.diſ.cum multis capitulis ſequentibus i qbus habet̄ predicta vera eſſe niſi eſſent a medicis minuti corpore.qꝛ tunc ſecus.tex.eſt in.c.ſi quis a medicis ꝛ in.c.heremitas ꝛ in.c. ſi quis ꝑ egritudinem.ꝛ in.c.ſi quis infirmitate.ꝛ i.c lator ea.diſ. ¶ In qua habes colligere aliq̄ notatu digna.ꝛ primo ex tex.in.c ſi euangelica quod eſt .c.fi.in verſ.euāgelica admonitio iracundiam nec vſq; ad verbum proſilire permittit ꝛc. ¶ In quo adde ꝙ hoc habetur Math.v.c. ¶ Preterea notabis eūdem tex.in verſ.nec a ſuis excepiſſe regulis inuenimus.Et dicit ibi glo.ergo nec non excipiamus ꝛc. ¶ Iuxta illud non dixit pretor nec nos dicamus.l.ſi ſeruum.§.non dixit pretor ff.de acquiren.hereditate. ¶ Ulterius hēs ſignare gloſaʒ in.d.c.ſi quis abſciderit i verbo clericus.que dixit ꝙ Horigenes ſe eunuchum fecit vt liberius in occulto predicare poſſet mulieribus ꝛ poſtea factus eſt ſacerdos.Et ſimiliter Marchus ſibi precidit pollicez vt nō eſſet ſacerdoſ.ſed tū poſtea fcūs ē.ꝛ glo.in.d.c.ſi a medicis in verbo diūi que dixit ꝙ caſtrās ſeruum capite punit̄.

¶ Diſtinctio.lvi.

p **Reſbiterorū** ¶ Hec eſt.lvi. diſ. In qua hr̄ vtr̄ filij preſbiterorū ſeu alias nō legittimi poſſunt ꝓmoueri ad ſacros ordines. ¶ In quo dr̄ ꝙ nō niſi prius fuerit i monaſterijs vel fuerint canonici regulares vel aliter purgauerint ſuā irregularitatem.tex.ē in.c.pſbiteroꝝ ꝛ in.c oſius.ꝛ in.c.nunq̄ȝ.ꝛ in.c.naſci.ꝛ in.c. niſi.ꝛ in.c.apoſtolica ꝛ in.c.nomanenſem ea.diſt. ¶ In qua hēs colligere aliqua notatu dig^a ¶ Et primo ex tex.in.d.c. naſci ibi naſci de adulterio nō eſt culpa eius qui naſcitur ſed eius qui generat ꝛc.Et ibidē ſtatim noli deſpuere bonitatem figuli qui te plaſmauit et fecit vt voluit ꝛc. ¶ In quo adde ꝙ hoc hr̄ ad lrām Genef. primo.c. ¶ Inſup notabis ibidem ſtatiʒ in verſ ipe eſt dei virtus ꝛ dei ſapientia que in vtero virginis Marie edificauit ſibi domuʒ ꝛc. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc hr̄ Prouerb.xvij.c. ꝛ ꝑ Paulum prima ad Corinth primo.c.Et concordat cum hoc tex.in.c.ſi iuxta ſ̄.xxxviij.diſ ¶ Ulteri⁹ notabis eundeʒ tex.dicti.c.naſci in fi.quaſi bonum triticum inter lolium ꝛ auenas degenerat.qꝛ nō in ſeminibus ſed in voluntate naſcentiſ cauſa vicioꝝ eſt atq; virtutū. ¶ Preterea notabis tex.in.c.ſponſus ibi qui vocatus erat ad nuptias bonos ꝛ malos ꝛcet. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc hr̄ Mathei. xxij. capit, ¶ Ulterius ſignabis etiam tex.i.ca°. dominus noſter ibi voluit non ſolum de alienigenis ſed etiam de adulterinis cōmixtionibus naſci ꝛc. In quo adde ꝙ hoc hr̄ Gene. xxviij.c.ꝛ etiaʒ.ij. Regū.xi ꝛ.xij.c.ꝛc. ¶ Ulterius notabis eundē tex.ibi verus pōtifex ex adulterinis natus eſt ꝯiunctionib⁹. ¶ In quo tu adde ꝙ hoc hr̄ ꝑ Pauluʒ ad Roma. ix.c. ¶ Preterea notabis eundem tex.i vſ. Iudas patriarcha concubuit cum Thamar nuru ſua. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc hr̄ Geneſ.xxxviij.c. ¶ Ultimo notabiſ eundē tex. ibi ex illa progenie origo ducit̄ xp̄i ¶ In q° adde tu ꝙ hoc ad lrāʒ hr̄ Mathei.primo.c. ¶ Succeſſiue notabis etiam text.i.c. Iſmael ibi vt ſepararetur a populo dei nō obſuit ei mater ancilla Agar ſed offuit ſibi fraterna diſcordia ꝛc. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc hr̄ Geneſ.xxi.c.ꝛ hec ſunt quo ad text.que merito notari pn̄t. ¶ Nunc capio gloſas ꝛ p° notabiſ gl.i.d.c.ſpōſus q̄ dixit ꝙ i futuro ſeculo dicet̄ vxor q̄ ū ſpōſa dr̄. ꝛ loq̄t̄ ꝺ eccleſia. ¶ Inſup notabis gl.in.d.c.ſatis q̄ dixit ꝙ filius nō priuat̄ beneficio ꝓpter delictuʒ paternū ēt in crīe leſe maieſtatis.

¶ Diſtinctio.lvij.

q **Ui in egritu**dine ¶ Hec ē.lvij.diſ.in qua habetur vtrū ille qui fuit baptizatus in infirmitate qui antea nolebat baptizari poſſit promoueri ad ordineſ ſacros. ¶ In quo breuiter dicitur ꝙ nō tex. eſt in.c.ſi quis quod eſt.c.vnicum ea. diſti. ¶ In qua non habes alia quo ad tex. vel glo.nota digna.

¶ Diſtinctio. lviij.

i **Tem** ¶ Hec eſt lviij.diſti. In qua habet̄ ſolum vtrum monaci poſſint ordinari ſine licentia ſui abbatis. ¶ In quo breuiter dicitur ꝙ nō text.in.c.ad eccleſiaſticum.ꝛ in

c.si quis ea.dis. ¶ In qua nõ habes alia ex ceptis his duobus iuribus allegatis.

¶ Distinctio.lviij.

i **Tem** ¶ Hec ẽ.lviij.distinctõ ¶ Que ponit vtrum qs sit promouendus ad sacros ordies psaltus ꝛ qui nõ est imbutus disci plinis ecclesiasticis in quibus dr ꝙ non tex. est in.c.si officia in.c.hoc ad nos ꝛ in.c.ordi natos ꝛ in.c.qui in ecclesiasticis qđ est.c.fi. ea.dist. ¶ In qua habes colligere aliqua re latione digna. Et primo ex tex.in.c.si officia in ver.quibus aliud prestare nõ possimt diui nos ordines largiunt ꝛc. ¶ Et ibidez iorunz enim est omne qđ magnum est ꝛ tex. in.d.c ordinatos ibi debet eniz ante ẽe discipulus quisqs esse doctor desiderat vt possit docere quid didicit. ¶ Et ibidem q minime operaz litteris dedit preceptor nõ potest esse littera rum quando nõ per singula stipendia creuit ad meritum stipendij ordinem peruenire nõ potest. ¶ Et ibidem statim in finalibus ver bis solum sacerdotiuz inter ista rogo vilius est.cur facilius tribuitur cuz difficilius iplea tur.ꝛc. ¶ Ultimo habes glo.in.d.c.hoc ad nos in verbo tonsurant que dixit ꝙ spes p honesto seruitio nõ iducit symoniam.

¶ Distinctio.lx.

e **Ece** ¶ Hec est.lx.distinctio.in qua ponitur quomodo ꝛ q̃liter quis sit promouendus. ¶ In quo breuiter dicitur ꝙ nullus ẽ eli gendus in prepositum nisi sit primo dyaco nus vel psbiter. ꝛ nullus in archydiaconuz nisi sit dyaconus ꝛ nullus in decanum nisi sit presbiter .ꝛ nullus in episcopum nisi primo fuerit ad munus subdiaconꝰ tex.est in.c.nul lus el primo el ſo el.ijº ꝛ in.c.nouanius. ꝛ in.§.alterum qui est.§.fi.ea.dist ¶ In qua nõ habes alia notatu digna. ¶ Excepta gl. vna in.d.c.nullus el primo in fi.que dixit ꝙ primicerius vel cantor antequam ordinent in quo ordine esse debeãt statur ꝯsuetudini.

¶ Distinctio.lxi.

i **Tem** ¶ Hec est.lxi.dist. In q̃ tria principaliter ponun tur. ¶ Primo vtrum laycus sit eli gendus in episcopum. ¶ In quo dicitur ꝙ non.sed bene potest postulari tex. est in.c.sacerdotale ꝛ in.c.sacerdotibus ꝛ in c.venerabiles ꝛ in.c.miseriam ꝛ in.c.mira mur.ꝛ in.c.episcopum ꝛ in.c.qui proderit. ꝛ in.c.oins ead.dist. ¶ Secundo ponit de qua ecclesia sint fiende electiones episcopo rum. ¶ In quo dicitur ꝙ debent de viris p bis fieri ꝛ preferri alijs in propria ecclesia q buscunqꝫ alijs extraneis tex.in.c.nec meri tis ꝛ in.c.nullus.ꝛ in.c.studij ꝛ in.c.obitum ꝛ in.c.catanensis ea.distin. ¶ Tertio ꝛ vlti mo ponit de officio visitatoris in quo dicitur ꝙ nihil debet habere de rebus ecclesiarum nec de prouentibus clericorum text.est in.c. quoniam qđ.est.c.fi.ead.dist. ¶ Ex qua ha bes notare aliqua relatione digna. ꝛ primo ex tex.in.d.c.sacerdotibus ibi discere enim prius quis debet antequã doceat ꝛc. ¶ Et ibidem statim emendatiorem esse conuenit q̃ꝫ populus quem necesse est orare pro po pulo ꝛc. ¶ Et ibidem quis enim quem pau loante iacentem viderat veneretur antisti tem ꝛc ¶ Ulterius notabis text.in.d.c.mi serum ibi miserum est eum fieri magistrum qui nunquam fuit discipulus. ¶ Insuper no tabis text.in.d.c.miramur in vers. integri tas presidentium est salus subditorũ . ¶ Et ibidem statum .vix bono peraguntur exitu que malo sunt inchoata principio ꝛcet. ¶ Et ibidem totius familie domini status ꝛ ordo mutabitur . Si quod requiritur in corpore non inuenitur in capite ꝛc. ¶ Et ibidem non putandus est honor ille legitimus qui fue rit contra precepta diuine legis collatus ꝛc. ¶ Demum notabis text.in dcõ.c.statuimus ibi valde iniquum absurdumqꝫ est vt impe riti magistris noui antiquis viles preferan tur emeritis.qđ text. bene notabis. ¶ Suc cessiue notabis text.in.§.his omnibus ibi quibus cessantibus cessant ꝛ ipe quasi dicat cessante causa cessat effectus.c.cum cessan te extra de appel.l.adigere.§.quãuis.ff.de iurepatro. ¶ Ultimo notabis textum.in.c. neophitus ibi prohibetur neophitus ordina ri ne in superbiam extollatur. ¶ In quo tu adde ꝙ hoc habetur per Paulum.prima ad Tituz primo.c.ꝛ prima ad Thimotheum. iij.c. ¶ Et cum his etiam concordat text.ĩ. xlviij.dist.per totum . ¶ Postremo notabis text.in dcõ.c.nullus ibi vnusquisqꝫ habeat fructum milite sue ꝛc. ¶ Habes etiaz glo. notabilem in.d.c.miramur in verbo pro la boribus que dixit ꝙ electus presumitur me lior alijs eligendis. ¶ Preterea habes glo. etiam multum magistram in.d.c. nullus in verbo ciuitatis que põit de quibus debeat fieri electio ꝛ qui preferantur alijs ꝛ de qui bus ciuitatibus ꝛ continentibus edificijs.

¶ Distinctio.lxij.

b **Reuiter** ¶ Hec est.lxij.di stinctio in qua po nitur ad quos spectent electiones eligendorum ꝛ consecrandoruz ad ordines sacros. ¶ In quo dicitur ꝙ spectãt ad clerum non autem ad plebem .text.est i c.nulla ratio.ꝛ in.c.docendus.ꝛ in.c.nullus quod est.c.fi.ead.distin. ¶ Ex qua notabis textum vnum multum notabilem in.d.c. do

cendus. ibi docendus est populus non autem sequendus. Et ibidem statim quisquis conatus fuerit temptare prohibita censure subiaceat sedis apostolice. et hic nõ sunt alia i textu vel in glosis.

¶ Distinctio. lxiij.

1 Aici ¶ Hec est. lxiij. distintio. in qua tractatur vtrum laici possint saltem interesse in electõnibus de promouendis ad sacros ordines. ¶ In quo dr ꝙ nõ et ponit de electionibus põtificum et episcoporum et aliorum argumentãdo hincinde ad ptes multum copiose more suo. et finaliter ɔcludendo vt. s. dixi. tex. est in. c. nullus in. c. adrianus i. c. valentianus et i. c. porro. et in. c. nõ est permittẽdum. et in. c. ois electio et i. c. nõ liceat. et i. c. tibi domino. et in. c. sacrorum. et in. §. ex his omnibus ea. di. ¶ Ex qua habes colligere aliqua notatu digna. et primo ex tex. in. c. valentianus. ibi põtificem nõ decet verbo solo. sed et ɔuersatione gubernare subiectos et totius virtutis semetipm imitatorem ostendere. testemque doctrine et bona ɔuersationem hre etc. ¶ Insuper notabis text. in. c. nosce ibi. sepe ɔtingere solet. querentibus singulis que sua sunt nõ que Jhesu christi. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habet ad lrãm per Paulum ad Philipẽses. ij. c. ¶ Ulterius notabis eũdem tex. in fine ibi sacerdotium quippe electio est. et subditur ibi denuo ꝙ docendus est populus et nõ sequendus et cõcordat tex. in c. docendus. s. proxima di. ¶ Preterea signabis tex. in. c. Ego Lodouicus Romanus imperator ibi omnibus vicis territorijs mõtanis atque maritimis litoribus et cunctis ciuitatibus castellis oppidis ac villis etc. quem tex. notabis ad ostẽdendum ꝙ imperator totius orbis dñs est et concordat cum hoc tex. in. l. de precario. ff. ad. l. rho. de iactu. ¶ Insuper notabis tex. i. d. c. tibi domino vbi ponitur forma iuramenti prestandi ab imperatore sedi apostolice multũ solẽniter. ¶ Preterea notabis tex. in. §. verum ibi ezechias dissipauit excelsa. et cõstruxit statuas. Et confregit serpentem eneum quẽ fecit Moyses ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur ad litterã iiij. Regum. xviij. capº ¶ Ulterius notabis eundem text. in vers. serpentem illum deus fieri iusserat. ne serpentina morte populus interiret etc. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur ad litteram Numeri. xxi. c. ¶ Ulterius notabis tex. in dicto. c. si forte ibi vt nullus detur inuitis et non petentibus episcopatus etc. et hec sint quo ad tex. ¶ Nunc capio glosas. et primo notabis glo. in dicto. c. adrianus in verbo augustus que dixit ꝙ filij imperatorum dicuntur esse augusti. ex quo sperãtur ꝙ futuri sint imperatores. ¶ Et glo. in dicto. c. valentininnus in verbo submittim⁹ que dixit ꝙ imperator est minor quocumque episcopo tamen in spiritualibus adeo ꝙ põt excõmunicari ab episcopo. ¶ Ulterius etiã habes glo. in. d. c. quanto in verbo subscripta que multum magistraliter posuit de virtute electionis et quomodo fiat et quõ possit variari in electionibus. et quis consensus requiratur. ¶ Et etiam glo. in. c. episcopos q̃ dixit ꝙ emilia dicitur a rauẽna vsque ad placentiam ciuitatem. ¶ Habes etiam glo. in d. c. principali in verbo vixerimus que dixit ꝙ sicut mandatum morte mandantis reintegra extinguitur ita etiam preceptum. ¶ Et glo. in. c. metropolitano in verbo optimus q̃ dixit ꝙ ille est optimus qui summũ et principalem locum obtinet. ¶ Et glo. in. c. in synodo i verbo successorem que dixit papam habere maximam potestatem circa imperium ¶ Et glo. ibidem in verbo apostolicum que dixit ꝙ papa non potest se submittere imperatori nisi de consensu cardinalium. ¶ Preterea habes glo. in. c. vota in verbo ordinis que dixit ꝙ cardones et pilliparij faciunt ordinem. ¶ Et glo. etiam in. c. quando in verbo francorum que dixit ꝙ imperium prius fuit francorum. Sed postea romani ɔmeme runt illud virtutibus suis.

¶ Distinctio. lxiiij.

n Unc cõsiderandũ est. ¶ Hec ẽ lxiiij. di. in qua ponit a quibus ordinent epi. ¶ In quo dicitur ꝙ ab omnibus prouintialibus et cum conscientia metropolitani tex. est in. c. episcopi et in. c. ordinationes et in. c. comprouintiales et in. c. extra consciẽtiam et in. c. quia et in. c. episcopum ead. distin. ¶ Ex qua habes notare vnum solemnem tex. in. d. c. extra cõscientiam in versi. integrum est iudicium ꝙ plurimorum ɔscientia confirmatur. et ex hoc infert ꝙ vnus episcopus non debet presumere ordinare episcopum.

¶ Distinctio. lxv.

i deo autem ¶ Hec ẽ. lxv. di. ¶ In qua duo principaliter hñt. ꝓ si ɔuinciales sunt discordes circa electõm epi ¶ In quo dr ꝙ sñia plurimorum debet attendi. tex. est in. c. sane et i. c. dz et in. c. eps et in. c. de persona et in. c. plac3. et i. c. mos anti qu⁹ ea. di. ¶ Secũdo ponit q si non sũt ɔuintiales qui eligant episcopum quid fieri dẽat. ¶ In q̃ dicit ꝙ sũt vocãdi epi d ɔuicijs vicinis tex. ẽ in. c. si forte quod est. c. fi. et in. § s3 queritur ead. distin. ¶ Ex qua habes colligere duo. ¶ Primo notare tex. in. dcõ. c. de

persona sibi ne gregibus domini diu desit cura pastorum ⁊c. ¶ Et habes etiam glo. not. in.c.quoniam in verbo elie que dixit ꝙ salamonia dicta est a salamone ⁊ Jerusalez a ieron quod est sacrum.

¶ Distinctio.lxvi.

a Rchiepiscopus ¶ Hec est lxvi.distinctio. In qua duo principaliter habentur. Primo qui debeant interesse in consecratione metropolitani. In quo dicitur ꝙ omnes suffraganei sue prouincie tex.est in c.archiepiscopus ea.dis.Secūdo ponit a quot episcopis debet consecrari episcopus. ¶ In quo dicitur ꝙ a tribus saltem tex.est in.§.de episcopis.⁊ in.c.porro qḋ é c.fi.in quo nō sunt alia colligenda.

¶ Distinctio. lxvij.

p Resbiteri ¶ hec ē.lxvij. distinctio. In q̄ ponitur tantum an presbiteri vel sacerdotes possint ordinari ab vno episcopo solo. ¶ In quo dicitur ꝙ sic tex. ē in.c.reliqua ⁊ in.c.episcopus ea.dist. ¶ In qua non sunt alia nota digna quo ad textum vel glosas.

¶ Distinctio.lxviij.

q Ueritur ¶ hec est.lxviij. distinctio. In qua principaliter de duobus tractatur primo vtrum ordinatus ab eo quē non constat fuisse episcopum sit iterum ordinandus. ¶ In quo dicitur ꝙ non. sed debet recipere tantuʒ benedictionem a suo episcopo .text.est in.c.episcopi.⁊ in.c.ecclesiis e. dist. ¶ Secūdo ponit vnde dicatur corepiscopus.⁊ quid differat ab episcopo. ¶ In q̄ dicitur ꝙ episcopus est ille qui ordinatur in ciuitate sed corepiscopus i vicis.tamen hodie corepiscopus recessit ab vsu .tex.est in §.inter episcopos.⁊ ī.c.quāuis ⁊ in.c.corepiscopi ead.distin. ¶ Ex qua habes notare vnum tex.in.d.c.corepiscopi in vers.quod ratione caret extirpare necesse est. ¶ Et habes glo.etiam in.d.c.ecclesiis in ver.semine que dixit ꝙ vxor nō tenet reddere debitum marito in ecclesia.nec econtra.

¶ Distinctio.lxviiij.

t Onsura ¶ hec ē.lxviiij. distinctio. In qua tractatur de collatione minoruʒ ordinum ⁊ concluditur ꝙ etiaʒ solus abbas potest eos concedere in suo monasterio.Sed non potest tamen acolituʒ vel exorcistam facere text.est in.c.quoniam.⁊ in.c. non oportet quod est.c.fi.ea.dis.in qua non habes alia quo ad tex.vel glo.

¶ Distinctio.lxx.

a B episcopis ¶ hec est lxx.distinctio. In qua tractatur vtrum quis possit ordinari sine titulo hoc est sine ecclesia vel sine beneficio ecclesiastico. ¶ In quo dicitur ꝙ non text.est in.c.neminem ⁊ in.c.sanctorum quod est.c.fi.ead.di. ¶ In qua non habes alia quo ad text. vel glo.excepta glo.in.d.c.sanctorum in verbo duabus que dixit ꝙ quis non potest de iure ciuili habere duo collegia vel duas militias vel duos honores.

Distinctio.lxxi.

d E clericis ¶ hec est.lxxi. distinctio. In q̄ ponitur vtrū clericus subditus vni episcopo possit ordinari ab alio sine litteris sui episcopi. ¶ In quo dicitur ꝙ non tex.est in.c.illud in.c. si quis i.c.de aliena.in.c.clericos in.c.fraternitatem.in c.primatus.⁊ in.c.nullum quod est.c.fi.ea.di.ex qua quo ad text.non habes alia. ¶ Sed habes glo.vnam notabilem in.d.c.clericos in verbo ex necessitate multuʒ notabilem que dixit ꝙ si totus episcopatus alicuius sit occupatus a saracenis tamen clerici sui remanēt eius subditi verum ē ꝙ nō habet episcopus liberam iurisdictioneʒ i eos. ¶ Ulterius habes etiam glo.aliam in.d.c.illud in verbo contentionibus que dixit ꝙ cōmunitas est mater discordie.

¶ Distinctio lxxij.

d Imissorias ¶ hec est. lxxij.distinctio. In qua habetur vtrum epūs teneatur dare litteras dimissorias ad alium episcopum pro suo clerico sibi subdito ordinando ab illo. ¶ In quo dicitur ꝙ nō.sed debet istāter rogari ipe cui subditus ē.tex.ē i.c.episcopus.⁊ in.c.clericuʒ alienū ⁊ i.c.placuit qḋ ē.c.fi.ea.dis. ¶ In qua notabis aliqua licet pauca.⁊ primo tex.in.d.c. epūs ibi ne ouis quasi perdita aut errās inueniatur.⁊ loquitur de clerico vagabundo. sed ego idem dico in scolaribus vagabūdis ¶ Et tex.i.d.c.clericum in fi.in vers. clericorum autem nomen ⁊ lectores ⁊ psalmiste ⁊ hostiarij retineut.⁊ dicit ibi glo. multū notabilis i verbo nomen ꝙ verberās aliqueʒ istorum incidit i canonem.quod nota.

¶ Distinctio.lxxiij.

q Ualiter ¶ hec est.lxxiij.distinctio. In qua ponitur forma litterarum dimissoriarum ab vno episcopo ad alium circa ordinationeʒ clerici subditi. ¶ In quo dicitur ꝙ debent interponi alique littere grece in ea epistola modo ⁊ forma de quibus i

e. in nomine patris et in c. sanctissimo et in c. decreto quod est c. fi. ea. di. ¶ In qua signabis aliqua. ¶ Et primo notabis tex. in d. c. in nomine patris in ver. qui recipit prophetam in nomine prophete. prophete mercedem accipient. ¶ In quo adde quod hoc habetur Mathei. x. c. ¶ Ultimo notabis eundem tex. in ver. iubet apostolus hospitalitatem seruari etc. ¶ In quo adde quod hoc habetur per Paulum prima ad Thimo. iii. c.

¶ Distinctio. lxxiiii.

q **Ueritur** ¶ hec est lxxiiii. distinctio in qua ponitur utrum quis possit ordinari inuitus. ¶ In quo dicitur quod non nisi propter necessitatem tex. est in c. episcopus. et in c. gesta. et in c. si qui et in c. placuit. et in c. episcoporum. et in c. quorundam. et in §. verum. et in c. ubi ea. di. ¶ In qua habes notare aliqua relatione digna. et primo ex tex. in d. c. gesta in ver. sicut iustum est ut nemo crescere compellatur inuitus. ita insons ab ordine sui ministerii non deiciatur iniuste. ¶ Preterea notabis tex. in d. c. quorundam in versiculo tales erga subiectos omnes esse debemus quales nos si subiecti fuissemus nostros vellemus esse prepositos. ¶ Ulterius notabis tex. in d. c. ubi in ver. ne cogamur iudicare quod dignum est nam priuilegium dignitatis meretur amittere qui permissa sibi abutitur potestate etc. ¶ Insuper habes glo. primam huius distinctionis multum solemnem que ponit quo et quando quis possit cogi inuitus ordinari propter necessitatem vel utilitatem ecclesie. ¶ Ulterius habes etiam gl. in d. c. episcopus in verbo reclamantem que facit differentiam inter reclamantem et inuitum. ¶ Postremo habes glo. in d. c. gesta in ver. crescere que tenet quod monachis vel religiosis inuitis strictior vita imponi non potest per superiores suos.

¶ Distinctio. lxxv.

t **Empus autem** ¶ hec est lxxv. distinctio in qua ponitur quo tempore debeat ordinari episcopus. ¶ In quo dicitur quod omni tempore sed hora tertia et in ieiunus tex. est in c. ordinationes. Sed ordinationes aliorum presbiterorum debent fieri certis temporibus et certis diebus. de quibus habetur in §. ceterorum. et in c. ordinationes el secundo et in c. quod a patribus. et in c. quod die dominico et in c. quando. et in c. ordinationes ultimo eadem distin. ¶ In quibus iuribus dicitur quod diebus dominicis et ieiuniis existentibus talibus ordinandis hec fieri debent. ut latius habetur in dictis locis. ¶ Ex quibus habes colligere aliqua. et primo ex tex. in d. c. ordinationes el primo in versi. sacra unctione prophetarum exempla regum capita perungentium etc. ¶ In quo adde tu quod hoc habetur primo Regum xvi. c. ¶ Ulterius notabis eundem tex. ibidem statim in ver. Moysi ungentes etc. ¶ In quo tu adde licet hic non fiat mentio quod hoc habetur Exodi. xxxiii. c. et Actuum. xiii. ¶ Preterea notabis eundem tex. in ver. omnis sanctificatio constat esse in spiritu sancto etc. ¶ In quo adde quod hoc habetur Luce ulti. c. et hec sunt quo ad istum textum tantum. ¶ Preterea signabis tex. in d. c. quod die in fi. ibi in hac die dominica mundus sumpsit exordium etc. ¶ In quo adde quod hoc habetur Gen. primo. c. ¶ Ultimo notabis eundem tex. in ver. in hac die per resurrectionem mors interitum et vita cepit principium et hec sunt quo ad tex. ¶ Capio nunc glosas. et primo habes glo. notabilem in d. c. quod a patribus in verbo ieiunio que dicit quod si pransus conferat ordines valet omnino collatio ¶ Et idem in pranso dante sacramenta etiam sacramentum eucharistie. Tamen secundum glo. istam pransus licet possit conferre non tamen debet. ¶ Ultimo notabis glo. in d. c. ordinationes ultimo que dicit quod secundum antiquam computationem latinorum annus incipiebat a mense martio et est glosa prima.

¶ Distinctio. lxxvi.

q **Uibus** ¶ hec est lxxvi. distinctio. In qua tria habentur. Primo in quibus temporibus ieiunia celebranda sunt. ¶ In quo dicitur quod per quattuor tempora que sunt de mense martii iunii septembris et decembris et aliis diebus statutis ab ecclesia. de quibus omnibus habetur in c. ieiunium el primo et el secundo. et in c. statuimus el primo et el. ii. et in c. de ieiunio. et in c. igitur. et in c. huius. et in c. nosce. et in c. post pascha ea. dis. ¶ Secundo ponit unde habuerunt originem ieiunia de quo habetur in dictis iuribus et maxime in dicto c. ieiunium el secundo. ¶ Tertio et ultimo ponit que differentia sit inter ieiunia nostra et hebreorum ¶ In quo dicitur quod differunt in temporibus et in mensibus. text. est in dicto c. ieiunium ead. dist. ¶ Ex qua habes colligere aliqua notatu digna. ¶ Et primo ex text. in d. c. nullus in ver. verbo dei omnia elementa seruire ad eruditionem nostram etc. ¶ In quo tu adde quod hoc habetur per Paulum ad literam prima ad Corin. x. c. ¶ Ulterius notabis tex. in dicto c. ieiunium el secundo in versi. decima eiusdem mensis illud arbitramur quando descendens Moyses de monte synai tabulas legis abiecit atque confregit etc. ¶ De quibus omnibus adde tu quod hoc habetur deutrono. xi. et xviii. c. et etiam Exodi. xxii. et xxxii. ca. In quibus lo

cis habetur de descensu Moysi de monte si nai ꝛ de fractione tabulaꝝ legis. ¶ Preterea notabis eundem tex. ibidē statiꝫ in ver. muri primū rupti sūt ciuitatis ꝛc. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur Jere. lv. c. ꝛ etiā. iiij Regū. xxiiij. c. ¶ Ulterius signabis eundeꝫ tex in ver. iiij quinto vero mēse q apud nos appellatur augustus cū ꝑpter exploratores terre sancte seditio orta esset in populo ꝛc. ¶ De quibus dibus adde tu qd habetꝰ deutrono. ꝓ ꝛ. xxij. c. ¶ Preterea signabis eundem tex. in ver. exceptis duobus Caleph et Josue oēs in solitudīneꝫ caderent ꝛ c. ¶ In quo adde ꝙ hoc habetꝰ Numeri. xij. c de quibus hic nō fit mentio. ¶ Demū notabis eūdem tex. ibi capta vrbe bethel ad quaꝫ multa milia confugerant iudeorū ꝛc. ¶ In quo tu adde ꝙ de dicta vrbe habetur. iiij. regum in vltimo. c. ¶ Ulterius notabis eundē tex. in ver. in septimo vero mense qui apud nos appellatur october occisus ē godolia ꝛ iude tribꝰ ac iherusalē reliqute dissipate sunt ꝛc. ¶ In quo adde ꝙ hoc ad litteram habetur iiij. Regum vltimo. c. ¶ Preterea signabis etiaꝫ eundem tex. ibidem quinto mense templuꝫ ē submersum. hic. n. ē. omne qd dicitur dies plantus ꝛ ieiuniorū quos hactenus habuistis in luctum ꝛc. ¶ In quo tu etiam adde ꝙ hoc habetur Ezechielis. xxxviij. ꝛ. xl. capit. ¶ Ulterius notabis eundem tex. ibi in ver. sciatis quia cogitaui vt bene faciam israel ꝛ domui iuda. ¶ In quo tu adde ꝙ hoc habetur Malachie. iij. c. ¶ Que omnia notabis pro declaratione huius littere. q multifarie considerauit scripturam testamenti veteris ꝛ in pluribus. que omnia tibi declaraui vt vidisti ꝛ que omnia tene menti. ¶ Ulterius notabis tex. in. c. scire in ver. in dominica die resurgens saluatoꝛ reuersus est ad homines. ¶ In quo adde ꝙ hoc habetꝰ mathei vltimo. c. ¶ Successiue notabis eundē tex. in ver. equalis eoꝛum necessarium ē vt sit festiuitas quoꝛuꝫ equalis ē sanctitas ꝛc. ¶ In quo adde ꝙ idem ꝓbatur in. c. nosce infra ea. in fi. ¶ Ulterius notabis aliuꝫ tex. i. c. post pasca in ver. antonius ꝛ paulus ceteri patres antiqui in his diebus ī heremo leguntur abstinuisse ꝛc. ¶ In quo adde tu qd hoc habetur actuuꝫ. xiij. c. ad litteraꝫ. ¶ Insuper notabis tex. in. d. c. vtinam in ver. vtinam omni tempoꝛe ieiunare possemus ꝛc. ¶ Et ibidem die penthecostes ꝛ die dominico apostolum paulum ꝛ cuꝫ eo credentes fecisse legimꝰ ꝛc. ¶ In quo adde ꝙ hoc habetur Actuum. xiij. c. ꝛ ēt Mathei vltimo. c. ¶ Postremo notabis eundeꝫ tex. in fi. i. ꝟ. vna queqꝫ prouintia abundat ī sensu suo ꝛc̄. ¶ In quo tu adde ꝙ hoc habetur per paulum ad romanos. xiiij. c. ꝛ etiam Mathei vltimo cap. ¶ Et cum hoc concordat tex. in. c. certificari extra de sepulturis. ꝛ hec sint q̄ merito q̄ ad tex. signari potuerūt. ¶ Capio nūc glosas que notatu digne sunt. Et primo glo in dicto c. de ieiunio in ver. celebrari. q̄ dixit ꝙ si festū alicuius apostoli venerit die lune ieiunandum ē die sabbato precedenti. ¶ Et glo. ibidem in verbo in decembri que ponit hec carmina circa ieiunium. satis iudicio meo grossa ꝛ inepta. ¶ Prima quadragene seruāt ieiunia veris. ¶ Ne inuatis ebdomoda fuare 2ª iubens. ¶ Tercia septembris cultum fert mercuris istum. ¶ Sabbata ieiunent vigilem ꝑeuntia xp̄m ꝛc. ¶ Habes etiam glo. in. d. c. ieiunium el ꝓ in verbo multa que dicit ꝙ quandoqꝫ aliqua inseruntur in decretis. que non faciūt ad proposition ꝛc. ¶ Quam glo. notabis tu ꝓ eo qd dicimus ꝙ leges debent esse posite sub congruis titulis. vt in. l. imperatores. ff. de ī diē adiecti. ꝛ in. §. quibus in prima consti. C. cuꝫ similibus. nam hec regula non semper vera est. ꝛ ad hoc pondera glo. hanc que non conuenit ad hoc allegari. ¶ Insuꝑ notabis aliā glo. in. c. hanc numerum in ver. euacuato q̄ dixit ꝙ cancellato instrumento liberatur debitoꝛ. nisi creditoꝛ probaret contrariū. ¶ Et gl. in. §. necessario in ver. obseruātie. que dixit ꝙ vigilia pēthecostes necessario ieiunanda est. ¶ Et ex his nunc habes etiam glosas que notari meruerunt in hac distinctione.

¶ Distinctio. lxxvij.

b **His tempori**bus. ¶ Hec est. lxxvij. distinc. In qua ponitur que interualla tempoꝛis debeant seruari in tradendis singulis gradibus in promouendis. ꝛ in quibus etatibus omnes gradus conferantur de tempoꝛe in tempus. de quibus oībus habetur. in. c. illud. ꝛ in. c. in singulis. ꝛ in c. quicunqꝫ. ꝛ in. c. subdyaconus. ꝛ in. c. placuit. ꝛ in. c. prius ꝛ in. c. in veteri. ꝛ in. c. monachus quod est. c. fi. ea. dis. ¶ Ex qua notabis aliqua relatione digna. ꝛ primo text. i. d c. episcopus in fi. ibi per etatem ꝙ aliquotiens euenit aliquod erroꝛe culpetur ꝛc. ¶ Et tex. in dicto. c. in veteri in versiculo ab anno vigesimo quinto in veteri lege leuite tabernaculo seruire iubentur ꝛc. ¶ In quo tu adde ꝙ hoc ad litteram habetur Numeri nono cap. ¶ Preterea notabis tex. in dicto. c. monachus in versi. vt moꝛum hoc vocatur probitas habere ꝙ prolixioꝛ consuetudo nō cōtulit. ꝛ hec sint que merito notari possunt quo ad tex. ¶ Capio glosas nunc. Et primo notabis glo. in dicto. c. subdyaconus. q̄ pōit quomodo ꝛ quando fiat cōputatio tēpoꝛis ꝛ

quādo dies ceptus habet̄ ꝓ ↄpleto ⁊ q̄ñ nō. Et tādē ↄcludit ꝙ in vsucapionibus ⁊ i testamētis ↄdēdis sufficit ꝙ sit ceptus dies ⁊ hēt̄ ꝓ ↄpleto. ſꝫ in excuſationibus munerū ciuiliuꝫ ⁊ in tpalibus actōībus ſecus eſt dicēdū ¶ Habes etiāꝫ glo. in. d. c. monachus i verbo defenſor que dixit ꝙ exorciſta dicit̄ quaſi defenſor qꝛ defendit corpus a demonibus ¶ Et glo. ibideꝫ in verbo examare que dixit ꝙ diligentius eſt examinādus teſtis laycus. ⁊ magisq̄ꝫ clericus. ¶ Ex quo infero ꝙ lex ↄfidit magis de clerico q̄ꝫ de layco. Sꝫ ego dico ꝙ forte ſecus eſt. hac tēpeſtate loquor tantum de malis.

¶ Diſtinctio. lxxviij.

q **Ua vero** ¶ Hec ē. lxxviij. diſ. in qua ponit̄ qua etate ordinari debeant ſacerdotes. ¶ In quo dicit̄ ꝙ nō ante xxx^m annū niſi ex aliqua neceſſitate. q̄a tūc poſſunt in. xxv. anno ordinari text. eſt in. c. ſi quis. ⁊ i. c. nemo. ⁊ i. c. quid ē. ⁊ i. c. p̄ſbyter ⁊ i. §. hoc regulariter ea. diſ. ¶ Ex qua hēa aliqua colligere notatu digna. ⁊ p̄ tex. i. d. c. p̄ſbyter in ver. dn̄s i. xxx. anno baptizatus ē ⁊ tunc p̄dicauit ⁊c. ¶ In quo adde ꝙ hoc hr̄ Math. iij. ⁊ iiij. c. ⁊ luce. v. c. ¶ Preterea notabis eundē tex. in. d. §. hoc regulariter i ver. Jeremias ⁊ Daniel ante iuuenilē etatē ſpiritum ꝓphetie accepiſſe legunt̄ ⁊c. ¶ In quo tu adde ꝙ de Jeremia habetur hoc Jeremie prio. c. de Daniele vero habet̄ Dan̄. xiij. c. ¶ Ulterius notabis eundē tex. ibi dauid ⁊ ſalomon in adoleſcētia vncti inueniuntur ⁊c. ¶ In quo adde ꝙ de vnctione dauid habetur prio Regū. xvi. c. ⁊ de vnctione ſalomonis habetur. iij. Regū p̄ c. de quib⁹ hic non fit mētio. ¶ Ulterius notabis eundem tex. in ver. Joanes euāgeliſta cū adhuc eēt adoleſcens a dn̄o in apoſtolū electus eſt ⁊c. ¶ In quo tu adde ꝙ hoc hr̄ Mathei. x. ca° ad liraꝫ. ¶ Ultimo notabis eundē tex. i ver. paulus apoſtolus a domino in adoleſcentia electus eſt ⁊ cū alijs miſſus ad predicādum ⁊c. ¶ In quo adde ꝙ hoc habetur Actuum xiij. c. Et hic nō ſunt alia nota digna.

¶ Diſtinctio. lxxviiij.

a **Poſtolicus** ¶ Hec ē. lxxviiij. diſ. in q̄ duo principaliter habentur. prio q faciāt romanū pōtificē. ¶ In quo dicitur ꝙ cardinales. tex. eſt i. c. ſi quis apoſtolice. ⁊ in. c. ſi quis papa. ⁊ in. c. oportebat ⁊ in. §. ſicut ea. diſ. ¶ Secundo pōit quanto tempore poſt mortem pape dꝫ nouus papa creari. ¶ In quo dr̄ ꝙ nō poteſt creari niſi poſt terciam diē a morte p̄deceſſoris. tex. ē i c. nullus ea. diſ. ¶ Ex qua habes notare alia relatione digna. ⁊ primo tex. in. c. ſi duo iuncta glo que dixit ꝙ ſi duo pape eligūtur hoc caſu cardinales nō ſunt priuati poteſtate eligēdi. ¶ Et ſubdit ibi gl. ꝙ ſi dubitam⁹ quis ſit iudex in caſu iſto dicendū eſt ꝙ concilium cōuocabitur ¶ Ulterius habes etiā glo. notabilem in. c. ſi quis el quīnto in verbo apoſtolicus. que dixit ꝙ ſi quis fuit electus papa ⁊ demum reperiatur habere vxorem que credebatur mortua que compareat ⁊ petat debitum ab eo tenet̄ reddere debitum niſi poſſit adduci ad continentiam obſeruandam. alias renunciabit papatui ⁊ ſatiſfaciet vxori. quod ego non facereꝫ neſcio ſi tu hoc faceres.

¶ Diſtinctio. lxxx.

i **Ocavero** ¶ Hec ē. lxxx. diſ. In q̄ tradītur in quibus locis debeāt preſtari ordines ſacri. ¶ In quo dicitur ꝙ debent p̄ſtari in ciuitatibus. tex. ē in c. vrbes. ⁊ i. c. in illis. ⁊ i. c. epi. ⁊ i. c. illud. ⁊ i. c. n̄ debere ea. diſ. ¶ In qua tu notabis iter alios tex. i. d. c. illud ibi. vbi minores ſunt plebes minoreſq̄ꝫ ↄuētus p̄ſbyterox cura ſufficiat ⁊c. ¶ Inſup hēs glo. nota. i. d. c. vrbes i ver. appellabat q̄ dicit ꝙ appellam⁹ papā aliq̄n ſedē apl'icā. ⁊ aliq̄ cesarē ſꝫ apl'm. ſed tu dicas ꝙ quōcūq̄ꝫ nūcupet̄ bonū nome eſt ꝓ eo. cui ↄuenit ⁊ ꝓ eo qui eligitur.

¶ Diſtinctio. lxxxi.

b **Ec de ordinandis** ¶ Hec ē. lxxxi. diſ. i q̄ duo pricipaliter hn̄t̄. p̄ vtx̄ ep̄s deat eē ſine aliquo crimie. ¶ In quo dicit̄ ꝙ ſic tex. eſt i. c. apl'us. ⁊ i. c. nēo. ⁊ in. c. tantis. ⁊ in. c. ſi q. ⁊ i. c. q̄cūq̄ꝫ ⁊ in. c. maximilian⁹ cū multis alijs capitulis ſequētib⁹ ideꝫ ꝓbātibus ead. diſt. ¶ In qua prohibetur vltra predicta ſacerdotibus etiā ↄuerſatio mulieꝝ. text. eſt in. c. oportet. in. c. volumus. ⁊ in. c. legitur. in. c. i oībus. i. c. nō oportet. ⁊ i. c. feminas ea. diſ. ¶ Secūdo ponit an ↄ̈facientes debeāt priuari officio ⁊ beneficio. Et ↄcludit̄ ꝙ ſic tex. ē in. c. ſi quis āmodo. ⁊ in. c. ſi q̄s ſacerdotuꝫ ⁊ in. c. miniſtri. ⁊ in. c. eos. ⁊ i. c. clericus cuꝫ alijs. c. ſeq. e. di. ¶ Ex q̄ mō hēs aliq notatu digna pcipe. Et p̄ ex tex. i. d. §. hec d ordinādis i. v. dꝫ at ordinād⁹ i ep̄m eſſe ſine crie. i. ſine peccato mortali ⁊c. ¶ In quo adde ꝙ hoc habetur ad literam per Pauluꝫ prima ad Thimothe. iij cap. ¶ Preterea notabis tex. in dicto. c. apoſtolus in verſi. crimen autem eſt graue peccatum accuſatione ⁊ damnatione digniſſimum ⁊c. ¶ Et tex. in dicto. c. ſi qui in verſiculo quod irreprehenſibile eſt ſancta defendit eccleſia ⁊cetē. ¶ Et textus

in.c.valet in ver. dū mutatꝛ locus plerunqz mutatur mētis affectus ⁊c.⁊ tex.in.c.p̄sbyter in fi.in ver. nō iudicat deus bis in idipz ⁊c. ¶ In quo adde ꝙ hoc habetꝛ ad litteraz Naum primo.c. ¶ Preterea signabis tex. in.c.si quis p̄sbyteri in ver. maledicā benedictionibus vestris ⁊c. ¶ In q̄ adde ꝙ hoc habetur ad litterā Malachie.so.c.⁊ Osee ix.c.⁊ loquitur de orōibus factis in peccato ¶ Ulterius notabis tex.ibidez in ver. ydolatrie peccatū incurrent Samuele testante ⁊c. ¶ In quo adde ꝙ hoc habetꝛ primo Regū.xv.c.⁊ loquitꝛ de nō obedientibus p̄ceptis. ¶ Preterea notabis eundez tex.ī vers. quasi scelus ydolatrie est nolle acquiescere ⁊c. ¶ Cuz quo cōcordat tex in.§. item peccato infra prima.q.iiij. ⁊ infra.xvi.q. viij. in.c.si qs deinceps.⁊ i.§.verū supra.xxxvi. dis. ¶ Ulterius notabis tex.i.d.c.oportz.in ver.vbi talis fuerit cōmorantiū cohabitatō antiqui hostis stimuli nō desunt ⁊c. ⁊ loquitꝛ de cohabitatione mulieꝝ dicens ꝙ hoc ē nephariū dicere vel audire. ¶ Ulterius notabis eundē tex.in ver.ne vituperetur ministerium nostrum cauere oportet nos fratres ab illicitis vt mūdas valeamus manus ad deū leuare ⁊c. ¶ In q̄ tu adde ꝙ hoc habetꝛ per Pauluz prima ad Thimot.iiij.c.⁊c. ¶ Preterea tene mēti eundē tex.ī vers.sancti estote quoniā sanctus suz dominus deus vester ⁊c. ¶ In quo adde ꝙ hoc ad litteram habetur Leuitici.xix.c.Et ꝯcordat etiā text.in.c. tenere supra.xxxi.dis. ¶ Ulterius signabis etiaz eundem tex.in ver.sacerdotes mei cōtaminaut sancta ⁊ reprobant legē ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur Osee.v. capit. ¶ Demuz notabis etiā eundez tex. ibidem statim ī ver.O vos sacerdotes qui fallitis nomē meū ⁊ dixistis in qua re fallimus nomen tuū.quibus responsuz ē offerentes ad altare meū panes pollutos. nō ē mihi volūtas in vobis dicit dn̄s.sacrificiuz nō accipiā de manibꝰ vestris qꝛ polluti estis ⁊c. ¶ In quo adde ꝙ hec habentꝛ ad lr̄az formaliter Malachie p̄io ⁊ so.c. ¶ Subsequēter notabis tex.in.c.legitꝛ in ver.docti viri cautela nobis magna debet esse instructio ⁊c. Et loquitur de Augustino dicēte se nolle habitare cum sorore dicens ꝙ ille mulieres que cū sorore essent sorores sue nō forēt. ¶ Preterea ꝯsiderabis tex.i.c.i omnibꝰ i vers. ve vni qa si ceciderit nō ē q erigat eū ⁊c. ¶ In quo adde ꝙ formaliter hoc habetꝛ. Ecclesiastici quarto.c.Et ꝯcordat tex.ēt i.c.ij. extra ne clerici vel monachi cū si.⁊ hec sint que q̄ ad text.merito notari potuerunt. ¶ Caplo nūc glosas.⁊ p̄io notab glo.i.d.c.,ministri i ver.ꝓprie vxoris q̄ dixit ꝙ si cōiuges vouerūt ꝯtinētiā nō est amplius vxor vel maritꝰ quoad reddendū debitū imo vir cognoscēs eā cōmittit incestū ⁊ filij post nati nō sunt legittimi.⁊ plus peccatur cum ista q̄z cuz soluta.quaz glo.notabis tu qui ita facile voues continentiaz cum vxore tua ⁊ postea nō seruas. ¶ Ultimo notabis ēt aliaz glo.in.c.clericus in verbo secrete in fi.que dixit ꝙ peccans per ꝯtemptum semper magis peccat. siue secrete siue palam faciat.

Distinctio.lxxxij.

g **Eneraliter** ¶ Hec ē.lxxxij.dist. In qua ponitur vtrum ep̄i teneantꝛ ꝓuidere pauperibus. ¶ In quo dicitꝛ ꝙ sic.⁊ etiam dicitur ꝙ debēt esse multuz continētes.tex.est in.c.ep̄us ⁊ in.c. proposuisti ⁊ in.c.plurimos.⁊ ī.c.quia.⁊ ī.c. p̄resbyter quod est.c.fi.ea.dis. ¶ Ex qua habes modo colligere aliqua cōmemoratione digna Et p̄ ex tex.in.d.c.ꝓposuisti ibi. est eniz actus ad moduz sacre legis auctoritas. iā inde ab inicio constituta ꝙ in templo vicis sue habitare precepti sunt sacerdotes ⁊c ¶ In quo tu adde ꝙ hoc hētur ad litteraz Numeri.vi.c. ⁊ Leuitici etiaz.x.c. ¶ Successiue notabis eundez tex.in versi.sancti estote quoniā sanctus suz dominus deus vester ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur Leuitici.xix.c.⁊ concordat cum hoc tex.in.§.oportet supra ꝓxima dis.⁊ ibi dixi. ¶ Successiue notabis tex ibidez statiz in ver.nullus ad sacerdotiuz ex alia tribu fuerat iussus accedere ⁊c. ¶ In quo adde ꝙ hoc habetur Leuitici.xviij.ca. ¶ Insuper notabis eundē tex.in ver.abstiete vos ad tempus vt expeditius vacetis orationi ⁊c. ¶ In quo adde ꝙ hoc habetur formaliter p̱ Pauluz prima ad Corinth.vij.ca. ¶ Ulterius notabis ēt eundez tex.in versi. oīa munda-mūdis coinquinātis autez ⁊ infidelibus nihil est imundum s̄z coinquinata ē eorum mens ⁊ ꝯscientia ⁊c. ¶ In quo tu adde ꝙ hoc habetur ad litteram p̱ Paulū prima ad Thituz p̄io.cap. ¶ Preterea considerabis eundē tex.ibidē statiz vnius vxoris viruz ⁊c. ¶ In quo adde ꝙ hoc habetur ad lr̄am p̱ Pauluz p̄ia ad Thimo.iij.c.⁊ p̱ eundez ad Thitū p̄io.c.⁊ loquitꝛ de bigamo nō ꝓmouendo. ¶ Ulterius tene menti eundez tex.ibidē statim in ver.qui autem sunt i carne deo placere non p̄nt ⁊c. ¶ In q̄ adde q̄ hꝰ hr̄ formalr̄ p̱ eundē paulū ad romanos viij.c. ¶ Pretera notab.tex.i.c.p̄rimos i h. sacerdotibꝰ ac mistris guandi facl'tas legitꝛ attributa ⁊c. ¶ In q̄ adde ꝙ hꝰ hr̄ nueri.vi c.⁊ Leuit.x.c. ¶ Demū notabis eūdē tex.i ver.sancti estote quoniam ego sanctus sum dominus deus vester ⁊c. ¶ In quo adde ꝙ

hoc habetur Leuitici.xix.c.ꝛ aliquid dixi supra in.c.ꝓposuisti.vbi est similis tex. ¶ Ulterius habes notare eundē tex.in finalibus verbis in versi.non ex alia nisi ex tribu leui quisquaꝫ ad dei ministerium ꝑceptus fuerat admitti ꝛc. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur formaliter leuitici.xviij.c. Et ꝯcordat tex.in c.ꝓposuisti.ē.ca.vbi est similis tex. ¶ Ulterius notabis tex.in.c quia in ver. exempla presentia cauere nos ꝑmonent in futurum. ¶ Et ibideꝫ stati.ferro necesse ē vt abscidātur vulnera q̄ fomentoꝝ nō senserint medicinā ꝛc. ¶ Et ex his nūc habes ea q̄ merito quo ad tex.notari possunt. ¶ Capio glosas que nota digne mihi fore videntur. Et primo habes glo.in.d.c.ꝓposuisti in versi.sed ea q̄ dicit ꝙ papa habet plenitudinem ꝑtatis nec astringit legib⁹. Et aliā glo.ibidē in ver.nō ꝓbabit q̄ dixit standū esse relatōibus nuntioꝝ donec ꝓbetur ꝯtrariū. Et multū magraliter hec glo.logt ēt circa ꝓbādā ignorātiā.

¶ Distinctio.lxxxiij.

p **Rouidendum** ¶ Hec ē.lxxxiij dis.in qua habetur vtrum ꝓmouēdi ad sacros ordines debeant carere non solum ꝓprijs vitijs.sꝫ etiam debeant esse nō inquinati alienis. ¶ In quo dicit ꝙ sic.tex.est in.c.nō est.in.c.si qs.in.c. nemo. in.c.error.in.c.consentire ea.dis. ¶ In qua plus dicitur ꝙ nec etiam debēt delectari laudibus maloꝝ.tex.est in.c.nihil qō est.c.fi.ea.dis ¶ Ex qua habes aliqua colligere notatu digna. Et primo ex tex.in.d.c. nemo in ver.i exemplum culpa vehemēter extendit ꝓ reuerentia ordinis peccator honorat ꝛc. ¶ Et tex.in.d.c.error in ver.error. cui non resistitur approbatur. ¶ Et ibidē veritas cū minime defensatur opprimitur. ¶ Et ibidē statim negligere quippe cum possis perturbare peruersos.nihil ē aliud q̄ꝫ fouere nec caret scrupulo societatis occulte q̄ maifesto facinori desinit obuiare ꝛc. ¶ Insuper etiā notabis tex.in.c.quid prodest in ver.quid prodest suo errore non polui qui cōsensuꝫ ꝑstat erranti ꝛc. ¶ Et tex in.d.c.cōsentire ibi videtur erraunti consentire qui ad resecanda q̄ corrigi debent non occurrit ꝛc. ¶ Ultimo ēt tene cordi tex.in.d.c.nihil in ver.nihil ē illo pastore miserius qui lupoꝝ gloriat laudib⁹ quibus si placere voluerit.atqꝫ ab his amari diligit erit hic ouibus magna ꝑnicies ꝛc. ¶ Et ibidē statim nullus pastor placere lupis ꝛ gregibus ouiuꝫ pōt ꝛc. ¶ In quo adde tu vnuꝫ correlariuꝫ ꝙ si eis placere vult seruus dei nō est.tex.ē in.c.fi.ē.xxxvij.dis. ¶ Ulterius signabis eundē tex in vers.ꝓdurent memoriā laboꝝ mens terrenis occupata carceribus. ¶ Et ibidē stati. sicut artium in suo quoqꝫ opere inuenit mater instantia ita nouerca eruditōnis ē negligētia ꝛc. ¶ Et tex in.§.quāq̄ꝫ in finalibus verbis in vers. sicut lixiuia ꝑ cinerē humidum fluēs lauat.ꝛ nō lauatur ita bona doctrina ꝑ malum doctoreꝫ animas credentiū lauat a sordib⁹ peccatorum. ¶ Quem tex.bene notabis. quia ꝓ paruo tex.non habes similē ita ꝛ in tot notabilem in omnibus istis distictōib⁹.nec nō etia in toto decretoꝝ volumine. lꝫ oēs vere aurei sint iudicio meo ꝓut vides tu qui librū meum hunc sepe reuoluis. ¶ Habes ēt glo.multuꝫ peregrinaꝫ in.d.c. non est quod ē.c.primum in verbo inferas. que volunt ꝙ medicus tenetur gratis curare infirmuꝫ pauperem.ꝛ quod plus est etiam diuitem.Sꝫ si conualuerit diues datur sibi repetitio expensarum etiam si infirmus expresse prohibuisset medicum posse adhiberi in infirmitate sua. ꝛ dixisset se nolle medicum ſm glo. quam bene notabis.

¶ Distinctio.lxxxiiij.

s **ollicitum** ¶ hec est.lxxxiiij.dis. In q̄ tria ponūtur necessario incūbentia reuerendissimis dominis epis videlicet sollicitudo circa defensionem pauperū releuatio oppressoꝝ ꝛ monasteriorūꝫ defensio.tex.ē in.c.peruenit.ꝛ in.c. nunciatum ea dē dis. ¶ In qua subditur aliud etiam de cōtinētia sacerdotum vt oēs eam seruent. tex. est in.§.ꝙ autem.ꝛ in c.cum in preterito.ꝛ in.c.cum de quorundam ꝛ in.c.quisquis.ꝛ i c.porro quod est.c.fi.ea.dis. ¶ Ex qua hēs colligere aliqua cōmemoratione digna. Et primo ex tex.illo in dicto.c.peruenit ibi grauius est consilia sapientum ꝛ recta suadentium nulla ratione suscipere vt ꝙ per se negt attendere ab altero saltem possit addiscere quod nota contra confidentes de capite suo tantum.nam male est. ¶ Insuper notabis tex.in dicto.c.porro in versic° Moysi precipitur vt eligat presbyteros idest seniores ꝛc. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur formaliter Numeri.xi.cap°. ꝛ concordat etiam cuꝫ hoc tex.in.c.cleros supra.xxi.disti. ¶ Insuper notabis eundem textū. in dicto.c.porro ibi gloria senuꝫ est canities ꝛc. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur ad litteram prouerbiorum nono capit°. ¶ Preterea signabis eundem tex. in versic° canities hominum prudentia est ꝛc. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur formaliter Sapientie quarto capit° ꝛc. de quibus omnibus hic non fuit facta mentio. ¶ Demum notabis eundem tex.in versiculo nongentis ꝛ eo āplius annis ab adā vsqꝫ ad Abraam vixisse homines legimus.

¶ In quo adde q hoc habetur etiam Gen. v. ⁊ etiam. xxv. c. capitulo.

¶ Distinctio. lxxxv.

b **Ospitalitas** ¶ Hec est. lxxxv. dis. In q ponitur vtrū episcopus debeat ēe hospitalis. ¶ In quo breuiter cōcluditur q sic tex. ē in. c. archidiaconū quod est. c. vnicū. ¶ In quo habes tantum notare videlicet vnam glo. magistralem in ver. sacris que posuit late de iuramento prestito quō intelligitur de licitis ⁊ honestis.

Distinctio. lxxxvi.

d **Doctorem** ¶ Hec est. lxxxvi dis. In qua ponit vtrum epi debeant esse doctores. ¶ In quo dicitur q sic q negligētia inferior imputat culpe superior tex. ē in c. inferior. ⁊ i. c. odio ⁊ in. c. facientis. ⁊ in. c quā ⁊ in. c. cum multa ea. dis. ¶ In qua aliud subditur q nō soluz debēt esse doctores. sz etiaz liberales sz tamen res personas vt s. nō dent hystrionibus venatoribus vel aliis prohibitis. tex. est in. §. liberalem. ⁊ in. c. fratrem. ⁊ in. §. in ipsa autem liberalitate. ⁊ in. c. donare. ⁊ in. c. q venatoribus. ⁊ i. c. qui venatori. ⁊ in. c. esau. ⁊ in. c. nō satis. ⁊ in. c. singulis ⁊ in. c. pasce fame morientē. ea. dis. ¶ In qua etiaz ponit aliud an debeant epi esse percussores vel faciles ad vindictam. ⁊ dicitur q nō. tex. est in. c. si quid. ⁊ in. c. tanta ⁊ in. c. non liceat ea. dis. ¶ In qua ⁊ vltimo etiam loco ponitur aliud q non debent episcopi vel alij pmoti ēe cupidi nec dediti turpibus lucris tex. est in. §. phibet. ⁊ in. c. puenit ea. dis. ¶ Ex qua hēs mō colligere aliqua q̄ sunt notatu digna ⁊ mēti tenenda. Et primo tex. in. d. c. inferior ibi sepe multā nutriunt pestilentiā dum austeriorem dissimulāt adhiberi medicinā ⁊c. ¶ Et tex. i. c. odio in versi. habeant peccata odio ⁊ nō homies corripiantur tumidi tollerentur infirmi ⁊c. ¶ Insuper notabis etiā tex. in. d. c. faciētis in ver. nō solū qui faciunt. sed etiaz qui consentiunt facientibus participes iudicant ⁊c̄ ¶ In quo adde tu q hoc habetur Leuitici. xx. c. ad litteram. ¶ Et idem etiam habetur per Paulum ad romanos primo cap. ¶ Ulterius signabis tex. ibidem in ver. libet domino prospera qui ab afflictis pellit aduersa. ¶ Et ibidem statim negligere cuz possit perturbare peruersos nihil est aliud q̄z fouere nec caret scrupulo cōscensionis occulte. qui manifesto facinori desinit obuiare ⁊c. ¶ E ibidem statim probat odisse vitia qui cōdemnant errantes nec relinquit sibi locuz deuiandi. qui non pepercit excedenti ⁊c. ¶ Et ibidem statiz primus innocentie gradus est odisse nephanda. ¶ Preterea signabis tex. etiam in d. c. quando ibi dum nimium seruatur humilitas regendi frangatur auctoritas ¶ Preterea notabis tex. in dicto. capi. cum multa in versi. in vno ore secum laudibus iouis. Laudes Christi non capiunt. ¶ Et ibidem statim in finalibus verbis q̄z graue nephandumqz sit episcopis canere qd nec religioso cōueniat ⁊c. ¶ Ulterius notabis tex in dicto. c. qui venatoribus. ⁊ in dicto. c. qui venatori in versi. qui venatori donat nō homini donat sed arti nequissime. naz si homo tantum esset ⁊ venator non esset non ei donasses honoras eius vitium ⁊ non naturam ¶ Ulterius notabis etiam tex. in. c. esau ibi esau venator erat q̄z peccator erat ⁊c ¶ In q° adde q hoc ad lram hr̄ in psalmo lxxxx. Et incipit. Qui habitat licet magister Gratianus hic dicat quod est in psalmo. lxxxv. ⁊ non hr̄. ¶ Preterea signabis eūdē tex. i dicto. c. esau in versi. non inuenimus in scripturis sanctis sanctum aliquem venatorem piscatores inuenimus sanctos. ¶ In quo tu adde q hoc habetur Mathei. iiij. c. ¶ Preterea considerabis etiam tex. in. c. quid prodest i ver. quid prodest ieiunare visceribus ⁊ luxuriari venatibus abstinere cibis ⁊ errare peccatis ⁊c. ¶ Ulterius etiam notabis tex. in. c. non satis in principio ibi non satis est bene velle nisi studeas etiam bene facere. nec satis iteruz bene facere nisi id ex bono fonte hoc est ex bona voluntate proficiscatur ⁊c. ¶ Insuper notabis eundem text. ibidem grandis culpa est si sciente te fidelis egeat si scias eum sine sumptu esse ⁊ famez tolletare. erinam perpeti qui presertiz egere erubescit ⁊c. ¶ Et ibidē statim ⁊ si oībus dētur misericordia iusto amplius ⁊c. ¶ Cū q̊ adde q cōcordat tex. i. c. xpianis infra. xi. q prima. ¶ Preterea notabis eundem tex. in versic° dominus non vult effundi opes sed dispensari ⁊c. ¶ Cum quo dicas tu q cōcordat tex. in. § in ipsa supra eadem distinctōe ¶ Ulterius notabis eundem tex. in versic° eliseus boues suos occidit ⁊ pauit pauperes ex eo quod habuit. ¶ In quo adde tu q h° habetur ad literam tercio Regum. xviij. c. ¶ Successiue notabis eundem textuz i versiculo melius est. vt tu ipse subuenias tuis quibus pudor est ab alijs sumptum deposcere. ⁊c. ¶ Et ibidē statim. Neque eni te Deo dedicasti vt tu illos diuites facias. sed vt tibi vitam perpetuam fructu operis acquiras ⁊c. ¶ Et ibidem statim pulchra est etiaz liberalitas in ipso quoqz pauperis dato mēsuram tenere non conciliandi fauoris gratia ⁊cet. ¶ Ultimo notabis eundem textum circa finem in versic. melius est causas pre-

stare p misericordia z inuidiā ppeti q̄z p̄tēdere i clemētiā. z nos aliq̄n in inuidiā icidimus z loq̄r de beato ambrosio i lib. de officiis q̄si dicat meglio e inuidia che cōpassione. quod nota ¶ Preterea notabis ēt tex. in. c. singulis in ver. misericordia ē plenitudo virtutuz z iō oibus ē pposita forma pfecte virtutis. ¶ Successiue notabis tex. i. c. ceterū ibi prius pascas parētes zc. ¶ In q̄ adde q̄ h° habet ad lraz Exodi. xx. c. z ēt idē h̄r Leuitici. xx. c. z Math. xv. z marci. vii. c. ¶ Preterea signabis tex. i. d. c. pasce fame moriētē q̄squis hoiem pascēdo suare poteris si nō pauperis occidisti zc. ¶ Prosequendo hec notab. ēt tex. i. d. c. tanta i ver. hortamur vt aliquādo resipiscas miser senex atq̄z a tāta leuitate moz z opuz puersitate cōpescere z quanto morti vicinioz efficeris tanto sollicitioz atq̄z timidioz esse debes qđ nota cō senes aliquādo insanientes z peius q̄z i iuuētute sua faciētes zc. z hec sint q̄ notari dixi quo ad text.
¶ Capio nūc glosas. Et prio notabis glo. q̄ notatu digna eē videt vz i. d. c. qui in verbo frāgat q̄ dixit q̄ nimis familiaritas generat ptētū. z dicit gl. hoc eē verū iter fatuos refe res se audiuisse hoc a dño Azone ita itelligēte hoc. ¶ Preterea hēs alia glo. not. i. d. c. fratrē in ver. remotis q̄ dixit q̄ suscipe curā rei familiaris ē itendere tepide studio lectionū qđ nota p te q̄ vis hēre curā domus nā necessariū est vt multū tepide lectionib° vaces nec vnq̄z hoc fieri posse. vidi iuxta illud q̄ binos lepores zc. l. fi. C. de of. asse cū fi. ¶ Insuper hēs glo. i. d. c. donare i verbo hystrionibus q̄ dixit q̄ nō lz platis donar ciuitatēdis nisi in duobus casib° vz qū essent debiles vel ifirmi causa recreatōis sue vel ad laudē dei. ¶ Ulteri° signabis glo. ēt i. d. c. q̄ venatoribus q̄ dixit q̄ plati possunt venari cū laqueis vel cuz retiis. sz nō cū canibus z aliis venationibus q̄ siūt cuz strepitu. ¶ Ultimo tene mēti glo. i. d. c. tāta que ponit vtrū z quādo possit credi vni testi z i quib° casibus. z aliq̄n cōcludit q̄ sic z maxime vbi non fieret puidiciuz tercio. z est glo. i ver. filius. ad qua gl. se remisit dñs Archid. in. c. vt circa de electione. z de ea facit magnū festum.

¶ Distinctio lxxxvii.

u **Iduis** ¶ Hec ē. lxxxvii. dist. In qua habet vtrum epi z alii plati teneāt pstare patrociniū pupillis z viduis aliisq̄z miserabilib° psonis. ¶ In quo dicit q̄ sic tex. est in. c. lz. z in. c. defensionis. z in. c. q̄squis. z in. c. diuie. z i. c. eos. z i. c. liberto ea. disti. ¶ Ex qua tu hēs colligere aliq̄ relatōne digna. z prio ex tex. in. d. c. licet in fi. ibi q̄s viduas z orphanos tueri a nobis vel ab omnibus diuina manifestat assertio zc. ¶ In q° adde tu q̄ voluit allegare tex in. c. x. z in. c. xvii. Deutro. z ēt Exodi. xxii. c. vbi formaliter dicitur dñs omnipotens dicit vidue z pupillo non nocebitis si leseritis eos vociferabitur ad me. z ego audiā clamorē coz z idignabitur furoz me° percutiāq̄z vos gladio. z erunt vxores vestre vidue z filii vestri pupilli zc. ¶ Ultimo notabis tex in. d. c. defensionis ibi pupillis tuitionez diuina scriptura iussit impendi zc. ¶ In quo adde tu q̄ voluit allegare ea que supra pxime tibi adduxi. in. c. pxime pcedenti de q̄bus hic vel ibi nō fuit facta mētio in specie per auctores z ibi diuina scriptura aperte hoc dicit.

Distinctio. lxxxviii.

p **Rohibentur** ¶ Hec est lxxxviii. distinctio. In qua tractat vtruz episcopi vel alii clerici extra cās miserabiliuz personarum possint assumere aliascuras seculares z intromittere circa negocia secularia z negociari i quibus omnibus cōcludunt q̄ nō tex. est i. c. decreuit. z in. c. cōseq̄ns. z in. c. epūs el. i. el. ii. el. iii. el. iiii z i. c inutile. z in. c. negociatorē. z in. c. fornicari. z in. c. eiciens z i. c. qui ea. dis. ¶ Ex qua habes colligere tu aliqua multuz signanda. Et prio ex tex. in. d. c. decreuit in ver. nōne moyses in seculo erat cum crebro itraret tabernaculum z exiret zc. ¶ In quo tu adde qđ hoc habet ad litteraz Exodi. xviii. c. z concordat etiaz cum hoc tex. in. c. fi. s̄. xxxvi. disti. ¶ Insuper notabis eundē tex. i vers. iacob ascēdētes z descendentes angelos vidit zc. ¶ In quo adde q̄ hoc habet ad litterā Ge. xviii. c. ¶ Ulterius notabis tex. in. d. c. p̄mi i ver. dominus negociatores ex templo verberatos asserit expulisse zc. ¶ In quo adde tu q̄ hoc habet Mathei. xi. c. z cōcordat cū hoc tex. in. d. c. eiciens infra eo. ¶ Ulterius notabis eundez tex. in ver. nēo militās deo iplicat se negociis secularibus zc. ¶ In quo adde tu q̄ hoc habetur p Paulū ia ad Thimoth. ii. cap. ¶ Preterea notabis text. in versi. psalmistam quoq̄z Dauid surda dissimulantes aure audire cantantez. zc. ¶ In quo adde tu q̄ hoc habetur in psalmo. lxx. incipiente. In te domine speraui. vbi refert se non cognouisse negociationes. z concordat cum hoc etiam tex. in dicto. c. eiciens circa principium infra c. ¶ Ultimo in hoc ca. notabis eundem tex. in fi. i ver. domus dei domus orationis esse debet z dici ne p officia negociationis potius sit latronum spelūca. ¶ In quo adde tu qđ hoc ad litteram habetur Isaye. lv. capit°. z Marci. xi. capi. ¶ Et cum hoc etiam concordat text. in cap. decet extra

decet extra de imunitate ecclesiarum libro vi. ¶ Ulterius notabis etiã tex. in. d. c. fornicari in vers. fornicari hominibus semper non licet negotiari aliquando licet aliquando non vt postq̃ est quis effectus sacerdos. ¶ Preterea habes tex. notabilem in. d. c. eiciens i ver. mercator nunq̃ potest placere deo. ¶ Et ideo nullus christianus debet ẽe mercator. Et tex. eundem ibidem quẽadmodum enim qui ambulat inter duos inimicos volens ambobus placere sine aloquio mali esse non potest necesse est vt isti male loquatur de illo. ⁊ illi male de isto sic mercator sine mẽdatio ⁊ periurio esse nõ potest. ⁊ substantia talium stabilis esse nõ potest ec. ¶ Et ibidem statim nec ad bonuʒ proficit qd de malo cõgregatur ⁊c. ¶ E ibidem inconinenti etiam quẽadmodum enim si triticum aut aliquid tale cernas in cribro dum huc ⁊ illuc iactatur omnia grana paulatim deorsuʒ cadũt ⁊ tandem in cribro nihil remanet nisi sterc9 sic de substantia negociatorum. nouissime nihil remanet. nisi solum peccatum ⁊c. quod perpetuo nota tu qui habes cor tuum in hijs negociationib9 ⁊ plus habes pecunias ad mẽsas hebreorum. O infelix in hoc seculo. ⁊ in alio. ¶ Et ibidem statim in eodem tex. ponitur quis dicat negociator. s. qui rem coperat vt integram ⁊ imutatam vendẽdo lucretur ⁊ inter alios mercatores maledictus est plus vsurarius ipe namq3 data a deo vendit ⁊c. ¶ Et ibidem statim pecunia non ẽ disposita nisi ad emendum ⁊c. ¶ Preterea notabis tex. ibidem i vers. cauponea tui miscent vinum cum aqua ⁊c. ¶ Qd nota tu q2 sepe numero hoc contingit. ¶ Ulterius notabis etiam tex. in. d. c. quoniam in vers. dignus ẽ mercenarius mercede sua ⁊c. ¶ In q̃ adde tu q hoc habetur per Paulum expresse ad Thimotheum. v. c. ⁊ Luce. x. c. ¶ Et etiam cũ hoc ꝯcordat tex. in. c. quicunq3 suffragio infra. xij. q. ij. De quibus hic nõ fit aliqua ꝯmemoratio. ¶ Successiue notabis eundem tex. in ver. nemo de suis operibus glorietur sicut ꝯ medicos ⁊ legistas superbe policitantes salutẽ vigilat hoc qd dictũ est qd nota p te q tibi tm̃ credis ⁊ nihil es. ¶ Et ibidem merito dictũ negociũ q2 negat ociũ q malũ est nec q̃rit vera quietẽ q̃ est deus ⁊c. ¶ Et ẽt notabis tex. in. c. qd aliud i fi. in ver. nolite facer domũ patris mei domũ negociationis ⁊c. ¶ In quo adde tu q hoc hr̃ Math. xi. ca°. ⁊ cum hoc etiam concordat tex. in. c. eicieno. ⁊ in. c. consequẽs. s. ead. disti. ¶ Et hec sint que merito notari possunt hic quo ad tex. ⁊ glosas quia glo. non habẽt quid relatu dignum.

¶ Distinctio. lxxxix.

d **Omini** ¶ Hec ẽ. lxxxix. di. i qua hr̃ vtrũ plati possint dispensare vt quis possit hẽre duo officia vel beneficia simĩ ⁊ maxime ꝯiunctis ⁊ propiquis suis. ¶ In qbus oĩbus dr̃ q nõ. tex. est i. c. singula ⁊ i. c. volumus ⁊ i. c. dyaconũ. ⁊ i. c. q2. ⁊ in. §. ppinqs ⁊ i. c. decẽter ead. dis. ¶ Ex qua hẽs tu colligere aliq̃. ⁊ p̊ ex tex. i. d. c. singula ibi. sicut i vno corpe multa mẽbra habemus oĩa ãt mẽbra nõ eundẽ actũ hñt. ita i ecclesie corpore multa mẽbra i vno codẽq3 spũali corpore ⁊ vni ꝯferendũ ẽ vnum officiũ alij ꝯmittendũ ẽ aliud. ⁊c. ¶ In q̃ tu adde q hoc hr̃ ad lr̃aʒ p paulũ p⁴ ad cori. xij. c. ¶ Insup notabis eũde tex. ibi neq3. n. quãtulʒ exercitate vni psone vno tpe duaꝝ reꝝ officia ꝯmittenda sunt ⁊c. ¶ Et tex. ibidẽ sicut enĩ varietas mẽbroꝝ per diuersa officia ⁊ robur corporis seruat. ¶ Et pulchritudinem representat ita varietas personaruʒ per diuersa nihilominus constituta officia et fortitudinem ⁊ venustatem dei ecclesie manifestat ⁊c. ¶ Et ibideʒ statim indecoꝝ est vt in corpore humano alterum membruʒ alterius fungatur officio ⁊c. ¶ Cum quo concordat etiam tex. in. c. adulterij malũ infra. xxxij. q. vij. ⁊c. ¶ Preterea notabis tex. in. d. c. ad. hec in versiculo vniuersitas non alia poterat ratione subsistere nisi magnus eã differentie ordo seruaretur. ¶ Et ibidem statim queq3 creatura in vna eadẽq3 qualitate gubernari vel viuere non potest. ¶ Ultimo notabis glo. in. d. c. ad hec in verbo potiores. que dixit. fm apostolum dum mundus iste durabit homines pꝑunt hominibus demones demonibus ⁊ angeli angelis ⁊c.

¶ Distinctio. lxxxx.

l **Itigiosus** ¶ Hec est xc. di. ¶ In q̃ põitur vtrum plati teneantur concordare clericos ⁊ etiam alios discordantes ⁊ tollere rixas ⁊ contentiones ⁊ ipsi debeant ad inuiceʒ eẽ concordes. ¶ In quibus omnibus dr̃ q sic tex. est i. c. discordantes in. c. oblationes in. c. neque ⁊ in. c. alieu9 in. c. si quis el p° ⁊ el 2°. Et in. c. studenduʒ ⁊ in. c. eorum ⁊ in. c. placuit ⁊ in. c. percepim9 ⁊ in. c. prelatuʒ qd est. c. fi. ea. dis. ¶ Ex qua tu hẽs notare aliqua cõmẽoratõne digna ⁊ primo ex tex. in. d. c. neq3 ibi nʒ ad scha iʒ nʒ ad eius munera aspexit deus. neque enim habere pacem cum deo poterat qui cum fratre non pacem. Sed celi discordiam habebat ⁊c. ¶ In quo tu adde q hoc habetur Genesis. iiij. c. ad. litterã. Et cũ hoc ẽt ꝯcordat tex. i. c. i grauib9. ĩfra. iij. q. vij. ¶ Ulterius notabis eundem text. in versi. tales ẽt

si occisi in confessione nominis xpi fuerint macula ista nec sanguine abluit. &c. ¶ In q̃ adde q̃ hoc habetur Mathei ad litteram xviij.c. & loquitur de existentib⁹ in odio vel in discordia cum aliq̃. ¶ Demuz notabis ẽt tex.i.d.c. alienus inversicu neqz murmuraveritis sicut quidã murmurauerunt & perierũt ab exterminatore &c. ¶ In quo tu adde q̃ h⁹ habetur numeri.xiiij.c. & p paulũ prima ad corinth.x.c. expresse nec hic fit mẽtio aliqua de hijs. ¶ Ulteri⁹ notabis text.in.d.c. eorum ibi eorum qui pauperes opprimunt: dona a sacerdotib⁹ refutanda sunt &c. ¶ Cũ quo concordat etiam tex.in.d.c. oblationes s.ea. ¶ Et hec sint que notari possunt quo ad tex: ¶ Nunc capio glosas etiam ɔmemorationẽ dignas & primo habes glo.in.d.c. oblationes in verbo gazofilatio q̃ dixit q̃ ẽ locus vbi reponuntur oblationes. a gaza q̃ est diuitie & filare q̃ ẽ seruare & habes ẽt gl. aliam ibidẽ ĩ verbo recipiant q̃ ponit quãplures quorũ elimosine reprobant. ¶ Et iter alia ponit qd de questu meretricis. & qd de officialibus opprimentibus rusticos & accipientibus dona ab eis. ¶ Et i hoc vltimo dicit gl. q̃ ĩ est vera rapina. ex quo amice nota tu q̃ saltẽ bz vim rapine. & sic facit ɔ̃ istos officiales hodierni temporis qui nedum rusticos. Sed alios equaliter opprimũt & falcem ponunt in quãcũqz messem & male contra quos pondera hanc glo.

¶ Distinctio.lxxxxi.

q **Ui autem** ¶ hec ẽ.xci.distin.in qua ponitur vtrum clerici possint querere sibi victum proprijs manibus. ¶ In quo breuiter dicit q̃ sic quando suis stipendijs se sustentare no possint tex.est i.c.eleutherius & i.c.pres biter. & in.c.clericus el p̊ & el secũdo. & i.c.clerici quod est.c.fi.ea.di. ¶ In qua notabis tex.ĩ.d.§.qui aũt i ver. exemplo apostoli qui de labore manuũ viuebãt ¶ In quo adde tu q̃ hoc hr̃ Actuũ.xx.c. & per Paulũ p^a ad Thessalonicẽses.iij.c. licet hic ñ dicat vbi. Et hec sint quo ad tex. & glosas excepta vna gl.ĩ.d.c. Eleuterius. ĩ verbo vigilie i fi. que dixit q̃ episcopus potest inducere nouam consuetudinem in ecclesia sua quo ad officia.

¶ Distinctio. xcij.

c **Um autem** ¶ hec ẽ dis. xcij.i q̃ ponit vtrum prelati seu clerici debeant celebrare officia & quõ. ¶ In quo dicit q̃ tenẽt celebrare magis corde q̃z ore tex.ẽ i.c.cantantes. & i.c.in sancta ea.dis. in qua etiam ponit q̃ debent ordinari in suis parochijs tex.est i.§.de episcopis. & in.c.si quis el primo el secũdo el.iij. & in.c.si quis e. dis. ¶ Ex q̃ hẽs colligere aliq̃ relatu digna. ¶ Et primo ex tex.i.d.c.i sancta i versi.dũ blanda vox querit cõgrua vita negligit &c. ¶ habes etiã glo.in.d.c.cantantes in verbo theatrales que dixit idest tragedij qui dicunt a tragos quod ẽ hircus & eda quod est laus q2 remunerabãtur hirco denotandum q̃ nõ erant digni aĩa muneratione propter fetidam materiam.

¶ Distinctio. xciij.

o **Bedientiam** ¶ hec est xciij.dis. in qua latissime tractatur de obediẽtia prestanda ab iferioribus suprioribus suis. Et cõcluditur q̃ tenent gradatim clerici & sacerdotes: & alij plati prestare obedientiam superioribus suis secundũ maioritatem gradũum tex. est in.c.si inimicus. & in c.miratus. & in.c.qui cathedram. & i.§. epi & in.§.reliqui & i.c. dyaconi el primo el secũdo el tertio el quarto el qnto & in.c.sacerdotes. & in.§.vt ex premissis. & in.c.nõ oportz el primo el secũdo. & in.c.dyaconi el primo & el secũdo. & in.c.presente. & in.c.legimus & i.c.dominus noster. & in.c.precipimus q̃ est.c.fi.ea.di. ¶ Ex qua habes colligere aliqua relatu digna. & primo ex.d.c.si inimicus ibi cum corpore videntur esse vobiscũ mẽte tamen & animo contra vos sunt & est multo peior hostis is q̃z illi q̃ foris sunt & euidẽter inimici sunt &c. ¶ Et ibidem festinet cui⁹ reconciliari ai qui oibus p̃est dum cupit omniũ vestrum amicitias habere &c. ¶ Ulteri⁹ notabis tex.in.d.c.q̃ cathedram petri sup quã fundata ẽ ecclesia dserit i ecclesia se esse nõ confidat &c. ¶ Insup notabis tex.in.d.c.sacerdotes ibi beatus Petrus dicebat sacerdotes sal terre & mũdi lumen &c. ¶ In quo adde q̃ hoc habet prima Petri.ij.c. ¶ Insuper notabis eundẽ tex.ibidẽ in vers.beati estis cũ maledixerint vobis hoies &c. ¶ In quo adde q̃ hoc hr̃ Math.v.c. ¶ Ulterius signabis tex.in dcõ.c.dyaconi el.ij.in fi.ibi pax p̃dicata labijs cum voluntare animi concordet &c. ¶ Ulterius notabis tex. in.c.puenit el secũdo in fi.in ver.si negligentur ea q̃ male vsurpant obmittimus excessus viam alijs apimus &c. ¶ Preterea notabis text.ĩ d.c.dyaconi el.v.in vers.dicẽtes patri & matri nõ noui vos & filios suos nõ agnoscẽtes &c. ¶ In quo adde q̃ hoc hr̃ Exodi.xxxi.c. ¶ Demũ notabis eundẽ tex.in versi.maior ẽ qui ministrat q̃z cui ministratur &c. ¶ In q̃ adde q̃ hoc habet Math.x.c. ¶ Demũ notabis eundẽ tex.in versi. in ecclesijs sicut in Romano imperio creuit auaritia ex quo perit lex de sacerdotibus & visio de propheta &c.

¶ Postea notabis eundem tex. in vers. mendicat infelix in plateis clericus ⁊ seruili operi mancipatus publicam a quolibet deposcit elemosinam ⁊c. ¶ In quo adde ꝙ hoc habetur p Pauli ad Roma. iij. c. ¶ Ultimo notabis eundem tex. circa finē in versi. moderatio dei ac pietas solum nostrum reditum requirit ac nos cupit longa sua bonitate seruari si nō cōuertimur si in peccatis vsq; ad mortem illicite perduramus assidue peccantium non miseref deus. ¶ Post hec notabis tex. ī. d. c. legimus ibi fatuus fatua loquitur ⁊c. ¶ In quo tu adde ꝙ hoc hr̄ Ysaie. xxxij. ca. ¶ Et ibidem noli negligere gratiam q̄ tibi data est p prophetiaꝫ ⁊c. ¶ In quo adde ꝙ hoc hr̄ p Pauli pª ad Thimo. iiij. c. ¶ Insuper notabis tex. ibidem in ver. qui ī vobis sunt precor cōpres biter ⁊ testis passionū xp̄i ⁊ future que reuelanda ē glorie pticipes regite gregem xp̄i ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hº hr̄ prima petri. v. c. ¶ Ulteri⁹ notabis tex. ibidem omne quod rarum est plus appetif ⁊c̄. ¶ Et ibidem statim. Qui prouehif a minori ad maius prouehif. ¶ Insuper notab tex. in. d. c. xp̄s deus noster in ver. dominus noster ihesus xp̄s rex ⁊ iudex vsq; ad passionis diem seruauit honorem dei pontificibus ⁊ sacerdotibus nam cum leprosuꝫ mundassꝫ dixit illi vade ⁊ ostende te sacerdotibus ⁊ offer donum ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habef Mathei. viij. c. ⁊ Luce. v. ¶ Ulteri⁹ notabis eundem tex. ibi si male loquutus sum exproba de malo si autem bene quid me cedis ⁊c. ¶ In quo adđ ꝙ hoc hr̄ Joh. xviij. c. ⁊ concordat tex. in. §. ecce. infra. ij. q. vij. ¶ Ulterius notabis eundem tex. in versic. apostolos idest episcopos ⁊ p̄s biteros domin⁹ elegit ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc hr̄ Mathei. iiij. c. ¶ Postremo notabis tex. in d. c. precipimus ī vers. si quis presumpserit alterius locum tenere ⁊ hoc tyrannice facere a proprio gradu deiectus vltimus omniū in suo ordine fiat. ¶ Et hēs glo. in. d. c. legimus in verbo imperator que dixit quod ex sola electione imperator ē verus imperator antequā a papa confirmetur licet nō ita appellef. ¶ Et glo. ibidē in ver. quod q̄ dixit ꝙ illud qđ raro accidit dicitur miraculum.

¶ Distinctio. xciiij.

Subdiacono

¶ Hec est xciiij. disti. In qua duo habenf. ¶ Prio vtrū subdiaconus possit esse legatus sedis apostolice. ¶ In quo dicitur ꝙ sic tex. ē in. c. valde necessarium ea. dis. ¶ Secundo ponit qua pena puniantur turbates ⁊ impedientes legatos apostolicos. ¶ In quo dicitur ꝙ excōicantur tex. est i. §. legationis ⁊ i c. si qs e. di. ¶ In q̄ notabis tex. in. d. c. si qs ī ver. sicut m̄ltis nocꝫ ita a m̄ltis argued⁹ ē ⁊c. ¶ Et tex. in. c. dictum quod ē. c. si. ea. dis. ibi ep̄i non dn̄t esse dominātes in clero. sed forma facti gregis ex animo ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc hr̄ prima Petri. v. c. ¶ Et cōcordat etiaꝫ tex. in. c. esto subiectus infra. proxima distinctione. ¶ Ultimo habes gl. vnaꝫ multum notabilem in. d. c. valde necessariū in verbo dubitare que dixit ꝙ iudex delegatus a papa etiā ex certa scientia datus pōt recusari tanq̄ꝫ suspectus ⁊c.

¶ Distinctio. xcv.

Quod autem

¶ Hec ē. xcv. distinctio In qua habetur vtrum pres biteri seu sacerdotes possint presente episcopo docere vel tangere infirmos sine precepto episcopi vel vnger̄ oleo crismatis vł signare infantes. ¶ In quibus oībus dicif ꝙ non. tex. est ī. c. peruenit. ⁊ in. c. pres biteros. ⁊ in. c. illud. ⁊ in. §. crisma ⁊ in. c. presbiteri el primo ⁊ el. ij. ⁊ in. c. olim. ⁊ in. c. ecce. ⁊ i. c. esto subiectus. ⁊ in. c. ep̄us el prio ⁊ el ij. ⁊ in. c. pres biter ea. dis. ¶ Ex quo habes aliqua colligere. Et primo ex tex. in. d. c. pres biteros ibi. infirmatur quis ī vobis iducat pres biteros ecclesie qui orent super euꝫ ⁊c. ¶ In quo adde ꝙ hoc habef in Cantica Jacobi. v. c. ⁊ etiam Marci vltimo. c. ⁊ concordat tex. in. c. vno extra de sacra vnctione ⁊c̄. ¶ Ulterius notabis tex. in d. c. illud ibi quibus reliqua sacramēta negantur quomodo vnum genus putaf posse concedi. ⁊c. ¶ Insuper notabis tex. in. d. c. ecce ibi pres biteri duplici honore honoref ⁊c. ¶ In quo adđ ꝙ hoc habetur per Pau prima ad Thimo. v. c. ¶ Demum signabis eundem tex. in v̄f. pres biteri quoq; negociorum ab inicio iudices esse mandati sunt ⁊c. ¶ In quo adde ꝙ hoc habetur Leuitici. xiij. c. ¶ Postea notabis eundem tex. ibi qui vos posuit ep̄os regere ecclesiā suam ⁊c. ¶ In quo adde ꝙ hº hr̄ Actuum. xx. c. ¶ Ulterius notabis eundem tex. ibi xp̄us qui discipulorum pedes lauit qui baptizatus a Johanne ē licet baptizandum se esse a dn̄o proclamaret ⁊c̄. ¶ In quo adde ꝙ hoc habetur Luce. iij. c. ⁊ Johānis. xiij. ⁊ Mathei. xxvi. ⁊ vltimo. c. ¶ Ultimo nota eundem tex. in fi. in ver. quod in celis sit vbi sedes angeloꝝ legitur ee disposita ⁊c. Et loquif de humilitate. ¶ In quo adde ꝙ hoc hr̄ Apocalip. v. c. Et cōcordat tex. in c. fi. ē. lxxxix. dis. ⁊ tex. in. c. pricipium ī si q. d penī. dis. ijª. ¶ Insuper notabis tex. in. d. c. esto subiectus ibi esto subiectus pōtifici tuo ⁊ quasi anime parentem ama. ¶ Et ibidem Cur. ego te habeam vt principem cū tu me

nō habeas vt senatorem ꝛc. Cum quo cōcor
dat tex. in. c. quorundam. ꝺ. lxxiiij. dis. ¶ De
mum notabis eundem tex. in ver. ꝙ autem
Aaron. ꝛ filios eius hoc esse episcopum ꝛ p̄
sbiteros nouerimus ꝛc. ¶ In quo adde ꝙ
hoc habet Exodi. xxxi. c. ¶ Preterea nota
bis eundem tex. ibi pascite eum qui i vobis
ē gregem oni preuidentes nō coacte sed spō
tanee ꝛc. ¶ In quo adde ꝙ hoc habet pria
Petri. v. c. ꝛ etiam actuum. xx. c. ¶ Ultimo
notabis tex. i ver. reuelatū fuit sedēti prior
taceat ꝛc. ¶ In quo adde ꝙ hoc habetur p
Paulum prima ad corinth. xiiij. c. ¶ Postre
mo signabis eundem tex. ibi gloria patris ē
filius sapiens ꝛc. ¶ In quo adde ꝙ hoc ha
bet ad litterā prouerbiorum. x. ꝛ. xv. c.

¶ Distinctio. xcvi.

t **Illud** ¶ hec est. xcvi. distinc
tio. In qua ponitur vtꝝ
layci possint disponere ꝺ rebus ec
clesiasticis etiam si esset princeps
vel imperator. ¶ In quo concludit ꝙ non.
imo debent principes esse subiecti principi
bus ecclesiasticis. c. bene quidem. c. deniqꝫ
c. cum aduenam. c. satis. c. in scripturis. c. q̄s
dubitet. c. duo sunt. c. si imperator. c. nunq̄ꝫ. c
constituimus. c. vtile. c. sicut. c. boni principis
ea. dist. ¶ Ex qua habes notare primo tex. ī
dicto. c. bene quidem ibi plenitudo adiectio
ne nō indiget ꝛc. ¶ Et ibidē. quos obseque
di manet auctoritas nō auctoritas imperan
di ꝛc. ¶ Et ibidem i fi. in ver. solis sacerdo
tibus disponēdi indiscusse a deo cura cōmis
sa docetur ꝛc. ¶ In quo adde ꝙ hoc habet
Jeremie primo. c. ꝛ cōcordat tex. in. c. si im
perator infra. ea. ¶ Preterea notabis tex.
in. c. cum aduentum in vers. idem mediator
dei ꝛ hominum homo xp̄s Jhesus actibus
proprijs ꝛ dignitatibus distinctis officia po
testatis vtriusqꝫ discernit ꝛc. ¶ In quo addꝺ
tu ꝙ hoc hr̄ per Paulum ad Thimo. ij. cap.
¶ Demū notabis eundē tex. ī fi. ibi deo mi
litās se minime negotijs secularibus impli
caret ꝛc. ¶ In quo adde ꝙ hoc hr̄ per eun
dē paulum secūda ad Thimo. ij. c. ¶ Ulteri
us notabis tex. in. d. c. ī scripturis ibi pudo
raturos filios Noe imitātes patriam vere
cundiam contegatis ꝛc. ¶ In quo adde qꝺ
hoc habet Genesis. viiij. c. ¶ Preterea si
gnabis tex. in. c. quis dubitet in fi. ibi. sed ēt
in celis se ligari posse ꝛ solui non solum i ter
ra ꝛc. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habet Ma
thei. xvi. c. ¶ Preterea notabis eundē tex.
ibi nōne miserabilis insanie esse cognosci
tur si filius patrem ꝛ discipulus magistrum
sibi subiugare conetur. ꝛc. ¶ Et tex. in. d. c.
duo sunt in vers. colla regum ꝛ principū sub
mitti genibus sacerdotum ꝛc. ¶ Et text. in
d. c. si imperator ibi ad sacerdotes deus vo
luit que ecclesie sunt pertine nō ad seculi po
testates ꝛc. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habet
Jeremie primo. c. ꝛ ꝯcordat text. in. c. bene
quidem. ꝺ. ea. in fi. ¶ Ulterius notabis eun
dem tex. i. ver. omnipotens deus xp̄iane re
ligionis clericos ꝛ sacerdotes voluit ordina
ri ꝛ discuti a pōtificibus ꝛ sacerdotibꝰ non
autē a potestatibus seculi ꝛc. ¶ In quo ad
de ꝙ hoc habetur Exodi. xxij. c. ꝛ Jacobi p̄.
c. ¶ Ultimo habes notare glo. in. d. c. bene
quidem in verbo canonibus que dixit ꝙ le
ges etiam secundum canones desiderant cō
firmationem pape ꝛc. ¶ Et glo. in. d. c. duo
sunt i verbo videbatur que dixit ꝙ quelibꝫ
ꝯtumacia digna est excōicatione.

¶ Distinctio. xcvij.

b **Oc capitulo** hec ē. xcvij.
dis. ¶ In qꝰ
repetitur illud qꝺ supra dictum est
in proxima precedenti dis. s. qua
liter layci ꝛ principes ꝛ imperatores secu
lares non possunt se intromittere de rebus
ecclesiasticis. ¶ In quo ꝯcluditur similiter ꝙ
non nisi cuꝫ licentia romani pōtificis tex. est
in. c. ecclesie ꝛ in. c. scripta ea. dis ¶ In qua
habes notare tantūmodo tex in. d. c. eccle
sie ibi christus deus noster vere fidei rector
ꝛ vestri gubernator imperij sibi vni despon
satam ꝛ intactam virginem seruat ꝛc. ¶ In
quo adde ꝙ hoc habetur per Paulum pris
ad corinthios. x. ca. ¶ habes etiā glo. nota
bilem. in. c. nobilissimus in verbo signatis q̄
latissime ponit de litteris legatōis exhiben
dis ꝛ quomodo debeant esse signate ꝛ quo
sigillo. ꝛ quid si rumpitur sigillum. ¶ Ulti
mo habes etiaꝫ ibidem aliam glo. in verbo
nihilominus que dixit cardinalibus crēden
dum esse quando sunt bene noti in loco etiā
sine litteris ꝛ maxime quia secunduꝫ glo. nō
ꝯtigit cardinales abesse nisi causa legatiōis

¶ Distinctio. xcviij.

q **Necirca** ¶ hec est. xcviij.
dis. ¶ In qua pōi
tur vtrum homies ti anſmarini ꝛ i
peregrinatione existentes, possint
promoueri ad sacerdotiū absqꝫ litteris suo
rum ep̄orum. In quo dicitur ꝙ non tex. est i
c. nullus ꝛ ī ca. transmarinos ꝛ in. c. ep̄os
ꝛ i. c. oēs quod est. c. fi. ea. dis. ¶ In qua nō
hēs alia quo ad tex. vel glosas.

¶ Distinctio. xcviiij.

d **E primatibus** ¶ hec
est. xcv
iiij. di. In qua de duobus tractat.
Primo q̄ dicantur primates. ¶ In
quo dicitur ꝙ illi dicuntur qui habentur pri
mas sedes tex. est in. c. nulli. ꝛ in. c. prime se

dis ⁊ in.c.nullus.⁊ in.c.ecce ead.dist. ¶ Secundo ponit in quibus debeat prestari obedientia. ¶ In quo dicitur ꝙ in licitis ⁊ honestis text.est in.c.prouincie eadem distinc. ¶ In qua habes notare tex.in dicto.c.nullus in vers.absit hoc a fidelibus hoc sibi velle quempiam arripere ⁊c. Et loquit de vsurpatione nominis patriarcarum. ¶ Preterea notabis tex.in dicto.c.ecce in versi.ego non verbis quero prosperari sed moribus ⁊c. ¶ Et ibidem tunc ego honoratus suz cū singulis quibusqz honor ⁊ decus non denegatur ⁊c. ¶ Et ibidem statim recedat verba que vnitatem inflant caritatem vulnerant ⁊c. ¶ Ultimo notabis vnam glo.in dicto.c.prouintie in verbo comitibus que dixit ꝙ comitatus est districtus alicuius ciuitatis vbi est episcopus.

¶ Distinctio.centesima.

e **Piscopos** ¶ hec est centesima distinctio. In qua tria principaliter habētur. ¶ Primo vtrum episcopi possint exercere officium suum episcopale sine palio. ¶ In quo dicitur ꝙ non tex. est in.c.quoniam eadem distinc. ¶ Secundo ponit quo tempore debeat peti paliuz. ¶ In quo dicitur ꝙ debet peti īfra tres menses secundum formam traditam in.d.c. quoniam ⁊ ī c.prisca.⁊ in.c.nouit.⁊ in.c.optatum ⁊ in.c. in ea sinodo ⁊ in.c. palium el primo. ⁊ el secundo ead.distin. ¶ Tertio ⁊ vltimo ponit quibus detur palium. ¶ In quo dicitur ꝙ benemeritis tex.est in dicto.c.prisca.⁊ in.d.c.nouit.⁊ in dicto.c.palium.⁊ in.c.non multum.⁊ in.c.contra morem.⁊ in.c. orationis eadez dist. ¶ Ex quo habeo aliqua licet pauca colligere. ¶ Et prio ex tex.i.d.c. contra morem in.versiculo nihil est ī episcopali ceruice splendidius fulgens q̄z humilitas. ¶ Et text.ī dicto.c.rōis ibi cum honoris augmento cura quoqz sollicitudinis dz excrescere.

¶ Distinctio.c.prima.

i **A vna** ¶ hec est centesima prima.⁊ vltima disti. In qua solum habetur vtrum duo metropolitani possint esse in eadē prouintia. ¶ In quo breuiter dicitur ꝙ non text.ē ī.c.peruenit quod est.c.vnicum ead.distin.in qua quo ad text.⁊ glo.nihil habes in presentia nota dignum.

¶ Ex quibus omnibus redduntur expedite nunc cum laude dei distinctiones omnes aurei ⁊ diuini ingentissimiqz decretorum operis cuz diuisionibus ⁊ decisionibus veris earundem in vno quoqz articulo. ¶ Nec non cum annotationibus eorum omnium que in text.⁊ in glosis notatu digna mihi visa fuerunt. ¶ Et etiam cum nouis ad predicta omnia additionibus ⁊ supplectionibus nostris satis necessarijs ⁊ oportunis tam veteris nouiqz testamenti q̄z aliarum sacrarum scripturarum ⁊ egregij predicatoris Pauli epistolarum robore firmatis ⁊ in locis suis ordinate p me necessario traditis prout ex supradictis q̄z breuius potui de hijs omnibus clarius appparet.

¶ Laus deo clementissimo qui dirigat gressus meos ī viam salutis ⁊ aperiat cor meuz vt ea que pro complemento huius operis nostri dicenda sunt in mediū afferam ⁊ semper cum laude eius qui trinus ⁊ vnus viuit in seculorum secula.amen.

Prohemium causarum

e Iusdem sancte ⁊ indiuidue trinitatis nomine repetito. condescendo nunc ad expeditionem causarum ⁊ questionum earundez huius aurei diuiniqz decretoruz voluminis que cause sunt.xxxvi. Questiones vero sunt.clxxi.vt de se patet. In q̄bus fere eundem ordinem quem supra in distinctionibus seruaui me seruaturū fore polliceor. ¶ Omnia.s.diuidendo ⁊ omnia breuiter cum iuribus ⁊ quotis probantibus decidendo. ¶ Et ea omnia tam ex singulis iuribus ⁊ quotis probantibus decidendo. ¶ Et ea omnia tam ex singulis iuribus q̄z ex glosis que notatu digna mihi visa sunt recolligēdo ⁊ ānotando. ¶ Necnō omnes glosas sūme,que quidem magistre ⁊ inumerabiles sunt vt videbis diuidendo ⁊ ī vnaquaqz earum parte cōcludendo. In quibus quidem glosis sūmarijs vt.s.dixi in principio huius nostri operis depēdēt lex ⁊ prophete. ¶ Cū additionibus īsuper.⁊ suppletionibus nouis satis superqz satis oportunis ⁊ necessarijs ad omnia predicta. ¶ Quas quidē additiones habui ex profundissimo illo veteri testamēto. videlicz ex oībus libris legalibus hystorialib' sapiētialibus ⁊ ꝓphetalib'. ¶ Atqz ēt ex epistolis astra sūma scandētibus celūqz ipm penetrantibus illius electionis vasis ⁊ magistri gentiū vt vtar verbis. ¶ Beati Hyeronimi aduocati mei.ī ꝓlogo biblie ī ij.c.i pri.apostoli Pauli ꝑdicatoris egregij. ¶ Quasqz additōes etiam ex sacratissimorum euangelistaruz codicibus necnon ex innumerabilibus alijs sacris scripturis ⁊ vbiqz sparsim temporibus retroactis assumpsi longisqz cuz vigilijs didici. ¶ De q̄bus omnibus in hoc opere ur̄o sepe īmo sepius mētionem facio ea omnia in specie ⁊ originaliter cōmemorādo tāquam testimonia vere fino-

dalis. ⁊ oi veritate refertissima. ¶ Que oia
i medium deduximus pro cõfirmatõe ⁊ itel
lectu eorum ⁊ etiam pro nova quadam cõso
nantia. ⁊ armonia cum eis oibus. que per di
uersos auctores ⁊ sacre pagine professores
i toto decretorum volumie descriptos collo
cata sunt. Quorũ dictis sepenumero. ⁊ qua
si semper addidisse ac etiam tot innumerabi-
les sacros libros de qbus. s. proxie dixi me
vsqz ad hũc. xxvi. etatis mee ãnuz i quẽ pre
sentia ago plegisse forsitan ⁊ sine forte vide
bit tibi novuz ⁊ dices me posuisse os i celũ
¶ Sed vt primo de additionibus ⁊ supple-
tionibus ad omnia dicta tãtorum patruz lo-
quamur non mireris queso nec novum hoc
iudices velim. qa omniũ habere memoriaz
⁊ i nullo peccare potius divinitatis ẽ q̃z mor
talitatis. quod ⁊ a maioribus nostris dictuz
est. l. vnica i vers. sed cũ pamtũ. C. de vete.
iu. enucle. ¶ Et voluit etiaz Spec. i titᵒ. de
positi. i. §. vi. ver. iii ⁊ eo maxime cuz iuẽtis
addere nõ multum difficile sit. ¶ De tot aũt
sacrorum librorũ tam veteris q̃z novi testa
menti i quibus totus orbis a creatõe eius ꝯ
sistit. ¶ Et etiaz aliaꝝ scripturarũ sacratissi
maꝝ ⁊ icredibili quadã prima fronte tot car
taꝝ revolutõe facta tibi respondeo cum illo
brevi versu. ¶ Nam celeri studio discere
multa potes. Et etiam quia omne exercitiũ
vsum deo favente suscipit icremẽtuz. l. lega
tis. §. ornatricibus. ff. de leg. iii. Atqz etiaz
cum nihil sit difficile volentibus vt Terẽtia
no i presentia illo vtar. ¶ Preponã igitur i
vnaquaqz causa thema venerabilis magi-
stri Gratiani. ⁊ postea gradatim subnectam
questiones exinde orientes cũ divisionibus
⁊ ãnotationibꝰ tã i tex. q̃z i glosis ⁊ decisioni
bus i vnoquoqz ⁊ cuz additõibus novis put
iferius in vnaquaqz causa eiusqz questioni
bus ordinate videbis.

Incipiunt cause

t Hema igitur huius pri-
me cãe ta
le est. Quidam habẽs filium obtu
lit eum ditissimo genobio. exactus
ab abbate ⁊ fratribus. x. libras solvit vt filiꝰ
susciperet̃ co tñ beneficio etatis hoc ignorã
te. ¶ Crevit puer ⁊ p icrementa temporum
⁊ officiorum ad virilem etatem ⁊ sacerdotij
gradum pervenit. Ex inde suffragantibꝰ me
ritis i episcopũ eligitur intervenĩẽte obseqo
⁊ precibus paternis data quoqz pecunia cui
dam ex ꝯsiliarijs archiepiscopi cõsecrat̃ iste
i antistitez nesciens paterni obsequij ⁊ oblate
pecunie. ¶ Precedente vero tempore non
nullos p pecuniam ordinavit. qbusdaz vero
gratis benedictionẽ sacerdotalem dedit tan

dez apud metropolitanuz accusatus ⁊ ꝯvictꝰ
sententiã i se damnatõis accepit. ¶ Ex quo
themate de septem ꝯtingit dubitari vt ex in
fra dicẽdis i hac prima causa latius appare
bit. que septem questiones non pono hic ne
idem sepius repetam sed gradatim ponẽtur
inferius in locis suis.

¶ i. q. i.

q Uod autem ¶ Hec est
prima que
stio huius prime cause pricipalis.
In qua hunc ordinez servabo. Pri
mo post formatã questionez eius decisionez
apponã cuz iuribus probantibus opiniones
magistri. Scdo ex tex. ⁊ glosis oia notatu di
gna elitiam cũ divisione semp glo. summe. ⁊
idem servabo i oibus alijs causis ⁊ questiõi
bus sequentibus. Hec ẽ igit̃ prima questio i
qua tractatur principaliter vtrum sit pecca
tum emere spũalia. ¶ In quo concludit̃ ꝙ
sic tex. est i. c. gratia. i. c. quicunqz studet i. c.
p̃sbiter. i. c. benedictio. in. c. qsqs. i. c. quos
ꝯstituerit. i. c. referunt̃ i. c. si qs eps. c. q p pe
cuniam. c. sanctoꝝ. c. q studet. c. quicunqz. c.
cũ liqueat. c. cũ ordinaretur. c. gratiam. c. ci
to turpẽ. c. q perfectionẽ. c. ventuz ẽ ea. qõe
¶ In qbus iuribus ẽt cõcluditur ꝙ simonia
cõmittit̃ i emptione ⁊ venditõe spũalium. ⁊
penitus reprobat̃ multiqz detestat̃. ¶ Pꝰ
dicit̃ ꝙ tales symoniaci quodãmodo reputã
tur ifideles. tex. est i. c. petrus. ⁊ i. c. cuz oẽs
i. c. eos. in. c. placuit ea. q. ¶ Adeo ꝙ sacra-
menta prestita a talibus symoniacis carent
effectu gratie tex. ẽ in. c. fert̃ i. c. sicut euni-
chꝰ ea. dis. Tñ itellige hoc pcedere in sacra
mentis ⁊ ordinibꝰ dignitatis p̃stitis. secus i
sacramẽtis necessitatis tex. ẽ in. c. si fuit i. c.
ex catholica. i. c. sic autẽ. i. c. sacramenta i. c.
sicut i. c. neqz in. c. nõ be. c. multe autẽ. c. re-
missio. ⁊ i. §. sed notandũ i. §. patet ⁊ i. §. ex
his ea. dis. ¶ In qbꝰ iuribꝰ ponit̃ ẽt exẽplũ
ð sacramẽto baptismatis tanq̃z necessario qð
si tribuit̃ ẽt ab hereticis opat̃ effectũ suũ. Et
idẽ pbat̃ i. c. ẽt ⁊ i. c. corporalia i. c. nõ sanat
i. c. hi q i baptismo ea. dis. ¶ Sed excepto
hᵒ sacramẽto baptismatis ⁊ alijs necessarijs
nõ pñt alia sacra tribui ab hereticis tex. ẽ. i
c. sic populus. ⁊ i. c. credit. ⁊ i. c. illi offerũt ⁊
i. c. marchiõ i. c. vide. c. nõ oportet i. c. nõ li-
ceat. c. i eccl'ia. c. manifestuz. c. si qs. c. extra
ecclesiã. c. supervenientẽ. c. arianos. c. male
dicã ea. q. ¶ Nihilominꝰ sciendũ ẽ ꝙ sacer
dotes sive boni sive mali eque conficiũt cor
pus xpi. tex. ẽ i. c. ifra catholicam in. c. oĩa i
c. prophetavit in. c. propheta. c. vt evidenter
c. cum scriptura. c. multi. c. significatis. c. nõ
quales. i c. dominus in. c. nõ dicimꝰ. c. xpã. e
non nocet i. c. sacerdotes. in. c. ipsi sacerdo-

ies .c. sacrosancta religio .c. necesse .c. inter-
rogo vos ca. q. ¶ Bene verum ē ꝙ sacramē-
tū tale cōficitur nec polluitur a malo sacer-
dote tamen quo ad eum cui tribuitur p eum
secus si ipse sacerdos indigne sumeret. quia
cōficit tunc. sꝫ sibi nocet. tex. est i .c. per isa-
iam ca. vi. ¶ Alij vero ordines ⁊ sacramen-
ta nō debent aliquo modo sumi ab hereticis
vel symoniacis quos quis cognoscit ita esse
nā nō valet collatio nec est benedictio sꝫ po-
tius maledictio. secus si ignoraret vel si sci-
ret violenter cōpelleretur ab eis accipe. qa
tūc valet collatio. tex. est i .c. si q. ⁊ i .c. de ce-
tero. i .c. erga symoniacos. i .c. cōstat. i .c. or-
dinatōes. i .c. tūc nōnulli. i .c. de ordinatōib⁹
i .c. nullus. ⁊ i .c. estote ca. q. ¶ In qua etiaꝫ
questione vltimo loco habes ꝙ quis non de-
bet ordinari nedū precio mediante. sed nec
etiaꝫ gratia vel supplicatione aut precibus
quod est plus. tex. ē i .d. c. sunt nōnulli. ⁊ in .c.
de ordinatōibus. ⁊ in .c. quibusdā. ⁊ in .c. pue-
ri. ⁊ in .c. latoreꝫ ca. q. ¶ Tamen intellige p̄-
dicta in supplicationibus ⁊ p̄cibus amicoruꝫ
vel cognatoꝝ porrectis carnali affectu ⁊ nō
spirituali. tex. est i .c. filiuꝫ vestrū. ⁊ in. §. nō
itaqꝫ ca. q. ¶ In qua ēt ꝓhibētur vltimo lo-
co ordinatiōes prelatorū ⁊ omniū que fierēt
per ambituꝫ. d. c. nullus. d. c. estote. ⁊ .c. sunt
quidam. ⁊ .l. iubemus. ⁊ .l. in eum. ⁊ .l. con-
cussionis. ⁊ .l. lege iulia de repetundis quas
leges ad ꝓpositum multuꝫ accomodate pro-
ut alia oīa allegauit diuinus gratianus auc-
tor sicut ille qui cuncta in scrinio pectoris se-
re habuit. ¶ Ex qua questione habes tu mo-
do colligere quāplurima q̄ mihi nota digna
visa fuere. Et primo tex. i .d. c. gratia ibi gra-
tia si nō gratis datur vel accipitur gratia nō
est. ¶ Et ibidem statim. si auteꝫ non habent
nec gratis nec nō gratis cuiquam dare pos-
sunt. ¶ Et ibideꝫ si spiritus veritatis verita-
te ipsa testante ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc
vltimū habetur Mathei x. c. ⁊ infra ead. q.
ca. baptizandis. ¶ Insuper notabis etiam
tex. in .d. c. quos constiterit ibi quia pariter
dantē ⁊ accipientē dānato symonia inuoluit
qū sacra lectio testat̄ ⁊c. ¶ In quo adde tu
ꝙ hoc habet̄ Actuū. viij. c. de quo hic nō fit
mentio aliqua per auctorem. ¶ Insup nota-
bis i hac. q. ēt tex. i .d. c. reperiant̄ ibi verbo-
ruꝫ petri qui dixit ad simonē. pecunia tua te-
cuꝫ sit i ꝑditōe ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc
hēt̄ actuū. viij. c. ¶ Et ꝯcordat tex. īfra ead.
q. iij. c. saluator. ⁊ ifra. ca. c. q studet. ¶ Pre-
terea notabis ēt tex. in .d. c. sanctoꝝ ibi sanc-
toꝝ patrū exēpla sequētes ⁊c. ¶ Ulterius si-
gnabis tex. i .d. c. q studet ibi Giezi eiꝫ grāꝫ
sanitatis Naamā syro vēdidit ⁊c. ¶ In quo
tu adde ꝙ hoc habetur. iiij. Regū. v. c. ¶ Et

ibidē statim iudas oīum redēptorē vendidit
⁊c. ¶ In quo adde tu etiā ꝙ hoc habet̄ ma-
thei. xxvi. ca. ¶ Et ibidem nemo potest reti-
nere quod vendidit. ¶ Et ibidem vēdentes
⁊ emētes increpans ⁊ flagellās de tēplo eie-
cit ⁊c. ¶ In quo adde ꝙ hoc habet̄ Math.
xxi. ⁊ marci. xi. ⁊ Johā. ii. c. ⁊ facit tex. in .c.
accusatō ij. q. vij. el primo ⁊ el grāde. ¶ In-
sup notabis tex. i .d. c. cito turpeꝫ ibi cito tur-
pē sequit̄ lepra mercedē ⁊c. ¶ In quo adde
tu ꝙ verba hec habētur. iiij. regū. v. c. ⁊ fue-
runt verba giezi. ¶ Insup notabis tex. i .d.
c. cito turpē ibi pecunia male quesita corpus
aīamqꝫ cōmaculat ⁊c. ¶ Et ibidem moabi-
te. i. ydolatre nō intrabūt in ecclesiā dei vs-
qꝫ in terciam ⁊ quartā generationē. ¶ In q̄
adde tu ꝙ hoc habet̄. iij. Regum. iiij. ca. de
quo auctor hic nō facit mentioneꝫ. ¶ Et ibi-
dem in .d. c. male quesita mercede non cau-
sa p̄rimonij facultatem quam thesauruꝫ cri-
minū cōgregauerunt eterno supplicio ⁊ bre-
ui fructu ⁊c. ¶ Et ibidem a petro in predi-
catione damnatur ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ
hoc habetur. iiij. regū. v. c. ⁊ .s. ca. c. qui stu-
det. ¶ Insuper notabis tex. i .d. c. venti est
ibi vbi vulnus infixū est medicina ē adhibē-
da qua possit recipere sanitatē. que sanitas
post vuln⁹ sequuta sine cicatrice esse nō po-
terit. ¶ Et ibidē qui tetigerit imundū imun-
dus erit. ¶ In quo vltīo adde tu ꝙ hoc ha-
betur Leuitici. xi. ⁊ .xv. c. ⁊ Isaie. lij. c. ⁊ nu-
meri. xvi. de quibus auctor hic memor non
fuit. ¶ Preterea notabis etiā tex. in. §. sed
econtra ibi quod non habuit dare nō potuit
⁊c. ¶ Et tex. i .d. c. cū oīs ibi cū oīs auaritia
ydoloruꝫ sit seruit⁹. ¶ In quo vltimo adde
tu ꝙ hoc hr̄ p paulū ad philippēses. iiij. ca.
⁊ ad collocenses. iij. c. ¶ Ulterius signabis
ēt tex. in .d. c. eos ibi omnis enī dominus qd
habet si vult vendit siue seruuꝫ siue aliquid
aliud eorum que possidet. ¶ Et ibidē q blas-
phemabāt xp̄m dicentes in belzebub eicer̄
demonia ⁊c. ¶ In quo vltīo adde tu ꝙ hoc
hr̄ Math. xij. c. ¶ Et ibidē i .d. c. ibi eos ꝓdi-
tori q iudeis occisorib⁹ deū vēdidit ⁊c. ¶ In
quo vltīo adde tu ꝙ hoc hr̄ Mathei. xxvi. c.
¶ Insup not. i hac. q. tex. i si. ibi accipe. n. ē
quatūcūqꝫ accipe. ¶ Et tex. i. §. itē oppōit̄
ibi saul ad samuelē p vaticinio expetēdo nō
nisi cū mun̄er ire p̄sumpsit ⁊c. ¶ In q̄ adde ꝙ
h⁰ hr̄ p̄ Regū. ix. c. de quo hic nō fit mētio.
¶ Et ibidē ēt in .d. §. itē opponit̄ vxor iero-
boā ad hoīeꝫ dei nō nisi cū mun̄er accessit ⁊c.
¶ In q̄ dicas tu ꝙ h⁰ hr̄. iij. regū xiiij. c. ⁊ hō
di fuit achias vt ibi nārat̄. ¶ Preterea not.
adhuc i .d. §. itē oppōit̄ tex. ibi xp̄s a iuda vē-
dit⁹ auriculā sui sanauit. ¶ In q̄ adde tu ꝙ
hoc hr̄ Luc. xxij. ⁊ Joh. xviij. vbi fu⁹ ille ap

pellatur malchus ¶ Insuper notabis tex. i
d. c. iudices. ibi iudices in muneribus iudica
bant. ¶ Et ibidem siclus enim viginti obo-
los habet. ¶ Sed in hoc vltio adde ꝙ istō
traditur exodi. xxx. c. ⁊ ezechielis. xlv. ⁊ in
fra de peniten. dis prima in. c. qui donum in
glo. tercia ibidem de quibus auctor hic non
fecit verbuz. ¶ Ulterius notabis tex. i hoc
eodem. c. iudices ibi sicut de elyseo legit ꝙ
Naaman mundatus a lepra obtulit ei mūe
ra. Et ille respōdit. viuit dominus meus an-
teq̄z esto quia non accipiaz. ¶ In quo adde
tu ꝙ hoc habetur. iiij. Regum. v. c. ¶ Prete
rea videbis tex. in. d. c. nūquaz. ibi nūquam
diuinatio in bonaz partez accipit. ¶ Et tex.
in. c. principatus. ibi. difficile est vt bono pa-
gantur exitu que malo sunt inchoata princi-
pio. ¶ Et tex. in. d. c. cum paulus. ibi funda-
mētū aliud nemo potest ponere ꝑter id qđ
positū ē. s. Jhesus xp̄us. ¶ In quo vltimo
adde tu ꝙ hoc habet ꝑ paulū prima ad Co
rinth. iij. c. ⁊ prima ad Thimot. fo. c. ⁊ in. c.
fundamenta in prin. de electi. li. vi. que auc
tor hic non ꝯmemorat. ¶ Ulterius notabis
tex. in. c. nō est ibi nō est putanda elemosina
si pauperibus dispenset quod ex illicitis re
bus acquiritur ⁊c. ¶ Et ibidez hostie impio
rum abbominabiles sunt que offeruntur ex
scelere. ¶ In quo dicas ꝙ hoc habet Pro-
uerbio. xv. c. vbi hoc ponitur. ¶ Et ibidem
statim. Honora dominuz de tuis iustis labo
ribus ⁊c. ¶ In quo adde tu etiam ꝙ hoc ha
betur similiter ꝓuerbio. iij. c. de quibus non
fit mentio hic per Gratianum. ¶ Et ibidem
qui offert sacrificiuz de substantia pauperis
idem est ac si victimet filiuz in conspectu pa
tris ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habet Ec
clesi. xxxiiij. c. ¶ Insuper notabis tex. in. d.
c. fertur. ibi vulnerato pastore quis curādis
ouibus adhibet medicinaz ⁊c. ¶ In quo ad
de ꝙ hoc habetur Marci. xviij. c. ¶ Ulteri
us ē tex. notādus i. d. c. sicut eunuchus ibi si
cut eunuchus q ioseph comparauit ⁊c. ¶ In q̊
adde ꝙ hoc habetur ad litteraz Genes. xxx
vij. c. ¶ Notabis ēt tex. in. c. sacramēta. ibi
neq̄z saul deprecaberat vnctiōez quā accepe
rat ⁊c. ¶ In quo adde ꝙ hoc habet ad lit-
terā primo Reguz. xxiiij. c. ¶ Insup notabis
tex. in. d. c. nōne ibi nonne sodomite ethnici
erāt. i. gētiles priores eniz iudei quibus do-
minus dicit tollerabilius erit sodomis i die
iudicij q̄z vobis ⁊c. ¶ In quo adde ꝙ hoc
ad lrām hr̄ ezechiel. xvi. c. ⁊ i. d. c. multe ibi
caritas q̄ operit mltitudinē peccatoꝝ ⁊c ¶ In
quo adde ꝙ hoc hr̄ pria petri. iiij. c°. ⁊ infra
ea. q. c. ꝓphetauit. ¶ Insuper notabis tex. i
§. ecce ibi desinit esse ratū quod non fuit ri-
te perfectum. ¶ Et ibidem vnicuiq̄z talia si

unt falsamenta quali corde ⁊ ꝯscientia acci-
piuntur ⁊c. ¶ Insup notabis tex. in. c. sicut
vegeri ea. q ibi si cuius manꝰ esset arida ve
rum quidem esset mēbruz quamuis sine san
guine inefficax esset ⁊ mortuum. ¶ Et ibidē
fides cuz sit vera sine operibus mortua est.
¶ Et ibidem auaritia que ydoloruz est ser-
uitus. ¶ Et tex. eciā i. d. c. corporalia ibi mē
bruz nō sequitur sensus quādo amputatur
a corpore ⁊c. ¶ Et tex. i. d. c. nō sanat ibi qc
quid nō est ex fide peccatum est. ¶ In quo
adde ꝙ hoc habetur per paulū ad romanos
viij. c. ⁊ i. §. ex his infra. xxviij. q. i. ¶ Insu
per notabis tex. in. c. hi qui baptismum. ibi
vnus deus vna fides ⁊ vnū baptisma. ¶ In
quo adde tu ꝙ hoc habetur per Pauluz. iiij
ad ephes. c. primo. ⁊ infra ea. q. i. c. hanc re-
gulam ⁊c. ¶ Insuper notabis tex. i. d. c te-
neamus ibi fratres mei teneamus vnitatez
¶ Et ibidem preter vnitatez erāt magi pha
raonis ⁊ faciebat similia Moysi ⁊c. ¶ In q̊
tu adde ꝙ hoc habetur exodi. viij. c. ¶ Ulte
rius nota. tex. ibidē in ver. petrus apostolus
resuscitauit mortuū ⁊c. ¶ In quo dic ꝙ hoc
habetur actuū. viiij. c. ¶ Insup notabis tex
i. d. c. odit ibi deꝰ odit sacrificia hereticoruz
⁊ a se proicit. ¶ Et tex. i. d. c. malchiō ibi nō
putemus in verbis scripturarum esse euāge
liū. sed in sensu nō insuperficie. s3 i medulla
non in sermonū folijs sed in radice rationis
⁊c. ¶ Et tex. i. c. si quis ibi cuz homo dei ad
ieroboam missus esset vt predicaret ⁊ pctā
sua exprobaret apud illuz edere ⁊ aquaz bi
bere prohibitus ē. ¶ In quo vltimo dicas
tu ꝙ hoc ad litterā habetur. iij. Regum. xiij.
c. ⁊ infra. vij. q. i. c. denīq̄z. ⁊. xiij. q. ij. c. vna-
quaq̄z ⁊c. ¶ Insuper signabis tex. in. d. c. si
quis ibi hereticus more symiarum que cum
homines nō sint formam humanam imitan
tur. ¶ Et ibidē non statiz suscipienda sunt q̄
iactantur in xp̄i nomine. sed que geruntur in
christi veritatem ⁊c. ¶ Et videbis etiaz om
nino tex. i. d. c. arianos ibi qui tetigerit imū
duz immūdus erit ⁊c. ¶ In quo dic ꝙ hoc ad
litteraz habet Numeri. xviiij. c. de quo hic
nō fuit facta mētio ꝑ auctorē. ¶ Insup vide
bis tex. i. d. c. oia sacramēta ibi q dicūt faci
te q̄ autem faciunt nolite facere. ¶ In quo
adde ꝙ hoc habetur Math. xiij. c. ⁊ ĩfra ea.
q. in. c. nō quales ⁊ supra. xxviij. dis. in. c. s3
⁊ in. §. fi. infra. iij. q. vij. ¶ Ulterius notab.
tex. in. c. prophetauit ibi Saul rex malus ꝓ
phetauit ⁊c. ¶ In quo adde ꝙ hoc ad litte-
ram habetur primo Regum. x. c. ⁊ etiam in.
xviiij. c. ⁊c. ¶ Insuper videbis tex. in. c. cuz
scriptura ibi ad ꝑcea ioroboal ignis descen
dit de celo. ¶ In q̊ adde ꝙ hoc hēt ad litte
ram. iij. Regum. xiij. ca. ¶ Insuper notabis

eundem tex. ibidem. ⁊ rursus precante Helya missus est ignis qui sacrificia consumaret ⁊c. ¶ In quo adde quod hoc habetur ẽt tercio Regum. xlij. c. ⁊ iiij. Regum primo. c. ¶ Preterea notabis eundem tex. in dicto. c. cum scriptura ibi vbi duo vel tres cõgregati fuerint in nomine meo ibi in medio illorũ ego sum. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur Mathei. xviij. cap. ⁊ in. c. vltimo in fine supra. xx. distinc. ¶ Insuper signabis tex. in. c. multi. ibi magna enim trabe vulneratos oculos habentes eamqꝫ negligentes, festucam tenuem in aliorum conspiciunt oculis. ¶ Et ibidem. vnus ⁊ idem spiritus sanctus in ecclesia per totum orbem omnia ministeria ⁊ operando sanctificet ⁊ benedicendo benedicat. ¶ Et ibidem. sacrificium autem quasi sacrum factum. ¶ Et ibidem eucharistia dicitur latine bona gratia. ¶ Et tex. in c. domimus ibi. sacerdotes tui induant iustitiã ¶ Et ibidem. si non habebat saul sacramenti sanctitatem quid in eo venerabatur Dauid. ⁊c. ¶ In quo adde ꝙ hoc habetur ad litteram exodi tercio capit. ¶ Insuper ponderabis tex. in. c. sacerdotes ibi. sacerdos in quacunqꝫ fuerit macula ad sacrificium non accedat ¶ In quo dicas ꝙ hoc ad litteram habetur Leuitici. xx. capitulo. ¶ Notabis etiam tex. in. c. necesse. ibi necesse est vt munda sit manus que diluere sordes curat. ¶ Et ibidem statim mundamini qui vasa domini fertis ⁊c̃ ¶ In quo adde quod hoc ad litteram habetur Isaie primo capit. De quibus omnibus auctoritatibus testamẽti veteris cum hic nõ fieret mentio nunc habes noticiam particularem earum que oĩa bene notabis. ¶ Successiue in hac eadem questione pondera tex. in. c. inter vos fratres ⁊ sorores dicite mihi quid vobis plus videtur esse corpus xpi an verbum christi. si vultis verum respondere hoc dicere debetis ꝙ non sit minus verbum dei ꝗ̃ corpus xpi. ¶ Preterea videas tex. in §. cum ita ibi. qui manducat corpus domini. ⁊ bibit eius sanguinem indigne. iudicium sibi manducat ⁊ bibit. ¶ In quo adde ꝙ hoc habetur per paulum prima ad corinth. xi. c. ⁊ infra de consecratio. distinc. vij. ca. sancta. ¶ Insuper notabis tex. in. c. dictum ibi. dei autem est effectum tribuere benedictionis. ⁊c. ¶ Preterea signabis etiam tex. in. c. quod quidam in, vers. si necessitas vrgeat aut nullum aut venale delictum est ⁊c. ¶ Et ibidem statim. quod datum fuerit non potest dici nõ datum. ¶ Et alium tex. notabilem habes in §. ex his verbis ibi crassus aurum sitiuit et aurum bibit ⁊c. ¶ In quo adde ꝙ eius hystoria habetur ethimologiarum libro. xv. ¶ Et notabis etiam tex. in. §. opponitur ibi fides quãuis sit vera tamen sine operibus mortua est. ¶ In quo adde quod habes idẽ Jacobi secundo cap. ⁊ supra ead. questione in. ca. fertur. ¶ Subsequenter ponderabis tex. ibidem. si cecus ceco lucerne ministret veritatem neuter tamen ideo magis suam illuminat cecitatem. ¶ In quo adde ꝙ idem habetur Luce. vi capitulo. ⁊ Mathei xij. c. ⁊ infra de penitẽ. dis. prima in. c. penitet ⁊c. ¶ Insuper notabis tex. in. c. per Isaiam ibi Facinorosus qui sacrificat mihi vitulum quasi canẽ occidit ⁊c. ¶ In quo dicas tu ꝙ hoc habetur Isaie vltimo. c. ¶ Nota etiam ibidem statim. Sacrificia impiorum oberunt eis qui impie offerunt ⁊c. ¶ Insuper notabis tex. in. c. sicut ergo ibi priuilegia nõ possunt facere cõmunem legem istorum. ¶ Et concordat tex. in. c. exemplo infra. xxv. questione secunda. ¶ Et notabis etiam text. in. c. sunt nõnulli ibi. beatus qui excutit manus suas ab omni munere. ¶ Quod dicas tu etiam ad litteram haberi Isaie. xxxiij. capitu. ⁊ notabis etiam tex. in. c. quibusdam ibi cum sacerdotalis ordo intus occidit foris quoqꝫ diu stare non potest. ¶ Et tex. i. c. estote ibi quando de his tractari necesse est adhibere graues exptesqꝫ viros consilij vestri participes. ⁊ cum eis cõmuni deliberatione pẽsate ⁊c. ¶ Quod vos illustrissimi domini bene custodite. nam multotiens ab istis consiliarijs mala vobis consilia sub specie bonorum dantur. ¶ Et tex. in. c. pueri. ibi pueri ad sacros ordines nullatenus admittantur. ne tãto periculosius cadant quanto citius ascendere ad altiora desiderant. ¶ Et ibidem Deus offenditur si quisquam ad sacros ordines admittitur non ex merito sed ex fauore vel quod absit ex venalitate ⁊c. ¶ Et ex his habes ea que nota digna colligi cõmode mihi visa sunt in hac prima questione prime cause principalis. ¶ In qua nunc condescendo ad glosas singulares ⁊ notabiles. ¶ Et primo ante omnia capio glo. summe quam diuido tibi in sex partes principales. ¶ Primo ponit quot modis appellantur spiritualia. ¶ In quo breuiter concludit ꝙ tribus modis scilicet gratia virtutum ⁊ dignitas ordinis ⁊ omnia iura ecclesiastica. ⁊ omnia sacramenta ecclesiastica preter matrimonium ¶ Secundo ponit quomodo predicta vendi possint ⁊ transferri per venditionem concludens ꝙ dona Dei. hoc est gratia virtutum nullo modo transferri possunt per venditionem cap. primo. c. saluator infra ea. qõe. Sed alia duo suprascripta vendita bene transferuntur quo ad caracterem tantum non quo ad meritũ vite vt hic in glo. ¶ Tercio põit vtrum munera possint interuenire pro iuri

bus spiritualibus in corporalibus. ⁊ ↄcludit ꝙ sic si est munus a lingua ⁊ pro benemerito als nō.c. filium infra ea. ¶ Tercio obsequi temporale ⁊ spirituale possunt etiaꝫ iterue/nire.c.de cetero extra de clericis nō resid. c.significatū extra de prebēdis. ¶ Quarto ponit vtrum pecunia possit dari pro iuribus predictis ⁊ ↄcludit ꝙ non prout supra ꝓbatū est ponendo tamen quinqꝫ limitatōes circa hoc. ¶ Quīto ponit an spiritualia possint pmutari ¶ In quo tenet ꝙ sic p tex.in.c. ad questiōes extra de reruꝫ permu. ¶ Sexto ⁊ vltimo ponit vtruꝫ pecunia possit dari pro spiritualibus corporalibus puta pro calice. vel pro libro ⁊ similibus ⁊ cōcludit quod sic nisi reperiatur prohibituꝫ vt i cimiterio crismate ⁊ similibus tex.est i.c.placuit infra ea dē.sa ibi hec vendita.tercia ibi in summa ergo scias.quarta ibi pecunia autē. quinta ibi spiritualia autem.sexta ⁊ vltima ibi pro spiritualibus autem. ¶ Ex quibus omnib⁹ redditur expedita hec glo.summe. ¶ Et vt scias eūdeꝫ ordineꝫ in omnibus alijs glo.summarijs aliarum causarum sequētiꝫ ⁊ questionum earundeꝫ me etiam seruaturum fore ꝓmitto. ¶ Nunc capio alias glosas eiusdē q̄stiōis nostre particulares ⁊ notabiles. ¶ Et primo notabis glo.in dicto.c°. qui studet in verbo a cōmunione que voluit ꝙ etiam symoniacus pro sola voluntate excōmunicandus est. ¶ Insuper habes glo.in dicto.c. in dices in verbo sumptus que voluit ꝙ presbyter potest pro celebratione misse accipere si est pauper nisi sit proprius sacerdos.

¶ Et etiam glo.ibidem statim sequenteꝫ in verbo elyseus.que dixit ꝙ elyseus misit lignuꝫ in aquam ⁊ natauit ferrum. ¶ In quo dicas tu ꝙ hoc habetur.iiij.Reguꝫ xxi.cap ¶ Insuper notabis glo.ibideꝫ in verbo faceret que arguit cōtra cathelanos vi faciētes. ¶ Et glo.i.c.cuꝫ paulus in verbo edificiuꝫ que dicit illud vulgatuꝫ. Debile principiuꝫ melior fortuna sequetur. sꝫ peius ē qñ principiū est debile ⁊ finis debilior. vt sepe ꝯtingit. ¶ Et glo.i.d.c.vilissimus. que dixit ꝙ si omes sunt valde periti.tamē alius doctus no est reputādus vilissimus. qa nō ē vt salomō.quasi velit dicere ꝙ pauci i eperiūt salomōes.iuxta illud Uirgilianuꝫ. pauci q̄s equus amauit.iupiter aut ardens erexit ad ethera virtus ⁊c. ¶ Et glo in.d.c.corpalia i glo.vnica.que dixit ꝙ sacramēta nō pereūt cū corpore. ¶ Et glo.i.c.detrahe in verbo aliquis que dixit ꝙ ipossibile ē ꝙ asinus bibat sacramētuꝫ.quod nota tu contra multos xpianos qui vadunt vt asini ad illud sacrum ꝯuiuiꝫ. ¶ Et glo.eandē i si. que dixit ꝙ excōicatio non transit in terciā personaꝫ.⁊ ꝙ si

quis baptizatur i littore maris ꝙ tota aqua nō ꝯsecratur. ¶ Et glo ibideꝫ in verbo creditur que dixit ꝙ mutaster baptizari potest mutus autem i totuꝫ nō. ¶ Et glo.in.c.spiritus in verbo ecce que dixit ꝙ dolt capm̄ dicitur ꝓximus puberbati. ¶ Et glo.ibidem i verbo integris que dixit ꝙ si quis baptizat etiā ludēdo formaꝫ tamē baptizat nisi omia iocose faciat.qꝛ tunc secus esset. ¶ Et glo.i c.si quis i verbo separauerint. que dixit ꝙ maritus sciens se cōsanguineū vxoris debet abstinere ab eius thoro etiaꝫ si episcopus sibi mādaret cōtrariuꝫ ⁊ etiam si eum excōmunicaret quod est plus. pacienter ferat cum nō ligetur apud deum ¶ Et glo.in.c. super ueniente in verbo noctis que dixit ꝙ conciniuꝫ gallicinium ante luceꝫ.⁊ ꝙ sunt quattuor partes noctis. ¶ Et glo in c. propheta i verbo nō noui que arguit contra scolares q nunc sunt in scholis cū aliquibus.⁊ qñ sunt i patria sua dicūt nō noui vos. vel qñ aliqs ē diues dicit paupib⁹ ñ noui vos vl' quod pei⁹ est fm glo.noluit loqui cū eis. ¶ Et glo in.c vt euidenter.que dicit ꝙ aduocati seu doctores possunt allegare dicēdo solū ita dicit q̄dam lex. ¶ Sed tu dicas ꝙ licet auctor in hoc.c.euidenter dicat hoc modo in quodam loco ⁊c.voluit allegare Joh. xx.c. vbi dixit accipite spiritum sanctuꝫ ⁊c. de quibus verbis hic fit mentio in tex. ¶ Notabis ēt glo. in.c.xps in verbo loculis que arguit contra seruitores infideles. ¶ Sed tu adde ꝙ hec idem in.§.ad hec.xx.qōe prima ⁊ infra de penit.dis.prima.§.hoc idē. ¶ Signabis etiam glo.i.d c.dictū i ver.ꝓdesse que dixit ꝙ si sacerdos cantat missaꝫ vt deus perdat aliquos cuꝫ reverā cōficiat sacramētuꝫ tamen puniri debet. ¶ Et glo.in.c.ꝙ quidam i verbo exhorruit in fi. que voluit ꝙ si quis ꝑter auctoritateꝫ principis adeptus est cinguluꝫ militie ⁊ postea recōcilietur ipsi pricipi non est reiterādus caracter in eo. ¶ Et glo in.c. baptizandis i verbo molliantur que dixit ꝙ si sacerdos non vult baptizare aliquem sine pecunia ⁊ est baptizandus in necessitate potius debet permitti mori sine baptismo q̄ꝫ q̄ detur sibi pecunia verum est ꝙ dicit ibi glosator ꝙ ipse potius daret pecuniam q̄ꝫ sic dimittere illuꝫ mori sine baptismo. ¶ Et glo. in.c.si qui i verbo probare. que dixit ꝙ vbicunqꝫ dispensatur cum ꝑlato cuius crimē erat occultū debet fieri i occulto ne ifamet ¶ Et glo in.d.c.estote in verbo sacros.que ponit an pupillus doli capax obligetur voto ⁊ sacramento vel religione. Et concludit in primis duobus ꝙ sic. ¶ In vltimo vero ꝙ non.⁊ allegat hec glo.tex.in.§.cum ergo infra.xx.vij.q.ij. ¶ Et ex hijs redditur expe

dita hec q̄stio prima huius prime cause cu⁊ diuisionibus ⁊ decisionibus ⁊ cum supplectionibus ⁊ additionibus necessarijs. ⁊ cu⁊ annotatione eorum omnium que tam in tex. q̄⁊ in glosis notari meruerunt. ⁊ cum expeditione ⁊ diuisione glo. summarie ⁊ ita deo dante in vnaquaq⁊ causa ⁊ questione sequentibus procedemus.

¶ i. q. ij.

Sequitur ¶ Hec est secunda questio huius prime cause. ¶ In qua queritur. an pro ingressu monasterij pecunia sit exigenda vel exacta persoluenda. ¶ In quo magister arguendo hincinde ad partes tandem concludit q̄ non est exigenda ⁊ exacta persolui debet. tex est in. c. placuit. in. c. quam pio. in. c. nullus. in. c. sicut. in c. clericos. in. c. si quis. in. c. sacerdos. ⁊ in. c. clerici. ⁊ in. §. multorum eadem questione. ¶ In qua habes notare aliqua. Et primo ex tex. in dicto. c. quam pio ibi scimus equidem quia omne datum optimu⁊. ⁊ omne donum perfectum desursum est descendens a patre luminu⁊. ¶ In quo adde tu quod hoc habetur Jacobi primo. c. ⁊ in. c. tua nobis extra de decimis. ¶ Insuper notabis text. in dicto. c. sicut ibi eius oblatio nullam culpe maculam ingerit que non ex ambientis petitione processit. ¶ Et ibidem in fine iudicium sibi manducant ⁊ bibunt. ¶ Et text. in dicto. c. pastor ibi non debet aliquid derogare. quando quidem nihil aliud sit habentibus dare q̄⁊ perdere. ¶ Et tex. in dicto. c. si quis ibi perfecto perfectior est ille qui se mundi rebus expoliat. aut qui cu⁊ nihil habuit nec habere desiderat. q̄⁊ ille qui ex multis que possidet ecclesie aliquid prestiterit ac se de eo quod prestiterit forsitan iactat. ¶ Et tex. in dicto. c. sacerdos ibi ad ea accipienda nō eos cupiditas ducit. s⁊ viuēdi necessitas cogit. ¶ Et ibidem qui sacrario operant̄ que de sacrario sunt edant. ¶ In quo vltimo adde q̄ hoc habetur per paulum prima ad Corinthios. viiij. c. ¶ Insuper notabis tex. in. d. c. sacerdos ibi quid est aliud de euangelio viuere nisi laborantem inde vbi laborat necessaria vite percipere ⁊c. ¶ Ex quibus habes ea que concernunt littera in hac questione. ¶ Preterea habes glo. prima⁊ summe que potest diuidi in tres partes. ¶ Primo ponunt̄ in ea aliqua iura probantia partem negatiuam huius questionis concludendo tamen prout supra dixi in principio in decisione. ¶ Secundo limitat p̄dicta non procedere vbicunq⁊ monasterium esset valde tenue per text. in. c. si quid propter infra ead. ¶ Tercio refert aliquas opiniones contrarias citra veritatem predicte limitationis. ea ibi nisi forte. tercia ibi hoc tamē videtur reprobare ⁊c. Et hec est intentio huius glo. summe que non multū se extendit prout ex ea apparet. ¶ Insuper notabis glo. notabilem in. d. c. sicut in ver. vidue que dixit q̄ vidue sicut a viris ita a rebus ⁊ amore mundi sunt destitute ⁊c. ⁊ hic non sunt alia nota digna pro nunc.

¶ i. q. iij.

Sed adhuc ¶ Hec ē tercia questio hui⁹ prime cause. ¶ In qua queritur etiā an emere ingressum vel prebēdas ecclesie sit symoniacu⁊. ¶ In quo dicitur q̄ sic tex. est in. c. audiuimus. ⁊ in. c. si quis dator. ⁊ in. c. si quis episcopus. in. c. quesitum. in. c. totum. in c. si quis obiecerit. in. c. saluator. in. c. ex multis. in. c. vendentes in. c. non solum in. c. peruenit. in. c. altare. ⁊ in. c. si quis ea. questiōe. que habet omnimodam cōformitatem cum prima questione in hac pª cā supra formata ⁊ pariformiter deciduntur. Et vt vtar verbis Gratiani in. §. fi. huius q̄ōis pactum factum est de secūda ⁊ tercia questione quid sacri canōes īde diffiniāt auctoritatibus hicinde ī medium per eum adductis. ¶ In qua tercia questiōe notabis aliqua. ⁊ primo ex tex. in dicto. c. si quis dator ibi rationis vigore cogitur quod iniuste recepit restituere ⁊ quicquid turpis lucri gratia acceperit nō tenere. ¶ Et tex. i. d. c. si quis ep̄us in fi. ibi dignum ē vt sicut episcopatum gratis accepit ita mēbra eiusdem ep̄atus gratis distribuat. ¶ Et tex. i. d. c. totu⁊ ibi totu⁊ quicquid habent homies ī terra omnia quorum dn̄i sunt pecunia vocatur seruus vas agger ⁊c. ¶ Et ibide⁊ statī⁊. ideo autem pecunia vocata ē. q̄z antiqui q̄cquid habebant ī pecoribus habebāt. ¶ Et tex. ī. d. c. saluator ibi circa finem seculi pseudo xp̄os ⁊ pseudo p̄phetas surgere ⁊ multos seducere ⁊ fideles suos ī mūdo multas habituros pressuras ⁊c. ¶ In quo adde tu q̄ hoc habetur Mathei. xxiiij. c. ⁊ etiam Marci. xiij. ¶ Insuper notabis tex. ī. d. c. saluator ibi oportet esse hereses vt q̄ p̄bati sunt māifesti fiāt ⁊c. ¶ In quo adde q̄ hoc habet̄ p̄ paulū p̄ia ad Corinth. xi. c. ¶ Preterea cōsiderabis eūdem tex. i. d. c. saluator ibi oportet nos ex aduerso ꝯsurgere ⁊ murum ponere pro domo israel. ¶ In quo adde etia⁊ licet hic nō dicat̄ q̄ hoc habetur Ezechielis. xiij. c. ⁊ in. c. sit rector. ī. xliij. dis. ¶ Ulterius videbis text. i. d. c. saluator ibi per multas tribulatiōes oportet nos intrare in regnum dei quoniam non sunt condigne passiones huius temporis ad futuram gloriam ⁊ cetera. ¶ In quo etiam

adde tu quod habetur per paulum. Fa ad Cor.
x.c. et per eundē ad romanos. viij.c. ¶ Pre-
terea notabis eundez tex. ibi. spiritus sanc-
tus disciplie effugiat ficti. ¶ In quo adde
quod hoc habetur ad litteram Sapientie. primo
c. et .§. prima. q.i.i.c. per Jsaiā et infra de cō
secra. dis. iiij.c. ostenditur. ¶ Insuper notab
eundē tex. ibi vos fecistis domū patris mei
domū negociationis et speluncam latronum.
¶ In quo adde etiam quod hoc habetur Isai.
lvi.c. ¶ Insup tene menti tex. in.d.c. ex mer-
tis ibi qui aliquid male accepit vt bene dis-
pensēt potius grauatur quam iuuet etc. ¶ Nūc
condescendo ad glo. et primo capio glo. pri-
mā summe quā diuido i tres partes. ¶ Pri
mo ponit duo membra. quorum vnum dicit
esse expeditum. s. an liceat capere aliquid pro
ingressu ecclesie de quo dictum fuit in.q. pro-
xime precedenti. ¶ Secundo ponit secūdū
membrum. et in eo distinguit inter emptionē
prebende et emptionē fructuum. nam prima
emptio regulariter prohibetur. sa vero permit
titur per tex. in.c. fi. extra ne prela. vic. suas
¶ Tercio et vltimo ponit vnam limitationē
ad supra proxime dicta de fructibus preben
de quos licitum est emere. naz hoc fallit quā
emerentur in principio ordinationis pro tan
to tempore quo viuat. nam isto casu non va
let tex. est in.c. si quis obiecerit infra ea. Fa
ibi sz expeditur hic. tercia ibi nisi quis eme
rit forte fructus etc. ¶ Insuper habes glo.
in dicto.c. quesitu in ver. redemptione que
dicit quod vbicunqz scit aduersarium eius cre-
dere se ius habere. potest redimere vexati-
onem suam etc. ¶ Insuper habes glo. in dic
to.c. vendentes in verbo debitam el primo
que dicit quod theologi et decretiste possunt ca-
pere aliquid ex doctrina sua. et quod salariū
debetur aduocatis in principio anni. et quod
salarium non potest excedere summam cen
tum ducatorum. ¶ Ex quibus omnibus nūc
habes ea que vtiliter et necessario dici pos-
sunt i hac tercia questione quo ad tex. et glo
sas cū additōibus et supplectōibus oportunis

¶ i. q. iiij.

n **Hanc ergo** ¶ hec ē. iiij. q. principalis hu-
ius prime cause in qua queritur an
filius sit reus criminis quando eo
ignorāte pater pro eo cōmisit symoniā in q̄
breuiter dicendū ē quod nō tex. est in.c. nullus.
in.c. placuit. in.c. qui apud et in.c. q presula-
tus. et in.l. crimen. et in.c. iudei. et in.c. iaz ita
qz. et in.c. hominis. et in.c. non imputantur e.q
¶ Tamē hoc procedit si filius fuit ignorās vt
in iuribus. s. dictis. ¶ Sed sciendum quod non
omis ignorantia peccati excusat. sz illa, que
est facti nō autē iuris. tex. est in. §. notandū

ea. q. ¶ In qua questione habes notare ali
qua relatu digna. et primo ex tex. i dicta. l. cri
mē vel pena paterna. Nullam maculam fi-
lio potest ifringere. ¶ Et tex. in.d.c. iam ita
qz ibi anima que peccauerit ipsa morietur
etc. ¶ In quo vltimo adde tu quod hoc habetur
Ezechielis. xviij.c. et cōcordat tex. ifra de con
secratio. dis. iiij. in.c. queris. ¶ Insuper no-
tabis tex. i dicto.c. hois ibi nocere enim vel
adiuuare nesciunt ea que vel a bono corrū-
pere vel a malo permutare nō possunt etc.
¶ Et ibidem Ego sum deus zelotes visitās
peccata patrum i filios vsqz i tertiam et quar-
tam generationem etc. ¶ In quo adde tu quod
hoc habetur ad litteram Exodi. xx.c. ¶ In-
sup notabis tex. in §. itē pctō ibi pctō ciuiuz
iherico thesauri anathematizati leguntur.
¶ In quo adde quod hoc habetur Josue. vi.c
vbi dicitur fratresqz vrbi hay. sicut fecisti ihe
rico et regi eius. ¶ Et ibidem Achor qui re
gulam auream. et quedam alia preciosa fura
tus est etc. ¶ In quo adde quod hoc habetur ad
litteram Josue. vij.c. circa fin. ¶ Et ibidem
statim peccato amalechitarum animalia eo
ruz iussa sunt iterfici ¶ In quo adde quod hoc
habetur primo Reguz. xv.c. ¶ Insuper no
tabis tex. ibidem item peccato egiptiorum pos
sessiones eorum grādini tradite etc. ¶ In q̄
adde quod hoc ad litteram habetur Exodi. vij
et. viij.c. ¶ Et ibidē itē peccato achor pleba
israelitica in manibus hostium tradita ē etc.
¶ In quo adde quod hoc habetur Josue. vij.c
de quo supra et etiam habetur primo Regū
iiij.c. ¶ Et ibidem statim peccato filiorum ely
populus in manibus philistinorum corruit.
¶ In quo dicas quod hoc ad litteram habetur
iij. Regum. xviij.c. ¶ Et ibidez peccato ple
bis prophete ducti sunt captiui etc. ¶ In q̄
adde quod hoc habetur primo Regum. iiij.c. et
illi prophete fuerunt daniel et multi alij de quibus
ibi hr et fcā ē plaga magna nimis et ceciderunt
de isr ael. xxx. milia peditū et archa dei capta
ē etc ¶ Preterea notabis tex. i.d. §. itē pecca
to ibi scelus est quasi idolatrie nolle acquie
scere. ¶ Et etiam notabis tex. in. §. his ita
respondetur in ver. in illis puniētur quorū
felicitate detinebātur etc. ¶ Et ibidem sicut
filij israel diu portantes peccata sacerdotuz
tādem cuz eis ceciderūt in manus hostium.
¶ In quo adde quod hoc habetur ad litterā pri-
mo Regum. d. iiij.c. ¶ Et ibidē statim item
dauid populū numerauit quo peccatato gla
dius domini deseuit i populo. ¶ In q̄ adde
quod de hoc habetur ad litteram secundo Re-
gum vltimo. cap. et primo Paralipomenon.
ix. cap°. ¶ Notabis etiam ibidem statim in
lata gente gloria principis est in diminutiōe
plebis contrictio principis. ¶ In quo adde quod
hoc habetur

hoc habetur Prouerb. xiiij. c. post medium. vbi dicitur i multitudine populi dignitas regis in paucitate regis ignominia principis ⁊c. ¶ Et ibidem statim. Paruulos sodomitarum nō excusauit ignorantia quin pro patrum scelere celesti igne ꝯsumerent. ¶ In quo adde ꝙ hoc habetur Genes. xix. c. ⁊ infra. xxiiij. q. i. in prin. ¶ Et ibidem statim Item Cham peccante filius eius maledicitur. ¶ In quo adde ꝙ hoc habetur ad lr̃am Genes. ix. c. ⁊ s. xxxv. dist. in. c. sexto die. ⁊ infra. ij. q. vij. c. sententia Cham. ¶ Et ibidem. Achab quoqꝫ peccante posteri eius regis solium amiserunt ⁊c. ¶ De quo dicas ꝙ hoc legit. iij. Regū. xxi. c. ¶ Ulterius notabis tex. i. c. turbatur ibi turbat nauicula Petri i qua erat Judas ⁊c. ¶ In quo adde ꝙ h° hr̃ Math. xiiij c. ¶ Et ibidē statim. meritis maloꝝ nonnunqꝫ a deo boni ꝑmunt vt eoꝝ turbetur ifirmitas ⁊c. ¶ Insuper notabis tex. i. § notandū ibi si qs ifidelium vocauerit vos ad cenam qcqd apositum vobis fuerit comedite nihil iterrogātes ⁊c. ¶ In q̃ adde ꝙ h° hr̃ ꝑ Paulum prima ad Corinth. x. c. ¶ Et ibidē statiꝫ notabis. ignorantia iuris oībus adultis dānabilis est ⁊c. Et ex his ea q̃ tex. concernunt sint expedita. ¶ Capio nunc glosas ⁊ primo glosam sūme. quam diuide i quinqꝫ partes. ¶ Primo enumerat tres species penaꝝ videlicet eternā spūalem ⁊ corporalē. ¶ Secūdo pōit vtrū pēa eterna posita vni noceat alteri ⁊ dicit ꝙ nō per. c. i. infra. ea. ¶ Tertio pōit quid de pena corporali. ⁊ dicit ꝙ sic per tex. i. § item peccato infra. ea. ¶ Quarto ponit quid de pena spirituali dicens eam esse quadruplicem excōicationis iterdicti remotionis ab oblationibus ⁊ remotionis ab ordie. ⁊ dicit ꝙ omnes tres vltime nocēt alijs prima vero nō tex. est i. c. si habes. xxiiij q. iij. c. nō est extra de sponsa. ¶ Quinto decidit hanc qōem prout supra dixi i pīn. secunda ibi eterna pena. tertia ibi corporalis pēa. quarta ibi spūalis quadruplex. quinta ibi. itē si pater nesciente filio ⁊c. ¶ Ulterius habes glosam notabilem in. d. c. quia presulatus ī verbo ablata que dixit ꝙ sufficit cōqueri de possessione licet expresse nō petatur restitutio. ¶ Et glo. ibidē i verbo canonica que dixit ꝙ si cōsanguinei alicuius clerici offendūt episcopum suum sine cōsensu clerici nō pōt priuare eum beneficio tū dicit ibi glo. ꝙ clericus non debet cōqueri de epō apud cōsanguineos suos si credit ꝙ ipsi acerbe illū tractarent. ⁊ ꝙ nō tenetur remittere actoem ī iuriaꝝ epō dūmodo ū dicat aliquid ꝯsanguineis suis ne epm̄ offendant. ¶ Preterea habes aliam glo. notabilē ⁊ magistraꝫ in. d. §. notandum que pōit multiplicem speciē ignorantie scilicet iam iuris naturalis q̃ ciuilis. ⁊ qui excusentur ⁊ qui non ab ignorantia eorum ⁊ in quibus casibus. ¶ Quam glosam tene mēti vna cum glo. fi. ibidem in verbo iuris naturalis que ponit etiaꝫ de his iuribus ⁊ quō ⁊ quando solutum per ignorātiam eorum potest repeti ⁊ quando non.

¶ i. q. v.

q **Uod vero** ¶ Hec est quinta questio huius prime cause in qua dubitat an liceat filio esse in ecclesia vel fungi ea ordinatione quā paterna pecunia ē assecutus. ¶ In qua concluditur ꝙ non nisi ex dispensatione tex. est i. c. quicunqꝫ ⁊ i. c. eos ⁊ in. c. presentium. quod est. c. fi. ea. causa ⁊ questione. ¶ In qua notabis aliqua. ⁊ prio ex tex. in. d. c. presentium ibi discretiōis que mater est omniū virtutum ⁊c. ¶ Et hic non sunt alia quo ad tex. ¶ Capio nunc glosas. ⁊ primo glo. sūme qua diuido tibi i quattuor ptes. Primo facit duos articulos i hac questione gnta. s. vtꝝ loquamur i ecclesia vel in ordine empto per patrem. Secundo declarat primū articulum. In quo cōcludit ꝙ filiꝰ nō potest retinere nisi ex gratia postq̃ꝫ dispensatum fit per tex. in. c. prio infra ea. q. ¶ Tertio declarat secundū articulum de ordine empto. ¶ In quo ꝯcludit ꝙ potest filiꝰ retinere ex misericordia p. c. fi. infra ea. ¶ Quarto ⁊ vltimo ponit quid si ipse filius fuit conscius delicti paterni i his an possit predicta retinere Et cōcludit ꝙ si loquimur in ordine non pōt retinere imo debet deponi nec pōt secuꝫ dispensari per tex. in. c. erga. s̈. qōe prima. Si vero loquimur i ecclesia ⁊ tunc deponit. sed bene potest secum dispensari p tex. in. c. primo infra ea. Sa ibi de prima qōe dicas. tertia ibi de secunda dico. quarta ibi sin autem ipse ⁊c. Nec alia habes hic nota digna quo ad tex. vel glosas supradictis exceptis.

¶ i. q. vi.

q **Uid uero** ¶ Hec ē. vi. q. i qua habes an illi qui ab eo saꝫ simoniaco ignorāter tamen ordinati sunt sint abiciēdi vel non. ¶ In quo dicas ꝙ sic rigore iuris inspecto. sed inspecta equitate non text. ē in c. si qui a simoniacis. s̈. q. i. nec in hac. vi. q. ponitur aliqua ini a ꝓbantia dictā decisionē ¶ Sed incidenter hic p magistrum Gratianum ponitur alia questio. s. de his qui offerunt pecunias nō pro ordinatōe sed pro electione an eorum electio sit viciosa. ¶ In q° dicitur ꝙ sic ⁊ talis simoniacus est. tex. est in capi. si quis. ⁊ in. c. ego. ⁊ in. c. sicut ea. qōe. Tamen hoc est veruꝫ quando electus sciuit pecuniam datā vel promissam. secus si igno

rauit.tex.ē in.§.sin autez pecunia qui est.§.
si.ead.q. ¶ In qua notabis aliqua z primo
tex.in.d.c.sicut ibi q nititur ad altiora cōde
scendere quid aliud agit nisi vt crescēdo de
crescat z ascendendo exterius interius in ꝓ
fundum descendat. Cum quo concordat etiā
tex.s.ea q.i.in c.fuerit. ¶ Hec alia habea
hic quo ad tex. z quo ad glosas.qꝛ gl. sūme
hic nō est nisi ꝙ est vnica glosella que deci-
dit hanc qōnem in vnico verbo ꝓut.s. dixi.
¶ Tamē notabis glo.in d.c.si quis in ver-
bo timore que dicit ꝙ electō viciatur non so
lum facta per timorem mortis vel cruciat⁹
corporis sed etiam ꝑ timorem verborum so
lum.quod nota ꝓ limitatione notatorum i.l.
i.z per totum.ff.quod met.cau.z in.l. inter-
positas.C.de transac.

¶ i.q.vij.

n **Unc autem** ¶ Hec ē.vij.
z vltima du-
bitatio huius prime cause que hēt
vtrūz renunciās sue heresi sit reci-
piend⁹ in episcopali dignitate vel nō. ¶ In
quo dicendū ē ꝙ non de iure sed ex dispen-
satione sic tex.est i.c.si qui.z in.c.si qs z i.c.
quīqꝫ z i.c. cauendū z in.c.cōuenientibus.z
i.§.ex hac auctoritate.e q. ¶ In qua icidē
ter etiaꝫ ponitur quō alii ratione pietatis z
ratione necessitatis z vtilitatis z pro euētu
rei multa in ecclesia alii tollerant que alias
non permitterentur tex.est in.c.hiis qui in.c.
quonia in.c.quotiens in.c.didici.i.c.dispen-
sationes .i.c. tali i.c.exierit in.c.maximū in
.c. dōati i.c.saluberrimū i. c.z si illa ea .q.
¶ In q habes colligere aliqua nota digna
Et primo ex.tex.in.d.ca.si qui ibi non debe
re eos reuertētes ea apud nos ordinationis
z honoris arma retinere quibus contra nos
rebellauerunt zc. ¶ Et tex.in.d.c.si quis ibi
scio quosdam dū essent in mūdo i multa for-
nicatione mansisse. monachos vero factos
quasi luminaria mundi resplenduisse non ta
men sacerdotiuꝫ ascendisse zc. Et ibidē. Da
uid fornicatorem z homicidam ꝑ penitentiā
recepit deus z de eo dixit. Inueni viruꝫ fm
cor meū. ¶ In quo adde ꝙ hoc hr̄ secundo
Regum.xij.c.diꝫ dixit Tu es ille vir qui fe
cisti hanc rē zc. z Actuū.xiij. z īfra.xxiij.q.
i.c.noli.z īfra de peni.dis. prima.§. deniqꝫ
z ibidem noui nisi sua eundē audientem ideo
non edificabit mihi domū qꝛ vir sanguinis ē
¶ In quo adde ꝙ hoc ad lraꝫ hr̄ Paralipo
menon.xij.c.z de cōsecra. dis.prima.c. prio
¶ Insuper notabis tex.ibidem in si.oꝫ epꝫ
esse irreprehensibilem . ¶ In quo adde ꝙ
hoc hr̄ per Paulum primo ad thimotheum.
iij.c. ¶ Insuper videbis etiam tex.in.d.c.ꝯ
uenientibus.ibi maloꝝ doctoruꝫ mala ē doc
trina.zc. ¶ Et ibidē qm̄ nō morientur filii ꝑ
patribus.sed vnusquisqꝫ in peccato suo mo
riet.de quo adde ꝙ hoc hr̄ Ezechielis.xvij.
¶ Et.iiij. Regum.xiiij.c ¶ Insuper notab
tex.i.c.ꝙ pro remedio ibi cessante vtiqꝫ ne
cessitate cessare dꝫ piter qd̄ vrgebat. ¶ Et
tex.i.d.c.quotiens ibi ꝑꝑ multitudinē iōēs
iudicare nō pōt. in vitio solet transire zc.Et
tex.in.c.dispensatōes ibi sicuti qui male na-
uigant tempestate vrgente nauiqꝫ periclitā
te anxietate quedā exonerant vt cetera sal-
ua permaneant.ita z nos cum non habem⁹
saluandoꝝ omniū negociorum certitudineꝫ
despicimus ex his quedam ne cunctoꝝ patia
mur dispendia. ¶ Et tex.i.d.c.exigit ibi re
missio peccandi dat licētiam delinquendi zc
¶ Et tex .in d.c.diabei tū ī fi.ibi quia nihil
habuit nihil dare potuit. ¶ Et tex.i.c.per il
licitam ibi.vbi vulnus infixum ē necesse est
medicinā adhibere qua īfixa sanetur macu-
la. ¶ Et tex.in.l.sancimus ibi neminem diui
ni timoris cōtemnendo iureiurādo arbitra-
mur īmemorem vt ꝓprie saluti vllum com-
modū anteponat zc. ¶ Ex quibus habes ea
que notari possunt ꝯmode i hac vltima que
stione huius prime cause. ¶ Nūc capio glo
sas,z primo glo.sūme que pōt diuidi ī duas
partes. Primo pōit decisionem huius septi-
me questionis prout.s.etiā ꝯclusi ī pricipio.
Secūdo ponit aliquos casus i quib⁹ potest
dispensari cum eo qui fuit hereticus vt reci
piatur nūc ad dignitates.i quibus tamen re
missiue loquit̄ secūda ibi.sunt tamē quidaꝫ
casus zc. ¶ Insup habeo i hac questione vl
tima glo .i.d.c.cōuenietibus i verbo vniuer
salibus que dixit ꝙ synodi vniuersales dicū
tur quibus interest roman⁹ pontifex vel ei⁹
legatus.alii āt appellātur locales ī quibus i
teruenīunt īferiores ab eis .z glo.ī.c.requi-
ritio i verbo ꝓ tempore que multum magi-
stra est loquēs de dispensatione videlꝫ quid
est dispensatō z qd sit dispensare z quod ius
sit dispensabile.z quis possit dispensare.z i
quibus casibus permittatur dispēsatio,quā
glo.perpetuo tene menti. ¶ Et gl.ī.d.c. exi
gunt q̄ dixit ꝙ qo tenetur facere elemosinaꝫ
pauperibus tamē pauper non potest aliquo
iure petere vt compellat. ¶ Et glo.i.c.ma-
ximū i verbo dignitate q̄ dixit qd si quis lap
suo est ī heresim z lata fuit sentētia de amis-
sione patronatus sui si postea reuertatur nō
recuperat ius illud patronatus.secus dicit si
sententia lata nō fuerat super eo iure. ¶ Et
ex his habes nūc expedita omnia que com
mode notari potuerunt i hac vltima questio
ne prime cause quo ad tex.z glosas cum ad
ditionibus z suppletoribus oportunis.

¶ Secunda causa.

t **Hema secūde** Cāe ex
q° elici
untur octo questiones vt ex infra di
cendis latius appebit. ¶ Quidaz
episcopus de lapsu carnis impetitur a laico
¶ Duo monaci vnus subdiaconus ꝛ duo le
uite aduersus ipm testimonium ferūt. ¶ A
metropolitano suo sentit se grauari ī ipa vē
tilatione cause. tres ex testibus ōficiunt sine
promissione illecti siue canonica examinatō
ne reprobati. ¶ Spoliatur tamē eps. qa cri
men eius notorium erat. ¶ Ex quo thema
te de octo contingit dubitari vt ex infra dicē
dis ī hac secunda causa latius apparebit. q̄
octo nō pono hic ne idem sepius repetaz. sʒ
gradatim īferius ponemus ī locis suis.

¶ ij. q. i.

q **Uod autem** ¶ Hec ē pri
ma q̄stio hu
ius secūde cause principalis. In q̄
queritur vtrum ī manifestis iudi
ciarius ordo sit requirendus. In quo dicitur
ꝙ manifesta ꝛ alia occulta bene requirūt or
dinem iudicioꝝ. sed notoria nō. Hec duo ꝓ
bantur ī. c. nos ī quēquā ꝛ in. l. iudex. ꝛ in. c.
sicut. ꝛ ī. c. nihil. ꝛ in. c. primates. ꝛ ī. c. vsus
ꝛ ī. c. in primis. ꝛ in. l. si qs in hoc genus. ꝛ ī
l. statutis. ꝛ in. c. legum. ꝛ ī. c. notum. ꝛ in. c.
nemo epns. ꝛ ī. c. nomen. ꝛ ī. c. manifesta. ꝛ ī
c. de manifesta. ꝛ ī. c. multi. ꝛ ī. c. si peccaue
rit ꝛ in. c. deus ꝛ ī. c. scelus quod est. c. fi. ea.
q. ¶ In qua habes notare aliqua q̄ mihi no
ta digna esse videntur. Et primo tex. in. d. c.
vsus ibi a me qui nullis indigeo argumentis
ꝛ oīa certissime noui sepat⁹ ꝛ diuisus ē. ꝛ lo
qtur de deo. ¶ Et tex. in. d. c. ī primis ibi in
primis regrendū est de ꝑsona presbiteri ꝛc.
pro quo facit tex. in. l. si queramus. ff. de te
stamentis. ¶ Et ibidem statim queri eduz ē
genus cause ꝛ modus probationis ꝛc. ꝛ tex.
ī. d. l. si quis ī hoc genus ibi sententia a non
suo iudice dicta nihil firmitatis obtineat ꝛ ꝓ
hoc facit. C. si a non cōpe. iudi. per totum ꝛ
ibidem. vilissimis testibus sine corporali di
scussione credi non debet. Et ibidem. senten
tia que sine scripto dicta fuerit nomen sentē
tie habere non meret. Et idem probat ī. l.
statutis que īmediate ponit post. d. l. si qs ī
hoc genus ꝑ iurislatore Gratianū hic. ¶ In
sup notabis tex. ī. d. c. notum ī fi. ibi qꝛ faciē
tes ꝛ ꝯsentientes pari pena puniunt. ¶ In
quo adde tu ꝙ hoc hꝛ Leuitici. xx. c. vbi po
nunt multa exempla ꝓhibitiua. ꝛ facit ad h°
tex. ī. c. oēs. xxvi. q. iiij. ¶ Insuper notabis
tex. ī. c. ꝑ in fi. ibi quod vobis nō vultis fieri
alteri facere nolite de q̄ dixi. s. ī pria di. ꝛc.
¶ Preterea notabis tex. ī. d. c. manifesta ibi
māifesta accusatōe nō idigēt ꝛc. ¶ Et tex. ī
d. c. de manifesta ī fi. ibi ī vna eandemqꝫ cā
nullus simł esse pōt accusator ꝛ iudex. ¶ Et
tex. ī. d. c. multi ibi multi corrigūtur vt Pe
trus. multi tollerant vt iudas ꝛc. ¶ Et text.
ibidem ī verbo sanis nō est necessarius me
dicus. sed male habentibus. non enim veni
vocare iustos sed peccatores ad penitentiā
¶ Et ibidem qa sepe falso ī quoqꝫ crīa no
minātur. ¶ Et tex. in. d. c. si peccauerit ibi si
peccauerit in te frater tuus corripe eū inter
te ꝛ ipm solum. ¶ Et ibidem distribuite tē
pora vt ꝯcordet scriptura. ¶ In q° adde ꝙ
hoc habet ꝑ Paulū p^a ad Corin. vi. c. ¶ In
super notabis tex. ibidē ī ver. nos nō admo
nimus. sed ī secreto arguimus vt vbi ꝯstrin
git ibi moriat ꝛc. ¶ Ulterius notabis tex. ī
d. c. deus omnipotens. ibi cuꝫ omnia nuda ꝛ
aperta sint oculis eius. mala tamen sodome
noluit audita iudicar antequā manifeste co
gnosceret que dicebātur. ¶ In quo adde ꝙ
hoc ad lraꝫ hꝛ Danielis. xiij. c. ꝛ ꝑ Paulū ad
Hebreos. iiij. c. ¶ Insup notabis tex. ibidē
in vers. deus oīpotens cui nihil est abscondi
tum sed oīa ei manifesta sunt antequaꝫ fiant
ꝛc. ꝛ supra proxime dictum fuit. ¶ Et ibideꝫ
Mala proximoꝝ non prius quisqua ꝑsumat
credere q̄ꝫ ꝓbat. Et ibidē stati nolite iudicar
ꝛ nō iudicabimini ꝛc. ¶ Et ibidē Sodomorū
mala quoꝝ clamor vsqꝫ ad celū peruenerat
ꝛc. ¶ In quo adde ꝙ hoc hꝛ ad lraꝫ Genes.
xviij. c. vbi dixit dominus. Clamor sodomoꝝ
multiplicatus est ꝛ peccatum eoꝝ aggraua
tum est nimis ꝛc. ¶ Insuper notabis tex. in
d. c. deus oīpotens ibi. peccatores quibus ī
cognita sunt iudicia dei ꝛc. ¶ Ex quibus oī
bus hēs nunc ea q̄ circa textū huius prime
questionis dici possunt. ¶ Nunc capio glo
sas nota dignas ꝛ primo glo. sūme que diui
di pōt in septem partes principales. primo
ponit decisionem huius prime q̄ōnis prout.
s. latius dixi ī principio huius secunde cause
¶ Secūdo enumerat tres species sententia
rum. s. diffinitiuā interlocutoriā ꝛ preceptuꝫ
¶ Tercio ponit vtrū sententia diffinitiua re
qrat ordinem iuris ꝛ eo nō seruato corruat.
¶ In quibus ꝯcludit ꝙ sic per tex. in. §. dif
finitiua ifra questione. vi. ¶ Quarto ponit
quot sint ordines iuris. ¶ In quo breuiter
ꝯcludit ꝙ sunt duo. vnus qui est de substan
tia. alius vero nō. Quinto ponit vtrum sen
tentia interlocutoria requirat ordineꝫ iuris.
¶ In quo cōcludit ꝙ sic. tamen dicit ꝙ etiā
eo nō seruato valet per tex. ī. c. sacro de sen
ten. excō. ꝛ per. c. nomen infra. ea. ¶ Sexto
ponit quid ē sentētia ꝓcepti. In quo ꝯcludit
ꝙ est vbicunqꝫ iudex precipit aliquid alicui
sine cause cognitiōe. Septimo ꝛ vltimo enu
merat aliquos casus in quibus in sententijs

non requiritur ordo iuris. sa ibi ꝛ notanduȝ
est. tercia ibi ꝛ si sententia diffinitiua. quarta
ibi hec tamen scias ꝙ duplex est. quinta ibi
item sententia interloquutoria. sexta ibi sen
tentia precepti. septima ꝛ vltima ibi a pre-
dicta tñ regula pleriqȝ doctores excipiunt.
¶ Insuper notabis glo. in. d. c. in primis in
glo. prima que dixit ꝙ cause pauperum pri⁹
tractande sunt q̃ȝ cause diuitum. ¶ Et gl. ibi
deȝ i verbo lenioris. que dixit ꝙ mala fides
defuncti nõ nocȝ singulari successori sed vni
uersali sic. ¶ Et glo. ibidem i verbo expẽdis
se que dixit ꝙ nullus i principali causa debȝ
regulariter ꝯdemnari in expensis postq̃ȝ iu
rauit de calũnia cũ p̃sumat bona fide litigar̃
ꝛ ita dixit tener̃ doctores legũ. ꝛ ita dicit sua
ri de facto i hac nostra ciuitate Bononie. sȝ
bene sm glo. in cã appellatõis q̃libet condẽ
natur i expensis. ¶ Insuper notabis gl. ibi-
dem i verbo p̃sente q̃ dixit ꝙ sicut testimo-
nia debent stare in secreto ita ꝛ interrogatõ
nes que fiunt i secreto ꝛ ita dicit seruari de
fctõ Bononie. ¶ Et gl. ibidem i verbo que
rendũ q̃ dixit ꝙ iudex ex officio suo dȝ inqui
rere de opinione testiũ. Et glo. ibideȝ i v̾bo
lex q̃ dixit ꝙ stam⁹ legibus canonizatis. qḋ
nota. qꝛ sunt multe leges canonizate i hoc li
bro put. s̄. vidisti ꝛ ĩfia. videbis in processu
huius operis. ¶ Et notabis ẽt glo. in. l. prohi-
bentur i verbo ad annonam q̃ dixit ꝙ femi
na admittit̃ ad crimẽ suspecti tutoris denun
ciandũ neqȝ tenetur isto casu se iscribere ad
penã talionis. ¶ Et glo. in. c. manifesta q̃ po
nit qḋ sit notoriũ ꝛ manifestum ꝛ multũ ma
gistraliter in hoc locuta est. ¶ Et glo. in. d. c.
si peccauerit i glo. prima q̃ dixit ꝙ ẽt p̃sone i
fames ꝛ criminose admittuntur ad denucia-
tionem euangelicã fiendã dũmodo bono ze
lo denuncient. Sed plus dixit glo. ibidem i
verbo zelantibus ꝙ vbicunqȝ qs denunciat
ꝛ prosequitur suam iniuriã admittitur etiam
si denũciat malo zelo. ¶ Et ex his habes ex
pedita oĩa q̃ respiciũt hanc primã q̃õeȝ scđe
cause principalis quo ad tex. ꝛ glosas.

¶ .ij. q. ij.

q **Uod autem** ¶ Hec ẽ. ij.
questio hu⁹
secunde cause principalis. ¶ In q̃
dubitatur vtrum spoliatus ab aliq̃
sit iudicandus. In quo dicendum est ꝙ nõ sȝ
ante oĩa restitui dȝ. tex. ẽ in. c. antiquitus. ꝛ
in. c. omnes. ꝛ in. c. nullus. ꝛ i. c. i scripturis
ꝛ in. c. nullus. ꝛ in. c. preceptum quod ẽ. c. fi.
ea. q. ¶ In q̃bus ꝯcluditur vt dixi ꝙ spolia
tus ante oĩa dȝ restitui. ¶ In qua q̃õe secũ-
da notabis aliqua. Et primo notabis tex. in
d. c. nullus el ko. ibi null⁹ potest ꝓuocari aut
iudicari anteq̃ȝ oĩa sibi ablata ꝛ oĩa iura sua
i integrũ restituant̃ nec ꝓ nũc i tex. sunt alia
Et ẽt glo. sũme nihil aut parũ hȝ. nam tantũ
modo ponit que sit dria inter hanc secundaȝ
q̃õnem ꝛ illam que hr̃ inferius. iij. q. prima
q̃ videtur i idem sonare. nam sm glo. hic pe
titur restitutio per modum exceptiõis ibi ve
ro p modũ actionis ꝛ i hoc differũt. ne pos
sint redargui de sup̃fluitate iste q̃ões. ¶ In-
super habes glo. i. d. c. antiquitus. que dixit
ꝙ exceptio spoliationis est dilatoria. ꝛ sic dȝ
opponi ante litem ꝯtestatam. ¶ Et ibideȝ ẽt
ẽ alia glo. i verbo restituat que docet spolia
tũ praticã i petenda restitutiõe. Et hic nõ sũt
alia i tex. vel glo. que notari mereãtur.

¶ .iij. q. iij.

q **Uia autem** ¶ Hec est. iij.
questio huius
secũde cause qua queritur qua pe
na sint feriendi q̃ i accusatõe vl' te
stificatõe deficiũt. ¶ In q̃ ꝯcludit̃ ꝙ ẽ pena
calumnie. ꝛ de hoc hr̃ in. l. fi. C. de accusat.
que est hic canonizata. Sȝ sȝ aliquos est pe
na taliõis. put est tex. in. c. calũniator. ꝛ in. c.
qui nõ ꝓbauerit. ꝛ i. c. si q̃s ep̃us. ꝛ in. c. pau
luȝ. ꝛ in. c. hentericum. ꝛ in. c. si quẽ. ꝛ i. c. pua
ricator ea. q. ¶ In qua habes notare aliq̃
ꝛ primo tex. in. d. c. calũniator. ibi. calũniator
si in accusatione defecerit taliõeȝ accipiat.
¶ In q° adde tu ꝙ hoc habet̃ Deutro. xix.
c. i fi. vbi ad l̃raȝ dicit deus oĩpotẽs nõ mise
reberis eius. sȝ aĩaȝ pro aĩa oculuȝ ꝓ oculo
dentem pro dente manuȝ pro manu pedem
pro pede exiges ꝛc. ¶ Insup notabis tex.
in. d. c. henteriũ ibi quãq̃ȝ aĩas p pñiaȝ suãr
possim⁹ ĩfamiã v̾o abolere ñ possum⁹. ¶ Et
ibidẽ. cũ m̃rimonia hodie regantur iure po
li ꝛ ñ iur̃ fori. ꝛ iur̃ poli mortuo viro mulier
soluta est a lege viri ꝛ nubit cui vult. ¶ In
quo adde tu ꝙ hoc habet p Pauluȝ prima
ad Corinth. iij. c. ¶ Insup etiã notabis tex.
in. d. c. si quẽ penituerit ibi. facti questio i ar
bitrio ẽ iudicantis ꝛc. ¶ Et ibidẽ stati teme-
ritas cui facilitatis veniam ꝯtinet. ꝛ incõsul
tus calor calũnie vicio caret. pro quo. l. q̃cq̃d
calor. ff. d reg. iur ¶ Ulteri⁹ notab tex. i. d.
c. p̃uaricator i. v̾. p̃uaricator si p̃l'ra criã eidẽ
ĩtulerit singulorum debet abolitionem petere.
¶ Et ibidẽ destitisse eũ accipim⁹ q̃ totũ ani
muȝ agendi deposuit ꝛc. ¶ Et tex. in. l. idul-
gentia que ẽ canonizata p magistrũ ibi resti
tuo te in itegrum ꝛ ꝓuincie tue ꝛ honoribus
ꝛ ordini ꝛ ceteris oĩbus restituere ꝛc. ¶ Ex
q̃bus nũc hẽs ea que circa tex. necessaria ꝛ
vtilia fore vident̃. ¶ Nũc ꝯdescẽdo ad glo
sas. ꝛ p̃ capio glo. sũme quã diuido tibi i oc-
to ptes pricipales. ¶ Primo ponit vtꝝ accu
sans aliquem p errorem puniat̃. ¶ In quo
glo. tȝ ꝙ nõ nec etiam efficit̃ ĩfamis. ¶ Se

cundo ponit qd si quis accusauit quez calore verecundie. ⁊ idem dicit esse qd in primo proximo casu precedenti. ¶ Tertio ponit quid si quis accusauit quem temeritate. ⁊ idez dicit q in precedentibus pclusum est dūmodo impetrata fuerit quecunqz abolitio in tribus casibus. s. enumeratis. ¶ Quarto ponit qd si quis accusauit quez per calumniā. ¶ Quinto quid si p preuaricationē. ¶ Sexto quid si p tergiuersationem ⁊ in oībus istis tribus vltimis casibus dicit qd punitur quis arbitrio iudicis tex. ē in. §. notandum infra ea. qōne ¶ Septimo ponit qd differunt calūniator preuaricator ⁊ tergiuersator concludens q differunt ī pena vt in ea. ¶ Octauo ⁊ vltimo ponit qua pena puniātur testes deserentes testificationem vel deficientes ī ea. ¶ Et ī hoc glo. pcludit q puniuntur pena talionis per. cm. nihilominus. īfra. ij. q. viij. Pa. ibi aut calore iracūdie. tercia ibi seu temeritate. quarta ibi secus si est calūniator. quinta ibi vel preuaricator. sexta ibi vel tergiuersator. septia ibi sed differūt. octaua ⁊ vltima ibi testes ēt ⁊c. ¶ Insuper notabil glo. in. c. si quis ī verbo tractandi. que tenet non esse dandas īducias accusatori. ¶ Et etiā glo. in. d. c. preuaricator ī verbo oībus que pcludit q de iure canonico non pōt transigi super aliquo crimīe qz de iure nullum crimē irrogat penam sanguinis. ⁊ de iure canonico omne crimen publicum ē. quod nota p limitatione. l. transigere C. de transac. ⁊. l. i. ff. de publi. iudi. ⁊. l. i. ff. de priua. delic. ¶ Ex qbus oībus habes ea q̄ vtiliter ⁊ necessario hic dici possunt ī hac pa qōe tercia huius secunde cause.

¶ ij. q. iiij.

q **Uod vero** ¶ hec ē. iiij. qō huius secūde cause principalis que habz vtrqs sit pdemnādus testimonio duorum. ¶ In quo breuiter pcluditur qd sic nisi simus in casibus ī quibus lex requirat maiorem numerū testiuz vt ē ī pdemnatione cardinalium ⁊ epōꝝ ⁊ alioꝝ presidentium text. ē i. c. placuit ⁊ i. §. ex pmissis ⁊ i. c. presul in. c. nullam qd est. c. fi. ead. q. ¶ In qua collige aliqua relatu digna. ¶ Et primo ex tex. ī principio huius qōis ibi scriptum est qm̄ duoꝝ hominū testimoniū verum ē. ¶ In quo add q hoc hr̄ iohānis. viij. c. ⁊ per Pauluz. ijª. ad Corinth. xiij. c. ⁊ per eundem ad hebreos. x. c. ¶ Insuper notabis tex. in. d. c. presul ī fi. ibi testes autem ⁊ accusatores sint sine aliq ī famia ⁊c. ¶ Insuper hēs ēt hic glo. summe quam diuido tibi ī duas ptes. ¶ Primo decidit qōem hanc put. s. dixi in prin. ¶ Secūdo enumerat aliquos casus speciales ī qbus requiritur maior numerus q̄z duoꝝ testium. secunda ibi tres testes requirūtur ⁊c. ¶ Et insup habes glo. in. d. c. presul in verbo epōrum q̄ dixit q licz cardinalis presbyter non possit deponi nisi cum sexaginta quattuor testibus tamen papa pōt deponi cū duobus testibus tantum. ¶ Et in hoc fm glo. ipe ē deterioris conditionis qz ipe sine cōparatione aliorum creatus est. ⁊ ideo sine spe venie cōdemnandus est vt dyabolus. ¶ Insuper notabis etiam glo. in. d. c. nullam in verbo falsum que ponit q dz iurare regulariter testis vz de veritate dicēda. ⁊ p vtraqz parte nec amore nec odio. nec pprio pmodo ispectis. ⁊ dicāt. qcqd nouerit ēt non iterrogati. ¶ Et ex hijs hēs nunc ea que cōcernunt hāc quartam questionem principalem.

¶ ij. q. v.

d **Eficientibus** ¶ hec ē. v. questio huius se cause q̄ hz vtrū deficientibus accusatoribus reus sit cogendus ad se purgandum. ¶ In quo dicendum est q sic si iā est ifamatus apud bonos ⁊ graues viros alias autē non tex. ē ī. c. si quis presbiter in. c. presbiter ⁊ ī. c. hz. in. c. mēnam ī c. quāto in. c. que de cā in. c. mandastis. in. c. accusatum in. c. super cā ⁊ ī. c. si legittimi ī. c si mala fama ī. c. auditum ī. c. oibus ī. c. sepe ⁊ in. c. interrogatum in. c. statuit ī. c. si episcopo ea. q. ¶ In qua habes aliqua notabilia colligere. ¶ Et primo ex tex. in. d. c. si quis presbiter ibi manus per quaz corpus ⁊ sanguis xpi pficitur iuramento polluetur absit ⁊c. ¶ Et ibidem nolite iurare oio sit autem sermo vester est est non non q aūt hijs habundantius est a malo est. ¶ In quo adde tn qd hoc habetur Mathei. vi. c. ¶ Insup notabis tex. in. c. presbyter in fi. ibi illuz testez pferas de inocētie tue puritate cui nuda ⁊ aperta sunt omnia. ⁊ loquit de deo. ¶ In quo adde tn q hoc habetur Danielis. iij. c. ⁊ p Pauluz ad hebreos. iiij. ⁊ est tex. s. ea. q. ī c. deus oipotens. ⁊ ī. c. erubescat. s. xxxix. di. ¶ Ulterius notabis tex. in. d. c. hz ibi hz hoc proprius antiqui hostis inuidia q eos quos improborum actuum ppetrationem deo sibi resistente dicere non vz opiniones eoruz falsa ad presens simulando dilaceret. ¶ Insup notabis tex. in. d. c. mēnam ibi sicut dignum erat si in aliquo reus extiterit culpam in eo canonice puniremus ita dignum non fuit vt eū adiuuante inocentia diutius retinere vel in aliquo afficere deberemus. ¶ Et ibidem statim fabricante dyabolo hec omnia facta sunt inuidia. ¶ Et text. in dicto. caº. quanto ibi sicut in contumacia persistentibus seueros nos esse conuenit ita humiliatis ⁊ penitentibus locum venie negare non debemus

¶ Ulterius signabis text. in dicto. c. consulisti ibi ꝙ sanctorum patrum documēto sancitum est superstitiosa superstitione nō est presumendū. ¶ Et tex. i. §. hoc autem vbi ponitur quidam modus prisco tēpore tradit⁹ maritis dubitantibus ne vxores eorū ꝯmisissent adulterium. nam ad sacerdotē eas adducebant. ⁊ super caput earū fundebant aque cū adiuratione maxima. ex quo hoc detegebatur si erāt culpabiles vel nō ⁊c. ¶ In quo dicas tu ꝙ hec habētur. Numeri. v. cap. i versiculo vt cuius vxor errauerit maritum ⁊ cōtemnēs dormierat cum alio marito ⁊c. quis modus si hodie seruaretur. ¶ O quot detegerētur adultere. o quot adulteri quos credimus ēe Joh. baptistam. ¶ Et ex his habes nūc ea que circa tex. cōueniunt. ¶ Nūc prosequor glosas. ⁊ primo capio glo. sūme quā diuido tibi in septem partes. ¶ Primo ostēdit ordinem Gratiani magistri in hac qōne. ¶ Secundo ponit de vulgari purgatione ꝯcludens ꝙ reprobatur tanq̄ inuenta a dyabolo ¶ Tertio ponit de purgatione canonica dicens ꝙ ista habet locum cum deficiēte accusatore reus laborat īfamia. ¶ Quarto ponit vtrum fama orta a detractoribus operetur aliquid ¶ In quo dicit ꝙ nō. ¶ Quinto ponit qd de fama orta ab inimicis. ¶ In qua idem ꝯcludit ꝙ. s. prime. ¶ Sexto ponit quota manu fiat purgatio. ¶ In quo cōcludit ꝙ epus. xij. sacerdos vero. vij. dyaconus. iij. subdyaconus vero vel inferior sola manu. ¶ Septimo ⁊ vltimo ponit. an purgatio debeat fieri. publice vel priuatī. ¶ Et in hoc tā ꝙ si quis est publice īfamatus debꝫ publice fieri alias āt nō. per tex. i. c. presbiter infra ca. sa ibi vulgaris enim. tercia ibi canonica purgatio. quarta ibi fama autem quīta ibi nec orta. sexta ibi sequitur videre. septima ibi expurgatio fiet ⁊c. ¶ Ulteri⁹ signabis glo. in. c. que de causa ī verbo quicquid ī fi. que dixit qd legatus domini pape generalis potest omnia preter ea que sunt romano pontifici reseruata. ¶ Ex quibus omnib⁹ redditur expedita hec. v. qō secunde cause principalis cum hijs que cōmode ⁊ necessario in ea cadere potuerunt.

¶ ij. q. vi.

Equitur ¶ hec ē. vi. questio huius secunde cause. ¶ In qua queritur si remediū dandum est ei q causa dilationis appellaūt ¶ In quo dicendū est ꝙ nō secus si nō causa dilationis sed legittime appellasset tex. est i. c. lꝫ ⁊ i. c. oīs ⁊ i. c. q̄squis ⁊ i. c. oēs. c. ad romanam el primo ⁊ el secundo. c. placuit. c. qui sit. c. si quis putauerit. c. quotiens. ⁊ in. §. oppressi. ⁊ in. §. post datā ⁊ in. c. pp. ⁊ in. c. ab eo. ⁊ in. c. quicunq̄ ⁊ in c. anterior ⁊ in. §. biduū ea. q. tū predicta procedunt dūmodo appelletur ab his quorū interest. ⁊ ab his ⁊ in casibus ī quibus permittitur alias nō. tex. ē i. l. nō solent canōizata i hac qōe adeo ꝙ dicimus ꝙ interposita legitime appellatione nihil dꝫ inouari tex. ē i. l. appellatione. īfra. e. ¶ Et ibidem statim ponitur forma apostolorū ⁊ forma appellatōis vt in. §. forma apl'orū ⁊ in. §. forma appellationis. ead. q. ¶ Nihilominus pdicta procedūt nisi simus in sententijs illorum iudicum a quibus appellari non lꝫ. de quibus habes in. c. a iudicib⁹. ⁊ ī. c. saue. ⁊ in. c. placuit. ⁊ in c. si episcopus. ⁊ i. c. statuendum. ⁊ i. c. si ait. ⁊ i. l. si quis i quacūq̄ ea. q. ¶ Tempus aūt prosequende appellationis est annus vel ex ca biennū. tex. ē i. §. tēpus. ⁊ in. §. si qs appellat īfra e. q. vbi ponit ēt qd sit sententia diffinitiua vt i. §. diffinitiua ea. q. ¶ Uerum ē ꝙ sunt aliqui quorū appellationes nō recipiunt. tex. ē i. §. sunt autē. ⁊ in. §. nullus ⁊ in §. nulli. ⁊ in. §. ab executore. ⁊ in. §. de possessione. ea. q. Et hec est principalis intentio omniū ꝯtentorū in hac sexta qoe. huius secūde cause pricipalis. ¶ Ex qua habes modo colligere multa. Et primo ex tex. in. c. ad romana el secūdo. ibi ad romana ecclesiā ab omnibus maxime tamē ab oppressis appellandum est. ¶ Et ibidem statim. Nō potest nec debet mater obliuisci filiū suum. ¶ In quo vltimo adō ꝙ hoc hr̄ Jsa. xlix. c. vbi dixit. nunquid obliuisci potest mulier īfantem suū vt nō misereat filio veteri sui. ⁊ in. c. afferte mihi gladium extra de psumpti. ¶ Ulterius notabis tex. ī. c. decreto. ibi ne lupi q sub specie ouiū subintrauerunt bestiali seuitia quoscūq̄ audeant lacerare ⁊c. ¶ Et ibidem statim. qō sibi fieri nolunt alijs inferre presumunt. ¶ In quo adde ꝙ hoc habetur Thobie. iiij. capitulo. ⁊ Math. vij°. capit°. ⁊ s. ea. qōe. prima. c. i. ⁊ di. i. s. in prima dist. in fine. ¶ Insuper notabis text. in. c. qui sit. ibi. Discipuli eium sum⁹ humilis ⁊ mitis magistri. discite a me quia mitis sum ⁊ humilis corde. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur ad litteram Mathei. xi. capitulo. ¶ Ulterius notabis text. in dicto. c. quotiens. ibi. audientie sequentis euentus dubius est ⁊c. ⁊ loquitur de causa appellatiōis. ¶ Insuper notabis tex. in. d. c. anteriorum. ibi sit omnibus inspectionis copia que indiscussos hominū calores consueuit refrenare. ⁊ loquitur de deliberatione ⁊c. ¶ Et tex. in. §. illud ibi veneranda vetustatis auctoritas ⁊c. Facit tex in. l. semper. ff. de iure immu. ¶ Et ibidē statim. Non oportet ad compares iudices appellationes referri. Sed antiquiori iudicio

in manus tribunal ꝛc. ¶ Et tex. in. d. §. bidu
um ibi sententia non est sub ꝯdictione dicen
da ꝛc. ¶ Et tex in. §. palam ibi propria cau-
sa est cuius emolumentum vel damnum ad
aliquem suo nomine pertinet. ¶ Et tex. in. d
l. appellatione ibi appellatione iterposita si
ue ea recepta siue non medio tempore nihil
inouare oportet qui tex. est. in. l. i. ff. nil no.
hic canonizatus. ¶ Et notabis etiam quam
plures leges digestorum ꝛ Codicis que per
magistrum gratianum in hac materia appel
lationis statim ad propositum multum acō-
modate adducuntur que habētur i septimo
libro codicis sub rubrica de appellat. vsqꝫ
ad titulum ne lice. ter. prouo. ¶ Et etiam in
volumine. ffori. sub rubrica de libel. dimis.
ꝛ de appel. reci. ꝛ nil no. appel. pēdē. ꝛ sub
rubrica quādo appel. sit que omnia reasum
pta hic fuerunt per eum in hac sexta questi-
one valde notāda ꝛ practicabili huius secū
de cause. ¶ In qua vltra tex. habes etiā no
tare aliquas glosas recitatiōe dignas. ¶ Et
primo glo. summe quam diuido tibi quia lō
ga est ꝛ multum magistra in tredecim partes
principales. ¶ Primo ponit diffinitionē ap
pellationis. ¶ Secundo ponit vtrum appel
letur etiam eb his que fiunt extra iudicium?
¶ In quo concludit ꝙ sic per. c. constitutus
de appellat. ¶ Tercio ponit quis appelles
in causis ciuilibus ꝛ criminalibus. cōcludēs
ꝙ in ciuilibus appellant illi quorum interest
c. non solent infra ea. causa ꝛ questione. Sꝫ
in criminalibus omnes appellare possunt. l
non tantuꝫ. ff. de appel. ¶ Quarto ponit ad
quem appelletur a sententijs ordinariorum
ꝛ etiam delegatorum. ¶ In quo concludit
ꝙ a minore ad maiorem appellatur. ꝛ gra-
datim. l. precipimus. C. de appel. Sed in de
legante si tota iurisdictio est delegata appel
latur ad primum delegantem alias non. c. su
per questionū extra de offi. deleg. ¶ Quīto
ponit an appellatio reqrat scriptura. ¶ In
quo concludit ꝙ sic si fit extra iudicium. sꝫ in
iudicio sufficit viua voce appellare. text. est
i. c. iudicibus ifra ea. ¶ Sexto ponit an an
te vel post sententiam appelletur. ¶ In q°
concludit ꝙ s̄m leges ciuiles tantū post sen-
tentiam appellatur. sed s̄m canones ante ꝛ
post per tex. in. c. non ita infra ea. ¶ Septi
mo ponit ifra quātuꝫ tempus possit appella
ri. ꝛ in hoc tenet ꝙ vsqꝫ ad deceꝫ dies p tex
in. c. anteriorum ifra ea. ꝛ in auten. hodie. C
de appel. ¶ Octauo ponit quantuꝫ tempus
detur appellanti ad prosequendum appella
tionem. ¶ In quo concludit ꝙ datur annus
ꝛ ex causa biennium. c. si quis appellat ifra
ea. ¶ Nono ponit an iudex possit modera-
re istud tempus datum ad prosequendum ꝛ
tenet ꝙ sic per. c. cum sit extra de appellat.
¶ Decimo ponit an pendente appellatione
aliquid possit innouari. ¶ In quo tenet ꝙ
non per. l. appellatione infra eadeꝫ. que lex
est ibi canonizata. ¶ Undecimo ponit quale
sit officium iudicis ad quem. ¶ In quo con-
cludit ꝙ potest audire primas allegationes
ꝛ etiam nouas. l. eos. C. de appellat. ¶ Duo
decimo ponit an sit semper necesse appella
re ad diffinitiua ꝛ i h° remissiue loqr. ¶ De
cimo tercio ꝛ vltimo ponit aliquos casus in
quibus appellatio non admittitur. secunda
ibi tamen ꝛ in his. tercia ibi quis appellet.
quarta ibi appellat autem a minore. quinta
ibi iudice sedente pro tribunali. sexta ibi se-
cundum leges appellatur. septima ibi item
appellatur. octaua ibi ꝛ appellāti datur. no
na ibi potest tamen iudex. decima ibi itē ap
pellatione pendente. vndecima ibi iudex au
tem ad quem. duodecima ibi quando autem
non est necesse. decima tercia ꝛ vltima ibi i
hibetur autem appellatio ꝛc. ¶ Et nunc ha-
bes glo. summe expeditam cuꝫ diuisionibus
ꝛ conclusionibus suis. ¶ Capio nunc alias
glosas commemoratione dignas. Et primo
glo. in. c. quisquis in verbo apostolicaꝫ que
dixit ꝙ sicut ad papam potest appellari ob-
missis medijs ita ad eius legatum. ¶ Et gl.
in dicto. c. ad romanaꝫ el primo in verbo vo
luerint in fi. que dixit quod nō sufficit appel
lanti proponere talem causam que si proba
ta esset deberet appellatio reputari legiti-
ma sed requiritur ꝙ sit ꝓbabilis idest ꝙ iu
ta videatur ipsi iudici. ¶ Et glo. in dicto. c.
ideo que dixit ꝙ degradatus solemniter po
test soluꝫ a papa restitui ꝛ non ab alio. ¶ Et
glo. in dicto. c. anteriorum que ponit vtrum
dies ad appellandum computetur de momē
to in momentum. ꝛ dicit ꝙ sic ꝛ ita dicit ꝺ fa
cto seruari. ꝛ est glo. magna in verbo infra.
¶ Et etiam notabis glo. in. §. quod autem i
verbo audiatur que ponit multuꝫ magistra
liter quando quis propter absentiam nō ap
pellauit quando restituatur. ꝛ quando nō vt
ibi per eam multum diligenter loquentem.
¶ Item etiam videbis glo. in. l. appellatio
ne in verbo nihil que ponit aliquos casus in
quibus pendente appellatione aliquid po-
test innouari. ¶ Et glo. in. c. si quis ex pluri
bus in verbo grauiora que dixit ꝙ magis di
gnum trahit ad se minus dignum. ¶ Et glo-
sam in. §. forma que ponit quando liber iste
compilatus fuit dicēs ꝙ fuit compositus do
cente Jacobo butrigario in legibus ꝛ Ale-
xandro in theologia qui postea fuit creatus
papa Alexander tercius. ꝛ hoc fuit. Anno
domini Millesimo centesimo quinquagesi-
mo vt ex cronicis patet s̄ꝫ glo. qua notabis.

¶ Et glo. in. l. si quando in verbo exploratores. que enumerat aliquos casus in quibus in criminalibus potest procuratore interuenire. ¶ Et glo. in. l. appellatore in verbo mensis que ponit multum diligēter de terminis appellationis. ⁊ quando possint pcueniri ꝑ partem. ¶ Et glo. in. §. item iudices que ponit quando sunt plures iudices in vna causa ⁊ aliquis abest an possint alij ferre sententiam. ⁊ an valeat. ⁊ quid in ordinarijs. ⁊ quid in delegatis ⁊ quid in arbitris vt ibi per eā ntore suo copiose loquentem. ¶ Ex quibus omnibus habes nūc omnia que notanda fuere in hac sexta questione secunde cause principalis quo ad tex. ⁊ glo.

¶ .ij. q. vij.

q **Uod uero** ¶ Hec est septima questio huius secunde cause. in qua queritur an layci sint audiendi in accusatione episcoporum. ¶ In quo breuiter dicitur ꝙ non. tex. est in. c. non est. in. c. nullus. in. c. layco. ⁊ in. c. sancta. in. c. laycos. in. c. sicut. i. c. sacerdotes. ⁊ in. c. quamuis. ⁊ in. c. layci. i. c. accusatio eadem questione. ¶ Et plus habea ꝙ nedum layci. sed etiam clerici minorum ordinum non possint recipi in accusatione maiorum prelatorum. tex. est in. c. clericus. in. c. maiorum. ⁊ in dicto. c. accusatio. ⁊ i. c. si qui sunt. in. c. querendum. ⁊ multomagis quando essent criminosi dicto. c. si qui ⁊. c. ꝓsumunt. ⁊. c. nō potest. ⁊. c. pagani. ⁊. c. si hereticus eadem questione. ¶ Tamen predicta procedunt quando dānua verum prelatū vita ⁊ moribus decoratū. alias potest a quocunqꝫ etiam layco accusari. quia non fungit prelatus. tex. est in. c. paulus. ⁊ in. c. non omnes episcopi. ⁊ in. c. non omnis. ⁊ in. c. securi ⁊ in. c. qui nec regiminis. ⁊ in. c. paulus. in. c. quamq̄z. in. c. queritur. ⁊ in. c. beati ea. q̄one ¶ In qua etiam questione habes argumenta ⁊ iura pro ⁊ contra vtrum layci ⁊ subditi admittantur ad accusationem prelatorum ⁊ superiorum suorum de quo in. §. nunc demōstrandum. ⁊ in. c. nos si incompetenter. ⁊ i. c. si quis. ⁊ in. c. paulus el terzo. ⁊ in. c. lator. ⁊ in. c. metropolitanum. ⁊ in. c. sicut. ⁊ i. c. quapropter. ⁊ in. c. clericos cum multis sequentibus ea. q in quibus tandem concluditur ꝑ ut supra dictum est in decisione huius q̄onis ¶ In qua habes multa colligere. ¶ Et primo ex tex. in. c. non est ibi promeritis subditorum disponitur a deo vita rectoruꝫ. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur ad litteram ecclesiastici. x. c. ibi duꝫ dicitur in manu dei potestas terre ⁊ vtilem rectorem suscitabit in tempus super illam. ¶ Insuper notabis tex in dicto. c. in sancta ibi cum nos super illos sciamus a domino constitutos non illos supra nos ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habet Jeremie primo c. vbi ad litteram dicitur bellabunt aduersuꝫ te ⁊ nō preualebūt ⁊c. ¶ Insuper notabis tex. in dicto. c. sancta ibi maior sicut non potest a minori iudicari ita nec obligari. ¶ Et ibidem rarūꝫ est omne quod magnuꝫ est. ¶ Et tex. in dicto. c. sicut ibi seruum dei non oportet litigare. sed miteꝫ esse quo ad omnes ¶ In quo adde ꝙ hoc habetur per paulum ꝑa ad Thimotheum. ij. capᵒ ⁊ concordat cum hoc text. in. c. vltimo infra. vi. questione. iij. ¶ Ulterius signabis tex. in c. qualis ibi qualis condemnatio eis iminet qui in patres peccant ⁊c. ¶ In quo adde ꝙ hoc habetur Genesis nono capi. vbi cham maledictus fuit prout dicit ibi tex. ⁊ hic etiam idem annotatur. ¶ Preterea notabis tex. in dicto. c. accusatio el primo ⁊ el grāde ibi nullus inuenitur inter nos qui velit seruum suum ab alio q̄ꝫ a se iudicari. ¶ Et ibidem qui vos tangit pupillam oculi mei tangit. ¶ In quo dic ꝙ hoc habetur zacharie ij. capitᵒ. ¶ Et concordat cum hoc text. in. c. aures infra. vi. questione prima. ¶ Et tex. i dicto. c. accusatio in fine. ibi iniuria eoruꝫ ad christum pertinet cuius legatione funguntur ⁊c. ⁊ loquitur de prelatis ¶ Et tex. in. c. accusatio el secundo ⁊ el picholo ibi non suscipias vocem mendacij. ¶ In quo adde ꝙ hᵒ habetur exodi. xxiij. capi. ⁊ Osee. vij. capit. ¶ Insuper notabis tex. in. §. presumunt ibi si male loquutus sum perhibe testimonium de malo. ¶ In quo adde ꝙ hoc habet Mathei. xxvi. ca. ⁊ in. c. dominus supra. lxxxiij. distinctōe. ¶ Ulterius notabis tex. in. c. nō potest ibi non potest erga homines esse fidelis. qui deo extitit infidelis. ¶ Et tex. in. c. plerumqꝫ ibi sententia Chaam filij Noe dānantur ⁊c. ¶ In quo dic ꝙ hoc habetur Genesis nono. c. vt supra dixi. ⁊ etiam in. c. qualis vbi de hoc fit etiam mentio. ¶ Insuper notabis textum in. §. de his in versiculo aliud est enim prodere aliud est accusare. prodit qui non probanda defert. accusat qui crimen offert iudici probaturus quod intendit ⁊c. ¶ Insuper notabis textum in. §. item obicitur ibi Maria soror Aaron murmurans contra Moysem. eo ꝙ Ethyopissam duxerat vxorem a domino lepra percussa est ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur ad litteram Numeri. xij. ⁊ Exodi. xv. capit. ⁊ Actuum. duodecimo. ¶ Et concordat cū hoc tex. in. c. alienus supra. lxxx. distinctione. ¶ Et subditur adhuc in dicto. §. item opponitur ibi cum Dauid fugeret a facie saul latuit in spelunca. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habet pᵒ regū. xxiij. c. Et ꝯcordat cum hᵒ tex. i. c. do-

minus supra prima.q.i. ¶ Subiungitur ibidē
dum archa domini reduceret in iherusalem
bobus recalcitrantibus archa inclinata est.
⁊ dum Oza leuita manuȝ adhiberet vt eri/
geret a domino percussus interijt. ¶ In quo
adde tu ꝙ hoc ad litterā hr̄ sc̄o Regū.vi.c°.
¶ Ulterius notabis tex.in.§. his ita respō
detur ibi quis infirmat.⁊ ego non infirmor
⁊c. ¶ In quo adde ꝙ hoc habetur per Paulū
sc̄a ad Corinth.xi.ca.⁊ prima ad Corinth.ix.
c. ¶ Et cum hoc ꝯcordat tex.xxiij.q.i.in.c.
q̄ dignior ¶ Insup notabis text.ibi Angeli
quos Iacob vidit i scala descēdētes. ¶ In
quo adde ꝙ hoc habetur Genes.xxvij.c. vbi
ad litteram hoc dicitur. ¶ Insup videbis tex.
in.d.§.his ita respondetur ibi . noli esse ni/
mis iustus.quia maledictus est iustus q pe/
rit iniusticia sua. ¶ In quo tu adde ꝙ h° ha
betur Ecclesi.vij.c. ¶ Et cum hoc cōcordat
tex.in.c.serpens infra de peni.dis. pria cir/
ca sinem.⁊ intellige ꝙ quis nō dȝ esse nimis
iustus.i.nimis seuerus. qꝛ nimiū emūgens
elicit sanguinē.c.deniqȝ.⁊ ibi dixi supra dis.
iiij. ¶ Preterea notabis tex. in.d.c. paulus
in fi.ibi maledictus puer cētū ānoꝝ ⁊c. ¶ Et
text.in dicto.c.non oēs ibi ñ oēs epi sunt epi
attende petruȝ.⁊ iudam considera ⁊c. ¶ In
quo adde tu ꝙ hoc habetur Ioh. vltimo.c.
⁊ actuuȝ.c.primo. ¶ Insuper not.tex.in.d.
c.non oēs in fi.ibi infructuosuȝ sal ad nihi/
lum prodest ⁊ foras proici debet. ¶ In quo
adde tu ꝙ hoc habetur Math.v.c. ¶ Pre/
terea notabis tex.in.d.c.non ois ibi nō om
nis qui dicit pax vobis quasi columba ē au/
diendus.Coru de morte pascuntur ⁊c. ¶ Et
tex.i.d.c.sequenti ibi.nec eniȝ alia magis ca/
usa luxuriosis existit verbuȝ veritatis amo/
re pecunie q̄ȝ qui carius se desiderijs manci
ciparunt ⁊c. ¶ Et tex.in.§.quia ergo . ibi q
facit peccatum seruus est peccati tam in pe/
na q̄ȝ in culpa. ¶ In quo dicas ꝙ hoc habe/
tur Ioh.viij.c. ¶ Insuper notabis tex.i.§.
quibus ibi.maledict⁹ puer centum annoruȝ
¶ In quo adde tu tex.in.c.paulus supra ea
deȝ.⁊ habetur hoc Isay.lxv.c.,vbi ad litte/
ram dicitur quoniā puer centum annoꝝ mo
rietur.⁊ peccator centum annorum maledic
tus erit ⁊c. ¶ Successiue notabis tex.in.§.
hoc non de officio ibi.solus petrus inter apo
stolos primatuȝ gerebat. ¶ In quo tu adde
ꝙ hoc habetur Ioh.vltimo.c.⁊ ꝯcordat cuȝ
hoc tex in.c.petrus ifra ea q. ¶ Preterea
signabis tex.in.c.queritur ibi queritur pater
de malo filio queritur filius de patre duro
⁊c. ¶ Insuper considerabis tex.i.§. his ita
ibi par est i se a fide exorbitare. ⁊ alios exē
plo vel verbo a fide deijcere. ¶ Et tex.in.d
c.nos si incompetēter ibi nos qui aliena de/

bemus corrigere peccata si peiora cōmitti/
mus certe non veritate discipuli . sed quod
dolentes dicimus.erimus pre ceteris errā/
tes magistri ⁊c. ¶ Et ibidem statim cuȝ Ba
laam ariolus iret ad maledicendum populū
angelus domini in via se opposuit euagina/
toqȝ gladio asinam cui incumbebat abstine/
re compescuit ¶ In quo tu dic ꝙ hoc habe
tur Numeri.xxij.cap . ⁊ concordat cum hoc
tex.supra ea.in.c.sequuti. ¶ Successiue no
tabis tex.in.§.item cuȝ Dauid ibi dauid cū
adulterium ⁊ homicidium cōmisisset missus
est a deo Nathan propheta vt eum redar/
gueret ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc ad litte
ram habetur secundo Regum.xi.cap . ⁊ con
cordat cum hoc text.in.§.econtra supra.l4.
distinctione. ¶ Preterea notabis tex.ibi re
ges a prophetis ⁊ sacerdotibus vngebātur
¶ In quo dic ꝙ hoc habetur primo Reguȝ
x ⁊.xvi.c. ¶ Et notabis etiam tex.ibidē ibi
Ozias a domino lepra percussus est qui sa/
cerdotum officia vsurpare voluit. ¶ In q°
adde ꝙ hoc ad litteram habetur Osee.iiij.
c.⁊ secundo Paralipomenon.xvi.c. ¶ Et ēt
notabis in dicto.§.item cum Dauid ibi stati
daniel nulla legittima potestate functus iu/
dices a populo constitutos de falso testimo/
nio conuicit ⁊ conuictos damnauit. ¶ In q°
adde tu ꝙ hoc habetur danielis.iij.⁊.xvi.c.
⁊ cum hoc concordat tex. supra prima.q.iij
in.§.item peccato ⁊c. ¶ Ulterius signabis
tex.in dicto.§.item cuȝ dauid in veri.mira/
cula ⁊ maxime testamenti veteris sunt admi
randa . ¶ Sed nunc non in exemplum no/
stre actionis trahenda multa enim tunc con
cedebantur que nunc penitus prohibentur.
⁊ in hoc concordat tex.iij.q.iij. in.§.vltimo
¶ Insuper notabis eunde tex. ibi tunc eniȝ
samuel ⁊ achaȝ pinguissimū regeȝ amalech
concidit ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habet
ad litteram primo Regum .xv.c.⁊ cuȝ isto ꝯ
cordat tex.supra.i.q.iiij.in dicto.§. iteȝ pec
cato. ¶ Subsequēter notabis tex.in hac ea
dē.q.iii.§.hoc edicto in fi. ibi non exemplo
sed legibus agamus. ¶ Et tex.in.c.sicut ibi
sicut laudabile est reuerentiam ⁊ honoreȝ p̄
stare prioribus ita rectitudinis ⁊ dei timoris
est.si qua in eis sunt que indigerent correcti
one . nulla dissimulatione postponere ⁊c .
¶ Et tex.i.c.quapropter ibi vt transgresso/
ris vltio fiat.ceteris interdictio delinquen/
di ⁊c. ¶ Cum quo concordat tex.ā.xlv.dist.
in.c.sed illud ⁊ infra nona.q.iij.in.c.si anteȝ
⁊ ifra de consecra.dis.iij.c.⁊ dixit. ⁊.xi.q.iij
i.c.si.⁊.xvij.q.iiij.i.c.frater in fi. ⁊.xviij.q.
ij.i.c.cognoui.⁊.xviij.dis.ā.i.c.i mēoriā i fi
ne de qbus ꝯcordācijs nō fit hic mentio per
glo. ¶ Preterea nō obliuioni tradas tex.i

c.placuit ibi funestam vocem potius inter/
dici q̃ audiri oportet ¶ Et tex.i.c.neglige/
re ibi non caret scrupulo societatis occulte.
q manifesto facinori desinit obuiare. ¶ Et cũ
hoc concordat tex in.c.sancta in ver. tantuʒ
nocet si destruentibus non desistit ꝛc. ¶ Qđ
capitulum imediate sequitur post victuʒ.c. ne
gligere. ¶ Et tex in.c. cum pastoris ibi qua
lis in secreto sit vita summi pontificis nesci/
unt clerici quantum seculares pueri sciunt.
¶ Et tex.in.c.peruenit ibi q receptus est di
scat lacrimis peccata diluere. non iniqtateʒ
imundicijs cumulare ꝛc. ¶ Et hec sunt ea q̃
cõmode notari possunt in hac.vij.q.ij.cause
principalis quo ad corticem littere. ¶ Nũc
capio glosas recitatu dignas. Et primo glo.
summe quam diuido tibi in quiqʒ partes pri
cipales. ¶ Primo ponit vtrum laycus pos/
sit accusare de crimine prelatum. ¶ In quo
referendo aliquas opiniones contrarias tã
dem ꝯcludit ꝙ non. ¶ Secundo ponit aliqs
limitationes ad regulam ꝓdictam. ¶ Tertiõ
ponit vtrum clerici admittantur ad accusan
dum prelatos. ¶ In quo tenet ꝙ sic nisi sint
criminosi vel irregulares per cap. lator.ꝛ.c
presumunt infra eadem questione. ¶ Quar
to ponit quid de monacis. In quibus idem
dicit qđ dixit in clericis per tex.in.c. ex par
te.extra de accusat. ¶ Quinto ꝛ vltimo po/
nit vtrum illi qui non possunt accusare maio
res suos.saltim possint denunciare. ¶ In q̃
concludit ꝙ non per tex.in c.cum oporteat.
extra de accusa.secunda ibi nisi in crimie he
resis.tercia ibi clerici vero.quarta ibi simili
ter.monaci.quinta ꝛ vltima ibi. ꝛ hec vera
sunt de solemni accusatione ꝛc. Et sic habes
glo.summe. ¶ Preterea habes glo.in.d.c.
accusatio el primo in verbo seruum. que di/
cit ꝙ dominus non est iudex i causa serui sui
nisi hoc habeat ex consuetudine. ¶ Et glo.i
c.querendum que ponit an iudex debeat se
informare de condictõne testis ꝛ tenet ꝙ sic
¶ Preterea notabis glo.in.d.c.si quis i.ꝟ.
cõuicia in si.que dixit ꝙ conuicium dicit esse
in personaʒ si dicit alicui tu es filius rustici.
ꝛ ego ago gratias sũmo deo ꝙ mihi hᵒdici
nõ põt. ¶ Et gl.in.c.alicui in ver. nõ possu
mus.q̃ põit quõ ꝛ qñ iudex põt supplere ex
officio suo ꝛ multum magistri aliter loquitur.
¶ Insuper notabis glo.in.d.c.non omis in
verbo corui.que dixit ꝙ malᵒ presbyter eq
patur coruo in nigredine viciorum in rauce/
dine vocis in voracitate mortuorũ in fetorẽ
spiritus quod nota contra aliquos insaciabi
les sacerdotes. ¶ Et glo.multum magistrã
ꝛ singularem in.cap.ipsi in verbo nec etiam
que ponit quomodo criminosus possit ad/
mitti ad accusandum ante penitentiam vel
post. Et ponit etiã ibi glo. vtruʒ ille qui non
potest bibere vinum possit ad sacerdotium
promoueri. in quo concludit ꝙ nõ. ¶ Et gl.i
c.nos si incompetenter que concludit ꝙ pa/
pa potest se subicere iudicio aliorum. ¶ Et
glo.ibidem in verbo examussim. que dixit
ꝙ examussis est instrumentum plumbeum
cum quo ratificantur parietes vel plumban
tur. ¶ Et glo in.c.sicut in verbo hortamur q̃
dixit ꝙ per hoc verbum mandatur iurisdic/
tio ¶ Et glo.in.c.si quis in verbo alibi.que
dixit ꝙ episcopus solus habet merum impe
rium in sua dyocesi.ꝛ etiam ibi ponit qđ di/
catur esse merum imperium allegando aliq̃
iura ciuilia ad hoc propositũ facientia. ¶ Et
glo in dicto.c. sancta rusticitas que dixit.i.
simplicitas. Et ponit ibi glo. de vita actiua
ꝛ contemplatiua que preferatur. Tandeʒ ꝯ
cludit ꝙ habent se tanquã excedentia ꝛ ex/
cessa. Nam contemplatiua est magis secu/
ra ꝛ minus vtilis.actiua vero magis labori/
osa ꝛ minus secura sʒ magis vtilis. ¶ Ex q/
bus omnibus habes nunc expedita omnia
que congruenter dici possunt quo ad text. ꝛ
quo ad apparatum glo.in hac.vij.q.multũ
solemni vt vidisti huius secunde cause prin/
cipalis que omnia tene menti.

¶.ij.q.viij.

d e accusatione uero

¶ Hec ẽ octaua ꝛ vltima questio
huius secunde cause principalis.in
qua queritur an accusatio debeat fieri i scri
ptis. ¶ In quo dicitur ꝙ sic ꝛ etiam aduer/
sarij presentiam requirit.tex.est in.c.accusa
torum.ꝛ in.l.sciant.in.c.quisquis.ꝛ in.c.qui
rem ea.q. in qua ponitur etiam forma libel
li accusatorij que traditur in.l.libellorum ea
dem questione vbi est canonizata prout vi/
des. ¶ Ex qua vltima questione habes col/
ligere vnum tantum scilicet tex.in.l.sciant i
fine ibi luce clariori expedita vbi probatio
contra reum debet esse multum aperta.nec
i textu habes alia. ¶ Capio glosas ꝛ primo
glo.summe que potest diuidi in decem ptes
¶ Primo premittit tria scilicet accusationẽ
infamationem.ꝛ denunciationem. ¶ Secũ
do incipit tractare de infamatione an ꝛ quã
do fieri potest. ¶ Et breuiter concludit ꝙ fi
eri non potest.c.i.ꝛ.ij. infra.v. questione.i.
¶ Tercio ponit de denunciatione an ꝛ quã
do fieri potest.ꝛ tenet ꝙ omnino đbet fieri
per capitulum si peccauerit supra questione
prima tamen sine inscriptione vt in.§.aliqñ
infra quarta questione quarta. ¶ Quarto
ponit de accusatione. Et concludit ꝙ omio
reqrit scripturã. ¶ Quito põit aliqs caus i
qbᵒ nõ reqrit iscriptio i accusatõe. ¶ Sexᵒ

ponit aliqua necessaria in donatione fienda ⁊ an̄ denūciatōez vꝫ admonitio req̄rit̄.c.su/
per his extra de accus. ¶ Septimo pōit qd de iure qn̄ agitur p viā inquisitōis an tūc sit necessaria inscriptio. ¶ Octauo ponit q̄ sint necessaria ad hoc vt ipsa inq̄sitio fieri possit In quo cōcludit ꝙ fama precedere debet. ⁊ sepius apud graues. ⁊ debet citari vt audia tur excipiendo.c.qualiter de accusa. ¶ No no ponit an tunc īscriptio sit necessaria quā/ do crimen obicit̄ p modū exceptōis ⁊ remis siue ioquuta est. ¶ Decimo ⁊ vltio ponit ali uꝫ casum i quo in accusatione nō requirit̄ in scriptio vltra casus supra enumeratos i qui ta pte.fa ibi infamatio.tercia ibi p̄cipit̄.q̄r/ ta ibi in tercia inscribitur.quinta ibi fallit in sex casib⁹ ⁊c.sexta ibi p̄cedet admōitio.sep/ tima ibi.si agit̄ ꝯtra modū inquisitōis. octa ua ibi sꝫ fama debꝫ.nona ibi. sed si in modū rescriptionis.decima ibi. si tamen obicit̄ ⁊c̄ ¶ Insuper habes glo.in.d.c.ꝓscripta i ver bo accusari que ponit que sint necessaria in accusatione fienda. ⁊ etiaꝫ post.tā de iure ci uili q̄ꝫ canonico.dicens cuꝫ de iure canonico nō requiritur inita solemnitas quāta de iu/ re ciuili. ¶ Ex q̄bus etiaꝫ habes nūc ea que ꝯcernunt hanc vltimā questionē huius secū de cause.⁊ p ꝯsequens ipsaꝫ secundam cām cuꝫ notabilibus suis taꝫ in tex.q̄ꝫ in glo.nec non cum additōibus ⁊ suppletōibus oppor tunis.que omnia perpetuo notabis.

¶ Tercia causa.

t **Hema tercie** Cause ex q̄ eliciunt̄.xi questiones vt ex infra dicendis la tius apparebit. ¶ Quidam episco pus a ꝓpria sede deiectus petit restitui post restitutōem ducitur in cās. ¶ Inducias po/ stulat tandē ad eius accusationē ꝓcedit qui/ dam nō legitime ꝯiunctus ⁊ duo infames ⁊ tres religiosi. ¶ Accusatores testes de do/ mo sua ꝓducunt ⁊ alios sibi inimicos extra suam ꝓuinciam reus criminosus iudici offer tur quidā de accusatoribus ⁊ testibus absen tes p epistolam illum accusare.⁊ in eo testifi cantur cum multa capitula ei obiciuntur. ¶ In primo accusatores deficiūt. ¶ Demū accusatio i accusatorē vertitur. ¶ Ex q̄ thēa te de vndecim dubitari contingit vt ex īfra dicendis i hac tercia causa latius apparebit Quas vndeci q̄ōes nō ponā hic ne idē sepi us repetam. sed gradatim ponemus inferi/ us in locis suis.

¶ .iii.q.i.

q **Uod restitutō** ¶ Hec est pria questio huius tercie cause pricipa lis.in qua queritur an quibuslibet spoliatis sit danda restitutio. ¶ In quo dici tur ꝙ sic.tex.est in.c.episcopis.⁊ in.c. epis/ copi.⁊ in.c.reintegranda el primo ⁊ el secun do ¶ Et text.in.c.nulli.⁊ in.c.deus. ⁊ in.§. patet ea.q. ¶ In qua habes colligere aliq. ⁊ primo ex tex.in.c. reintegranda el primo ⁊ el secundo.que semper allegantur ad hoc quod spoliatus ante omnia restituendus est vt ibi in versiculo reintegranda sunt omnia spoliatis. ¶ Et notabis etiā tex.in.d.c. nul/ li.ibi boni a malis semper ꝓsequūtur ⁊ tri/ bulantur. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur per paulum ad Gallatas.iiii. cap°. ibi dum dicit ad litteram.emulantur vos non bene. sed excludere vos volunt ⁊c. ¶ Et insuper notabis tex.ibideꝫ. propter quod nos opor tet humiliari sub potenti manu dei vt libe/ ret vos in tempore tribulationis ⁊c. ¶ In quo adde ꝙ hoc habetur ad litteram Pro/ uerbiorum.xiiii.c.ibi dum dicit Salomon i malicia sua expetitur impius. sperat autē iu stus i morte sua ⁊c. ¶ Preterea notabis eti am tex.ibidem in vers.dyabolus non cessat querere quem deuoret ⁊ querens quos ex fidelibus perdat. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur Luce.xi.c.⁊ concordat cū hoc tex. infra.vi.q̄ōe.prima in.§.fi. ¶ Ulterius no tabis etiam tex.ibidem. ecce quam bonum ⁊ quam iocundum habitare fratres in vnuꝫ ¶ Et ibidē crux a cruciando dicitur magnū vero cruciatum substinet qui vim patitur. ¶ Insuper notabis tex.in dicto.§.pater ibi non probatur destitutus qui prius non fuit i stitutus ⁊c. ¶ Quasi velit dicere ꝙ priuatio presupponit habitum.l. manumissiones.ff. de iust.⁊ iur.l.decem.ff.de ver.obl.c. ad dis soluendum extra de despon.impube. ¶ Ex q̄bus habes ea que i tex.dici possunt q me/ rito signari potuerūt. ¶ Nunc venio ad glo sas.⁊ primo capio glo.summe quam diuido tibi in quinq̄ꝫ partes principales. ¶ Primo ponit quid differt hec questio.ab illa supra. ii.q.ii.⁊ in hoc concludit ꝙ hic ponitur vtrū spoliatus debeat restitui.sed ibi vtrum spo/ liatus possit conueniri. ¶ Secūdo ponit ve raꝫ decisioneꝫ in hac questione prout supra dixi in principio. ¶ Tercio enumerat.xi. ca sus in quibus spoliatus non est restituend⁹. ¶ Quarto ponit quattuor remedia que dā/ tur spoliatis.s.actionem interdictum condic tioneꝫ ⁊ ex canone ⁊ iudicis officiū. ¶ Qui to ⁊ vltimo ponit quando competat vnum quodq̄ꝫ predictorum remediorꝫ ⁊ quid dif ferant inter se.fa ibi est autem regulariter. tercia ibi fallit i casibus ibi notatis. quarta ibi hoc aūt scias.q̄nta ibi actōe aūt petitur. ¶ Insuper habes glo.i.d.c.reintegrada el p in verbo loco que dixit ꝙ etiam vltra ma/

re quis est restituendus expensis spoliato/
ris adeo spoliatus est restituendus. ¶ Et
ex his redditur expedita hec prima questio
huius tercie cause principalis.

¶ iij.q.ij.

d **E inducijs** ¶ Hec est se/
questio huius
tercie cause principalis. ¶ In qua
queritur an post restitutionez ꝛ ēt
post vocationē ad causam inducie quibusli/
bet sint ɔcedēde. ¶ In quo dicitꝫ ꝙ sic tex.
est in.c.quanto.ꝛ in.c.cū eccie. ꝛ i.c.eiectis i
c.prius.i.c.tā diu ea.q. ¶ In qua habes eti
am ꝙ an restitutionez quis nō dꝫ vocari ad
cam.tex.ē ī.c.oportet.ꝛ i.c.si episcop⁹ ea.q
¶ In qua habes colliger aliqua. Et primo
ex text.in.d.c.oportet ibi inermes inimicis
nos nō debemus opponere. ¶ Et tex.in.c.
audiuimus ibi episcopi non possunt cōstitui
nisi in ciuitatibus nō minimis ꝛc. ¶ Et hec
sunt que dici possunt quo ad corticē littere.
¶ Nunc capio glosas. ꝛ primo glo.summe
quam diuido tibi ī quattuor partes. ¶ Pri
mo ponit quinqꝫ species diuersas induciaꝝ
s.restitutorias.ꝑparatorias.citatorias.deli/
beratorias. ꝛ executorias. ¶ Secundo po
nit quot dies debeant ɔtinere ī se inducie in
causis criminalibus ꝛ ɔcludit ꝙ restitutorie
nō debent excedere ānum vel sunt in arbi/
trio iudicis. ¶ Citatorie vero habent duos
vel tres menses.sed ꝑparatorie habēt ānum
ꝛ hec in criminalibus. ¶ Tercio ponit quot
dies debent ɔtinere inducie in causis ciuili/
bus. ¶ In quo tenet ꝙ deliberatorie habēt
xx.dies citatorie vero.xxx.iudicatorie vero
quattuor menses. ¶ Quarto.ꝛ vltimo pōit
vtrū in cāis criminalibus habeāt locuz oēs
inducie supra enumerate.ꝛ ɔcludit ꝙ sic ex/
ceptis deliberatorijs.ā ibi in causa crimia/
li.tercia ibi in ciuili autem.quarta ibi in cria
li aūt dant. ¶ Insup habes glo.in.d.c.opꝫ
in verbo nudi que dixit ꝙ spoliatus in modi
co tenetur respōdere nec est ante omnia re
stituendus.ꝛ glo.in.d.c.si episcopus in ver.
ɔuocari que ponit quomodo ꝛ quando cita/
tio reddit nulla.ꝛ quō ꝛ qñ citatus tenetur
compere ꝛ qñ nō. ¶ Et glo.in.c.qꝛ in verbo
de causa que multū magistraliter loquitur
que ponit quando quis remouetur ab admi
nistratione ꝛ qui possint admitti ad petēduz
remoueri. ¶ Et subdit aliud ibi glo. in fi. ꝙ
prelati remoti ab administratione tempora
lium ꝑpter suspitionem. Tamē adhuc rema
nent prelati quo ad obedientiam sibi pꝛestā
dam. ¶ Et ex his habes ea que commoda
dici possunt in hac secunda questione tercie
cause principalis.

¶ iij.q.iij.

q **Q Uod uero** ¶ Hec est.iij.
qō huius ter/
cie cause. In qua queritꝫ quo spa/
cio mensiuz inducie sint ɔcedende
vtriqꝫ parti. ¶ In quo dicitur ꝙ istud est in
arbitrio iudicis ex iusta causa.tex. ē in.c.cū
accusatus.in.c.de inducijs.in.c.inducie.ei.
ꝑ.ꝛ el.ij°.in.l.libelluz ꝛ auten.offeratur ca/
nonizatis hic ea.q. ¶ In qua habes collige
re aliqua relatu digna. ꝛ primo ex tex.in.d.
c.de inducijs ibi inducie non sub angusto tē
pore.sed sub lōgo temporis spatio ɔcedēde
sunt cū quo tex.ɔcordat tex.infra.q.prima
in.c.prius vbi est tex.cōsimilis. ¶ Insuper
notabis tex.etiam in.§.ei autē ibi instruct⁹
esse non potuit'q preter spem ad alienum iu
dicium trahitur ꝛc. ¶ Et tex.in.§.qō fieri nō
debet ibi exceptio fori dilatoria ē atqꝫ ideo
in initio litis debet opponi ꝛ probari pemp/
torias autē exceptiones vt sunt prescriptio
nes longi temporis sufficit in inicio contesta
ri. ¶ Et hec sint q̄ ad tex.ꝛ ēt quo ad glosas
qꝛ hic nō habem⁹ glo.summe. ¶ Unde hic
circa glosas insistendū nō est nisi ꝙ hēs glo
saz vna in.§.cū vero in verbo in inducijs q̄
vult ꝙ iudex appellatiōis tenetur dare indu
cias sicut iudex cause principalis. ¶ Et hēs
aliam glo.in dicta auten.offeratur in verbo
fideiussore que ponit late materiaz fideiussi
onis pꝛestande in iudicio s.per quē pstari de
beat ꝛ qñ. ¶ Et est hic alia glo.in.d.§.ꝙ fi/
eri in verbo iurauerit q̄ voluit ꝙ vbicunqꝫ i
teresse petitur ex delicto alicuius pōt ꝓbari
per iuramentuz.secus si petitur ex contrac/
tu.qꝛ tunc legittime ꝓbari debet.s.ꝑ testes.

¶ iij.q.iiij.

q **Q Uod uero** ¶ Hec est.iiij.
qō hui⁹ tercie
cause. ¶ In qua queritur vtrū isa
mes ꝛ non legitime coniuncti ad
mittantur ad accusationē. ¶ In quo dicitur
ꝙ non.tex.est in.c.alieni.ꝛ in.c.beatus.ꝛ in
c.si quis.ꝛ in.c.consanguineorum. ꝛ in.c.cō
spiratores.ꝛ in.c.nullus.ꝛ in.c. omnes.ꝛ in
c.clericus.ꝛ in.c. hi qui. ꝛ in.c. detractores
ea.q. ¶ Plus dicas ꝙ tales persone in tan/
tum prohibentur accusare ꝙ aduersus ali/
quem xp̄ianum religiosum quantūcunqꝫ ab
lectum audiri non debent tex. est in.c. nulli
ea.q. ¶ In qua habes aliqua colligere. Et
primo ex textu.in.d.c.beatus ibi transgres/
sores spōte legis sue eiusqꝫ violatores apo
state nominantur. ¶ Et tex.i dicto.c. si quis
ibi fides ꝛ conuersatio primo scrutāda sunt
¶ Et tex.in dicto.c.consanguineorū ibi om
nes incesti macula pollutus infamis est.
¶ Et tex.in dicto cap°. hi qui ibi nolo mor/
tem peccatoris.sed vt conuertatur ꝛ viuat.
¶ In quo

¶ In quo adde q͡ hoc habetur Ezech.xviij.ca. ⁊ ꝯcordat ét tex.in.c.admonere. infra.xxvi.q.v. ¶ Insup notabis tex.in.d.c.d͡tractores ibi.detractores eradicādi sunt. ¶ In quo adde tu q͡ hoc h̄r Prouerb.xxiiij.c. Et hec sunt quo ad tex.⁊ etiā quo ad glo. q͡z gl. hic nō multum faciūt ⁊ maxime glo.summe que nihil h͡z.⁊ alie ét nō multum faciunt excepta glo.in.c.engeltrudaz quod est.c.fi in verbo anathemate.que ponit multum diligenter materiā excōicationis que dixit īter alia vnū de se satis notum q͡ mortuus īterfici nō pōt.Et hec sint quo ad ea que ꝯcernūt hanc quartā q̄ōem huius tercie cause.

¶ iij.q.v.

q **Uod vero** ¶ hec est.v. q̄ō huius tercie cause principalis. ¶ In qua q̄ritur vtꝝ testes sint producendi de domo accusatoris.⁊ an inimici possint etiam esse testes. ¶ In quibus duobus d͡r q͡ non tex.est ī.c.ꝯsanguinei.⁊ in.c.accusatores.in c.de accusatiōibus.in.c.suspectos.ī.c.de accusationibus.in.c.canonicam in.c.accusatores el ꝑo.⁊ in.c.accusatores el terzo. ⁊ in.c. accusatores el quarto.ea.q. In quibus iuribus aperte ꝓbatur prima ꝯclusio. ¶ Secūda vero ꝯclusio supra relata probat̄ i.c.oēs ⁊ in.§.q͡ vero inimici ⁊ i.c.quia suspecti q̄ō est c.fi.infra.ea. ¶ In qua hēs notare aliq̄ ⁊ primo ex tex.i.d.c.accusatores el ꝑ in fi. ibi inoffensus accusatoꝝ ⁊ testiū affect⁹ querendus est ⁊ nō suspectus̄ ⁊c. ¶ Et tex.in.d.c.de accusatoribus in vers̄.si quis insidias ⁊ predas pontificibus a q̄buscunq͡z illatas ad ecclesiasticaz ꝓtulit noticiam potiatur honore ⁊c. ¶ Et tex.in.d.c.accusatores el.iij°.ibi Loth ingressus ē vt aduena ⁊c. ¶ Et tex.in.d.c.accusatores el.iiij.ibi ꝓpinquitatis ⁊ familiaritatis ac domesticitatis affectio veritatem impedire solet amoꝛ carnalis ⁊ timoꝛ atq͡z auaritia pleriq͡z sensus humanos ⁊ puertunt opiniones. ¶ Et tex.in.c.quia suspecti ibi q͡d grauius ⁊ amabilius dare quisquā inimico pōt q̄z si ei ad impetrādū ꝯmiserit quē ledere forte voluerit ⁊c.quasi velit dicere facere eum iudicem ꝯ te. ¶ Et ex his habes ea q̄ circa tex.cōmode dici possunt. ¶ Nūc venio ad glosas. Et primo capio glo.summe quā diuido tibi ī quattuoꝛ ptes̄. ¶ Primo ponit q̄ ꝯtineātur appellatione domesticoꝝ. Et cōcludit q͡ colonus libertus mercenarius ⁊ oēs qui sunt de familia oēs hij dicūtur esse ī numero domesticoꝝ. ¶ Scd͡o enumerat aliquos q̄ non sunt domestici ⁊ tn̄ non possunt eē testes vt sunt amici. ¶ Tertio ponit vtrū inimici repellatur a testimōio. ¶ In q̄ ꝯcludit q͡ sic si sunt inimici ex cā capital̄.alias āt secus. ¶ Quarto ⁊ vltimo ponit vtruz ꝯsanguinei possint testificari pro consanguineis. ¶ In quo ꝯcludit quod nō nisi in causis matrimonialibus.Fa ibi ⁊ est notandum. tercia ibi item inimicus capitalis.quarta ibi itez ꝯsanguinei. ¶ Insuper hēs glo.in.d.c.canōicam ī verbo gentis que dixit quod iniquum est dicere q͡ teuthonicus non possit testificari ꝯ gallicum. ¶ Et glo.in.d.c.ꝯstitutionis ī verbo malefici que dixit q͡ crimen maleficorum ē publicū.⁊ hic non sunt alia.

¶ iij.q.vi.

e **Xtra prouin**tiam ¶ hec est. vi. q̄stio huius tercie cause principalis.in q̄ queritur vtrum reus sit perducendus extra ꝓuintiaz. ¶ In qua ꝯcludit̄ q͡ nō tex.est in.c.ibi semper ⁊ in.c.si quis.⁊ in.c. pulsatus.⁊ in.c.vltra prouintiam.⁊ ī.c.accusatus.⁊ in.c.discutere.⁊ in.c.quāuis.⁊ ī.c. multum stupeo.⁊ i.c.dudum ea.q. ¶ Adeo q͡ dicimus sn̄iam aliter lataz esse irrita tex. est in.c.vitaz in.c.pegrina ī.c.leges in.c.nō liceat in.c.vnaquaq͡z ꝓuintia in.c. neminem i.c.qui crimen ea.q. ¶ Tamen predicta procedunt nisi ex cā lex disponat ꝯrium tex. est i.§.aliq̄n ⁊ in.c.hec q̄ppe ea.q. ¶ In q̄ hēs̄ notar̄ aliq̄ relatu digna. ¶ Et primo ex tex. in.d.c.ibi sp̄ i ver. ibi semper cā agatur vbi crimen admittitur.⁊ q̄ non ꝓbauerit q͡ obiecit penaz quā intulerit ip̄e patiatur ⁊c. ¶ Et tex.in.§.exceptio ibi exceptio fori dilatoria atq͡z ideo in initio litis debet opponi ⁊ ꝓbari. ¶ Et tex.in.d.c. multum stupeo ibi sicut multum nos ea que a te pie facta sunt letificant ita nimiū ea que ꝑperam sunt gesta cōtristant. ¶ Et in.c.dudum ibi beatus Petr⁹ apostolus fuit primus omniuz apostolorum. ¶ In q° vltimo adde q̄ō hoc habet̄ ¶ Luce.vi.c.⁊ Mathei.xvi.c. ¶ Insuper notab tex.in.d.c.hec quippe ⁊c.i fine ibi ecclesias domini per discordias reguz diuisionis aliq̄ pati damna nō est necesse cū quātum ex se ē pacem quam p̄dicant seruare studeant inuicem ⁊ in oēs ¶ Et tex.i.d.c.leges ibi Loth ingressus es inquit vt aduena ⁊c. ¶ In quo dic q͡ hoc h̄r Genes̄.xviij.c.⁊ supra.q.proxima i.c.accusatores el terzo vbi est similis tex.huic. ¶ Preterea notabis̄ tex.in.d.c neminē ibi actoꝛ forum rei sequit̄.⁊ hec sunt q̄ dici possunt quo ad tex. ¶ Nunc capio glosas. Et primo glo summe quaz diuido tibi in duas partes. ¶ Primo ponit decisionez huius q̄ōis vt.s̄.dixi in princ.⁊ ponit etiam penaz ꝯfacientibus dicens q͡ actoꝛ amittit cāz reus vero h̄r ꝓ ꝯdemnato.ꝑ tex.i.l in crimi nali.C.de iurisdic.om.iu. ¶ Secūdo enumerat septē fallentias a p̄dicta regula quas in

tribus carminibus posuit vz. Cõtractus crimen reus et res litigiosa. Uir ratio similis vel prouocat atq; recusat. Excellit iussus vel si ꝯsentit vterq; ec. ¶ Et hẽs ẽt glo. i. d. §. exceptio q̃ ponit multũ magistralr̃ q̃ exceptio sit dilatoria. et q̃ pemptoria. et q̃ anomala. et quã do opponi possint. ¶ Et glo. in. c. dudum in verbo voluerunt que dixit ꝙ christus principaliter dedit primatuz ecclesie. Et glo. in. d. c. neminem in verbo ꝓuintiaz que dixit ꝙ si aliqs ĩpetrauit rescriptum ad iudicẽ alteri⁹ ꝓuintie. non sufficit ꝙ vltra duas dietas nõ trahat aduersarium. sed etiam requiritur ꝙ extra ꝓuintiam eum nõ trahat nisi in rescripto fiat mẽtio licet minus sit spatiuz ad quod citatur q̃z due diete. ¶ Ex quibus omnibus habes nũc ea que cõmode colligi possunt in hac. vi. q. tertie cause pricipalis quo ad tex. et etiam quo ad apparatum glosaꝝ.

¶ iii. q. vii.

q **Uod autem** ¶ Hec ẽ. vii qõ huius tercie cause. ¶ In qua querit̃ vtruz quis possit esse iudex ĩ cã criali qñ pari vel maiori macula notatur ipe iudicare debens q̃z accusatus. ¶ In quo dicitur ꝙ non text. est in. c. infamis. et in. §. ti ia sunt et in. l. infames et in. l. si quis adeo et in. l. quamuis. et in ca. quis sine peccato. et in. c. iudicet et in. c. in grauibus. et in. c. postulatus. et in. c. sacerdos quod est capitulum fi. ea. q. ¶ In qua habes notare aliqua et primo ex tex. in d. l. infames que est hic canonizata. et est. ff. de his qui not. infa. et maxime ibi dum dicit affinitates eas accipere debemus non que quondam fuere sed presentes. ¶ Et tex. in. §. item testatur. ibi ille qui trabem gestat in oculo probatur nõ posse educere festucã de oculo fratris sui. ¶ In quo adde ꝙ hoc hr̃ Luce. vi. c. et Mathei. vii. Et concordat cum hoc tex. infra. xxxii. q. vi. in. §. primo. ¶ Insuper notabis tex. ibidem in versi. cuius vita despicit restat vt eius predicatio contemnatur. ¶ Et tex in. d. c. qui sine peccato ibi. Qui vestrum sine peccato est primus in illã lapidez mittat. ¶ In quo adde ꝙ hoc hẽtur Iohã. viii. c. Et cõcordat tex. infra de penit. dis. vi. c. vbi sacerdos et infra. xxxii. q. prima quod aũt. et. xxxii. q. vi in. §. i. ¶ Successiue notabis tex. ĩ. d. c. qui sunt ibi. p⁹ ꝓpria corrigant. Et tunc alios reprehendant. ¶ Et ibidez cũ tribus beniamin ĩ carnis scelere fuisset obrupta collectus cuz Israel vlcisci iniqtatẽ voluit sed tñ semel et iteꝝ in libelli certamine ipe prostratus est. ¶ In quo adde ꝙ hoc hr̃ Iudicum. xix. et. xx. c. ¶ Preterea notabis tex. in. d. c. iudicet ibi iudicet ille de alterius errore qui non hz in seipso qđ ꝯdẽnet

¶ Et ibidẽ. iudicet ille q non agit eadẽ que in alio putauerit puniẽda. nec cum de alio iudicat in se ferat sententiã. ¶ Et ibidem. bonus iudex nihil ex arbitrio suo facit nec domestice proprie voluntatis sed iuxta leges et iura pronunciat. quem tex. totuz bene signabis. qz ẽ aureus ꝯ iudicare volentes que cõsiderare debeãt. ¶ Insuper notabis tex in c. ĩgrauib⁹ ibi irati animus procul dubio ad deteriora prouocat̃ cũ is q displicet ad intercedendũ mittit̃. ¶ In quo adde tu ꝙ secus est si mittit̃ ille qui placet tex. ẽ in. c. ego ĩsi. ĩ. pria. q. vii. ¶ Insuper notabis tex. ibidez victĩe ĩpioꝝ abbominabiles sunt deo. ¶ In quo adde ꝙ hoc ad lr̃am hr̃. Prouerb. xv. c vbi subditur ꝙ vota iustoruz sunt placabilia ¶ Insup notabis tex. in. d. c. in grauibus ibi respexit deus ad Abel et munera eius. ad Chaym vero et munera eius non respexit. ¶ In quo adđ ꝙ hoc hr̃ Genes. i. c. ¶ Successiue notabis tex. ĩ. c. postulatus ibi postulatus iudicare dominus de peccatrice nõ statim dat iudiciũ. sed prius se iclinas ec. ¶ In quo adde ꝙ hoc hr̃ Iob. vii. et. viii. c. ¶ Insuper notabis tex. in. d. c. sacerdos ibi sapiẽs medicus et pfectus primũ sua peccata diluere sciat. et postea aliena detegere et sanare et non publicare ec. ¶ Itẽ notabis tex. ibidẽ Sal infatuatuz ad nihilum vtile esse nisi vt mittat̃ foras ec. ¶ In quo tu adde ꝙ hoc hr̃ p⁹ Regũ. v. c. ¶ Et ibidem ĩ ver. Saul cũ a dño esset reprobatus populũ dei iudicabat. ¶ In quo adde ꝙ hoc hr̃ p̃. Reg. xi. et. xvi. c ¶ Insup notabi. tex. ibidẽ in ver. cuz dauid esset adulter et homicida ĩterrogatus a propheta sentẽtiã dedit q ouem paupem rapuit dicẽs iudiciũ mortis est viro huic. ¶ In quo adde ꝙ hoc hr̃ ſo Regũ. xii. c. ¶ Et notabis tex. ibi ẽt in ver. Salomon cũ amore mulierculaꝝ deos gentium q̃reret plebs Israel ad eius iudiciuz ꝯfluebat. ¶ In quo adde tu ꝙ h⁹ hr̃. iii. Reg. xi. c. ¶ Et ibidẽ ĩ ver. Achab quãuis coleret Baal tñ decem tribus iudicabat. ¶ In quo adde ꝙ hoc hr̃. iii. Reg. xxi. c ¶ Insup notabis tex. ibidem sup cathedraz Moysi sederunt scribe et pharisei. ¶ In q⁹ adde ꝙ hoc hr̃ Math. xxiii. et hec sunt que q̃ ad corticem lr̃e dici possunt. ¶ Nunc venio ad glosas q̃ ꝯmemoratione digne esse videntur. et primo caplo gl. summe que põt diuidi ĩ tres ptes. ¶ Primo ponit vnã distinctionẽ circa hanc qõem. ¶ Secũdo ponit aliã distĩctionẽ circa eandẽ met qõez. ¶ Tercio et vltimo ponit vtruz semel tolleratus possit postea recusari pp infamia suam. ¶ In quo cõcludit ꝙ sic p tex. i. c. sciscitatus extra de rescrip. ¶a ibi. vel distingue. tercia ibi. illud tñ certuz ẽ ec. ¶ Insup hẽs gl. in. §. tria ĩ ṽbo

putaret q̄ dat vnū itellectū ad.l. barbarius ff.de offi p̄to.s.ꝙ ideo ibi valuit sentētia lata p sei uū reputatū liberꝝ quia ꝯfirmata fuit postea a principe alias n̄t non valuisset fm glo. ¶ Et ex hoc infert ēt glo.ꝙ snīa lata ab excōicato q publice hēbat pro nō excōicato nō valet.de quo dicemus hoc ān̄o deo dāte in.l.i.C.de testa. ¶ Insup notabis glo.in.d.l.infames i verbo nō audit q̄ dixit ꝙ nullus ē adeo surdus quin aliquid n̄ audiat.allegat l.discretis.C.q testa.face.pos. ¶ Preterea notabis ēt gl.in.d.l.ifames in ṽbo quondaꝫ que dixit ꝙ mortuo vno ex ꝯiugibus soluit affinitas quo ad alia non āt quo ad ipediendū m̄rioniuꝫ. ¶ Et glo.in.d.l.si qs in verbo maluerunt q̄ dixit qd iudex nō tenet audire aduocatos nisi quantū vult. ¶ Et glo.ibideꝫ in ṽbo ad turpe que dixit ꝙ bona dona sunt dāda doctoribus qd nota.tū intellige qū sūt doctores ⁊ nō dolores ⁊ doctorelli. ¶ Et gl. in.§.cognitore in verbo iudicē q̄ dixit ꝙ qs in cā sua ⁊ liberoꝝ pōt iudicare vsqꝫ ad litē ꝯtestatā de quo vide tu ī.l.q iurisdictioni.ff. de iurisdic.om.iud. ¶ Ulterius notabis gl. in.§.si quia vero in verbo iudex que ponit rōem quare de iure ciuili ordinarius iudex n̄ pōt esse arbiter lꝫ de iure canonico sit secus ⁊ plus tenet hec glo.ideꝫ esse de iure ciuili. ¶ Notabis ēt glo.in.§.porro q̄ ponit magistraliter q̄ sit infamia iuris ⁊ q̄ sit infamia fcī ⁊ ex qua snīa irrogetur. Cōcludens ēt ꝙ de iure canonico oē crimē mortale ifamat. ¶ Et glo.in.d.c.iudicet q̄ ponit an iudex teneatur iudicare fm cōscientiam.⁊ ꝯcludit ꝙ sic fm sū eam quā hꝫ vt iudex non vt homo. ¶ Et glo.in.d.ca. postulatus i verbo scribebat q̄ lꝫ ꝙ snīa pōt scribi in pariete sicut edicta p̄torum olim scribebantur in albo. ¶ Et ex his hēs expedita ea oīa q̄ ꝯcernūt hāc septimaꝫ qōnem.⁊ q̄ nota digna fuere i tex.⁊ glo.

¶ iii.q.viii.

q **Quod vero** ¶ hec ē.viii qō huius tercie cause p̄ricipalis. In qua q̄ritur vtrū ep̄s possit audiri vel iudicari ab vno tm̄. ¶ In quo oī ꝙ nō tex.est i.c.accusatores ⁊ in.c.cuius in agendo ⁊ in.c.suggero qd est.cm.fi.ea.q. ¶ In qua hēs notare aliqua. ¶ Et primo ex tex.in.d.c.accusatores ibi nulliꝰ nāqꝫ coꝝ sententia a non suo iudice dicta ꝯstringat ⁊c. ¶ Et tex.in.d.c.cuius in fi.ibi absens nemo iudicetur qa leges diuine ⁊ humane hec ꝓhibent nec in tex.sūt alia pro nunc. ¶ Assumo nūc glosas.⁊ prio.glo.sūme que pōt diuidi in tres ptes. ¶ Primo decidit hanc qōeꝫ prout supra dixi i principio. ¶ Secūdo ponit vtrūꝫ plures ep̄i iudicantes ꝯ ep̄m sint appellādi iudices.an vero assessores. Et ꝯcludit ꝙ sunt ordinarij iudices p tex.⁊ in.c.scitote.vi.q.iii. ¶ Tercio ponit vtrum plures ep̄i debeāt esse p̄sentes qū papa delegat cām ep̄i vni ep̄o. Et in hoc vltimo ꝯcludit ꝙ sic p tex.in.c.hec qppe.ē.ead.q.vi.fa ibi.⁊ tales coep̄l.tercia ibi.⁊ si papa delegat ⁊c. ¶ Nec hic sunt alia qo ad tex.vel glosas.

¶ .iii.q.viiii.

d **Accusatoribus** ¶ hec ē ix.qō huius tercie cause p̄ricipalis. In qua ponit vtrū accusatores vel testes possint absentes accusare vel ꝯ eos testificari. In quibus duobꝰ ꝯcluditur ꝙ nō tex.ē in.c.accusatori.⁊ in.c.caueāt.⁊ in.c.absente ⁊ in.c.oīs.⁊ in.c.nō oportet.⁊ in.c.hēatur ⁊ in.c.qui accusare ⁊ in.c.dignum ē.⁊ in.c.absente.⁊ in.c.absens.⁊ in c.carte.⁊ i.c.hortamur.⁊ in.c.necesse quod ē.c.fi.ea.q. ¶ Plꝰ oī ꝙ ēt in absenteꝫ non pōt ferri snīa nisi qs esset absens ex ꝯtumacia.tex.ē in.c.re vel a in.c.absens i.c.indicas ead.q. ¶ In qua ēt hr ꝙ testes nō pūt testificari regulariter nisi d his que p̄sentialr ⁊ veraciter viderit ⁊ vno ⁊ eodē tpe.tex.est i.c.si debitū ⁊.c. nihilominus i.c.pura ⁊.§.simul āt ea.q. ¶ In q̄ hēs modo colligere aliqua.⁊ prio tex.in.d.c. absens.ibi.pro p̄senti ex ꝯtumacia abūtem habere facit. Et ibidē absens nemo iudicetur qr diuine ⁊ humane leges hoc ꝓhibent. ¶ In quo adde ꝙ hoc hr Actuū.xxiii.c.⁊ in.l.absentem.ff.de penis. ¶ Insup notabis tex.in d.c.indicas ibi cui magis ꝯsulendum sit quē puniendū vel ⁊ aliquo mō feriendum ⁊c. Et tex.in.d.§.simul āt.ibi.diuersitas temporū coꝝ testimoniū nō admittit ⁊c. Et ex his habes ea q̄ ꝯcernunt litterā. ¶ Nūc capio glosas.⁊ primo glo.summe quā diuido tibi i quatuor partes. ¶ Primo ponit qd iuris in hac qōe in specto iure ciuili.ꝯcludens ꝙ eo iure nunq̄ꝫ ꝓcedit ꝯ absenteꝫ lite nō ꝯtestata nisi ꝯ apparitorē.nam bona ꝯtumacis cōfiscant l.ii.C.de requi.reis. ¶ Secūdo ponit qd iuris inspecto iure canonico.ꝯcludens ꝙ si lis non ē ꝯtestata nec liquet de cā.⁊ tunc qs est excōicandus.c.rursus.c. quicunqꝫ.xi.q.iii. alias āt proceditur ꝯ absentē. ¶ Tercio ponit aliquos casus in qbus ꝓceditur ꝯ absentes.⁊ in qbus testes recipiūtur lite nō ꝯtes. ¶ Quarto ⁊ vltimo ponit aliquos casus i quibus in cā ciuili ꝓceditur vsqꝫ ad sententiam diffinitiuā inclusiue lite non ꝯtesta.fa ibi fm canones.tercia ibi nisi aliqd speciale dicat. qrta ibi.sed in cā ciuili non ꝓcedit ⁊c. ¶ Insuper notabis glo.i.c.caueat in ṽbo irrita.q̄ magistraliter loqtur circa hoc vtrum snīa sit nulla qū ꝑemptoria non venit ad noticiā ab

sentis. ꝛ late explicat istum passum ꝯcludēs sufficere ꝙ qs citet publice ad domū. ¶ Et glo. ī. d. c. re vera ī verbo excōicationē. que voluit ꝙ excōicatus pōt appellare. ¶ Et gl. in d. c. testes in verbo ꝑsentes. que dixit ꝙ ī causis criminalibus testes debent esse ꝑsentes. sed in ciuilibus seruatur ꝯsuetudo regionis in hoc. ¶ Et glo. ibidem in verbo viderunt in fi. que voluit quod cecus potest testificari qū habet notas voces ꝯbentium de q̄ vltimo vide ēt p speculatorem in ti° de teste in. §. p in ver. sed qd si cecus. ¶ Et videbis glo. ibidem ī verbo presentia que dixit quē dici ꝑsentem si ē in eadē domo duʒ tū audire possit ꝛ glo. in. § de his. in ver. audierunt q̄ multum magistraliter loqtur circa materiaʒ testiū scilicʒ an valeat testimoniū de auditu. vbi ꝯcludit ꝙ non nisi ī aliquibus casibus de quibus ibi p eam. ꝛ ibi ēt eadem glo. ponit quō testis debeat esse rogatus notabis etiā glo. in. d. c. nihilominus in verbo simul q̄ ponit de testibus susanne quō fuerunt reprobati ꝛ de testibus deponentibus de actu queʒ viderunt successiue oēs ex vno foramine in quo ꝯcludit qō valet ꝛ ponit exemplum de testibus q viderunt aliquos fornicari. ¶ Et ibidem glo. ī fi. tenet aliud ꝙ testes nō tenētur exprimere diem sed bene menseʒ. ¶ Et gl. in. d. c. hortamur in verbo amputari que vult qō iudex potest prestare testibus saluū ꝯductum ꝛ securitatem vt veniant ad testificandum allegat. c. cū accedens. extra vt lite non ꝯtest. ¶ Ex qbus oibus habes nunc oia que ꝯcernunt hanc. viij. q. principalem ꝛ in tex. ꝛ in glosis que annotari debuerunt.

¶ iij. q. x.

q **Uod uero** ¶ hec est. x. questio huius tercie cause principalis. In qua q̄ritur vtrum accusatores deficiētes in vno capitulo sint admittēdi ad ꝯsequētia capitula. ¶ In quo breuiter concluditur ꝙ nō. tex. est in. c. placuit. ꝛ in. c. eos. ꝛ ī. c. si accusator quod est. c. si. e. q. ¶ In qua quo ad tex. nō sunt alia notanda. ¶ Capio glosas. ꝛ primo glo. summe qua diuido in quattuor ꝑtes sm ꝙ refert q̄ttuor opiniones circa hac qōem. sa ibi. Ugolinus ꝛ alij distinguūt. tercia ibi. quidē dicūt. quarta ꝛ vltima ibi tu distingue. vbi ꝯcludit ꝙ si quis accusat de pluribus cribus ꝛ in vno deficiat si est calumniator non admittitur ad alia secus si non sit calumniator. ¶ Insuper habes gl. in. d. c. placuit in verbo non admittatur ī si. que voluit ꝙ exceptio dilatoria superueniens post lit. ꝯtest. potest opponi post liteʒ contestatā alias autem non ꝛ hic non sunt alia nota digna qa breuis est qō ī sui materia prout vides.

¶ iij. q. xi.

a **B accusato** ¶ hec ē xi. ꝛ vltiā questio huius tercie cause principalis ī qua queritur vtrum accusat⁹ possit accusare accusatorem in quo ꝯcluditur ꝙ non nisi in aliquibus casibus. ¶ Primo post q̄ȝ se purgauit. ¶ Secundo qū de maiori crimine vellet eum accusare. ¶ Tercio si suam vel suoꝝ iniuriam ꝓsequeretur. ¶ Quarto qū qō esset preiudicialis tex. est in. c. neganda ꝛ in. l. neganda. ꝛ in. c. non est ꝛ in. §. hoc autem ꝛ in. §. aliquādo ꝛ ī. l. ciuili qōe ꝛ ī. l. prius. ꝛ in. l. q cōfitetur. ꝛ in. l. si quis ex familiaribus ea. q. ¶ In qua sunt canonizate oēs predicte leges vt apparet ex ea. ¶ Ex qua hēs colligere vnum tantum ex tex. ī. d. l. ciuili ibi maius merito minori profertur. ꝛc. ¶ Nec hic sunt alia q° ad tex. ¶ Capio nūc glosas. Et primo glosam summe quā diuido in duas partes. primo ponit distinctioneʒ bimembrem circa hanc qōem concludens prout supra dixi. in principio. ꝛ maxime qū reus vult venire ꝯ accusatorem per moduʒ accusationis. ꝛ nomē ipius est iam descriptum inter reos. allegat tex. in. l. is qui. ff. de publi. iudi. ¶ Secundo capit secundum membruʒ qū per viam exceptionis vult reus venire. ¶ Et concludit ꝙ potest. ꝛ quod plus ē prī⁹ debʒ audiri per. l. qū. C. de adulte. ¶ Insuper notabis glo. in. d. l. si quis ī verbo ex familiaribus. que dicit ꝙ epi debent hēre tantūmodo religiosos viros ī familia sua. quod nota bene. ¶ Ex quibus oibus habes nunc ea que cōmode notari potuerunt in hac tercia causa principali quo ad tex. ꝛ glosas vna cū additiōibus ꝛ supplectōnibus oportunis.

¶ Quarta causa.

t **hema quarte** cause ex q̄ eliciuntur sex questiones vt ex infra dicendis latius apparebit. ¶ Quidam ī excōicatione constitutus episcopum accusare disponit adolescentem infra decimūquartū etatis sue annum ad assertionē sue cause adducit prohibitus ab accusatione adolescentem accusatorem. ꝛ se testem fecit. ¶ Adolescens ꝑsonam accusatoris ꝛ testis gerere cupit. Die statuta ad iudicium electorum iudicū ipius minime occurrit a cōione suspēdit. ¶ Tādē ī nouato iudicio accusator culpabil' ī accusatōe inenit demū ad assertionē ꝓpe cause ꝓcedit. ¶ Ex q̄ themate vt dixi de sex cōtingit dubitari. vt ex īfra dicendis in hac quarta cā latius appebit. ¶ Quas sex qōes non ponam nunc ne idem sepius dicam. sed gradatim ponemus inferius in locis suis.

¶ iiij. q. i.

d **Eprima** ¶ Hec est prima questio hui⁹ quarte cause principalis. In qua queritur vtrum excōicatus possit aliquē accusare. ¶ In quo breuiter dr̄ ꝙ non text. est in.c.diffinimus.ꝛ in.c.quod āt quod ē.e. si.ea.q. ¶ In quibus iuribus dr̄ ꝙ histriōes heretici pagani ꝛ persone subiecte tm̄ pitudinibus prohibentur ꝛ ab' accusando ꝛ a testificando ¶ Plus dicas tu ꝙ si tales suā iniuriam ꝓsequant̄ repelluntur.ita notat̄ i.c. pagani.ē.ij.q.vi. Nec hic sūt alia quo ad tex. ꝛ etiā quo ad glosas q̄ aliquid hēant nota dignum excepta glosa sūme que potest diuidi i nouez partes. ¶ Pr̄io decidit hāc questionem ꝓut supra dixi in principio. ¶ Secūdo format aliā q̄ōem.s. an excōmunicatus post absolutionez possit aliquē accusare.i quo arguit ad partes. ¶ Tercio refert opinionem Johānis sup hoc.ꝛ cōcludit ꝙ potest.q2 absolutio tollit illud quod induxerat excōicatō per tex.c.quia.extra de electio. ¶ Quarto ponit aliam opinionē circa hoc cuz distinctione. ¶ Quīto tollit aliqua argumenta supra adducta in prima parte que videbant̄ obstare. ¶ Sexto ponit vtrū excōicatus possit ꝯuenire. In quo decidit ꝙ sic per tex.in.c.itel leximus extra de iudicijs. ¶ Septimo ponit an excōicatus possit agentem ꝯ̄ se recouenire. ¶ In quo tz ꝙ sic per.l.q cum maior.§. libertus.ff.de bonis liber. ¶ Octauo ponit vtrum excōicatus possit excipere.ꝛ tz ꝙ nō. q2 posset ēt iurare. ¶ Nono ꝛ vltimo ponit vtrum excōicatus possit ꝯpensare. ¶ In q° concludit ꝙ nō.per tex.i.c. cum inter extra de excep.secunda ibi.sed transfert se. tercia ibi iohānes autem distinguit. quarta ibi alij distinguūt.quīta ibi ꝛ quod dicitur.sexta ibi potest autez cōueniri.septima ibi sed an possit ꝯuenire.octaua ibi item queritur an possit excipere.nona ꝛ vltima ibi item queritur an compensare possit. ¶ Et hic non habes alia que notari mereantur.

¶.iiij.q.ij.iij.

f **Ecunda autē** ¶ hec sūt due q̄stiones videlicet secunda ꝛ tercia que simul ꝛ semel deciduntur per illustrem magistrum gratianū. ¶ Quibus queritur an adolescens infra.xiiij.annum possit testificari in cā criminali. ¶ Secundo an ꝓhibitus ab accusatōe possit testificari. ¶ In quibus duabus dicendum est ꝙ non tex.est in.c.testes.ꝛ in.c.placuit.ꝛ in.l.si testes.ꝛ i.l.in testibus ꝛ in.l. testium. ꝛ in.l. lege iulia ead.q̄ōne. ¶ In qua ponitur omnes leges ffoꝝ.posite sub titulo.ff.de test.de verbo ad verbum ꝛ seriose prout ibi iacent. ¶ Et sic omnes sunt canonizate in hac secunda ꝛ tercia questione. ¶ Ex quibus duabus questionibus habes colligere aliqua. Et primo ex text.in.d.l.testium ibi testium fides diligenter examinanda est. ¶ Et concordat cum h° text.in.c.cum causaz extra de testi.ꝛ in.l.iij. §.primo.ff.eo.titu. ¶ Insuper habes notare text.i.§.sed obycitur.ibi sed miracula diuina sunt admiranda non autem in exemplū humane actionis trahenda. ¶ Nec pro nūc in tex.sunt alia. ¶ Uenio ad glosas.ꝛ primo capio glo.summe que amplexa est vtrāque questionem supra formatam expedičdo eas pariter vt in ea que glo.potest diuidi in nouem partes principales. ¶ Primo format primam questionem. ¶ Secūdo ponit quid iuris in causis ciuilibus. ꝛ cōcludit quod impubes in eis non potest testificari per text. in dicto.c.testes. ¶ Tercio ponit quid i causis criminalibus in quibus concludit ꝙ quis nō admittitur ante vigesimū annū. ¶ Quarto ponit in qua etate admittatur femina ad testificandum ꝛ concludit ꝙ in ciuili admittitur post vndecimum annum.ꝛ non ante q2 in ea etate facit omnia q̄ masculus in.xiiij. anno. ¶ Quinto aggreditur predictam terciam questionem huius quarte cause. quia habet quandam connexitatem cum hac secunda questione ꝛ eaz decidit prout supra dixi in principio. ¶ Sexto ponit an in omnibus casibus in quibus quis repellitur ab accusando repellatur a testificando. ¶ Et concludit quod non tradendo tamen in hoc certam limitationem vt in ea. ¶ Septimo ꝛ vltimo limitat illud quod supra dixerat in quīta parte principali circa terciam questionez huius quarte cause.secūda ibi. ꝛ quidem in ciuili. tercia ibi.sed in criminali.quarta ibi. hec tamē scias.quinta ibi questio tercia est. sexta ibi non in omnibus. septima ꝛ vltima ibi item ꝛ hec regula. ¶ Insuper signabis glo.in dicto.c.testes i verbo quatuordecim que magistraliter loquitur circa testimoniū impuberis. ¶ Et concludit ꝙ non admittitur regulariter preter quā in casibus exceptio in ea puta in crimine lese maiestatis ꝛ similibus. ¶ Insuper notabis glo in.§. hi q in criminali multum magistraliter examinātem quomodo ꝛ quando testes admittantur ante ꝛ post publicatas attestationes.ꝛ quomodo testis possit corrigere dictum suum.ꝛ quando testes obscure deposuerint quid iuris. ¶ Similiter habes glo multum magistram in dicta.l.si testes circa contrarietatē vel varietatem inter eos ꝛ sibimet ꝛ etiam quid si contradicunt testibus partis aduerse ꝛ quibus magis credatur ꝛ etiam an admittantur contra instrumentum in quo sunt

descripti. z quod istorum preualeat. ¶ Et similiter glos. habes etiam de omnibus istis tractantem ad plenum in.l. si quis in verbo arguere supra eadem questione. ¶ In quibus questionibus duabus simul iunctis non sunt alia.

¶ .iiij.q.iiij.

d **E quarta** ¶ Hec ē quarta qstio huius qr/te cause. In qua queritur vtrum quis possit esse testis z accusator etiam contra eundemmet in eadem causa. ¶ In quo breuiter dicitur ꝙ non text. est in c. nullus el primo z el secundo eadem questione. ¶ In qua habes etiam.l. in scriptio z.§. aliquando. vbi ponitur quod regulariter accusans tenetur se inscribere ad penaz talionis preterquam in casu in.l. si maritus. z.l. si quis hic canonizatis in hac questione. ¶ In qua hēs etiam successiue ꝙ de domo iudicis non debet accusator vel testis produci. text. est in.§. de domo. z in.c. contra ritū quod est.c^m. si eadem questione. ¶ Ex qua quo ad text. non habeo alia nisi ꝙ notabis vnum tantūmodo text. in dicto.c. contra ritum ibi fiunt suspecti iudices z lupi custodes zc. loquitur contra iudices malos. ¶ Venio ad glosas. Et capio glo. summe q̄ꝫ diuido in quattuor partes. ¶ Primo decidit hac questionem prout supra dixi in princi. ¶ Secundo ponit vnam limitationem quam tamē reprobat. ¶ Tercio ponit vtrum quis possit esse in eadem causa denunciator z testis. Et concludit ꝙ sic per.c. in omni. extra de testi. ¶ Quarto ponit ex quo tempore quis non potest venire vt testis si prius venit vt accusator. ¶ In quo concludit ꝙ ex eo tempore ex quo semel comparuit inter accusatores. secunda ibi in matrimonio est speciale. tercia ibi in denunciatione autem. quarta ibi. sed ex quo semel zc. ¶ Insup notabis glo. in dicto.c. nullus el primo in verbo ad minuendam que dixit ꝙ quis non tenetur dicere iura sua aduersario. z plus est in bello corporali secundum glo. nam in eo licitum est decipere hostez. ¶ Et glo in dicto.c. nullus el secundo ī verbo personaliter que dicit ꝙ iudex potest in iudicio magis dignum honorare quod nota tu pro aduocatis partiū. ¶ Et glo. in.d.l. si maritus ī verbo sexaginta que ponit quomodo z quando maritus accusans teneat in causa adulterij se inscribere ad penam talionis z quid si agit tantum ad thori separationem. z quid de iure antiquo z etiā quid de iure nouo. ¶ Et ex hijs habes ea q̄ hic congruenter dici possunt quo ad text. z glosas.

¶ .iiij.q.v.

d **E quinta** ¶ Hec est quinta questio huius qr/te cause principalis. In qua ponitur vtrum non comparens die statuta sit remouendus. ¶ In quo breuiter dicitur ꝙ sic si fuit contumax alias non tex. est in.c. quisquis quod est.c. vincum eadez questione. ¶ In qua quo ad text. nō habes alia notanda. ¶ Capio nunc glosas. Et primo gl. summe quam tibi diuido ī tres partes. ¶ Primo ponit quotiens quis debet citari. z tenꝫ ꝙ ter per.c. de illicita.xxiiij.q.iij. ¶ Secundo ponit quomodo puniatur non comparēs in primo termino. ¶ In quo concludit ꝙ punitur in expensis factis per tex. in.l. sancim⁹ C. de iudic. ¶ Tercio z vltimo ponit an predicta habeant locū in presbyteris z dyaconibus. Et tenet ꝙ sic per.c. sin autem.xv.q.vij. secunda ibi si tamen ad primam. tercia ibi z eedem dantur zc. ¶ Insuper signabis etiam glo. in.d.c. quisquis in verbo occurrere. que pōit. quid si quis excōmunicatus est si non venerit tali die z nō potuit venire illa die an excusetur. ¶ Et concludit z excommunicatus est. sed absoluitur sine expensis. ¶ Nec hic sunt alia que recitatione digna sunt.

¶ .iiij.q.vi.

f **Exta questio** ¶ Hec ē sexta z vltima qstio huius quarte cause principalis. In qua querit̄ si quis accusatus fuerit repert⁹ culpabilis an possit ad assertionem proprie cause de cetero admitti. ¶ In quo breuiter dicitur ꝙ nō. tex. ē in.c. illud. z in.c. oībus z ī.c. si accusator. z in.c. ꝙ si accusatoruꝫ qd ē.c. si. ea.q. que iura proprie loquūtur quando quis defecit in accusatiōne episcopi prout aperte sonāt predicta iura in hac.q. ¶ In qua quo ad tex. z gl. nihil aliud habes. z maxime in glo. sūme q̄ nihil aliud facit nisi ꝙ decidit hanc questionem vt supra dixi remissime loquendo.

¶ Quinta causa.

t **Hema quinte** cause principalis ex quo eliciūtur sex questiones vt ex infra dicendis latius apparebit. ¶ In īfamiaz cuiusdam episcopi cartula accusationis occulte conscribitur. ¶ Tandem accusator procedit in publicuꝫ episcopus autez semel litteris euocatus cause sue die statuta adesse non valens p ꝑcuratorē iudici se pñtauit. absqꝫ sinodali audiētia dānat ¶ De mū iudicio p appellatōꝫ renouata de accusatoria inimicitia episcopus cōqueritur. ¶ Tādeꝫ in ipsa ꝓbatione deficit accusator. ¶ Ex

quo themate de sex dubitari contingit vt ex infra dicendis in hac quinta causa latius apparebit. quas sex questiones nō ponam hic sed gradatī ponemus eas inferius in locis suis ne idem sepius repetamus.

C.v.q.i.

d **E prima** ¶ Hec est prima questio huius quinte cause principalis. In qua queritur qua pena sit feriendus ille qui famosum libellum clanculo conscribens ꝛ pbare neglexerit que litteris mādauit. ¶ In quo dī ꝙ si talis fuit conuictus sup hoc dꝫ d capitari tex. est in. c. qui in alterius ꝛ in. c. quidam. in. c. hi qui ꝛ in. l. si quis famosum eadem questione. ¶ In qua non sunt alia quo ad tex. ¶ Capio nūc glosas. ꝛ primo gl. summe quam diuido tibi in duas partes. ¶ Primo format hanc questionem. ¶ Secūdo eā decidit prout supra dixi faciendo quandam distinctioneꝫ multum magistralem. secunda ibi ꝛ distingue ꝛc. ¶ Insuper notabis glo. in dicto capitulo quidam que ponit de implemento condictionum affirmatiuarum ꝛ etiaꝫ negatiuarum vt in ea. ¶ Et hic nō sunt alia quo ad tex. vel glosas.

C.v.q.ij.

v **ocatio**. ¶ Hec ē secūda questio huius quīte cause in qua queritur quotiens quis sit citandus ad causam antequam sententia condēnationis contra eum feratur. ¶ In quo dicitur ꝙ saltem ter citandus est tex. est in. c. vocatio. ꝛ in. c. psenti. ꝛ in. c. relatum. ꝛ in. c. si primates ꝛ in. §. his auctoritatibus eadem questione. ¶ In qua habes colligere aliqua. ꝛ primo ex text. in dicto. c. relatum ibi de alienis negocijs testimoniuꝫ non dicant nisi de hijs que sub eorum presentia acta noscuntur. ¶ Et ibidem statim curādum est ne ira cuiquaꝫ subripiat faciatqꝫ citius omne quod non licet. ꝛ hec quo ad tex. notabis in quo pro nunc alia non habes.
¶ Capio glosas. ꝛ primo glo. summe quam diuido in tres partes. ¶ Primo ponit an in citationibus debeat apponi verbum paremptorie in quo concludit ꝙ non. ¶ Secundo ponit an iudex debeat in citatione cominari parti si nō venerit ꝛc. ¶ In quo tenet ꝙ sic per. l. in pemptorio. ff. de iudi. ¶ Tercio ponit vtrum paremptorium possit accelerari. ¶ In quo firmat ꝙ non per. c. dilecti extra de dila. ¶ Et insuper notabis glo. vnam notabilem in dicto. c. relatum in verbo testimonium q̄ dicit ꝙ quis potest testificari per litteras alij fame sue. ¶ Ex quibus omnibus habes nunc que commode dici possunt hic quo ad tex. ꝛ quo ad apparatum glosarum.

C.v.q.iij.

q **Uod autem** ¶ Hec ē tercia qō huius quinte cause. In qua queritur vtrū quis valeat causam suam agere p procuratorem quando ipse interesse nō pōt ¶ In quo concluditur ꝙ sic in ciuilibus causis secus autem in criminalibus. tex. est in. c. si egrotans. ꝛ in. l. reos. ꝛ. §. ecce. ꝛ. c. in criminalibus. ꝛ in. c. quia episcopi. quod est. c. fi. eadem q̄stione. ¶ In qua notabis aliqua ꝛ primo tex. in dicto. c. fi. in fine ibi. nedum humana lucra attendunt eterna premia perdant ꝛc. ꝛ hic non sunt alia in tex. ¶ Uenio ad glosas. ꝛ primo assumo glo. summe q̄ potest diuidi in tres partes. ¶ Primo enumerat aliquos casus in quibus procurator admittitur aliquando in criminalibus. s. in causa iniuriarum ꝛ suspecti tutoris ꝛ in criminibus leuibus. ꝛ ad allegandas causas absentie etiā in magnis causis capitalibus. ¶ Secundo ponit aliquos casus in quibus nō potest etiam in ciuilibus dari procurator vt ē in populari actione in causa status ꝛ similibus. ¶ Tercio enumerat aliquas personas que non possunt agere per se. sed coguntur constituere procuratorem. fa ibi in ciuili potest. tercia ibi quidam etiam coguntur ꝛc. ¶ Insuper habes aliam glo. multum magistram in dicto. c. si egrotans. in verbo legatum que ponit latissime vtrum quis infirmus vel absens ex iusta causa teneat mittere pcuratorem. ꝛ quid ex parte rei. ꝛ quid ex pte actoris. ¶ Et inter alia dicit ibi glo. illas causas appellari graues que sunt inolute ꝛ intricate. ¶ Insuper notabis aliam glo. magistralem in dicto. c. quia episcopi. que pōit quando canōnici volunt agere contra episcopum suum. quomodo debeant constituere curatorem vel procuratorem. ¶ Et ponit in quo differat tutor ꝛ prelatus perpetuus. Et inter alia concludit ꝙ tutela est onus. sed platura est honor ꝛc. de quibus omnibus ibi per eam. ¶ Et ex his habea ea que concernunt hanc terciam questionem huius quinte cause principalis.

C.v.q.iiij.

q **Uod autem** ¶ Hec ē q̄rta q̄stio huius quinte cause principalis. In q̄ queritur vtrum episcopi sint cōdēnandi absqꝫ synodali audientia. ¶ In q° dicitur ꝙ non tex. est in. c. nullus episcopus. ꝛ in. c. duodecim. ꝛ in. §. qō vero ea. q. ¶ In qua habes etiam ꝙ vbicunqꝫ agitur cā cor nō ptētiosis verbis. sꝫ mitissimis oīa agi debere tex. ē ī. c. ī loco būdictōis e. q. ¶ In q hēs notare aliq. ꝛ p̊ ex tex. in. d. c. ī loco bn

dictionis ibi si quis putat se religiosum esse
nō refrenans linguam suam sz seducens cor
suum vana ē huius religio. ¶ In quo adde
tu q̄ hoc habet iacobi p̄rio.c. ¶ Insup hēs
tex.notab.in.d.c.in loco ibi cultuz sīni iusti-
tia pdit quādo silentia iudicij obstrepentiū
turba ɔfundit zc. ¶ Et ibidez cultus iustitie
silentium est. ¶ In quo adde q̄ hoc habet
ad litterā Isa.xxxij.c. ¶ Insup notabis tex.
ibidē i ver.iuxta diuine legis preceptū quo
precipitur eijcere derisorem z exibit cuz eo
iurgiū cū oī dedecore de ɔfessione abstrac
tus a cōmuni cetu secedat. ¶ In quo adde
etiā q̄ hoc habetur pūerbiorū.xxij.c. ¶ Et
hec sint quo ad tex. z ēt quo ad glo.qz gl.ni-
hil aut parum habēt maxime glo. fiīme que
nihil aliud facit nisi q̄ limitat ɔclusionez hu-
ius questionis supra dicta nō habere locum
in romano pontifice qui solus sine ɔcilio po
test cōdemnare episcopum per text.in.d.§.
quod vero supra ead.questione.

¶.v.q.v.

Nunc autem ¶ Hec est qui
ta questio hui⁹
quinte cause principalis. in qua q̄-
ritur vtrum indicans crimen alte-
rius sit habēdus inimicus pp hoc. ¶ In quo
dicitur q̄ non qū bono zelo indicat vel si p̄-
monuit euz ante accusationē vel si pbat illō
qō pposuit alias sic tex.ē in.c.non vos. z in
c.nō omnis. z in.c.non obsculatur semp pa-
ter filium. z in.§.ex his omnibus. z in.c.il-
li qui. z in.c.qui ambulat. z in.§.sz aliud q̄ ē
§.fi.ea.q. ¶ Ex quib habes multa colliget
memoratu digna. ¶ Et primo ex tex. in.d.c.
non vos in fine ibi quanto ergo potius de-
bes manifestare ne deterius putrescat i cor
de. ¶ Et tex.in.d.c.non omnis . ibi non oīs
q parcit amicus est.nec oīs q verberat ini-
micus. ¶ Et ibidem meliora sunt vulnera a
mici q̄z voluntaria oscula inimici. ¶ In quo
vltimo adde q̄ hoc habetur ad litteram pro
uerbiorum.xvij. z.xxiij.c. ¶ Insuper nota-
bis eundem tex.ibidem qui freneticuz ligat
z litargicum excitat ambobus molestus est
z tamen ambos amat. ¶ In quo adde etiā
q̄ hoc habetur pūerbio.xv.ca. z concordat
tex.in.c.ipsa pietas infra.xxiij.q.iiij. ¶ Pre
terea signabis eundem text. ibidem statim
in verbo quis nos potest amplius amare q̄z
deus zc. ¶ In quo adde q̄ hoc habetur ma
thei.xxij.c. z ɔcordat etiam cum hoc tex. in.
c.quis nos infra.xxiiij.q.iiij. ¶ Ulterius no
tabis eundem tex.i ver.nos non solum do-
cere suauiter verum etiam salubriter terre-
re nō cessat deus zc. ¶ In quo adde q̄ hoc
habetur per Paulum ad romāos.xij.c. z cō
cordat etiam cum hoc tex.infra de peniten.
dis.ij. ¶ Preterea signabis eundem text. in
ver.exterret fame patriarchas etiam pios
z religiosos zc. ¶ In quo adde tu q̄ hoc ha
betur exodi.xiiij.ca. z etiam Genesis.xlv°.
¶ Demum notabis eundem tex. in ver.po
pulum contumacem penis grauioribus agi
tat zc. ¶ In quo adde tu q̄ hoc habetur ad
litteram Exodi.xxxij.ca. ¶ Postea videbis
eundem tex.in vers.non aufert ab apostolo
stimulū carnis tercio rogatus zc. ¶ In quo
adde tu q̄ hoc habetur p paulum ad roma-
nos.vij.c. ¶ Et concordat ēt cum hoc tex.in
c.si paulus infra.xxiij.q.v. ¶ Ultimo nota
bis eundez tex.in finalibus verbis ibi pasto
rem aliquando flagello ad gregē pecora er-
rantia reuocare zc. ¶ In quo adde tu q̄ idē
pbat tex.in.c.nimium infra.xxiij. qōne.iij.
¶ Successiue notabis tex.i.d.c.non osculat
ibi nō osculatur semper pater filiū sed aliqū
castigat zc. ¶ In q̄ adde tu q̄ hoc habetur
prouerbiorum.xiij.c. ¶ Et concordat cū hoc
etiam tex.in.c.non putes infra.xxiij.q.v. z
tex.infra.vij.q.i.in.c.paratus. ¶ Preterea
notabis eundē tex.in fi.i versi.dulciora sunt
vulnera amici q̄z volūtaria oscula inimici zc
¶ In quo adde q̄ hoc habetur prouerbioꝝ
.xxvij.c.ad lram. ¶ Preterea notabis eūdē
tex.i versi.dulcior est religiosa castigatio q̄z
blāda remissio. ¶ Preterea notabis text.i.
d.c.q ambulat i ver.ibi q ambulat fi andulē
ter reuelat archana q autez fidelis est celat
amici ɔmissū zc. ¶ Et ibidē stati q̄ viderunt
oculi tui ne pferas i iurgio cito ne postea e-
mendare non possis zc. ¶ In quo adde q̄
hoc habetur Prouerbioꝝ.xv.c. ad litterā
¶ Et cum hoc etiam concordat tex.in.c.vbi
illa supra.lxxiiij.distin. ¶ Preterea notabis
tex.in.§.sed aliud qui est.§.fi.in versi.ver-
ba impiorum insidiantur sanguini os iustorū
liberabit eos zc. ¶ In quo adde q̄ hoc ad
litteraz habetur prouerbio.xij.c. ¶ Ulteri⁹
notabis eundem tex.in vers.qui custodit os
suum custodit animaz suaz zc. ¶ In quo ad
de q̄ hoc habetur prouerbio.xiij.c. ¶ Et cū
hoc etiam concordat tex.in.c.ex merito ifra
vi.q.i. ¶ Ulterius signabis eundem text.in
ver.qui icōsiderate loquit̄ sentiet mala ver
bū mendax iustus detestabit̄ impius aūt cō
fundit z ɔfundetur zc. ¶ Et ibidez stati. Cū
fuisset miserenduz preuident impij vū volēt
pij zc. z hec sint q̄ mihi nota digna visa sunt
circa tex. ¶ Capio nūc glosas mēoratu dig-
nas. z p̄ glo.fiīme quā diuido tibi i duas par
tes.p° format hāc.q.i terminis ponēdo aliq̄s
cāus in qbus accusans aliquē nō ē reputād⁹
inimic⁹ accusati de qb⁹.ū.dixi i prin° ¶ Se
cūdo gl.pōit vnū casū i q̄ cēsēd⁹ ē inimic⁹ z
vēit puniēdus.s.qū crīm tm̄ pponeret z nō

prosequeret postea .fa ibi. sz si crimē tm̄ &c. ¶ Preterea hēs glo. notabilē in.d.c. nō oīs in verbo tollit. que dixit nō esse dandā eleō sinā excōicatis. ¶ Insup habes aliaz glo. i. d.c. illi i ver. replicāda que ponit vtrū cleri ci ꝑ testimonio possunt torqueri. & concludit ꝙ sic tamen ab episcopo nō autem a layco. ¶ Insup notabis glo. ibidē in verbo tortor que ponit vtrū testes possint i ciuilibus cau sis torqueri & ꝯcludit ꝙ sic quādo testes sūt viles & in defectum probationis. ¶ Preterea notabis glo. ibidez i ver. religiosus. que dicit ꝙ iudex ecclesiasticus potest exercere causaz sanguinis. tamen punire pōt tm̄ cum virga. ¶ Ultimo notabis glo. i. §. sz aliud. q̄ docet testē respondere vt nō dicat cito. nam esset mēdax. nec ēt in dicēdo sit i mora. quia efficeret dubius. tn̄ remittit se ad notata in c. ponderet supra .l^a. distinctione.

¶ .v.q.vi.

q **Ui autem** ¶ Hec est. vi. & vltia questio hu ius qnte cause principalis. In qua querit qua pena puniat qui intulit crimen qđ postea nō ꝓbauit. ¶ In qua dicitur ꝙ tenet pena tallionis & infamis efficit tex. ē in.c. oīs & i.c. qui calūniaz. & i.c. qz iusta. & i.l. p̄sbyteri & in autē. p̄sbyteri ea. qōe ¶ In qua etiā ponitur ꝙ talis priuat mini sterio sancte cōionis. tex. est i.c. epithaumm & in.c. dilatori. & in.c. si quis. el p° & el s° qđ ē.c. fi. ea. dis. ¶ Ex qua habes modo aliqua colligere recitatōe digna. ¶ Et prio ex tex. in.d.l. p̄sbyteri in versi. multo magis pena sunt digni qbus plurimū honoris ꝑ nostram iussione delatuz est occulto inueniūtur i cri mine &c. ¶ Preterea notabis tex. i.c. delator vbi habet ꝙ ille per cuius delationē ali quis fuerit iterfectus. nō pōt recipere cōio nez nisi i fine vite sue & idez ꝓbatur i.c. eos qui. ś. iii. q. x. de quo oio videbis ēt notata i c. si quis epz. ś. ij. q. iij. ¶ Et hec sūt quo ad text. & quo ad glosas. qz glo. summe aliquid nō dicit. Sed tantū remittit se ad dicta. ś. ij. q. iij. vbi de hoc diximus. ¶ Tamen notabis vnaz glo. in. d. ca. quia in glo. fi. i ver. veluti que dixit ꝙ homicida admittit testis contra sacerdotez cuz possit secum dispensari a papa. ¶ Et aliaz habes glo. in d.c. delatori. q̄ dicit ꝙ potest lex canonica docere quid debeat facere iudex secularis & potest etiā imponere penam sanguinis put probatur ibi per illum tex. vbi lingua absciditur falso delatori. ¶ Et ex his habes nunc ea que necessario dici potuerunt in hac. v. causa principali. necnō i sex questionibus ide deductis cuz supplectōibus & additōibus nostris vbi necessarium fuit circa predicta.

¶ Sexta causa.

t **Hema sexte** Cause principalis ex q̄ eliciuntur quinqz questiones vt ex infra dicendis latius apparebit.

¶ Duo fornicatores & infamia notati quendam religiosum episcopum de symonia accusare nituntur. ¶ Reus alterius prouincie archiepiscopi iudicium expetit. ¶ Tandem in probatione deficit accusator reus cogitur ad sue innocentie assertionez. ¶ Ex quo themate de quinqz dubitari contingit vt ex infra dicendis in hac sexta causa latius apparebit. quas quinqz questiones non ponā hic sed gradatim ponemus inferius in locis suis cū additōibus & supplectōib⁹ necessariis.

¶ .vi.q.i.

q **Uod autem** ¶ Hec ē p^a questio huius sexte cause pricipalis. In qua queritur vtruz hereticus vel infamis admittantur ad accusandum episcopuz de symonia. ¶ In quo dicitur ꝙ non nisi cōtra iam infamatos. tex. est in.c. si sacerdos. & in.c. omnes el primo & el secūdo & in.c. beatus Petrus. & in.c. qui crimen ea. questiōe ¶ Plus dicitur ꝙ nedum criminosi. sed omnes alii ab accusatione episcoporum repelluntur regulariter. tex. est in. §. non solum. & in.c. si omnia. & in.c. sacerdotes. & in.c. hii q & in.c. oues. & in.c. quiescite. & in.c. ex merito. & in.c. deteriores. & in. §. patet ergo. & in c. summa iniquitas ea. q. in qua ponitur etiā qui sint infames de quibus omnibus ordinate habetur in.c. infames. & in.c. quicūqz eadem qōe. ¶ In qua vltimo loco ponitur aliud ꝙ licet infames prohibeantur ab accusatione episcoporum. tamen non prohibentur ab accusatione episcoporum hereticorum. tex. est in. §. sed licet eadem qōne. ¶ Nam istud crimen heresis est ad instar crimen lese maiestatis. tex. est in .c. quero. & in. l. si qs que ē hic canonizata eadez qōe. ¶ Ex q̄ mō habes colligere aliqua relatiōe digna. ¶ Et primo ex tex. in dicto. c. omnes in fi. in ver. sicut maiores a minoribus non iudicant. ita nec criminari possunt &c. ¶ Cuz quo concordat etiam tex. i.c. in sancta supra. ij. qōe. vij. ¶ Ulterius notabis etiam tex. in.c. illi i v. qui talia agunt regnum dei non consequentur &c. ¶ In quo adde ꝙ hoc habetur ad litteram per Paulum ad Galathas. v. capit°. ¶ Insuper notabis eundem textum in ver. infamie macula sunt aspersi. & in baratrum dilabentur &c. idest in infernum. ¶ In quo adde ꝙ hoc habetur Mathei. xxv.c. ¶ Ultimo notabis eundem tex. in ver. cū huiusmodi nec cibū sūmere qui infamia sūt notati &c

¶ In quo tu adde ꝙ hoc hr̄ ꝑ paulū pᵃ ad Corinth. v. c. ¶ Et ꝯcordat ēt tex. in. c. oēs i fra ea. qui tex. imediate ſubſequit̄ iſtū. ¶ Ulterius notabis ēt tex. i. d. c. beatus Petrus ibi laycos ſemꝑ ab eoꝝ vexatōe ⁊ accuſatione repellere rogabat. ⁊ cunctos ſibi ſubditos eſſe ꝑcipiebat ⁊c. q̄ verba ītelligunt̄ de ſacerdotibus. ¶ In quo adde tu ꝙ hᵒ habetur Jere. ꝓ. c. ¶ Et ꝯcordat ēt tex. i. c. omēs extra de maio. ⁊ obe. ¶ Et ibidē notabis etiā tex. eundē i fi. in ver. maiores vero a minoribus nec accuſari nec iudicari poſſe dicebat. qm̄ nō ſolū hec diuinas. ſed et leges ſeculi inhibere docebat ⁊c. ¶ In quo adde ꝙ hoc hr̄ ad lrām pria petri ꝓ. ⁊. iiᵒ. c. ¶ Preterea notabis tex. i. c. ſi oīa. ibi ſi oīa in hoc ſeculo vendicata eſſent locum diuina iudicia nō haberent ⁊c. ¶ De qbus iudicijs diuinis adde tu ꝙ hētur Math. xxv. c. ¶ Et cū hoc ēt ꝯcordat tex. iſra. xv. q. vi. i. c. i. ⁊ i. c. xpiana iſra. xxxij. q. v. ¶ Inſuper notabis eūdē tex. ibi ſup vacuis laborat impēdijs q ſolem certat facibus adiuuare ⁊c. ¶ Et ibidē ſtati plētudo nō indiget adiectōe nec vlla regrit ꝯmēdatōis augmēta. ¶ Et tex. i. d. c. ſacerdotes ibi nō ē diſcipulus. ſ. magrē ⁊c. ¶ In quo addē tu ꝙ hᵒ hr̄ Jere. ꝓ. c. ⁊ ēt Math. x. ¶ Et ꝯcordat tex. i. c. oues iſra e. ⁊ in. c. gs dubitet. ſ. lxxxvi. diſ. ⁊ tex. i. §. ſi vero i autēn. de nupi. colla. iiij. i ver. erubeſcit lex filios eſſe correctores parētū. ¶ Preterea notabis tex. i. d. c. oues ibi paſtorē ſuū nō reprehēdāt oues. plebs epm̄ ſuum non accuſet ⁊c. ¶ Et ibidē ſtati epi a deo ſūt iudicādi q eos ſibi oculos elegit ⁊c. ¶ In q̄ adde ꝙ hoc hr̄ zachar. ad litterā. ij. c. ⁊ ꝯcordat ēt text. i. c. accuſatio. ſ. ij. q. vij. ⁊ iſra. viij. q. i. i. c. q vos ſpnit. ¶ Ulterius ēt notab. eūdē tex. i. ver. nēo bonū faciēs alteri ꝟbo aut facto nocere vult. ¶ Succeſſiue notab tex. i. c. imitate ibi imitate petrū tercio dicētē dn̄e tu ſcis qꝛ amo te ⁊c. ¶ In qᵒ adde tu ꝙ hᵒ hr̄ Joh. vltio c. ¶ Inſup notabis tex. ibidē nemīnē ſe iactare debere ⁊c. qd nota tu q nūq̄ȝ aliud facis. ¶ Et ibidē auertiſti faciē tuā a me ⁊ factus ſū ꝯturbatus ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc hr̄ pſalmo dauid icipiente. Exaltabo te dn̄e ⁊c. ¶ Ulterius notabis tex. i. c. ſunt plurimi in ver. ꝑmittit deus oīpotēs malos i obtrectatōeȝ ⁊ obiurgatōȝ obrūpe vt ſi qua culpa ab ore laudātiū i corde naſcit̄ ab ore vituperātiū ſuffocet̄ ⁊c. ¶ Et eūdē tex. ibi i ver. ſe currere teſtat̄ iter iſamiā ⁊ bonā ſamā ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc hr̄ ꝑ paulū expſſe ſa ad Corith. vi. c. ¶ Subſequēter notabis ēt tex. in. §. ver. ibi capite lāgueſcēte facilꝰ reliqua corpis mēbra iſiciūtur ⁊c. ¶ In qᵒ adde ꝙ hoc hr̄ zacharie. xiij. c. ⁊ ꝯcordat tex ēt i hoc. c. ex merito iſra ea. q. ¶ Et tex. in c. ſi papa ſupra. xl. diſ. ¶ Inſup notabis eūdē tex. ibi omne caput lāguidū ⁊ omne cor merens a plāta pedis vſq; ad verticē nō eſt in eo ſanitas ⁊c. ¶ In quo tu adde ꝙ hoc hēt̄ ad litterā Iſaie pᵒ. c. ¶ Inſup notabis eundeȝ tex. ibi manifeſtū ē dyabolū q ſicut leo rugiēs circuit querēs quē deuoret ⁊c. ¶ In quo adde ꝙ hoc hr̄ pria petri. v. c. ⁊ ēt Luce iiij. c. ¶ Ultimo notabis eūdē tex. in finalibus verbis ibi peius malū fore nō exiſtimo q̄; xpianos ſuis inuidere ſacerdotibꝰ ⁊c. ¶ Et tex. in. c. quieſcite in fine ibi qꝛ non decet vt carnales ſpirituales proſequantur ⁊c. ¶ In quo adde ꝙ hoc hr̄ Jere. formaliter. vij. ca. ¶ Preterea notabis tex. i. d. c. ex merito in ver. deteriores ſunt q vita moreſq; bonorū corrūpūt his q ſubſtantias aliorū prediaq; diripiunt. ⁊ ꝯcordat etiā cū hoc tex. i. c. deteriores infra ea. ¶ Et tex. i. c. facta iſra. ix. q. iij. ¶ Ulterius notabis. text. i. ver. caueat vnuſquiſq; vt liguā ⁊ aures nō hēat prurientes ne aut ipe alijs detrahat aut alios detrahētes audiat ⁊c. ¶ Et ibidē ſtati parcant ſinguli detractione ligue cuſtodiātq; ſermōes ſuos. ⁊ ſciāt qꝛ cuncta q̄ de alijs loquitur in ſua ſnīa iudicabitur nēo inuito auditori libenter refert. ⁊c. ¶ Et ibidē ſtati hēant oēs ſimplicitatē colūbe ne cuiq̄ȝ machināt̄ dolos et ſerpētis aſtutiā ne alioꝝ ſupplātētur inſidijs ⁊c. ¶ In quo adde ꝙ hoc hētur Math. x. c. ¶ Et cū hoc ēt ꝯcordat tex. in. c. ſi cupis iſra xvi. q. i. ¶ Ulterius notabis tex. i. d. c. deteriores i fi. ibi pro meritis ergo plebis ſepe paſtores deprauant̄ eccleſie vt ꝑcituis corruant q ſequitur ⁊c. ¶ Cū quo et concordat tex. in. c. ex merito in prin. ſ. ea. ¶ Ulterius notabis tex. in. c. ſumma iniqtas in ver. ois q detrahit fratri ſuo homicida eſt ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc hēt̄ pᵃ Joh. iij. c. ¶ Ulterius notabis eundē tex. ibidem in verſi. omnis homicida non habet parteȝ in regno xpi ⁊ dei. ¶ Preterea etiā notabis tex. in. d. c. i fames vbi enumerantur fere omēs iſames ⁊ maxime illi qui petunt indigna loca ſibi temere nam hac nota plurimi inſiciunt̄. ¶ Et hec ſint pro nunc notatu digna que quo ad tex. dici poſſunt. ¶ Nunc venio ad glo. Et primo capio glo. ſumme. quam diuido tibi i tres partes principales. ¶ Primo põit vnā diſtinctionem circa hanc primam queſtioneȝ noſtram. ¶ Secundo eam reprobat. ¶ Tercio ⁊ vltimo refert opinionem quorundam circa hoc vtrum viles admittantur ad teſtificandum. ¶ In quo tandem concludit ꝙ non. remittendo tamen ſe ad notata in. c. in primis ſupra. ij. qōne prima. ſa ibi imo eadē ex diſtinctione. tercia ibi qdā tñ dixerunt ⁊c.

¶ Insup habes glo in.d.c.omnes multum magistraliter enumerantez quottuplex sit infamia. Cōcludēs q est īfamia iuris ⁊ facti ⁊ canōica q̄ irrogat ex q̄libet peccato mortali ¶ Preterea hēs ēt alia notabilē glo.in.d.c. imitate Petr in verbo tercio. que ponit q̄ti ens dz facere puiaz ille q peccat. ¶ Et glo. i d.c.ex merito i vbo cadunt q̄ dixit q totus orbis ꝯponit ad exēpluz. ¶ Et glo. ibidem i ver.p eos.q̄ loquit de detractoribus. ⁊ allegat iuuenalē dū dicit. Scire volūt secreta domus atqz inde timeri ⁊c. ¶ Habes etiaz glo.in.d.c.ifames in ver.crimib⁹. q̄ dicit q omne crimē ē publicū.⁊ glo.i.l.si quis i verbo priuatis.q̄ dicit q milites nō possunt dici priuati.Et glo.in.§.porro in ver.pena q̄ posuit vtrū ordinatus symoniace possit ꝯuenīr suuz ordinatorez.⁊ ꝯcludit q nō. ¶ Et glo.i l.nullus in verbo fidicular.q̄ dixit.i cordar que ligant circa frontez hoīs ⁊ stringitur caput p eas.nā fidis est idē q corda.⁊ allegat Ouidiū primo epistolar ibi. Me fide pspicuus troie munitor amauit ⁊c. ¶ Et nūc habes oīa que notanda fuere in hac pria qōe sexte cause principalis tā i tex.q̄z in glosis.

¶.vi.q.ii.

q **Uod autem** ¶ Hec ē secunda questio huius sexte cause pricipalis.i qua querit vtrū si eps accusat⁹ velit accusatoē retorquere i accusantes fides sit habēda simplici sue assertoī. ¶ In q̄ breuiter dr q nō.tex.ē in.c.eps.⁊ in.c.si tantuz ⁊ in.c.placuit qd ē.c.fi ea.q. ¶ In qua notabis tm̄modo vnuz not.tex.in.d.c. si tantū in ver.forte correct⁹ptinacior fit ⁊c. ¶ Nec in tex.nec i glosis sunt p nūc alia nota digna ⁊ maxime i glo.summe que nihil aliud facit nisi q āpliat hoc dictū in hac.q.vt semp procedat.s.vt soli epo non credat per tex.in.§. iurisiurandi supra.iii.q.iii.

¶.vi.q.iii.

i **Udicium** ¶ Hec ē tercia questio hui⁹ sexte cause. in qua ponit vtruz possit peti p epm accusatuz iudiciū archiepiscopi alterius prouicie q̄z sue. ¶ In quo dicitur q nō.tex.est in.c.scriptū est.⁊ i.c.scitote.⁊ in.c.deniqz ea.q. ¶ In qua ēt subditur q in vno casu episcopus excōicat parrochianū alterius.s. pro cā depredatōis quos depredatores summope lex abhorret.tex.ē in.§.ē tamen.⁊ in.c.placuit. ⁊ in.c. de illis. quod est.c.fi.ea q. ¶ In qua tu notabis p° tex.i.d.c.scriptū ibi p alienā messez transiens i ea falcē mittere nō debes.sz manu spicas ꝯterere ⁊ mādūcare. ¶ In quo adde q hoc ad lrām hr Deutron.xxiii.c. ¶ Nec hic sunt alia quo ad tex.vel glo. q̄ notari possūt ⁊ maxie circa glo.sūme q̄ tātūmodo format hāc qōez nr̄az limitādo hēre eū locū nisi per viā appellatōis p tex.ī.d.c.nō liceat.s.iii.q vi ¶ Et hic non hēs alia excepta glo. vnica notabili i.d.c.placuit in ver. prochianum.q̄ ponit in q̄bus casibus epus pōt punire exēptos deliquētes in sua dyocesi. ¶ Cōcludēs tunc demum eos posse punire quando factum exempti preiudicāt non exemptis.

¶.vi.q.iiii.

p **Oro** ¶ Hec est quarta questio huius sexte cause. qua queritur cuius iudiciū sit expetendū si circa suā sententiā ferēdā ꝯ episcopū.ꝯtingat epos ꝓuīcie sue discordare ad inuicē. ¶ In quo dicitur q recurrēdū est ad iudiciuz pape.tex.ē i.c.si quid eps el primo ⁊ el so.⁊ ī.si inter episcopos ea.q. ¶ Tamen hoc est veruz nisi fuisset appellatuz.quia tūc secus.c.qd semel.c. osius qd ē c.fi.ea.q. ¶ Ex q ū hēs alia p nūc colligere nisi q notabis text.in.d.c.qd semel ī.§. qd semel diffinituz est ⁊ interpositis iuramētis deliberatum nulla debet iteratiōe retractari ⁊c. ¶ Et tex.i.d.c.osi⁹ in fi.ibi si ergo hoc omibus placet statuire placet. ¶ Nec i tex sunt alia vel i glos.⁊ maxime in glo. summe q̄ nihil aliud facit nisi q remissiue loquitur.

¶.vi.q.v.

q **Uod autem** Hec est quinta ⁊ vltima questio huius sexte cause. In qua qrit si accusator deficit in ꝓbatoē Utrū reus sit cogēdus ad ꝓbatōez sue inocētie. ¶ In quo dr q sic si sit ī famat⁹ alias aūt nō.tex.ē i.c.qd autē ⁊ in.§. itē accusat⁹ ⁊ i.l.actor.⁊ ī.§.hoc autē ea.q ¶ In q̄ nō hēs alia quo ad text.vel glo.maxie glo. sūme q̄ nihil aliud facit nisi q decidit hac.q ꝑut.s.ꝓrie dixi.Excepta glo.vnica i.d.l.actor q̄ mltū magralr loqt circa ꝓbationē negatiue ponēs quottuplex sit spēs negatiue ⁊ multū solēniter loqt. ¶ Et ex his hēs nunc expeditionez huius sexte cause principalis quo ad ea que commode notari potuerunt. quo ad tex.⁊ glosas cuz additionibus.⁊ suppiectionibus oportunis.

¶ Septima causa.

t **Hema septime** Cause principalis. Ex quo de duobus dubitari contingit tantum vt ex infra dicendis apparebit. ¶ Quidam episcopus lōga egritudine grauatus alium sibi subītitui grauauit cui⁹ precib⁹sūm⁹pōtifex ānuit ⁊ qd rogauerat ei ꝯcessit. Postea ꝯualuit ide eps ⁊ qd pri⁹ fecerat petit rescīdi hic aduersus eū

qui sibi accesserat questiōez mouet suam ca/
thedrā tanq̄ȝ sibi debitā reposcit. ¶ Ex quo
themate eliciunt due qōnes vt ex infra di/
cendis in hac.vij.causa latius appebit quas
duas qōnes nō ponā hic ne idē sepius repe
tāȝ. Sed ponem⁹ inferius i locis suis stati.

¶.vij.q.i.

q **Uod autem** ¶ hec ē pª questio hui⁹
vij. cause pricipalis. In qua queri
tur vtruȝ viuēte epo possit alius i
eadē ecclesia ordinari ¶ In q̃ dicit̃ ꝙ nō ni
si renunciasset de licentia pape vel esset ca/
nonice depositus nō attenta alia infirmitate
corporis vel ipedimēto succedente tex.ē i.c
vt nullus ꝛ in.c.scripsit ꝛ in.c.cuȝ pcussio.ꝛ i
c.pātinȝ.ꝛ in.c.pōtifices.ꝛ in.c.factus ē.ꝛ i
c.nouatianus.ꝛ in.c.deniqȝ.ꝛ i.c.nō furem.
ꝛ in.c.sicut ea.q. ¶ Uerū ē ꝙ si epus esset in
infirmitate vel senectute grauatus pōt dari
sibi adiutor in episcopatu suo.tex.ē in.§.ec/
ce.ꝛ i.c.petisti.ꝛ in.c.qꝛ frater.ꝛ i.c. nō opȝ
cū multis capitulis seq.ea.q. ¶ In qua mul
tuȝ diffuse ꝛ seriose ꝓhibent̃ fieri mutatōes
nisi in casibus specialibus ꝛ expressis taliuȝ
officiorū viuētib⁹ eorūdē p̄latis vt ex ea ap
pet vt i iuribus p̄dictis. ¶ Ex qua potes col
ligere quāplura auditu digna.ꝛ p̄ ex tex.i.d
c.scripsit i ver.iiustuȝ est vt si molestia cor/
poris irruerit honore suo priuetur egrotus.
¶ Insup notabis ēt tex.i.d.c. cū pcussio ibi
no debet a nobis addi flagelatis afflictio ꝛc
¶ Et tex.i.d.c.pontifices ibi ne ꝑ necessita
tis occasionem ꝓsumptionis pullulet ābitio.
¶ Et tex.in.d.c.nouatianus in ver. cuȝ sit a
xp̄o vna ecclesia ꝑ totuȝ mūduȝ in plura mē
bra diuisa ꝛc. ¶ Et tex.in.c.q̄ȝ periculosum i
ver.cuȝ esau primatus suos ꝑdidit. nec reci
pere vel petere postmodum potuit quod se
mel amisit ꝛc. ¶ In quo adde ꝙ hoc habet̃
ad litteraȝ Genes.xxv.c. ¶ Et concordat ēt
cuȝ hoc tex.in.c. iudas īfra de penit.dis.iij.
¶ Ulterius notabis tex.in.d.c.deniqȝ i.§.
a tribu iuda ꝛ Beniami decē trib⁹ scisse sūt
ꝛ relicto suo rege alteꝝ sibi souis ꝯstituerūt
ꝛc. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habet̃.iij.regū
xij.c.ꝛ ēt ẜo Paralipomenon.vi.c. ¶ Et cō
cordat etiā tex.i.c.ecclesia. infra.xvi.q.pª.
¶ Insup notabis tex.ibidē i ver.cuȝ hō dei
ad ieroboam missus esset qui ei peccata sua
exprobraret atqȝ vltionē futurā p̄dicaret ꝛc
¶ In q̃ adde tu ꝙ hoc hr̄ ad lraȝ.iij.Reguȝ
xiij.c. ¶ Insup notab.eūdē tex.i.§.sȝ adhuc
i euāgelio suo diis maiorē sue itelligētie lu/
cē manifestat ꝛc. ¶ In quo adde tu ꝙ hͦ hr̄
Math.x. ¶ Insup notabis eūdē tex.in ver.
dixit ꝛ mādauit vt in viā gentiū ne abirēt ꝛ
in ciuitatē samaritanoꝝ ne itrarēt ꝛc. ¶ In
quo adde ꝙ hoc ad lram habet̃ Math.x.c.
¶ Ulterius notabis eundeȝ tex.i ver.tales
naqȝ ꝛ chore ꝛ dathan ꝛ abiron cuȝ sacerdo
te Aaron ꝛ Moyse eundē deū nouerant pa
ri lege ꝛ religione viuētes ꝛc. ¶ In quo ad
de ꝙ hoc habetur Numeri.xvi.c. ¶ Et con
cordat etiaȝ text.in.§.his supra p̄ia.q.iij.
¶ Insuper notabis eundē tex.in ver.thuri/
bula quoqȝ ipsa in quibus incensum illicite
fuerit oblatum ꝛc. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc
habetur Numeri.xvi.c. ¶ Et etiā cōcordat
tex.in.c.ꝛ dixit infra de penit.dis.ij. ¶ Ulte
rius notabis tex.in.c.sicut ibi sicut vir nō dȝ
dimittere vxoreȝ suam ita nec epus ecclesiā
suā.ꝛ ꝯcordat etiā tex.i.c.pōtifices supra c.
¶ Insup notabis eundē tex.i.ver. licet for
nicatus sit vir eius aut viro suo debet recō/
ciliari aut manere inupta ꝛc. ¶ In quo ad/
de tu ꝙ hoc habet̃ ꝑ Paulū p̄ria ad corith.
vij.c. ¶ Preterea notabis eūdē tex.i versi.
epȝ vero oportet oportune ꝛ iportune atqȝ
sine intermissione ecclesiā suaȝ docere eāqȝ
prudēter regere ꝛ amare ꝛc. ¶ In q̃ tu add
ꝙ hoc hr̄ ꝑ pauli ẜa ad thim.iij.ca. ¶ Et ēt
ꝯcordat tex.i.c.sit rector.ā.xliij.dis.cū simi.
¶ Preterea notabis ēt tex.i.c.quamuis.ibi
quamuis triste nobis sit valde qd̄ loquimur m̄
sollicitudo regiminis cor nr̄ȝ istāti pulsat acu/
leo ꝛc. Cū quo ꝯcordat ēt tex.in.c. volentes
extra de cele.mis. ¶ Preterea notabis eun
dē tex.in ver.languescēte pastore grex isidia
toris laniādus dētibus exponit̃ ꝛc.cū quo ꝯ
cordat tex.i.c.ex merito.ꝛ i.§.veꝝ.ā.vi.q.i
¶ Ulteri⁹ notab.tex.i.c.illud i ver.ve soli.
qꝛ cū ceciderit nō hȝ subleuātē ꝛc. ¶ In qͦ
tu adde ꝙ hoc hr̄ ecclesi.iiij c. ¶ Et ꝯcordat
ēt tex.i.c.i oīb⁹.ā.lxxxi.dis.ꝛ text.i.c.ij. ex
tra de stat mona. ¶ Successiue etiā notabis
tex.in.c.nihil in ver.ꝑfecta nō possunt vide
ri nisi ꝑfectōis ordine ꝯpleātur ꝛc. ¶ Et tex
ibidē. Nullus post cibum potumqȝ quomo/
dolibet minimuȝ sumptuȝ missas facere ꝛc.
¶ Subsequēter ꝯsiderabis etiam tex.in.c.
placuit in ver.nemini sit facultas relicta pri
cipali cathedra ad aliquaȝ ecclesiam in dyo
cesi constitutam se conferre ꝛc.quod nota ꝑ
doctoribus relinquentibus lecturam in pro
pria patria ꝛ ad aliena studia se transferen
tibus. ¶ Successiue ēt notabis tex.i.d.c. re
moto i ver.a deo spālr̄ ē sacerdotiū gr̄a dig/
nitati ꝛc. ¶ Et tex.i.c.si qs eps i si.i. vers.
suis igit̃ terminis ꝯtēt⁹ sit nec.ā.mēsuras iuris
sui affectet augeri ꝛc. ¶ In q̃ add tu ꝙ hoc
hr̄ pª ad Corinth.vij.c. ¶ Et ēt ꝯcordat tex.
i.c.scriptū.ā.vi.q.iiij.ꝛ i.c.i.ifra.xiij.q.ij.ꝛ
i.c.i.ā.lxi.dis. ¶ Ulterius notabis tex.in.c.
scias in ver.non mutat sedeȝ nō mutat mētē
ꝛc. ¶ Et ibidē stati plurimoꝝ vtilitas vnius

vtilitati vel

vtilitati vel voluntati preferēda est. ¶ Preterea notabis text.iii.d.c.omnis. ibi omnis qui gemebat ⁊ qui vexabatur a Saul fugiebat ⁊ veniebat ad Dauid ⁊c. ¶ In quo addē ꝙ hoc habet primo Regum. xxv.c.⁊ etiam xxvi.in versi.demū notabis tex.in ver.q persequitur epos non tantum eos persequitur sequitum dominum nostrum Jhesum xp̄m cuius legatōe funguntur ⁊c. ¶ In quo tu addē ꝙ hoc habet Malachie.iii.c.⁊ etiam cōcordat tex.ē.ii.q.vii.in capit. accusatio ⁊ supra eadem iii.c.sicut. ¶ Preterea notabis tex. ibidem in ver.qui negant misericordiaz ips xp̄m negant.qui est misericordia ⁊ veritas ⁊c. ¶ In quo adde quod hoc habet Johā. xiiii.c.⁊ etiā ꝯcordat tex.in.c.qui ꝯtempta. §.viii.dis.⁊ tex.i.c.extimant. infra.xi.q.iii. ⁊ in.c.vno extra de purgatione post partuz. ¶ Preterea etiam videbis tex.in.c.sine ibi alterius vxor nec adulterari ab aliquo nec iudicari aut disponi a nisi ꝓprio viro.eo viuē te permittit.⁊c. ¶ In quo tu addē ꝙ hoc habetur p paulum prima ad Cori.vii.c. ¶ Preterea notabis eūdem tex.in ver.alligata est vxor legi viri q̄zdiu vir eius viuit. Eo vero defuncto soluta ē a lege viri ⁊c. ¶ In q̄ addē ꝙ hoc ad litteram hr̄ per paulum prima ad corinthios.d.c.vii. ¶ Demū notabis eundē tex.ibi si vos persecuti fuerint in vnam ciuitatem fugite in aliam ⁊c. ¶ In quo tu adde ꝙ hoc habet Math.x.c. ¶ Subsequenter etiam notabis.tex.in.c. in apibus ibi i apibus princeps vnus ē grues vnam sequitur ordine litterato impator vnus iudex vnius prouintie roma autem condita duos fratres simul reges habere non potuit ⁊c. ¶ Insup notabis eūdem tex.ibidem in ver.in rebecce vtero Exau ⁊ Jacob bella gesserunt ⁊c. ¶ In quo adde ꝙ ad litteram hoc habetur Genes.xxv.⁊.xxvi.c.⁊ etiaz concordat tex. in.c.p̊.ē.lxxxviii.dis. ¶ Preterea notabis tex.in.c.pastoralis ibi susceptam semel animarum curam intuitu future retributionis i pleas ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur Math.xxv.c. ¶ Ulterius notabis tex.in.c. hoc ne quaq̄z in ver.monacoꝝ vita subiectōnis habet verbum ⁊ disciplinatus nō docendi vel presidendi vel pascēdi alios. ¶ Postmodum notabis etiam tex.in.c.suggestum i ver.beatus q perseuerat vsqz in finem ⁊c. ¶ In quo adde ꝙ h° habetur Math.xxiiii. c.⁊ etiam ꝯcordat tex.in.c.in cassum.infra d. peni.di.iii. ¶ Ulterius signabis eundē tex. in ver.oēs q volunt in xp̄o iesu semper viuere persecutionez patiuntur.⁊c. ¶ In quo tu adde ꝙ hoc habetur per paulum secūda ad Thimo.iii.c. ¶ Ulterius notabis eundē tex. in ver.considerantes quanta p absolutione nostra ⁊ liberatōe creatoꝛ noster dn̄s ac redemptoꝛ ꝑtulerit ⁊c. ¶ In quo adde ꝙ hoc hr̄ ad litterā prima petri.vii.c.⁊ Joha.viii. ⁊.xiiii.c. ¶ Ultimo notabis tex.ibidem i §. vt non sit q vos decipiat aut seducat in subtilitate sermōis ⁊c. ¶ In quo adde ꝙ hoc habetur per paulum ad litteram ad colocēses iii.c. ¶ Successiue notabis tex.in.c. sciscitatus in ver.si ꝑniciosuz est in tranquillitate nauez deserere q̄z magis in fluctibus ⁊c. ¶ Et ibidem statim multos prophetas ⁊ apostolos ipmqz dominum huiusmodi fugisse in secutores luce clarius ꝯstet ⁊c. ¶ In quo addē tu ꝙ de prophetis habetur.iii.regum.xviii. c.de apostolis vero.Et de dn̄o nostro ihesu xp̄o habetur actuum.xxiii.ca. ⁊ Math.xxii. ¶ Ultimo notabis eundem tex. in finalibus verbis in ver.si dei iudicio presentis temporis cōmoda forsassis amittunt sperent future vite se gaudia absqz ambiguitate suscipere sempiterna. ¶ Subsequēter etiam notabis tex.i.c.aduersitas ibi aduersitas que bonis votis obicitur probatio virtutis est ⁊c. ¶ Et ibidem statim Paulus apostolus predicaturus ad italiam veniebat ⁊ tamen veniens naufragium ꝑtulit. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc vltimum habetur Actuum.xxvii.ca. ¶ Preterea notabis tex.in.§.omne in ver. mercenarius autem ⁊ qui non est pastoꝛ cuius nō sunt oues prope videt lupum venientem ⁊ dimittit oues ⁊ fugit ⁊c. ¶ In quo adde ꝙ hoc hr̄ ad lrām Joh.x.c.⁊ Mathei.x. c. ¶ Et cōcordat etiam tex.in.c.sit rectoꝛ.ē. xliii.dis.⁊ in.c.tres ꝑsonas ifra.xxiii.q.iiii. ¶ Insup ēt notabis eūdē tex.in.d.§. omne in ver.Exemplo xp̄i q a facie Herodis fugit in Egiptum ⁊c. ¶ In quo adde ꝙ hoc habetur Math.p̊.⁊.ii.c. ¶ Demum notabis eundem tex.ibidem i ver.exemplo Pauli qui a fratribus p murū submissus est in sporta ⁊c. ¶ In quo tu adde ꝙ hoc habet p paulū.s̄a ad Corinth.xi.c.⁊ Actuum.xxiii.c. ¶ Ultio notabis eundez tex.in vers. dominus abscōdit se ⁊ exiuit de templo quādo iudei tulerūt lapides vt iacerent i eum ⁊c. ¶ In quo addē ꝙ hoc habetur expresse Johā.viii.c.⁊ Mathei.xviii. ¶ Post hec etiam notabis tex.in §.cum vero in ver.⁊ in die belli seipos murum opponant pro domo dei ⁊c. ¶ In quo adde ꝙ hoc habet Ezechielis.xviii.c. ¶ Et concordat etiā tex.in.d.c.sit rectoꝛ.xliii.dis. ⁊ in.c.nō est.ifra.xxiii.q.v. ¶ Preterea notabis tex.in.§.est ⁊ aliud i ver.quis ifirmatur ⁊ ego non infirmoꝛ quis scandalizatur ⁊ ego nō vroꝛ ⁊c. ¶ In quo tu adde ꝙ hoc habetur per Paulum s̄a ad Corinth.xi. capitulo ⁊ per eundem prima ad eosdem.ix.cap°. ¶ Et etiam cōcordat text.in.§.his ita.ē.ii.

q.vij. ¶ Preterea notabis tex.i.§.hinc etiã in ver. Loth.corporalez pſecutionem a nullo in sodomis sustinuit sed a malis eorum cũ quibus habitabat ⁊c. ¶ In quo tu adde ꝙ hoc habet Genesis.xix.c. ¶ Successiue notabis text.in.§.cum autem in versic. potius mali tollerantur propter bonos vnde Abel esse renuit quem Chayn malitiam exercet ⁊c. ¶ In quo tu adde ꝙ hoc habetur Genesis.iiij.c. ¶ Ulterius notabis textum ibidez in ver.maius malum in separatione bonorũ cõmittimus q̃ʒ in cõiunctione malorũ fugiamus ⁊c. ¶ Insuper notabis eundem tex.in ver.cupio dissolui ⁊ esse cum xp̃o sed manere in carne necesse est paruos ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc expresse habetur per paulũ ad Philippẽses.ij.c. ¶ Postremo etiam notabis eundem tex.in ver.iudam quẽ quãuis sciret esse furem tamẽ ad predicanduz misit ⁊ ei eucharistiaz dedit docens in ecclesia tollerari malos nec obesse bonis malorum consortia ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc expresse habetur Mathei.xvi.c. ¶ Et ꝯcordat etiaz tex.in.c.xp̃o.ṽ.i.q.i.⁊ tex.in.c.ij.infra.xxiij.q.iiij. ¶ Successiue notabis tex.in.c.si.i ṽ. damasci persecutionem passus vt potuisset euadere murum sportam funemq̃ʒ quesiuit seq̃ʒ latenter ḋponi voluit ⁊c. ¶ In quo adde ꝙ formaliter hoc habetur per paulũ secunda ad Corinth.xi.c.⁊ etiam Actuũ.xxiij.c.⁊ loquitur iste tex.de paulo.vt patet ibi ĩ ver.egregius predicator. ¶ Et ex his nunc habes ea q̃ merito notari potuerunt in hac prima.q.quo ad tex.tantũmodo que recitatione digna mihi visa fuere. ¶ Capio nunc glosas. ¶ Et primo capio glosam sũme quã diuido tibi in quinque partes. ¶ Primo decidit hanc questionem primaz decidendo ꝑut supra diximꝰ in principio. ¶ Secundo ponit vnã distinctionẽ ĩ hac materia quã reprobat. ¶ Tercio ponit vtr̃ detentꝰ morbo possit ꝓmoueri. ¶ In quo determinat ꝙ non ꝑ tex.in.c.cuz inter extra de electio. ¶ Quarto ponit vtrum possit dari adiunctus existẽti in episcopatu ⁊ concludit ꝙ sic quando ex dispensatione fit per text.in.c. non autem.ṽ ea.q. ¶ Quinto ⁊ vltimo ponit quid de abbatibus inutilibus vtrũ eis substituantur alij ydonei.⁊ tenet ꝙ nõ sed debent remoueri in totũ per tex.in.c.si quis abbas infra.xviij.q.ij. cũ similibus.secunda ibi ĩ egrotante sit tercia ibi hec etiam scias.quarta ibi sed ex dispensatione magna.quinta ⁊ vltima ibi sʒ abbates facti ⁊c. ¶ Insuper habes glo.notabilem in.c.in presentium in verbo in aliã que dicit ꝙ licet non possim agere cõtra donantez de euictione quando res donata euincitur. ¶ Tamen possum contra euz agere ḋ dolo quando scienter rem alienam donauit ¶ Et glo.ibidem in fine q̃ue dixit ꝙ spoliatus a iudice nõ habet remediũ.c.reintegranda ⁊c. ¶ Insuper habes glo.in.d.c.nouamus in verbo initia que arguit contra nouitios magistros qui primo seruent ⁊ postea deficiunt quod nota cõtra doctores qui ĩ principio studij volunt facere maria ⁊ montes ⁊ postea desinunt in piscem ⁊ male. ¶ Et glo.in.d.c.qualiter ĩ verbo datis que ꝯcludit ꝙ renũciatio potest fieri solo facto ⁊ solis verbis nõ solum in scriptis. ¶ Et glo.in.c.nihil ĩ verbo minimum que ponit qualiter pr̃sul nõ potest celebrare ⁊ quõ si seruiret cibũ debet abstinere.secus si medicinam sumpsisset cõsistentem ĩ aqua calida tantũ.secus ĩ alijs medicinis ⁊c. ¶ Insuper notabis glo.in.§.ambitionis multum magistraliter lõquẽtez.ex quibus causis clericus dimitteř potest ecclesiam suam. ¶ Et gl.i.c.peruenit ĩ verbo faceř que dixit ꝙ si papa mãdat alicui vt excõmunicet aliquem.idem nõ potest ipsũ absoluere. ¶ Et glo.ĩ.c.episcopus ĩ verbo altaris.que dixit ꝙ animata deliquere possunt.sed inaniata nõ. ¶ Et gl.ĩ.d.c.in apibus in verbo imperator.que dicit ꝙ imperator coronat omnes reges. ¶ Et ponit etiam quid de greculo imꝑatore. ¶ Et glo.ibidez ĩ verbo nõ potuit.que ponit de Remulo ĩterfecto a Romulo fratre suo ⁊ dicit ꝙ hoc fuit ex inuidia nõ ex eo ꝙ muros trãsiuisset prout dicitur in.l.fi.ff.de rer.di. ¶ Et hic non sunt alia que quo ad tex.vł glosas notari possint ĩ hac p̃ria q̃õe septime cause principalis.

¶.vij.q.ij.

Quod autem ¶ hec ẽ secunda ⁊ vltima questio huius septime cause. In qua queriť vtruz ille possit cathedram suam reposceř quam alter iam cepit ex sue ĩtercessione. ¶ In quo diciť ꝙ nõ si canonice renunciauit alias autem sic.tex.est in.c.in litteris ⁊ in.c.nuper quod est capitulum fi.eadez questione. ¶ In qua quo ad tex.non habeś alia nec quo ad glosas. ¶ Excepta tamen glo.summe non multum diffusa.quam diuido tibi in duas partes. ¶ Primo ponit decisionez huius questionis prout supra dixi in principio. ¶ Secũdo ponit vtr̃ sacerdoteś ⁊ alij prelati recuperata sanitate possint celebrare officia ⁊ missas. ⁊ concludit ꝙ sic nisi fuissent demoniaci vel epiletici quia tunc debent stare per annum anteq̃ʒ celebrẽt.secunda ibi ⁊ ideo magister ⁊c. ¶ Et ex his habes nunc ea que concernunt hanc septimã cãʒ principalẽ quo ad text.⁊ glosas cũ additionibuś ⁊ suppletionibꝰ necessarijs.

¶ Octaua causa.

t **Thema octaue** cause ex quo elici

untur quinq; questiones vt infra declarabitur. ¶ Quidam episcopus agens in extremis successorem sibi ex testamento instituit inde suorum amicorum patrocinio in eundem episcopatum eligit post electionem pro indemnitate ecclesie canonicis iuramentum prebuit. ¶ Accusatus de symonia tanq; munus ab obsequio instituerit ante tempus sententie a clericis suis derelinquitur. Sine litteris apostolicis ad ecclesiam suam episcopus reuertitur. ¶ Ex quo themate de quinq; dubitatur. ¶ Quas quinq; questiones nunc non ponam. sed ponemus eas inferius gradatim in locis suis iuxta morem.

¶ .viij.q.i.

q **Uod autem** ¶ Hec est prima q̃stio hu

ius octaue cause principalis. In q̃ queritur vtrum liceat episcopo instituere sibi successorem in episcopatu. ¶ In quo dr̄ q̄ non prius tamē arguendo hinc inde ad partes. tex. est in. c. episcopo el primo et el secundo. et in. c. pleriq;. et in. c. Moyses et in. c. apostolica. et in. §. his omnibus eadem questione. ¶ In qua ponit etiam quomodo non debet quis querere officia quibus prodesse non potest et qualiter potius non querentibus danda sunt q̃ querentibus. tex. est in. c. olim. et in. c. scripturis. et in. c. sciendum et in. c. qui episcopatum. et in. c. qui vos. et in. c. licet. et in. c. si ergo. et in. c. nec nom. et in. c. sunt in ecclesia. et in. c. illud. et in. cap. qualis eadem questione. ¶ Ex qua habes modo colligere aliqua commemoratione digna. ¶ Et primo ex text. in dicto. c. pleriq; in fi. in versiculo. que dei sunt ab homine dari non possunt. ¶ Et text. in dicto. c. Moyses in princ. in versi. Moyses amicus dei cui facie ad faciem locutus est deus etc. ¶ In quo adde tu q̄ hoc originaliter habetur Exo. xxxij. capi. et Numeri. xij. capitu. ¶ Preterea notabis eundem textum. in fine. ibi vt deteriora taceamus vt qui clerici fierent muneribus impetrarent. etc. ¶ Preterea notabis tex. in dicto. c. olim in versi. iussus est frater premortui fratris vxorem ducere etc. ¶ In quo adde tu q̄ hoc ad litteram habetur Deutro. xxv. capitulo. ¶ Et concordat etiam text. in c. si. extra de diuor. ¶ Ulterius notabis tex. ibidem in versi. q̃ speciosi pedes euangelizantium pacem euangelizantium bona etc. ¶ In quo tu adde q̄ hoc habetur formaliter Isaie. lij°. capitulo. ¶ Preterea notabis text. in dicto. c. in scripturis in versi. sicut locus regiminis desiderantibus negandus est. ita fugientibus offerendus est. ¶ Et ibidem statim. Nec quisquam sibi sumat honorem sed qui vocatur a domino tanquam Aaron etc. ¶ In quo tu adde q̄ hoc habetur ad litteram Numeri. xvi cap. ¶ Et etiam concordat text. in c. qualiter extra de electio. ¶ Preterea notabis eundē tex. in vers. Symon amas me. pasce oues meas etc. ¶ In quo adde q̄ hoc ad litteram habetur Johan. vltimo capitulo ¶ Ulterius cōsiderabis etiam eundem tex. i ver. domine deus nescio loqui q; puer ego sum etc. ¶ In quo adde tu q̄ hec habentur originaliter Iere. primo. ca. et est Ieremias qui loquitur ad dominum. ¶ Preterea notabis eundem tex. in versi. quem mittam et quis ibit ex vobis vltro se Isaias obtulit dicens. ecce ego mitte me etc. ¶ In quo tu adde q̄ hoc ad litteram habetur Isa. vi. cap°. ¶ Preterea signabis etiam tex. in. c. sciendum in versi. neq; enim se sub obedientia dirigit qui ad percipienda huius vite prospera libidini proprie ambitionis seruit etc. ¶ Et tex. ibidem in versi. quasi scelus ydolatrie ē nolle acquiescere sola enim est que fidei meritum possidet obedientia. ¶ Successiue notabis tex. i. c. qui episcopatum ibi qui episcopatum desiderat bonum opus desiderat etc. ¶ In quo adde tu q̄ hoc habetur originaliter per paulum prima ad Thimotheum. iij. c ¶ Preterea notabis eundem. text. ibi grecum nomen est scopos quippe grece. latine intentio est. ¶ Preterea notabis tex. in. c. oportet ibi oportet enim qui docet et instruit animas rudes esse talem vt pro ingenio discentium semetipsum possit aptare etc. ¶ Et tex. in d. c. qui vos in versi. qui vos spernit me spernit etc. ¶ In quo tu adde q̄ hoc hr̄ expresse Luce. x. c. ¶ Et concordat etiam tex. in. c. in nouo. ē. xxi. dis. Et tex. in. c. accusatiō ē. ij. q. vij. ¶ Insuper notabis eundem text. ibi ecclesiasticum gradum nō meritis volentes alicui cōferre sed gratia cōtra xp̄m faciunt etc. ¶ In quo adde q̄ hoc habet ad litteram p paulum prima ad Thimo. iij. c. et p eundem prima ad Thitum primo. c. ¶ Ulterius cōsiderabis tex. in. c. licet i prin. ibi dominus de cōstituendo principe p̄cepit etc. ¶ In quo adde tu q̄ h° hr̄ originaliter Numeri. xxvij. c. et cōcordat ēt tex. i. c. Moyses. ē. ca. et i. c. si ergo ifra. e. q. ¶ Insup notabis eundē tex. i versi. oportet illum testimonium habere bonum in ordinatione sacerdotis ab his qui foris sunt etc. ¶ In quo adde tu q̄ hoc habet ad litteram per Paulum prima ad Thimo. iij. c. et per eundē etiam ad Romanos. x. c. et cōcordat tex. i. c. vno. §. ad exhibendum extra de sacra vnctio. etc. ¶ Preterea notabis

eundem tex. i ver. cõuocauit Moyses omnẽ
synagogam ⁊c. ¶ In quo tu adde ꝙ hoc ha-
betur originaliter Numeri. xxvij. ⁊ Exodi.
xxxiij. c. ¶ Ulterius notabis tex. i. d. c. si er-
go in ver. deus dicit ad moysem assume ad
temetipm iesum filium ne de hoie qui hꝫ
spiritū dei i semetipo ⁊c. ¶ In quo adde tu
ꝙ hoc hr ad litteraꝫ Deutro. xxxiij. c. ¶ Pre-
terea notabis tex. in. c. audacter i vers. dicit
dñs fecerunt sibi regem ⁊ nõ ꝑ me principẽ
⁊ nõ per ꝯsilium meū ⁊c. ¶ In quo adde tu
ꝙ hoc habetur Osee. viij. c. ¶ Demuꝫ nota-
bis ẽt eundem tex. in vers. Saule illo quem
dñs elegerat ⁊ regeꝫ fieri iusserat ⁊c. ¶ In
quo tu adde ꝙ hoc hr primo Regum. ix. c. ⁊
ẽt in x. c. ibi ꝓxime sequenti. ¶ Ulterius no-
tabis ẽt tex. i. c. sunt i ecclesia i vers. sua que-
rentes nõ que Jesu xpi ⁊c. ¶ In quo adde
tu ꝙ hoc hr originaliter ꝑ Paulum ad Phi-
lipenses. ij. c. ⁊ et cõcordat tex. in. c. lꝫ. ꝺ. xlv.
di. ¶ Et tex. i. c. nosce. ꝺ. lxiij. dis. ¶ Et tex. i
c. quidam extra de renunciatõne. ⁊ in. c. cum
apostolus extra de censi. ⁊ in. c. i. §. caueant
eo. ti. li. vi. ¶ Subsequenter notabis tex. in
d. c. qualis in ver. qualis erit edificatio disci-
puli si intelligat magistro se esse maiorem.
¶ Et ibidem i finalibus verbus i ver. vehe-
menter ecclesiā dei destruit hic sed q melio-
res esse laycos q̄ꝫ clericos ⁊c. ¶ Demuꝫ no-
tabis tex. in. c. vereor i ver. vereor quõ regi-
na austri veniens a finibus terre audire sa-
pientiam Salomonis iudicatura ẽ hoies tẽ-
pore suo ⁊c. ¶ In quo adde ꝙ hoc originali-
ter hr. iij. Reg. x. c. vbi dr ꝙ fuit regina sab-
ba. ¶ Demuꝫ notabis eundem tex. i ver. vi-
ri niniuite acta penitentia ad ꝑdicationẽ Jo-
ne ꝯdemnabūt eos ⁊c. ¶ In quo adde ꝙ hᵒ
hr Jone ad lrām. iij. c. ¶ Ultimo notabis eū-
dem tex. ibi q maior ẽ ẽt Jona saluatorẽ con-
tẽpserūt ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc hr for-
maliter Math. x. c. ¶ Subsequenter ẽt no-
tabis tex. i. c. qd āt i ver. ego qd vos arguo
ꝯpositis me vno sermone ꝯuincere ⁊c. ¶ Et
tex. eundẽ in fi. ibi ego āt neminẽ nomio con-
scia sua vnusquisqꝫ cõueniat ⁊c. ¶ Cū quo
vlrio ꝯcordat etiam tex. i. c. senti infra. xi. q.
iij. ¶ Et hec sint ꝑ nūc que quo ad tex. nota-
ri merito potuerunt. ¶ Nūc capio glosas.
Et primo glo. summe quā diuido tibi i duas
partes. ¶ Primo limitat decisionem huius
questionis. ꝺ. datā in principio. ¶ Secundo
ponit qd in papa vtrū possit substituere sibi
aliquem successorem i papatu. ¶ In quo tꝫ
ꝙ non. sed bene põt cum fratribus delibera-
re de successore ꝑ tex. in. c. si transitus. ꝺ. lxx
xix. di. ꝭa ibi nec obstat. ¶ Ulterius notabis
glo. i. d. c. moyses in verbo sanguini que di-
cit ꝙ reges debẽt fieri ꝑ electionem nisi ha-
beant ex priuilegio vt sibi possint facere suc-
cessorem. ¶ Et glo. in. d. §. his oibus in ver-
bo petrus que dicit ꝙ papa nõ potest facer
statutum ꝙ possit sibi facere successorem qꝛ
hoc esset imutare totum statum ecclesie fm
glo. quā tene mẽti. ¶ Ulterius notabis glo.
multū magistram in. d. c. licet in verbo pre-
stantior. que ponit de electione facta a pau-
cioribus de optimo vtruꝫ preferat electioni
maioris ꝑtis de bono ꝯcludens ꝙ valet ele-
ctio maioris ꝑtis de bono. ¶ Et ex his hẽs
nunc expeditionẽ huius prime q̄ōis quo ad
tex. vel glosas cū suppletionibꝰ opportunis.

¶. viij. q. ij.

Quod autem

¶ Hec ẽ secunda q̄stio huius octaue cause. In q̄ queritur vtrum amicorum patrocinia ꝯuale-
scere debeant i electionibus. ¶ In qua dici-
tur ꝙ nõ tex. ẽ i. c. illud. ⁊ i. c. dilectissimi qõ
ẽ. cᵐ. fi. ea. q. ¶ Ex qua notabis aliqua rela-
tu digna. ⁊ primo ex tex. i. d. c. illud in ver. si
quoꝛundā precinio q̄squaꝫ fuerit electus re-
uerentia exigente obedire cõpellitur. Cum
quo etiam ꝯcordat tex. in. c. ego. ꝺ. pria. q. v
¶ Et tex. in. c. nullā. infra. xviij. q. ij. ¶ Pre-
terea notabis ẽt tex. in. d. c. dilectissimi i vs.
nec libero iudicio preferendaꝫ sibi personā
examinat mẽs quā cupiditas ligat ⁊c. ¶ Et
ibidẽ statim in verbo iudicari a nobis vltra
nõ debet semel ꝓlatus ⁊c. ¶ Et hec sunt quo
ad tex. ¶ Nunc venio ad glosas. ⁊ primo ca-
pio glo. sūme qua diuido tibi in duas partes
¶ Primo ponit vtrū patrocinia possint iter-
uenire in electionibus cū pecunia vel obse-
quio ⁊ ꝯcludit ꝙ non. ¶ Secundo ponit an
cū precibus. ⁊ idem ꝯcludit qñ non sunt pre-
ces spirituales. ꝭa ibi aut precibus ⁊c. ¶ Et
hic non sunt alia.

¶. viij. q. iij.

Quod autem

¶ Hec ẽ tercia qõ huius octaue cause. principalis. In qua queritur vtrū sit habendus symo-
niacus qui post electionẽ prestitit iuramentū
canõicis ꝓ indẽnitate ecclesie. ¶ In quo dr
ꝙ non tex. est i. c. italia. ⁊ in. c. ai taldus. qõ
ẽ. c. si. ea. q. ¶ Ex qua habes tu notare tex.
in. d. c. talia in vers. fiat rapine securitas epi-
scopatus ⁊c. ¶ Nec quo ad tex. habes alia
⁊ etiam in glosis. Excepta glo. sūme quā di-
uidere potes i quinqꝫ partes. ¶ Primo po-
nit vtrū possit peti cautio ante electionem.
Et ꝯcludit ꝙ sic. ⁊ post potest prestari supe-
riori. ¶ Secūdo refert opinionem aliquoꝝ
circa hoc quā reprobat. ¶ Tercio ponit for-
mam iuramenti prestandi ab eligendo ante
electionem. ¶ Quarto ad hec adducit vnū

simile. ¶ Quinto ꝛ vltimo ponit qñ electio presumat̃ symoniaca. ꝛ ꝯcludit ꝙ presumit̃ ex persona ꝯheutium. secunda. ibi. qdam tñ dicunt. tercia ibi ego iuro ꝛc. quarta ibi. quia ꝛ tutor. qnta ꝛ vltima ibi tamẽ ex ꝑsona ꝛc. ¶ Habes etiã glo. fi. in. d. c. artaldus i vbo sciente pro interpretandis dictis testium negatiue deponentiũ. nã intelligẽda sunt ꝙ ita sit puta si testis iurat se nõ vidisse talem ꝛc.

¶ . viij. q. iiij.

q **Uod autem** ¶ Hec ẽ qrta q̃stio hu9 octaue cause principalis. In qua q̃ritur vtrum liceat clericis discedere ab episcopo suo ante tempus sententie. ¶ In quo breuiter dicit̃ ꝙ nõ. tex. est. in. c. nõne quod ẽ. c. vnicum ea. q. ¶ In qua non habes alia pro nũc quo ad text. vel glosas excepta glo. sũme q̃ potest diuidi i quattuor partes. primo tractat vsqꝫ ad quantũ tẽpus teneãtur clerici prestare obedientiam suo ꝑlato. ¶ In quo cõcludit ꝙ vsqꝫ ad depositionem vel suspensionem eius. ¶ Secũdo enumerat aliquos casus in quibus nõ tenentur clerici prestare obedientiam etiam ante depositionem vel suspensionẽ hominis. sed legis. qcasus sunt propter heresim vel notoriã fornicationem. ¶ Tercio ponit vtrum liceat clericis recedere ab episcopo suo post sentẽtiam latam. ¶ In quo tenet ꝙ sic. ¶ Quarto ꝛ vltimo ponit quid si pendente appellatione episcopus excõicat aliquem eius subditum an sit excõmunicatus. ꝛ cõcludit ꝙ sic quia excõmunicatio trahit secũ executionẽ per tex. in. c. pastoralis extra de appellatio. secunda ibi nec obstat. tercia ibi sed nunqd. quarta ibi. itẽ quid si pendente ꝛc. Nec hic sunt alia notatu digna.

¶ . viij. q. v.

r **Ine litteris** ¶ Hec ẽ qnta ꝛ vltima q̃stio hu9 octaue cause. In qua q̃ritur vtruꝫ episcopus accusatus ꝛ a sancta sede vocat9 possit sine litteris apostolicis redire ad ecclesiam suã. ¶ In quo breuiter dicit̃ ꝙ nõ. tex. est in. c. quilibet qd est. c. vnicum ea. q. ¶ In qua quo ad text. ꝛ glosas nihil penitus habes quod notari possit. nec in glo. summe etiam aliquid ẽ. ¶ Ex qbus omnibus hẽs nunc expeditiones hu9 octaue cãe p̃cipalis circa qnqꝫ q̃ões ĩca formatas. Cũ his et q̃ ꝯmode ꝛ merito ĩ eis notari potuerunt ĩ tex. ꝛ glo. vna cũ additõib9 ꝛ suppletõib9 nr̃is ad oĩa ꝑdicta opportunis.

¶ Nona causa.

t **Hema none cause** principalis. Ex quo eliciuntur tres questiones vt ex infra dicendis apparebit. ¶ Sentẽtia excõicationis notatus. ¶ Quidam archiepiscopus aliquot clericos alterius metropolitani ordinauit. ¶ Quendaꝫ capellanuꝫ sui suffraganei illo inconsulto deposuit atqꝫ alium in locũ suum ordinauit. ¶ Ex quo themate de tribus dubitari contingit de quibus omnibus infra dicemus gradatim in locis suis.

¶ . viiij. q. i.

q **Uod ordina**tio ¶ Hec est prima q̃stio huius none cause principalis. In qua queritur vtrum ordinatio facta ab excommunicatis aliquo modo rata possit haberi. ¶ In quo dicitur ꝙ sic si ordinatus nesciebat illum fore excõmunicatum alias autem non. text. est in. ca°. nos consecrationem. ꝛ in. c. ab excommunicatis ꝛ in. ca°. ordinationes eadem questione. ¶ In qua etiam plus dicitur ꝙ electio facta a nõ catholicis irrita est text. est in. §. electio. ꝛ ĩ c. nos in hominẽ. quod ẽ. c. fi. ea. q. ¶ Ex q̃ habes colligere aliqua licꝫ pauca sint. ꝛ maxime ex tex. in. d. c. ordinationes in vers. cessante necessitate illud quoqꝫ cesset quod factum est pro necessitate. ¶ Et ibidem statim vbi multoꝝ strages iacet ibi subtrahendũ est aliquid seueritati ꝛc. ¶ Nec ĩ tex. habes pro nunc alia. ¶ Nunc capio glosas. ꝛ p̃mo glo. sũme que potest diuidi in quattuor partes. ¶ Primo format hanc q̃ões in terminis prout supra. ¶ Secundo ponit quis dicatur excõicatus. Et cõcludit ꝙ omnis decisus ab ecclesia propter heresim vel propter aliã causam. ¶ Tercio decidit q̃õem supra formatam vt distinguẽdo vt ĩ ea. ¶ Quarto ꝛ vltimo ponit vtꝝ excõicati vl' depositi ꝯferant sacramenta ꝛ ꝯficiat veꝝ corpus xp̃i. ¶ Et cõcludit ꝙ sic. fa ibi. excõicatus dicit̃. tercia ibi dicit Johãnes. quarta ibi. hec ergo sit fides tua ꝛc. ¶ Insuꝑ habes notabilẽ glo. in d. c. nos ĩ hominem in verbo eligit̃. que dicit ꝙ si excõmunicatus eligitur cum alijs nõ viciatur tota electio.

¶ . ix. q. ij.

q **Uod autem** ¶ Hec ẽ secunda q̃stio huius none cause principalis. In q̃ querit̃ vtꝝ liceat ep̃o vl' archiep̃o primati vel patriarce clericos alterius sine litteris illius ordinare. ¶ In quo dicitur ꝙ nõ. tex. ẽ ĩ. c. nullus el primo el. ij. el. iij. ꝛ ĩ. c. placuit. ꝛ i. c. in dominicis dieb9. ꝛ ĩ. c. nullum. ꝛ in. c. ep̃m. ꝛ in. c. ep̃i. ꝛ. in. c. nõ ĩuitati. ea. q. ¶ Veꝝ ẽ ꝙ si fieret ꝯtrãꝫ recipi pũt a ꝓprio ep̃o in suis ordinibus. tex. ẽ in. c. Lugdunẽsis qd est. c. fi. ea. q. ¶ In qua hẽs aliqua colli-

gere notatu digna. Et primo ex text. in d. c. nullus el primo in ver. nullus alterius iudicis nisi sui sententia tenebit aut dãnabit ꝛc. ¶ In quo adde ꝙ hoc ad litteram habetur Deutro. xix. c. ꝛ etiaz Prouerb. xxij. c. ¶ Et cõcordat ẽt tex. vij. q. pᵃ in. c. si quis epũs. ꝛ tex. infra. xvi. q. iij. in. c. inter memoratos. ꝛ tex. xxiij. q. iij. in. c. transferunt ꝛc. ¶ Insup notabis eundẽ tex. ibidẽ nec transgredieris terminos antiquos quos posuerunt patres tui ꝛc. ad que verba referunt etiã auctoritates supradicte ꝑrime ꝛ iura predicta ꝛ hec sint q̄ notari possunt quo ad tex. ¶ Nunc capio glosas. ꝛ primo glo. summe q̄ nõ recipit diuisionem ꝯmodã. na ponit tãtum decisionẽ huius q̄õis ꝓut. ã. dixi in ꝓcipio ampliãdo eam ẽt si interuenirẽt lr̃e archidiacõi ꝑ text. i. c. significasti extra de offi. archi. ¶ Insup hes glo. in. d. c. nullus el primo i verbo rata q̄ multũ mgraliter loqtur circa sñie nulle cõfirmationẽ ꝛ ratificationẽ. ꝯcludens ꝙ regulariter solus princeps põt cõfirmare sñiam nullam qꝛ ipe ẽt mutat sbalia rez. ¶ Et glo. in. d. c. epm̃ q̄ ponit ꝙ iudex nõ põt ꝯdẽnare suum subditũ sedendo ꝓ tribunali interritorio alieno. ¶ Et est glo. in verbo ordinãdũ quã notabis pro intellectu eorum que habẽtur in. l. fi. ff. de iurisd. om. iudi.

¶ ix. q. iij.

q

Uod archiepiscopum. ¶ hec ẽ iijᵃ. ꝛ vltima q̄õ hui⁹ none cause. i qua querit̃ vtrũ archiep̃us possit dãnare vel dãnatos absoluer̃ clericos suffraganei illo incõsulto. ¶ In qua arguẽdo hic inde ad partes ꝯcludit̃ ꝙ nõ nisi in casibus a iure expressis tex. ẽ in. §. sed ep̃s ꝛ in. c. saluo ꝛ in. c. archiep̃o. ꝛ in. c. sin autẽ. ꝛ in. c. nullus ꝛ i. c. ꝯquestus. ꝛ in. c. ep̃o eadem q̄õe. tamẽ ꝑdicta nõ vendicant sibi locum i sede apostolica nam põt ea iudicare de oĩbus tex. est in §. sola ꝛ in. c. patet. ꝛ in. c. fuit. ꝛ in. c. antiqs ꝛ in. c. nemo. ꝛ in. c. aliorum. ꝛ in. c. facta. ꝛ i c. cuncta ꝑ mundum el primo ꝛ fo. ꝛ in. c. fratres. ꝛ in. c. nũc vero. ꝛ in. c. per principalem q̄õ ẽ. cᵐ. fi. ea. q. ¶ Ex qua habes colligere aliqua ꝯmemoratione digna. ¶ Et primo ex tex. i. c. scimus i prin. in ver. in vnaquaqz ecclesia yconomos esse debere modis oĩbus inuiolabiliter obseruare debem⁹. ¶ Et tex. in. §. ꝓbatur in vers. fornicatorez corinthiũ ipenitentem sathane tradidit ꝛ postea penitentem ecclesie ꝯciliauit ꝛc. ¶ In quo dicas tu ꝙ hec habentur ꝑ paulum pria ad corin. v. c. ꝛ ꝑ eundem. sa ad corinth. ij. c. ¶ Preterea notabis etiam tex. in. c. nullus in. versi. non veni ministrare ꝛc. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur Johannis. xviij. c. ꝛ Marci x. ¶ Demuz notabis eundem tex. ibidez statiz in vers. qui maior est vestrum erit minister ꝛc. ¶ In quo tu adde ꝙ hoc habet̃ Math. xxiij. c. ¶ Ulterius etiaz notabis tex in. d. c. patet ibi profecto sedis apostolice auctoritate maius nõ est iudicium ꝛ a nemine retractandum. ¶ Et tex. i. d. c. aliorum in versi. tu es Petrus ꝛ super hanc petrã edificabo ecclesiam meam. ¶ In quo tu adde ꝙ hoc habetur Mathei. xvi. c. ¶ Preterea notabis etiam tex. in. d. c. facta ibi facta subditorum iudicãtur a nobis nostra vero a domino iudicant̃ ꝛc. ¶ Et ibidem statim deteriores sunt qui mores bonorũ corrumpunt his qui substantias ꝑdiaqz diripiunt ꝛc. ¶ Et tex. i. d. c. cũcta ꝑ mundum in vers. ab illa autẽ nemo ẽ appellar ꝑmissus ꝛc. Et loquit̃ de sede apl'ica. ¶ Ultimo notabis etiam eundem text. in finalibus verbis in versi. principatu quem beatus Petrus apostolus domini voce ꝛ tenuit semper ꝛ tenebit ꝛc. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc formaliter habetur Mathei. xvi. capitulo. ꝛ Johan. vltimo capitulo. ¶ Et hec sunt que quo ad text. merito. notari possunt. ¶ Nunc capio glosas notatũ dignas. ꝛ primo glos. summe que potest diuidi in tres ꝑtes. ¶ Primo decidit hãc tertia questiõez ꝓut dixi. ẽ. i prin. ¶ Secundo excipit aliqs casus a regula predcã. ¶ Tertio põit quid de negocijs cõmunibus vt est ꝯgregare synodum ꝛ similia. virum possit archiep̃us incõsulto suffraganeo exercere. Et cõcludit ꝙ sic dummodo cum consilio aliorum per tex. iij. c. pº. ij. ꝛ. iij. infra ea. q. ꝛ plus nõ dicit. sa ibi ꝑ appellationẽ 3ᵃ ibi sz cõia negotia ꝛc. ¶ Habes etiam glo. in. d. c. conq̄stus i verbo consuetudo. q̄ ponit multũ magistraliter de virtute consuetudinis ꝛ etiaz diuturnitatis. ¶ Et gl. in. d. c. patet i verbo inocenti⁹ que voluit ꝙ familiaris potest testificari ꝑ familiari quando de ipsius testimonio non est dubitanduz. ¶ Et ponit exempluz in papa testificante pro alio papa ꝛ in angelis q testificati fuerunt contra sodomam apud deum. ¶ Postremo habes aliam glo. multum notabilem. in dicto. c. per principalez in verbo ad nos in fine que dixit ꝙ licet papa omnia possit tamen non potest deponer̃ omnes episcopos quia sic turbaret vniuersalem ecclesiam. ¶ Ex quibus omnibus habes nunc expeditionem huius none cause principalis cum tribus questionibus. ꝛ cum his omnibus que cõmode notari potuerunt in tex. ꝛ in glosis. ꝛ cum suppletionibus ꝛ additionibus per me circa predicta omnia opportunis.

¶ Decima causa.

t **Thema decime** cause ex quo eliciuntur tres questiones vt ex infra scriptis ostendetur. ¶ Quidam laycus basilicam a se factam a dyocesana lege segregare queiit. ¶ Episcopus illam ecclesiam cum omni dote sua ad suam dispositionem pertinere contendit. Tandem episcopus vicit et per parrochias militibus comitatus crudeliter deseuit que ecclesiarum sunt tanquam sibi debita vsurpare contendit. ¶ Ex quo themate de tribus dubitari contingit. de quibus gradatim ponemus in locis suis oportunis

¶ .x.q.i.

d **E prima questione** ¶ Hec est prima questio huius decime cause principalis qua queritur vtrum basilice cum omni dote sua ad episcopi ordinationem pertineant. ¶ In quo dicitur quod sic. tex. est in. c. si ex laycis. et in. c. sic. quidam. et in. c. decretum est. et in. c. neganda et in. c. quecunque. et in. c. nouerint. et in. c. de his. et in. c. antiquos ea. q. ¶ In qua etiam dicitur quod in tantum basylice cum iuribus suis spectant ad episcoporum ordinationem quod episcopi tenentur visitare totam diocesim suam. tex. est in. c. relata et in. c. decernimus ea. q. ¶ In qua etiam subditur aliud quod si essent impediti visitare ex aliquo iusto impedimento debent committere hoc officium alijs et idoneis. tex. est in. §. sin autem. et in. c. episcopum. et in. §. visitatores et in. c. placuit ea. q. ¶ In qua etiam vltimo loco dicitur aliud quod laici non possunt se intromittere circa oblationes ecclesiarum nec eas aliquo modo vsurpare. tex. est in. c. quia sacerdotes. et in. c. sanctorum. et in. c. hanc consuetudinem quod est. c. fi. e. q. ¶ Ex qua habes nunc colligere aliqua relatione digna. et primo ex tex. i. d. c. quecunque ibi deo qui omnia prouidet et cuncta iudicat et c. ¶ In quo adde tu quod hoc habetur ad litteram Mathei. xxv. c. ¶ Insuper notabis tex. in. d. c. quia sacerdotes. ibi. sacerdotes pro omnibus orare debent quorum elemosinas accipiunt quos pro peccatis suis offerunt. et c. ¶ Ulterius notabis tex. in. d. c. fi. in versic. Prohibuit dominus panes sanctos comedere filijs Israel nisi tantummodo Aaron et filijs suis et c. ¶ In quo adde tu quod hoc habetur originaliter primo Regum. xxi. c. ¶ Ulterius notabis eundem tex. in ver. illi sub vmbra legis erant. qui vero modo sub gratia spiritus sancti toto mundo euangelio corruscante lucidiores esse videntur et c. ¶ In quo tu adde quod hec habentur ad litteram Mathei. xij. c. et est concordat tex. in. c. vno extra de purga. post partum. ¶ Ulterius notabis eundem tex. in vers. qua fronte aut qua conscientia oblationes vultis accipere qui vix valetis pro vobis nedum pro alijs preces deo offerre. ¶ Ultimo notabis eundem tex. in versi. prauum est et contra dominicum preceptum detrimentum anime sue inferre qui illud agere conatur quod ei nulla ratione conceditur et c. Cum quo concordat etiam tex. in. c. consuluisti. ij. q. v. et in. c. ij. extra de transac. et in. l. culpa. ff. de reg. iur. et hec sint que quo ad tex. notari possunt. ¶ Capio nunc glosas commemoratione dignas. Et primo glo. summe. que potest diuidi in quinque partes. ¶ Primo ponit in quo consistat lex dyocesana et concludit quod consistit in tribus. ¶ Secundo ponit in quo consistit lex iurisdictionis. et concludit quod in alijs tribus. ¶ Tercio ponit vtrum lex dyocesana comprehendat aliquando legem iurisdictionis. Et concludit quod sic per tex. in. c. auditis extra de rescriptis ¶ Quarto ponit vtrum ecclesie et monasteria et etiam regulares ecclesie subsint episcopo et quo ad quam legem et concludit quod omnia subsunt quo ad legem iurisdictionis. sed quo ad legem dyocesanam subsunt tantummodo ecclesie seculares. alie vero non preterquam quo ad seruitium et visitationem. et quo ad debita ex consuetudine. ¶ Quinto et vltimo ponit quid de capellis monachorum. Et concludit quod subsunt episcopo quo ad vtramque legem. tamen cum vna limitatione ibi tradita per eam. pa ibi lex iurisdictionis. tercia ibi quandoque lex. quarta ibi quando ad legem iurisdictionis. quinta ibi. capelle vero monachorum et c. ¶ Insuper habes glo in. d. c. si ex laycis i verbo congregatio. que ponit. quot homines faciant collegium. et quot populum et quot familiam. dicens quod duo vel tres faciunt collegium non autem familiam. et decem faciunt populum. ¶ Preterea notabis glo. in. d. c. de his multum magistralem que ponit quanta pars decimarum debeatur ecclesie parrochiali et quantam etiam partem habeat episcopus pro fabrica et pauperibus et c. ¶ Ulterius notabis glo. in. d. c. quia in verbo accipiunt que voluit laycos obligatos esse non solum ad decimas sed etiam ad oblationes et c. ¶ Ultimo notabis glo. in. d. c. fi. i verbo Aaron que ponit vtrum Aaron potuisset pascere familiam suam et canes suos de illis panibus sanctis de quibus habetur in tex. isto et dicit quod non. ¶ Et dicit etiam glo. aliud quod ipsi comedebant semper panem durum quia quolibet sabbato ponebantur eis. xij. panes que omnia tene menti.

¶ .x.q.ij.

f **Ed cum** ¶ Hec est secunda questio huius decime cause. in qua queritur vtrum liceat episcopis vsurpare res ecclesiarum vel alienare eas. ¶ In

quo dicitur ꝙ non tex. est in. c. casellas ꝛ in autent. hoc ius porrectum que est hic canonizata ea. q. ¶ Tamen subditur ꝙ licitũ est res ruinosas alienare pro vtilitate tamen ꝛ necessitate ecclesie tex. est in. §. sicut autem ꝛ in autent. si quas ruinas. ꝛ in. c. precarie el primo ꝛ el. ij. ꝛ in. c. de precarijs. ꝛ in. c. episcopus. ꝛ in. c. si quis episcopus quod ē. c. fi. ea. q. ¶ In qua sunt canonizate quãplures antentice vz autẽtica ꝑpetua. autent. qui rẽ. autent. qui vero res. que sunt posite sub titulo. C. de sacrosanc. eccle. que omnes reassumuntur in hac questione. ¶ Ex qua hẽs aliqua colligere. Et primo ex tex. in. d. autent. hoc ius porrectũ in fi. in vers. is creditor intelligitur qui qđ crediderat ꝓbat in vtilitatem religiose domus processisse. ¶ Et tex. ĩ d. c. precarie el p̃io in vers. ratio ꝛ vsus obtinet neminẽ cui non vult contra vtilitatem ꝛ rationem cogi de proprio facere beneficium. ¶ Et tex. in. d. c. p̃carie. el ĩo ibi de quĩquẽnio in quinquẽniuz p̃carie secundum antiquã ꝯsuetudinẽ renouentur. ¶ Ultimo notabis tex. in. d. c. episcopus in vers. victu tãtũ ꝛ tegmento contenti sumus ꝛc. ¶ In quo vltimo adde tu ꝙ hoc habetur per pauli p̃ĩa ad Thimothᵐ. vi. c. ad litteram. ¶ Et hec sint quo ad tex. ꝛ etiaȝ quo ad glosas que nihil aut parum habent. ꝛ maxĩe glo. summe que breuis ē ꝛ nihil aliud dicit nisi ꝙ hec qõ secũda nõ habet in se dubitatões. ¶ Nihilominus ĩ hac. q. habes vnã glo. notabilem ĩ d. autent. ꝑpetua que ponit significationem huius verbi perpetua multifarie vt in ea.

¶ Et glo. in. d. c. precarie el primo. que ponit quomodo capitur istud verbum precarie ꝛ multis modis. ¶ Et glo. in dicto. c. episcopus ĩ verbo victu que voluit ꝙ appellatiõe cibelioꝝ nõ veniunt vestimẽta sed bene veniunt appellatione alimentorum.

¶ . x. q. iij.

q **Uid vero** ¶ Hec est. iij. ꝛ vltima questio huius decie cause principalis. In qua queritur quantuȝ exigere debeant epi noĩe cathedratici. ¶ In quo dicitur ꝙ duos solidos tex. ē in. c. placuit. ꝛ in c. priscis. ꝛ in. c. vnio. ꝛ in. c. illud. ꝛ in. c. nec numerus. ꝛ ĩ. c. ĩter cetera. ꝛ ĩ. c. relatum ea. q ¶ In qua ẽt dicit̃ ꝙ nõ debẽt ep̃i ꝑparationeȝ ꝯuiuioꝝ sibi fieri vltra modũ. tex. ē ĩ. c. illud qđ ē. c. fi. e. q. ¶ Ex qua tu notabis aliqua relatu digna. ꝛ ꝑ ex tex. ĩ. d. c. placuit in fi. ibi neqȝ vt dominãtes ĩ clero. ꝛc. ¶ In q̃ adde tu ꝙ hoc hr̃ ad lr̃aȝ pᵈ petri. v. c. ¶ Et ꝯcordat ẽt tex. ĩ. c. qꝛ cognouim⁹ ĩ p̃n. ĩfra ea. ¶ Ulterius notabis ẽt tex. in. d. c. cauendũ ĩ fi. ĩ vers. exẽpli pauli. q ne queȝ grauaret arte ꝛ manibus victuȝ q̃rebat ꝛc. ¶ In quo adde ꝙ hoc habetur originaliter actuȝ xx. c. ¶ Et ꝯcordat ẽt tex. in. c. sacerdos ꝫ. i. q. ij. in fi. ꝛ in. c. clericus infra. xxi. q. i. ¶ Ultimo notabis tex. in. d. c. fi. in vers. neqȝ ipsi quoqȝ prandia enormia fieri nec eo pretextu incuti damna pauperibus volumus. ꝛc. ꝛ hec sint quo ad tex. ¶ Nunc capio glosas ꝛ primo glo. summe quam diuido tibi in quinqȝ partes. primo decidit hanc questioneȝ prout supra dixi in p̃n. Limitando tamen eam non habere locum in monasterijs. ¶ Secũdo ponit vtrum episcopus possit petere collectaȝ a clericis ꝛ cõcludit ꝙ sic. in causa necessitatis. ¶ Tercio ponit vtrum cathedraticũ possit appellari alio modo. ꝛ dicit ꝙ sic videlȝ synodaticum. ¶ Quarto ponit quid si reperiunt̃ plures monete de qua debeat solui predicta collecta. ꝛ tenet ꝙ de media ꝑ tex. c. ex ꝑte extra de censibus. ¶ Quĩto ꝛ vltimo ponit vtruȝ episcopus possit petere vltra cathedraticũ. Et teneȝ ꝙ sic ꝑa ibi potest etiaȝ. tercia ibi appellatur. quarta ibi ꝛ si plures sunt monete. quinta ibi item preter. ¶ Insuper habes aliaȝ glo. multuȝ magistram in. d. c. qꝛ in verbo veterũ circa possessionem longã. ꝛ vtruȝ quis teneat̃ probare causam possessiõis ꝛ titulũ sui ꝛc. ¶ Ex quibus hẽs nũc omnia q̃ ꝯcernunt hãc decimã causam principalem cũ expeditione etiã q̃onũ eiusdẽ cũ oĩbus ꝛ singulis q̃ notari potuerũt ĩ ea q̃ ad tex. ꝛ glosas cum additionibus nouis necessarijs.

¶ Undecima causa.

t **hema unde**cime cause principalis. ex quo tres eliciuntur questiones vt infra videbit. ¶ Clericus aduersus clericum questionem de predijs agitauit quem ad ciuilem iudicem perducere voluit. ¶ Reus non nisi ante ecclesiasticum iudicem stare volebat. ¶ Actor vero potẽtia ciuilis iudicis illum a possessione sua deiecit. ¶ Quo audito episcopus eum ab officio suspendit. ille contempta episcopi sui sententia officiũ suum administrauit. ¶ Hoc comperto episcopus sine spe restitutionis in eum sententiã dedit. ¶ Ex quo themathe de tribus dubitari contingit prout statim inferius gradatim de omnibus in locis suis apparebit.

¶ . xi. q. i.

q **Uod clericus** ¶ Hec ē prima q̃stio huius vndecime cause principalis. ¶ In qua queritur vtrum apud iudices seculares. Clericus accusari vel iudicari ab eis quoquo modo possit.

¶ In quo p multa ⁊ mlta iura dicitur ꝙ nõ tex. est in. c. nemo. ⁊ in. c. nullus el primo el secundo el terzo. ⁊ in. c. clericum. ⁊ in. c. iudices. ⁊ in. c. continua. ⁊ in. c. quecunqȝ. ⁊ in. l. nec honore que est hic canonizata. ⁊ in. c. si quis clericus. ⁊ in. c. xpianis. ⁊ in. §. clericis ⁊ in. c. coniuratorũ. ⁊ in. c. cõspirationũ cũ sequentibus ea q. ¶ In qua etiaȝ subditur aliud ꝙ si ex possessionibus prediorũ clerici sint obnoxij secularibus debet nihilominus eis soluere. tex. est in. §. cũ ergo. ⁊ in. c. si tributum. ⁊ in. c. magnum ⁊ in. c. te quideȝ ea. qõe. ¶ In qua ex post etiam dicitur ꝙ siue loquamur in ciuilibus siue in criminalibus ꝑdicta vendicant sibi locuȝ vt clericus nõ possit iudicari a iudice seculari. test. est in. §. qr g°. ⁊ in. c. si q. ⁊ in. c. nullus clericus. ⁊ in. c. aliud. ⁊ in. c. de persona ea. q. ¶ In qua etiã subditur aliud ꝙ predicta vendicant sibi locum non solum in clericis sȝ etiaȝ in presbyteris ⁊ dyaconibus. ⁊ cãtoribus ⁊ alijs. tex. est in. §. ne vero ⁊ in. c. peruenit. ⁊ in. c. fratris ⁊ in. c. sacerdotibus. ⁊ in. c. inolita ea. q. tñ predicta procedunt nisi forte episcopus ciuileȝ causaȝ decidere nollet vel nisi in criminalibus essem⁹ ⁊ eps̃ euȝ degradasset tex. est in. §. ex his oĩbus ea. q. ¶ Ex qua modo habes aliqua relatu digna colligere. ¶ Et primo ex tex. in. d. c. xpianis in fi. in versi. q iudicium fugit appet cum de iustitia diffisuȝ ¶ Et tex. in. c. siluester in versi. ꝯtra diuinas leges ⁊ publicas pulsatis foruȝ suuȝ putant auferri ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc hr̃ ad litterã per paulũ prima ad corinthios. vi. c ¶ Preterea notabis tex. etiam in. c. relatũ ibi tu es petrus ⁊c. ¶ In quo tu adde ꝙ hoc hr̃ originaliter Mathei. xvi. c. ¶ Sucessiue notabis tex. i. c. si quisqȝ in fine in versiculo actorem foruȝ sequi semper pulsari ⁊c. q est regula vulgata. ¶ Preterea notabis tex. in d. c. magnum ibi si enim cẽsum filius dei soluit. quis tu tantus es qui putas esse non soluendum ⁊c. ¶ In q° adde tu ꝙ h° hr̃ ad lr̃aȝ Mathey. xvij. c. ¶ Insup notabis eũdẽ tex. ibidẽ i vsi. oĩs aĩa sub dignioribꝰ potestatibꝰ subdita est ⁊c. ¶ In quo adde qꝺ hoc hr̃ originaliter ꝑ paulũ ad romanos. xiij. c. ¶ Demũ notabis eũdẽ tex. in versicu. estote subditi vestris dñis siue regi tanqȝ ꝑcellẽti siue ducibus tanqȝ a deo missis ad vindictã malefactoꝝ ad laudẽ vo bonoꝝ ⁊c. ¶ In q̃ adde ꝙ hoc hr̃ ad litterã pᵃ petri. ij. c. ¶ Ulterius signabis tex i. d. c. aliud i versi. omĩa mihi licẽt sȝ nõ oĩa mihi expediũt. ⁊c. ¶ In q̃ addꝺ ꝙ hoc habet ad litterã ꝑ paulũ pᵃ ad corinthios. vi. c. ¶ Sucessiue notabis text. in. c. sacerdotibus in versi. ad moysem dr̃ applica illum ad deos ⁊c. ¶ In quo adde ꝙ hoc habetur originaliter Exodi. xxij. c. ⁊ loquitur ꝺ ducendo ad iuramentum. ¶ Insuper notabis eundem tex. in versi. dijs non detrahes et loquitur de sacerdotibus. ¶ In quo adde ꝙ hoc habetur Exodi. xxij. c. i. fi. ⁊ Job. x. c. ¶ Ulterius signabis eundem text. in. versi. quem adhuc nescimus quis i interribili dei iudicio qualis sit futurus. ⁊c. ¶ In quo addꝺ ꝙ hoc habetur originaliter Mathey. xxv. c. Et concordat etiam text. in. c. diripiantur infra. xxiij. q. iij. ¶ Ultĩo signabis eũdẽ tex. in versiculo nolite ante tempus iudicare q° ad vsqȝ veniat dominus ⁊c. ¶ In quo adde ꝙ hoc habetur etiam ad litteram per paulũ prima ad corithios. iiij. c. ¶ Preterea signabis text. in. c. placuit in fi. ibi priuatorũ causas ad ecclesiam deferri ⁊c. ¶ In quo tu adde quod hoc habetur originaliter per paulum prima ad corinthios. vi. c. Et concordat etiam tex. in. c. relatum. s̃. ea. ¶ Postremo videbis tex. in. d. §. ex his omnibus in ver. secularia iudicia si habueritis contentibiles qui sunt in ecclesia constitute ⁊c. ¶ In quo dicas ꝙ hoc habetur etiam originaliter per paulum prima ad Corinthi. vi. c. ⁊ hec sint q̃ quo ad tex. notari merito potuerũt. ¶ Nũc capio glosas. ⁊ primo glo. summe quam diuido tibi in octo partes principales. ¶ Primo enumerat duo genera causarum. s. ecclesiasticas ⁊ secl'ares. ¶ Secũdo declarat primum genus subdiuidens illud in duas species. s. in spiritualibus ⁊ criminalibus. ¶ Tercio aggreditur secundum genus principale s. causas seculares subdiuidẽs illud in duas species. s. criminaleȝ ⁊ ciuilẽ. ¶ Quarto ponit decisionẽ huius qõnis prime cõcludẽdo ꝙ clericus regulariter non põt cõueniri coram iudice layco per tex. in dicto. c. nullus. ¶ Quinto enumerat aliquos casus qui excipiũtur ab ista regula. ¶ Sexto ponit vtrum laycus possit ꝯueniri sub iudice ecclesiastico ⁊ tenet ꝙ non. ¶ Septimo excipit quinqȝ casus ab ista regula. ¶ Octauo ⁊ vltimo põit differẽtia iter iudicẽ laycum negligentẽ ⁊ iudicẽ ecclesiasticum negligẽtẽ iudicare. nã negligentia layci supplet ꝑ ecclesiasticum. sed non econtra. per tex. in. c. qualiter extra de iudi. sa ibi ecclesiasticaeum. tercia ibi itẽ causaꝝ seculariũ. quarta ibi i his oĩbus. quinta ibi nisi i tribus casibus. sexta ibi similiter nec laycus. septima ibi nisi in quinqȝ casibꝰ octaua ibi nõ tñ ꝑꝑ negligẽtiaȝ ⁊c. ¶ Insup hẽs gl. i. d. c. clericũ el ꝑ multũ magraleȝ. q̃ ꝯcludit ꝙ idẽ priuilegiũ qꝺ ꝯcedit̃ clericis ẽt ꝯcedit̃ vxoribꝰ clericoꝝ ⁊ seruiẽtibꝰ eis ⁊ ẽt toti familie. ¶ Et gl. in. c. experiẽtie que ponit ex quibus quis consequatur iurisdictõeȝ ¶ Et glo. in. c. clericũ el secũdo. i verbo put

fare que ponit in quibus casibus potest laycus iudicare in causa clericorum. ¶ Concludēs ꝙ pōt in nōnullis ⁊ maxime si papa delegat layco causam spiritualē. ¶ Et glo. in d.c. magnum in verbo clemētis que dixit ꝙ epl'a missa est illius cui mittitur. ¶ Ulterius habes glo. in c. sicut que dixit ꝙ ille peccat qui non recipit arbitrium ⁊ qui non componit discordias inter partes. ¶ Preterea notabis glo. multum magistralē in dicto. c. molita in verbo pontificum que ponit vtrū layci ⁊ clerici possint litigare coram iudice non suo sine consensu iudicis proprij. ⁊ an tacite vel expresse possit consentiri e vt ibi per eaȝ multum late hec examinantem.

¶ .xi. q. ij.

q **Uod vero** ¶ Hec est .ij. questio huius vndecime cause pricipalis. In qua queritur vtrū clericus trahēs clericum coram iudice seculari sit dignus suspēsione. ¶ In quo dicitur ꝙ sic. tex. est in d. § quod vero. ¶ Nec hic sunt alia iura hoc ꝑbantia vel aliud. Sed bene habes text. de hoc decisiuum in c. molita. ⁊ in c. placuit. supra ea. q. i. ¶ Et firmat etiaȝ glo. summe hic que aliud non facit nec habes alia in hac secunda qōe pricipali que breuis est.

¶ .xi. q. iij.

f **Ed ponatur** ¶ Hec est tercia ⁊ vltima questio huius vndecime cause principalis. ¶ In qua querit' vtrū posito ⁊ non concesso ꝙ culpa predicta de q̄ in precedenti questione non esset digna suspensione. saltem sit deponēdus clericus q cōtra prohibitionem episcopi sui ausus est celebrare. ¶ In quo dicitur ꝙ sic tex. est in c. sententia ⁊ in c. si quis. ⁊ in c. precipue. ⁊ i. c. si episcopus. ⁊ i. c. si quis episcop⁹ el p̄. ⁊ el. fo. ⁊ i multis alijs iuribus sequentib⁹. ¶ In quibus ꝓbatur etiam ꝙ prohibetur qs cōicare oīo cum excōicatis ⁊ cū cōicantibus secum. tex. est in c. nolite. ⁊ in c. ad mensam. ⁊ in c. rogo cum multis c. sequentibus ideȝ ꝓbantibus. ¶ In qua etiam subditur ꝙ ꝓ leuibus culpis ⁊ causis non debet tamen quis cōmunione priuari. tex. est in c. nemo. ⁊ in c. nullus ea. q. ¶ In qua postmoduȝ ad partes etiam disputatur vtrum sententie iniuste parenduȝ sit. ¶ Et ꝯcluditur quod quo ad deū ⁊ ecclesiam non ⁊ non ligat. tex. est in. §. ex his ea. q. ¶ In qua etiam subiungitur qualiter multipliciter sententia potest dici iniusta s. ex animo proferentis ex ordine ⁊ causa vl' altero predictorum simul. tex est in. §. si ergo. ⁊ in c. qui recte. ⁊ in c. summopere. ⁊ in. §. item sententia. ⁊ in. §. aliquando ea. qōe.

¶ In qua ponitur etiam ex quibus peruertatur iudicium humanum. ⁊ dicitur ꝙ ex timore. cupiditate. odio. amore. que omnia sūmopere detestantur. tex. est in c. quattuor. ⁊ in c. quicunqȝ. ⁊ in c. quisquis. ⁊ in c nō opere ritorum. ⁊ in c. vnicuiqȝ cum multis sequentibus idem probantibus ea. qōe. ¶ In qua etiam subditur aliud ꝙ non est obediendum superioribus in rebus illicitis tex. est in c. si quis episcopus. ⁊ in c. non enim. ⁊ in c. si dominus. ⁊ in c. qui resistit ⁊ in c. imperatores ⁊ in c. qui peccantibus ea. questione. ¶ In qua vltimo loco ponitur etiam forma excōmunicationis. ⁊ modus reconciliationis. tex est in. §. excōmunicationis. ⁊ in c. debent. ⁊ in c. canonica. ⁊ in cum aliquis. ⁊ in c. ꝑsta. eadem questione. ¶ In qua etiam subditur postremo loco que pena sit presbyteris p̄sumentibus in excōmunicatione tangere sacrum ministerium. ⁊ concludit ꝙ debent deponi vel tribus annis continuis in secunda ⁊ quarta ⁊ sexta feria in qualibet ebdomada abstiner' a vino ⁊ a carne ꝓut de supradictis oībus liquido apparet in hac tercia qōe pricipali. ¶ Ex qua mō habes colligere plurima relatu dig^a. ¶ Et p^rio ex text. i. d. c. sñia ibi sñia pastoris siue iusta siue iniusta fuerit timenda ē q tex. semp allegat' ad hoc. ¶ In super notabis tex. in d. c. precipue in versi. ad subditos suos perditionis exempla transmittunt ⁊c. Et loquitur de prelatis delinquētibus. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habet' originaliter Leuitici. iiij. c. ¶ Preterea notabis eundem tex. in versi. secundum domini preceptū duos aut tres testes adhibeam⁹ post vero sancte ecclesie dicamus ⁊c. ¶ Et loquitur de regula euangelica. si peccauerit in te frater ⁊c. ¶ In quo tu adde ꝙ hoc habetur Luce. iij. c. ⁊ Mathei xv. c. ad l'raȝ. ¶ Preterea notabis tex. in d. c. quicunqȝ in versi. quicunqȝ contristauerit veritatis doctorem peccat in christum ⁊ patrem omniuȝ exacerbat deuȝ ⁊c. ¶ In quo etiaȝ concordat tex. i c. scimus. xliiij. distinctinctione. ¶ Et tex. in. c. nulli supra. iij. questione. i. ¶ Et tex. in c. ij extra de maiorit. ⁊ obedien. ¶ Ulterius notabis tex. in c. si quid vero. ibi ea regula veritatis est. vt nihil facias cōmendandi causa quo minor alius fiat ⁊c. ¶ In quo tu adde ꝙ hoc habetur ad litteram prouerbiorum. xxvij. c. ¶ Ulterius notabis eundem tex. in ver. non defendas improbum. ⁊ sancta indigno cōmittenda non arbitreris ⁊c. ¶ Cum quo dicas concordare tex. in c. qui consentit infra ea. ⁊ in c. ē iniusta. ⁊ in c. nc admisso infra xxiij. q. iiij. ⁊ ēt i. c. noli infra e. q. ¶ Preterea notabis tex. in c. absit ibi quicunqȝ sacerdotibus non obtemperauerit. aut extra castra

positus a populo lapidabitur aut gladio cervice subiecta contēptuz expiabit cruore ꝛc. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habet̄ originaliter Deutro.xvij.c.ꝛ concordat etiam tex.in.c.ij extra ꝺ maio.ꝛ obe. ¶ Ulteri⁹ notabis tex. in.ca.sicut in versi.cum excōmunicatis non ē cōmunicandum ne simili excōmunicationi subiaceat ꝛc. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur ad litteram per Pauluz prima ad Corinthios primo.c.ꝛ etiam in epistola Johānis prima ꝛc. ¶ Et concordat etiam tex.in.c. excōmunicatos ꝛ in.c.cū excoīcato ꝛ in.c.q cōmunicauerit infra ead. ¶ Preterea notabis etiā tex.in.c.audi in vers.tradidi huiusmodi hominē sathane in interituz carnis vt saluus fiat spirit⁹ eius ī die domini ꝛc. ¶ In quo adde ꝙ hoc habet̄ originaliter ꝑ Pauluz prima ad Corinth.v.c. ¶ Ulterius notabis tex.in.§.cum ergo in versic.tunc demuz peccatorem habendum sicut ethnicū ꝛ publicanū cū ecclesiā audire noluerit ꝛc. ¶ In quo adde ꝙ hoc habetur ad lraz Mathei. xviij.c. ¶ Insuper notabis eundem tex.ibi si quis frater nominat̄ fornicator ꝛc. ¶ In quo adde ꝙ hoc habetur ad lraz ꝑ Pauluz prima ad Corinth.v.c. ¶ Et concordat etiā tex.in.c.multi supra.ij.q.prima. ¶ Ultimo notabis eundē text.in finalib⁹ verbis ī ꝺ.zizania q dixit esse tollenda vsqꝫ ad messem ꝛc. ¶ In q° adde tu ꝙ hoc ad lram hr̄ Mathei.xiij.c. ¶ Et ꝯcordat etiā tex.in.c.nolite ifra ea.q.ꝛ tex.i.d.c.multi.s̄.ij.q.i. ¶ Preterea signabis tex.in.d.c.nolite in ver.quia non potuerunt filij iuda disperdere iebuseos sed habitauerunt cum ipsis in iherusalez ꝛc. ¶ In quo adde ꝙ hoc habetur originaliter Judicum primo.c. ¶ Ulterius notabis eundem tex.in ver.vbi peccatum euidens non est eicere de ecclesia neminez possumus ne forte eradicantes zizania eradicemus simul cum illis triticuz. ¶ Ulterius notabis eundem tex.in ver.nolite mittere sanctum canibus neqꝫ margaritas vestras ante porcos ne forte ꝯculcēt eas pedibus suis ꝛc. ¶ In quo adde ꝙ hoc habetur ad litteram Mat. vij.c. ¶ Preterea notabis etiaz tex.in.c.qm̄ in versi.solus sedebaz.quia amaritudine repletus eraz ꝛc. ¶ In quo adde ꝙ hoc habetur originaliter ieremie.vij.ꝛ.xv.c. ¶ Ulterius etiā notabis tex.in.c.ad mensaz i ver. nos non solum non fugimus ebriosos sed ēt imus ad eos participantes cū eis ꝛc.ꝛ loqt̄ ironice. ¶ Subsequenter notabis tex.in.c. nemo in ver.nemo contemnat vincula ecclesiastica.non enim homo est qui ligat.sꝫ xp̄s qui hanc potestatem dedit. ¶ Preterea notabis tex.in ver.quisquis spiritum xp̄i non habet hic non est eius ꝛc. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur per paulum ad litteram ad romanos.viij.c. ¶ Ulterius notabis tex.in.c. quicunqꝫ in ver.quibus viuis non cōicauimus mortuis cōicare nō debemus ꝛc. ¶ Cū quo concordat ēt tex.in.c.a nobis extra de senten.excō.ꝛ ī.c.ex parte extra de sepult. ¶ Successiue notabis tex.in.c.nēo eporuz in ver.anathema eterne mortis ē damnatio ꝛ nō nisi ꝑ mortali debet imponi crimine.ꝛ illis q aliter nō potuerit corrigi. ¶ Et idem probat tex.in.c.nullus īfra e.qui tex.immediate sequitur istū. ¶ Postea notabis text.in. c.demuz in fi.in ver.qui nocet recipiet hoc ꝙ nocuit ꝛc. ¶ In quo tu adde ꝙ hoc habetur ad litterā ꝑ Paulum ad collocenses.iij. cap°. ¶ Et ꝯcordat etiaz tex.in.c.temerariuz infra ea.q.ꝛ in.c.illud in ver.itē salomō. infra ea. ¶ Ulterius notabis tex.i.c.cepisti in versic°.iniusta vincula disrumpit iustitia. ¶ Et ibidez statim quez solueris in terra solutus erit in celo ꝛc. ¶ In quo vltimo tu adde ꝙ hoc habetur ad litteram Mathei.xvi. c.ꝛ concordat etiaz tex.ī dicto.c.nihil supra ea.q. ¶ Subsequenter vide tex.in.d.c.temerariuz in ver.temerariū iudiciū pleriqꝫ nihil nocet ei de quo temerarie iudicatur ei aūt qui temere iudicat ipsa temeritas necesse est vt noceat. ¶ Ulterius notabis tex.i.c. senti in ver.de augustino senti quicqd libet sola me in oculis domini conscientia non accuset ꝛc. ¶ Cum quo concordat tex.in.c.qd autem supra.viij.q.i.in fi. ¶ Demum notabis tex.in.c.ī cūctis in ver.nullius ibi lingua implicet vbi ꝯscientia nō accusat quem enīz ꝯscientia defendit liber est īter accusatōes. ¶ Postea etiā notab.tex.ī.c.si ad tp̄us i fi. ibi ī ver.q ab iferiore accepit senictiaz a superior coronā. ¶ Ulterius notabis tex.i.c. custodi i ver.qm̄ deus erit iudex.alius testis non erit q̄ꝫ ꝯscientia tua ꝛc. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur Mathei.xxv.c. ¶ Demū notabis eundem tex.in fi.in ver.inter iniustū iudicem ꝛ ꝯscientiā tuā noli timere nisi cāuꝫ tuam. ¶ Postea signabis tex.in.c.inter verba in versi.ad mentem semper recurrenduz est inter verba laudantium siue vituperantium. ¶ Et ibidem statiz gloria nostra hec est testimonium conscientie nostre ꝛc. ¶ In q° adde tu ꝙ hoc habetur originaliter per paulum ḟa ad Corinthios.ij.c. ¶ Insuper etiam notabis eundem tex.in ver.ecce in celis testis meus ꝛc. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur ad litteraz ob.xvi.c. ¶ Preterea signabis etiam diligenter eundem tex.in versiculo si testis est nobis in celo testis in corde dimittamus stultos loq foris qd volūt.nihil enī aliud detrahētes faciūt nisi i puluerē sufflāt ꝛ i oculos suos terrā excitāt. vt vn̄ plus

detractionis perflant inde magis nihil veritatis videant quez text. sepe ego recogito & e aureus iudicio meo. ¶ Ulterius notabis e undē tex. ibi si fieri potest q ex vobis ē cum oībus hominibus pacem habētes &c. ¶ In quo tu adde q hoc hr originaliter p Paulū ad romanos. xij. c. & p eundez ad Corinthios viij. cap°. ¶ Preterea notabis tex. in. c. non sunt audiendi i si. i ver. nobis eni necessaria ē vita nostra alijs fama nostra. ¶ Insup notabis tex. in. c. si qs hominē i ver. oēs credētes xpi corpus efficiunt &c. ¶ In quo adde q hoc habet ad litteram per paulū pris ad Corinth. ¶ Et pcordat etiam tex. cuz hoc i. c. nihil. ē. ea. q. ¶ Ultimo notabis eundē tex. i ver. ve his qui dicunt dulce amar. & amarū dulce ponētes tenebras lucē & lucē tenebras &c. ¶ In quo adde q hoc originaliter habetur Isaye. v. c. ¶ Et pcordat etiaz text. in. c. ve q dicitis infra ea. q. qui tex. imediate sequitur. & ē tex. etiam qui hr originaliter. isay. d v. c. & pcordat etiā tex. i. c. si qs dixerit. ē. c. ¶ Subsequenter signabis text. in. c. iudicātī versi. de subditis iudicāt e digne nequeunt qui i subditoz causis sua odia vel gratiaz sequūtur &c. ¶ Preterea notabis text. i. c. tric vera i ver. Lazare veni foras. ¶ In quo tu dicas q hoc habet Johan. xi. cap°. ¶ Postmoduz etiam notabis tex. i. c. priuilegiuz in ver. priuilegiuz oīo meretur amittere q permissa sibi abutitur potestate &c. ¶ Et tex. in c. qui recte iudicat i ver. qui recte iudicat p̄miuni remunerationis expectat. ¶ Et ibidē statim. acceptio munerum preuaricatio claritatis ē. ¶ Et ibidem statim qui excutit manus ad omni munere iste in excelsis habitabit &c. ¶ In quo adde tu q hoc habetur originaliter Isay. xxxij. c. & etiaz pcordat tex. i c. sūt nonnulli. ē. i. q. i. ¶ Postea signabis tex in. ca. illa io ver. illa est cantela laudabilis & prepositorum sollicitudo vtilis in qua totuz ratio agit & furor sibi nihil vedicat &c. ¶ Et ibidem statiz restringenda ē sub ratione potestas. ¶ Ulterius etiaz notabis tex. i. c. ira i ver. non vos iudicantes date locū ire. hoc ē declinemus eam ne nos illa corrumpat &c. ¶ In quo adde tu q hoc habetur ad litterā per Paulū ad romanos. xij. c. ¶ Ultimo signabis eundez tex. in ver. dominus misit discipulos sine auro. sine argento. sine pecunia. sine virga & incentiua litis vt instrumēta eripere et vltionis &c. ¶ In quo tu adde q hoc habetur originaliter Mathei. x. c. & etiā Luce. ix. c. ¶ Ulterius notabis tex. i. c. cū apō in ver. vindictam dare non crimini sed furori ¶ Et tex. in. c. summopere in ver. constitutū ē vt remota personarum acceptione diffinitiua pferatur sententia. cum quo concordat tex in. c. nouit. extra de iudic. ¶ Ulteri9 notabis eundem tex. ibi in ver. Moyses querelas populi semper ad dominum tabernaculum ingressus offerebat & iuxta q domin9 preponebat &c. ¶ In quo adde tu q hoc hētur originaliter Exodi. xxxij. c. ¶ Et concordat tex. in. c. cuz eterni de re iudica. libro. vi & in. c. si. supra. xxxvi. dis. ¶ Insuper notab. tex. in. c. non licet in ver. non licet iudiciuz iustum vendere iudici & si liceat aduocato vendere patrocinium & iurisconsulto rectum cōsilium &c. ¶ Et nota bene q non dicit simpliciter consiliuz sed rectum. ¶ Preterea notabis etiam tex. in. c. pauper ibi. dum pauper non habet quod offerat non solum audiri cōtemnitur sed etiaz contra veritatem opprimit &c. ¶ In quo adde tu q hec verba habentur effectualiter Ecclesiastici. xij. c. ¶ Et concordat etiam tex. in. c. quando supra ea. circa medium. ¶ Demum notabis eundem tex. i ver. cito violatur auro iustitia nullaqz reus pertimescit culpā quā redimere nimis existimat &c. ¶ In quo adde tu q hec originaliter habent Exodi. xxiij. c. & Deutro. xvi & Paralipomenon. xviij. c. & Ecclesia. viij. & etiaz. xx. c. ¶ In quibus locis expresse hec habētur. ¶ Preterea notabis tex. in. c. graue i ver. graue satis est & indecens vt in re dubia certa detur sententia &c. ¶ Ulterius notabis tex. in. c. quāuis in ver. quāuis vera sint quedam tamen iudici non sunt credēda nisi certis indicijs demonstrentur. ¶ Insup notabis etiam tex. i. c. corum i versi. anteq̄ scruteris nō reprehendas. intellige prius & tunc increpa &c. ¶ In quo adde q hec hēntur originaliter sapientie. xi. c. & etiaz ecclesiast. xix. c. ¶ Successiue signabis tex. i. c. nō solum i ver. nō soluz ille reus ē qui falsuz de aliquo profert. sed etiam is qui aurem cito criminib9 prebet &c. ¶ In quo adde q hec ad litteram habentur eccles. xix. ¶ Et etiaz concordat tex. in. c. nullum infra. xxx. questione vltima. ¶ Et notatur in. c. q̄z magnum infra. xxiij. q. iij. & in. c. ex merito supra. vi. q. i & in. c. si quid vero supra. lxxxvi. distinctione ¶ Demum notabis tex. in dicto. c. quattuor vbi enumerantur ea que peruertunt iudiciū humanum in iudicando. ¶ Insuper notabis tex. in. c. quicunqz in versi. peruerti iudiciuz Christi qui est iustitia &c. ¶ In quo vltimo adde q hoc habetur Johan. xiij. c. vbi dicitur & q est misericordia & veritas. ¶ Et etiam concordat tex. i. c. existimant ifra ea. & i. c. omnis qui supra. vij q. i. ¶ Demum notabis tex. i. c. qsquis i ver. vterqz re9 ē & q veritatem occultat & qui mendaciuz dicit quia & ille pdesse nō vult. & iste nocere desiderat ¶ Cū quo ēt pcordat tex. i. l. iubemus cū sequentibus

quentibus.§.prima.q.pria. ¶ Preterea no
tabis tex.i.c.nemo i vers.melius est ꝑ veri
tate pati supplicium q̄z ꝑ adulatione benefi
ciū ⁊c. ¶ Demū videbis tex.ī.c.abijt iudas
ad sūmos sacerdotes ꝯstituerunt ei pecuniā
se daturos ⁊c. ¶ Jn quo adde ꝙ hec haben
tur orīgīaliter Math.xxvi.c. ¶ Jnsuper no
tabis tex.in.d.c.existimāt in vers. que puer
sa sunt sactis deum asserit apostolus negari.
Christus sapientia est ⁊c. ¶ Jn quo adde ꝙ
apl's hec dixit ad hebreos.vij.c. ¶ Et etiam
ꝯcordat tex.ī.c.si iusta.§.xxxvij.distin.in.c.
nasci.ō.iª.dis. ¶ Jnsup notabis eundē text.
in fi.in vers.eritis mihi testes ī iherusalem
⁊ in oī iudea ⁊ samaria.⁊ vsq̄z ad vltimū ter
re ⁊c. ¶ Jn quo dicas tu qd̄ hec hn̄tur ori
gīaliter Luce.x.c.⁊ ēt Actuum.ij.c. ¶ Et fa
cit ꝙ notat in.c.fi.supra.xxxvij.dis. ¶ Sub
sequenter notabis tex in.c.nō solum ī vers.
nō solum abnegat christuz q dicit eū nō esse
xp̄m sed ille ēt.q cum sit.negat se esse xp̄ia
num. ¶ Et tex.ibidem dn̄s ait petro discipu
lum meū te esse negabis ⁊c. ¶ Jn quo add̄
ꝙ hoc hr̄ originaliter Luce.xxij.c.⁊ ēt Ma
thei.xxvi. ¶ Preterea nō obmittas videre
tex.in.c.nolite in versi. nolite timere eos q
occidūt corpus.ne forte pp̄ timorem mortis
nō libere dicatis ꝙ audistis. ¶ Jn quo add̄
tu ꝙ hec hn̄tur origīaliter Luce.xij.c.⁊ Ma
thei.xx.⁊ Marci.xiij. ¶ Demū notabis eū
dem tex.ī vers.ēt ille qui nō libere veritatē
pronunciat.aut nō libere veritatem defen
dit ꝓditorē veritatis. ¶ Et ibidē statim.cor
de enim credit̄ ad iustitiaz.ore āt ꝯfessio fit
ad salutez ⁊c. ¶ Jn quo adde tu ꝙ hec v̄ba
hn̄tur originaliter ꝑ paulū ad romanos.x.c
¶ Et ēt ꝯcordat tex.ifra de ꝯsecratione di
stinctione.iiij.in.c.baptismi vicem polt prin
cipiū. ¶ Postmodū signabis tex.in.c.illud ī
vers.sicut auis in īcertum volans ⁊ passer q̄
libet vadens.sic male dictū sup eum venit q
misit illd̄ ⁊c. ¶ Jn quo adde tu ꝙ hoc hētur
originaliter prouerbioꝝ.xxvi.c. ¶ Et ēt con
cordat tex.in.c.fm̄.§.ea.q. ¶ Denuo signa
bis tex.in.c.plerunq̄z circa mediū in versic.
mortificabant aīas que nō moriūtur ⁊ viuifi
cabāt aīas que nō viuunt ⁊c. ¶ Jn quo add̄
tu ꝙ hoc hr̄ ad litteram Ezechielis . xxij.c.
¶ Demū notabis eundem tex.in fi.in vers.
nō erubescat ꝯfiteri qd̄ fecit. ¶ Jnsup nota
bis ēt tex.ī.c.iniustū in fi. in vers.melior ē ī
malis factis humilis ꝯfessio q̄z ī bōis supba
gloriatd̄. ¶ Preterea notabis tex.ī.c.si dn̄s
ibi oportet deo magis obedire q̄z hoīb⁹ ⁊c.
¶ Jn quo adde ꝙ hoc hr̄ actuum originalr
v.c. ¶ Preterea notabis tex.ī.c.q oīpoten
tem in ver.q deū metuit nec ꝯ euangelium
xp̄i nec cōtra apostolos nec cōtra ꝓphetas

vllo modo consentit . ¶ Jn quo adde tu qd̄
h⁹ hētur ad litterā Jsaye.xlviij.capitulo.⁊
demum repetitur ad litteram Mathei.xv.c
¶ Jnsuper notabis tex.in.c.qui resistit in v̄
sic.si aliquid iubeat imperator.aliud deus.
quid iudicatis.maior potestas dei da veniā
o imperator.tu carcerez ille gehēnaz minat̄
⁊c. ¶ Demum notabis tex.ī.c.imperatores
in versicu.iusserat nabuchdonosor vt aurea
status adoraretur qd̄ quidez facere noluerūt
⁊c. ¶ Jn q̊ tu adde ꝙ hoc ad litterā habet̄
danielis.iij.c. ¶ Ulteri⁹ notabis tex.ī.c.qd
ergo ī vers.q obedientes remunerat ⁊c.⁊ q
se obedientie subicit ⁊c. ¶ Jn quibus adde
tu ꝙ hec hn̄tur Jsaie.ix.⁊ Et ecclesiastici.x.
c.⁊ ꝑ paulum prima ad Thim.ij.c.⁊ ꝑ eundē
ad Thitū.ij.c.⁊ ꝑ eundez ad Hebreos.ix.c.
Jn quo locis hr̄ de obedientia dei ⁊ hois .
Ulteri⁹ notabis eundē tex. ī ver.arbor quā
deus ī paradiso hoī ne ꝯtingeret interdixit.
¶ Jn quo adde ꝙ hoc hr̄ Genes.ij.c. ¶ Ul
terius notabis tex.ī.c.si is qui in vers. etiaz
si nobis angelus de celo euāgelizauerit pre
ter quā nos euāgelizamus anathema sit ⁊c.
¶ Jn quo adde ꝙ hoc hr̄ ad litterā per pau
lum ad Gallatas primo.c. ¶ Et ꝯcordat etiā
tex in.§.sed qui.ifra.xxiiij.q.iij. ¶ Ulteri⁹
notabis ēt tex.in.c.excellentissimus rex Ca
rolus ī vers.vt bene noscis sunt plerīq̄z qui
pnt̄ sed nolunt recta noscere.Et ibidem stati
noluit ītelligere vt bene ageret.⁊ hec sint q̄
ꝯmode potui colligere ex hac tercia qd̄e pri
cipali tantummodo quo ad text . notatu di
gna que vt vidisti multum allegabilis que
stio est ⁊ referta pinguis dote q̄ oīa notabis .
¶ Nūc capio glosas que notatu digne fore
etiaz videatur.⁊ primo glo.sūme quaz di
uido tibi in septez partes. ¶ Prio format q̄
stionē hanc decidendo eaz prout supra dixi
in principio ¶ Secūdo eaz limitat nisi inter
ueiret dispēsatio ꝑ text.ī.c.solonitāe.§.lxiij.
dis. ¶ Tercio format aliā questionē a qua d̄
pēdet hec questio scilz vtrū sentētia iniusta
teneat. ¶ Quarto pōit ex qbus sentētia di
citur iusta vel iniusta.Et tenet ꝙ ex trib⁹.s.
ex animo causa ⁊ ordine. ¶ Quinto pōit q̄t
tuor species sentētiarū.scilicet sententiaz cō
demnatōis excōicatōis suspēsionis ⁊ p̄cepti
¶ Sexto ponit quādo valeat vnaqueq̄z p̄
dictarū sententiarū excepta sententia suspē
sionis de qua mentionē nō facit Et breuiter
concludit ꝙ sententia condemnatōnis semp
tenet nisi sit iniusta ex ordine.sz sentētia ex
cōicationis semp tz.sn̄ia vero precepti tunc
demū ligat qn̄ ea continet aliquid ꝙ spectat
ad p̄cipientem. ¶ Septimo ⁊ vltimo osten
dit ordinem magistri gratiani hic. fa ibi nisi
dispenset. tercia ibi magister tn̄.quarta ibi.

tribus autẽ modis.quinta ibi.item alia.sexta
ibi sententia ꝯdemnatõis.septima ibi.primo
autem probat. ¶ Insup habes glo.notabilẽ
in.d.c.ꝑcipue in verbo adhibeamus que di/
xit ꝙ in causa denũciatõis potest id ẽ esse iu
dex accusator ꝛ testis. ¶ Item ꝙ admonitio
euãgelica habet locum nõ solum in occultis sꝫ
ẽt in manifestis. ¶ Ulteriꝰ hẽs aliã glo.mul
tum magistrã in.c.si episcopus ĩ verbo inter
pellet que ponit de appellatõe interposita
ab excõicatione. Cõcludens ꝙ vbicunqꝫ cã
appellationis est iusta põt quis pronũciare
sniam iniustam lꝫ nõ sit ad eum appellatum.
¶ Et gl.i.d.c.epi in verbo minimis que po
nit an ꝑ sola ꝯtumacia quis possit excõicari
¶ Et glo.in.c.absit in verbo sinistrum q̃ di/
xit ꝙ si clericus amplectiṫ mulierẽ debemus
ꝑsumere ꝙ hoc faciat causa benedictõis ꝛc.
Sed caueat sacerdos ne eum cũ mulieribus
nostris reperiam i tali benedictione.q: for/
tasse ꝛ sine forte aliter interꝑtarer amplexũ
eius. ¶ Insup tene menti gl.multũ magrãm
in.c.si inimicus in verbo iste que põit quot/
tuplex sit excõicatio dicens ꝙ est maior ꝛ mi
nor.Et ẽt quõ requiratur absolutio ꝛ a quo.
¶ Et glo.in.c.cure in verbo incalcare. que
ponit multum magistraliter quõ credaṫ lrĩs
epi.Cõcludens ꝙ creditur eis ꝛ eius sigillo
quod hꝫ vim publici instrumenti. ¶ Prete/
rea hẽs ẽt glo.in.d.c. nolite i verbo triticũ.
que ponit qd si vnus ẽ interfectus ab vno de
tribus. sed dubitatur a quo an possint ꝑmo
neri.ꝛ ꝯcludit ꝙ sic rõne dubitationis. ¶ Et
glo.in.c.qui merito que ponit qd si papa cõ
municat cũ excõicato an ligeṫ ipe. ꝛ ꝯcludit
ꝙ nõ secus dicit esse in epõ cõicante cum eo.
¶ Et glo.in.c.nemo ĩ verbo xp̃s. q̃ dixit ꝙ
a snia xp̃i nemo põt appellare. ¶ Et glo.in.
c.si qs dixerit in verbo abhominabilis que
dixit ꝙ qlibet adultꝰteneṫ scire bonũ ꝛ ma/
lum ꝛ errare circa hec ẽ peccatum mortale.
¶ Et glo.in.c.priuilegiũ ĩ verbo amittere q̃
ponit quot modis perdaṫ priuilegium. ¶ Et
glo.in.c.nõ dꝫ q̃ dicit ꝙ vbicũqꝫ snia iudi/
cis ẽ iniq põt iudici violenter resisti. ¶ Sub
dit tñ ibi glo.ꝙ excõicatus etiã iniuste si ce/
lebrat incurrit penã. ꝛ glo.i.c. epũs in verbo
synodo que dicit ꝙ solus papa deponit epm
ꝛ restituit.sed conciliũ nõ. ¶ Et glo.in.c.cum
apud i sterbo aiaduersione q̃ ponit ista quã
tum tps snie mandãtur executioni tam ĩ cau
sis ciuilibus quã in criminalibus. ¶ Prete/
rea ẽt notabis vnã glo.i.c.nõ lꝫ multũ singu
larem ĩ verbo iustum q̃ dixit ꝙ vbicunqꝫ do
ctor põt dare ꝯsilium nõ reuoluendo libros
nec laborando in ꝑlegendis allegationibus
teneṫ gratis hoc facere qđ ꝑpetuo tene menti
tu q pro tuo quolibet verbo vis vnum aureũ

ꝛ male. ¶ Ulterius notabis gl.in.c. nõ solũ
ĩ verbo negare que dixit qđ negans xp̃m cũ
ore sꝫ nõ corde peccat mortaliter. ¶ Et gl.
ĩ.c.nolite in verbo ꝓditor q̃ ponit quot mo/
dis quis dicaṫ proditor.ꝛ inter alios dicit ꝙ
dans munitiones hostibus vel res. ¶ Et gl.
notabilẽ in.c.iulianus in verbo obediebãt q̃
dixit ꝙ si dñs est excõicatus non teneṫ vasal
lus ei obedire. ¶ Et ẽt glo.in.c.qui resistit i
verbo potestatem q̃ dixit ꝙ monachus potꝰ
obediat abbati q̃z epõ. ¶ Et gl. i.c.qd ergo
in verbo ĩtermitti.que dixit ꝙ vbicũqꝫ pre/
cipiṫ alicui ꝙ vadat romam non ẽ bona excu
satio illius si dicat sunt alij ad eundum melio
res. ¶ Et glo.i.§. cum igiṫ ĩ verbo possint.
q̃ dixit ꝙ si mandatum ẽ duobus ꝙ excõicẽt
aliquẽ.ꝛ vnus dicat excõico te si ille nõ excõ
municat te.si ambo illa verba ꝓferant .ille
erit excõicatus. ¶ Successiue ẽt notabis gl.
in.c.quoniã in verbo necessitate q̃ ponit vtꝝ
excõicato dño sit excõicata tota familia. ꝛ tꝫ
ꝙ nõ. ¶ Et glo. ibidẽ ĩ verbo vxores que di
cit ꝙ maritus excõicatus nõ põt petere de/
bitum ab vxore.sed ipe bene teneṫ reddere
si petaṫ. ¶ Et subdit glo.eadẽ ꝙ si filius vł
seruus ẽ excõicatus nõ dꝫ pater nec dñs cõi
care secum. ¶ Et glo.in.c. ꝙ predecessor in
verbo spiritualiter que dixit ꝙ si iuram ãmo
do nõ accedere ad ꝯcubinam meã pp hoc nõ
impedior ꝯhere matrimoniũ licitum cũ ea .
¶ Ultimo notabis glo.multũ notabilẽ in.c.
cũ aliquis ĩ verbo de futuris.que dicit ꝙ ab
heretico reuertente.ꝛ ab incendiario. ꝛ a q̊
libet horrendo delinquente requiriṫ iuramẽ
tum de non amplius peccando. ¶ Et subdit
ibi glo.aliud ꝙ sicut simplici verbo põt. qs
excõicari potest ẽt simplici verbo absolui.
¶ Postremo notabis et gl. in.c.sanctis qđ
ẽ.c.finale in verbo negligenter.que dixit ꝙ
negligentia equiparaṫ voluntati qđ nota ꝯ
negligentes. ¶ Ex qbus oĩbus nunc hẽs ex
pedita hanc vndecimam cãm principalem cũ
tribus qõibus in ea principaliter insertis cũ
earum decisionibus.ꝛ cũ oĩbus ꝛ singulis q̃
in eis annotari ꝛ in tex.ꝛ i glosis merito po
tuerũt vna cũ additionibus ꝛ suppletiõibus
nostris multum oportunis prout ex supradic/
tis apparet que omnia tene menti.

¶ .xij.causa.

t Hema duodecime

cause principalis ex quo quinqꝫ cũ
ciuntur qões ꝓut ĩfra clariꝰ appa/
rebit. ¶ Quidã clerici ꝓpria relinquere no
lunt. ¶ De suis ꝛ ecclesie rebus testamenta
ꝯficiũt de rebus ecclesie ẽt nõnullas largiũ
tur. ¶ Ex quo themate de quinqꝫ dubitari cõ
tingit vt infra statim in locis suis gradatiqꝫ

declarabitur cum suis additiōibus ⁊ supple tionibus necessarijs.

¶.xij.q.i.

Clericos

¶ Hec est prima q̄o huius duodeci me cause principalis. In qua q̄rit' vtr̄ liceat clericis hēre proprium. ¶ In quo arguēdo hincinde ad partes mul tum seriose. tandem dicit q̄ nō sed nō bene ¶ Nam imo possunt hēre ꝓpria nisi renūcia uerint propria. tex. est i. c. sint manifeste in fra ea. q. Et dicā aliqd cum glo. summe q̄ ēt firmat eandem sniam reprobando opinionē magistri gratiāi de qua. s. ¶ Ex qua tn̄ qōe hēs colligere aliqua relatu digna. Et primo ex tex. in. c. oīs in vers. oīs etas ab adolescē tia in maluz prona est ⁊c. ¶ In quo adde tu q̄ hoc hr̄ ad lrām Genes. viij. c. circa finem ibi dum ad lrām dr̄. Sensus enim ⁊ cogita tio humani cordis i malū prona sunt ab ado lescētia sua. ¶ Et etiaz ꝯcordat tex. infra de consecra. dis. iiij. c queris ⁊ ifra. xxiiij. q. iij. i c. procliuis. ⁊ de penit. dis. iij, i. c. iter. de qb' hic nō fit aliqua ꝯmemoratio. ¶ Demuz no tabis eundem tex. in vers. nihil incertius est q̄ꝫ vita adolescentum. ¶ Ulterius notabis tex. in. c. dilectissimis in ver. sicut non potest diuidi aer neqꝫ splēdor solis ita nec reliqua que cōiter data sunt oībus ad habendum di uidi deber̄ ⁊c. Preterea notabis eundē tex. in ver. Ananias āt vir austerus ⁊ Saphyra vxor eius q̄ sunt mentiti apostolis de precio agroꝝ ⁊c. ¶ In quo adde quod hoc ad lraz hr̄ Actuum. v. c. ¶ Demum notabis text. in c. clericus i vers. cleros grece latine sors ap pellat'. vnde dicunt' clerici quia de sorte dn̄i sunt ⁊c. ¶ Cum quo ēt ꝯcordat tex. in. c. duo sunt genera ifra ea. ¶ Insup notabis tex. in c. cui portio in vers. cui portio deus est. nihil dꝫ curare nisi deum. ¶ Et ibidem statiz. Ue ra ē sacerdotis fuga abdicatio domesticoruz ⁊ quedam alienatio carissimorum vt sibi se abneget qui seruire deo elegit ⁊c. ¶ Ulteri' notabis tex. in. d. c. duo sunt i ver. illi eni vic tuꝫ vestiu ꝯtenti nullam iter se ꝓprietatem habentes debent hr̄e oīa cōmunia ⁊c. ¶ In quo tu adde q̄ hoc hr̄ origialiter per paulū prima ad Thimo. vi. c. ¶ Et ꝯcordat text. in c. clericus supra ead. q. ¶ Et tex. in. c. epūs infra eadē. Preterea notabis eundem text. in vers. rasio capitis est temporalium omniū depositio ⁊c. ¶ Et tex. ibidem in vers. nihil miserius est q̄ꝫ pp minimū contemnere deuz ⁊c. ¶ Et eundē tex. in si. in vers. his ꝯcessuz est vxorem ducere. terra colere inter virum ⁊ viruz iudicare causas agere oblationesqꝫ super altaria ponere decimas reddere. ⁊ ita saluari poterunt si vicia tn̄ benefaciendo eui tauerint. quod nota p te qui es in seculo isto ¶ Et tex. in. c. quia tua in ver. ab oībus illi citis cor ⁊ linguam ⁊ corpus deo auctore cō seruēt ⁊c. ¶ Et loquitur de clericis. Sed be ne facerent ēt laici hoc seruare. ¶ Et ibidez in fine quod super ē date elemosinam ⁊ oīa munda sint vobis ⁊c. ¶ In quo adde tu q̄ō hoc hr̄ ad litteram Luce. xi. c. ¶ Et etiaz cō cordat tex. in. c. decias ifra. xvi. q. vij. ¶ Ul terius notabis ēt tex. i. c. scimus in ver. mul titudinis credentium erat cor vnū ⁊ aīa vna ⁊c. ¶ In quo adde tu q̄ō hoc hr̄ ad litteram Actuum. iiij. c. ¶ Et ēt ꝯcordat tex. in. c. dile ctissimis supra ea. q. ¶ Et i. c. ij. de sūma tri nitate ⁊ fide catho. ¶ Et in. §. de rebus ifra eadem. ¶ Ulterius notabis eundem tex. in vers. sanctius est nō vouere q̄ꝫ votum prout melius potest nō perficere ⁊c. ¶ Ulteri' no tabis tex in. c. nolo in vers. prouidemus bo na nō solum coram deo. sed ēt coram oībus hoībus ⁊c. ¶ In quo adde tu q̄ hoc habet ad litteram per paulum. xij. c. Et per eundē. ij. ad Corinthi. viij. ca. ¶ Preterea notabis etiam eundem tex. in vers. due sunt res. con scientia ⁊ fama consciētia est necessaria tibi. fama proximo tuo. ¶ Et qui sidens consciē tie negligit famaꝫ suā crudelis est ⁊c. ¶ In quo adde tu q̄ō hoc habetur in. c. si. extra d̄ accusationibus. ¶ Ulterius notabis eundez text. in vers. quicunqꝫ ypocrita est mortuus est. ¶ Demum notabis tex. in. c. non dicatis in vers. nō solū facultatibus ꝓprijs in ipa or dinis susceptione renūciauerunt. ¶ Ulteri' notabis ēt tex. in. c. exēplū i ṽs. accipite exē plū dn̄i conuersantis in terra ⁊c. ¶ In quo tu adde q̄ hoc habetur ad litterā Luce. xiij. cap. ¶ Preterea notabis eundez tex. i ver. quare habuit loculos cui angeli ministrabāt nisi quia ecclesia ipius loculos habitura erat ⁊c. ¶ In quo adde tu q̄ hoc ad litteram ha betur Johānis. xiij. c. ¶ Et concordat text. etiam in. c. habebat infra ea. q. ¶ Et notat' in clementina exiuit in. § porro de verborū signifi ¶ Demū notabis text. in. c. videntes in vers. episcoporum qui locum tenent apo stolorum erant. ⁊ sunt vsqꝫ adhuc. ⁊ in futu ris semper debent esse temporibus. ¶ Ul terius notabis text. in. d. c. habebat in vers. precepit nō esse cogitandum de crastino ⁊c. ¶ In quo adde tu q̄ hoc habetur ad litterā Mathei. vij. c. ¶ Demum notabis eundem text. in finalibus verbis in versicu. propter inopie timoreꝫ iustitia deseritur ⁊c. ¶ In q̄ adde tu q̄ hoc notatur in. c. clericus in glo. ij^a. in verbo dignatur. ¶ Preterea etiaz no tabis text. in. c. ex his in versiculo lex enim dei precipit vt qui altario deseruiunt pascan tur ex ipo ⁊c. ¶ In quo adde tu q̄ hoc habe

tur ad litteram per Paulum. viiij. ca. ¶ Demum notabis tex. in. c. episcopus in versiculo habente victum ꝛ tegumentum his contē ti sumus ꝛc. ¶ In quo tu adde ꝙ hec habentur ad litteram per Paulum prima ad Thimotheum. vi. cap. ¶ Et etiaꝫ concordat tex. in. c. duo sunt supra eadē questione. ¶ Postremo notabis tex. i. §. de rebus in versic. multitudinis autem credentium erat vnum cor ꝛ anima ꝛc. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur Actuum. iiij. c. ¶ Et etiam concordat tex. in. c. dilectissimis. ē. ead. q. ¶ Et ex his habes ea q̄ notatu digna fuere quo ad text. ¶ Venio ad glosas. ꝛ primo capio glo. summe qua diuido tibi in duas partes. ¶ Prio format hanc questionem. ¶ Secūdo eaꝫ decidit prout supra dixi reprehēdendo tamē solutioneꝫ magistri Gratiani qui aliter dicebat. secunda ibi dic ergo ꝛc. ¶ Insuper notabis glo. in. d. c. omnes in verbo testem que dicit preceptoreꝫ posse phibere testimoniū de vita discipuli sui ꝛ similiter de eius doctrina. ꝛ ideo tu bene discas vt possim per te bene testificari. ¶ Et glo. in. d. c. dilectissimis i verbo aer que dixit ꝙ licet homo possit edificare q̄ꝫ alte vult tamen itelligitur dūmodo nō excedat vsitatum moduꝫ altitudinis. ¶ Preterea notabis glo. in. d. c. clericus i verbo dignatur. que dixit ꝙ non est peccatum haberē diuitias sed bene est peccatum ponere speꝫ in eis. vel ꝑ eas deserere iusticiaꝫ. ¶ Ulterius etiam notabis glo. in. d. c. duo sunt i verbo ꝓprietatem que dixit ꝙ licet clericus sit dominus fructuuꝫ electorum. tamen nō pōt i morte relinquere ratione testamēti eos alicui nisi intuitu elemosine. ¶ Et gl. in. d. c. scimus i verbo pollicitus que dixit ꝙ nuda pollicitatio facta deo obligat ꝛ potest conueniri quis ratione ipius. Ulterius notabis glosaꝫ magistram in. c. nō dicatis in verbo possidere. que pōit vtrum possit monachus aliquid possidere. Et dicit ꝙ non nisi ex permissione prelati vt ibi per eam multum late hoc examinautem. ¶ Et gl. in. d. c. habebat in ver. idigentibus que dixit de elemosina posse fieri elemosinā. ¶ Et glo in. d. c. sint manifeste in verbo probatur que ponit de prelato habente bona ꝓpria ꝛ ecclesie. nec apparet cui incūbat onus probandi. Que dicit ꝙ si post mortem prelati ecclesia inuenitur i possessione debent heredes probare contrariū. aliasautem nō. ¶ Ultimo notabis glo. in. c. fi. in verbo procurationē que dixit ꝙ prelati dicūtur procuratores rerum ecclesie. quandoqꝫ defensores. quandoqꝫ patres. tamen nō habent liberam administrationeꝫ in eis sed bene modicum quid donare possunt.

¶. xij. q. ij.

Hanc queritur

¶ Hec ē secūda q̄stio huius duodecime cause. principalis. In qua querit̃ vtrum bona ecclesie possint alienari seu alienata possideri. ¶ In quo dicitur ꝙ nō nisi in casibus a iure pmissis ꝛ seruata forma canonica ꝛ debita. tex. est in. c. xp̄i. ꝛ in. c. notario. ꝛ in. c. nulli licet. ꝛ in. c. quicūqꝫ. ꝛ in. c. predia. ꝛ i. c. cū deuotissimā. ꝛ in. c. in legibus. ꝛ in. c. apostolicos. ꝛ in. c. ꝛ sacrorum ꝛ in. c. sacrorum cuꝫ multis alijs. c. sequentibus ea. q. ¶ In qua etiam dicitur ꝙ vendens talia bona non potest accedere ad altare. tex. est in. c. indigne ea. questione ¶ In qua etiaꝫ subditur aliō ꝙ secus est i oblatōibus ꝛ redditib⁹. ¶ Nā de eis licitum est despensare. ꝛ eos alienare secundum formam traditā in. c. cōcesso. ꝛ in. c. quatuor. ꝛ in. c. ō redditib⁹. ꝛ in. c. cognouimus. ꝛ in. c. non est ꝛ in. c. sancimus. eadē questione. ¶ In qua etiam subditur ꝙ predicta procedunt nisi ex causa necessitatis. vł nisi prelati meliorent res ecclesie permutando. tex. ē in. §. his omnibus. ꝛ in capitulo nō habenti ꝛ in. c. placuit ꝛ in. c. sine exceptione ꝛ in. c. domos. ꝛ in. c. terrulas eadeꝫ questione. ¶ In qua etiam subditur aliud ꝙ fui fugitiui ecclesie possunt etiam alienari tex est in. §. seruos. ꝛ in. c. fugitiui. ꝛ in. c. iniustū eadē q̄one. ¶ In qua ponit etiā ꝙ si essent aliqui serui benemeriti possunt manumitti retēto tamen ecclesie iurepatronatus circa vocationem in ius. ꝛ circa alia tex. est in. §. sed notandum ꝛ in capitulo epicopus ꝛ in. §. libertus. ꝛ in. l. si sine venia eadem questione ¶ In qua ponitur etiaꝫ quid de liberto vniuersitatis. ꝛ dicitur ꝙ debet prestare reuerētiam vniuersuati non autem singulis de vniuersitate tex. est in. §. si vero. ꝛ in. l. qui manumittit̃ ea. q. ¶ In qua subditur etiam aliud ꝙ liberti ꝛ serui non possunt testificari aduersus dn̄os nec torqueri nisi in casibus a iure exceptis tex. est in. §. in patronos ꝛ in. l. questionem ꝛ in. l. fraudati. ꝛ in. l. insolitum ea. q. ¶ In qua ponitur etiaꝫ aliud ꝙ causa remunerationis ꝛ causa miserationis possūt etiam res ecclesie alienari. tex. est in. §. premuneratione ꝛ in. c. quicūqꝫ ꝛ in. c. miseratōnis ꝛ i. c. cum redemptor ea. q. ¶ In qua vltimo loco dicit̃ etiam ꝙ pro alimonia pauperum ꝛ redemptione captiuoꝝ ꝛ etiaꝫ religionis ītuitu possunt bona ecclesie alienari tex. ē i. §. item ꝓ alimonia ꝛ in. c. auruꝫ habet ecclesia ꝛ in. c. gloria ꝛ i. c. multi ꝛ in. c. amico. ꝛ in. c. socrates ꝛ i. §. religionis quoqꝫ ꝛ i. c. si episcop⁹ ꝛ in. c. bone ꝛ in. c. religiosam q̄ō est. c. fi. eadem questione. ¶ Ex qua modo habes colligere multa ꝛ multa ꝯmemoratio

ne digna. ¶ Et primo in.c.qui abstulerit in
versi.q patri aut matri aliquid abstulerit ho-
micidij particeps est ꝛc. ¶ Et ibidem pater
noster sine dubio deus ē qui nos creauit ma
ter vero nostra ecclesia est que nos in baptis
mo regenerauit. ¶ Insuper notabis tex. in
c.cum deuotissimaꝫ in versiculo summū i re
bus bonum est iustitiam colere atqꝫ sua cui
qꝫ iura seruare ꝛ in subiectos non sine regō
potestatis ē fieri sed ꝙ equum est custodiri
ꝛc. ¶ Ulterius etiam notabis tex.in.c. fra-
ternitas in fi.in vers. absit vt ecclesia cum
augmento recipiat quod de terrenis rebus
videtur amittere. ꝛ lucra dānis querere ꝛc.
¶ Ulterius notabis tex.in dicto.c. apostoli
cos i vers.ecclesiasticos redditus. quos ad
propriam vtilitatem ꝛ ob escam pauperum
ꝛ peregrinorum substentationē esse decerni
mus. ¶ Preterea notabis etiam tex.in.d.c
ꝯcesso ibi ratiōem diuino est redditurus exa
mini ꝛc. ꝛ loquitur de redditibus dispensan-
dis per prelatos. ¶ Insuper notabis tex in
c.quatuor circa finēꝫ i vers. videantur ope
ra vestra bona ꝛ gloria pr̄is vestri q in celis
est ꝛc. ¶ In quo adde ꝙ hoc habetur Ma-
thei.v.c. ¶ Ulterius notabis tex.ī.c. cogno
uimus in fi.ibi i congruum est vnam eādem
substantiaꝫ duplici quodāmodo iure censeri
¶ Et tex.in.c.caritatem in fi.ibi iustum est
vt illi consequantur ipendiū qui pro tempo
re suum reperiuntur cōmodare obsequium
¶ Successiue notabis tex.i.c.octaua discus
sio in fi.in vers.q superbire voluerint adep
ta libertate perdita discant obedire subiecti
¶ Et tex.i.c.liberti in versic.liberti ecclesie
quia nunquā eoꝝ moritur patrona a patroci
nio ecclesie nunqꝫ recedant ꝛc. ¶ Demuꝫ no
tabis tex.i.d.c.auꝝ hꝫ ecclesia nō vt seruet
sed vt erroget ꝛ subueniat in necessitatibus
ꝛc. ¶ Et ibidē statim quātuꝫ auri vel argen
ti de tēplo dn̄i assyrij subistulerunt ꝛc. ¶ In
quo adde ꝙ hoc hr̄ originaliter.iiij.Regum
xxiiij.ꝛ.xxv.c. ¶ Insup notabis eundē text.
in vers.dicturus est dn̄s cur passus es tot in
opes fame mori ꝛc. ¶ In quo adde ꝙ hoc
hr̄ originaliter Mathei.vij.ꝛ.xxv.c. ¶ In-
super notabis eundē tex.in vers. melius est
vt vasa viuentium serues q̄ꝫ mettalloꝝ. his
nō posset respōnsum referri quid enīꝫ dices
timui ne tēplo dei ornatus deesset.respōdet
auꝝ sacramenta nō q̄runt ornatus sacrorum
redemptio ē captiuoꝝ ꝛc. ¶ Demuꝫ ēt nota
bis tex in.d c.gloria in ver .gloria ep̄i ē pau
peribus ꝓuidere opibus ignominie sacerdo
tis ē ꝓprijs studere diuitijs ꝛc. ¶ In quo tu
adde ꝙ hoc hr̄ ad litteraꝫ Isaie.xli.c. ¶ In
super notabis tex.in.d.c.multi i versi.multi
edificāt parietes ꝛ columnas ecclesie subtra
hunt marmora nitent auro splendēt laquea
ria a gēmis altare distinguit ꝛ ministrorum
xp̄i nulla est dilectio. ¶ Et ibidē in fi. porte-
mus crucem ꝛ delicias lutū putemus. ¶ Ul
terius notabis etiam text.in c. Socrates in
vers.Socrates ille thebanus homo quondā
ditissimus cū apud Athenas ad philosaphā
dum pergeret magnuꝫ auri pondus obiecit
nec putauit se posse ꝛ virtutes simul ꝛ diui-
tias possidere. ¶ Et ibidem statim. plenus
vēter facile de ieiunijs disputat. ¶ Et ibidē
statim nō ierosolimis fuisse sed bene vixisse
laudandū est. ¶ Et hec sint que quo ad tex.
ꝓ nunc dici relatione digna possunt. ¶ Nūc
capio glosas.ꝛ pº glo.sūme multū magram
q̄ sepenumero occurrit i punctis ꝛ sepenume
ro eā ego vidi r̄citari ꝛ pōt diuidi i octo ptes
principales. ¶ Primo tractat quomodo su-
mat hoc verbum alienatio. Et breuiter con
cludit ꝙ pro omni contractu ex quo transfer
tur dominium. ¶ Secundo ponit que res ꝓ
hibeant alienari.Et cōcludit ꝙ res ecclesie
ꝛ cesaris tex.ē in.d.c.sine exceptione.infra
ead.q. ¶ Tercio excipit aliquos casus a re-
gula predicta. ¶ Quarto pōit vtrum res ec
clesie que fuando non possunt fuari possint
alienari sine solemnitate aliqua. Et tenet ꝙ
sic ꝑ tex.in.l.fi.C.quando decreto opus nō
est. ¶ Quinto ponit solemnitates olim req
sitas in alienatione bonorum ecclesie etiam
hodie.Concludens ꝙ hodie r̄quirit consen-
sus episcopi ꝛ capituli ꝑ tex.in.c.terrulas in
fra ea.q. ¶ Sexto ponit solemnitates r̄qui
sitas in alienatione bonorum monasterij .Et
dicit ꝙ r̄quirit consensus episcopi. abbatis
ꝛ capituli ꝑtex.i.c.abbatibꝰ isra.ea. ¶ Sep
timo ponit solēmnitatem r̄quisitaꝫ in aliena
tione bonoꝝ ecclesie prochialis. ¶ Et cōclu-
dit ꝙ requirit consensus ep̄i capituli ꝛ sacer
dotis. ¶ Octauo ꝛ vltimo ponit quid si non
fuerit solemnitates predicte an valeant alie
nationes dictoꝝ bonorum .Et dicit ꝙ non se
cunda ibi prohibent res ecclesie. tercia ibi
excipiunt.quarta ibi res tamen.quinta ibi ꝛ
olim quidem.sexta ibi i rebus monasterioꝝ.
septima ibi idem ī ecclesiia.octaua ꝛ vltima
ibi facta alienatio ꝛc. ¶ Insup habes glo.in
c.quicunqꝫ in v̄bo a quocūqꝫ in fi.que dixit
ꝙ licet ꝯuentus rei vendicatione possit dn̄m
nominar̄.tamen nō potest cōuentus posses-
sorio hoc facer̄. ¶ Preterea notabis glo. in
d.c.cum deuotissimam in v̄bo incendiū.que
dixit ꝙ incendiarius ipso iur̄ nō est excōica-
tus nisi sit icendiarius ecclesie. ¶ Et glo. ibi
dem in v̄bo componat que dixit ꝙ pena le-
galis ꝛ cōuentionolis potest extendi in ifini
tum secūdum qualitateꝫ negocij vel delicti.
¶ Et glo.in.c.fraternitas in v̄bo augmento

que ponit quando pena possit peti loco interesse ꝛ alio modo ꝛc. ¶ Ulterius notabis glo. in .d. c. apostolicos. que voluit ꝙ lz alias edificium cedat solo tamē fauore ecclesie solum cedit edificio. ꝛ est glo. in ṽbo construxisse. ¶ Et glo. in dicto. c. sacrorum ī ṽbo repetitionis que dicit ꝙ redemptio captiuorū que pmittit ecclesie. ꝛ ppꝫ bōa ecclesie possunt alienari hꝫ locum nisi sint capti pro maleficio. ¶ Et glo. in. c. de viro in ṽbo cōpita. que dixit ꝙ compitum est locus vbi plures vie concurrunt. ¶ Et glo. ī. c. nō liceat ī verbo fructibus. q̄ ponit quō ꝛ qñ qs teneatur ad restitutionem fructuum perceptorum ꝛ a quo tēpore. ¶ Et glo. in. c. episcopus in verbo heredibus. que tenet ꝙ heres secundum canones in cōtractibus ꝛ ī delictis siue peruenerit aliquid ad eum siue nihil semper tenetur in solidum. ¶ Et glo. ī. c. alienationes in verbo prebendaꝫ. q̄ pōit vtrum successor teneat stare cōtractui iam facto per suum p̄decessorem in prelatura. ꝛ concludit ꝙ sic si nomine ecclesie fuerit celebratus contract⁹ alias nō. ¶ Et glo. in. c. nec huius in verbo conseruare in fi. que dixit ꝙ mobilia predecessoris pertinent ad successorem. ¶ Et glo. ī. d. c. fugitiui que dixit ꝙ fuga ē quedaꝫ species libertatis ꝛc. ¶ Et glo. in. c. quicunqꝫ ī verbo promiserint. que voluit ꝙ ex nuda ꝑmissione competat actio licet non interuenerit stipulatio. ¶ Et glo. in. c. fi. in verbo religiosaꝫ. que dixit ꝙ ille qui dat domum videtur dare ea que sunt ei annexa. ¶ Et ex his habes nunc expeditionem huius ꝗ̄ qōis cū additionibus suis necessarijs ꝛ oportunis.

¶ .xij. q. ij.

e **Ece ostensum** ¶ Hec ē tercia qō huius duodecime cause. In qua q̄ritur qd si ille qui ante ordinationē suam nihil habere videbatur. ꝛ post ordinationem aliqua inuenisse. noscitur an possit ea relinquere quibus voluerit. ¶ In quo dicitur ꝙ si peruenit sibi aliquid ex liberalitate alicuius vel ex cognatione potest disponere de eo alias non tex. est in c. placuit. ꝛ ī. c. quicunqꝫ. ꝛ in. §. ecce eadē questione ¶ In qua dicitur etiam idem esse de tercia parte sibi debita ratione ecclesie sue text. est in. d. §. ecce ꝛ in. c. episcopus quod est capitulum fi. ea. q. ¶ Ex qua non hēs alia quo ad tex. vl' glo. ꝛ maxīe ī glo. sūme. que nihil penit⁹ habet. ¶ Tamen notabis glos. vnā in. d. c. placuit in verbo habetes que dixit ꝙ licet propter paupertatem quia excusetur a tutela. tamen non excusatur nec impeditur a prelatura.

¶ .xij. q. iij.

q **Uod autem** ¶ Hec est quarta questio huius duodecime cause principalis. In qua querit' si prelat⁹ de suis ꝛ ecclesie rebus aliquid acquisiuit an singulariter sit ecclesie vel cōmuniter. ¶ In q̄ dicitur quod hec bona acquisita diuidenda sunt pariter inter dictam ecclesiam ꝛ heredem prelati. ¶ Sed ea que sunt proprie ecclesie debent spectare ad ecclesiam text. est in. c. sacerdotes. ꝛ in. c. quicunqꝫ: ꝛ ī. §. si vero ꝛ in. c. p̄sbyter qd̄ est. c. fi. ea. questione. ¶ In qua non habes alia quo ad text. vel glosas. que notari debeant ¶ Et maxime in glo. summe que nihil aliud facit nisi quod decidit hanc questionem prout supra dixi in principio. ¶ Uerum est ꝙ hic habes vnum textum notabilem in dicto. c. sacerdotes ibi nō ē iustū vt ecclesia q̄ suscepit extraneū efficiat ī alieno diuiteꝫ. ꝛ in suo retineat fraudatorē.

¶ .xij. q. v.

t **Estamenta** ¶ Hec est quīta ꝛ vltia questio huius duodecime cause principalis. In qua querit' vtruꝫ liceat clericis testari. ¶ In quo breuiter dicitur ꝙ de rebus ecclesie non nisi tantūdem de proprijs restituant. sed de proprijs rebus bene possunt. tex. est in. c. nulli. ꝛ in. c. obituꝫ. ꝛ in. c. fixuꝫ. ꝛ in. §. de rebus. ꝛ in. c. si episcopus ea. q. ¶ In qua etiā ponitur quid si clericus moritur ab itestato quis debet ei succeder ī bonis ꝓprijs. Et dī ꝙ ecclesia ꝓpria nō extstentibus aliquibus affinibus eius tex. est in §. sed si epūs. ꝛ in. c. sicubi. ꝛ in. c. quicunqꝫ quod est. c. fi. ea. q. ¶ In qua nō habes alia notatu digna ꝑ nūc in tex. vel gl. ꝛ maxime in glo. sūme que nihil aliud facit nisi ꝙ decidit hanc questionem. prout. s. dixi in prin. Admitendo tamen eam nisi ꝯsuetudo esset in ꝯtrarium. ꝛ qꝛ tunc posset clericus aliqua bona mobilia relinquere in testamēto ꝑ tex. in. c. qꝛ extra de testa. ¶ Ex quibus oībus nūc habes expeditionē huius duodecime cause principalis cum quinqꝫ questionibus in ea insertis. nec nō cū oībus his q̄ tā ī textu ꝙ ī glo. notari debuerūt cū additōibus ꝛ supplementibus nostris oportunis ꝛ necessarijs.

Causa. xiij.

t **Hema decietercie** questionis principalis ex quo elicitur due questiones vt infra statim apparebit. Diocesani cuiusdam baptismalis ecclesie cladibus bellorū oppressi hostili metu compulsi domicilia sua trāstulerūt in aliā diocesim predia tamē antiqua non deseruerunt colere. ¶ Ceperūt persoluere de

cimas illi ecclesie in cuius dyocesim transi-uerunt. ꝛ apud eam sibi elegerūt sepulturas ¶ Transactis quinquaginta annis clerici q̄bus quondam persoluerant decimas cepe-runt mouere questionē in eos qui ab istis ac ceperūt primitias ꝛ decimas veniunt ad ca-usam. ¶ Ex hoc themate de duobus dubita-ri contingit de quibus gradatim dicemus in ferius in locis suis.

¶ .xiij.q.i.

q

Uod priori ¶ Hec ē pͣ questio huiꝰ decieetercie cause principalis. Qua queritur si illi quorū domicilia sunt in doycesi baptismalis ecclesie teneantur ei psoluere decimas ꝛ celebrare suas exeqas apud quam quondam hec fiebant a paren-tibus suis. ¶ In qua dicitur ꝙ aut sunt de-cime prediales. ꝛ iste debent solui semꝑ vbi sunt predia. aut sunt psonales ꝛ debent solui vbi sacramenta recipiuntur. tex. est in. §. his ita. ꝛ in §. ad hec ead. q. Qui duo primi sunt multum notabiles ꝛ allegabiles prout vide bis. ¶ Ex quibus primo ꝛ ante omnia hēs colligere ī. d. §. his ita i vers. decime a deo constitute sunt per Moysez vt persolueren-tur a populo filijs leui pro ministerio in quo deseruiebāt ei ꝛc. ¶ In quo adde ꝙ hoc ha betur originaliter Deutro. xij. ꝛ. xiiij. c. ꝛ eti am Exodi. xxijº. ¶ Ulterius notabis eundē tex. in vers. filij Leui non accipiebant deci-mas nisi ab eis pro quibus offerebant ꝑces ꝛ sacrificia ꝛc. ¶ In quo adde quod hoc ha betur ad litteram exodi. xvij. c. ¶ Demū no tabis eundem tex. in vers. Leuita qui tecum moratur ꝛ intra muros vrbis tue habitat co medit eas ꝛc. ꝛ loqꝛ de decis. ¶ In q̄ adde ꝙ hᵒbr̄ origial'r deutr. xij. ꝛ. xiiij. c. ¶ Prete rea notabis eūdez tex. i. versi seminauimus vobis spūalia non magnum si vestra carna-lia metamꝰ ꝛc. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc ha-betur originaliter per Pauluz pria ad Co-rinth. ix. c. ¶ Postea notabis eundem tex. ī versic. quis plantat vineam ꝛ de fructibus eius non edit ꝛc. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur etiam originaliter per Paulum oi cto. viij. c. ¶ Ulterius signabis eundē tex. in versi. dominus precepit Moysi vt nemo mittat falcem in messez alienā ꝛc. ¶ In quo adde tu qꝺ hoc habetur ad litteram Deutro no. xxiij. c. ¶ Successiue notabis eundem tex. in versi. non alligabis os bouis trituran tis nos sumus boues triturantes vos queri tis alligare os nostrum ꝛ de nostra tritura vobis victuz querere ꝛc. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur originaliter per Paulum pͣ ad Thimotheuz. v. c. ¶ Postea notabis eū dem tex. in vers. qui altario seruiunt de alta rio viuant ꝛc. ¶ In quo tu adde ꝙ hoc ha-betur ad litteram per eundem paulum pria ad Corinthios. viij. c. ꝛ etiaz concordat tex. in. §. ex his supra. xij. q. i. ¶ Ulterius nota-bis eundem tex. in vers. laborantem agrico lam primis oportet suscipere de fructibus su-is ꝛc. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur etiā originaliter per paulum sa ad Thimotheuz ij. c. ¶ Et per eundem prima ad Corinthios viij. c. ¶ Insuper signabis eundem text. in vers. quis nunq̄ȝ militat suis stipendijs quis pascit gregem ꝛ de lacte eius nō comedit ꝛc̄ ¶ In quo tu adde ꝙ hoc habetur per Pau lum prima ad Corinthios nono. c. ¶ Et per eundem sa ad Thimotheum. ij. c. ¶ Succes siue notabis tex. in vers. in quancūqȝ domū intraueritis in eadem manete edentes ꝛ bi-bentes que apud illos sunt ꝛc. ¶ In quo tu adde ꝙ hoc habetur Mathei. x. c. ¶ Demū notabis eundem tex. in vers. sumite psalmū ꝛ date tīpanuz ꝛc. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur in psalmo incipiente. Exultate ꝛc. ꝛ hec sint quo ad. §. primuz. ¶ Successiue si-gnabis tex. in. d. §. ad hec in vers. qui serpē tē i sinu suo nutrit percutieꝛ ab eo ꝛc. ¶ In quo adde ꝙ hoc habetur ecclesiastici. xvi. c. ¶ Insuꝑ habes notare tex. in vers. victuz ꝛ vestitū habeatis ꝛc. ¶ In quo adde ꝙ hᵒbꝛ ad litteraz per paulū pria ad Thimotᵐ. vi. c. ¶ Ultio notabis tex. in. c. ecclesias i ver. ante tribunal eterni iudicis ex omnibus ibi cōmissis rationē reddet ꝛc. ¶ In quo adde ꝙ hoc habetur Mathei. xxv. c. ꝛ ēt ꝯcordat tex. in. c. cuz eterni de re. iudi. li. vi. cuz simi. ¶ Et hec sint quo ad tex. ¶ Nūc capio glo sas relatu dignas. Et primo glo. summe que potest diuidi i sex partes. ¶ Primo format hāc. q. decidendo eaz ꝑut supra dixi in prin. per tex. in. c. si quis laycus infra. xvi. qōe. i. ¶ Secundo incipit declarare apertius pre dicta. ¶ Tercio adducit vnum simile de tri-buto soluendo ciuitatibus. ¶ Quarto ponit quante decime solui debeant. ꝛ concludit ꝙ secundum loci consuetudinez per. c. cum sint homines extra de decimis. ¶ Quinto limi-tat ꝑdicta nō habere locuz in parrochia non limitata concludens ꝙ est in arbitrio archie piscopi cui ecclesie debeanꝛ decie. ¶ Sex-to ꝛ vltimo ponit cui in dubio debēt solui de cime. ꝛ concludit ꝙ matrici ecclesie. per tex. in. c. nuncius extra de deci. sa ibi si ꝑdiales. tercia ibi sicut illi. quarta ibi tū ꝑdiales. qui ta ibi ꝛ hec vera sūt. sexta ibi item in dubio ¶ Insuꝑ notabis glo. i. d. §. his ita. i verbo pascit q̄ dixit ꝙ decie dāde sūt de grege vbi grex pastꝰē. ꝛ vbi ꝯcipit ꝛ nō vbi moraꝛ ꝛ ꝙ rustici debēt soluere decimas vbi recipiunt sacramenta non vbi laborant.

D hec ¶ Hec est secūda questio hui⁹ terciedecime cause principalis. In qua de duobus queritur. ¶ Primo vtrum ius funerandi tollatur per prescriptionē. ¶ Secundo quid in iure decimandi. ¶ In quibus dicitur ꝛ prio circa primuꝫ ꝙ nō.tex.est i.§. nunc autē.ꝛ in.c.ebron.ꝛ in.c. vnaqueqꝫ.ꝛ in.c.soror ea.q. ¶ In qua subditur ꝙ voluntates defunctorū circa hoc seruāde sūt tex. est in.l.vltima voluntas ea.q. ¶ In qua demūs subdit aliud ꝙ oblationes debite proprijs ecclesiis causa funerarōis adeo debētur ꝙ qui non soluūt incidūt excoicatōꝫ tex. est in.c.qui oblationes el primo ꝛ el secūdo ꝛ in.c.clerici ea.q. ¶ In qua etiam subdit an post mortem oratōes viuētiū mortuis ꝓsint. Et dicitur ꝙ sic si fiunt pro penitētibus. tex.est in.c.in presenti.ꝛ in.§.veruꝫ.ꝛ in.c. pro obeuntibus.ꝛ in.c.anime defunctorum ꝛ in.c.tempus ea.q. ¶ In qua etiaꝫ subdit aliud ꝙ minime contristari debemus vel lugere pro nostra vel aliorū morte.tex.est in.§ lugere.ꝛ in.c.quā per posterū.ꝛ in.c.vbicūqꝫ ꝛ in.c.habent.ꝛ in.c.qui diuina ea.q que iura perpetuo tene meli. ¶ In q̄ questione subditur etiam aliud ꝙ mortui nesciunt ea q̄ a viuis in hoc seculo geruntur. text. est in.c. fatendum ea.q. ¶ In qua postmodum vltimo loco subditur aliud ꝙ furibus ꝛ latronibus ꝛ alijs ribaldis qui in patibulis suspenduntur post confessionem ab eis peractam. non est deneganda cōmunio ꝛ sepultura iuxta ecclesiā.tex.est in.§.de his ꝛ in.c. quesitum.ꝛ in.c.fures.ꝛ in.c.si fur quod est.c.ft. ea.q. Et hec sint quo ad primam dubitatiōeꝫ iuris funerandi. ¶ Circa vero prescriptōeꝫ iuris decimadi nō ponitur hic aliquid i text. sed in glo.summe cuꝫ qua decidemus secundam hanc dubitationem principalem maxie in secunda parte principali vbi queritur an ius decimandi prescribatur ꝛ concluditur ꝙ sic per tex.in.c.de quarta de prescriptione. ¶ Aggredior nūc ea que merito ex tex.notari possunt. ꝛ primo in.d.c. Ebron in versi. ebron dicitur ciuitas triū virorum. quia sepulti sunt in ea tres patriarce in spelunca duplici cuꝫ tribus vxoribus suis hoc est Abraā ꝛ Sarra. Isaac ꝛ Rebeccha.ꝛ Iacob.ꝛ lia preter ipsum Adam ꝛ euam vxorem suā ꝛc.que omnia originaliter habent Geñ. xxiij.ꝛ.xxiiij.ꝛ.xxv.c.ad litteram. ¶ Ulterius notabis eundem tex.in fi.in vers. vna caro sunt ꝛ quos deus coniunxit homo non separet.ꝛc. ¶ In quo adde ꝙ hoc habetur ad litteram.xviiij.c.ꝛ etiam concordat tex.in.c quos deus infra.xxxij.q.ij. ¶ Preterea notabis tex.i.c.vna queqꝫ mulier sequetur virum suum siue in vita siue i morte. ¶ Demū notabis tex.in.d.c.soror in vers.ioseph moriens in egypto rogauit fratres suos vt tēpore sue visitationis ossa sua secuꝫ deferrēt ꝛ in sepulcro patrum suorum ea collocarent ꝛc. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur ad litteram Genesis.l°.c.ꝛ iosue vltimo. ¶ Demum notabis eundem tex.in vers.de nōnullis legitur in libro Regum. q sepulchris parentum deferri voluerunt.de quibus habes originalr.iij.Regum.xiij.ꝛ.xiiij.c. ¶ Ulterius etiam signabis tex.in.§. econtra in vers. itēz iacob ibi collocatus est ꝛc. ¶ De quo dicas ꝙ hoc habetur ad litteram Genes.l°.ꝛ.ij.c. ¶ Postea notabis eundē tex. i versi. Rachel quoqꝫ non in ebron. sed iuxta bethleeꝫ tumulata legitur. ¶ In quo tu adde ꝙ hoc habetur Genes.xxxv.c. ¶ Ultimo etiā notabis eundeꝫ tex.in vers. que legibus diffinita sunt mutare non licet.que autem legibus expressa non sunt arbitrium sequuntur humane voluntatis ꝛc. ¶ Cum quo concordat etiā tex.in.c.illa.ū.xij.dis. ¶ Successiue notabis tex.in.d.c. vltima volūtas in vers. voluntas defuncti vltima modis omnibus obseruetur ꝛc. ¶ Insuper notabis tex.in.§. aliud in vers.testamentum appellatur. quia eo quisqꝫ libere testatur quid post suum decessum de rebus ꝓprijs fieri velit ꝛc. ¶ In quo adde ꝙ cum hoc etiam concordat tex.i. l.i.ff.de testamentis. ¶ Ulterius etiam notabis tex.in.c.questa est in vers.a filijs eth ad humandum corpus coniugis sepulturam postularet abrahā accipere preciuꝫ renuit ne cōmodum videretur de cadauere consequutus ꝛc. ¶ In quo adde ꝙ hoc ad litteram habetur Genes.xxiij.c. ¶ Insuper notabis tex.in.c.postq̄ꝫ in vers. effron postq̄ꝫ victus est precio vt sepulchrum venderet ꝛc. ¶ In quo adde ꝙ hoc habetur originaliter Genesis.xxiij.cap°. ¶ Ulterius notabis tex.in.c. in ecclesiastico in versic° mortuo non prohibeas gratiam. sciens ꝙ omnes moriemur ꝛc ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur ad litteram ecclesiastici.iij.capitulo.ꝛ etiam.vij.ꝛ xliij.eiusdem. ¶ Demum notabis etiam eūdem tex.in versic° omnia que de terra orta sunt in terram conuertentur ꝛc. ¶ In quo adde tu quod hoc habet ad litteram. Ecclesi.d.iiij.c.ꝛ etiam.xli.eiusdem. ¶ Successiue notabis eundem tex.in versi.de homine dictum est.terram terris terraꝫ gens.ꝛ in terram reuerteris. ¶ Et ibidem non hominis est terra.sed est domini ꝛ plenitudo eius si terram vendis inuasione rei dominice reus teneberis.gratis accepisti a deo gratis date ꝓ eo ꝛc. ¶ In q̄ adde ꝙ hoc ha

bet Mathei.x.c. ¶ Et concordat etiaz tex.
in.c.i.§.i.q.i. ¶ Preterea notabis tex.in.c.
nō extimemus in vers. diligentius tamē fa/
cit q̄squis p necessarijs suis quo p illo fiat
similiter a suis. ¶ Et ibidē statim corpori au
tem humano q̄cquid impendit non est presi
dium salutis sed humanitatis officiuz sm ef
fectum quo nemo vnq̄z carnē suam odio ha/
bet ꝛc. ¶ In quo tu adde ꝙ hoc vltimuz hr
isaye.lviij.c. ꝛ etiam per paulū ad ephesios
iiij.c. ¶ Insup notabis etiam eundem text.ī
vers.si hec faciūt q carnis resurrectionē nō
credunt quāto magis debent facere qui cre/
dunt ꝛ corpori sed tamen vt resurrecturo ꝛ ī
eternitate mansuro ꝛc. ¶ In q̄ adde ꝙ hoc
ad litteram habet prio Machabeoꝝ.i. ꝛ.ij.
c. ¶ Ulterius notabis tex.in.§. vero ī vers.
non dabit deo placationem suam ꝛ p̄ciuz re
dēptōnis anime sue ꝛc. ¶ In quo adde tu ꝙ
hoc habetur originaliter ezechielis.xiiij.cᵒ.
¶ Ulterius etiam notabis diligenter tex.in
c.anime defunctoꝝ. ¶ In quo ostendit quō
liberantur anime defunctorum. videlz quat/
tuor modis. Oblationibus sacerdotum. pre
cibus sanctorum.caroruz elemosynis. vel ie
iunio cognatorum. ¶ Et ibidem statim pom
pa exequiarum magis sunt viuorum solacia
q̄z subsidia mortuorum ꝛc. ¶ Cum quo ꝯcor
dat tex.in dicto.c.non extimemus supra ea.
q̄ōe. ¶ Demum notabis tex.in.d.c. tempus
in vers.sed hec eis prosunt qui cum viuerēt
hec sibi vt postea possent prodesse merue/
runt ꝛc. ¶ Et cum hoc concordat text. in.§.
ex eo autem infra.xv.q.i. ¶ Ex quibus iuri
bus tu potes inferre ꝙ post mortem non po
test quis mereri nec etiam demerari p quo
in indiuiduo allego tex.in.c.ij.infra de cōse.
dis.v. ¶ Demum notabis tex.in.c.quia aliq.
vbi ponitur qua die debeāt fieri officia mor
tuorum post mortem eorum. ¶ Et dum po/
nitur ibi de filijs israel qui planxerūt Moy
sez trigita diebus. ¶ In hoc adde tu ꝙ hoc
habetur Deutrono.vltio.c. ¶ Preterea no
tabis tex.in.c.hoc autem in versi. nolumus
vos ignorare fratres de dormiētibus vt nō
contristemini sicut ꝛ ceteri q spem non hn̄t
ꝛc. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur ad lit/
teram per Paulum ad collocenses.iiij.capᵒ
¶ Et concordat etiam tex.in.c. habetur in/
fra ea.q. ꝛ in.c.qui diuina ifra ea.vbi ponū
tur semper eadem verba formalia. ¶ Ulte
rius notabis tex.in.d.c.qui diuina in versi.
dominus non fleuit Lazarum mortuum. sed
ad huius vite erumnas plorauit resuscitādū
ꝛc. ¶ In quo tu adde ꝙ hoc habetur ad lit/
terā Johā.xi.c. ¶ Demū etiaz notabis tex.
in.§.de mortuis in vers. Abrahā pater ves/
ter nescuint ꝛc. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc ha/
betur originaliter isaye.xij. ꝛ.xvi.c. ꝛ loquit
de mortuis qui nesciunt ea que geruntur in
hoc seculo a viuis. ¶ Ultimo notabis tex.i.
d.c.fatendum in vers.paulum ex viuis ī pa
radisum raptum diuina scriptura testatur ꝛc
¶ In quo tu adde ꝙ hoc habetur originali
ter per eundem paulum secunda ad Corin/
thios.xij.c. Et hec sunt que quo ad tex.nota/
ri possunt. ¶ Nunc capio glosas. ꝛ prio gl.
summe. que potest diuidi in quattuor partes
¶ Primo format hanc questionem. ¶ Se/
cundo incipit declarare vtrum ius deciman
di possit prescribi. ꝛ cōcludit ꝙ sic per dictū
c.de quarta extra de prescrip. ¶ Tercio po
nit vtrum ius funerādi possit prescribi ꝛ bre
uiter tenet ꝙ sic secundū leges per.l. monu
mentoruz.C.de religi. ¶ Quarto tollit vnū
dubium circa prescriptionem decimarum.s.
ꝙ non videtur causa perpetua. ꝛ cōcludit ꝙ
sufficit ꝙ causa sit continua ad prescribendū
per.l.foramen.ff.de seruı.vrba predi.secū/
da ibi ꝛ est expeditum.tercia ibi similiter ius
funerandi.quarta ibi si queras qualiter ꝛc.
¶ Insuper notabis glo.i.§.nunc autez que
magistraliter ponit quomodo ꝛ quando quis
possit sibi eligere sepulturam ꝯcludens ꝙ in
quocunqz loco. Dūmodo relinquat legittiaz
portionem ecclesie sue. ¶ Ulterius notabis
glo.in.d.c.vna queqz in verbo sequatur. q̄
dixit ꝙ vxor tenetur sequi virum quocunqz
vadat ēt in carcerem. ꝛ in exercitū. ¶ Et gl.
in.d.c.vbicunqz in verbo liber que ponit ꝙ
sola habitatio non facit quem esse de iurisdi
ctione alicuius nisi steterit per decez annos
¶ Habes etiam glo.notabilem in.d.c. si qs
in si que dixit ꝙ si quis reliquit bona sua ec/
clesie propter defectum filiorum si superue
niunt filij tenetur ecclesia restituere dicta bo
na filijs.quod nota tu pro intellectu.l. si vn
quam.C.de reuocā.dona. quia forte hoc nō
audiuisti hucusqz ad intellectum.d.l. si vnq̄z
¶ Et glo.in.d.c.pro obeuntibꝰ. que dicit ꝙ
vbicunqz euidens est aliquem mortuum es/
se in peccato mortali non est orandum p eo
¶ Et similem glo. videbis de orationibus fi
endis pro mortuis quomodo ꝛ quando pro/
sint. ꝛ quomodo non in.d.c. tempus in ver/
bo valde infra ea.q. ¶ Et glo.in.d.c.quesi/
tum in verbo sepulturam. que dicit ꝙ fugi/
ens ad ecclesiam est tutus. non autem ille q
recipit corpus christi. ꝛ ratio est sm eam qa
corpus christi est cibus anime ꝛ ideo liberat
aiam ꝛ non corpus. ¶ Et ex his habes nūc
expeditionem huius decimetercie cause cuꝫ
duabus questionibus in ea formatis. necnō
cū his q̄ notatu digna fuere tam in tex. q̄z in
glosis. vna cum additionibus ꝛ suppletioni/
bus circa predicta necessarijs ꝛ oportunis.

¶ Decimaquarta causa.

t **Hema decime** qrte cāe principalis. ex quo elicuit sex qões. ¶ Canonici cuiusdā ecclesie questionem de predijs mouent. ¶ Testes ex fratrib⁹ suis pducunt. ¶ Negociatoribus pecuniā crediderunt vt ex eoꝝ mercibus emolumēta acciperentur. ¶ Ex quo themathe ĩsurgūt sex questiones de quibus inferius gradatim dicemus in locis suis.

¶ .xiiij.q.i.

q **Uod autem** ¶ hec ē prima qstio huius decimequarte cause principal. ¶ In qua querit vtrū liceat canonicis repetere ea que sua sunt. ¶ In quo arguendo ad ptea finaliter dicitur q sic. tex. ē in.c.qd debet. ꝛ in.c.quisqꝫ. ꝛ in.c. qd precipit quod est.c.si.ea.q. ¶ In qua habes ꝑ notare tex.in.d.§.qd autem ibi si vis esse pfectus. vade ꝛ vende omnia que habes ꝛ da pauperibus ꝛc. ¶ In quo adde tu q hoc habet originaliter. Luce.xiiij.c. ꝛ etiam Marci.x.c. ¶ Demum notabis etiā eundez tex.i vers.si quis voluerit tunicā tuam tollere ꝛ i iudicio tecum cōtendere dimitte ei ꝛ tunicaz ꝛ paliū ꝛc. ¶ In quo tu adde q hoc habet Luce.xv.c. ꝛ per beatuz hieronymū aduocatū meum i plogo biblie in finalibus verbis in vers.tollenti tunicaz. ꝛ paliuz reliquēdū est ꝛc. ¶ Ulterius notabis eundē text.in vers.si babueritis iudicia singularia omnino est peccatū in vobis ꝛc. ¶ In q° adde tu q hoc babetur p paulū ad litterā pria ad Corinthios.vi.c. ¶ Ultimo notabis eundē tex. in versic.ego sub nullius redigar potestate ꝛc. ¶ In quo tu adde q hoc habetur etiā ad litterā per eundē paulū prima ad Corinthios. d.vi.ꝛ.x.c. ¶ Ulterius notabis text.in.d.c. q debetur ibi lex modii figens penā talionis instituit ꝛc. ¶ In quo adde q hoc habetur originaliter Leuitici.xxiiij.c. ¶ Ultimo notabis eundē tex.in vers.qui te percusserit in vnam maxillā prebe ei ꝛ alterā ꝛc. ¶ In quo adde tu q hoc babet ad litterā Luce.v cap°. ¶ Et hec sunt que quo ad tex.dici possunt. ¶ Capio nunc glosas cōmemoratione dignas. ꝛ primo glo.summe quam diuido in tres partes. ¶ Primo ponit vtꝝ clerici possint repetere sua bona ꝛ tenet q sic. ¶ Secūdo ponit qd in bonis ecclesie. ꝛ tenet idez de mādato tamen episcopoꝝ. sed si sunt prelati possunt absqꝫ alio mandato. ¶ Tercio ponit vtrum clerici possint agere pro miserabilibus personis. ꝛ tenet q sic. sed de mādato superioris. secunda ibi sed bona ecclesie. tercia ibi item omnes clerici. ¶ Insuper habes etiam glo.in.d.§.quod autem in verbo perfectus. que ponit quomodo spoliatus debet restitui. ꝛ concludit q spoliatus vxore vel seruis ꝛ etiaz decimis. etiaz si sit laycus. ꝛ etiaz raptor restitui debet. ¶ Ultimo habes glo.in.d.c. q precipitur in verbo imperatur. que facit differentiam inter preceptum ꝛ mandatum vt in ea.

¶ .xiiij.q.ij.

d **Eo** ¶ hec est secunda questio hui⁹ decimequarte cause principalis. In qua querit vtrū clerici possint testificari p ecclesia sua. ¶ In quo dicitur q sic tex. est i.c. super prudentia. ꝛ in.§.potest ea.q. ¶ In qua ponitur etiam aliud q debēt pſbyteri aufugere vocari pro testibus in confectione instrumētorum negocioꝝ seculariuz. ¶ Tamen si interuenerint debent testificari de mādato tamen superioris. tex. est in.d.§.potest. ꝛ in.c quamqꝫ quod est.c.si.ea.q. ¶ In qua notabis aliqua relatu digna. ꝛ primo tex. in.d.§ de eo in vers.contra se quisqꝫ testificari pōt p se vero minime ¶ Nec in tex. habes alia nisi in tex.in.d.§.potest in vers. ecclesia mater est omnium pauperum. ¶ Uenio ad glosas nunc ꝛ capio glo.sūme. quā diuido tibi i quattuor partes. ¶ Primo ponit vtrum domestici possint pro domesticis testificari i causis criminalibus. ꝛ tenet q non per tex.in. c.i.supra.iiij.q.v. ¶ Secūdo excipit duos casus ab illa regula. ¶ Tercio ponit quid in causis ciuilibus. ꝛ tenet idem q in criminalibus. per tex.in.c.etiam supra.iiij. qōne.iij. ¶ Quarto ꝛ vltimo excipit aliquos casus. secunda ibi nisi in duobus casibus. tercia ibi similiter in causa ciuili. quarta ibi nisi in causa ecclesie ꝛc.

¶ .xiiij.q.iij.

q **Uod autem** ¶ hec ē tercia qstio huius.xiiij.cause principalis. In qua querit vtruz exigere aliquid vltra summā debitam sit vsura. ¶ In quo dicitur q sic.tex.est i.c.si feneraueris. ꝛ in.c.putāt. ꝛ i.c.pleriqꝫ. ꝛ i.c. vsura q ē.c.si. ꝛ in.§.ecce ea.q. ¶ In qua notabis aliqua. ꝛ p° tex. in.d.c.putant in vers.oīs rei auffert supabūdantiam vt plus non recipias q non dedisti ꝛc. ¶ In quo adde tu q hoc hr originaliter Deutro.xxiij.c. ꝛ etiā Isaye.xxxiij. ¶ Preterea ēt notabis tex.in.d.c.pleriqꝫ i ver.neqꝫ vsuras ex eaꝝ accipies neqꝫ omniuz reꝝ ꝛc. ¶ In quo tu adde q hoc habetur ad litterā Leuitici.xv.c. ꝛ etiam Isaye.xxxiij. ꝛ etiam Ezechielis.xxviij. ¶ Ulterius notabis text. in dicto.c. pleriqꝫ in versiculo ꝛ quod velis ei nomen imponas vsura est. ꝛ loquitur

de eo q̄d accedit forti. ₇ hec sint quo ad tex.
¶ Nūc capio glosas. ₇ primo glo. summe q̄
pōt diuidi in sex ptes. ¶ Primo format hāc
qōez ₇ eaz decidit ꝑut dixi. s. i prin. ¶ Se/
cūdo excipit sex casus ab illa regula. ¶ Ter
cio ponit vtrū sola spes reddat hoīez vsura
riuz ₇ tenet ꝙ sic ꝑ tex. i. c. i. s̄. e. q. ¶ Quar
to aggredit̄ de nouo hanc. q. multū magra/
liter loquēdo circa eaz. ¶ Quito ponit vtꝫ
sit licitū laycis ɔtrahere vel negociari. ₇ te/
net ꝙ sic ꝑ tex. in. c. negociari. s̄. lxxxviij. di.
¶ Sexto ₇ vltimo pōit quid in clericis ₇ te
net ꝙ nō possunt negociari nisi in casibus in
ea exp̄ssis. ſa ibi ₇ certe. tercia ibi ₇ nō solū
quarta ibi ad itelligētiā hui⁹ qōnis. qnta ibi
oēs isti ɔtractus. sexta ibi licitū tamen ē ₇c.
¶ Insup notabis glo in. d. c. pleriqꝫ in ver
bo ꝑcepta que pōit qn̄ dicitur fieri contra le
gem vel mētez legis de re ad rē vel de per/
sona ad personaz vel de ɔtractu ad ɔtractuꝫ
¶ Insup notabis glo. ibidē in verbo negoti
atoribus q̄ ponit quō in societatibus ɔtrahē
dis ɔmittatur vsura ₇ ɔcludit ꝙ ɔmittit̄ qn̄
periculum non spectat ad vtrunqꝫ.

¶. xiiij. q. iij.

q Uod uero ¶ hec est. iiij. questio hui⁹ de
cimequarte cause principalis. qua
queritur vtruꝫ liceat exigere vsu/
ras clericis vel laycis ₇ dr̄ ꝙ nō tex. est in. c
clerici. ₇ in. c. ministri. in. c. canonaꝫ. i. c. si qs
el. i. el. ij. el. iij. ₇ i. c. null⁹ ₇ i. c. qm̄. ₇ i. c. nec
h⁰ ₇ in. c. qcunqꝫ. ₇ in. c. qd dicā e. q. ¶ In q̄
vltīo loco ponit̄ ꝙ possunt exigi ab illo cui
iuste nocere possumus tex. est i. §. porro. ₇ i
c. ab illo q̄d ē c. fi. ea. q. ¶ Ex qua mō nota
bis aliqua. ₇ prio ex tex. i. d. c. ministri i v̄s.
minīsti i qui fenerant a cōione abstinere ₇c.
¶ In quo adde tu ꝙ hoc hr̄ Ezechi. xviij. c
₇ ēt Isaye. xxxiij. ¶ Ulterius notabis tex. i
d. c. cū multi i vers. q pecuniā suā non dedit
ad vsurā ₇c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc hr̄ ori
ginaliter Deutro. xxiij. c. ₇ trāsumptiue i psal
mo. xiiij. icipiente. Dn̄e qs hitabit ₇c. ¶ Ul
terius notabis ēt tex. i. c. si qs vsurā in vers.
si quis vsurā accipit rapinaꝫ facit. ₇ vita nō
viuit. ¶ Ulterius notabis tex. in. c. quid di/
caꝫ i ver. si fideli hoī totus mūdus diuitiarū
est obolus. īfideli aūt nec obolus ₇c. ¶ In
quo adde tu ꝙ hoc ad litteraꝫ habet̄ eccles.
v. c. ₇ hec sint quo ad tex. ¶ Nūc capio glo
sas cōmemoratione dignas. ₇ primo glo. sū/
me. que pōt diuidi in tres partes ¶ Primo
decidit hanc questionē ꝑut dixi in principio
dicēs idē esse i iudeo. ¶ Secūdo excipit ali
quos casus a dicta regula. secunda ibi vide/
tur tamen. ¶ Insup notabis glo. in. d. c. qm̄
que pōit aliquos casus in quibus possunt pe

ti vsure. s. quādo petuntur loco interesse ₇c.
¶ Et glo. i dicto. c. fi. que dicit ꝙ ab hostib⁹
licite possumus sumere vsuras.

¶. xiiij. q. v.

q Uod vero ¶ hec est qn
ta questio hu/
ius decimequarte cause pricipalis.
¶ In qua querit̄ vtrum elemosy/
ne possint fieri d̄ vsuris vel de quolibet alio
male acquisito. ¶ In quo arguendo ad par
tes hinc inde. finaliter dicitur ꝙ non text. est
in. c. nolite ₇ in. c. imolans ₇ in. c. forte ₇ in. c
si ꝙ. ₇ in. c. elemosina. ₇ in. c. multi. ₇ in. c. ne
que. ₇ in. c. deniqꝫ. ₇ in. c. scriptuꝫ est. ₇ in. c.
dixit dominus. ₇ in. §. his auctoritatibus. ₇
in. §. sed hoc multipliciter ea. q. ¶ Ex q̄ ha/
bes modo colligere aliq̄. ¶ Et prio ex tex. i
d. c. imolans i vers. ex iniquo oblatio est ma
culata ₇c. ¶ In q⁰ adde ꝙ hoc habet̄ ad lit/
teram Ecclesiastici. xxxiiij⁰. c. ¶ Et cōcordat
etiaꝫ tex. supra. i. q. i. i. c. sic populus. ¶ De/
mum notabis tex. in. d. c. si quid in vers. de⁹
coꝛ interrogat nō manum ₇c. ¶ In quo addō
tu ꝙ hoc habetur ad litteraꝫ Mathei. vij. c.
¶ Et etiam concordat tex. in. c. i. infra. xv. q
vi. ¶ Ulterius notabis tex. in. d. c. deniqꝫ i
vers. sacerdotis est nulli nocere ꝓdesse vel/
le omnibus posse aūt solius dei est ₇c. ¶ In
super notabis tex. i. d. c scriptuꝫ in vers. res
pexit de⁹ ad abel ₇ ad munera eius ad cha
ym autem ₇ ad munera eius nō respexit ₇c
¶ In quo tu adde ꝙ hec verba ad litteram
habentur Isaye. lxi. c. ¶ Ulterius notabis
eundem tex. in vers. longe est dominus ab i
pijs. ₇ orōem iustorum exaudiet ₇c. ¶ In q̄
tu adde ꝙ hoc habetur ad litteram Prouer
biorum. xv. c ¶ Successiue notabis tex. in.
§. ecōtra in vers. filij israel exituri de egyp
to a vicinis suis acceperunt mutuo vasa au
rea. ₇ argentea. Ex quibus postea edificaue
runt tabernaculum domini ₇c. ¶ In quo ad
de tu ꝙ hoc habetur originaliter exodi. iij. ₇
xij. c. ¶ Ulterius notabis tex. in. c. penale in
vers. furti nomine intelligitur omnis illicita
vsurpatio rei aliene non enīꝫ rapinam pmi/
sit qui furtum prohibuit ₇c. ¶ Ulterius nota
bis tex. in. d. §. sed hoc in vers. facite vobis
amicos de mamona iniquitatis ₇c. ¶ In q⁰
tu adde ꝙ hoc habetur ad litteram Luce. x/
vi. cap⁰. ¶ Ultimo notabis tex. in. c. non sa/
ne vbi prohibetur qs vendere iudiciuꝫ ₇ te
stimonium. ₇ concluditur omnia reddenda
fore potiusq̄ꝫ donanda exemplo zachei pu/
blicani de quo habes originaliter Luce. de/
cimo nono capitulo. ¶ Et etiam concordat
tex. in. c. cum deuotissimam supra. xij. qōe. ij
¶ Ex qbus oībus hēs nūc ea q̄ circa tex. di/
ci possunt. ¶ Capio nūc glosas. ₇ prio capio

glo. summe que potest diuidi in tres partes ¶ Primo ponit vtrum possint fieri elemosine de meretricio de vsura de alea vel symonia. et reffert vnam opinionem circa hoc. ¶ Secundo refert aliam quam videtur approbare. s. quod aut est translatum dominium illius rei illicite quesite. et pot fieri elemosina alias autem non. ¶ Tercio et vltimo ponit vtrum possit fieri elemosina de rebus furtiuis vel per violentiam ablatis. et concludit quod non. et plus etiam quod nec de pecunia ex dictis rebus habita casu quo vendant. secunda ibi alii dicunt. tercia ibi sed de illis que sunt extorta etc. ¶ Insuper notab. gl. in. d. c. si quid in verbo inuenisti que ponit materiam magistraliter de thesauro inuento cui acquiratur distinguens prout in ea. ¶ Insuper notabis glo. in. d. c. si. in verbo medico que dicit quod medici non sunt maioris valoris quam obstitrices. ¶ Et glo. ibidem in verbo repetere que dicit quod datum iudici pro iudicando siue iuste siue iniuste pot repeti dummodo non dederit animo corrumpendi. quia tunc secus.

¶ .xiiii. q. vi.

q **Uod vero** ¶ Hec est sexta et vltima questio huius. xiiii. cause principalis. In qua queritur vtrum vsurarii possunt agere penitentiam nisi restituant quod male acceperunt. ¶ In quo dicitur quod non. tex. est in. c. si res aliena. ea. q. ¶ In qua subditur etiam quod si quis consecrasset rem alienam tenetur restituere eius estimationem. tex. est in. §. si vero. et in. c. reperimus ea. q. ¶ In qua vltimo loco dicitur aliud quod furtum magis consideratur in effectu furantis quam in quantitate rei. tex. est in. §. furtum. et in. c. furtum quod est. c. si. ea. q. ¶ Ex qua quo ad tex. alia non habes notatu digna. ¶ Et etiam glose non multum habent. maxime glo. summe que nihil aliud facit nisi quod decidit hanc questionem prout supra dixi in principio. dicens quod tales debent admitti ad penitentiam. sed non consequuntur fructum penitentie. ¶ Ulterius habes glo. in. c. si res que ponit vtrum res prescripta aliena debeat restitui quando conscientia remordet. Et dicit quod sic quando habetur ex causa lucratiua. secus si ex causa onerosa ¶ Ultimo notabis glo. ibidem in verbo intercedere que dicit quod clericus pot admitti ad defensionem alicuius in foro seculari in causa sanguinis. ¶ Et ex his habes expeditionem huius decimequarte cause vna cum sex questionibus in ea formatis. cum his que notari meruerunt que ad tex. et glosas et cum additionibus et supplectionibus necessariis et oportunis.

¶ Decimaquinta causa.

t **Hema deci**mequinte cause principalis. Ex quo eliciuntur octo questiones. ¶ Sacerdos quidam in crimine carnis lapsus esse perhibetur antequam sacerdotalem benedictionem sequeretur. ¶ Postquam vero sacerdotium adeptus est in furorem versus quendam interfecit. Recuperata vero sanitate apud episcopum accusatur ab ea cum qua lapsus esse dicitur. ¶ Episcopus autem die dominico causam examinat. ¶ Sacerdos inficiatur crimen sibi illatum quorundam clericorum sibi patrocinia querit. illi vero non sine precio sibi patrocinantur. ¶ Tandem episcopus questionibus confessionem extorquet. demum solus et absque synodali audientia illum sententia ferit ¶ Ex quo themate de octo dubitari contingit vt ex infra dicendis gradatim apparebit.

¶ .xv. q. i.

q **Uod autem** ¶ Hec est prima questio huius decimequinte cause principalis Qua queritur vtrum ea que fiunt mente alienata sint imputanda. ¶ In quo dicitur quod non. tex. est in. §. ex voluntate. et in. c. merito et in. l. illud. et in. §. vt itaque. et in. c. aliquos. et in. c. illa. et in. c. sane. et in. c. si concupiscentia. et in. c. inebriauerunt ea. q. ¶ In qua dicitur etiam quod ministri iustitie non tenentur de homicidio. tex. est in. c. nec his. et in. §. cum itaque. ea. questione ¶ In qua subditur aliud quod animalia quandoque interficiuntur non propter conscientiam peccati. sed quia refricant memoriam facti. tex. est in. §. sacre et in. c. mulier ea. q. ¶ Ex qua habes colligere aliqua. et primo ex. d. §. ex voluntate in ver. si quis ignorat ignorabitur etc. ¶ In quo addere tu quod hoc habetur ad litteram per Paulum prima ad Corinthios. xiiii. c. et notatur in. §. notandum. supra. i. q. iiii. ¶ Insuper notabis eundem tex. in vers. extra sinagoga facient vos etc. et loquitur de ignorantibus. ¶ In quo adde quod hoc habetur ad litteram Johannis. viii. et. xvi. c. ¶ Preterea notabis eundem tex. in vers. testimonium illis perhibeo. quia contra celum dei habent sed non secundum scientiam etc. ¶ In quo adde quod hoc habetur originaliter per Paulum ad romanos. viii. et. x. cap. ¶ Preterea notabis eundem tex. in vers. Infelix ego homo quis me liberabit de corpore mortis etc. ¶ In quo tu adde quod hoc habetur ad litteram per Paulum ad romanos. vii. cap. ¶ Et concordat etiam tex. in. c. si paulus infra. xxxii. questione. v. ¶ Ulterius notabis eundem tex. in vers. vsque adeo peccatum voluntarium malum est vt nisi sit voluntarium nullo modo sit peccatum. ¶ Ultimo notabis eundem tex. in finalibus verbis in vers. peccatum est voluntas retinendi vel consequendi quod iustitia vetat. ¶ Preterea notabis tex. in. d. c. merito in versi. omnes quippe homines qui scientes faciunt quod non licet vellent licere vsque adeo ipsum peccare non appetit. sed propter illud quod ex eo consequitur. ¶ Demum notab. text. in. d. l. illud in

illud in vers. iniuria ex affectu mentis ɔsistit
¶ Preterea notabis tex. in. §. sed obycit in
vers. septuplum vltro dabit de Chaym. De
Lamech vero septuagies spetiea ꝛc. ¶ In
quo tu adde ꝙ hoc hr̃ originalr̃ Genes. iiij. c
circa finem. ¶ Preterea notabis tex. i. §. ex
eo ãt i versi. Nunqd enim de bobus cura ẽ
deo ꝛc. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc hr̃ ad lram
p Paulũ prima ad Corin. ix. c. ¶ Preterea
notabis eundẽ tex. ibidẽ statim i vers. hoīes
vero rõabiles facti sunt vt de se ꝛ de oĩbus
rebus quas in vsuꝫ presentis vite accepunt
rõeꝫ deo reddituri sunt. ꝛ pro suoꝝ actuuꝫ q̃
litate recipient aut penã aut gloriã. Et cõcor
dat tex. in. c. ip̃s. s̃. xiij. q. ij. ¶ Ulteri⁹ nota
bis tex. in. d. c. mulier in vers. mulier que ac
cesserit ad omne pecus ɔ vult ascendi ab eo
interficies mulierẽ ꝛ pec⁹ morte moriatur ꝛc.
¶ In quo adde ꝙ hoc hr̃ originaliter Leui
tici. xx. c. ¶ Ulterius notabis tex. in. d. c. ali
quos i ver s. quõ reus cõstituit qui nescit qd
fecerit. ¶ Insup notabis tex. in. d. c. illa i ꝟ.
si quis p imprudentiam itulerit necesse acci
pit ipunitatis spẽ ꝛ ifugij facultatẽ vt possit
euadere ꝛc. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc hr̃ ori
ginaliter Deutro. xiiij. c. ꝛ Numeri. c. penul.
ꝛ vlti. c. ¶ Postmodum notabis tex. ibideꝫ
in fi. in vers. mala enim nõ sunt que nec crie
mentẽ implicant nec ɔsciam ligãt vnde pau
ptatem ignobilitatẽ egritudine ꝛ mortem ne
mo sapiens maledixerit nec in maloꝝ sorte
numerabit. ¶ Preterea notabis tex. in. d. c.
inebriauerũt i vers. filie Loth inebriauerũt
in nocte ꝛ se nescienti miscuerunt ꝛc. ¶ In
quo adde ꝙ hoc hr̃ originaliter Gene. xix. c.
¶ Et cõcordat tex. i. c. sexto die. s̃. xxv. dist.
¶ Demũ notabis tex. in. d. c. non est i versi.
voluntariũ sibi militem elegit xp̃s volunta
rium sibi seruuꝫ diabolus dcionat ꝛc. ¶ In
q adde ꝙ hoc hr̃ ad lram p paulum. ij. ad co
rinth. ix. c. Et ɔcorda tex. in. §. fi. isra. xxiij. q
vi. ¶ Ulterius notabis tex. in. d. c. nec bis i
vers. dñs dixit in ea die in qua interfecero
oẽm primogenituꝫ Egipti sanctificabo mihi
omne primogenitũ Israel. ¶ In quo adde
ꝙ hoc hr̃ Numeri. iij. c. ¶ Ultimo signabis
tex. in. c. si quis nõ iratus quod ẽ. c. fi. i vers.
voluntatem nõ opus requirit ꝛc. ¶ In quo
dicas ꝙ hoc hr̃ ad lram Math. vi. c. Et hec
sunt que quo ad lram notari possunt. ¶ Nũc
capio glosas relatu dignas ꝛ primo glo. sum
me que potest diuidi i quattuor ptes. ¶ Pri
mo decidit hanc qõem ꝑut supra dixi in pri.
¶ Secundo refert vna distinctionem circa
hoc. ¶ Tercio reprobat eaꝫ. ¶ Quarto po
nit duplicẽ isirmitatẽ vꝫ aĩe ꝛ corpis seu car
nis. Dicẽs ꝙ ex p^a ifirmitate insurgũt tria q̃
iducũt petiũ vꝫ ira delectatõ ꝛ obliuio. Sed
ex carne duo procedunt. in quoꝝ primo pec
cat scilicet in peccato originali. aliud vero ẽ
febris in qua nõ peccat si pp el⁹ furorem ali
quid fiat. secunda ibi. quidam tñ distinguunt
tercia ibi quam distinctionem non admitto.
quarta ibi ad itelligentiam eius quod dicit.
¶ Insup notabis glosam in. §. sed hoc. que
ponit an peccatuꝫ sit pena. ꝛ vnde est ꝙ pec
camus quottidie dicens ꝙ est pena origina
lis peccatj. ¶ Et glo. in d. c. merito. i verbo
nemoq̃ dixit fm Senecam. Si scirem deos
ignoscẽtes hoĩes ãt ignoraturos dedignarer
peccar ꝛc. d verbũ nõ Senece. sed appostil
lis dignum ꝛ ɔueniẽs ꝛ bene obseruandum
¶ Et glo. ibideꝫ in verbo nescienteꝫ q̃ põit
quõ capit nescire. ꝛ qñ puniatur ꝛ qñ non.
¶ Et glo. in. d. c. illa in verbo legis que cõ
mẽorat tres ciuitates ad qs qa fugiẽs post
homicidiũ erat tutus a ɔsanguineis occisi ꝛc.
¶ In q̃ adde tu ꝙ hoc habet originaliter i
c. penl'. ꝛ vlt. Numeri. ꝛ ẽt i. c. xviij. Deutro
¶ Et ex his habes ea que in hac qõe prima
merito notari potuerũt quo ad tex. ꝛ glosas
vnacũ additõib⁹ ꝛ suppletiõib⁹ necessarijs
ad predicta oĩa ex veteri nouoqꝫ testamẽto
ꝛ sacratissimoꝝ euãgelistaꝝ codicib⁹. alijsqꝫ
sacris scripturis ꝑut ex supradcis apparet.

¶. xv. q. ij.

P **Ro impensis** ¶ Hec ẽ secunda q̃
stio huius. xv. cause pricipalis qua
q̃ritur vtrũ liceat clericis exigere
munera pro impẽsis p̃rocinijs. ¶ In quo di
citur ꝙ sic a sponte dantib⁹. sꝫ nõ ab inuitis
tex. est in. c. obseruãduꝫ qd est. c. vnicũ ca. q
¶ In qua nõ habea alia quo ad tex. vel glo
sas excepta glo. sũme q̃ notabil' est. Et põt
diuidi i septẽ ptes. ¶ Prio format hãc qõeꝫ
simpl'r. ¶ Secũdo põit vtrũ cl'ic⁹ possit al
legare in causis ciuilib⁹ coraꝫ iudice sclari.
¶ In q° tꝫ ꝙ ñ p tex. i. c. aliq̃ntos. s̃. l^a. dis.
¶ Tercio põit aliquos casus i quibus põt
aduocare in ciuilibus. ¶ Quarto põit qd d
ep̃is ꝛ alijs sacerdotib⁹ an possint allegare.
ꝛ tꝫ ꝙ nõ. per tex. i. c. ꝑlatum. s̃. lxxxvi. dis.
¶ Quito põit vtꝝ clerici possint aduocare
corã iudice ecclesiastico ꝛ recipe salariũ ꝛ
tꝫ ꝙ sic in vtroqꝫ. ¶ Sexto põit an religiosi
vel monachi possint aduocare. ꝛ tꝫ ꝙ no nisi
ꝑ sua eccia ꝛ de p̃cepto dñi abbatis p i tex. e
monacis. s̃. e. q i. ¶ Septio ꝛ vltimo ponit
vnã correctõꝫ circa illud qd supra dictuꝫ est
de sacerdotib⁹. sa ibi prĩo ergo. sciat. tercia
ibi itẽ in ciuili. quarta ibi. ep̃i auteꝫ. qnta ibi
sꝫ clerici. sexta ibi religiosi ꝛc. septia ꝛ vltia
ibi qd dicit d sacerdote ꝛc. Et hic nõ sũt alia
notatu digna. tene mẽti hanc glo. qꝛ est mul
tuꝫ magra in sua materia ꝛ d pane lucrãdo.

¶ .xv.q.iij.

t **Ercio loco** ¶ Hec ē tercia q̄stio hui⁹ xv.cause pricipalis qua queritur vtrum sacerdos sit ꝯdemnādus ex ꝯfessione mulieris. ¶ In quo arguēdo ad ꝑtes hincinde tandem dicitur ꝙ nō text.est in .l.de crimine.ꝛ in.l.ex eo.ꝛ in.l.non est permissū.ꝛ in.l.certis.ꝛ in.l.vxor ea.q. ¶ In qua subdit ꝙ fallit in crīe lese maiestatis ꝛ simōie ꝛ alioꝝ publicoꝝ iudicioꝝ.tex.ē in.§.ꝓhibetur.ꝛ i.c. sane ea.q. ¶ In q̄ subditur ꝙ cōsci⁹ crimis non pōt admitti.tex.ē in.§.qꝛ ergo q ē.§.fi.ea.q. ¶ In qua dicit ꝙ ꝑꝑ hāc cā mlier in casu isto non potuit admitti in hac nr̄a qōne. ¶ Ex qua mō hēs colligere aliq̄ relatu digna.ꝛ ꝑ ex text.in.§.his ita rñdetur.in versi.hodie ꝓ pctō qō mulier indixit ab apostolo ei indicit verecūdari ꝛc. ¶ In quo adde ꝙ hoc hr̄ origialr̄ ꝑ Paul. pria ad Corīth.xi.caº. ¶ Secundo notabis tex.in.d.c.sane in fi.in versi.quos par facinus coniugnat ꝛ equat vtrosq̄ȝ similis pena ꝯmitet ꝛc. ¶ Nec i tex.hēs alia nisi notaē ēt leges supra dictas hic canōizatas. ¶ Capio nūc glosas relatu dignas. ¶ Et primo glo.sūme que pōt diuidi in duas partes. ¶ Primo decidit hāc qōem prout supra dixi in pricipio adducens aliquas rōes ꝓ ꝯfirmatione eiusdeȝ. ¶ Secundo excipit duos casus ab ista regula.fa ibi admittiē mulier ꝛc. ¶ Insuper habes glo.in.d.l.ex eo in verbo testimoniuȝ que ponit quō ꝛ q̄n mulier pōt testificari de iure ciuili ꝛ canonico tam in ꝯtrib⁹ q̄ȝ in iudicijs ꝛ vltimis voluntatibus. Ulterius hēs glo.magistrā in.d.l.certis in verbo pupillus que ponit quō minor possit esse in iudicio ꝛ in quibus casibus.ꝛ quid in causis spiritualibus. ¶ Ultimo habes glo.multuȝ singularem i.d.c.sane i verbo ad instar que ponit differentiā inter crimen lese maiestatis ꝛ crimen simonie.que omīa tene menti. ¶ Ex quibus oībus habes nunc expeditionem hui⁹ tercie questionis decimeqnte cause principalis cuȝ suis additionibus pronūc necessarijs ꝛ oportunis.

¶ .xv.q.iiij.

q **Uod vero** ¶ Hec est q̄rta questio huius decimequinte cause principalis In qua queritur vtrum die dominico liceat ep̄is vel p̄sbyteris ventilare cāȝ aliquam. ¶ In quo dicit ꝙ non.text.est in c.nullus el primo ꝛ el fo.ꝛ in.c.placita e.q. ¶ In qua quo ad tex.alia non hēs ꝯmemoratione digna. ¶ Nunc capio glosas.ꝛ prio glo.sūme quā diuido tibi in quinq̄ȝ partes. ¶ Primo decidit hanc qōem prout supra dixi in prin. ¶ Secundo excipit octo casus ab ista regula. ¶ Tercio ponit vtꝝ libellus possit dari die feriata.Et tȝ ꝙ sic ꝑ tex.i.l.miles §.lx.ff.de adulter ¶ Quarto limitat vnum casuȝ ex illis octo supius exceptis. ¶ Quīto ꝛ vltio addit duos alios casus ad supra exceptos i q̄bus die feriata ꝓcedi pōt. fa ibi nisi tm̄.tercia ibi libell⁹ autē.q̄rta ibi qō m̄ dixi quinta ibi.itē saris ꝛc. ¶ Ultimo tene menti glo.in.d.c.placita i verbo ecclesiam que ponit q̄n ꝯmittiē cā decidēda infra certum tp̄s ꝛ interim incidant dies feriati an expiret cōmissio.ꝛ tȝ ꝙ sic.tm̄ salua est iis corā alio. Et ibidē glo.ponit an valeat citatio ꝓ die feriata.ꝛ tȝ ꝙ sic quo ad ꝯparendū tantū nō quo ad respondenduȝ. ¶ Alia vero hic non sunt i textu vel in glosis q̄ notatu digna sint.

¶ .xv.q.v.

p **Urgatiōem** ¶ Hec ē.v. qō huius decimequinte cause pricipalis qua q̄ritur vtꝝ purgatio accusato sit deferenda. ¶ In quo dicit ꝙ nō tex.ē in.c.de crimine.ꝛ i.c.p̄sbyter qō ē.c.fi.ea.q. ¶ In q̄ pauca notatu digna sunt excepto vno tex.in.d.c.de crīe in fi.in vers.Chaim maledictus qui patris verenda derisit ꝛc. ¶ In quo dicas tu ꝙ hoc hr̄ originalr̄ Gen.ix.c.ꝛ ꝯcordat ēt tex.in.c.fuit.ij.q.vij.ē.c. ¶ Nec alia sunt hic maxime in glo.summe q̄ nihil aliud facit nisi ꝙ decidit hāc qoeȝ pur.s̄.dixi i pri.limitādo tm̄ nisi iā laboraret insania.qꝛ tunc purgatio accusato non ē denegāda ꝛ plus nō dicit ꝛ tu ēt plura hic non dicas.

¶ .xv.q.vi.

q **Uod vero** ¶ Hec ē.vi. qō huius.xv.cause principalis. In qua q̄riē vtꝝ ꝯfessio.sit extorquenda cruciatib⁹ vel tormentis. ¶ In qua dicitur ꝙ nō regulaē tex.ē in.c.si sacerdotibus ꝛ i.c.auctoritatē.ꝛ i.c.alius ꝛ in.c.nos sanctoꝝ ꝛ in.c.iuratos qō ē.c.fi.ea.q. ¶ In q̄bus vltimis iuribus hēs q̄liter iuramenta illicita relaxantur ꝛ maxime i tex.i.d.c.auctoritatē in vͣs.dissolue obligatōes ipietatis. ¶ In quo adde ꝙ hoc hr̄ originalr̄ Isaie.lviij.c. ¶ Ultimo notabis tex.in.d.c.iuratos i ver.oȝ prius seruire deo q̄ȝ hoībus ꝛc.q̄ verba hn̄tur ad lr̄am Actuū.v.c.Et ꝯcordat tex.in.c.si dn̄s.xi.q.iij. Alia vero nō hēs hic quo ad tex. ¶ Nūc capio glosas relatu dignas.ꝛ prio glo.sūme quā diuido tibi in duas ptes. ¶ Primo q̄rit an sit licitū extorquere ꝯfessionem tormētis ab aduersario.ꝛ tȝ ꝙ nō ꝑ text.i.d.c.si sacerdotibus.ꝛ.c.auctoritatē. ¶ Secūdo pōit vtꝝ iudex ipse possit hoc facere. ¶ In q̄ distiguit ꝙ aut loqtur i testib⁹ torquēdis.aut i autore

aut in reo siue simus in criialibus siue ĩ ciuili bus. ⁊ in testib⁹ primo ꝯcludit ꝙ sic si ē seru⁹ vel si est liber ⁊ ē ĩfamis. alias ꝗt nō pōt torqueri ꝑ tex. in. §. nos igit̃ in autē. de testib⁹. Si vero loquimur in actore ⁊ nunq̄ in ciuilib⁹ torqueri pōt. sed in criialibus aliqñ sic vz in atrocibus. Si vero loquimur in eo ꝯuento pōt in criialibus torqueri ⁊ ēt in ciuilibus si est vi lis ꝑsona. vel si ē suspecta alias nō. fa ibi sed a iudice. quā gl. tene mēti. qꝛ magistra ē ĩ suĩ materia. ⁊ vide ea q̄ notant̃ ĩ. c. illi. š. v. q. v. ¶ Hēs insup gl. multū not. in. d. c. auctoritatē in verbo absoluimus q̄ ponit vtꝝ iuramētū ꝑ vim extortū obliget. Et ꝯcludit ꝙ non si fuit talis metus q cadat ĩ virū ꝯstātez. alias sic. ¶ Et ponit ēt eadē gl. vtꝝ papa possit absoluere a tali iuramēto. Et tz ꝙ sic ĩ coactis sz nō in voluntarijs. dicēs ꝙ papa nō pōt dispēsare ꝯ euangeliū sed bene ĩ apostoluz. ¶ Ultimo notabis gl. ĩ. d. c. nos sanctoꝝ ĩ verbo ꝯstricti q̄ magistra ē in hoc vtꝝ si ꝓmisi soluere alicui sub certa pena. ⁊ ille interĩ excōicatur possim ei soluere. ¶ Et cōcludit ꝙ nō qd perpetuo tene menti. ⁊ hic nō sunt alia q̄ merito notari possunt.

¶ xv. q. vij.

a **Absque** ¶ hec ē. vij. qō huius xv. cause pricipalis. In qua q̄ritur vtꝝ eps possit ꝯdēnare sacerdotem absq3 sinodali audiētia. ¶ In quo dr̃ ꝙ nō. tex. ē in. c. sexta ⁊ in. c. si qd. ⁊ in. c. si quis. ⁊ in. c. felix epus. ⁊ in. c. si aūt. ⁊ in. c. epus el primo ⁊ el. ij. qō ē c. fi. ea. q. ¶ In q̄ notabis aliqua ⁊ ꝑ tex. in d. c. sexta in vers. eps enim sacerdotibus ac ministris solus honorē dare pōt solus aūt auferre non pōt. nec ĩ textu sunt alia. ¶ Capio nunc glosas. ⁊ ꝑ glo. sūme quā diuido tibi in quattuor ptes. ¶ Primo ponit circa hanc q̄stionē quid iuris qñ agit̃ criialiter ꝯ clericuz ad deponendū eū. Et tz ꝙ est necessaria presentia epoꝝ. ꝑ tex. in. d. c. felix. ¶ Secundo ponit qd iuris qñ agitur ꝯ clericū ad depositionē beneficij. ¶ In quo tz ꝙ solus eps pōt cū suis clericis. ꝑ tex. ĩ. c. at si clerici de iudi. ¶ Tercio ponit qd iuris qñ agitur ꝯ clericū de crie in modū exceptionis. ¶ In quo idē ꝯcludit qd in casu ꝓxime ꝑcedenti. ¶ Quarto ⁊ vltio pōit ꝯclusionē circa ꝑdicta ꝙ accusator ĩ crib⁹ supradictis punit̃ ĩ casibus supradictis qñ calōniat⁹ ē ꝑ tex. ĩ. c. sup his extra de accu. fa ibi sin aūt agit̃. z⁰ ibi itē si agit. q̄rta ibi tū quocūq3 ⁊c. Nec alia sūt hic q̄ merito notari possunt.

¶ xv. q. viij.

d **Ultima uero** ¶ hec ē. viij. ⁊ vltima qō huius. xv. cause pricipalis. In qua queritur vtrum sponte cōfessus aut ab alijs ꝯuictus ꝙ ante ordinatiōem peccauerit possit exeq officiuz suscepti ordinis. ¶ In quo dr̃ ꝙ non si fuit vnctus tex. est ĩ. c q admiserit. ⁊ in. c. hi q. ⁊ ĩ. c. cū multe. ⁊ ĩ. c. si qs ea. q. ¶ In qua vltio loco dr̃ ꝙ si talis ab ecclesia tolleratur pōt licite qs ab eo sumere sacramenta tex. ē in. c. sciscitantib⁹ qd ē. c. fi. e q. ¶ In qua notabis bene tex. ĩ. d. c. hi qui in versic. Si iterato velut canes ad vomituz reuersi fuerint ⁊c. ¶ In quo adde ꝙ hoc hr̃ ad lrāz fa Petri. ij. c. ¶ Preterea notabis tex. ĩ. d. c. fi. in vers. priusquā audieris ne iudicaueris quēquaz. ¶ In quo adde ꝙ hoc hr̃ originaliter Ecclesiastici xi. c. Et cōcordat tex. in. c. eoꝝ. xi. q. iij. ¶ Ultimo notabis eundem text. in fi. in versicu. non statim q accusatur reus est sed qui conuincitur criminosus est. ⁊c. ¶ Et hec sunt que in textu merito notari potuere. ¶ Capio nunc glosas relatu dignas. ⁊ primo glo. sume quā diuido tibi ĩ quattuor ptes. ¶ Primo format hanc qōem. ¶ Secūdo eam decidit distinguendo multuz magr̄aliter. ¶ Tercō ponit que criia indicat depositionē. Et enumerat tria effectualiter. ¶ Primo vbi qs fecit tumultū ĩ populo. ¶ Secundo qñ cantauit duas missas. ¶ Tercio qñ non venit ad sinodū. ¶ Quarto ⁊ vltio r̃fert gl. opiniōes aliquoꝝ volētiū ꝙ oē crimen ĩduceret depositionē nisi spēalr̃ exprimeret̃ a canone. quā opinionē gl. oino reprobat. fa ibi distinguas ergo. tercia ibi si queras. quarta ibi tradunt autem quidā ⁊c. ¶ Insup notabis glo. ĩ. d. c. hi. qui ĩ glo. fi. ĩ verbo in potestate ĩ fi. q̄ dixit ꝙ habēs a papa potestatē dispēsadi pōt ēt restituer̃ famā ¶ Ultimo nota. glo. ĩ. d. c. cū multe ĩ verbo hereditatē. q̄ dixit ꝙ hodie spurij excludunt̃ ab oĩ bñficio. ꝑ tex. ĩ autē. lz. C. de natu. libe. ¶ Ex qbus oibus nūc hēs expeditionē hui⁹ xv. cause principalis cū octo eius qōibus in ea formatis ⁊ decisis cum his que tā in tex. q̄z in glo. merito notari potuerunt vna cum additionibus ⁊ suppletionibus nostris ad ꝑdicta omnia necessarija ⁊ oportunis.

¶ Decimasexta causa.

t **Hema decimesex**te cause pncipalis ex quo eliciuntur septem questiones vt ex infra dicēdis clari⁹ appebit. ¶ Quidā abbas hēbat procbitanā ecclesiā ĩstituit ibi monachū vt officium celebraret populo possedit eam per. xl. annos sine aliqua interpellatione. ¶ Tadez querela aduersus abbatez mouet̃ a clericis baptismalis ecclesie in cui⁹ diocesi procbitana ecclesia cōsistebat. Unde de septē dubitat̃ vt infra gradatī seriosius appebit

q **Uod monaci** ¶ Hec ē pria questio huiꝰ .xvi. cause pricipalis, qua querit̄ vtrū liceat monacis celebrare officia populis. ⁊ dare pēitentias ⁊ bpatizare. ¶ In q̊ arguēdo tamē prius hiucinde ad ptes dicit̄ ꝙ sic cū cōsensu tamē abbatis ⁊ capituli alias autez non tex. est in. §. alias vero ⁊ in. c. doctos. ⁊ in. c. si monachus. ⁊ in. c. moderamine. ⁊ in. c. ex auctoritate. ⁊ in. c. sunt nōnulli. ⁊ in. §. his oibus. ⁊ in. c. si iure. ⁊ in. c. monaci rogantes. ⁊ in. c. cum pro vtilitate. ⁊ in. c. monaci. ⁊ in. c. legi epistolam. ⁊ in. c. cunctis. ⁊ in. §. ecce sufficiēter ea. qōe. ¶ In q̄ ēt subdit̄ aliud ꝙ mōaci ⁊ abbates sunt exempti a munere tutele ⁊ ab alijs oneribus. tex. ē in. c. generalit̄. ⁊ in. §. nouarū. ⁊ i. l. placet ea. q. ¶ In qua ēt addit̄ ꝙ nihilominus ꝑdia monasterioꝝ tenent̄ soluere decimas ecclesiis q̄bus sunt obnoxia. tex. est i. c. si quis. ⁊ in. c. ecclesie. ⁊ in. c. q̄cunqz. ⁊ i. §. decimas. ⁊ in. c. ꝺ decimis ea. q. ¶ In q̄ subdit̄ ēt aliud ꝙ papa pōt duos episcopatus i vnū redigere. tex. ē in. c. ⁊ ipis qualitas. ⁊ in. c. postq̄. ⁊ i. § sicut antē. ⁊ ēt eximere potest epm a iurisdictione archiepi tex. ē. ca. frater noster adrianus. ea. q. ¶ In qua subdit̄ aliꝺ ꝙ pōt eps de vna prochia ⁊ eccia prochiali ⁊ baptismali duas facere. tex. ē i d. §. sicut āt ⁊ in. §. plres ⁊ i. c. plures e. q. ¶ In q̄ subditur postea aliud ꝙ nō possunt res ecclesie regulariter alienari. tex. ē in. c. similiter. ⁊ i. c. qz iuxta ea. q. ¶ In qua ēt subdit̄ ꝙ oblatiōnes ecclesie sine ꝯsensu epi nō possunt distribui. tex. ē in. §. cum ergo. ⁊ in. c. ꝯstitutū ea. q. ¶ In qua ēt subdit̄ aliud ꝙ a clericis ⁊ a pꝛys locis vltra statuta patrū nō possunt epi aliq̄d exiger̄ tex. est i. c. nulli. ⁊ in. c. ad hoc. ⁊ i. c. ꝑdicatoꝛ ea. q. ¶ In qua vltio loco ēt aliud tradit̄ ꝙ decime debitē sacerdotibus oīno eis solui debent. tex. ē in. c. reuertimini ⁊ i. c. decime. ⁊ in. c. angelicis. ⁊ in. c. qm̄. qꝺ ē. c. fi. ea. q. ¶ Ex qua modo hēs aliqua colligere relatu digna. ⁊ pꝛimo ex tex. in. d. c. si cupis ibi si cupis ēe quod diceris monachus idest solus q̄d facis in vrbibus que non sunt soloꝝ habitacula sz multoꝝ ⁊c. ¶ Insuper notabis eundē tex. ibi habeto simplicitatē columbe ne cuiq̄z machineris dolos. ⁊ sei pentis astutiam ne alioꝝ supplāteris insidijs ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc hr̄ Math. x. c. ⁊ ēt ꝑ Paulum. pꝛia ad Corin. vi. c. Et ēt ꝯcordat tex. in. c. ex merito. ꝯ. vi. q. i. ¶ Ultimo notabis eundē tex. in fi. i vers. ne filioꝝ panez canes comedant ⁊c. ¶ Preterea notabis tex. in. c. ecclesia i vers. Roboam filius Salomonis iō ꝑdidit regnū q̄a noluit audire ꝑs byteros suos ⁊c. ¶ In quo adde ꝙ hoc originaliter hr̄. iij. Regum. xij. c. ¶ Et ꝯcordat tex. ēt in. c. deniqz. ꝯ. vij. q. i. ¶ Demū notabis tex. in. c placuit in vers. sicut piscis sine aq̄ caret vita ita monachꝰ sine monasterio sedeat ita qz solitarius ⁊ taceat. qz mundo ē mortuus deo āt viuit agnoscat nomen sui. monos. n. grece latine vnus. achos āt grece latine tristis. inde dr̄ monachus idest vnus ⁊ tristis. ¶ Preterea notabis tex. in. c. q vere in fi. in vers. ꝯuenit epo hr̄e curam ciuitatis ⁊ sollicitudinem necessariā monasterijs. ¶ Demum notabis tex. i. c. adicimus in vers. preter dn̄i sacerdotes nullus audeat ꝑdicare siue monachus siue laycus sit qui cuiuslibet scie nomie gloriet̄. ¶ Preterea notabis tex. in. d. c. doctos in ver. de altari cui seruiūt viuentes ⁊c. ¶ In quo adde ꝙ hoc hr̄ ꝑ paulū pꝛima ad Corinth. ix. c. ¶ Et ꝯcordat tex. in. c. ex his. ꝯ. xij. q. i. ⁊ tex. i. §. i. ꝯ. xiij. q. ij. ¶ Preterea notabis tex. in. d. c. sunt nōnulli in vers. nēo militans deo implicet se negocijs seculaibꝰ ⁊c. ¶ In quo adde ꝙ hoc hr̄ ꝑ paulum. ij. ad Thimo. ij. c. ¶ Ulterius signabis tex. i. c. sic viue in vers. multo tēpore disce que postmodum doceas. ⁊ inter bonos semp sectare meliores. ¶ Et ꝯcordat tex. in. c. fi. ꝯ. xxxvi. di. ¶ Preterea notabis tex. in. c. si clericatus i vers. discas quod possis docere ne sis miles anteq̄z tiro. ne prius magister sis q̄z discipulus. ⁊c. ¶ In quo adde ꝙ hoc hr̄ ad lrāz Ecclesiastici. xviij. c. ¶ Preterea notabis eundē text. in ver. qui liberalibus studijs eruditus in adolescentia iugū christi collo suo iposuit ⁊c. ⁊ loq̄tur de mōacho. ¶ In quo adde ꝙ hoc hr̄ ad lrām ꝑ paul. ij. ad Thimo. ij. ca. ¶ Ultimo notabis eundem tex. in fi. in ver. nō ipe te doceas ⁊ nō absq̄z doctore igrediaris viam quā nunq̄z ingressus es. ¶ Preterea notabis tex. in. c. vos āt in vers. si pturiēti nulli boni ministrar̄ vellēt quō nasceremini nō inuenīretis. ¶ Preterea notabis text. in. c. ꝑsbyteros in vers. satis incōgruum esi cum vnuz ex his pro sui magnitudine diligēter quis nō possit explere ad vtrūqz videat̄ ydoneus. ¶ Insup notabis tex. in. c. hinc est in vers. nō enim qꝺ vni sigillatim cōceditur statim oibus ꝯuenit. ¶ Preterea signab tex. in. d. c. decimas in vers. a populo decimas sacerdotibus ac leuitis esse reddendas diuine legis sanxit auctoritas ⁊c. ¶ In quo adde ꝙ hoc hr̄ originaliter Deutro. xiiij. c. ⁊ Exodi. xxvi. ¶ Demū notabis tex. in. d. c. frater noster in ver. ad apostolicā sedē si est ardua deducat̄ quatenus nostre audientie snīa decidatur. ¶ Insup notabis tex. in. d. c. in sacris in ver. motis oibus diuine legis ꝯstat esse contrariū ⁊c. ⁊ loquitur de solutione decimarū.

¶ In q̄ dicas ꝙ hoc hr̄ in.d.c.xiiij.Deutro.
ꝛ.xxij.Exodi. ¶ Ulterius notabis tex.in.c.
canonibus in versic ferro abscindenda sunt
vulnera que fomenta non sentiūt. ¶ Ultio
signabis eūdem tex.circa fi.in ver.aufferte
malū ex vobis ꝛc. ¶ In quo adde ꝙ hoc hr̄
originaliter Deutro.xxiij.ꝛ ēt.xv.c.Et Nu
meri.xvi.c. ¶ Preterea notabis tex.in.c.si
militer in ver.qui moribus proprijs ac nulla
ꝛscientie castigatiōe corrigunt saltem eccle
siastice ꝛ canonice vindicte pfodiantur acu
leis ꝛc. ¶ Cū quo ꝯcordat tex.in.c.pleriqꝫ i
fra de ꝯsecratio.distintio.iiij.ꝛ in.c.vt cleri
corum. extra de vita ꝛ honestate clerico.ꝛ i
e.in canonib⁹.ē.ca.q.ꝛ in.l.vna.C.de emē
dat.ppinquo. ¶ Insup notabis tex. in.d.c.
reuertimini i prin.in.vˢ.reuertimini ad me
ꝛ ego reuertar ad vos ꝛc. ¶ In quo dicas
ꝙ hoc hr̄ originaliter Malachie vltimo .c.
¶ Preterea notabis eundē tex .in vers.icre
pabo pro vobis deuorantes locustas ꝛ non
corrūpent fruct⁹ terre vr̄e ꝛc. ¶ In q̄ adde
ꝙ h⁹ hr̄ originalr̄ Malach.d.c.vltio. ¶ Ul
tio notabis eundē tex.in vers.si qs doctus ꝛ
eruditus lege dn̄i pōt alios erudire non dz
sue assignare prudentie ingenioqꝫ qd possi
det.sed gratias agat primū deo q cuncta lar
gitur.demū eius ministris a qbus doctus ē
¶ Si enim nō egerit gratias sed sciam sibi
vendicauerit in penuria maledicet. ꝙ si itel
liges largitore deum ꝛ agens his gratias p
quos a deo eruditus est humiliauerit se stati
aperientur super eum catharacte celi.ꝛ effū
detur pluuia spūalis ꝛ mādabit nubib⁹ suis
vt pluant sup eū ymbrem ꝛ habūdantia rez
oīuz ꝓfructur ꝛc. quē textū ppetuo tene me
ti. ¶ Preterea notabis tex.in.c.decime i ꝟ.
bene facere deus semper paratus ē. sed ho
minū malitia ꝓhibetur. ¶ Ultimo notabis
tex.in.d.c.qm̄ in vers.in paupibus non tan
tū paupratem q̄ꝫ religionez attendere. ¶ Et
ibidem statim. Clericos āt illos conuenit ee
elesie stipedijs sustentari qbus parentū ꝛ p
pinquorꝫ nulla suffragantur stipēdia ꝛc.Et
hec sūt que i textu merito notari potuerūt.
¶ Nūc caplo glosas relatu dignas. ꝛ p̊ glo
sume quā diuido tibi i quinqꝫ ptes. ¶ Prio
format hanc qōem decidēdo ea prout supra
dixi in principio.Secūdo ponit vtrū hoc offi
cium celebradi ꝛ baptizādi possit cōmitti ab
epo vel ab abbate ipo iure.an vero ex dispē
satiōe. ¶ Et breuiter ꝯcludit ꝙ suadente vti
litate pnt hoc facere dispensando. ¶ Tercō
gl.limitat p̄dicta nisi monasteriuꝫ heat aliq̄ꝫ
ecclesiā pleno iure.qa tunc sufficit solus con
sensus abbatis. ¶ Quarto ponit qd de regu
laribus vtrū possint p̄poni ecclesiis. Et tꝫ ꝙ
sic.Quinto ponit vna differentiam inter mo
nachos ꝛ regulares p̄ponendos ecclesiis.s.
quo ad habendū socios secum.quia monaci
debent hr̄e secum socios ordinis sui.alij ve
ro nō si ꝯmode hr̄e nō possunt.per tex.in.c.
quod dei extra.de statu mōacho.ſa ibi.ſꝫ an
ipo iure.tercia ibi.vel si monasterium hꝫ ec
clesiam.quarta ibi.de regularibus nō est du
biū.quinta ibi.sed i hoc ē differentia. ¶ In
sup hēs glo.multum magistrā in.d.c.placuit
i verbo pniam.que ponit vtrum qs etiaꝫ sa
cerdos possit iniungere pnias nisi sit ꝯcessa
cura aiarum.Et ꝯcludit ꝙ non nisi i casibus
exceptis. ¶ Insup hēs glo.multuꝫ magistrā
in.d.c.de monacis i verbo discedere que di
cit ꝙ monach⁹ sit trāsit ad episcopatū ex to
to absoluit a iurisdictiōe abbatis . ¶ Et idē
dicit glo.si transfert ad ecclesiam seculareꝫ
q̄ nō subsit abbati secus si esset subiecta ab
bati. ¶ Insup notabis gl.i.d.c.placuit i ver
bo mortuus.que dixit ꝙ donatio causa mor
tis sicut firmatur morte naturali ita morte ci
uili ꝛ plus subdit ibi glo.ꝙ mors ciuilis equi
peratur naturali in casibus a iure expressis.
¶ Habes etiam glo.i.c.qui vere in verbo
subiectos.que dixit ꝙ heremite subsunt epi
scopis ꝛ habēt priuilegium clericoꝝ. ¶ Sed
qualem vitaꝫ habere debeāt dicit glo.se nō
reperisse. ¶ Preterea notabis glo.i dicto.c
quidaꝫ i verbo episcopo que dixit ꝙ episco
pus seu abbas potest iniungere aliquam le
gationē monacho. ¶ Preterea notabis gl.
in.c.de presentiuꝫ in verbo defensor que di
xit ꝙ monachus nō potest esse iudex vel ad
uocatus vel arbiter. sed abbas bene potest
sine licētia alicuius. ¶ Insuper notabis glo
sam multum magistraꝫ in dicto.c. modera
mine in verbo vendicet .que ponit quomo
do decime possunt vendicari. ¶ Et cōcludit
ꝙ condictione ex canone vel iudicis officio.
¶ Ulterius notabis glo.i dicto.c.vos auteꝫ
i verbo vestra que dixit ꝙ si clericus scit ali
quas operas illas tenetur prestare ecclesie.
expensis tamen ecclesie ꝛ nō ipius. ¶ Ha
bes etiam glo.in dicto.c.pres byteros i ver
bo abbatis multum magistralem.que ponit
vtrum monachus possit eligi ad prelaturas
seculares.Et concludit ꝙ non nisi sit peritus
in regula clericali. ¶ Et glo.in.c.hinc etiaꝫ
in verbo detrimētum. que dixit ꝙ abbates
electi in episcopos solent dispergere bona
ecclesie sue cum se recessuros sperant. ¶ Et
gl. in dicto.§.nouarum in verbo nouis que
ponit quomō clerici nō possunt collectari a
laycis.sed bene episcopus tempore necessi
tatis potest aliquid petere ab eis moderate
tamen. ¶ Preterea notabis glo.in.dicto.c.
ecclesie in verbo nouis. que ponit multum
magistraliter vtrum episcopus possit auffer

re de iure vnius ecclesie ⁊ dare alteri. Et cōcludit ꝙ non. quia hoc solum spectat ad papam. ¶ Habes insuper glo. multum magistram in .d.c. ⁊ temporis in verbo mitte que ponit latissime de vnione ecclesiarum ⁊ episcopatus. ⁊ quomodo vnus vel vna subsit alteri. ⁊ in quibus. ⁊ quomodo dignitates etiā seculares aliquando vniuntur per principes seculares. ¶ Preterea notabis glo in dicto c. statuimus ī verbo bannum que ponit quomodo capiatur bannū in lombardia. ¶ Preterea signabis glo. in .c. possessiones in verbo perpetuo que ponit quomodo capiatur verbum perpetuo. ⁊ quid in ecclesia que nūquā dicitur mori. ¶ Et dicit ꝙ itelligit vsq; ad centum ānos. ¶ Preterea notabis glo. ī dicto. c. reuertimini ī verbo expletus. que ponit quo tempore solui debēt decime. que dicit ꝙ reales tempore quo colliguntur fructus. personales vero ī fine anni. sed de questibus quottidianis singulis diebus. ¶ Preterea notabis glo. ibidem in verbo ī horrea que ponit vtrum rustici teneātur portare decimas ad ecclesias vsq; ad horrea. Et cōcludit ꝙ sic. Ulterius notabis glo. ibidez ī verbo a quibus. que dixit ꝙ discipuli debent referre gratias magistris non solum verbis sz etiam rebus. ¶ Postremo signabis glo. multum magistram in dicto. c. decime in verbo negociatio. que ponit vtrum decime debeāt solui a raptoribus ⁊ furibus. Et concludit ꝙ sic. Et idem dicit de salarijs doctorum ⁊ aduocatorum. ⁊ aliorum laborātiuz vt soluere debeāt decimas. iuxta illud honorabis deuz de tuis iustis laboribus ¶ Et ex his nūc habes expeditionem huius prime questionis. xvi. cause cum suis suppletionibus ⁊ additōnibus necessarijs.

¶ .xvi. q. ij.

d **E capellis** ¶ Hec est secūda questio hui⁹ decimesexte cause. In qua querit si contingat monachos habere capellas ex beneficio episcopali an sint instituēdi presbiteri ab eis. an vero ab episcopo ¶ In quo dicitur ꝙ si episcopus concessit cū certa forma illa est seruanda. Si vero dedit cum omni iure tūc habēt institutionem temporaliuz ⁊ spūalium. tex. est ī. c. visis litteris ea. q. ¶ In qua ponit etiaz aliud quomodo decime debite alteri ecclesie nō debēt vsurpari ab alia. tex. est ī. c. admonemus. ⁊ ī. c. p̄cipimus. ⁊ in. c. nullus. ⁊ in. c. nam qui ea. q. ¶ In qua subdit etiam aliud ꝙ abbates in ecclesijs prochialibus nō possunt ordinare presbyteros absq; cōsilio episcopi. tex. est ī c. sane. ⁊ ī. c. statuēdum ea. q. ¶ In qua quo ad tex. nō sunt multa relatu digna. nisi ꝙ notabis tex. ī. d. c. visis litteris in vers. instigatione versuti hostis nemo iter ambigat. habet enim mille nocēdi modos nec ignoram⁹ astutiam eius ⁊c. ⁊ loquit de dyabolo. ¶ Et ibidem statim. Humani moris est illum vereri cuius iudicio ⁊ voluntate qs nīc deprimit ⁊c. ¶ Et alia nō sunt ⁊c. ¶ Nūc capio gl. ⁊ primo gl. prima stime q̄ potest diuidi ī quattuor partes. ¶ Primo format hanc questionem. ¶ Secundo premittit vnum pro intelligentia huius questionis. ¶ Tercio decidit q̄stionem hāc prout supra dixi ī principio distiguendo etiam plenius q̄z supra dictuz fuerit ī principio. ⁊ faciendo duo mēbra. vtruz sint collata ab episcopo vel patrono beneficia. ¶ Quarto ⁊ vltimo limitat omnia predicta non procedere in monasterijs exemptis ⁊ ponit quale ius habeat patronus in ecclesia nōdum consecrata concludens ꝙ nō potest eā cōcedere alicui loco religioso nec potest aliquem ibi instituere cum locus nō sit religiosus. secūda ibi ꝙ vt melius pateat. tercia ibi que autem dicta sunt. quarta ibi ⁊ tamē que Johannes ⁊c. ¶ Insup notabis glo. ī dicto. c. visis litteris in verbo tradite que dicit ꝙ episcopus nunquam amittit omne ius episcopae vel iurisddictionem episcopalem eximendo ecclesiaz a sua potestate. ⁊ ponit exēplum etiam in patrono remittente patronatus ius liberto suo. nec hic sunt alia.

¶ . xvi. q. iij.

q **Uod autem** ¶ Hec ē. iij questio hui⁹ xvi. cause. In qua queritur vtrum omnia iura ecclesiaruz tollantur p̄scriptione. ¶ In quo arguitur multum serio se ad partes hincinde. ¶ Et tandem concluditur ꝙ ea que nullo titulo quis possidet. p̄scribere non potest. alias sic vel nisi simus in prescriptiōe triginta vel quadraginta annorum. text. est in. c. per singulas in. cap. presumum. c. sicut. ⁊ in. §. ecce. ⁊ in. ca. inter. ⁊ in. §. potest. ⁊ in. c. placuit. ⁊ in. ca. inter cetera eadem questione. ¶ In qua etiam subditur hoc esse veruz nisi tempore hostilitatis prescriptio fieret quia tunc non procedit tex. est in. c. prima actione ⁊ in capitulo porro eadē questione. ¶ In qua etiam additur quomodo prescriptiones sunt itroducte fauore possidentium ⁊ odio non petentium. tex. est in. c. prescriptionum ⁊ in. §. he prescriptiones eadem questione. ¶ In qua vltimo loco allegantur aliqua iura ciuilia loquentia de prescriptiōibus vt est text. in autent. quas actiones. ⁊ ī. l. iubemus eadem questione. ¶ In qua etiaz vltimo loco dicitur ꝙ priuilegia ecclesie romane non possunt prescribi nisi spa

tio centum annorum tex. est in. c. nemo quod est capm. fi. eadem questione. ¶ Et hec sint substantialiter que per magistruȝ Gratianū hic tractantur ¶ Ex hac igitur questiōe more solito notabis aliqua relatu digna. ¶ Et primo tex. in. c. si sacerdotes in fi. in versiculo status contractuum non sumpsit initiū ab origine equitatis. ¶ Insuper notabis tex. ī d. c. porro in versiculo filios israel de durissima servitute pharaonis. ⁊ fornace ferrea liberavit ⁊c. ¶ In quo tu adde ꝙ hoc habetur ad litteram Exodi. xiij. c. ¶ Demum etiam notabis eundem tex. in fine i versiculo Redemptor noster qui humanuȝ genus post annorum milia de inferni claustris eripuit ⁊c. ¶ In quo tu adde ꝙ hoc ad litteram habetur Mathei. xvij. c. ⁊ etiaȝ Johannis. xviij. ¶ Ultimo notabis tex. in. d. c. fi. i versiculo leges divinitus per ora principum promulgate ⁊c. ¶ Et hec sint q̄ dici pn̄t quo ad tex. ¶ Nūc capio glosas notabiles. ⁊ primo gl. summe que potest diuidi in nouem partes. ¶ Primo format hāc questiōeȝ simpliciter. ¶ Secundo premittit duo pro intelligentia eiusdem videlicet usucapioneȝ ⁊ prescriptionem. ¶ Tercio declarat quid sit usucapio. ⁊ quot requirantur in ea. concludens ꝙ quinqȝ requiruntur. s. bona fides iustus titulus. continua possessio ⁊ ꝙ res sit mobilis. ⁊ non viciosa. ¶ Quarto ponit quid sit prescriptō enumerans plures species prescriptionū. s. x. xx. xxx. ⁊ xl. annorū. ¶ Quinto ponit vtrū in prescriptionibus triginta vel quadraginta annorum requiratur bona fides. ⁊ dicit ꝙ non secundum leges. sed bene requiritur secundum canones. ꝑ tex. in. c. vigilanti extra de prescrip. ¶ Sexto ponit que prescriptio habeat locum contra ecclesiam. Et dicit ꝙ q̄dragenaria tantum ⁊ non alie. ¶ Septimo ponit vtrum in prescriptione requiratur titulus. ⁊ dicit ꝙ sic per tex. ī. c. diligenti de p̄script. ¶ Octauo ponit quomodo interrumpatur prescriptio. ⁊ dicit ꝙ īterrumpitur ciuiliter ⁊ naturaliter. ¶ Nono ⁊ vltimo ponit vtrum dominium queratur per p̄scriptionem. ¶ In quo relatis opinionibus concludit ꝙ sic per tex. ī. c. inter infra ea. Fa ibi ad euidentiam. tercia ibi usucapio est. quarta ibi sequitur de p̄scriptione. quinta ibi iteȝ secundum canones. sexta ibi nec etiam. septima, ibi item secundum. octaua ibi interrumpitur autem. nona ⁊ vltima ibi est autem effectus ⁊c. ¶ Insuper habes glo. multuȝ magistram in dicto. c. quicunqȝ in verbo prouinciam. que ponit quomodo iura parrochialia ⁊ iura episcopalia prescribi possint. ⁊ multū copiose loquuta est. ¶ Ulterius signabis glo. in. c. clerici que ponit plures personas ꝓhibitas p̄scribere. ⁊ plureo res etiam que prescribi non possunt prout in ea multum magistraliter loquente. ¶ Preterea notabis glo in. d. c. prima ī verbo postliminio que ponit multos casus in quibus non currit prescriptio vtputa ſm glo. cum vacat ecclesia vel cōtra pupillum. vel contra dotem cōstante matrimonio. item tempore excōmunicationis. ¶ Preterea notabis glo. in. d. c. prescriptionum in verbo interrupta que ponit multum copiose quomodo interrumpitur prescriptō ⁊ in quibus casibus. ¶ Et cōcludit inter alia ꝙ per libelli oblationem. ⁊ ꝑ litis contestationem. item ꝑ solutionem.

¶ .xvi. q. iiij.

O Stensum ¶ Hec est quarta questio huius decimesexte cause principalis. In qua queritur vtrum monasterium possit prescribere aduersus ecclesiaȝ. ¶ In quo arguendo ad partes hincinde tandem concluditur ꝙ sic per quadraginta annos. ⁊ non aliter. tex. est in. c. possessiones. ⁊ ī. c. volumus. ⁊ in. c. neqȝ quod est. c. fi. eadem questione. ¶ In qua quo ad tex. nihil habes. ⁊ glo. summe etiam non multum facit. ¶ Et dicit ꝙ hec questio patet per iam dicta in p̄cedenti questione. ⁊ decidit eaȝ prout supra dixi in principio referendo tamē ius antiquuȝ circa hoc. ¶ Insuper habes glosam in dicto. c. volumus in verbo monstrauerunt i materia prescriptionis multum notabilem que concludit ꝙ in prescriptione sufficit probare quem possedisse ab inicio ⁊ in fine. ⁊ quādo qȝ i medio. ¶ Nec hic sūt alia notatu dig.

¶ .xvi. q. v.

T Ales ¶ Hec est quīta questio huius decimesexte cause Qua queritur vtrū quis possit vēdicare iure territorij capellaȝ edificatam in suo. ¶ In quo dicendū est ꝙ nō. ſȝ iudicio interueniente sic. non autem propria auctoritate tex. est in. c. si quis ⁊ in. c. possessio ⁊ in. c. lator. quod est. c. fi. eadem questione. ¶ In qua in tex. ⁊ etiam in glosis paruȝ habetur maxime in glo. summe. que potest diuidi in duas partes. ¶ Primo decidit hāc questionem prout supra dixi in prin. ¶ Secundo decidit questionem sequentem positā infra statiȝ ꝓut ibi etiam dicemus. Fa ibi secūdus ē. ¶ Nec hic hēs alia notatu digna.

¶ .xvi. q. vi.

Q Uod autem ¶ Hec est sexta questio hus decimesexte cāe pricipal. Qua queritur vtrū si qs ꝓpria auctoritate q̄

sibi deberi putat vsurpat cadat a iure suo. ¶ In quo dicitur ꝙ sic in propria causa non autem in causa ecclesie sue. tex. est in. c. placuit. ⁊ in. c. consuetudo. ⁊ in. c. si episcopum. ⁊ in. c. cognouimus. ⁊ in. c. de lapsis. ⁊ in. c. si fortassis. ⁊ in. c. episcopo. ⁊ in. c. illud quod ē c. si. ea. q. ¶ In qua notabis tex. in dicto. c. si episcopum in vers. delictum persone in dānum ecclesie non est conuertendum ⁊c. Nec in tex. habes alia. ¶ Capio nunc glosas. ⁊ ꝑ glo. summe quam diuido tibi in duas partes ¶ Primo decidit hanc questionem prout supra dixi in principio. ¶ Secūdo ponit vtruꝫ violentia tutoris noceat pupillo. ⁊ tenet ꝙ non. per tex^m. in. l. meminerint. C. vnde vi. ¶ Et alia nō habes hic que notatu digna esse videantur tam in tex. quam in glosis.

¶. xvi. q. vij.

q **Uod autem** ¶ Hec est septima ⁊ vltima questio hui⁹ decimesexte cause principalis. Qua queritur vtruꝫ abbas possit retinere ecclesiā quam accepit de manu layci interueniente postea consensu episcopi. ¶ In qua dicitur ꝙ sic. tex. est ī c. omnes. ⁊ in. c. nullus. ⁊ in. c. si quis el. i. el. ij. el. iij. cum multis sequentibus ea. q. ¶ In qua etiam vlterius dicitur ꝙ non debet de manu laycorum sumi ecclesia imo sumentes cōmunione priuantur. bene verum est ꝙ si fundatores presentat aliquem debēt admitti qui fundatores casu quo ad inopiam vergant debent capere suffragia ab ecclesiis ꝑ eos edificatis. tex. est in. §. si vero fundatores ⁊ in. c. quicunqꝫ ea. qōne. ¶ In qua habetur aliud ꝙ decime ⁊ ecclesie non possunt aliquo modo detineri a laycis. tex. est i. c. decimas. ⁊ in. c. congregato. ⁊ in. c. peruenit. ⁊ in. c. quicunqꝫ. ⁊ in. c. omnes. ⁊ in. c. decimas el ho el. ij. ⁊ in. c. maiores. ⁊ in. c. ⁊ hec diximus. ⁊ in. §. cuꝫ ergo ea. q. ¶ Ex qua modo habes colligere aliqua relatu digna. ¶ Et ꝑ ex tex. in. d. c. omnes el primo in vers. semel secundo ⁊ tercio. secunduꝫ domini preceptū admoneat ⁊c. ¶ In quo tu adde ꝙ hoc habetur originaliter Malachie. iij^o. c. ⁊ etiam Deutrono. xiij. ¶ Ulterius notabis tex. ī. d c. decimas el secundo in vers. deo ⁊ sacerdotibus dei dandas decimas Abraham factis Jacob permissis insinuat ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur ad litteram Genesis. x iiij. ⁊ xviij. cap. ¶ Ulterius notabis tex. ī dicto. c. ⁊ hec diximus in vers domus mea domus orationis vocabitur ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur originaliter isaye. lvi. c ⁊ etiam Mathei. xxij. ⁊ Luce. xix. ca. ¶ Insuper notabis eundem tex. in vers. templuꝫ dei estimabitur. ꝙ in lapidibus insensatis erat instructum. ¶ Primo quidem a salomone. deinde reparatum ab esdra postea vero post Christi aduentum a romanis destructū ⁊c. de cuius templi instructione ⁊ reparatione ⁊ destructione habetur originaliter Geñ. xvij. c. ⁊ ij. Paralipomenon. ij. c. ⁊ primo esdre. x. c. ⁊ iiij. Regum. xxiiij. ⁊ xxv. ⁊ etiam ieremie. vi. c. ¶ Preterea notabis eundem tex. in vers. cum vidisset iherusalem fleuit super illam ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur ad litteram Luce. xix. c. ¶ Ultimo notabis eundem tex. in versic⁹. principes populi mei non me cognouerunt ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur ad litteram Jeremie. iiij. capitulo. ¶ Demum notabis text. in. c. si quis deinceps in versic. tam inobedientie ꝙ ambitionis ex qua scelus ydolatrie cepit ⁊c̄ ¶ In quo dicas tu ꝙ hoc habetur originaliter primo Regum. xv. c. ¶ Et etiam concordat tex. in. c. si qui presbyteri supra. lxxxi. distinctione. ⁊ text. in. §. sciendum in si. supra viij. qōne. i. ¶ Insuper signabis tex. in. c. sicut ibi vestimentum domini scissum non est sed de eo sortiti sūt ⁊c. ¶ In quo tu adde ꝙ hoc ad litteram habetur iohā. xv. c. ⁊ etiam Luce. xxiij. ¶ Ulterius notabis etiam tex. i c. in noua in vers. indecorum est laycum vicariuꝫ episcopi esse ⁊ viros ecclesiasticos iudicare. in vno enīꝫ eodemqꝫ officio non debet esse dispar professio dicente Moyse nō arabis in boue simul ⁊ asino. ¶ Demum notabis eundem tex. in vers. coniugi non possunt quibus studia ⁊ vota sunt diuersa. ⁊ hec sūt quo ad tex. ¶ Nunc capio glosas ⁊ primo glo. summe que potest diuidi ī duas partes. ¶ Primo decidit hanc questionem prout supra dixi in principio. ¶ Secundo ostendit ordinem gratiani in hac questione. secunda ibi ⁊ extendit magister eam ⁊c. ¶ Insuper habes glo. in dicto. c. ⁊ hec diximus in verbo speculationis que dixit ꝙ dirupta ecclesia nihilominus remanet locus priuilegiatus nisi auctoritate superioris destruatur.

¶ Et glo. in dicto. c. in noua in verbo habitu. que ponit vtrum monachus albus possit esse monachus inter nigros. ¶ Et concludit ꝙ sic. ⁊ potest etiam effici canonicus ⁊ episcopus s̄m glo. sed retēto habitu desuper se iat habitum in quo magis conueniat. ¶ Insuper notabis glo. multum magistram in. c. pie mentis i materia iurispatronatus quot modis quis efficiatur patronus ⁊ quomodo ⁊ dicit ꝙ dotatione. constructione. ⁊ fundatione. ⁊ ad quid teneatur patronus. ⁊ quomodo ius patronatus transferatur. ⁊ in quos transeat. ¶ Concludens ꝙ ius patronatus non descendit ad heredes pro portionibus hereditatis. sed quilibet eoruꝫ ē patronus i

solidum. ¶ Preterea notabis glo. in .c. frigentius in verbo christianis que dixit ꝙ licꝫ iudeus fundaret ecclesiaꝫ nõ efficitur pron⁹ ¶ Preterea notabis glo. in dicto .c. quicunqꝫ in verbo aliquid. que dixit ꝙ ex qualibet dotatione facta ecclesie nõ efficitur quis patronus nisi tantum tribuat quod sufficiat ad necessaria ministrorum ⁊ etiaꝫ ad luminaria ¶ Preterea notabis glo. in .c. filijs i verbo propinquis. q̃ dixit ꝙ solus papa potest priuare quem iurepatronatus non auteꝫ iudex aliquis laycus nisi cum vniuersitate bonorũ ¶ Ulterius etiaꝫ notabis glo. in .c. si plures in verbo auferri que ponit quid debeat facere epũs quando patroni sunt discordes in presentatione alicuius ⁊ etiam in iure patronatus. ¶ Concludens post multa ꝙ vbicumqꝫ aliter facere non potest claudat ecclesiaꝫ ¶ Ex quibus omnibus habes nũc expeditã hanc decimãsextam causam principalem cũ septem questionibus in ea formatis. cuiꝫ his etiam que taꝫ in textũ q̃ꝫ in glosis merito an notari potuerunt. ⁊ cũ suppletõibus ad predicta necessarijs ⁊ oportunis.

¶ Decimaseptima causa.

t **Hema decie** septime cause principalis ex quo quattuor eliciuntur questiones. ¶ Quidam presbiter infirmitate grauatus se velle fieri monachuꝫ dixit. ¶ Ecclesiam ⁊ beneficiuꝫ in manu aduocati renunciauit. ¶ Postq̃ꝫ conualuit mox se futuruꝫ monachum negauit ecclesiam ⁊ beneficiuꝫ reposcit. ¶ Ex quo themate de quattuor dubitatur vt infra gradatiꝫ declarabitur.

¶ .xvij. q. i.

q **Uod a voto** ¶ Hec est prima questio hui⁹ decimeseptime cause. In qua queritur vtrum liceat discedere a voto facto. ¶ In quo dicitur ꝙ nõ. tex. est in .c. sunt quedam. ⁊ in .c. voventibus. ⁊ i. c. ananias. ⁊ in .c. q bona ea. q̃ne. ¶ Tamen hoc est verum quando est deductum in obligatione secus si corde conceptum tantum sit ore simpliciter pronunciatum. text. est in .§. quis ergo. ⁊ in .c. consaldus quod est .c. si. eadem. q ¶ In qua quo ad litteram aliud nõ habes. ¶ Unde notabis glo. summe quã diuido tibi i quattuor partes. ¶ Primo format hanc questionẽ i terminis. ¶ Secundo enumerat duas species voti. s. votum corde conceptum. ⁊ votum cum obligatione susceptũ ¶ Tercio ponit vtrum quis obliget vtroqꝫ voto. de quo supra ⁊ breuiter dicit ꝙ sic quo ad deum. si loquimur in prima specie. sꝫ i sa specie oĩo obligatur. ¶ Quarto ponit triplicem diuisionẽ circa predicta. s. ꝙ vna ẽ obla'cio que appellatur deliberatio. alia est que appellatur votum. alia vero que appellatur voluntas. ¶ Et primo casu recedens nõ peccat mortaliter secundo vero non liceat recedere sine peccato mortali. ¶ A tercio vero recedens peccat venialiter tantum. licet aliqui velint ꝙ peccet mortaliter. secũda ibi ⁊ in hac questione. tercia ibi sed tamen. quarta ibi potest tamẽ melius distingui ⁊c. ¶ Insuper notabis glo. in dicto .c. sunt quedam i verbo cõstringimur que ponit aliquas personas prohibitas vouere scilicet coniuges ⁊ monachos ⁊ filios impuberes ⁊ seruos concludens ꝙ predicti nõ possunt vouere. ⁊ maxime filius impubes. ¶ Nec hic sunt alia q̃ ad tex. vel glosas.

¶ .xvij. q. ij.

r **Ed beneficiũ** ¶ Hec est secunda q̃stio huius decimeseptie cause. In qua queritur vtrum beneficium ⁊ ecclesia sint reddenda ei qui prius libera voluntate ea refutauit. ¶ In quo dicitur ꝙ nõ si renunciasset i manibus sui prelati. ⁊ eo tẽpore erat compos mentis. tex. est i .c. tercio extra de succes. ab inte. ⁊ probatur etiaꝫ hic in .c. nos nouimus. ⁊ in .c. si quis quod est .c. si. ea. q̃ne. In qua quo ad tex. alia non habes pro nunc relatu digna. ¶ Capio glo. summe. que diuidi potest in quattuor partes. ¶ Primo ponit vtrum renũciatio illicita teneat. ¶ Et concludit ꝙ non per text. in .l. fi. C. de decur. ciuit. ¶ Secundo decidit hanc questionem prout supra dixi in prin. ¶ Tercio ponit cui incumbat onus probandi sanaꝫ mentem fuisse tempore renunciationis in renunciante. ¶ Et concludit ꝙ ei qui dicit. tex est in .l. ei qui. ff. de probationibus. ¶ Quarto ponit vtrum sufficiat probare queꝫ renũciasse an etiam hoc sponte fecisse. ⁊ ꝯcludit vtrunqꝫ probandum fore. secũda ibi si renũciasset. tercia ibi sed cui incumbit. quarta ibi sed an sufficiat probare. ¶ Insuper notabis glo. in dicto .c. nos nouimus in verbo nauigasti. idest vxorem duxisti ⁊c. ¶ Que glo. dicit ꝙ sicut nauigans subijcit se varijs periculis nec proprio motu regitur. sic ⁊ habens vxorem. quod bene nota tu qui habes vxorem. ⁊ maxime vt aliquando idest sepe accidit que est dyabolus. sapienti pauca.

¶ .xvij. q. iij.

q **Uod autem** ¶ Hec ẽ tercia q̃stio huius decimeseptime cause principalis. Qua queritur vtruꝫ si quis tradidit se ⁊ sua monasterio possit nunc recedere. ⁊ ad propria redire cum licentia abbatis. ¶ In quo dicit ꝙ nõ. tex. est in .d. §. quod

autem ca.q.nec alia iura sunt hic nec etiam alie glose summe aliquid habent idcirco insistendū non est vt curramus vbi currendū ē.

¶.xvij.q.iiij.

s **Si autem** ¶ Hec est quarta et vltia questio huius decime septime cause principalis. qua queritur vtrum si monachus discesserit de monasterio absq; licētia abbatis sint sibi restituenda bona sua. ¶ In quo dicitur q non. ex quo iā facta sunt monasterij et ecclesie, que bona modo alienari non possunt.tex.est in.c.quicunq;. et in.c.nulla ratio et in.c.sunt qui opes. et in.c.sacrilegium et in c.omnes cuz aliquibus capitulis sequētibus ea.qōe. In qua imponitur etiam pēa talibus alienātibus dicta bona vt videlz iudicentur sacrilegi.text.est in.d.c.sacrilegiuz et in.d.c. omnes. et in.c.frater. et in.c.ad epos. et in.c. sicut cum multis capitulis sequētibus ea.q̄stiōe. ¶ In qua ponitur postmodum de duplici pena sacrilegij.tex. est in.c.quisquis. et in.c.si quis, et i.c.hi qui cum pluribus etiam sequentibus ea.qōe. ¶ In qua pōitur etiaz qua pēa puniātur occidentes vel vulnerātes clericum vel sacerdotem de quibus text.est in c.qui subdyaconum i.c.qui occiderit.in.c.si quis suadēte qui.text. multum allegabilis ē et vulgatus ea.questiōe. ¶ In qua pōitur ēt quomodo cōfugiētes ad ecclesiaz securi sūt. tex.est i.c.diffiniuit. et i.c.id cōstituim⁹ eadē questiōe. ¶ In qua dr̄ postea q serui causa religiōis possunt cōtemnere dominos suos. text.est in.§.occasione.et in.c.si quis seruuz. el primo et el secūdo ea.qōe, ¶ In qua pōitur etiam q nō possunt res ecclesie distrahi per abbatem sine licentia epi.tex.est i.c.nullus.et i.c.i venditōibus.et i.c.questi sūt ea.q ¶ Ex qua nūc iuxta morez habes colligere aliqua relatu digna. ¶ Et primo ex textu in d.c.sunt qui opes in vers.hoc soluz timeō oz ne ipsius pnis agant pniam. ¶ Et tex.in.d. c.omēs in fi.in ver.par enim pena et agētes et consentientes cōprehendit rc. ¶ Insuper notabis tex.in.c.miror in versi.nabuchodonosor qui causa supbie in bouem est cōmutatus rc. ¶ In quo addō tu q hoc habet Danielis.iiij.ca°. ¶ Preterea notabis tex.i.c.sicut qui.in vers.sicut maius peccatum est quod i deo cōmittitur q̄z qd in homine.sic grauius ē sacrilegiuz q̄z fornicari. ¶ Insuper notabis tex.in.c.de presbyterorum in ver.fraterno amore cōueniant secundo ac tercio qui si requisiti te non audierint rc. ¶ In quo tu adde q hoc ad litteram habetur Mathei.xviij c. ¶ E concordat etiā tex.in.c. si peccauerit supra.ij.q.i. ¶ Insup notabis tex. in.d.c.in venditionibus in vers.iniustuz esse putam⁹

vt monacis quottidianum opus rurale facientibus serui eorum libertatis ocio potiant ¶ Preterea notabis tex.in.c. quicunq; qd est.c.fi.in vers.quicunq; vult exheredato filio heredem facere ecclesiam querat alium qui suscipiat non me Augustinum imo deo propitio neminem inueniet. ¶ Postremo ēt notabis tex.in.§.ecce qui ē.§.finalis i versiculo monemur ab apostolo tempus redimere. vt expeditius vacemus orationibus. rc. ¶ In quo tu adde qd hoc habetur ad litteram p paulum ad ephesios.iij.c. et hec sint quo ad tex. ¶ Nunc capio glosas relatione dignas.Et primo glo. sume quaz diuido tibi in duas partes. ¶ Primo decidit hanc questionem prout supra dixi in principio. ¶ Secundo limitat eam vno modo.scilz si timeatur de eius seuitia. ha ibi si tamen timetur. ¶ Insuper notabis glo.in.d.c.sacrilegium multum magr̄alez que dicit quomodo cōmittatur sacrilegium et qua pena puniatur. et cui applicetur. ¶ Preterea notabis etiam gl.i. d.c.sicut el primo in verbo passus.que dixit q passus est quinq; peduz.pes autem ē quinq; digitoꝝ rc. ¶ Demū notabis etiam glo.i d.c.frater in verbo auctoritate q̄ ponit de cōfirmatōne virtutis apostolice ponēs tres effectus eius. videlz tribuit maiorez auctoritatez actui et supplet si qd est inualidū et nō pōt postea retractari sine licentia eius. ¶ Insup notabis glo.in.d.c.nullus in verbo flagellare .que dixit q magister percutiēs discipuluz clericum causa discipline nō incidit in canonez. ¶ Preterea notabis glo.in.c.de presbyteroꝝ in verbo premissa q̄ ponit quomodo excōicatus venit absoluendus. ¶ Insup notabis ēt glo.in.d.c. si quis suadente i verbo manus que ponit quō ēt scindēs vestimēta clerici non solū percutiēs incidit in dictuz canonez. ¶ Et eadem glo.ēt in fi. ponit multos casus exceptos ab illa regula et inter alios pōit vnū notab.casuz qn̄ quis inueniret eū cum vxore .matre.sorore. vel filia nam potest iuste occidi et verberari sine dubio excōmunicationis. quod bene nota . ne credant sub clipeo clericatus mali comedere viuos et mortuos. ¶ Ex quibus omnibus nunc habes expeditionem huius decimeseptime cause principalis cum quattuor suis questionibus in ea examinatis. ¶ Et cum his que in tex. et in glosis merito notari cōmode potuerunt vnacum additionibus et suppletionibus nostris oportunis et necessarijs.

¶ Decimaoctaua causa.

t **Thema decime** octaue cause. In q̄ de duobus dubitat vt infra clari⁹ apprebit. ¶ Quidā abbas cōsecratus in epuz

¶ Prius monasterio multa cōtulit. ¶ Postea ī episcopatu plura acquisiuit. ¶ Cui diū frates successorem quererent. ¶ Epus loci semet electioni illius volebat inserere vt p ipsuz abbas ī monasterio ordinaret. ¶ Fratres renitunt. ¶ Ex q̄ themate eliciunt due q̄stiones tātū vt infra gradati demōstrabit.

¶ .xviij.q.i.

p **Rima questio** ¶ hec est prīa questio huius decimeoctaue cause principalis. qua queritur vtrū monasterium possit petere quesita per abbatē postquam est factus episcopus. ꝛ econtra. vtrū ecclesia episcopalis possit vendicare sibi ea que abbas quesiuit in monasterio ante episcopatū. ¶ In quibus dicitur ꝙ nō. tex. est in. c. statutum quod est capitulum vnicuz eadē q̄ōe. ¶ In qua quo ad tex. alia nō habes. ꝛ etiaz glo. sūme non multum habet q̄ tamē pōt diuidi in duas partes. ¶ Primo decidit hāc questionem prout supra dixi in principio. ¶ Secundo ponit vtrū ad hoc vt episcopus acquirat sedi episcopali sufficiat trāslatio ad episcopatum sine confirmatione. Et concludit ꝙ sic. per tex. in. c. cuz incunctis extra de election. fa ibi. ꝛ hoc forte. ¶ Insup notabis glo. in. d. c. statutū q̄ dixit ꝙ abbas factus episcopus absoluitur a regula monachali in ieiunijs ꝛ in vigilijs. ꝛ potest sibi facere cōmatres quod prius facere non poterat. ꝛ ponit exemplum in Gregorio monaco postea effecto dyacono cardinali qui factus est compater maurtij imperatoris.

¶ .xviij.q.ij.

s **Ecunda** vero. ¶ Hec est secunda questio huiꝰ decimeoctaue cause. Qua querit vtrum abbates sint eligendi ꝛ ordinandi per episcopuz. an vero a ꝑprijs mōachis ꝛ fratribus. ¶ In quo arguendo ad partes hincinde dicit ꝙ a fratribus ꝛ monacis tantum. tex. ē in. c. abbas. ꝛ ī. c. abbatē el pº ꝛ el so. ꝛ in. c. quā sit necessariuz ea. q. ¶ In qua dicitur etiaz ꝙ non licet monacis ꝓ suo arbitrio expellere abbates. nec etiam edificare monasteria vel fundare. tex. est in. c. nullam. ꝛ in. c. quidā. ꝛ in. c. clerici. ꝛ in. §. monasteriuz. ꝛ in. c. de monacis. ꝛ in. c. cellulas. ꝛ in. c. nullus ea. q. ¶ In qua subditur etiam ꝙ nō est licitum monacis ire ad feminas. ꝛ facere sibi cōmatres. nec etiaz qđ plus ē habitare cuz monialibus. tex. est in. §. ꝓ huiusmodi. ꝛ in. c. peruenit. ꝛ in. §. non solum ꝛ in c. diffinimus. ꝛ in. c. in nullo. ꝛ in. c. monasteria. ꝛ in. c. in decima ea. q. ¶ In qua questione subditur etiā aliud ꝙ episcopi visitare debent monasteria causa exhortandi ꝛ corrigēdi. tex. est ī. c. visitandi. ꝛ in. c. nō semel ea. q. ¶ In qua vltimo loco etiam dr̄ ꝙ nō potest eps exigere a monasterijs aliquid vltra consueta seruicia. tex. ē ī. §. ꝓ talibus. ꝛ ī. c. eleutherius. ꝛ in. c. seruiciū qđ ē. c. fi. ea. q. ¶ Ex qua mō habes colligere aliqua r̄latu digna Et ꝑ ex tex. in. c. cognouimus in ver. valde indecens est. vt obmisso eo alius quilibet se illoz causis admisceat ꝛc. ꝛ loqr̄ de epō. ¶ Et tex. in. c. diffinimus in vers. adulteriuz itercipit cohabitationē si habeat aditū monacus ad monachā vel monacha ad monachuz singulariter secreto ad collocutōem. ¶ Preterea notabis tex. in. c. ꝑniciosaz in versi. omnis q male agit odit lucem. ac ꝑ hoc ipse abscondite in iustoruz tabernaculo se opinatur posse latere oculos iudicis cuncta ꝯspicientis. ¶ Et hec sint q̄ dici possunt quo ad texᵐ ꝛ ēt quo ad glosas. quia glo. sūme nihil hēt nisi ꝙ format hanc questionē decidendo eā ꝓut supra dixi in principio dicens ꝙ non habet dubitationē. ¶ Insuper habes glo. in. d. c. q̄z sit in verbo ad ordinandum. que dixit ꝙ si monachus sit effectus papa inuito abbate debet redire ad monasterium. sed ego non redirem nescio si tu redires. ¶ Insuper notabis glo. in. c. quidaz in verbo oratoriū q̄ dixit ꝙ nedum oratoria non ꝑsit construi sine licentia episcopi sed nec possunt poni campane sine licentia eiusdē. ¶ Et glo. in. d. c. ꝑuenit que dixit ꝙ maior familiaritas contrahitur leuando q̄z baptizando. ¶ Insuper notabis glo. in. c. dudum in verbo fraternitati que ponit vtruz ꝑceptum extiguat morte sicut mandatum. ¶ Ultimo notabis glo. in. d. c. seruitium quod est capitulū fi. In materia consuetudinis multuz magistraliter loquentem quomodo ꝛ qñ acquiratur ius per eam concludens ꝙ acquiritur per consuetudinē prescriptam spatio. xl. annoruz. ¶ Et ex his habes nunc expeditionem huius decimeoctaue cause principalis vnacum duabus questionibus in ea decisis. ꝛ cum his que tam in textu quam in glosis merito notari potuerūt cum additionibus ꝛ suppletionibus nostris oportunis.

¶ Decimanona causa.

t **Hema decime** nōe cause. ¶ Ex quo tres eliciuntur questiones vt infra declarabitur. ¶ Duo clerici ad monasteriuz transire voluerunt. ¶ Uterq3 licentiam ab episcopo petijt. ¶ Unus relicta ecclesia propria eo inuito. ¶ Alter dimissa regulari canonica Cenobio se contulit ¶ Ex quo tres eliciuntur questiones vt infra gradatim apparebit.

¶.xix.q.i.

q **Uod episcopus** hec ẽ prima questio huius decimenone cause principalis. Qua queritur vtrũ episcopus teneat dare licẽtiã clericis adeũdi monasteriũ relicta ppria ecclesia. ¶ In q̃ dicitur ꝙ sic.tex.est i.c.clerici qḋ ẽ.c.vnicuꝫ ea.q. ¶ In qua i tex.vel glosis nihil habes excepta glo.sũme.q̃ etiaꝫ nõ multuꝫ habet. ¶ Nam decidit hanc questionẽ pnt.s.dixi i prin.necnõ decidit simul alias duas qões sequẽtes vnica solutione videlicet ꝙ vbicũqꝫ qs vult transire ad arctioreꝫ religionẽ ⁊ tũc potest.⁊ licet nõ obtineat licentiã sufficit petere eaꝫ.aut vult transire ad parẽ religiõeꝫ ⁊ nõ potest sine licentia.tex.ẽ in.c.licet. ⁊ in c.sane extra de regularibus.

¶.xix.q.ii.

i **Uito** ¶ hec est sa qḋ hui⁹ decimenone cause principalis. Qua querit̃ vtruꝫ clericus iuito epo possit adire monasteriũ. ¶ In quo breuiter dr̃ ꝙ sic tex.est in.§. sed subaudienduꝫ est.⁊ i.c.due sunt qḋ est.c.fi. ea.q. ¶ Ex quo notabis aliqua relatu digna Et primo tex.in.d.c.due sunt in vers.q hẽnt legeꝫ dei scriptã in cordibus suis ⁊c. ¶ In q̃ adde tu ꝙ hoc habetur ad litterã p Pauluꝫ ad hebreos.viii.c. ¶ Ulterius notabis etiã eundeꝫ tex in vers.cũ gentes legem nõ habeant si naturaliter ea q legis sunt faciunt sibi ipsi sunt lex ⁊c. ¶ In quo tu adde ꝙ h° habetur ẽt per eundeꝫ paulũ ad romanos.ii.c ¶ Insuper notabis eundem tex.in versi. q spiritu dei aguntur lege dei ducuntur spirit⁹ quidẽ dei lex est ⁊c. ¶ In quo tu adde ꝙ h° habet originaliter etiã per eundem Pauluꝫ ad romanos.viii.c. ¶ Preterea notabis eũdem tex.in vers.iusto.n.lex nõ est posita.sꝫ vbi spiritus dei est ibi libertas ⁊c. ¶ Que verba originaliter hñtur per eundem paulũ sa ad Corinth.iii.c.⁊ ẽt ad Galath.v. ⁊ hec sint que dici possunt quo ad tex. ¶ Nũc venio ad glo.⁊ qꝛ glo. summe hic nihil habet. ¶ Notabis glo.in.d.c.due in verbo ꝯmendaticiis.que dixit ꝙ nõ ẽ licituꝫ cõmendare ex certa scientia rem viciosaꝫ. ¶ Ultimo notabis glo.ibidẽ i verbo dignioꝛ que dixit ꝙ vxoꝛ vel filius impubes vel epa iuito marito vel patre vel papa nõ pñt itrar̃ religiõeꝫ

¶.xix.q.iii.

c **Anonicos** ¶ hec est tercia ⁊ vltima q̃stio huius decimenone cause pricipalis. In qua querit̃ vtrũ canonici regulares possint ingredi monasterium. ¶ In quo dicendũ est ꝙ sic dũmõ petierint licentiã a suo plato alias autẽ nõ.tex. est i.c nullus.⁊ in.c.mandamus.⁊ i.§.subaudiẽdũ vero est.⁊ i.c.statuimus ea.q. ¶ In qua sb̃ditur ẽt aliud ꝙ monasteria semel deo dedicata nõ possunt transire in habitacula clericoꝝ vel seculariuꝫ tex.est in.§.q̃ritur el p̊.⁊ in.c.que semel.⁊ in.c.qm̃ ea.q. ¶ In qua sb̃ditur ẽt quo tempore debeãt tonsurari igredientes monasteriũ. ¶ In quo dicit̃ ꝙ non debent tõsurari aũ bienniuꝫ. tex.est in.c. monasteriis ea.q. ¶ In qua subdit̃ etiaꝫ aliud ꝙ post ingressuꝫ monasterii nullus possit testari.tex.est in.§.querit̃ el.iii.⁊ i.c.qꝛ ingredientibus ea.q. ¶ In quo vltimo loco etiaꝫ traditur ꝙ post igressum monasterii filii debent cape legittimaꝫ.reliqua vero bona sĩt monasterii tex.est in auteu. si qua mulier. ⁊ in autent.nũc auteꝫ.⁊ i autẽt. nõ liceat la pri ma c la sa.que ẽ si.⁊ oẽs hic canonizate e.q ¶ In qua notabis aliqua.⁊ prĩo tex.in d.c. qm̃ in vers.nolite facere domuꝫ patris mei domuꝫ negociationis ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habet̃ ad lr̃am Joha.ii.c.⁊ etiã Marci.xi. ¶ Ultimo notabis tex.i.d.c.monasteriis in vers.graue est inexptos hominũ obsequiis associari.quia possit dicere quanto sit grauius ad dei seruiciuꝫ improbos applicare. ¶ Et ibidẽ statim miles si conuerti noluit priusq̃ꝫ nobis renũcietur nullus euꝫ sine ꝯsensu nr̃o qualibet ratione presumat suscipe ⁊c. ¶ Nec in tex. hẽs alia. ⁊ etiaꝫ glo.nihil sũt paꝝ habent.maxime glo. summe que nihil penitus dicit.Ex quo supius in pria.q.iã decidit oẽs istas tres qões hui⁹.xix. cause. ¶ Insup notabis glo.magrãm i.d.auten.si qua mulier in verbo extantibus q̃ ponit de exheredatõe ascẽdẽtiũ.⁊ an p ingressũ monasterii rumpat̃ testamẽtũ ⁊ ꝯcludit ꝙ non. ¶ Ex quibus oĩbus habes nunc expeditionẽ huius.xix.cause cũ oĩbus eã tãgentibus.

¶ Uigesima causa.

t **hema uigesi** me cãe principalis.ex quo eliciũtur quattuoꝛ questiones vt infra demõstrabitur. ¶ Duo puericie ãnos agẽtes a parẽtibus monasterio traditi sunt. ¶ Unus inuitus alter spõtane⁹ cucullaꝫ induit. ¶ Ad annos pubertatis veniẽtes inuitus ad seculare militiaꝫ redit.spõtaneus monasteriuꝫ districtius petit. ¶ Ex q̃ themate q̃ttuoꝛ expediẽde isurgũt qões.

¶.xx.q.i.

q **Uod intra** ¶ hec ẽ pria questio hui⁹ vigesime cause principalis. In qua q̃ritur an traditi monasterio in puericie annis cogantur ꝓpositum religionis tenere. ¶ In

nere. ¶ In quo argumentando hincinde ad partes dicitur q non imo si propria auctoritate monasterium intrassent possunt extrahi a parentibus suis infra añu tex.est in.c.puelle.z in.c.sicut.z in.c.illud eadem questione. ¶ In qua subditur aliud etiaz q nõ licet ponere velamen virginibus nisi i certis tẽporibus de quibus habetur in c.deuotis eadẽ questione. ¶ In qua subditur aliud q ante vigesimumquintũ añum non sunt virgines ɔsecrande tex.est in.c.mucculas z i.c.placuit eadẽ questione. ¶ In qua etiam vltimo loco ponitur q vidua prohibetur velari.tamẽ debet habere vestem cõuenientẽ professiõi sue.tex.i ẽ.§.quãuis.z in.c.vidua quod ẽ.c.si.eadẽ questione. ¶ In qua quo ad text.nõ sunt multa notãda.nisi q habes text.in.d.c. sicut in vers.tales cõsiderandi sunt maxime peccata cõmittere q̃ȝ plangere. ¶ Insup notabis tex.i dicto.c.illud i fi.i vers. satis iutile est vt coacta seruitia domino pstentur zc. ¶ Nunc capio glosas relatione dignas. z p̃ glo.sũme que potest diuidi in quattuor ptes ¶ Primo facit quãdam distinctionem bimẽbrem i hac materia.s.q aut intrans religionem ẽ adultus aut impubes. Secundo icipit declarare primum membrũ z concludit q si sponte intrat religionem extrahi nõ potest. secus si inuitus tex.est i dicto.c.sicut infra eadez.q. ¶ Tercio declarat secundum mẽbrũ z concludit q si ponitur ab alio potest exire quãdo vult si ipe nõ consensit. secus si ipe cõsensit quia tunc potest tantũmodo exire quãdo peruenerit ad etatem perfectã. sed si ipe intrauit potest extrahi a parentibus ifra annum.tex.est i dicto.c.puelle. ¶ Quarto ponit quid de pupillo doli capace intrante religionem an obligetur z concludit q sic. licet aliqui teneãt ɔ̃ iuȝ prout refert glo .fa ibi si adultus .tercia ibi si impubes. q̃rta ibi hoc tñ sciãs zc. ¶ Insuper notab glo.in.c.addidistis in verbo vel mater q̃ dixit q mater non potest tradere filium religioni q̃a nõ habet eum i potestate. ¶ Ulterius notabĩs glo. in §.velamen. que ponit quottuplex sit veluȝ scilicet professionis cõsecrationis ordinationis z prelationis zc.

¶.xx.q.ij.

d **Ebis** ¶ hec ẽ secunda q̃stio hui⁹ vigesime cause principalis. In qua queritur vtrum si quis preter voluntatem parentum accipiat tonsuram vel vestez religionis possit inde extrahi. ¶ In quo dicitur q si p̃sens fuit pater tẽpore ingressus non põt.alias sic vsq3 ad añuȝ. Tex.ẽ i.c.si i q̃libet z i.c.puella ea.q. ¶ In qua etiã ponit q nulli moniaium licet imponere velamẽ alteri tex.est in §.velamen.z in.c.statuimus eadem q̃one. ¶ In qua vltimo loco dicit q vbicunq3 infantes suscipiuntur in monasterijs debẽt fumi cum voluntate z cõsensu parentum z etiam sub testimonio plurimorũ. ¶ Et hec sint quo ad tex.in quo non habes aliqua notatu digna. ¶ Et etiam glose non multuȝ faciũt. ¶ Excepta glo.summe. quam diuido tibi in tres partes. ¶ Prĩo format hanc questiõeȝ ¶ Secundo eam decidit prout.s̃.dixi in principio. ¶ Tercio ponit vtrum isto casu pater vel filius peccet. Et concludit nullum eoruȝ peccare.secunda ibi dicas tercia ibi nec peccat zc.

¶.xx.q.iij.

q **Uod autem** ¶ hec est iij^a. q̃o huius vigesime cause principalis. In qua querit vtrum si q̃s susceperit cucullam seu habitum preter voluntatem ppriam cogat eam retinere. ¶ In quo dicit q nõ.tex.ẽ in.c.propositum z in.c.procliu⁹. z i.c.eos.z in.§.cum dicitur z in.c. presens z in.c.ɔstituit q̃d ẽ.c.fi.e.q. ¶ In quo.c.fi. dicitur etiaȝ q si ad monasteriũ attulisset aliqua bona debẽt restitui heredib⁹ ei⁹. ¶ Ex qua quidem questione habes tantũmodo notare tex.in.d.c.presens In vers.q enim q̃s nõ eligit nec optat profecto non diligit q autem non diligit facile contemnit.nullum igitur bonum est nisi voluntarium. ¶ Nunc capio glosas.z prĩo glo.sũme Que põt diuidi in tres partes. ¶ Primo decidit hanc questionem prout supra dixi in principio. ¶ Secundo limitat eam nisi sit timor qui non cadat in constantem virum. ¶ Tercio restringit dictaȝ limitationeȝ nisi sit timor propter maleficium ab eo cõmissum.q2 tunc obligatur.secunda ibi dummodo talis.tercia ibi q verum est. ¶ Insuper notabis glo.in.d.c. presens in verbo comite.que dixit q comes desinit esse comes quã cito fuit creatus clericus. ¶ Insuper notabis glo.ibideȝ in verbo nunq̃ȝ.que ponit modum pbandi negatiuam. ¶ Ultimo notabis glo.in.d.c.constituit in verbo cogantur q̃ dixit q in spiritualibus contractus mit⁹ dolo valet.sed secus ẽ in alijs.

¶.xx.q.iiij.

q **Uod vero** ¶ hec est q̃rta z vltia q̃stio huius vigesime cause pricipalis. ¶ Qua queritur vtrum quis possit trãsire ab vno monasterio ad aliud districtius. ¶ In quo dicitur q sic tex.est in.c. virgines.z in.§.quod autem ea.q. ¶ In q̃ subditur aliud q non possunt monachi vouere sine consensu abbatis tex.est in.c. mona-

chis. τ in. c. monachum quod ē. c. fi. ea. qōe. ¶ In qua quo ad tex. τ glosas nihil habes τ maxime in glo. sūme que remittit se ad notata per se. s. xix. q. i. in sūma. Ex quibus oibus nunc habes expeditiōem huius. xx. cause principalis cum quattuor questionibus in ea decisis vna cum additionibus τ suppletōnibus τ aliis oportunis.

¶ . xxi. causa.

t **Thema uigesime** prime cause ex quo elicitur quinqȝ questiones. ¶ Archipresbiter cuiusdam ecclesie preposituram alterius accepit neqȝ priorem vult relinquere. ¶ Seculariuȝ quoqȝ negociorȝ procurator efficitur qui claris τ fulgidis vestibus se exornans ab episcopo suo corrigitur. ¶ Relicto suo officio ad secularem iudicem habet confugium. ¶ Ex quo themate quinqȝ oriuntur dubitationes vt infra gradatim apparebit.

¶ . xxi. q. i.

i **A duabus** ¶ Hec est prima questio huius. xxi. cause principalis. In qua queritur vtrum clericus ī duabus ecclesiis possit cōscribi. ¶ In quo dicitur ꝙ non. tex. est in. c. clericus. τ i. c. clericum. τ in c. qui plures. τ in. c. vnum abbatem eadem questione. ¶ In qua et subdit hoc esse verȝ de iure cōmuni. secus de iure speciali. tex. ē in. §. potest. τ in. c. relatio quod ē. c. fi. eadeȝ qōne. ¶ Ex qua modo habes colligere aliq̄ ¶ Et primo ex tex. in. d. c. clericus in versic. nemo potest duobus dominis seruiṙ. aut. n. vnum odio habebit τ alteȝ diliget. aut vnū substinebit τ alterum contemnet τc. ¶ In q̄ tu adde ꝙ hoc habeṫ originaliter Mathei. vi. c. ¶ Et etiam ꝯcordat. tex. in. c. ois qui odit ifra de peni. dis. prima. ¶ Ulteri⁹ notabis eundem tex. i vers. ad vite huius necessitatem studia sunt diuersa τc. ¶ Et hec sint q̄ quo ad tex. dici possunt. ¶ Nunc capio glo. Et primo glo. sūme quam diuido tibi i duas partes. ¶ Primo decidit hanc questionem prout supra dixi ī pricipio. ¶ Secundo limitat eam nō habere locuȝ i sex casibus valde notandis de quibus i ea. secunda ibi nisi i sex casibus τc. ¶ Insuper etiā notabis glo. multum magistram in. d. c. clericus in verbo necessitatem. que ponit de clérico habēte pauperem ecclesiaȝ. τ que dicatur pauper ecclesia dicens cōsideranda esse omnia secūdum qualitatem persone τ situm ecclesie. ¶ Nā secundum glo. aliquid sufficit vni ꝙ nō sufficeret alteri. ¶ Preterea notabis etiam glo. in. d. c. relatio in verbo canonice que ponit formam procurationis.

¶ . xxi. q. ii.

q **Ui vero** ¶ Hec est secunda q̄stio huius vigesimeprime cause principalis. In qua queritur vtruȝ si clericus vult relinquere ecclesiam suaȝ possit transire ad aliam. ¶ In quo dicitur ꝙ non nisi cum apostolica auctoritate. tex. est in. c. quoniā. τ i. c. placuit τ in. c. si quis. τ in. §. sed aliud eadeȝ questione. ¶ In qua subditur etiam ꝙ vna ecclesia nō pōt diuidi inter duos sacerdotes tex. ē i. §. sicut āt τ i. c. sicut τ in. c. precipim⁹ quod ē c. fi. eadeȝ qōe. ¶ Ex qua modo habes colligere aliqua licȝ pauca. ¶ Et primo ex tex. i. d. c. placuit in fi. in vers. non poterit ī talibus ꝑpagationis aboleri licētia nisi fuerit i eis ꝑ correctioneȝ discipline subsequuta correcti τc. ¶ Et hec sint quo ad tex. τ ēt q̄ ad glo. τ maxime glo. sūme que non multuȝ facit. τ tantūmodo duo ponit. ¶ Primo decidit hanc questioneȝ prout supra dixi in pricipio. ¶ Secundo ponit qua pena puniatur episcopus ordinans clericum alienum sine licentia sui superioris. ¶ In quo concludit ꝙ contra eum est pena arbitraria per tex. i. c. quoniam. §. si vero. extra vt lit. nō ꝯtes secūda ibi sed si aliquis. ¶ Insuper notabis gl. multum magistram in dicto. c. si qs in verbo translatus que ponit de dispensatione beneficiorum fienda a papa. τ ab aliis inferioribus multum seriose loquendo.

¶ . xxi. q. iii.

q **Uod autem** ¶ Hec ē 3ᵃ questio huius vigesimeprime cause principalis. In qua queritur vtrum liceat clericis suscipere procurationes negociorȝ secularium. ¶ In quo dicitur ꝙ nō. tex. est ī c. credo. τ in. c. placuit. τ in. c. Cyprianus. τ ī c. molitus τ in. c. hi qui. τ i. c. sacerdotiuȝ qđ est. c. fi. ead. q. ¶ Ex qua tantūmodo habes notare vnum tex. in dicto. §. quod auteȝ ibi nemo militans deo impliċȝ se negociis secularibus τc. ¶ Cum quo etiam ꝯcordat text. i dicto. c. credo. τ i. c. placuit vbi sunt iura apta de hoc. ¶ Nec ī tex. hēs alia. Et ēt glose non multuȝ faciunt. maxime gl. sūme q pōt diuidi in duas ptes. ¶ Primo ī qōne formata remissiue loquuta est. ¶ Secundo ponit quot modis dicit qs exercere negocia secularia τ ꝯcludit ꝙ trib⁹ modis vt in ea. fa ibi diciṫ quis exercere τc. ¶ Et alia nō hēs hic que merito notari possunt in tex. vel glosis.

¶ . xxi. q. iiii.

q **Uod uero** ¶ Hec ē quarta questio hui⁹ vigesimeprime cause principalis. In qua queriṫ vtrū liceat clericis

incedere vestibus fulgidis et claris. ¶ In quo dicitur quod non nisi secundum mores regionis tex. est in c. omnis et in c. nullus. et in c. episcopi. et in c. sine ornatu. et i. c. precipimus quod est. c. si. ea. q. ¶ Ex qua notabis aliqua. et primo ex tex. in d. c. omnis in vers. abbominatio est peccatori dei vultus etc. ¶ Ultimo notabis tex. in eod. c. si. in vers. quorum forma et exemplum esse debent ne offendant aspectum etc. et hec sunt que ad text. dici possunt. ¶ Capio glosas que etiam non multum habent. et primo glo. summe quam divido in tres partes. ¶ Primo premittit unum pro intelligentia huius questionis. ¶ Secundo decidit eam prout. s. dixi in prin. ¶ Tercio dat modum clericis circa vestes. Et concludit quod non debent uti vestibus rubeis vel viridibus sed cum aliis coloribus et clausis. Nec alia habes hic.

¶ xxi. q. v.

r **Uum vero** ¶ Hec est quinta questio huius vigesimeprime cause principalis In qua queritur utrum clerici ab episcopo correcti possint relinquere officium suum et confugere ad iudicem secularem. ¶ In quo dicitur quod non. imo debent deponi et privari communione. text. est in. c. placuit. et in. c. si quis el pri el secundo el tercio. et i. c. si forte. et in. c. si episcoporum quod est. c. si. eadem questione ¶ In qua quo ad text. et glo. nihil penitus habes. et maxime in glo. summe que circa decisionem huius questionis remittit se ad notata in. c. placuit. supra xi. q. i. et plus non dicit ¶ Ex quibus omnibus nunc habes expeditionem huius vigesimeprime cause cum decisione quinque questionum in ea contentarum cum suppletionibus et aliis oportunis.

¶ . xxii. causa.

t **Hema uigesi**mesecunde cause principalis. ex quo eliciuntur quinque questiones ut infra videbitur. ¶ Quidam episcopus iuravit falsum quod putavit verum. ¶ Quo comperto archydiaconus eius iuravit se nunquam prestaturum ei obedientiam ¶ Compellitur archidiaconus ab episcopo ad exhibendum sibi debitam reverentiam ¶ Accusatur episcopus de duplici periurio et de eo quod falsum iuravit. et quia archydiaconum ad peierandum compellit. Ex quo themate quinque oriuntur dubitationes.

¶ . xxii. q. i.

q **Uod iura**mentum. ¶ Hec est prima questio huius. xxii. cause principalis. In qua queritur utrum iuramenta sint prestanda. ¶ In quo arguendo ad partes concluditur quod sic in dubiis et necessariis et non aliter. tex. est in. c. omne. et in. c. non est. et in. c. in novo. et in. c. ut noveritis. et in. c. tu malum eadem. q. ¶ In qua subditur quod debet iurari per deum et non per creaturas nec per capillum dei et similia tex. est i. c. iurabunt. et in c. considera. et in. c. clericum. et in. c. si quis per capillum eadem questione. ¶ In qua subditur quod paria sunt iurare per deum vel per evangelia. text. est in. c. si aliqua eadem questione. ¶ In qua detestatur etiam periurium. tex. est in. c. habemus. et i. c. non est el secundo. et i. c. si peccatum eadem. q. ¶ In qua subditur quod maxima est pena periurii. tex. est in. c. predicandum quod est. c. si. eadem. q. ¶ In qua ultimo loco subditur quod non est licitum uti fide eius qui per demonia iurat. tex. est in. c. movet et in. c. sic etiam ea. q. ¶ Ex qua habes aliqua notare. ¶ Et primo tex. in d. c. considera in versi. non per deum iurare prohibuit sed per celum et terram. et per Ierosolimam et per caput tuum etc. ¶ In quo adde quod hoc habetur Math. v. c. ad litteram. ¶ Ulterius notabis eundem tex. in versi. hoc quasi parvulis fuerat concessum lege. ut quemadmodum victimas deo immolabant ne eas idolis imolarent etc. ¶ In quo adde quod hoc habetur ad litteram Ieremie. iiii. c. Et concordat tex. in. c. et iurabunt. s. eadem. ¶ Preterea notabis text. in. d. c. habemus in versi. in lege dei scriptum est. in nomine meo non periurabis nec pollues nomen dei tui in vanum etc. ¶ In quo adde quod hoc habetur originaliter Deutro. v. capitulo et etiam Exodi. xx. Et concordat text. in. c. si peccatum infra ead. ¶ Subsequenter notabis tex. in. d. c. movet in versicu. cui questioni possunt illa testimonia suffragari que commemorantur de Laban et Abimelech. Sic enim Abimelech per deos suos iuravit sicut Laban per deum Noter etc. ¶ In quo adde tu quod hec habentur Genes. xxxi. ¶ Insuper notabis text. in. d. §. sic etiam in versi. Romani leguntur pacem firmare cum iudeis etc. ¶ In quo adde quod hoc habet Machabeorum. viii. c. ¶ Ulterius notabis eundem tex. in vers. ioseph vir sanctus per creaturas iuravit dum dixit fratribus suis per salutem Pharaonis non exibitis hinc etc. ¶ In quo adde quod hoc habet Genesis. xlii. c. ¶ Ultimo notabis tex. i vers. omnis potestas a domino deo est etc. ¶ In quo dicas quod hoc habetur per Paul. ad Roma. xiii. c. ¶ Postremo notabis tex. in. d. c. predicandum in versi. plurimum fideles caveant et ab hoc summopere abstineant scientes hoc grave scelus esse et i lege et i prophetis. et i evangelio prohibitum etc. ¶ In quo adde quod de lege habetur Deutronomii. v. c. de prophetis vero habetur Iere. iiii. c. de evangelio vero habetur Mathei. v. c ¶ Et hec sint que quo ad text. dici possunt.

¶ Nunc capio glosas. ⁊ primo glo. summe quam diuido tibi in sex partes. ¶ Primo ponit quid sit iuramentuꝫ. ¶ Secundo quid sit iurare. ¶ In quibus dicit ꝙ est aliquid deo teste dicere. ⁊ iuramentum est vox ipsius iurantis. ¶ Tercio ponit que fuerit causa institutionis iuramenti. ¶ In quo dicit ꝙ causa certificandi homines qui de facili dubitant. et etiam propter tollendam ydolatriam. ¶ Quarto ponit que sit forma iuramẽti olī ⁊ hodie. ¶ In quo dicitur ꝙ hodie iuratur per deum per. c. de parentele. infra. xxxv. questione. vi. ¶ Quinto ponit que sit pena periurij. ⁊ concludit ꝙ efficitur intestabis ⁊ mortaliter peccat vt in. c. si. infra eadem. q. ¶ Sexto ⁊ vltimo ponit decisionem huius questionis prout supra dixi in principio. secūda ibi iurare aliquid. tercia ibi causa īstitutōnis. quarta ibi forma autem iuramenti. quinta ibi pena periurij. sexta ibi hinc auteꝫ qōi. ¶ Nec hic hẽs alia quo ad tex. vel glosas.

¶. xxij. q. ij.

q **Uod autem** ¶ Hec ē secunda questio huius vigesimesecunde cause pricipalis. In qua q̄ritur vtruꝫ ille sit piurus q̄ iurauit falsum qui id putabat verum. ¶ In quo dicitur ꝙ sic. Sed tamē non peccat tex. est ī. c. homines. ⁊ ī. §. quia ergo ⁊ in. c. his autem. ⁊ in. c. beatus. Paulus ea. q. ¶ In qua subditur ꝙ secus ē in eo qui scienter iurauit falsum. ⁊ per mendacium. tex. est i. §. ille. ⁊ ī. c. i quibus ea. q. ¶ In qua ēt subditur que sint mendacia venialia. ⁊ q̄ detestabilia. de quibus est. tex. in. §. vt āt. ⁊ in c. primum ea. q. ¶ In qua etiaꝫ subditur ꝙ non est licitū mentiri causa humilitatis vel vt arrogantia euitetur. vel etiam pro temporali vita alicuius. tex. est in. c. cuꝫ humiliatis. ⁊ in. c. incauti. ⁊ in. c. nō ita. ⁊ in. c. mihi autē ⁊ in. c. ne quis arbitretur ⁊ in. c. faciat. ⁊ i. c. omne genus. ⁊ in. c. si quis eadem questiōe. ¶ In qua etiam subditur ꝙ non putant mēdacia que ioco vel per iocum dicuntur. text. est in. c. ꝙ ait. ⁊ i. c. vtilem. ⁊ in. c. querit qō est. c. si. ea. q. ¶ Ex qua habes modo colligere aliqua relatu digna. ⁊ primo ex tex. i. §. sꝫ aliud in vers. apostolus licet aliter facturus esset q̄ꝫ Corīthijs promitteret i prima epistola missa ad vos nō tamen in dolo iurauit aut mēdaciter promisit ⁊c. ¶ In quo tu adde ꝙ hoc habetur prima ad Corinthios vltimo. c. p eundem Paulum. ¶ Preterea notabis ēt tex. i. d. c. hoīes in fi. in ver. quemadmoduꝫ verbum procedat ex aīo rerum enim lingua non facit nisi rea mens. ¶ Preterea etiā notabis tex. in. d. c. his autem in vers. ppter ea verba sunt instituta vt per ea se inuicem homines non fallāt. sed vt ex eis quisqꝫ in alterius noticiā cogitatōes suas pferat. ¶ Preterea notabis eundem tex. in versi. nec vllo modo liber est a mendacio q nesciens veruꝫ loquit. sciens autem voluntate mentitur ⁊c. ¶ Preterea notabis tex. in. d. c. beatus paulus i vers. non ideo beatus paulus fefellisse credendus ē aut sibi extitisse cōtrarius. quoniam cum ad hyspaniam se pmisisset iturum dispositione diuina maioribꝰ occupatus causis implere nō potuit quod pmisit ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ de hac promissione pauli habetur ad Romanos. xv. c. ¶ Preterea etiaꝫ notabis tex. in. §. ille ergo in versi. est enim mendacium falsa significatio vocis cum voluntate fallendi. ¶ Preterea notabis etiam tex. in d. c. primū in vers. nulli facienda est iniuria ⁊c. ¶ Et eundem tex. in versi. nec ipsa veritas placendi causa hominibꝰ annunciāda est. ¶ Et eundem tex. in versi. neqꝫ enim testimonij veritas pro cuiusqꝫ temporali cōmodo vel salute corrūpitur ⁊c. ¶ Insuper notabis tex. in d. c. quod ait in versi. ioseph ait fratribus suis nesciebatis quia non est in augurio homo qualis ego suꝫ. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habet Genes. xlv. c. ¶ Preterea notabis etiam tex. in. c. Abraam in ver. Abraaꝫ quoqꝫ loquens ad pueros suos ait Sedete hic cuꝫ asino ego ⁊ puer illuc huc usqꝫ ptransibimus. ⁊ cū adorauerimus reuertemur ⁊c. ¶ In quo adde ꝙ hoc originaliter hr̄ Genes. xxij. ca. ¶ Et etiā concordat text. in. §. quandoqꝫ īfra. e. ⁊ in. c. pphetauit īfra ea. q. ¶ Ulterius notabis tex. i. d. c. vtileꝫ i vers. ieu regis Israel vos docet exemplum qui cum non potuisset iter sicere sacerdotes Baal nisi finxisset se ydolum velle colere dicens cōgregate mihi oēs sacerdotes Baal ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hec habent. iiij. Regū. x. c. ⁊ ēt primo regū. xiij. ¶ Insup ēt notabis tex. in. §. ecce i versi. Abraam descendens i egyptum rogauit saram vt sororē eiꝰ se esse mentiretur. dicēs noui ꝙ pulchra sis mulier. ⁊ cum viderint te egyptij dicturi sūt vxor illius est ⁊ intersicient me ⁊ te reseruabunt ⁊c. ¶ In quo tu adde ꝙ hoc habetur ad litteraꝫ Genesis. xx. caº. ¶ Et etiam concordat tex. in. c. queritur in prin. infra eadeꝫ questione. ¶ Demum notabis tex. in dicto. c queritur circa principium in versi. nemo debet temptare deum suum dum habet ꝙ rationali consilio faciat. ¶ Ulterius notabis. tex. in. §. item opponitur in vers. non mēdaciter iacob dixit se Esau esse nec mentiendo sed verum dicendo sibi profuit. alteri vero non nocuit quia benedictionem sibi debitaꝫ accepit ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habet originaliter Genesis. xxvij. c. ¶ Ultimo no-

tabis eundē tex. in versi. Saul qui duꝫ esset in castris pugnaturus ꝯ philysteos iurauit se intersecturum quęcunqꝫ ante solis occasum comederet ⁊c. ¶ In quo tu adde ꝙ hoc hr̄ originaliter primo Reguꝫ. xiiij. c. Et hec sint quod ad tex. ¶ Nunc capio glosas relatu dignas ⁊ primo glo. sūme quaꝫ diuido in quattuor partes secundum ꝙ ponit quattuor modos periurandi. ⁊ quō peccatur in quolibet ipsorum. secunda ibi secūdo modo. tercia ibi tercio modo. quarta ibi quarto loco. ¶ Insuper notabis glosam multum magistram in .c. ne artificioso in verbo mentitur. que ponit quottuplex sit genus mendacij ⁊ dicit ꝙ est triplex ⁊ dat modum in vno casu vꝫ circa interrogationem fiendam ⁊ responsioneꝫ qñ queritur ab hoste de inimico existente in domo tua vel aliena vt tacendo nihil respondeat vel deludat interrogantem dicendo nō est hic. i. non comedit hic vel similia. Quam glo. bene notabis. ¶ Et hic non sunt alia q° ad tex. vel glosas.

C. xxij. q. iij.

c **Um ergo** ¶ Hec ē tercia questio ⁊ breuissima huius vigesimesecunde cause pricipalis. In qua queritur vtꝝ liceat archidyacono denegare obedientiam epō ex eo ꝙ ille iurauit falsum ꝙ putabat tñ veꝝ. ¶ In quo dicitur ꝙ nō nisi demuꝫ lata fuerit sententia diffinitiua tex. est in .d. §. cū ergo. ⁊ text in .c. non ne. s̄. viij. q. iiij. Et ibi dictum fuit. ¶ Et ad ibi dicta glo. summe se remittit. ⁊ plus non dicit. ¶ Nec hic habes alia in tex. vel glosis.

C. xxij. q. iiij.

q **Uod autem** ¶ Hec ē. iiij questio hu° xxij. cause principalis. In qua queritur vtrum iuramenta illicita seruari debeant. ¶ In quo dicitur ꝙ nō tex. est in. §. ecce. ⁊ in .c. si ad peccatū. ⁊ in .c. mulier ⁊ in. §. ex his. ⁊ in .c. iter cetera ea. q. ¶ Ex qua habes modo colligere aliqua. Et primo ex tex. in .c. est etiaꝫ in vers. herodes qui iurauit quicquid petitura esset daret filie ⁊c. ¶ In quo tu adde ꝙ hoc hr̄ Mathei. xiiij. c ⁊ etiā Marci. vi. c. ¶ Insuper notabis etiā tex. in .c. ꝙ Dauid i versi. video Dauid pium hominem ⁊ sanctum in cōiuratione temeraria incidisse ⁊c. ¶ In quo tu adde ꝙ hoc habetur originaliter primo Reguꝫ. xxv. cap°. ¶ Et etiam ꝯcordat tex. in .c. iurauit. ⁊ in .c. si aliquid ifra. ea. q. ¶ Demū notabis tex. i c. in malis ꝓmissis rescinde fidem. impia est ꝓmissio que scelere adimplet. ¶ Preterea notabis tex. i. c. vnusqsqꝫ i prin. ibi simplicē sermonē vnusqsqꝫ ꝓferat ⁊ vas suum in sanctificatione possideat ⁊c. ¶ In quo tu adde ꝙ hoc habetur originaliter ꝑ Pauluꝫ prima ad Thessalonicēses. iiij. c. ¶ Insup notabis eundem tex. in vers. qui saltatrici ꝓmium turpiter ꝓmisit crudeliter soluit. turpe est ꝙ regnū pro saltatione ꝓmittit. crudele ꝙ mors prophete ꝑ iurisiurandi religionem donatur ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habet ad litteram Math. xiiij. c. ⁊ ēt Marci. vi. c. ¶ Preterea notabis eūdē tex. in versi. miserabilis iquit necessitas q̄ se seuit picidio ⁊c. ¶ In q̄ dicas ꝙ hoc habetur Judicum. xi. c. ¶ Preterea notabis etiam eundē tex. in fi. i versi. dominus frequenter sicut scriptura indicat mutat sententiam. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur Jone. iij. c. ⁊ etiam Jeremie. xviij. c. ⁊ etiam Mathei. xij. c. ¶ Successiue notabis tex. in .c. magne in ver. magne sapientie est reuocare hominem ꝙ male locutus est. ¶ Demum notabis tex. in .c. qui sacramentum in fi. i vers. ad caritatē vero que operit multitudinē peccatorum celeriter venire sestinet ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur prima Petri. iiij. c. ⁊ etiam ꝯcordat tex. in .c. si ecclesie caritas infra de cōsecra. dis. iiij. ⁊ i c. maiores extra de baptis. ¶ Demum notabis tex. in .c. actione in vers. omne peccatuꝫ bonus deus idulget si quis ex toto corde peniteat. ¶ Ultimo notabis eundē tex. in ver. scriptum ē. iuramentum mēdax ne diligatis ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur Exodi xx. c. ⁊ etiā Leuitici. xix. ¶ Successiue notabis tex. in .d. c. inter cetera in versi. nec eniꝫ vllo modo ad obprobrium coacte voluntatis trahitur quod illicite conditio necessitatis extorsit. ⁊c. ¶ Ulterius notabis tex. i. §. cum ex his i vers. Josue Babaonitas cōtra preceptuꝫ dñi nō deleuit qꝛ seniores Israel cum eis iuramento pacem firmauerant ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habet originaliter Josue ix. c. ¶ Subsequenter etiam notabis tex. in .d. c. inocens in ṽs. credit omni verbo innocēs nō vituperanda facilitas sed laudāda bonitas ⁊c. ¶ In quo tu adde ꝙ hoc originalr̄ hr̄ Prouerbi. xviij. c. ⁊ ēt notat in .c. magnum infra. xxiij. q. iiij. ⁊ hec sint que q° ad tex. merito notari potuerūt. ¶ Nunc capio glosas relatu dignas. ⁊ primo gl. sūme q̄ potest diuidi in sex partes secundum ꝙ pōit sex ex quibus iuramentuꝫ dicit illicitum. secūda ibi ex ꝑsona. tercia ibi ex re. quarta ibi ex causa. quinta ibi ex tempore. sexta ⁊ vltima ibi ex modo. ¶ Insuper notabis etiam glo. in .d. c. qui sacramēto in verbo duo. que dicit ꝙ pro peccato mortali imponit penitētia septennis. sed ex cā illud tēpus augetur ⁊ aliquādo diminuitur. ¶ Insup notabis gl. i c. inocens. que dixit ꝙ iudex nō debet de fa

elli credere vni parti ad assertionem eius. ¶ Nec hic habes alia relatione digna quo ad tex. vel glosas.

¶ .xxij.q.v.

q Uod autem ¶ Hec est quinta ⁊ vltima questio huius .xxij. cause principalis. In qua queritur vtrum compellens quē ad peierandū dicatur periurus. ¶ In quo dicitur ꝙ non tamen peccat mortaliter text. est in .c. qui compulsus. ⁊ i .c. qui periurat. ⁊ in .c si quis el primo el secūdo el terzo .ea. qōe. ¶ In qua dicit ꝙ nedum peccat mortaliter sed ab omni testimonio remouet ⁊ etiam infamia notat. text. est in dicto c. si quis el terzo. ¶ Et plus dicit ꝙ si quis audit aliquē iurare falsum ⁊ tacet delinquit tex. est in .c. hoc videtur ⁊ in .§. si ergo ea. q. ¶ In qua etiam subditur aliud ꝙ iuramenta non debent sūmi verborum calliditate. ⁊ intelliguntur secundum mentē dantis ⁊ non proferentis. tex. est i .§. queritur. ⁊ in .c. quacunqz arte. ⁊ in .c. ecce. ead. qōne. ⁊ in .§. ex his omnibus eadē questione. ¶ In qua subditur etiam aliud ꝙ antequam aliquis iuret si est paratus periurare periurus est. tex. est in .c. qui pelerare ead. questione. ¶ In qua vlterius dicitur aliud ꝙ ante decimū quartū annum masculus ⁊ femina ante duodecimū non cogitur iurare. text. est in .§. de etate. ⁊ in .c. paruuli. ⁊ in .c. pueri eadem questione. ¶ In qua etiam ponitur quibus temporibꝫ iurari debeat. de quibus in .c. decreuit eadē questione ¶ In qua etiam subditur postea de forma fidelitatis prestanda domino ⁊ econtra. text. est in .§. de forma. ⁊ in .c. de forma. ⁊ in .c. si quis laycus eadem questiōe. ¶ In qua vltimo etiam loco dicitur ꝙ clericus nō debet prestare iuramentum layco. nec etiaꝫ clericus episcopo. tex. est in .§. iuramentum ⁊ in .§. episcopo. ⁊ in .c. nullus el primo ⁊ el secundo quod est .capm. fi. eadeꝫ questione. ¶ Ex qua modo habes colligere aliqua relatu digna. ¶ Et primo ex tex. in .c. iuramenti in versi. dominus inter iuramentum ⁊ loquellam nostram nullam vult esse distātiam ⁊c. ¶ In quo tu adde ꝙ hoc habet deutro. xxiij. c. ¶ Preterea notabis eundem tex. in versicu. ia qui mentitur occidit animam. ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur sapientie primo. c. ¶ Ultimo notabis eundē text. i fi. ibi testis fidelis non mentietur. ¶ In quo tu adde quod hoc habetur originaliter prouerbiorū. xij. c. ¶ Et etiam concordat tex. i .§ .. fi. ū. v. q. v. ⁊ ibi dixi. ¶ Ulteriꝰ notabis tex. in .d. c. qui plurare in vers. deus non ex operibus tantum iudicat. sed ex cogitatiōe ⁊ corde ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur ad litteram Marci. vij. c. ¶ Preterea notabis tex. in .d. §. ex his in ver. sicut quisquā apud deum non valet aliquem ledere sic nec preter eius intentioneꝫ valet quis alicui subuenire deus autem duplicitatis aspernator simplicem intentioneꝫ vtriusqꝫ considerat. ⁊ tā ex parte recipientis q̄ꝫ ex parte prestantis verborum artem aspernatur ⁊ odit ¶ Ulterius notabis tex. in dicto .c. de forma in ver. nō sufficit abstinere a malo nisi fiat quod bonum ⁊ iustuꝫ est ⁊c. ¶ In quo tu adde quod hoc habetur ad litteraꝫ per Paulum prima ad Thesalonicenses. vi. c. ¶ Et etiam concordat tex. in .c. duo. ū. xij. q. i. ⁊ tex. in .c. cupientes post principium extra de penis. ¶ Ultimo notabis text. i .d. c. quotiens vero in fi. in vbs. de q̄libꝫ pnicioso vbo reddituri sumus rōeꝫ in die iudicij ⁊c. ¶ In quo tu adde ꝙ hoc hr ad litteram Mathei. xij. c. post mediū. ¶ Et hec sint que quo ad tex. merito dici possunt. ¶ Nūc capio glosas cōmemoratiōe dignas ⁊ primo glo. sūme. quam diuido tibi in duas partes. ¶ Primo decidit hanc questionem prout supra dixi in principio dicens ꝙ nō hꝫ dubitationem. Secundo ponit vtrum iudex possit recipere iuramentum ab eo quem scit velle periurare. ⁊ in hoc glo. remissiue loquitur. secunda ibi verum autem. ¶ Ulteriꝰ notabis glo. in dicto. c. qui periurat in verbo ꝯsecrata. que dicit ꝙ maius sacrilegiuꝫ cōmittit qui verberat clericum constitutum in maioribus q̄ꝫ in minoribus. ¶ Insuper notabis glo. in dicto. c. ille in verbo vincit. que dicit ꝙ maius est damnuꝫ in amissione vnius anime q̄ꝫ mille corpoꝝ. ¶ Preterea notabis gl. in dicto. c. hoc videtur i verbo indicauit. que ponit vtrum valeat testimonium de auditu. ⁊ quid i iudicijs ⁊ quando dicatur testimonium de auditu. ⁊ multuꝫ magistraliter loquuta est. ¶ Preterea notabis etiam glo. in §. queritur quomō interpretandum sit iuramētum vbi dicit ꝙ si in eo imponitur dolus ab vtroqꝫ est intelligendum secundum cōmunē verborum significationem. ¶ Preterea notabis etiam glo. in. c. iuramenti in verbo distantiam. que dixit ꝙ magis peccat deierās quam mentiens. ¶ Ulterius notabis glo in dicto. c. paruuli in verbo eam. que dicit ꝙ in lombardia non iuratur de calumnia. ¶ Preterea notabis glo. i dicto. c. de forma in verbo consilium in fi. que dixit ꝙ in omnibus promissionibus negatiuis non solum teneor facere. sed etiam curare debeo de eo ne fiat ¶ Ex quibus omnibꝰ habes nūc expeditionem huius vigesimesecunde cause cum decisione quinque questionum sub ea contentaꝝ necnon cum hiis que tam in text. q̄ꝫ in glosis

merito annotari potuerūt cum supletionib⁹ z additiōibus oportunis. iuxta morē in omibus alijs per me hucusq3 obseruatum.

¶ .xxiij. causa.

t **Thema vigesime** tertie cause. ¶ Ex quo eliciunt̄ octo questiones vt infra demonstrabitur. ¶ Quidam episcopus cum plebe sibi commissa in heresim lapsus est. ¶ Circu3 adiacētes catholicos minis z cruciatibus ad heresim compeller̄ cepit. ¶ Quo comperto apostolicus catholicis episcopis circum adiacentium regiouum qui ab imperatore ciuile3 iurisdictionem acceperant imperauit vt catholicos ab hr̄ticis defenderent. ¶ Et quibus modis possent eos ad fidei veritatem redire compellerent. ¶ Qui hec mandata apostolici accipientes cōuocatis militibus aperte. ¶ Et p insidias contra hereticos pugnar̄ ceperunt. ¶ Tandem nonnullis eorum neci traditis. alijs rebus suis vt ecclesiasticis expoliatis. ¶ Alijs carcere vel ergastulo reclusus ad vnitatem catholice fidei coacti redicre. ¶ Unde insurgunt modo octo dubitationes de quibus gradatim inferius videndum erit.

¶ .xxiij. q. i.

q **Uod militare** ¶ Hec est prīa questio huius .xxiij. cause principalis. Qua querit̄ vtrum militare sit peccatu3. ¶ In quo dicendu3 est q̄ non tex. est in. c. noli estimare. z in. c. militar̄. z in. c. apud vetos. z in. c. sūma quod est. c. fi. ea. q ¶ Ex qua nūc habes colliger̄ aliqua relatu digna. z primo ex text. in. d. §. q̄ militare in versi. si quis percusserit te in vnam maxillaz prebe et altera3 zc. ¶ In quo adde tu q̄ hoc hētur Luce. vi. c. ¶ Ulteri⁹ notabis eundē tex. in vers. nō vos defendētes fratres carissimi. s3 date locu3 ire zc. ¶ In quo tu adde q̄ hoc habetur ad lr̄am per paulu3 ad romanos. xij. c. ¶ Preterea notabis eūdē tex ī v̄s. cōuerte gladiu3 tuū in vaginā. an putas qa nō possum rogar̄ patrē meū z exhibebit mihi mō plusquā duodeci3 legiones angelorum zc. ¶ In quo adde tu q̄ hoc habet̄ originaliter Mathei. xvi. c. ¶ Insuper notabis eundē tex. in vers. mihi vindictā z ego retribua3 dicit dominus. ¶ In quo adde tu q̄ h⁹ ad litterā habet̄ Prouerb. xij. c. ¶ Preterea notabis eunde3 tex. in vers. patersamilias dicit seruis volentibus colligere zizania3 finite vtrunq3 crescere vsq3 ad messe3. z tūc dica messoribus colligite zizania3 z alligate fasciculos ad cōburendu3 zc. ¶ In quo adde tu q̄ hoc originaliter habet̄ Math. xiij. c ¶ Demum notabis eundē tex. in vers. rex ille qui fecerat nuptias filio suo missis exercitibus angelo3 zc. ¶ In quo adde q̄ hoc ad litteram habetur Mathei. xxij. c. ¶ Preterea notabis tex. in. c. nisi bella in versi. pacē meā do vobis pacem mea3 relinquo vobis zc. ¶ In quo adde tu q̄ hoc habet̄ Mathei x. c. ¶ Demū notabis eundē tex. in vers. nō vos metipsos iudicantes s3 magis iniuriam percipite z magis fraudē patimini zc. ¶ In quo tu adde q̄ hoc habetur per paulū ad romanos xij. c. ¶ Insuper notabis eundē tex. in vers. nobis iam vltra bella nō esse carnaliter peragēda sed anime certamina contra spirituales aduersarios zc. ¶ In quo tu adde q̄ hoc habetur per eundē paulum ad Corinthios. vij. c. postmodū notabis eundē tex in vers. induite vos armaturam dei. vt possitis stare aduersus insidias dyaboli zc. ¶ In quo adde tu q̄ hoc habetur p eundem Paulum ad littera3 ad ephesios. vi. c. ¶ Successiue notabis tex. in. c. paratus in vers. homo iustus paratus esse debet ferre patienter. z malicia3 substinere eo3. quos fieri bonos q̄rit vt potius numerus crescat bonorum no vt pari malicia se qs numero addat malorū ¶ Insuper notabis eundem tex. in vers. dominus noster Jhesus xp̄s cum percuteretur in facie respondit. si male loquutus su3 exproba de malo. si autem bene quid me cedis zc. ¶ In quo adde q̄ hoc habetur originaliter Johānis. xviij. c. ¶ Preterea notabis eunde3 tex. in versi. pater ignosce illis quia nesciunt quid faciunt zc. ¶ In quo adde tu q̄ hoc habetur Luce. xxiij. ca°. ¶ Demum notabis etiam eundem tex. in versic. percutiat te deus paries dealbata sedes me iudicate f̄m legē z ꝯ legē iubes me percuti zc. ¶ In quo adde tu q̄ hoc hr̄ Actuū. xxiij. c. ¶ Ulterius notabis eundem text. in versi. nesciui fratres q2 princeps est. Scriptum est enim. principi populi tui non maledices zc. ¶ In quo adde q̄ hec originaliter habentur Actuum. xxiij. c. ¶ Preterea signabis eundem tex. in versi. nihil est infelicius felicitate peccantiū qua penalis nutritur impunitas. z mala voluntas velut hostis interior roboratur. ¶ Preterea etia3 notabis eunde3 tex. ī versi. neminem cōcusseritis estote cōtenti stipēdijs vestris zc. ¶ In q̊ tu adde q̄ h⁰ hr̄ Luce. iij. c. z ēt Johānis. xiij. c. ¶ Successiue nota. ēt tex. ī. d. c. noli ī v̄s. in his armis bellicis erat fact⁹ Dauid cui dn̄s tā magnū phibuit testimoniū zc. ¶ In q̊ tu adde q̄ h⁰ hr̄ origīaliter p̄ Regū. xvi. c. ¶ Demū notabis eūdē tex. i v̄s. factus ille Cērurio q dn̄o dixit nō sū dign⁹ vt intres sub tectum meum zc.

¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur ad litterã Mathei.viij.c. ¶ Postea notabis eundem tex.in vers.virtus tua ẽt corporalis donum dei est ꝛc. ¶ Ultimo etiã notabis eũdẽ tex. in fi.i vers.sicut bellãti ꝛ resistenti violentia redditur ita victori sibi victo misericordia iã debetur maxime in quo pacis ꝑturbatio nõ timetur ꝛc. ¶ Successiue notabis tex.in dic to.c.quid culpat in vers.nec Joãnes ab ar mis iubet discedere ꝛc. ¶ In quo tu adde ꝙ hoc originaliter habet Marci.xij.c. ꝛ Luce iij. ¶ Ultimo notabis eundẽ tex.i vers. non est eniꝫ potestas nisi a deo siue iubẽte siue si nente. ¶ Preterea notabis tex.in.dicto.c. militant in vers.nõ est delictum militare. sꝫ propter predam militare peccatũ est. ¶ De muꝫ notabis eundẽ tex. in vers. dixit domi nus reddite que sunt dei deo.ꝛ que sunt cesa ris cesari ꝛc. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habe tur ad litteram Marci.xij.c. ¶ Et etiam cõ cordat tex.in.c.conuenior infra ea.qõe.viij. ¶ Et hec sunt que q̃ ad tex. merito dici po tuerunt. ¶ Nunc capio glosas relatione di gnas. ¶ Et primo glo.summe q̃ põt diuidi i tres ptes. ¶ Primo decidit hanc qõeꝫ pro ut supra dixi in prin. ¶ Secundo enumerat quattuor necessaria ad hoc vt bellum dicat esse licitũ. ¶ Tercio ponit vtrum clerici con stituti in sacris ordinibus possint mouere ar ma. ¶ In quo dicit ꝙ non per tex.in.c.cleri ci infra eadẽ questione.viij.ꝛ in.c.omnes su pra.xx.q.iij.secunda ibi ꝛ hoc est veruꝫ. ter cia ibi clerici autem ꝛc. ¶ Insuper notabis glo.in.d.§.qd militare in verbo propulsan dum.que ponit vtruꝫ liceat laycis. ꝛ et cleri cis defendere ꝑsonas suas ꝛ etiaꝫ bona ꝛ ꝯ cludit ꝙ sic vt ibi per eam. ¶ Ultimo nota bis etiam glo.in.d.capitulo fi.in verbo vti liter.que dixit ꝙ si episcopus mandat cleri co vt vadat romaꝫ ꝛ ille se excuset dicendo ꝙ mittat alium digniorẽ vel ditiorem non dꝫ audiri.sꝫ debet obtemperare. ¶ Et hic nõ sũt alia in tex.vel glosis.

¶ xxiij.q.ij.

q **Uod autem** ¶ Hec ẽ se cunda q̃stio huius .xxiij.cause principalis.qua queritur.quod sit bellũ licitum. In quo dicitur ꝙ est in ꝓpulsando iniuriam ꝛ in repetendis rebus suis.tex...t in.c.iustum.ꝛ in.c.dominus.ꝛ in.§.cuꝫ ergo ea.q. ¶ Ex q̃ modo aliqua notabis. Et primo tex.in.d.c. iustuꝫ in fi.in versi.iudex dictus est.qꝛ ius di dicat populo siue ꝙ iure disceptet.iure autẽ disceptare est iuste iudicare non eniꝫ est iu dex si non est in eo iusticia ꝛc. ¶ Ultimo no tabis tex.in.d.§.cuꝫ ergo in versi.iusta bel la gerebantur a filijs Jsrael cõtra Amore os ꝛc. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur ori gialiter Machabeoruꝫ.v.c.ꝛ.etiã Deutro. iij.c. Et hec sint q̃ ad tex. ¶ Nunc capio glo sas ꝛ primo glo.summe quam diuido in qui qꝫ partes ſm ꝙ ponit qnqꝫ ex quibus bellũ dicit iniustum ꝛ illicite mouetur.sa ibi ratõe rei.tercia ibi ꝓpter causaꝫ.quarta ibi ex aĩo quita ꝛ vltima ibi ẽ iniustum ꝛc. ¶ Ulterius notabis glo.in.d.c.dominus i verbo insidijs que dixit ꝙ licitum est aduocato fouente iu staꝫ causam decipe aduersariuꝫ suuꝫ. ¶ Pre terea notabis aliaꝫ glo.ibideꝫ in verbo cul tas que dicit ꝙ si quis consecutus est in bel lo totum interesse suuꝫ nihilominus non põt vlterius id cõsequi in iudicio.sed debet esse contentus vnica solutõe tantuꝫ. ¶ Et hic nõ sunt alia.

¶ .xxiij.q.iij.

q **Uod vero** ¶ Hec ẽ ter cia q̃stio hu9 vigesimetercie cause principalis. Qua queritur vtruꝫ iniuria sociorꝫ sit ꝓpulsanda armis. ¶ In quo arguẽdo ad partes hincinde tandeꝫ concluditur ꝙ sic ta men laycis non aũt clericis. tex.est in.c.nõ inferenda.ꝛ in.c.q põt.ꝛ i.c.iustũ est.ꝛ in.c. ab imperatoribus.ꝛ i.§.ecce.ꝛ in.c.ostẽdit. quod est.c.fi ea.q. ¶ Ex qua hẽs mõ colli gere aliqua relatu dig4.ꝛ ꝑ ex text. in.d.§. qd vero i vers.interrogatus a Pylato an es set rex ait.regnũ meuꝫ nõ est de hoc mũdo si eniꝫ esset de hoc mũdo ministri mei vtiqꝫ decertarent.vt ego non traderer iudeis ꝛc. ¶ In q̃ adde ꝙ hoc ad litterã hꝫ Johã.xix. c.circa finẽ. ¶ Ulterius notabis eundẽ tex. in versi.si vos ꝑsequuti fuerĩt i vna ciuitate fugite in aliã ꝛc. ¶ In quo adde ꝙ hoc hẽt ad lrãm Math.x.c. ¶ Insup notabis eũdeꝫ tex.in vers.egyptus a Nabuchdonosor de uastata est.quia israel ꝯtra assyrios ꝛ calde os ꝓtectõis ꝛ defensionis auxiliũ ꝓmisit ꝛc. ¶ In quo adde ꝙ hoc hẽtur ad lrãm isaye. xxxvj.c. ¶ Demũ notabis eundẽ tex.i vers. baculus arundineus rex egypti sup quem si aliquis inisus fuerit confringetur ꝛ perfora bit manum inicientis ꝛc. ¶ In quo adde ꝙ hoc hꝫ Ezech.xxxix. ¶ Insuper notabis eũ dem tex.in versi. Paulus in pria epistola ꝑ suadet Corinthijs vt iniuriam ꝛ fraudem pa cienter ferant potius q̃ꝫ repetendo frẽs scã dalizent. ¶ In quo adde ꝙ originaliter hoc habetur per eundem ad Corinthi.vi. ca°. ¶ Insuper notabis eundem tex.in.§.item ab aliquo in vers.israelite qui captiuitatem sibi iminentem ex egyptiorum suffragio se putabant posse euadere sine pnia preterite vite non reuocantis ad memoriam da nobis auxiliũ de tribulatõe. qꝛ vana salus hoĩs ꝛc.

¶ In quo adde tu ꝙ hec habentur p̄rio Re
gum.iiij.c.et etiam Exodi.vij.c. ¶ Ulterius
notabis eundem tex. in versi.de paulo legi/
tur ꝙ quidam iudeorum iurassent etiam se nō
comesturos panem nisi eum interficerent ⁊c.
¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur ad litterā
Actuum.xxi.⁊.xxiij.c. ¶ Preterea signabis
tex.in c.nō inferenda i versi.sanctus Moy
ses hinc prius orsus est tentamenta ibecil/
lis fortitudinis repellere.nam cum vidisset
hebreum ab egyptio accipientem iniuriam
defendit ita vt egyptium prosterneret atque
in arena absconderet ⁊c. ¶ Ino qu tu adde
ꝙ hoc originaliter habet᷑ Exodi.ij.c. ¶ Ul/
timo notabis eundem tex.in fine.in versi°.
salomon quoque ait eripe eum qui ducitur ad
mortem ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habe/
tur ad litteram ecclesiastici.iiij.c.intellige d
eo q iniuste ducit᷑. ¶ Et hec sint quo ad tex.
¶ Nunc capio glosas ⁊ primo glo.summe
quam diuido tibi in duas partes. ¶ Primo
decidit hanc.q.put.s̄.dixi i principio. ¶ Se
cundo ōndit ordinem magistri Gratiani in hac
q.sa ⁊ vltima ibi tamen prio pbat ⁊c. ¶ In
super notabis glo.in.c.maximianus in ver/
bo perderetur in fi.que dicit ꝙ nō imputat᷑
episcopo mors alicuius si vocat milites ad
pugnam. ¶ Insuper notabis glo.in.c.p mē/
bris.que ponit de Petro apostolo vtēte gla
dio an peccauerit.⁊ dicit ꝙ non quia adhuc
non erat hoc prohibitum clericis. ¶ Prete/
rea notabis glo.in.c.si quis i verbo eneruat
que dicit ꝙ latro non famosus castigari de/
bet non tamē vita aut mēbrum perdere de/
bet. ¶ Nec hic sūt alia quo ad tex.vel glo.

¶.xxiij.q.iiij.

q **Uod autem** ¶ hec est.
iiij.qō huius
xxiij.cause principalis. ¶ Qua q̄/
ritur vtrum vindicta inferenda sit
¶ In quo dicitur ꝙ non tex.est in.c.tollerā
di sunt ⁊ in.c.tu bonus ⁊ in.c.quid ergo.⁊ in
c.ecce.⁊ in.c.quisquis cum multis sequētib⁹
ea.q. ¶ In qua subditur etiam ꝙ boni a ma
lis in hac vita nunq̄ȝ separi possunt.sed ec/
clesie simul recipit omnes.tex.est i.c.quant⁹
⁊ in.c.hec autem ea.q. ¶ In qua postmodū
subditur ꝙ infidelium colloquia nō sunt sem
per euitanda.c.infideles ⁊ in.§.hinc etiam
⁊ in.c. quidam ⁊ in.c. cum quis ea.q. ¶ In
qua subditur aliud etiā ꝙ nec debemus ces/
sare ab hortatiōibus non a correctionibus.
tex.est in.c.sicut ea.q. ¶ In qua etiam sub/
ditur aliud ꝙ mali obdurantur iudicio occul/
to dei boni vero emēdantur flagellis.tex.est
in.c.nabuchdonosor. ⁊ in.c.vasis ire.⁊ in.c.
ipsa pietas ⁊ in.c.quid faciet.⁊ in.c.ꝙ xp̄us
ead.q. ¶ In qua subdit᷑ etiam aliud ꝙ semel

culpa remissa non debet iterum ad animum
reuocari tex.est i.§ semel ⁊ i.§.si illic ea.q
¶ In qua postea subditur aliud ꝙ non debe
mus in mala causa misereri paupibus.tex.ē
inest iniusta misericordia.⁊ i.c.ne amisso.⁊ i
c.duo ea.q. ¶ In qua demū dicitur aliud ꝙ
heretici etiam sunt trahēdi inuiti ad salutem
⁊ ecclesia prosequtur hereticos ratione.⁊ in/
ste petit auxilium a regib⁹ contra eos.⁊ cō/
tra inimicos suos.textus est in capit°.displi
cet.⁊ in.c.quādo. ⁊ i.c qui peccat.⁊ in.c.nō
inuenitur.⁊ in.c.si ecclesia ⁊ in.c.qs nos ea/
dem questione. ¶ In qua subditur ꝙ deus p
uocatur. ¶ Insuper etiam vindicta que ten
dit ad correctionem non est prohibita tex.est
i.c.si ea.⁊ i.c.ea.vindicta.⁊ i.§.ex his omi
bus qui est.§.fi.eadem questione. ¶ Ex qua
modo habes colligere aliqua relatōe digna
¶ Et prio ex dicto.c. tollerandi in vers.non
enim pphete qui hoc dicebant populum su/
um dimiserunt.sed inter eos hitabant quos
increpabāt ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hec ha/
bent᷑ originaliter Numeri.xv.c.⁊ etiā Isa.
xlij.c. ¶ Demum notabis etiam tex.in.d.c.tu
bonus in vers.tu bonus tollera malum. Nā
⁊ xp̄us Iudam cum sciret furem eum tollera
uit ⁊ ad predicandum misit ⁊c. ¶ In quo tu ad
de ꝙ hoc habetur originaliter Mathei.x.⁊
xxvi.c. ¶ Ulterius notabis tex.in.d.c.ecce
in prin.in versi.recedite exite inde ⁊ immū/
dum ne tetigeritis ⁊c. ¶ In quo tu adde ꝙ
hoc habetur originaliter Isa.lij°.c.⁊ concor
dat tex.in.c.recedite ifra.ea.q. ¶ Preterea
notabis tex.in.d.c.quisquis in versic.ve his
qui dicunt nequā quod bonum est.⁊ quod bo
num est nequā ⁊c. ¶ In quo dicas ꝙ hoc ha/
betur originaliter Isaie.v.c. ¶ Demum no/
tabis tex.i.c.si quis in versi.vn⁹ quisque por
tabis onus suum ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc
habet᷑ ad lrām per Paulū ad Romanos.iiij.
c. ¶ Et cōcordat text.in.c.forte.infra.ea.q.
¶ Insuper notabis tex.in.d.c.recedite in v
si.clamauit moyses clamauit Isai.⁊c. ¶ In
q̄ adde ꝙ hec hēnt᷑ Numeri.xvi.⁊ ēt Isai.
lij.c. ¶ insup nota.tex.i d.c.q̄ȝ magnū i fi.i
vsi.sic tollerarūt apostoli eos q p iudiā q̄ ē
ipsi⁹ diaboli viciū ēt xp̄ȝ anunciabat ⁊c. ¶ In
q̄ adde ꝙ h° hr̄ ad lrām Math.xxvi.⁊ ēt per
Paulū ad Philipen.v.c. ¶ Preterea nota.
ēt tex.i.d.c.forte i vsi.q eni māducat ⁊ bibit
idigne iudiciū sibi māducat ⁊ bibit ⁊c. ¶ In
q̄ tu adde ꝙ h° hr̄ p Paulū p̄ria ad Corinth.
x.c.Successiue nota. text.i.§.his omib⁹ in
vs.scriptū est.oculū pro oculo dentē p dēte
⁊c. ¶ In q̄ dicas ꝙ hoc habet᷑ Deutro.xxiij
c.in.fi. ⁊ etiam Leuitici.xxiiij.⁊ Math.vi.c.
¶ Insuper notabis eundem tex.in versi.in
lege veteris testamēti pēa corporal᷑ statuta ē

¶ In quo adde q̄ hoc habet Leuitici.xxiiij
c. ¶ Et ibidem. Ego sum deus zelotes visi-
tans peccata patrum in filios vsq3 in terciā
z quartam generationē zc. ¶ In quo adde
q̄ hoc habetur originaliter Exodi.xx.ca°.
¶ Et ibidez. qui fecerit hoc vel illud morte
morietur zc. ¶ In quo dicas q̄ hoc habet
Leuitici.xx.c. ¶ Et ibidez. Gaudeo sup vno
peccatore penitentiam agente plus q̄3 super
nonagintanouem iustos qui nō indigēt peni
tentia. ¶ In quo dicas q̄ hoc habetur Lu-
ce.xv.c. Et concordat tex. in.c. quia tunc.§.i°.
distinc ¶ Ulterius notabis eundem text. in
versi. Non venī vocare iustos sed pctōres
ad penitentiaz zc. ¶ In quo adde tu q̄ hoc
habetur Luce.v. z Math.xviij.c ad lrām.
¶ Ultimo notabis eundem text. in versi. nō
enim accepistis spirituz seruitutis in timore
sed accepistis spiritum adoptōis filiorū zc.
¶ In quo adde tu q̄ hoc habetur ad lrām p
Paulū ad Romanos viij.ca°. ¶ Postremo
signabis eundem tex. in fi. ibi. simile factum
est regnuz celoruz homini regi qui fecit nup
tias filio suo zc. ¶ In quo dicas q̄ hoc ha-
bet ad lraz Mathei.xxij.c. ¶ Preterea no-
tabis tex. in.c. tamē in lege. ibi diliges ami-
cū tuuz z odio habebis inimicum tuum zc.
¶ In quo dicas q̄ hoc hr̄ Leuitici.xxix.c°.
¶ Demum notabis text. in.§. huic etiam in
versi. facit deus iudiciū omībus iniuriaz pa
tientibus zc. ¶ In quo dic q̄ hoc habetur in
psalmo Dauid .xlv°. ¶ Preterea notabis
tex. in.d.c. Nabuchodonosor in. versi. xp̄s bo
nus odor alijs odor est vite i vitā. alijs odor
mortis in mortem zc. ¶ In quo adde q̄ hoc
habetur p Paul. pria ad Corith.ij°.c. z. con-
cordat text. in.c. vno extra de sacr. vnctio.
¶ Ulterius notabis tex. i.d.§. s3 in his omī
bus zc. in versi. quāuis certissime sciamus
neminez vltra terminū sibi a deo pfixum es-
se victuz omnibus tamen languētibus nō in
congrue medemur zc. ¶ Ulterius notabis
tex. in.d.c. ipsa pietas in versi. adhibendū
est aliquid seueritati vt maioribus malis sa
nandis caritas sincera subueniat zc. ¶ Pre
terea notabis tex. in.§. ecce in vers. discipu
lis cum celesti igne samaritano vellēt ɔsume
re phibiti sunt zc. ¶ In quo tu adde q̄ hoc
habet Luce.viiij.c. ¶ Insuper notabis tex
in.c. q̄ xp̄s in ver. ad pces helye ignē descē
disse celestē zc. ¶ In quo tu adde q̄ hoc ha
betur.iiij. Reguz .i.c. ¶ Demū notabis tex
in.§. pōt in vers. beati eritis cum maledixe
rint vobis hoīes. z dixerint omne maluz ad
uersus vos. gaudete ī illa die z exultate qm̄
merces vestra copiosa est in celis zc. ¶ In
quo tu adde q̄ hoc hr̄ luce.v. z.vi.c°. ¶ In
sup notabis eundē tex. ī vers. ananiam z sa-
phyram spiritui sancto mētiētes mortis sen
tentiā ptulit zc. ¶ In quo adde tu q̄ hoc ori
ginaliter habetur actuū.iiij.c. ¶ Ultimo no
tabis eundē tex. in vers. paulus duz a suo cō
temptu pia admonitione z multimoda ɔmē
datione sui corrbio- reuocaret magū illum
climā qui credituros a fide retrahebat ceci
tate percussit vt ceteri territi pdicationem ei⁹
non ipedirent zc. ¶ In quo tu adde q̄ hoc
ad litteram habetur p eum Pa ad Corinth.xi
z.xij.c. ¶ Subsequenter notabis tex. in.c. si
is qui in vers. ea que in nobis ɔmittunt. faci
le possumus dimittere. ea vero que in deuz
sunt cōmissa cuz magna discretione. nec ta-
men sine penitētia possum⁹ relaxare. ¶ In
super notabis tex. in.§. sed obicitur ī versi.
ad pces helye ignis de celo descendit vt p-
phete vindicaretur iniuria zc. ¶ In quo ad
de q̄ hoc originaliter habetur.iiij. Regū.p°
c. ¶ Ultimo notabis eundē tex. in versiculo
Achab rex post sterilitatez illaz trium anno
ruz z sex mensiuz. q̄ facta est qm̄ precibus he
lye celū clausuz ē zc. ¶ In q̄ adde q̄ hoc hr̄
ad lrām.iij. Regū.xviij.c. ¶ Ulterius nota-
bis tex. in.c. nō pōt in vers. cū idez morbus
plurimos occupauerit nihil aliud boni restat
q̄3 dolor z gemitus zc. ¶ Insup notabis tex
in.§. pcepta ibi euāgelica pcepta de dilectio
ne inimicorū z misericordia impēdēda proxi
mis. z exhortatōes quoq3 apostoli de ciban
dis vel potādis inimicis zc. ¶ In q̄ adde tu
q̄ hoc hētur Luce.vi.c. z p paulū ad romāos
xij.c. ¶ Preterea notabis tex. ī.c. ē iniusta ī
vers ī lege scriptū est de quodā nō misere-
beris illius zc. ¶ In quo adde q̄ hoc habe
tur Deutro.xviij.c. ad litteram. ¶ Postmo
dum notabis tex. in.d.c. duo ī vers. nulli hōi
claudenda ē misericordia. sic nulli peccatori
ipunitas relaxada. ¶ Insup notabis tex. in
§. itē illud ibi qui gladio vsus fuerit gladio
cadet zc. ¶ In quo tu adde q̄ hoc hr̄ Mat.
xxvi.c. ¶ Postea notabis tex. in.c. nimiū in
vers. meliora sūt vulnera aīci q̄3 blāda oscu-
la inimici melius ē cū seueritate diligere q̄3
cū leuitate decipe vtilis esurienti panis tollit
si de cibo securus iustitiā negligat q̄3 esurienti
panis frāgitur iniustitie seductus acquiescat.
¶ Insup notabis eundē tex. in vers. occide
runt ipsi pphetas occiderunt impios. z pro-
phete zc. ¶ In quo dicas q̄ hoc hr̄.iij. Re-
guz.xviij.c. ¶ Preterea notabis eundē tex.
in vers. flagellauerunt iudei xp̄m. iudeos fla
gellauit z xp̄s zc. ¶ In q̄ tu adde q̄ hoc hr̄
ad lrām Math.xxvi.c. ¶ Successiue nota.
tex. in.c. displicet ī vers. q epatum desiderat
bonum opus considerat zc. ¶ In quo dicas
q̄ hoc habetur per Paulū prima ad Thimo
teum.iij.c. ¶ Preterea notabis eundē text.

in verſ. iſraelite recuſantes . ⁊ murmurãtes
tam duris flagellis a malo prohibebantur ⁊
ad terram ꝓmiſſionis ↄpellebant ⁊c. ¶ In
quo adde tu ꝙ hoc habetur Numeri .xvij. c.
¶ Ultimo ſignabis eundẽ tex. in. verſi. pau-
lus non eſt ꝑmiſſus vti peſſima volũtate q̃ ꝑ
ſequebat eccleſiã. ſed ꝓſtrat⁹ ẽ. vt cecaret ⁊
cecat⁹ ẽ. vt mutaret ⁊ mutat⁹ ẽ vt mitteret
⁊ miſſus eſt vt qualia fecerit in errore talia
pro veritate pateret ⁊c ¶ In quo tu adde
ꝙ hoc habetur Actuum. viij. c. ad litteraꝫ.
¶ Ulterius ſignabis tex. in. c. q peccat ĩ vſi.
qui peccat non peccat legis auctoritate. ſed
contra legis auctoritatem. ¶ Inſuper nota-
bis eundem text. in verſi. ſathanam omnib⁹
malis hominibus eſſe peioreꝫ cui tamen tra
didit apoſtolus hominem in interituꝫ carnis
vt ſpiritus ſaluus ſit ĩ die domini noſtri Ihe
ſu xpi ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur
per Paulum pria ad Corinthios. v. c. ¶ Ul-
terius notabis eundeꝫ text. in verſi. quõ fla-
gellatus eſt. ⁊ perſequutioneꝫ paſſus Elyas
a rege nequiſſimo ⁊c. ¶ In quo adde tu q̃d
hoc habetur .iij. Regũ. xviij. c. ¶ Ultimo no
tabis eundeꝫ tex. in verſi. quottidie videm⁹
filiuꝫ de patre tanq̃ꝫ de perſequutore ſuo cõ
queri. ⁊ ↄiugem de marito. ⁊ ſeruum de do-
mino. ⁊ colonuꝫ de poſſeſſore. ⁊ reum de iu-
dice. ⁊ militem vel prouintialeꝫ de duce vel
rege cum illi plerũqꝫ ordinatiſſima poteſta
te homines ſibi ſubditos ꝑ terrores leuium
penarũ a grauioribus malis prohibeant at
qꝫ compeſcant. ¶ Inſuper notabis tex. in.
c. ſi eccleſia in verſ. ſarra perſequutioneꝫ fa
ciebat ancille ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc
ad litteram habetur Geneſ. xvi. ¶ Ulteri⁹
notabis eundem tex. in verſ. liberam quoqꝫ
matrem veſtram celeſtem iheruſalem ideſt
veram dei eccleſiam in illam mulierem dicit
figuratam que affligebat ancillam ⁊c. ¶ In
quo adde tu ꝙ hoc habetur per paulum ad
hebreos. x. c. ¶ Ultimo notabis eundẽ tex.
in verſi. omnia ſuis conuenire temporibus.
¶ Preterea notabis tex. in. c. qa nos ĩ ver
ſicul. quis nos poteſt amplius amare q̃ꝫ xps
qui animam ſuam poſuit pro ouibus ſuis ⁊c
¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur per pau-
lum ad philipenſes .ij. c. ⁊ etiam ad roma. vi
c. ¶ Et concordat tex. in. c. niſi in. §. quippe
extra de renunci. cuꝫ ſimilibus. ¶ Preterea
notabis eundem tex. in verſ. paulum eccle-
ſie ſue antea vaſtatorem non ſolum voce cõ
peſcuit verum etiam poteſtate proſtrauit ⁊c
¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur etiaꝫ per
paulum ad philippenſes dicto .ij. c. ¶ Ulte-
rius notabis tex. i. d. c. quid crudele in verſ.
Moyſes mandauit aut fecit ſibi populuꝫ cõ
miſſum gelans vino. ⁊ vni vero deo ſubditũ

cupiens poſtea q̃ꝫ cognouit ad fabricandum
⁊ collendum ydolum. defluxiſſe ⁊c. ¶ In q°
adde ꝙ hec habentur Exodi. xxij. c. ¶ Ulte
rius notabis tex. in. c. ſi quos in fi. in verſi.
peſtis interimat quos delinquentes ad recti
tudinis viam dei precepta non reuocant ⁊c.
¶ Succeſſiue notabis tex. in. c. ſicut in ver.
apud deum non gradus excellentior. ſed vi
te melioris actio comprobatur. ¶ Preterea
notabis tex. in. c. ſi es in ver. nõne acor fili⁹
ꝫare preterit mandatuꝫ domini ⁊ ſuper om-
neꝫ populuꝫ iſrael ira eius incubuit. ⁊ ille e-
rat vnus homo. atqꝫ vtinaꝫ periſſet in ſce-
lere ſuo. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habet io
ſue. vij. c. ⁊ ↄcordat tex. in. c. ſed illud ſupra.
xlv. diſ. ¶ Ulterius notabis tex. in. c. ea vẽ-
dita in verſ. diligite inimicos veſtros bene-
facite his qui vos oderunt. ⁊ orate ꝑ his q
vos ꝑſequũtur ⁊c. ¶ In q° adde ꝙ hoc ha-
betur ad litteram Luce. vi. c. ¶ Ulterius ſi
gnabis eundem tex. in verſ. quẽ eniꝫ diligit
dñs corrigit. flagellat auteꝫ omneꝫ filiũ quẽ
recipit ⁊c. ¶ In quo dicas ꝙ hoc habet ꝓ-
verbioꝝ. iij. c. ¶ Inſup notabis eundẽ text.
in verſ. ſeruus q neſcit voluntatẽ domini ſui
⁊ facit nõ digna plagis vapulabit paucis ⁊c
¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur ad litte-
rã Luce. xij. ca. ¶ Penultimo notabis eũdẽ
tex. in verſ. infuſo ẽt ſpiritu ſancto quẽ decẽ
diebus ↄpletis poſt aſcenſioneꝫ ſuã deſup ꝓ
miſerat miſit ⁊c. ¶ In quo tu adde ꝙ h° ha
betur ad litteram luce. xxij. c. ¶ Poſtrẽo no
tabis eundem tex. in verſic. verbis apoſtoli
petri Ananias ⁊ vxor eius. ſicut i actib⁹ apo
ſtoloꝝ legimus exanimes ceciderũt neqꝫ re
ſuſcitati ſũt ſed ſepulti ⁊c. ¶ Et hec ſint que
pro nunc quo ad tex. merito notari potuerũt
¶ Nunc capio gloſas. ⁊ primo glo. ſumme.
quaꝫ diuido tibi in tres ꝑtes ſecunduꝫ ꝙ po
nit tres caſus ĩ quibus permiſſa eſt vindicta
¶ Primo amore correctionis. ¶ Secundo
ſup manifeſtis. ¶ Tercio ſi a iudice vel eius
auctoritate fiat. ſa ibi ſo mõ licite. tercia ibi
iteꝫ vindicta ⁊c. ¶ Inſup notabis glo. in. c.
q̃d ergo ĩ vbo peculat⁹. q dixit ꝙ reſpublica
dicit eẽ ꝓprie ciuitatis romane. ſꝫ aliaꝝ ciui
tatũ dicit abuſiue reſpublica. ¶ Ulteri⁹ no-
tabiſ gl. i. c. hec ãt in vbo celũ q̃ dixit ꝙ ifer
n⁹ ẽ ſub terra. ⁊ i illo loco vbi null⁹ ſplendor
ſolis põt ꝑuenir. ⁊ paradiſus i celo. ẽ. Sꝫ ſꝫ
Auguſtinũ dubiũ ẽ vbi aĩe defunctoꝝ quie
ſcant prout refert eadem glo. ¶ Ulterius
notabis glo. in dicto. c. ſi his in verbo poſſu
mus. que dicit ꝙ ſolus epiſcopuſ non poteſt
remittere iniuriaꝫ factã eccleſie ſue. ¶ Pre
terea notabis glo. i. c. ſi illic in verbo ſuppli
catõe q̃ dixit ꝙ remittẽs iniuriã cũ pecunia
efficitur infamis niſi hoc faciat cum aucto-

ritate iudicis. ¶ Ulteri⁹ notabis glo. ibidē in verbo recidiuo in fi. que dixit q̄ non pōt agi ratione iniuriarū nisi statim reuocauerit quis iniuriam ad animum. ¶ Insuper notabis glo. in c. guilisarius in verbo retēto. que dixit q̄ mictens manus violētas in clericū est excōicatus. ¶ Et idem in eo qui detinet eum in compedibus vel per frenum. cōminādo sibi iniurias. ¶ Nec hic sūt alia relatu digna. in tex. vel glosis.

¶ .xxiij. q. v.

Q Uod autē ¶ Hec ē quinta q̄stio hui⁹ .xxiij. cause principalis. qua querit̄ vtrū sit peccatum iudici vel eius ministro aliquē occidere. ¶ In quo hincinde arguendo ad partes dicitur q̄ non dummodo bono animo fiat tex. est in. §. sed obicitur. ⁊ in. c. de occidendis ea. q. ¶ In qua subditur etiā q̄ nemi licet sibi ipsi manus imponere. tex. est. in. §. seipsum. ⁊ in. c. si non licet. ⁊ in. c. tu dixisti. ⁊ in. c. non est nostrum. ⁊ in. c. qui sibi ipsis ea. q̄ōe. ¶ In qua subdit̄ quare fuerit instituta legalia tormenta ⁊ regia potestas. de quo dic prout in. c. non frustra. ⁊ in. c. res autem. ⁊ in. c. incestuosi. ⁊ i. c. regū ea. q̄ōe. ¶ In qua subditur q̄ reuerētia p̄standa est potestatibus ⁊ principibus ⁊ ēt alijs administratoribus. tex. ē in. §. ipsis. ⁊ in. c. si apud ⁊ in. c. dicat. ⁊ in. c. administratores eadem. q. ¶ In qua etiam repetitur illud quod supra in principio dictum fuit q̄ licitum est reos occidere iudici vel ministro. tex. ē in. c. non solum. ⁊ in. c. non est crudelis. ⁊ in. c. qui malos ⁊ in. c. iudex. ⁊ in. c. homicidas cum plurib⁹ c. sequētibus ea. q. ¶ In qua subditur q̄ debent superiores prosequi malos. tex. est ī. c. si vos. ⁊ in. c. non putes. ⁊ in. c. non est. ⁊ in. c rex debet. ⁊ in. c. cum homo e. q. ¶ In qua subditur q̄ etiam heretici ⁊ scismatici debēt coherceri. tex. est in. c. de liguribus. ⁊ in. c. q̄li eadem questione. ¶ In qua subditur alio q̄ iniquitas prauorum puniēda est quanuis bonis proficerent. tex. est in. c. relegētes eadē. q. ¶ In qua vltimo loco dicitur q̄ multociens peccata puniuntur per populos diuino iussu excitatos. ⁊ aliquando p nesciētes tex. est in. c. remittuntur quod ē. c. fi. ⁊ in. §. hinc notandum est q ē. §. fi. ea. q. ¶ Ex qua modo habes colligere aliqua relatu digna. ⁊ p° ex tex. in. d. §. quod aūt in versi. in lege phibuit dominus homicidiū dicens nō occides ⁊c. ¶ In quo adde tu q̄ hoc habetur Exodi .xx. ⁊ Deutro. v. c. ¶ Preterea notabis eundem tex. in vers. omnis q gladiū acceperit gladio peribit ⁊c. ¶ In quo adde q̄ hoc habet̄ Mathei. xxvi. c. ¶ Successiue notabis tex. in. c. circūcelliones in fi. in vers. mitissimi hoīes diligenter atq̄ instanter facinus admissum examinari debent vt quibus parcat inueniāt. ¶ Preterea notabis tex. in. c. vnū in vers. sic eoꝝ peccata compesce vt sint q̄s peniteat peccauisse. ¶ Ulterius notabis tex in. c. prodest in vers. plorando ⁊ ignoscendo hoc solum bene agitur vt vita hominum corrigatur. ¶ Ulterius notabis tex. i. §. hic apparet in vers. qui coierit cum iumento morte moriatur ⁊c. ¶ In quo adde q̄ hoc habetur ad litterā Leuitici. xx. c. ¶ Insuper notabis eundem tex. in vers. adulteriū etiā vel blasphemie crimine notatas̄ imisericorditer lapidari iubetur ⁊c. ¶ In quo adde tu q̄ h° habetur ad litteram Deutron. xvij. c. ¶ Demum notabis eundem tex. in vers. Moyses qui legē acceperat cultores ydoli morte puniuit ⁊c. ¶ In quo adde tu q̄ hoc habetur Exodi. xxij. c. ¶ Postea notabis eundē tex. in vers. Samuel etiam agar regem pinguissimum in frustra cōcidit ⁊c. ¶ In quo adde tu q̄ hoc habetur originaliter primo Regū xv. c. ¶ Insuper notabis eundem tex. i versicul. finees quoq̄ iudeum cū madianita coeunte gladio transfixit quod ei reputatū est ad iustitiam ⁊c. ¶ In quo dicas q̄ hoc habetur ad lrām Mathei. xxv. c. ¶ Preterea notabis eundem tex. i vers. similiter nōnulli i veteri testamēto inueniunt̄ malos trucidasse nec tamen transgressores legis sꝫ defensores appellant̄ ⁊c. ¶ In quo adde tu q̄ h° legitur. iij. Regū. xviij. c. ⁊ Iudicū. xvi. cap. ¶ Subsequēter notabis tex. ī. d. c. de occidendis in vers. nō resistamus malo ne forte vindicta nos delectet que alieno malo aīum pascit ⁊c. ¶ In quo adde q̄ hoc habetur luce. vi. c. ¶ Ulterius notabis tex. in vers. paulus apostolus satis egit vt in tribuni noticiam pferret īsidias sibi a quibusdam perditis pparatas ⁊c. ¶ In quo adde q̄ hoc hēt̄ actuū. xxiij. c. ¶ Et cōcordat etiam tex. i. c. si in adiutoriū supra. xix. dis. ¶ Preterea notabis tex. in. c. si non licet in vers. Iude factum merito detestamur eum quem veritas indicat cum laqueo se suspēdit ⁊c. ¶ In quo adde tu q̄ hoc habetur Mathei. xxvi. ⁊ xxvij. c. ¶ Insuper notabis eundem tex. i versiculo diliges proximum tuum sicut teipsum ⁊c. ¶ In quo tu adde q̄ hoc habet̄ Mathei xxij. cap°. ¶ Ulterius notabis tex. in dicto. c. regum in vers. pupillo ⁊ vidue ⁊ peregrino qui facilius opprimuntur a potentibus p̄bere auxilium. ¶ Demum notabis tex. in. c. si apud in vers. ornat doctrinam domini q ea que condictioni sue apta sunt facit. ¶ Insup notabis tex. in. c. si audieris in vers. mathathias interfecit eum qui ad aram sacrificaturus accesserat. ¶ In q̄ adde tu q̄ hoc hēt̄ ad lrām

ad litteram .ij. Machabeorum .vi.c. ¶ Ulterius notabis tex. in .c. ad fidez in vers. sic igitur aduersus vos leges constitute sunt non eis beneficere cogimini sed male facere prohibimini ⁊c. ¶ Preterea habes notare tex. in .d.c. cum homo ibi cum homo iuste occiditur lex eum occidit ⁊ nō tu. ¶ Ulterius notabis tex. in .c. quis etenim i versi. Dauid nisi Absolon filius eius i bello quod gerebat cōtra Patrez fuisset extinctus quāuis magna cura mandauerat suis vt eum quantum possent viuum saluumqz seruarent ⁊c. ¶ In q° adde tu ꝙ hoc habetur secundo Reg. xviij. c. ¶ Successiue notabis tex. in dicto .§. hinc notandum in vers. Deus aliquando peccata punit per nescientes sicut per senacherib ꝑ Nabuchdonosor ⁊ ꝑ Anthiochuz ⁊c. ¶ De quib⁹ exemplis habes. maxime. ¶ De Prio Jsaye. xxxvij. c°. ⁊ secundo Paralipomenō xxxij .c. ¶ De secundo vero exemplo Nabuchdonosor habes tercio Regū vltimo .c. ¶ De tercio vero exemplo habes secundo Machabeoruz. v.c. ¶ Ulterius notabis eūdem tex. in vers. virga furoris mei assur ipse autem non cognouit. ¶ Et ibidem nunquid gloriabitur serra contra eum quisecat in ea. aut securis contra eum qui cedit in ea ⁊c. In quo adde tu ꝙ hec habentur ad litteraz Jsaye. x. cap°. ¶ Insuper notabis eundem tex. in versicu. quid dabo ei pro labore quo deseruiuit mihi apud Thirum statim subiunxit. da domine hoc est datam sibi prouinciaz egyptum ⁊ ethyopiaz. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur ad litterā Ezechielis. xxviij. c. ¶ Postmodum notabis eundez tex in vers. nonne hec est babilon quam ego condidi in throno regni mei ⁊c. ¶ In quo addde tu ꝙ hoc habetur Danielis. iiij. c°. ¶ Successiue notabis eundem text. in vers. effunde iram tuam in gentes que te non nouerūt ⁊ regna que nomen tuum non inuocauerūt ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc hr̄ i psalmo icipiēte De⁹ venerunt gētes ⁊c. ¶ Ultio notabis eundē tex. i vs. ꝑ scaētes pctā puniunt sicut ꝑ filios israel voluit deus pctā punire amoreoꝝ ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habet ad litteraz Josue. v. ⁊ vi. c. ¶ Postremo notabis eundez tex. in versi. dixit ad Abraaz. semini tuo dabo terram hanc ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur Genes. xv. cap. Et hec sint que in textu merito notari potuerunt. ¶ Nunc capio glosas relatu dignas. Et primo glo. sūme q̄ potest diuidi in tres partes. ¶ Prio decidit hanc questionem prout supra dixi in prin. ¶ Secundo ponit vtruz quis possit occidi quando est spes correctionis. Et tenz ꝙ non ꝑ tex. in .c. rex debet infra ea. q. ¶ Tercio enumerat aliquos casus in quibus quilibet potest alium occidere. etiam si non sit iudex seu officialis vel minister. vtputa in depopulatore agrorum vel latronibus stratarum vel in defendendo se. ꝑ text. in .l. i. C. quando liceat vnicuiqz vindi. ⁊ in .c. ij extra de homicidio. secunda ibi si est spes. tercia ibi ⁊ hec vera sunt ⁊c. ¶ Insup notabis glo in dicto .c. non est in verbo vsqz. que ponit de significatione verbi vsqz ⁊ dicit ꝙ stat inclusiue. vt ibi per eam. ¶ Ulterius notabis glo. in .c. cum homo i verbo suppliciuz. que dixit ꝙ fideiussor qui fideiussit pro reo criminis si non exhibet eum punitur pecunialiter vel arbitrio iudicis. ¶ Ulterius notabis glo. magistraz in dicto. cap°. pricipes i verbo itra ecclesiam. Que enumerat plures casus in quibus layci habent iurisdictionē itra ecclesiam. vt ibi in ea quaz notabis. ¶ Ulterius notabis glo. in .c. excōicatorum in verbo disciplinā. que dixit ꝙ percutiens clericū etiam excōicatum nihilominus incidit in canonez nisi esset penitus i corrigibilis. ¶ Ultimo notabis glo. in .d. §. hinc notandum in verbo temporalem que dixit ꝙ bonum factum mala intentione omnino remunerandū est. ¶ Nec hic habes alia quo ad text. vel glosas.

¶ .xxiij. q. vi.

q Uod autem

¶ Hec est sexta questio huius .xxiij. cause principalis. In qua querit vtrum mali sint cogendi ad bonum. ¶ In quo dicenduz est ꝙ sic. tex. est in .c. scismatici. ⁊ i .c. ꝙ errauerat ⁊ in .c. vides ⁊ in .c. iā vero. ⁊ i. §. ex his omnibus qui ē. §. si. In quo. §. hoc tamen modificatur ea. q. ¶ Ex qua habes modo aliq̄ colligere notatu digna. ⁊ primo ex tex. in .d. c. scismatici. in vers. paratus sum vlcisci omnem inobedientiam cuz completa fuerit vestra prior obedientia ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur per Paulum. Fa ad Corinth. x. c. ¶ Insuper notabis tex. i. d. c. ꝙ errauerat in vers. inquit dominus quod errauerat nō reuocastis. ⁊ quod pierat nō requisistis ⁊c. ¶ In quo tu dicas ꝙ hoc habetur zacharie xiij. capitulo. ¶ Ulterius etiaz notabis tex. in .c. vides in versi. verbo esse agendum disputatione pugnandum ratione vincendum. ¶ Ultimo notabis eundem tex. in versi. da sapienti occasionē ⁊ sapientior erit ⁊c. ¶ In quo dicas ꝙ hoc originaliter habetur Prouerbio. ix. ca°. ¶ Insuper notabis tex. in. § ex his omnibus in versi. vnusquisqz det prout destinauit icorde suo nō ex tristicia aut ex necessitate. Hylarē eni datorē diligit de⁹ ⁊c. ¶ Inq̄ tu adde ꝙ hec hn̄t ꝑ Paulū prio ad Corinth. ix°. c. ¶ Demum notabis eundem

tex. in vers. si spiritu ducimini non estis sub lege. ¶ In quo adde tu q boc habet ad litteram per paulu ad Galathas. v. c. ¶ Postea notabis eundem tex. in ver. in veteri testamento timore pene homines cogebantur ad bonum rc. ¶ In quo adde tu q hoc originaliter habetur Leuitici. xxiiij. c. ¶ Ulterius notabis etiam eundem tex. in vers. timor nō est in caritate. sed perfecta caritas foras mittit timorem rc. ¶ In q adde tu q hoc ad litteraȝ habetur per Johānē i epistola sua prima quarto. c. ¶ Postremo notabis eundem tex. in vers. humane nature est vt ea que in desuetudinem ducuntur abhorrere r cosueta magna custodia diliger. ¶ Et hec sunt quo ad tex. r etiā quo ad glosas que nihil aut parum habent maxime glo. sūme que decidit hanc questionem aliter tamen q̄ȝ supra dictū fuerat in principio videlicet q quis compellitur ad bona suscepta. sed ad non suscepta non. r plus non dicit. ¶ Habes etiam glo. i d. §. ex his in verbo inuitus. qe ponit differētiam inter dare r donare quam videbis. ¶ Et hic non sunt alia.

¶. xxiij. q. vij.

n **Hanc autem** ¶ Hec est secunda questiō huius. xxiij. cause pricipalis. In q̄ queritur vtruȝ heretici sint spoliandi suis r etiam ecclesie rebus. r an possidentes ablata ab hereticis dicant possider aliena. ¶ In quibus dicitur q possunt spoliari nec spoliatores dicunt possidere aliena tex. est in. c. quicunqȝ. r in. c. si de rebus. r in. c. q autem. r in. c. quemadmodum quod est. e. fi. eadeȝ questione. ¶ Ex qua modo habeo colligere aliqua relatu digna. ¶ Et primo ex tex. in. d. c. quicunqȝ in vers. labores impiorum iusti edūt rc. ¶ In quo dicas q hoc habetur originaliter Sapientie. viij. c. ¶ Ulterius notabis text. i dicto. c. si de rebus in ver. auferetur a vobis regnum dei r dabitur genti facienti iusticiam rc. ¶ In quo dicas q hoc habetur ad litteraȝ Mathei. xxi. r. xxiij. c. ¶ Insuper notabis etiam text. in dicto. c. quod autem in vers. quis enim suarus querit cōpossorem. quis dominandi cupiditate inflatus vel fastu dominationis elatus desiderat habere consortem rc. quasi dicat nemo. ¶ Ultimo notabis eundem text. i fi. i vers. scriptum est enī omnia nostra nos autem christi. xp̄s auteȝ dei rc. ¶ In quo dicas tu q hoc originaliter habetur per Paulum prima ad Corinth. iij. c. ¶ Insuper notabis tex. i dicto. c. quemadmodū quod ē. c. finale i vers. quemadmodū membrȝ si precsciditur ab hominis viui corpore non potest tenere spirituȝ vite. sic homo qui preciditur de xp̄i iusto corpore nullo modo potest tenere spirituȝ iusticie etiam si figuram membri teneat quam suscepit in corpore. ¶ Demum notabis eundem tex. in versic. mortuus erat frater noster r reuixit. perierat r iuentus est rc. ¶ In q adde tu q hoc habetur originaliter ad litteram Luce. xv. c. ¶ Ulterius notabis eūdeȝ tex. i vers. quomodo gaudebis te esse correctum nisi doleas te fuisse puersum ¶ Demum notabis eūdem tex. i vers. caritas operit multitudinem peccatorum. ¶ Insuper notabis eundem tex. i versi. iusti tulerūt spolia impioruȝ rc. ¶ In quo adde tu q hoc habetur originaliter Sapientie. ix. c°. ¶ Postremo notabis eūdem tex. i vers. thesaurum autem iusti diuitijs impiorȝ rc. ¶ In quo adde q h° expresse habetur Prouerb. xxviij. c. ¶ Et hec sut quo ad tex. ¶ Capio nūc glosas. r primo glo. sūme. que potest diuidi i quattuor partes. ¶ Primo ponit vtrū hostes possint spoliari iuste reb⁹ suis. ¶ In quo dicitur q sic quādo bellum est licitum p tex. in. l. naturaliter. §. fi. ff. de acqui. re. do. ¶ Secundo decidit hāc questioneȝ prout supra dixi in pricipio. ¶ Tercio ponit penam hereticorum siue sint layci siue clerici. r concludit q bona eorum confiscātur. s. bona laycorum fisco. sed bona clericorum ecclesie p tex. i. c. excōmunicamus. extra de heret. r i c. ad abolendam eo. ti. ¶ Quarto ponit vtr reuersus ab heresi recuperet bōa sua r teneȝ q sic per tex. in. c. ip̄a pietas supra ea. q. iiij. secūda ibi hereticis autem. tercia ibi si ergo quarta r vltima ibi licet autem rc. ¶ Insup notabis glo. i dicto. c. fi. de rebus i verbo impios. que dicit q iudei soluunt tributum nobis r de voluntate nostra tenent ea que habent. ¶ Ultimo notabis glo i dicto. c. quemadmodum i verbo inimicorum. que dicit q quis potest se submittere arbitrio inimici r sententia lata per eum valet dūmodo percipiat aliquid iustum licet sit durum. ¶ Nec hic sunt alia que merito notari possint quo ad tex. vel glosas.

¶. xxiij. q. viij.

d **Episcopis** ¶ Hec ē octaua r vltia questio huius vigesimetercie cause principalis. In qua queritur vtrū liceat episcopis. vel quibuslibet clericis sua auctoritate vel apostolica vel precepto imperatoris mouere arma. ¶ In quo di q si nisi i necessitate ieuitabili r p se. tex. ē i. c. nimiȝ r i. c. cū a iudeis. r i. c. nō pila. r i. c. qcūqȝ el primo r el secundo. r i. c. clerici eadem questiōe. ¶ In qua etiam subditur q bene possint hortari alios ad accipiendum arma ad defensionem oppressorum r ad oppugnatio

nem inimicorum dei tex. est in. c. igitur. ꝛ i. c. scire. ꝛ in. c. omni timore. ꝛ i. c. hortatu. ꝛ i. c. legi. ꝛ in. c. occidit cum sequentibus eadem questiõe. ¶ In qua subditur etiam aliud ꝙ nõ debẽt episcopi proficisci ad principes seculares sine licentia pape. tex. est in. c. cõuenior ꝛ in. c. quo ausu. ꝛ in. c. si quis episcopꝰ ꝛ i. c. si vobis. eadez questiõe. ¶ In qua subditur etiam aliud ꝙ omnes etiam layci prohibẽtur absqꝫ auctoritate iudicis facere icẽdia ꝛ membrorũ truncatiões. tex. est ĩ. §. ceteri. ꝛ i. c. si quis membroꝝ. ꝛ i. c. pessimaꝫ. ꝛ i. c. quicunqꝫ eadeꝫ questiõe. ¶ In qua vltimo loco subditur quomodo puniatur simul vulnerãtes aliqueꝫ si ille mortuus fuerit. de quo habetur i. §. de his. ꝛ ĩ. c. si quattuor qđ est. c. si. ea. q. ¶ Ex qua modo habes aliqua colliger cõmemoratione digna. ¶ Et primo ex tex. in. d. §. de episcopis in vers. Petrus primus apostoloꝝ a domino fuit electus ꝛc. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc originaliter habetur Luce. vi. c. ¶ Ulterius notabis eundem tex. i vers. apostolus ait. nõ sine causa gladium portat cui etiam oĩs anima subdita esse debet ꝛc. ¶ In quo dicas tu ꝙ hoc habetur ꝑ Paulum ad Romanos. xiii. c. ¶ Insuper notabis eundem tex. i vers. nõ vos metipsos defendentes carissimi ꝛc. ¶ In quo tu adde ꝙ hoc hꝫ per eũdeꝫ paulũ ad Romanos. x. c. ¶ Ulterius notabis tex. ĩ. d. c. quicũqꝫ el secũdo ĩ vers. non possunt simul deo ꝛ seculo militare. ¶ Insuper notabis text. ĩ. c. preterea i ft. i vers. scriptum est enim qui crimina que potest emendare non corrigit ipe ꝯmittit. ¶ Ulterius notabis tex. ĩ. d. c. legi ĩ vers. legi siromasten Phinees auctoritate Helye ꝛ zelum Symonis chananei ꝛc. ¶ In quo adde tu ꝙ hec ad litteraꝫ habentur. iiii. Regum. primo. c. ꝛ Math. x. c. ¶ Preterea notabis eũdeꝫ tex. ĩ vers. nõ est crudelitas crimina pro deo punire sed pietas ꝛc. ¶ Ultĩo notabis eundem tex. ĩ vers. si frater tuus ꝛ amicus tuus ꝛ vxor que ĩ sinu tuo dormit depravare voluerit veritateꝫ sit manus tua super eos. ꝛ effundens sanguinem ipsorum. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur ad litterã Exodi. xxiii. c. ¶ Postmodũ notabis text. in d. c. occidit ĩ vers. Abraam non solum homicida verum etiam paricida quod certe gravius ẽ effectus deo magis placuit ꝛc. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc originaliter habetur Genesis. xxii. c. ¶ Preterea notabis eũdẽ tex. ĩ vers. Petrus vero geminum fecit homicidiuꝫ. fuit tamen opus spirituale ꝙ factum ẽ ꝛc. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc ad litteram habetur Actuuꝫ. iiii. ꝛ etiam. v. c. ¶ Successiue notabis eũdeꝫ tex. ĩ versi. nõ solum respiciamus ad opera sed ad tempꝰ ꝛ ad causam ꝛ ad voluntatem personarum. ¶ Ulterius signabis tex. i. c. reprehensibile ĩ versi. nemo militans deo implicet se negociis secularibꝰ ꝛc. ¶ In quo adde ꝙ hoc habetur per paulum. ii. ad Thimoth. ii. c. ¶ Ulteriꝰ notabis tex. in. §. sed notanduꝫ ĩ vers. venit enim princeps mundi huius ꝛ ĩ me nõ habet quicquã. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur ad litterã Math. iiii. c. ¶ Successiue notabis eundem tex. ĩ versic. reddite que sunt cesaris cesari ꝛ que sunt dei deo ꝛc. que habẽtur origĩaliter Math. xxii. capitulo. ¶ Preterea notabis eundem. text. in vers. reddite omnibus debita. cui tributum tributuꝫ. ꝛ cui vectigal vectigal ꝛc. ¶ Que verba habẽtur originaliter per paul. ad roma. xiii. c. ¶ Demuꝫ notabis tex. ĩ dicto. c. cõuenior in vers. dolere potero flere potero. genere potero aduersus arma milites quoqꝫ lacrime mee sunt arma mea talia eni instrumenta sunt sacerdotis. ¶ Insuper notabis eundeꝫ text. in vers. adultera eniꝫ est que legittimo cõiugio non ẽ copulata. ¶ Insuper notabis tex. in. c. tributum in vers. ĩ ore piscis petro piscante tributum inuentum est ꝛc. Quod habetur ad lrãm Mathei. xvii. c. ¶ Successiue nota. tex. ĩ. §. quãuis ĩ vers. dño ex tunc ꝓnuntiante sacerdotes ĩ omni genere liberos esse oportere ꝛc. ¶ In quo dicas ꝙ hoc habet originalr̃ Genesis. xliii. ꝛ. xliiii. c. ¶ Ulteriꝰ notabis tex. ĩ. c. his a quibus ĩ vers. nõ vult mortem peccatoris. sed vt ꝯuertat ꝛ viuatꝰ ꝛc. ꝛ hec sunt que ĩ tex. merito notari potuerũt. ¶ Capio nũc glo. relatu dignas. ꝛ prĩo glo. sũme quã diuido tibi in qnqꝫ ptes ꝑm ꝙ ponit quinqꝫ opiniones diuersas circa decisionem huius qõis octaue. ẽ. formate. pᵃ ibi dicunt. 3ᵃ ibi alii dicũt. q̃rta ibi Gedulphus dicit. qnta ibi qđ aũt iuris sit ꝛc. ¶ In qua qnta pte ponit et aliud quid iuris si clericus defendendo occidat aliqueꝫ. ¶ In quo vltĩo remissiue gl. loquuta est. ¶ Insuper habes glo. in. c. supplicuer ĩ verbo deinde que dicit ꝙ tãtum semel iuranduꝫ est super vno negocio. ꝛ ponit etiam ibi de iuratoria cautione. ¶ Insuper hẽs gl. ĩ. d. c. ꝯuenior ĩ vbo ꝯgrueret. q̃ põit vtrũ clericus citatus a laico teneaꝛ cõparere corã eo saltem allegaturus priuilegiuꝫ suum. Et dicit ꝙ nõ qñ certum est euꝫ esse clericũ. alias autẽ sic. ¶ Preterea notabis glo. magistraꝫ in. c. ꝑm in verbo manso. q̃ ponit quid dicaꝛ mansuꝫ. Et nunquid ecclesia fundata in predio tributario teneaꝛ soluere tributum de illo predio. ¶ Et tenet glo. ꝙ sic faciendo differentiam inter bonefidei ꝛ malefidei possessorem. ¶ Et ex his habes expeditionem huius vigesime tercie cause principalis cum decisione octo questionum in ea

sontentaruꝫ. Cum his etiam que merito i oi bus predictis notari quo ad tex. ⁊ glo. potu ere. nec nõ cũ additõib⁹ ⁊ supplectõib⁹ nris necessarijs ⁊ oportunis.

¶ .xxiiij. causa.

t **Hema vigesi**mequarte cãe. ¶ Ex quo tres isurgunt q̃oes vt ifra patebit. ¶ Eps quidã i heresim lapsus aliquem de sacerdotibus suis officio priuauit ⁊ snia excõis notauit. ¶ Post morteꝫ accusatus de heresi damnat᷑. ⁊ sequaces ei⁹ cũ omni eius familia ¶ Ex quo de tribus infra gradatim videndũ erit.

¶ .xxiiij. q. i.

q **Uod autem** ¶ Hec ẽ prima q̃stio huius vigesimequarte cause pricipalis. In qua querit᷑ vtrũ quis possit deponi aut excõicari ab epo heretico. ¶ In quo dr̃ ꝙ nõ tex. est ĩ. c. achatius el prio ⁊ el fo. ⁊ i. c. maiores. ⁊ ĩ. §. sic ergo. ⁊ ĩ. c. audiuimus. ⁊ i. §. hec ãt. ⁊ in c. manet cum multis alijs. c. sequen. ea. q. ¶ In qua subdit᷑ etiaꝫ aliud ꝙ tantũmodo soluit᷑ vel ligat᷑ illud qđ soluit vel ligat ecclesia romana tex. est in. d. c. manet. ⁊ in. c. quodcũqꝫ. ⁊ ĩ. c. nõ turbatur cũ multis seq. ea. q. ¶ In qua postea subditur ꝙ cõsortia hereticorum sunt fugiẽda a catholicis. tex. ẽ ĩ. c. que dignior. ⁊ ĩ. c. qcũqꝫ. ⁊ in. c. odi. ⁊ in. §. odit ea. q. ¶ In qua vlteri⁹ ponit᷑ ꝙ vbi caritas ⁊ fides nõ est iusticia locum nõ hꝫ nec spũs sanctus. tex. ẽ in. c. vbi sana. ⁊ ĩ. c. heretici. ⁊ i. c. didicimus eadẽ. q. ¶ In qua postmodũ repetitur illud idẽ qđ. s. dictũ fuit i principio q̃õis ꝙ hereticus aliquem excõicare non põt. tex. est in. c. aũt celestinus. ⁊ ĩ. ca. aperte. ⁊ in. §. his auctoritatibus ea. q. ¶ In qua etiam subditur ꝙ i extremo positus potest accipere penitentiam ab heretico. alias ãt nõ. tex. est ĩ. c. si queꝫ. ⁊ i. c. si quis. ⁊ i. c. cepit quod ẽ. c. finale ea. q. ¶ Ex qua modo hẽs aliq̃ colligere relatu digna. ¶ Et primo ex tex. in. §. fin ãt in vers. ligandi nãqꝫ vel soluẽdi potestas veris ⁊ non falsis sacerdotibus a dño tradita ẽ ⁊c. ¶ In quo dicas ꝙ hoc hr̃ ad litteram Math. xvi. c. ¶ Insup notabis eundẽ tex. i vers. accipite spiritum sanctũ ⁊c ¶ Qđ hr̃ ad litteram Johã. xxi. c. ¶ Demuꝫ notabis eundẽ tex. i vers. nec nisi sup congregatos i vnum descẽdit spiritus sanctus ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc ẽt hr̃ ad lr̃am Actuũ. ij. c. ¶ Insup notabis eũdẽ tex. in ver. dñs dicturus quodcũqꝫ petieritis ⁊c. premisit si duo ex vobis vel tres ꝯgregati fuerint in noĩe meo sup terrã ⁊c. ¶ In quo dicas tu ꝙ hoc hr̃ originaliter Math. xvij. c. ⁊ Johã. xx. ¶ Preterea notabis eundẽ tex. i versi. ego qdem absens corpore presens autem spiritu iam iudicaui ⁊c. ¶ In quo dicas ꝙ hoc ad lr̃am hr̃ per paul. prima ad Corinth. v. c. ¶ Preterea etiaꝫ notabis tex. ibidem in ver. dñs prohibet agnũ comedi extra catholicam ecclesiaꝫ ⁊c. ¶ In quo tu adde ꝙ hoc hr̃ originaliter Leuitici vi. c. ⁊ per paulum prima ad Corinth. ij. c°. ¶ Preterea notabis eundẽ tex. in vers. nisi mãducaueritis carnem filij hominis ⁊ biberitis eius sanguinem ⁊c. dixerũt. durus ẽ hic sermo ⁊ qs poterit eum audire ⁊c. ¶ In q° adde tu ꝙ hoc ad lr̃am habetur Johã. vi. c. ¶ Ultimo notabis eundem tex. in vers. eos q foris sunt iudicabit dominus de his auteꝫ q itus sunt nobis iudicium comisit ⁊c. ¶ In quo dicas tu ꝙ hoc habetur originaliter per paulum prima ad Corinth. xv. c. ¶ Successiue notabis tex. i. c. quodcũqꝫ. ibi quodcũqꝫ ligaueris super terram erit ligatũ ⁊ in celis ⁊c. que verba habent᷑ ad litteram Mathei. xvi. c. ¶ Postmoduꝫ notabis tex. i. c. nõ turbatur i vers. nauis que petruꝫ habet nõ turbatur. sed q̃ Judam habet ⁊c. ¶ In quo dicas ꝙ hoc originaliter habetur Math. xiij. c ¶ Insuper notabis tex. i. c. est aliud in ver. mitte hamũ ⁊ eum pisceꝫ q primus ascenderit tolle ⁊c. que verba habentur originaliter Mathei. xvij. c. ¶ Ulterius notabis text. in c. a recta i versi. Beati sunt q persecutionem patiunt᷑ propter iusticiã ⁊c. ¶ In quo tu adde ꝙ hoc habetur Mathei. v. c. ⁊ concordat etiam tex. in. c. scimus. s̃. xliij. dis. ¶ Ulteri⁹ notabis text. in. c. memor i vers. cuius fides nullam heresim vnquaꝫ fouet ⁊c. ¶ In quo tu adde ꝙ hoc ad litterã habetur Luce. v. c. ¶ Successiue notabis tex. in. c. rogamus in versi. sedes eius apud nos primit⁹ fuit. que postea iubẽte domino Roma trãslata est ⁊c. ¶ In quo tu adde ꝙ hoc expresse habetur Actuum. xi. c. Et etiã concordat tex. in. c. mutatiões. s̃. vij. q. i. ¶ Insup notabis tex. i c. cuꝫ beatissimus in versi. sine dubio de eodẽ fonte gratie vnius spirit⁹ ⁊ discipuli fuerũt ⁊ magistri ⁊c. ¶ Demuꝫ notabis tex. in. c. si petrus in versi. bonus dominus refundit auditu ꝫ ſm pphetica dicta ⁊c. ¶ In quo dicas ꝙ hoc habet᷑ origialiter Ezechielis. xxxiij. c ¶ Successiue notabis text. in. c. loquitur in prin. in versi. tu es petrus ⁊ super hanc petraꝫ edificabo ecclesiaꝫ meaꝫ. ¶ In quo adde ꝙ hoc habet᷑ origialiter Math. xvi. c. Et etiam concordat text. in. c. i nouo. s̃. xxi. dis. ¶ Insuper notabis eũdeꝫ tex. in versic. hanc ecclesie vnitateꝫ beatus Paulus apostolus docet ⁊c. ¶ In q̃ adde tu ꝙ hoc hr̃ p Paulum ad Ephesios. iiij. c. ad lr̃aꝫ. ¶ Insup notabis etiam eundem tex. in versi. euelle ra/

dium folis a corpe diuisiōꝫ vnitas non capit
ab arbor frāge ramū fruct⁹ gerīat ñ poterit
a fonte pcide riuū pcisus arescit ꝛc. ¶ Pre-
terea notabis tex.in.c.alienus i vers.si duo
vel tres ex vobis cōuenerint i terra de om
ni re quecūqꝫ petieritis i noie meo ꝯtinget
vobis a patre meo qui in celis est ꝛc. ¶ In
quo adde tu ꝙ hoc hr̃ originaliter Johānis
xx.c.ꝛ Mathei.xix. Et etiam ꝯcordat tex.in
c.vltimo i fi.§.xx.dis. ¶ Successiue notabis
tex.i.c.oibus in vers.domus dei que dicitur
edificari super petram que vnica columba
appellatur ꝛc. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc ha-
betur Canticorū.vi.c. ¶ Preterea notabis
tex.i.c.non afferamus i vers.ydolum fabri-
catum atqꝫ adoratum ē ꝛ propheticus liber
ira regis ꝯtemptoris incensus ē.ꝛ scisma tē-
ptatū ꝛc. ¶ De quo ydolo fabricato hēs ori
ginaliter Exodi.xxxij.c.ꝛ de libro incēso ha
bes Jeremie.xxxvi.ꝛ de scisma teptato hr̃
Numeri.xvi.c. ¶ Ultimo notabis eundem
tex.i vers.qs iā dubitauerit hoc esse sceleris
ꝯmissum ꝙ ē grauius vidicatum. ¶ In
super notabis tex.i.c.q2 i vers.in vna domo
comedetis nec deferetis de carnibus eius
extra fores ꝛc. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc hr̃
Leuitici.vi.c. ¶ Ulterius notabis et eundē
tex.i ver.diuina lex offerri foras prohibet.
ꝛ dari sanctum canibus vetat ꝛc. ¶ In quo
adde tu ꝙ hoc hr̃ Mathei.vij.c. ¶ Et con-
cordat etiam tex.in.c.in mādatis.ꝫ.xliij.dis.
¶ Ultimo notabis eundem tex.in finalibus
verbis i vers.aqua diluuij archam ad subli-
mia extulit ꝛc. ¶ In quo adde tu ꝙ h° ori
ginaliter hr̃ Genesis.vij.c. ¶ Insuper nota
bis tex.in.c.ois in vers.nolite recipere eum
in domū nec aue ei dixeritis. Qui.n.dicit illi
aue cōmunicat operib⁹ eius malis ꝛc. ¶ Et
loquitur de hereticis. ¶ Ulterius notabis
tex.in.c.qm̄ in ver.vbicunqꝫ fuerit corpus
illic ꝯgregabunt ꝛ aquile ꝛc. ¶ In quo ad-
de tu ꝙ ad lrām hr̃ Math.xxiiij.c. ¶ Post-
modū notabis tex.i.c.que dignior i vers.qs
pferendus magis oibus videt qꝫ xp̄s q pe-
des suos ꝯsueuit lauare hospitib⁹ ꝛc. ¶ In
quo tu adde ꝙ hoc hr̃ expsse Johā.xviij.c.
¶ Demū notabis eundē tex.i vers.qs infir-
matur.ꝛ ego nō ifirmor. ¶ In quo adde tu
ꝙ hoc hr̃ per Paulū fa ad Corin.xi.c. ¶ Et
est ꝯcordat tex.in.§.his ita.ꝫ.ij.q.vij. ¶ Ul
timo notabis eundē tex.in versi. apostolus
quoqꝫ euidēter asserit dicens hereticū ho-
minē post vnā ꝛ alterā correctiōem euita ꝛc.
¶ In quo dicas ꝙ hoc hr̃ ad lrām p eum ad
Thituꝫ.iij.c. ¶ Et ēt hr̃ Actuū.iij.c. ¶ Insu
per notabis tex.i.d.§.odit i ver.si holocau-
sta obtulerint vt videant ieiunare dare ele-
mosinā pudicitiā pollicer i.ꝙ holocausta sunt
vera nō ea suscipit dñs. ¶ Et ibidē statim in
vers.nō sacrificiorꝫ magnitudinē.sed offerē-
tiū merita cāsqꝫ diiudicat. vnde ꝛ vidua q̄ i
corbonā duo minuta miserat oibus a seruato
re pferē ꝛc. ¶ In quo tu adde ꝙ hoc hr̃ ori-
ginalr̃ Math.xij.c.ꝛ ēt Luce.xxi. ¶ Et ēt cō
cordat tex.i.c.legāt.ꝫ.xxxviij.dis. ¶ Prete-
rea notabis tex.i.c. vbi i ver. vbi caritas nō
est non pōt ēē iusticia.dilectio eni pximi ma
luꝫ nō opatur. ¶ Insup notabis tex.i.c.didi
cimus i vers.pcipiente dño p moysem ꝛ dicē
te sepamini a tabernaculis hominū istorꝫ du
rissimorꝫ ꝛc. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc origia
liter hr̃ Numeri.xvi.c. ¶ Successiue nota.
tex.i.c.miramur i ver.absurdū est vt cui nō
licet ēt cuꝫ minimis iuxta sacras regulas cōi
care liceat etiā ei de suis pene maioribus iu
dicare. ¶ Preterea notabis tex.i.c. quisqs
i vers.nonullos tolleramus quos corrigere
vel punire non possumus.neqꝫ propter pa-
leam relinquimus aream dñi.neqꝫ pp pisces
malos rumpimus retia dñi ꝛc. ¶ Ultimo no
tabis ēt tex.in.d.c.cepit qd̄ ē.c.fi.ibi tanto-
qꝫ sublimius gloriam transeuntis mundi de
spicere.quāto ꝛ religatus cognouerat nihil
fuisse quod potuit auferri ꝛc. ¶ Et hec sunt
quo ad tex.in quo alia pro nūc notari nō po
tuerunt. ¶ Nūc capio glosas relatu dignas
ꝛ primo glo.sume quā diuido tibi i quattuor
partes. ¶ Primo refert vnā opinionē circa
hanc questionem. ¶ Secundo refert aliam
opinionē que fuit magistri Gratiani. ¶ Ter
cio ponit decisionem huius qōis.prout.ꝫ.di-
xi i prin. ¶ Quarto ꝛ vltimo ponit vtrꝫ alia
gesta p excōicatos valeāt. ¶ In quo conclu
dit ꝙ sic si tollerant p tex.in. §.veruꝫ.ꝫ.iij.
q.vij. Fa ibi alij cum Gratiano distinguunt.
tercia ibi.sed tu dic.quarta ibi.alia tamē ꝛc.
¶ Insup notabis glo.in.c.quotiens i verbo
ad Petrū que dixit ꝙ nullus potest determi
nare qōem de fide motam excepto papa ꝛ
sede apostolica. ¶ Insuper notabis glo.i.c.
hec est in verbo cōprobabit. que dixit ꝙ pp
solum dictum cēsetur qui heretic⁹ quod no
ta bene. ¶ Ulterius notabis glo.magistraꝫ
in.c.aduocauit que ponit de tēpore Constan
tini imperatoris.ꝛ de nōnullis fauētibus he
reticis eo tempore late enarrando historiaꝫ
que etiā hr̃ in decimo libro historie ecclesia
stice. ¶ Habes ēt glosam in.c.ois in verbo
ingressus que dicit ꝙ possumus orare tacite
tamen in ecclesia interdicta. ¶ Ulterius no
tabis gl.in.d.c.odit i verbo suas.que arguit
ꝯ scolares qui vadunt ad ecclesias vt ibi vi-
deant dominas. quare potius ibi attendunt
causam suā qꝫ dei ꝛ male ideo caueas tu ab
hoc. ¶ Ulterius notabis glo. magistrā in.c.
g contra in verbo ignobiles.que ponit mul

tum magistraliter quis puniatur magis an nobilis an ignobilis vt ibi per ea. ¶ Preterea notabis glo. in. §. sed illud in verbo hẽbunt. que ponit quare magis sacramentum baptismatis potest recipi ab heretico q̃ʒ sacramentũ eucharistie. ⁊ similez glo. etiã hẽs in. d. c. cepit i verbo perciperet. Que ponit etiam quid de vnctione olei. Et dicit ꝙ tẽpore necessitatis licent hec oĩa etiam laycis ⁊ non solũ sacerdotibus. ¶ Et hic nõ sunt alia

¶. xxiiij. q. ij :

q Uod autem ¶ hec est .ij. q̃stio huiꝰ xxiiij. cause principalis. Qua queritur vtrum post mortem quis possit excõicari. ¶ In quo dicit ꝙ nõ nisi in tribus casibus scilicet i crimine heresis ⁊ i instituente hereticos. ⁊ in mortuo in crimine notorio aliás aũt non. tex. est i. c. de cõmunione. ⁊ i. c. legatur. ⁊ i. c. sane el primo ⁊ el secundo. ⁊ i c. nec quisquã ⁊ in. c. dãna. ⁊ in. §. his auctoritatibus ea. q. ¶ Ex q̃ hẽs mõ colligere aliq̃ notanda. ⁊ primo ex tex. in. dcõ. c. legatur in vers. quodcũqʒ ligaueris super terram erit ligatuʒ ⁊ in celis. quodcunqʒ solueris super terram erit solutum ⁊ in celis ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc originalr̃ habet Math. xvi. c ¶ Et etiam ꝯcordat tex. in. d. c. q̃squaʒ ĩfra. ead. q. ¶ Preterea notabis tex. in. d. c. nec quisquã in vers. deo g in diuino iudicio est ꝯstitutus nobis fas nõ est aliud decernerẽ preter id in quo eum dies supremus inuenit ⁊c. ¶ Et hec sint que notari possunt quo ad textum. ¶ Capio nunc glosas. ⁊ primo glo. summe qua diuido tibi in quattuor ptes. ¶ Primo decidit hanc questionem prout. s̃. dixi in principio. ¶ Secũdo ponit quid iuris i aliis criminosis referendo opinionẽ aliquoruʒ circa hoc q idem volebant esse in aliis. ¶ Tercio reprobat opinionem illorũ ⁊ residet i prima opinione. ¶ Quarto ⁊ vltimo ponit ordinem magistri Gratiani in hac. q. ¶ Preterea notabis etiã glo. in. d. c. ne quisquã q̃ dicit ꝙ licʒ heres vsurarij de vsuris satisfaciat in vsurario post mortẽ non erit cõicanduʒ si supstes absolutionem nõ quesiuit. ¶ Ulteriꝰ notabis glo. i. c. sane. quod est. c. si. in verbo dipticis que dicit ꝙ si i lapide aliquo vel in pariete inueniunt̃ alique scripture est dãda eis fides. ¶ Ultio notabis glo. in. §. forte i verbo liberum, que dicit ꝙ si in scrinio alicuius inueniuntur rationes vel instrumenta per que patet eum vsurarium fuisse non potest tamen excõmunicari si fuit occultuʒ hoc ¶ Et hic non sunt alia cõmemoratu digna i tex. vel glosis.

¶. xxiiij. q. iij.

q Uod autem ¶ hec est tercia ⁊ vltima qõ huiꝰ. xxiiij. cãe principalis. Qua queritur vtrum pro peccato alicuius tota familia eius excõmunicãda sit ¶ In quo arguendo ad partes hincinde. tãdem dicit ꝙ non tex. ẽ in. c. si habes. ⁊ in. §. vt ergo. ⁊ in. c. cõpimus . ⁊ in. c. qui negligit ea. q. ¶ In qua etiam subditur ꝙ nõ snia sʒ vita quelibet ligat vel soluit tex. est i. c. si gs ⁊ in. c. non impetuum ⁊ i. c. de illicita. ⁊ i. c. cum aliquis ea. q. ¶ In qua habet postmodum ꝙ illicita excõicatio nõ ledit eum q notatur. sed a quo notat tex. est i. c. illicita. ⁊ in c. si igitur ea. q. ¶ In qua ẽt subdit ꝙ delinquentes prius corrigi debent q̃ʒ excõicari ⁊ si essent incorrigibiles tũc debent excõicari tex. est i. c. apostolice. ⁊ in. c. tam sacerdos ⁊ i. c. de excõicationis. ⁊ in. c. resecande. ⁊ i. c. ecce ea. q. ¶ In qua postea enumerantur q̃ plures q excõicandi sunt vʒ hẽns duas vxores. ⁊ falsi testes ⁊ homicide ⁊ spoliãtes pauperes vel religiosos vel pegrinos vel mercatores vel oratores vel eoꝝ bona rapiẽtes tex. est i. c. an nõ districta ⁊ in. c. itaqʒ. ⁊ in. c. si qs el primo ⁊ el secundo ⁊ in. c. quisqs. ⁊ i c. paternaꝝ. ⁊ in. c. illi qui ead. q. ¶ In qua ponit vlterius differentia inter scismaticos ⁊ hereticos. tex. est in. §. quia vero ⁊ in. c. inter. ⁊ in. d. c. heresis ead. q. ¶ In qua ponit etiam qui proprie dicatur heretici de quibꝰ habes in. §. qui vero. ⁊ in. c. hereticus cum multis. c. sequentibus ea. q. ¶ In qua vltio loco enumerantur diuerse secte hereticoruʒ ⁊ vnde nomina acceperunt tex. est in. §. secte ⁊ i. c. qdam quod est. c. pe. ea. q. ¶ Ex qua modo habes colligere aliqua relatu digna. ⁊ primo ex tex. in. dicto. §. quod autem i vers. pro peccato sodomorum paruuli eorum celesti igne consumpti sunt. ¶ Iteʒ pro peccato amelechitarum ⁊c. ¶ In quo tu adde ꝙ hᵒ habet originaliter Genesis. x. c. ¶ Ulterius notabis eundeʒ tex. in vers. dathan ⁊ abyrõ auctores scismatis fuere contra Moysem ⁊ Aron ⁊c. de quibus habes Numeri. xvi. c. ad litteram. ¶ Insuper notabis tex. i. §. his ita respondetur in vers. discipuli de cecenato interrogasse dicuntur rabbi quis peccauit hic aut parẽtes eius vt cecus nasceretur ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur originalr̃ Iohanis. ix. cap. ¶ Ulterius etiam notabis eundẽ tex. i vers. ait dñs ad moyseʒ ego suʒ deus zelotes visitãs pctã patrũ i filios vsqʒ in terciã ⁊ quarta generatõeʒ ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc originaliter habet Exodi. xx. capitulo. ¶ Preterea notabis eundem tex. ibi anima que peccauerit ipsa morietur ⁊c. ¶ In quo adde tu qd hoc ad litteram ha-

betur Ezechielis.xviij.c. ¶ Ultimo notabis
etiam eundem tex.in vers.si quis frater no-
miatur fornicator aut auarus aut ydolis ser
uiens cum huiusmodi nec cibum sumere de-
betis ⁊c. ¶ In quo dicas q̄ hoc hr̄ p Paul.
prima ad Corin.v.c. ¶ Successiue notabis
tex.in.d.c.si habes in versi.vt aia pris ita ⁊
aia filij mea est ⁊c. ¶ In quo dicas tu q̄ hoc
habet originalr̄ Ezechielis.xviij.c. ¶ Suc-
cessiue notabis tex.in.c.qui negligūt i vers.
imunditiam labiorum verbum ⁊ quinamen-
ta oris incurruut ⁊c. ¶ In quo adde tu etiaz
q̄ hoc habetur Isaye.viij.⁊.viiij.c. ¶ Pre-
terea notabis tex.in.c.de illicita in versicu.
nemo ꝓpere vel prepostere.s.si nō cōmoni
tus neqꝫ cōuictus est iudicandus ⁊c. ¶ Pre
terea notabis tex.in.d.c.de illis in vers.spi-
ritus enim sanctus discipline effugiet fictum
⁊c. ¶ In quo adde tu q̄ hoc habet Sapien
tie ad litteram primo capiᵒ. ¶ Preterea no
tabis tex.in.c.certum in versicu.nihil enim
aliud significat anathema nisi a deo sepera
tionem. ¶ Ulterius notabis tex.in.§.illicita
in versic.orate ꝓ persequentibus ⁊ calūniā
tibus vos ⁊ benedicite persequētibus ⁊ ca-
lūniātibus vos. ¶ In quo adde tu q̄ hoc ha
betur Luce.v.c.⁊ etiam Math.vi.c.⁊ etiaz
per Paulum prima ad Corinth.v.c.⁊ etiam
per eundez ad Romanos.xij.c. ¶ Ulterius
notabis eundem text.in versi.maledici reg-
nuz dei non possidebunt ⁊c. ¶ In quo adde
q̄ hoc habetur originaliter per Paulam ad
Galathas.v.c. ¶ Demum notabis tex.in.d
c.si igitur in versi.relege veteres libros ⁊ vi
de que tribus in monte Garecim constitute
sunt vt benedicerēt populo ⁊c. ¶ In quo tu
adde q̄ hoc originaliter habetur Deutro.x.
⁊.xviij.c. ¶ Insuper notabis tex.in.d.c.cuz
ergo in vers.Chain quoqꝫ q̄ prie preuarica
tioni fratricidiū admisit ⁊c. ¶ In quo tu ad-
de q̄d hoc ad litteram habetur Genesis.iij.
c. ¶ Demum notabis eundem tex.in versic.
Abrae quoqꝫ dixit dominus maledicā male-
dicentibus tibi.⁊ benedicā benedicentibus
tibi. ¶ In quo adde tu q̄ hoc habetur origi
naliter Genes.xij.c. ¶ Ulteriꝰ notabis tex.
eundem i vers. Noe verēda sua achā deri-
sa cognosceret filiū eiꝰ Chanā maledixit di-
cēs maledictus Chanā seruus seruoꝝ sit fra
trū suoꝝ ⁊c. ¶ In qᵒ adde q̄ hoc habet ad
littera Genes.ix.c. ¶ Demū notabis eundē
tex.i vers.cuz Isaac benediceret Jacob fi-
lio suo ait.Qui maledixerit tibi sit maledic-
tus.⁊ qui benedixerit tibi benedictōibus re
pleatur ⁊c. ¶ In quo adde tu q̄ hoc habet
originaliter Genes.xxvij.c. ¶ Postea nota-
bis eūdez tex.in vers.moyses ex p̄cepto dn̄i
duodecī tribus filioꝝ israel in duas ꝑtes di-
uisit ⁊c. ¶ In quo adde tu q̄ hoc ad litteraz
habet Deutro.xxvij.c. ¶ Insuper notabis
eundē tex.in vers. petrus apostolus legitur
in nouo testamento maledixisse simoni. cum
ait.pecunia tua sit tecū in pditione ⁊c. ¶ In
quo adde q̄ hoc hr̄ expresse Actuū.viij.cᵒ.
¶ Ultimo notabis eūdē tex.in ver. benedi-
cite ⁊ nolite maledicere ⁊c. ¶ In quo dicas
tu q̄ hoc habet ꝑ paulū ad romanos.xij.cᵒ.
¶ Preterea notabis text.in.c. cum sancti in
vers.maledicta terra in ope tuo.⁊c. ¶ In q̄
tu adde q̄ hoc habetur originaliter Genesis
iij.c. ¶ Preterea notabis eundē tex. ibi ma
ledicā maledicentibus tibi ⁊c.q̄d hr̄ ad litte
raz Genes.xij.c. ¶ Successiue notabis tex.
in.c.de excōicationis in vers. in promptu ha
bentes vlcisci omnez inobedientiā ⁊c. ¶ In
quo adde tu q̄ hoc expresse habetur per pa
ulū.ij.ad Corinth.x.c. ¶ Insup notabis tex
in.d.c.corripiamur in vers.nescimus quid ꝯ
tingat sequenti die.aut ante finē vite huius
nec de aliquo disperandum est ⁊c. ¶ Et etiā
ibidem statim in vers.pastoris necessitas hꝫ
separare ab ouibus sanis morbidā ⁊c. ¶ Ul
timo notabis eundem tex.in vers.nesciētes
q̄s pertineat ad predestinatoꝝ numeꝝ q̄s nō
pertineat sic affici debemus caritatis affec-
tu vt oēs velimus saluos fieri ⁊c. ¶ Insup
notabis tex.in.c.ecce in.§.sicut cito morbis
mortuā si abscissa nō fuerit putredinis sue ꝯ
tagione salutē relique carnes corrumpit.ita
isti qui emendari despiciunt. ⁊ in suo morbo
persistunt. ¶ Preterea notabis tex.in.c. si
non in vers.Lamech adulterium ⁊ flagitiuz
⁊c. ¶ In quo tu adde q̄ hoc habetur origia
liter Genes.iiij.c. ¶ Insuper notabis tex.i.
d.c.paternarum in vers.oratores quoqꝫ cuz
suis rebus quas ferunt tutos ⁊ sine molestia
esse statuimus. ¶ Preterea notabis tex. in
c.dixit in vers. hereticū hominem post pri-
maz ⁊ secundam correctionem euita. ¶ In
quo tu adde q̄ hoc habetur per paulū p̄ria
ad Thitum.iij.c. ¶ Ulterius notabis tex.in
c.quid autem in vers.quid est iniquius q̄ꝫ im
pia sapere ⁊ sapientioribus doctoribus non
credere. ¶ Et ibidē in fine magistri erroris
existūt q̄ veritatis discipuli nō fuerūt. ¶ In
sup etiā notabis tex.in.c.illud in vers.si nos
oculꝰ aut pes.aut dextera scādalizauerit ma
nus a ꝯpage corpis afferat̄ q̄ meliꝰ ē hijs in
seculo carere mēbris q̄ꝫ cū ipis in eterna ire
supplicia ⁊c. ¶ In q̄ adde tu q̄ hᵒ hr̄ ad lr̄az
Math.vi.⁊ c̄t.xvi.c. ¶ Insup notabis tex.i
c.cū q̄bꝰi vers.nō sedi cū ꝯsilio vanitatis ⁊ cū
iniqua gerentibus nō introibo. ¶ Preterea
notabis tex.in.c. deus in versi. vt pote quē
non fallit peccati qualitas.neque peccantes
effectus homo autem hoc scire non potest .

¶ Et hec sint que merito notari possunt quo ad tex. ¶ Nunc venio ad glosas relatu dignas. ⁊ primo capio glo. summe. que nõ multuz se extendit. nisi ꝙ decidit hãc questionez put. s. in principio dixi. Largius tamẽ exordiendo circa eaz. s. ꝙ aut tractamus de pena eterna aut corporali aut spũali. ¶ Primo casu nunq̃z punitur quis alio. tex. ẽ in. c. illud supra. xi. q. iiij. in alijs vero duobus casibus dicas vt diximus. s. i. q. iiij. in glo. summe que late ponit hec omia ⁊ multuz magistraliter. ideo non repeto nunc. quia glosa summe etiã hic ñ se extẽdit. sed ponit distinctiõz de qua supra ⁊ plus non dicit. ¶ Insup notabis etiã glo. in. d. c. si habes in verbo innocentes. q̃ dixit ꝙ maius peccatuz est si in vna anima ẽ peccatuz infidelitatis ⁊ pereat q̃z si corpa in numerabilium martirꝫ trucident. ¶ Ulteri⁹ habes glo. etiaz multum magistram in dicto c. de illicita in verbo paremptorio. que põit quis possit mittere peramptorium ⁊ dicit ꝙ ordinarij iudices tantum. ¶ Et etiam ponit quid debeat continere in se paremptoriuz. ⁊ multum copiose loquuta est circa hoc. ¶ Insuper notabis glo. in. d. c. ecce in verbo nolentibus. que dixit ꝙ licz quis neget crimen tamen potest dici notorium. ¶ Ulterius notabis glo. in. d. c. paternarum in verbo competenter. que exponit. i. iuste. non autem moderate put dicũt curiales secũdũ glo. ¶ Ex quibus omnibus nunc habes expeditionem huius vigesimequarte cause cum decisione trium questionum in ea descriptaruz. cuz his que merito tam in tex. quaz in glosis notari potuerunt vna cum additionibus ⁊ supplectiõib⁹ necessarijs nostris circa pdicta omnia ⁊ oportunis.

¶ Uigesimaquinta causa

t **Thema uige**simequinte cãe pricipalis ex quo eliciuntur due questiões vt infra videbimus. ¶ Sancta romana ecclesia quandã baptismalez ecclesiam suis muniuit priuilegijs dyocesi sue deciatões ex integro sibi attribuẽs. ¶ Itẽ quoddã monasteriũ similiter pri⁹ muniuit priuilegijs decernes vt ex ipsis predijs nulli decimas persolueret. ¶ Accidit itaqz vt inter dyocesim pmunite baptismalis ecclesie mõasteriũ alia emptõe. alia donatõe predia sibi inueniret. ¶ Orit itaqz ɔtẽtio inter monachos ⁊ clericos de decimis. ¶ Ex quo themate duo insurgũt de quibus infra gradatim apparebit.

¶ . xxv. q. i.

q **Uod vero** ¶ Hec ẽ pria questio huius vigesimequinte cause principalis. Qua queritur vtruz clerici baptismalis ecclesie auctoritate priuilegij decimas sue dyocesis ex integro sibi valeant vendicare. ¶ In qua dicitur ꝙ non possunt ɔtra episcopũ. ⁊ ad hoc probanduz inducuntur multa iura ex quibus pbatur ꝙ papa nõ potest facere contra statuta conciliorum. tex. est in c. confidimus. ⁊ in. c. diuinis. ⁊ in. c. que ad ppetuam. ⁊ in. c. nulli phas. ⁊ in. c. violatores cum multis. c. sequentibus ea. q. ¶ In qua demuz pro decisione subditur pdicta ita demum vendicare sibi locũ nisi romana ecclesia cõcesserit priuilegium incõtrarium. tex. ẽ in. §. his ita videt qui ẽ. §. fi. ead. q. ¶ Ex q̃bus colligere aliqua notanda. ⁊ primo ex tex. in. d. c. diuinis in vers. preceptis diuinis ⁊ apostolicis monitis incitamur vt pro omniuz ecclesiaruz statu in pigro vigilemus effectu ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc ad litteram habetur Deutro. xviij. c. ⁊ etiam Exodi. xxvi. c. ⁊ p paulũ prima ad Thimoth. ij. c. ¶ Ulterius notabis eundez tex. in vers. quotiens gs negligenter poscit cõmẽdatũ sibi dominicũ gregez totiens cõuincitur sũmuz non amare pastorez. ¶ Preterea notabis tex. in. c. q̃ ad perpetuã in vers. que ordinata sunt generaliter ad perpetuã vtilitatẽ nulla ɔmutatione varient nec ad priuatuz trahant ɔmodum q̃ ad bonuz sunt cõe prefixa. ¶ Preterea notabis tex. in. c. nulli phas in fi. i. vers. maiori reatu deliquit qui potiori fruitur honore. ⁊ grauiora facit iudicia peccatoruz sublimitas peccantiũ. ¶ Ulterius notabis tex. i. c. contra i vers. ɔtra statuta patrũ ⁊c. apud nos. n. i cõuulsis radicibus viuit antiquitas cui decreta patrũ sanxerunt reuerẽtiã ⁊c. ¶ In q° adde tu ꝙ hoc ad lrãm habet Leuitici. xix. c. ¶ Et etiam ɔcordat tex. in. c. iij. extra de trã. sac. ⁊ in. c. cũ questus. s. ix. q. iij. ¶ Ulterius notabis tex. in. c. omne in vers. nequaquãgdez quod cõtra euangelicaz vel propheticã aut apostolicã doctrinã cõstitutionẽ ve coni siue sanctoꝝ patrum actum fuerit stabit ⁊c. ¶ In quo tu adde ꝙ de euangelica habetur Mathei. xiiij. c. De prophetica vero habetur Michee. iij. c. De apostolica vero habet per Paulum prima ad Corinthios. vi. cap°. ¶ Preterea notabis tex. in. §. his ita respõdetur in versicu. christus qui legem dedit ipsam legez carnaliter impleuit octaua die circuncisus ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc ad litteraz habetur Luce. ij. capitulo. ¶ Insuper notabis eundem text. in. versicu. contra litteraz legis leprosuz tangendo mundauit ⁊c. ¶ In quo tu adde ꝙ illa lex habetur Leuitici. xv. capitulo. Et etiam Exodi. vigesimo capitulo. ¶ Preterea notabis eundem text. in versiculo femina vero. octuagesima die ab ortu sue natiuitatis secundum legis impe

rium cuz hostijs presentet ꝛc. ¶ In quo ad de tu ꝙ hoc habetur Leuitici.xij.c. ꝛ etiam Luce.ij°. ¶ Demum notabis eundez tex.in vers.erat Jesus docens in templo tanq̄ȝ potestatez habēs ꝛc. ¶ In quo tu dicas ꝙ hoc habetur ad litteram Math.vij.c. ¶ Postea notabis eundē tex.in versi. illi nāqȝ soli valent canones interpretari q iūs cōdendi eos habent ꝛc. ¶ Ultimo notabis eundem text. in versi.priuilegia dicuntur quasi priuata legia eo ꝙ priuatam legem singulis generent. ¶ Cum quo cōcordat etiam tex.in c. priuilegias.ē.iij.dis. ¶ Postremo etiam notabis eundem text.in versi.non enim volumus vt alijs sit remissio vobis autem tribulatio ꝛc. q̄ verba habentur per Paulum secunda ad Corinthios.viij.c. ¶ Nec in text.habes alia nec etiam in glosis maxime in glo.summe q̄ nihil habet.ꝛ etiam alie parum habent Excepta glo.in.d.c.cōsidim⁹ in verbo oportet q̄ ponit de significatōe huius vbi oȝ ꝛ vbi dȝ dicens ꝙ aliquando denotat necessitatez.aliquando officiū.aliquando honestatē. ¶ Ulterius notabis glo.multuȝ magistram in.c. sunt quedā in verbo apostoli que ponit vtꝝ papa possit dispensare in omnibus casibus. Et cōcludit ꝙ sic.ꝛ quod plus est quandoqȝ dispensat contra generalem statuȝ ecclesie. sȝ non contra articulos fidei sm̄ glo. Et hic nō sunt alia.quo ad tex.vel glosas.

¶.xxv.q.ij.

Quod autem ¶ Hec ē secunda ꝛ vltima questio huius.xxv.cause principalis. ¶ Qua queritur vtrū antiquiorib⁹ priuilegijs per sequētia possit derogari seu p subsequētia priuilegia tolli. ¶ In quo dicitur argumentādo hincinde ad partes ꝙ sic.tex.est in.§.his ita respōdetur.ꝛ ī c.si decet.ꝛ in.c.demiciamus.ꝛ in.c.si qui cū sequentibus multis.c.ea.q. ¶ Ex qua modo habes colligere aliqua relatu digna. ꝛ p̄rio ex tex.in.d.c.si ea.in vers.omne regnū in se ipsum diuisum non stabit.ꝛ oīa scientia ꝛ lex aduersuȝ se diuisa destruet ꝛc. ¶ In quo dicas ꝙ hoc hr̄ originaliter Mathei.xij.c.ꝛ ēt Luce.xi.c. ¶ Preterea notabis tex.in.c.igitur in vers.canones sanctoꝝ patꝝ spiritu dei ꝯditos ꝛ totius mūdi reuerētia cōsecratos. ¶ Insup notabis tex.in.c. qd vero in fi. ibi mihi iniuria facio.si fratrū meoꝝ iura pturbo. ¶ Insuper notabis quāplures leges codicis hic canonizatas positas sub titulo de p̄cibus impatori offerendis.ꝛ.C.si contra ius vel vti.publi.ꝛ sub rubrica de diuers. rescr. de quibus oībus seriose fit hic longa cōmemoratio. ¶ Ulterius notabis tex.i.§.rescripta in versi.mendax p̄cator debet carere impetratis. ¶ Insup notabis text.in.d.§. his ita in vers.priuilegiuȝ oio meretur amitter qui pmissa sibi abutit potestate. Et hec sunt que quo ad tex.dici possunt. ¶ Nunc venio ad glosas ꝯmemoratione dignas. ꝛ p̄rio gl. summe multū notabilis notanda ē quā diuido tibi in septē ptes. ¶ Primo ponit qs possit concedere priuilegiuȝ in preiudiciuȝ alterius. ¶ In quo cōcludit ꝙ solus papa.ꝛ episcopus.ꝛ nō alij. ¶ Secūdo ponit vtrum solus ep̄us sine ꝯsensu capituli possit conferre priuilegia.ꝛ tenet ꝙ nō.p tex.in.c. pastoral de donationibus. ¶ Tercio ponit quomodo ꝛ quando priuilegia egrediant psonas eorū quibus cōcedunt.concludens ꝙ priuilegiuȝ personale nō egreditur psonam. reale vero sic.per text.in.l.priuilegia.ff. de regul.iur. ¶ Quarto ponit quid in dubio vtꝝ priuilegia presumantur personalia vel realia ꝛ concludit ꝙ personalia presumunt.per tex.i.c. cū venissent.extra de instiut. ¶ Quinto ponit differentiā inter priuilegiuȝ ꝛ ꝯfirmationem ponendo plures differentias vt in ea. ¶ Sexto ponit quomodo primū priuilegiuȝ tollat per secunduȝ quando sunt ambo generalia vel specialia.vel vnum est generale aliud speciale. ¶ Septimo ꝛ vltio pōit vtrū in dubio priuilegia presumant reuocata.ꝛ tȝ ꝙ nō p.l.si peculiū.ff.de manumiss.testa. Ḟa ibi hec āt priuilegia.3ᵃ ibi dat āt .qrta ibi ī dubio āt.quīta ibi item hec ē dr̄ia. sexta ibi nūc videndū ē. septima ibi itē ī dubio. ¶ Insuper habes glo.notabilē in.c. in galliarum in verbo p̄mitti in fi.que dixit ꝙ pṙiceps dādo posteriorez legatum non videt reuocare priorē. ¶ Et glo.ibidē in verbo britanorum que dixit ꝙ due sunt britanie. nā anglia maior britania dicitur. ¶ Insuper habes glo.ī c.igitur in verbo delegatione.que dixit ꝙ legatus habet iurisdictionem ordinariam non delegatam. ¶ Ulterius notabis glo.in.c.institutionis ī verbo presentia que dixit ꝙ pṙiceps dat priuilegia ꝛ delegat cās sine scriptura.sed non cōmittit legationes sine scriptura. ¶ Insuper notabis glo.in.l. rescripta in verbo non ledat que ponit multos casus in quibus non valet rescriptum principis.

¶ Preterea habes glo. in.l. si qua in verbo sine dte que ponit quomodo ꝛ quando dies requiratur in instrumentis. ꝛ quid i accusationibus. ¶ Et dicit ꝙ regulariter debet poni in instrumentis.sed non in accusationibus. ¶ Et ex his habes nunc expeditionem huius vigesime quinte cause cum decisione duarum questionum de quibus in ea cuȝ his q̄ merito taȝ in tex.q̄ȝ in glo⁊ breuiter annotari debuerunt vna cuȝ additionibus ꝛ supplectōibus nostris ad p̄dicta omīs necessarijs.

¶ Uigesimasexta causa.

t **Hema uige**simesexte cāe pricipalis ex quo eliciuntur septem questiones vt infra patebit. ¶ Sacerdos quidaz sortilegus esse ꝛ diuinus cōuincitur apō episcopum. ¶ Correctus ab episcopo noluit cessare. ¶ Excōmunicatur tandem agens in extremis reconciliatur a quodam sacerdote episcopo in cōsulto. ¶ Indicitur sibi penitētia sub quantitate temporis canonibus prefixa. ¶ Ex quo septem dubitationes licet nō multum difficiles oriūtur vt infra gradatim videbimus.

¶ .xxvi.q.i.

q **Ui sint** ¶ Hec ē prima questio huius.xxvi.cause principalis. Qua queritur qui sint sortilegi. ¶ In quo dicit ꝙ hij sūt qui sub specie ficte rligiōis profitentur spiritum diuinationis.tex.est in.c.sortilegi quod est.c.vnicuz ea.q. ¶ In qua quo ad tex.alia nō habes nec etiam quo ad glosas exceptis glo.summe quam diuido tibi in duas partes ¶ Primo decidit hanc qōez.prout mō dixi. ¶ Secundo ponit penam impositam sortilegis tam de iure canonico q̄ȝ de iure ciuili dicens ꝙ de iure canōico debent per quinquēnium facere penitentiam.de iure vero ciuili capite puniūtur per tex.ī.l.nemo.C.d malefic is.secunda ibi.secundum leges. Nec hic habes alia.

¶ .xxvi.q.ij.

q **Uod autem** ¶ Hec est.ij.qstio hui⁹ xxvi.cause principalis.Qua queritur vtrum esse sortilegum sit peccatum. ¶ In quo arguēdo hincinde ad partes tādem cōcluditur ꝙ sic.tex.est in.§.ꝙ autez ꝛ in.c.nō stati.ꝛ i.c.hi qui.ꝛ in.c.nō exēplo.ꝛ i.c.intelligi.ꝛ in.c.illud ea.q. ¶ In q̄ subdicit etiā ꝙ pergrere planetas ꝛ stellas ꝛ auguria sapit crimē ydolatrie.tex.est in.c.q sine saluatore.ꝛ in.c.illos.ꝛ in.c.sȝ illud ea.q ¶ Ex qua modo habes colligere aliqua cōmemoratione digna. ¶ Et primo ex tex.i.d §.quod autem ī vers.precepit dominus Josue vt sortibus exquireret.quo peccante populus in manibus ostiū cadere meruerat ꝛc ¶ In quo adde tu ꝙ originaliter hoc habetur Josue.vij.c. ¶ Ulterius notabis eundē tex.in vers.saul quoqȝ cū pugnasset contra philisteos ꝛ iurasset se interfecturū qcunqȝ ante solis occasuȝ de populo comederet sorte deprehendit ionathaȝ filiuȝ suum mel comedisse quod sceptro acceperat. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur ad littera p° Reguȝ xiiij.c. ¶ Insuper notabis eūdē tex. ī vers. de zacharia ēt legitur ꝙ sorte exijt vt incensuȝ poneret ꝛc. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc originaliter habet̄ Luce.i.c. ¶ Insuper notabis eundē tex.in vers. Jonas cuȝ a facie domini fugeret a nautis sorte deprehēsus i mari deiectus.ꝛ aceto est absorptus. ¶ In quo adde ꝙ hoc habetur Jone.v.c. ¶ Et cōcordat etiaȝ tex.in.c.nō statim ꝛ in.c.nō exemplo infra ea.q. ¶ Ulterius notabis eundeȝ tex.in vers.mathias vero similiter a beato Petro apostolo sorte in apostolatuȝ. ꝛ iude successor eligit̄ ꝛc. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc ad litteram habet̄ Actuū p°.c. ¶ Successiue notabis tex.in.§.his ita i vers. quibusdā ꝯstellationes ꝛ futuroꝝ signa custodientib⁹ apostolus ait dies obseruatis ꝛ menses ꝛ tēpora.ꝛ ānos timeo ne forte sine causa laborauerim in vobis ꝛc. ¶ In quo dicas tu ꝙ hoc habetur ꝑ paulum ad Galathas.iiij.ca° ¶ Insuꝑ notabis tex.in.c. nō exēplo i vers. priuilegia singuloꝝ cōeȝ legem oīo facer̄ nō possunt. ¶ Ulterius notabis tex.in.c.q sine in vers.q sine saluatore saluteȝ habere vult ꝛ sine vera penitentia estimat se prudentem fieri posse nō sanus sȝ eger est.nō prudens. sed stultus.ꝛ demens in egritudine assidua laborabit ꝛc. ¶ Ultimo notabis tex. in.d.c. sed illud in vers. per vnū mēbꝝ macula i oē corpus diffundit̄ ꝛc. ¶ Et hec sint que q̄ ad tex.dici possunt. ¶ Nunc capio glosas relatu dignas q̄ tn̄ paꝝ habēt. excepta gl. summe quā diuido tibi i duas partes. ¶ Primo ponit que sint sortes r̄probate ꝛ ꝯcludit ꝙ oēs q̄ fiūt ꝑ magicas icātatōes. ¶ Secūdo pōit q̄ sint licite sortes.ꝛ dicit ꝙ ille q̄ fiūt i electionib⁹ qn̄ plures discordāt data paritate eligēdoꝝ ꝛ causa necessitatis.tex.ē in.d.c. non exemplo. secunda ibi secundum summā ꝛc. ¶ Nec hic sunt alia quo ad tex. vel glosas.

¶ .xxvi.q.iij.ꝛ.iiij.

a **Quibus aūt** ¶ Hec sūt iij.ꝛ.iiij.qōnes huius vigesimesexte cause.quibus simul per Gratianū contextis. ¶ Queritur primū a quibus sumpserit exordium genus diuinationis. ¶ Secundo quot sint genera diuinationis. ¶ In quibus dicat̄ ꝛ primo quo ad primuȝ ꝙ habuit originem a ꝑsis ꝛ ab alijs personis enumeratis in.c.igitur quod est.c.i.ea.q. ¶ Circa vero saȝ qōnem hic insertam dicit ꝙ multa sunt genera diuinationis de quibus oibus.text. est in.c. igit̄ ea.q. ¶ In qua ponit̄ etiam aliud quot modis demōes possunt scire futura ꝛ dispositōes hoiuȝ ēt mēte ꝯceptas.ꝛ dicitur ꝙ scire possūt.tex.ē in.c.sciēdū.ꝛ i.§.qō aūt.ꝛ in c.quodā loco qō ē.c.si.ea.q. ¶ In qua q̄ ad tex.ꝛ glosas nihil penitus habes.

¶.xxvi.q.v.

q **Uod autem** ¶ hec ē q̄nta q̄stio huius.xxvi.cause pricipalis.qua queritur vtrum sortilegi ꝛ diuini si cessare a talibus artibus noluerint sint excōicandi. ¶ In quo dicitur ꝙ sic.text.est in.c.si quis ea.q. ¶ In qua subditur etiaꝫ quomō reprobantur obseruationes lune ꝛ stellaruꝫ ꝛ auguria ꝛ etiam incantationes ꝛ artes magice.ꝛ potissime in sacerdotibus.text. est in c.qui diuinationes.ꝛ in.c.non licet ꝛ in.c.nō oportet.ꝛ in.c.si quis el primo ꝛ el fo cū aliis.c.sequētibus ea.q. ¶ Ex qua habes mō colliger aliqua relatu digna.ꝛ primo ex tex. in.d.§.quod autem in versi.sicut enim auarus quia cultum deo debitum nūmo impendit idolorum cultor ab apostolo noīatur ꝛc. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur originaliter per Paulum ad Galathas.iiij.c. ¶ Ulterius notabis etiam tex.ibideꝫ ī versi. Isaias ait priora ꝛ nouissima ānunciate mihi ꝛ dicam ꝙ dij estis ꝛc. ¶ In quo dicas tu ꝙ hoc habetur Isaye.xli. ¶ Demū notabis tex.in c.non licet ibi.scriptuꝫ est queciūqꝫ facitis ī verbo aut in opere oīa ī noīe domini nostri Jhesu Christi facite.gratias agētes deo ꝛc. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur originalr̄ Actuū.xvij.c. ¶ Et ēt concordat tex.i.c. nō obseruetis infra ea.q.vltima. ¶ Preterea notabis eundem tex.in fi.in vers.mulieribꝰ xp̄ianis non licet in suis lanificijs vanitateꝫ obseruare.sed deuꝫ inuocent adiutorē q eis sapientiaꝫ texendi donauit. ¶ Preterea notabis tex.in.c.episcopi in vers.hereticū hominē post primam ꝛ secundā correctioneꝫ euita ꝛc. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur per Paulum prima ad Thituꝫ.iij.c. ¶ Et ēt concordat tex.in.c.dixit supra.xxiiij.qōe.iij. ¶ Insuper notabis tex.in.c.quicunqꝫ ī versicuꝰ humilitas qua plus deus placatur ꝛc. ¶ Successiue notabis tex.ij.c.nec miruꝫ in vers.semper discentes ꝛ nūqꝫ ad sciētiaꝫ veritatis peruenientes ꝛc. ¶ Et ibidē statiꝫ permissu dei oīa fiūt qui aut iusto iudicio facit. aut permissu suo ita fieri finit. ¶ Preterea notabis eundeꝫ tex.in vers.an ignorans altitudinē sathane ꝛc. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habet̄ per paulū.ij.ad Corinth.xij.c. ¶ Demū notabis eundeꝫ tex.i vers.reprobus factus nō potest bonū intellectū hēre. ¶ Preterea notabis eundē tex.i vers. homo dei q cuꝫ abraam ī refrigerio erat dixit ad virum pestilētie ꝛ dignuꝫ ardore iehenne cras mecuꝫ eris ꝛc. ¶ In q̊ adde tu ꝙ hoc originaliter hr̄ exodi.xx.c. ¶ Demū notabis eudem tex.i vers. moyses ex verbo dei precepit populo dīu ita dicens. si surrexerit ī medio tui ꝓpheta qui somnia dicat se vidisse ꝛ ꝑdixerit signū ac portentū ꝛ euenerit quod loquutus ē ꝛ dixerit tibi eamus ꝛ sequamur deos alienos nō audies verba ꝓphete huius ꝛc. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur ad litterā Deutro.xiij.c. ¶ Et hic non fuit alia in tex. vel glosia maxime in glo.fiime.excepta glosa vna i.d.c.licet in verbo segetes que dixit ꝙ astronomia non reprobatur.sed reprobātur solum illi qui crediūt inesse necessitatē superioribus causis. ¶ Nec alia sūt hic notatu digna.

¶.xxvi.q.vi.

q **Uod autem** ¶ hec ē sexta qō huius xxvi.cause principalis.qua queriẗ vtruꝫ excōicatus ab ep̄o possit reconciliari ab alio sacerdote incōsulto episcopo. ¶ In quo dr̄ ꝙ sic priuata reconciliatōe nō aūt publica.tex.ē in.§.ecce.ꝛ in.c. p̄sbyteri.ꝛ in.c.aurelius ea.q. ¶ In qua ponitur ēt aliud ꝙ tpe necessitatis nō est deneganda recōciliatio petentibus.tex.ē in.c. de his. ꝛ i.c.is qui.ꝛ i.c.si p̄sbyter.ꝛ i.c.cognouimus ea.q. ¶ Ex qua modo notabis aliqua.ꝛ primo ex tex.in.c.his qui ī vers.cuꝫ conuersus igemueris tunc saluus eris ꝛc. ¶ In quo tu adde ꝙ hoc hr̄ Ezechielis.xviij.c. ¶ Insuꝑ notabis tex.i.c.si p̄sbyter in vers. dn̄s dicit quacunque hora peccator ꝯuersus fuerit ad penitentiā viuet ꝛ nō morieẗ ꝛc. ¶ In qꝰ dicas ꝙ hoc originaliter habet̄ ezechielis.xxxiij.c. ¶ Ultimo notabis eundeꝫ tex.in fi.in vers.latro vnius momenti penitentia meruit esse in paradiso in hora vltime cōfessionis ꝛc. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habet̄ ad lr̄am Luce.xxiij.capitu. ¶ Et hec sint que quo ad tex.merito dici possunt.ꝛ ēt quo ad glosas q̄ non multum habēt.excepta glo.summe que pōt diuidi ī tres ptes. ¶ Primo ponit vtruꝫ ligatus a maiori possit dissolui a minori.ꝛ tenet ꝙ nō. ¶ Secundo limitat hoc nisi in articulo mortis. ¶ Tercio ponit ordinem Gratiani in hac questione ponēdo distinctōeꝫ quā supra dixi circa recōciliationē fiēdaꝫ a sacerdotibus.secunda ibi nisi in articulo mortis. tercia ibi magister tamen ꝛc. ¶ Nec hic sūt alia.que merito notari possint quo ad text. vel glosas.

¶.xvi.q.vij.

d **E tempore** ¶ hec ē septima ꝛ vltima questio huius vigesimesexte cause principalis. ¶ Qua queritur vtrū morientibus sit indicenda penitentia. ¶ In quo dicitur ꝙ non text.est in capitulo ab infirmis eadem questione ¶ In qua subditur etiam quomodo sacerdotes habent iniunge

re penitentiā ꝓ qualitate peccati. ⁊ arbitrio suo ⁊ moderate. text. est in. c. tempora. ⁊ in c. de his. ⁊ in. c. is qui. ⁊ in. c. penitētibus eadem. q. ¶ In qua dicitur aliud ꝙ melius est errare in misericordia remittendi q̄z in seueritate vlciscendi. tex. ē in. c. alligant eadē. q. ¶ In qua etiaȝ vltimo loco reprobantur incantationes. ⁊ obseruationes dieruȝ mensiū vel annoꝝ ꝓut supra dictū fuit in prima. q̄ōe vbi hec melius cadunt. tex. ē in. c. non lȝ. ⁊ in c. si quis. ⁊ in. c. admoneant. ⁊ in. c. nō obseruetis. ⁊ in. c. qs existimat. ⁊ in. ca. intelligat. ⁊ in. c. demonum quod est. c. fi. eadem questiōe. ¶ Ex qua modo notabis aliqua relatione digna. ¶ Et primo ex tex. in. c. penitentem ibi congratulamini q̄ꝛ inueni oueȝ meā quam perdideraȝ. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur Luce. xv. caᵒ. ⁊ etiaȝ Mathei. xviij ¶ Et ꝯcordat tex. ēt in. c. quia tua supra. lᵃ. dis. ¶ Insup notabis tex. in. c. erga in vers. subtrahite vos ab omni fratre ambulante inordinate. ⁊ non secundū traditioneȝ quā tradidimus vobis ⁊c. ¶ In quo tu adde ꝙ hoc habetur per paulū prima ad Corinthios. vij c. ¶ Preterea notabis tex. in. d. c. alligant in vers. vt in faciendo nō sint. sȝ vt in dicendo appareant iusti. ¶ Insuper notabis eundeȝ tex. in vers. sicut enim si fasceȝ super humeros adolescentis quem nō pōt bamlare posueris. necesse est vt aut fascē reiciat aut sub pondere confringatur. sic ⁊ homo cui graue pondus penitentie imponis. aut penitentiā reiciet. aut suscipiens dum sufferri non pōt scādalizatus ꝑplius peccat. ¶ Preterea notabis eundem tex. in fi. in vers. vbi paterfamilias largus est dispensatoꝛ non debet esse tenax si deus benignus., vt quid sacerdos eius austerus vult apparere. ¶ Ultimo notabis tex. in dicto. c. non obseruetis in fi. i versicᵒ siue mādugatis. siue bibitis. siue aliquid aliud facitis. In nomine domini nostri Ihesu Christi facite. in quo viuimus mouemur, ⁊ sumus. ¶ Et hec sūt que dici possunt quo ad tex. ⁊ etiam quo ad glosas que nihil aut paꝝ habent excepta glo. summe que etiam non multum facit. tamen potest diuidi in quattuor partes. ¶ Primo decidit hanc questioné prout supra dixi in principio. ¶ Secūdo ponit vtrum sacerdos possit iniungere penitentiaȝ morituro. ⁊ tenet ꝙ sic. ¶ Tercio aggreditur aliam questionem vtruȝ sacerdos possit iniungere penitentias suo arbitrio. ⁊ concludit ꝙ sic per dictum. c. tempora. ⁊. c. cum sit ⁊. c. hoc sit ea. q. ¶ Quarto ⁊ vltimo ponit omnia considerāda per sacerdotem i penitentia iniungenda que enumerantur in hᵒ versu. ¶ Quis quis vbiqȝ quibꝰ auxilijs cur quomodo quando. secunda ibi sȝ tamen. tercia ibi secundum membrum huius questiōis quarta ibi considerabit tamen ⁊c. ¶ Ex quibus omnibus nunc habes expeditionem huius. xxvi. cause cum decisione septem questionum in ea contentarum. cum his que tam i tex. quam in glosis merito notari potuerūt. vna cum additionibus ⁊ supplectionibus nostris ad predicta omnia necessarijs ⁊ oportunis.

¶ Uigesimaseptima causa.

t **Hema uigesi**meseptime cause. In quo de duobus dubitatur. ¶ Quidam votum castitatis habens desponsauit sibi vxorem. ¶ Illa priori conditioni renuncians transtulit se ad alium ⁊ nupsit illi. ¶ Ille cui prius despōsata fuerat repetit eam. ¶ Ex quo themate due insurgunt questiones gradatim inferius expediende.

¶. xxvij. q. i.

q **Uod vero** ¶ Hec ē prima questio huius vigesimeseptime cause principalis Qua queritur vtruȝ possit esse matrimoniuȝ inter vouentes castitatem. ¶ In quo dicitur ꝙ sic nisi se deuouissent prius alicui religioni quia tunc secus imo contrahentes eo casu excōmunicantur ⁊ separari iubētur. tex. est in. c. sicut ⁊ in. c. viduas. ⁊ in. c. neqȝ viduas. ⁊ in. c. nec aliqua cuȝ multis ⁊ mlˀtis. c. sequentibus. ⁊ in. §. his omnibus. ⁊ in c. nuptiarum. ⁊ in. c. de viduis. ⁊ in. §. quod autem qui est. §. fi. ead. q. ¶ Ex qua quo ad tex. habes colligere aliqua relatu digna. Et primo ex tex. in. c. viduas el pᵒ in vers. tradidi huiusmodi hominem sathane in interituȝ carnis vt spiritus eiꝰ sit saluus in die dñi ⁊c. ¶ In quo adde ꝙ hoc habetur per Paulum prima ad Corinth. v. c. ¶ Et etiam concordat tex. in. c. audi supra. xi. q. iij. ¶ Insup notabis eundem tex. in versi. per Moysem dominus loquitur dicens aufferte maluȝ de medio vestri ⁊c. ¶ In quo adde ꝙ hoc hēt originaliter Deutrono. xxi. ⁊. xxiiij. c. ¶ Ulterius notabis eundeȝ tex. in versicᵒ letabitur iustus cum viderit vindictam impiorum lauabit manus suas in sanguine peccatoruȝ ⁊c. ¶ Ultimo notabis eundem textū in versiculo non solum qui faciunt. sed etiam qui consentiunt facientibus rei sunt ⁊ cetera.

¶ In quo dicas tu ꝙ hoc habetur originaliter primo Regum. xxx. capitulo. ¶ Et etiaȝ concordat tex. in. c. notum supra. ij. q. prima. ¶ Successiue notabis tex. in. c. nec aliqua in versicu. manus obstetricum ⁊ oculus sepe fallitur. quem text. perpetuo notabis maxime in alio sequenti versic. ibi si christus dominus iudex

minus iudex noster cum virginem suam sibi
dedicatã ꝛ sanctitati sue destinataꝫ cum alte
ro iacere cernit ꝙ indignatᷣ eis ꝛ irascitᷣ ꝛc.
¶ Demũ ẽt notabis tex.i.c.sciendũ i fi.i ꝟ.
violatores sacratarꝫ feminarꝫ sacrilegi ꝛ iux
ta apostolum filij pditionis esse noscuntᷣ ꝛc.
¶ In quo dicas ꝙ hoc hꝛ ꝑ Paulũ ad liraꝫ
prima ad Corin.iij.c.ꝛ etiã ꝑ eundẽ ad Ephe
sios.ij.ꝛ.iiij.c. ¶ Successiue notabis tex. in
d.c.nuptiarꝫ in ver.nuptiarꝫ bonũ semꝑ qdẽ
bonũ est.qḋ bonũ semꝑ in populo dei fuit sꝫ
aliqñ fuit legis obsequm nunc est infirmita
tis remedium. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc hꝛ
Deutro.xxx.ꝛ Luce.xx.c. ¶ Insuꝑ notabis
eundem tex.in vers.viuit autẽ xp̃s cui mors
vltra nõ dominabitᷣ ꝛc. ¶ In quo adde tu ꝙ
hᵒ originalr hꝛ ꝑ paul.ad Roma.vi.c. ¶ Et
ꝯcordat ẽt tex. infra.§.proxio. ¶ Preterea
notabis eũdẽ tex.i fi.vers.tantomagis frau
dati voti auget iniquitatem quãtomagis mi
nus habuit vouendi necessitateꝫ. ¶ Postre
mo notabis tex.in.d.§.ꝙ aũt in vers. i qua
cũqꝫ hora peccator ꝯuersus fuerit ꝛc. ¶ In
quo adde tu ꝙ hoc hꝛ Ezechiel.xxxiij.c.ꝛ ẽt
ꝯcordat tex.in.c.si presbyter.ĩ.xxvi.q.vi.ꝛ
ibi dixi de hoc ꝛ hec sint quo ad tex. ¶ Nũc
capio glosas relatu dignas.ꝛ primo glo. sũ-
me quã diuido in sex ptes pricipales. ¶ Pri
mo format hãc qõem in terminis. ¶ Secũ-
do ponit ordinẽ magistri Gratiani i hac qõe
¶ Tercio refert opinionẽ Ugolini circa hᵒ.
¶ Quarto refert etiã aliam opinionẽ i hoc.
¶ Quito decidit hãc qõeꝫ put dixi in prinᵒ
¶ Sexto ponitᷣ opinio noua Bartholomei
Brixiẽsis circa hoc.fa ibi.ꝛ ꝙ nõ teneat.ter
cia ibi Ugolinus dicit.quarta ibi.alij.dicunt
qnta ibi.ego dico.sexta ibi tu breuiter dicasᷣ
ꝛc. ¶ Insuꝑ notabis glo.in.d.c. sicut in ver
bo ãnis.que ponit quot modis capiatur mi-
nor fere in quacunqꝫ materia. ¶ Ulteriꝰ no
tabis glo.in.d.c.viduasᷣ in verbo consortio.
Que dixit tuneat docta experimẽto ꝙ igno
rauit virgo ꝛc. ¶ Et aliam glo.ibi in verbo
sanguie.que dixit. ¶ Felix quẽ reddũt alie
na pericula cautuꝫ. ¶ Insuper notabis tex.
in.d.c.nec aliqua in verbo obstetricum que
ponit vtrum ꝯ pbationem obstetricũ admit
tatᷣ pbatio i ꝯriũ.ꝛ ꝯcludit ꝙ nõ si sunt duo
vel tres nobiles mulieres deponentes quã
esse virginẽ. ¶ Ulterius ẽt notabis glo.mul
tum magistram in.d.c.de viduis in verbo ꝑ
prijs.que ponit quõ ꝛ qñ quis efficiatur reli
giosus.ꝛ ꝑ quos actus.ꝛ inter alios ponit ꝙ
dꝫ saltem renunciare proprijs bonis. ¶ Ul-
terius notabis ẽt glo.in.c.impudicas i ver-
bo filios q̃ ponit quid si monialis suscepit so
bolẽ ex clerico cui eccie applicabitᷣ. Et dicit
ꝙ vtriqꝫ. qa vtriqꝫ iniuria fcta ẽ.sed tu caue

ab istis que nedum facere sed intelligere ti-
meo. ¶ Et glo.ibideꝫ in verbo plenitudinis
que dixit ꝙ sunt duo ignes purgatorij.vnus
in futuro seculo alius in hoc seculo.s.pnia.
¶ Ulterius notabis glo. magistram in.d.c.
hi q in verbo ꝯiugali.que dixit ꝙ ille qui co
pulatᷣ monialibus nõ potest amplius nubere
tñ si contrahit tenebit matrimoniũ.sed vt di
xi caue amore dei ab hijs qa neduꝫ facto sꝫ
dictu timenda sunt. ¶ Insuper notabis glo.
in.c.virginibus.que dicitᷣ ꝙ accedens admo
males cõmittit tria crimina quo ad accusatõ
nem nõ autẽ i veritate.sed iudicio meo sunt
tria in veritate ꝛ plura si dici potest. ¶ Suc
cessiue notabis glo. valde magistrã in.c.pro
posito i verbo peiores que ponit de pena frã
gentis voti. ¶ Cõcludes tñ quod maior pe
na est adulterij ꝙ̃ fragentis votum. ¶ Ulte
rius notabis gl.in.c.deuotam in verbo xp̃ia
ne.que dixit ꝙ excõicatus nõ prohibetᷣ cõl-
care cum excõicato ꝛc. ¶ Ulterius notabis
glo.magistram in.c.nuptiarum i verbo ca-
pescere.que dixit ꝙ in passione xp̃i opꝰ ope
rans fuit maluꝫ.s.crucifixio iudeorꝫ sed opꝰ
operatum.i.passio fuit bona.actio enĩ fuit
mala.ꝛ passio fuit bona.ꝛ sic malũ potest ha
bere bonum effectuꝫ. ¶ Et glo.ibidẽ in ver
bo suscepto que dixit ꝙ olim non erant mo-
naci.ꝛ si fuissent ꝯhere matrimoniuꝫ potuis
sent. ¶ Et hic nõ sunt alia qᵒ ad tex.vel glo.

¶ .xxvij.q.ij.

ſ **Equitur** ¶ Hec ẽ fa ꝛ vlti
ma qõ huiꝰ.xxvij
cause principalis. Qua queritᷣ vtꝝ
puelle desponsate possint renũciare
priori sponso ꝛ alteri nubere. ¶ In quo ar
guendo hincinde ad ptes cõcluditᷣ ꝙ sic tex.
est in.§.de sponsa.ꝛ in.c.raptor.ꝛ in.c.statu
tum.ꝛ in.§.apparet.ꝛ in c cũ iniciatur cum
multis.c.sequẽtibus ea.q. ¶ Ex qua habes
modo colligetᷣ aliqua relatu digna. ꝛ primo
ex tex. in.d.§.sequitᷣ ibi quõ fiet istud quo-
niam virum non cognosco ꝛc. ¶ In quo di-
cas tu ꝙ hoc hꝛ originaliter Luce primo.c.
¶ Ulterius notabis tex.in.c omnis reo per
quascunqꝫ causas nascitᷣ ꝑ easdem dissoluitᷣ
¶ Insuꝑ notabis.tex.in.c.omne.ibi qꝛ i car
ne peccati fieri nõ poterat sine pudenda con
cupiscentia carnis que accidit ex peccato si-
ne qua concipi voluit qui futurus erat sine
pctõ.ꝛ loquitᷣ d xp̃o. ¶ Et nota tu bene istũ
tex.ꝑ illa ardua disputatione inter reueren-
dos patres p̃dicatores ꝛ minores. Na dicitᷣ
hic ꝙ solus nuptiarꝫ cõcubitus nõ fuit in pa
rentibus xp̃i ꝛc. ¶ Ulterius notabis eũdẽ
tex.in vers p̃cepit dominus moysi.si quis al
terius sponsaꝫ i agro oppresserit morte mo
riatᷣ. ¶ In q̃ dicas tu ꝙ hᵒ hꝛ ad liram Leui

tici.xv.et.xx.c. ¶ Ulterius notabis tex.in.c. additur i ver.mulier que sub viro est ligata sub lege ē viri quādiu viuit vir eius zc. ¶ In q°.adde tu q hoc habetur p Paul.prima ad Corinth.i.c. ¶ Preterea notabis tex.i.c.lex diuine ꝯstitutionis in vers.pp hoc relinquet homo prēz z matrē z adherebit vxori sue.z erunt duo in carne vna zc. ¶ In quo dicas tu q hoc hr̄ originaliter Genesis.ij.c. ¶ Demum notabis tex.i.§.item apostolus i ver. pcepit apostolus vt vxor reddat debitum viro z vir vxori nisi forte ex consensu ad tempus vt expeditius vacēt orationi. ¶ In quo adde tu q hoc hr̄ originaliter p Paulū pria ad Corinth.vij.c. ¶ Ulterius notabis etiaz tex.in.c.sunt qui dicunt in vers.quos deus ꝯiūxit homo nō separet. ¶ In quo adde tu q hoc ad lrām hr̄ Marci.x.c. z Math.ix. z et xix. ¶ Ulterius notabis eundē tex. in vers. oipotens deus minora cōcessit z maiora nō prohibuit zc. ¶ Successiue notabis text.in §.ecce impossibilitas ibi cōmendans eaz discipulo zc. ¶ In quo adde tu q hoc ad lraz hr̄ Marci.xi.c.z et Johā.xix.c. ¶ Insup notabis tex.in.c.egressus in vers.Loth loquutus est ad sodomitas.Ecce due filie mee que nondum cognouerunt virum zc. ¶ In quo adde tu q hoc expresse habetur Gene.xiij. c. ¶ Et et concordat tex.in c quod autez.ū. xiij.dis. ¶ Successiue notabis text.in.§.ex his omibus in vers. sic dyabolus cecidisse a beatitudine non solū quā tunc habebat.sed et ad quā habendā creatus erat zc. ¶ In q adde tu q hoc originaliter hr̄ Apocalipsis. xx.c. ¶ Et hec sint quo ad tex. ¶ Nunc capio glosas relatu dignas.z primo glo.sūme: que tū posita non est in loco suo consueto vz in.§.primo magistri Gratiani.sed posita est in.d.§.sed ꝯcedatur inferius que gl.pōt diuidi i tres partes. ¶ Prio decidit hac qōem ꝑut..ū.dixi in principio. ¶ Secundo ponit vtrum sponsus teneatur stare cum sponsa.z breuiter tenet q sic nisi ex causa. ¶ Tercio enumerat z ponit q̄ sint ille cause z in effectu enumerat septē causas principales.quaꝝ tū septima nō est sine peccato mortali.s. qū contrahit cū alio vel cum alia p verba de pñsenti.fa ibi sed in hoc dissentiunt doctores. tercia ibi sunt tū septez casus zc. ¶ Tamen notandū est vnum in hac qōe.Nā magister Gratianus antequā veniat ad expeditionez ipsius qōis ꝑmittit aliā qōem ꝑ euidentia er⁹ s. vtrum coniugium ꝓprie sit inter sponsum z sponsaz. ¶ In quo arguendo hincinde ad partes tandem ꝯcludit q nō ꝓprie loquēdo p tex.in.l.i.ff.de sponsa.z latius et explicat alia glo.sūme hic posita in pricipio. ¶ Quā diuidido tibi i duas ptes. ¶ Primo.format hāc qōem ostendens ordinem magistri Gratiani. ¶ Secundo decidit eaz ꝑut modo dixi secunda ibi sed his reiectis zc. ¶ Insup notabis glo.in.c.cum societas.que dixit quod ea que lucrat maritus z vxor obueniūt sibi cōiter. ¶ Et ex his hēs nunc expeditionem huius vigesimeseptime cause principalis cū decisione duaꝝ questionū in ea ꝯtentaꝝ.Cuz his que tam in tex.q̄z in glosis merito annotari potuerunt cū additionibus z supplētōibus nostris circa predicta omnia oportunis z necessarijs.

¶ Uigesimaoctaua causa.

t **Hema vigesi**meoctaue cause principalis. ¶ Ex quo oriūtur tres dubitationes. ¶ Quidam ifidelis in ꝯiugio positus ad fidē cōuersus est. ¶ Uxor vero odio fidei xpiane ab eo discessit. ¶ Ille quandam fidelem vxorē accepit.qua mortua clericus efficit. ¶ Tandē vite z scie merito i epm eligit. ¶ Ex quo modo insurgunt tres qoes. vt ifra gradatim videbimus.

¶ .xxviij.q.i.

q **Uod inter** ¶ Hec ē pria qō hui⁹ xxviij. cause principalis.Qua querit vtꝝ si cōiugiū inter ifideles. ¶ In quo dicit q sic.sed nō est ratuz tale matrimoniū tex.ē in.§.sed ecōtra.z in.c.si quis. z in.c.simili mō z in.c.vxor.z in.c. ydolatria cū multis.c.sequentibus ea.q. ¶ In qbus iuribus et probatur q si qs eoꝝ efficitur fidelis pōt dimittere vxorem infidelem. ¶ Plus subditur q et filij qui efficiunt fideles sunt separandi a parentibus in fidelibus.tex.est i.§. veꝝ.z in.c.iudeoꝝ.z in.c.sepe.z in.c.nullus cum.c.sequentibus ead.q. ¶ Ex qua modo habes colligere aliqua ꝯmemoratione dig⁹ ¶ Et primo ex tex.in.d.§. q inter in versi. omne qd nō est ex fide peccatum ē zc. ¶ In quo adde tu q hoc originaliter hr̄ p paul.ad Roma.xiiij.c.Et etiam ꝯcordat tex.in.§. ex his in prin.ifra.ea.q. ¶ Demū notabis eundem tex.in vers.iussit dimitti vxores alienigenas p quas ibāt ad deos alienos zc. ¶ In quo dic q hoc hr̄ ad lrām primo Esdre.x.c. ¶ Ulterius notabis tex.in.d.§.sed econtra in vers.erunt qnqz in vna domo duo in tres z tres diuident in duos zc. ¶ In quo dic q hoc originaliter hr̄ Luce.xij.c. ¶ Insup notabis eundem tex.in vers.qui nō odit patrē aut matrē aut filios aut fratrem aut sororez pp me nō ē me dignus zc. ¶ In quo tu adde q hoc hr̄ Deutro.v.c.z transumptiue hētur Luce.xiiij.c. ¶ Insup notabis eundem tex. in vers.ois qui reliquerit domum aut patrē aut matrē aut filios aut sororem vel vxorez

pp me cẽtupluz accipiet ꝛc. ¶ In quo dicas tu ꝙ hoc hr̃ originaliter Math.xix.ꝛ etiã Luce.xviij.c. ¶ Ulterius notabis eundẽ tex.in verſ. ſi quis frater vxorem hꝫ īſidelẽ ꝛ hec ꝯſenſerit habitare cũ illo non dimittat illaꝫ ꝛc. Que verba ẽt originaliter hñtur ꝑ paulũ prima ad Corin.vij.c. ¶ Preterea notab tex.in.c.nunqd ī verſ.deus cum eſſet īterrogatus a iudeis ſi liceret dimittere vxorẽ cuꝫ exponeret fieri non debere dixit.quos deus ꝯiunxit homo nõ ſeparet ꝛc. ¶ In quo dicaſ tu ꝙ hoc hr̃ ad lrãm Marci.x.c.ꝛ ẽt Math.xix.c. ¶ Succeſſiue nota.tex.ĩ.c.iam nunc ī verſ.multa ſunt facienda nõ iubente lege ſꝫ libera caritate ꝛc. ¶ In quo dicaſ ꝙ hoc hr̃ ad lrãm Math.xvij.c. ¶ Ulterius notabis eundẽ tex.ī verſ.cum ſim liber ex oĩbus omniuꝫ me feci ſeruũ vt plures lucri facerem. ¶ In quo dicas tu ꝙ hoc hr̃ ꝑ Paulum ad littera prima ad Corin.viij.c. ¶ Ulteriꝰ notabis etiam tex.in.c.ſic enĩ in verſ. nõ expedit nũc id quod lucruꝫ eſt quãdo ꝓmittitur quidem.ſed vſus ipſius poteſtatis affert alijs impedimentũ ſalutis. ¶ Inſup ſignabis eundẽ tex.ī verſ.ꝓceptum dñi nõ habeo ꝯſiliũ ãt do ꝛc. ¶ In quo dicas tu ꝙ hoc hr̃ ꝑ eundẽ Paulũ prima ad Corinth.vij.c. ¶ Inſup notabis eundẽ tex.ī verſ.monemus eos quos caros habemus vt faciant dñi precepta vel iuſſa. ¶ Ulterius notabis eundẽ tex.ī verſ. dñs iuſſit ne ꝯiugia diuerſe religionis copularent dum dr̃ nõ accipies vxorem filio tuo de filiabꝰ alienigenaꝝ ne traducat eum poſt deos ſuos vt ꝑeat aĩa eius ꝛc. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc hr̃ ad lrãm Deutro.vij.c. ꝛ etiã Exodi.xxxiij. ¶ Preterea notabis tex.in.c caue ī fi.in verſ.ſimul ad oratiõẽ nocte nobis ſurgendũ eſt ꝛ cõiunctis precibus adorandus eſt deus. ¶ Et hec ſint quo ad text. ¶ Capio nũc glo.ī elatu dignas.ꝛ primo gl. ſũme quã diuido tibi ī quattuor ptes. ¶ Primo format hanc qõem dicendo eam ꝓut ſupra dixi ī principio. ¶ Secundo aggreditur ſecundam pricipalem qõem huius vigeſime octaue cauſe. ¶ Qua queriſ vtrũ altero ex ꝯiugibus remanente ī infidelitate.poſſit cõuerſus ad fidem ſe copulare alteri viuente priori īſidele. Et ꝯcludit ꝙ nõ hodie ꝑ text. ī.c.quãto extra de diuort. ¶ Tercio põit qd in paganis ſi vnus efficitur fidelis alter vero remanet in paganiſmo vtrum fidelis poſſit ꝯhere matrimonium cum altero ꝛ breuiter tenet ꝙ ſic in tribus caſibus tantum.ſ.ſi nõ vult cohabitare ſecuꝫ. vel cum blaſphemat Chriſtum.vel vt ꝑtrahat ad peccatum mortale alias non ꝑ tex.in.c. ſi infidelis ea.ca ꝛ qõe. ¶ Quarto ponit ī cuius ſit arbitrio nolle habitare cũ infidele ſi non poteſt ꝯtrahere cum alio.ſ.a ibi ſed q in hac qõe. tercia ibi ſi auten eſt paganus.quarta ibi ſi aũt vult infidelis ꝛc. ¶ Inſup notabis glo.ī.d.c.ydolatria ī verbo ſacrificare q̃ dicit ꝙ nõ poteſt dimitti cõiunx pp ſpiritualem fornicationem.ſꝫ pp corporalem ſic etiam ſemel tñ. ¶ Preterea notabis glo.in.c.ſic enim ī verbo nunqd que ponit de virtute ſtipulationis rem vacuam poſſeſſionẽqꝫ tradi. nã veniũt fructus ẽt ſecus ſi rem ſimpliciter tantuꝫ ſtipulatus ſum. ¶ Preterea notabis glo.in.d.c.caue in verbo alienigenã que ponit de heretico nunquã baptizato qui voluit Baptizari ſed nõ habuit aquã vtrũ poſſit cõtrahere matrimonium. ꝛ dicit ꝙ nõ qa baptiſmus ẽ ianua omniũ ſacramentoꝝ. ¶ Et hic nõ ſunt alia quo ad tex.vel gloſas.

¶.xxviij.q.ij.

q **Uod vero** ¶ Hec ẽ ſecũda qõ huius.xxviij.cauſe principalis. Qua queritur vtrum liceat infideli effecto xpiano dimittere vxorem ꝓpriam.ꝛ ducere eam ea viuente. ¶ In qua dicendum ẽ ꝓut ſ.dictum fuit in ꝓcedẽti qõe. vbi deciſa fuit hec ſ.a qõ. ¶ Et ita glo.ſũme hic ſe remittit ad ibi dicta nec in tex. vel gloſis hic habes alia notatu digna.

¶.xxviij.q.iij.

u **Trum uero** ¶ Hec ẽ tercia ꝛ vltima queſtio huius.xxviij.cauſe principalis. Qua queritur vtrum ille dicatur bigamus qui ante baptiſmum habuit vnam vxorem ꝛ poſt baptiſmũ aliam ¶ In qua ꝯcluditur ꝙ ſic.tex.eſt in.§.qz.qui ẽ §.ſ.ea.q. ¶ In qua dicitur etiã ꝙ nõ eſt ordinandus lꝫ Hyeronimus voluerit cõtrarium prout late habetur in.c.acbatius. ꝛ ibi dixi ſupra.xxvi.diſ. ¶ Ex quibꝰ oĩbus habes expeditionem huius vigeſimeoctaue cauſe pricipalis.cum tribus qõibus in ea formatis. vnacum additionibus ꝛ suppletionibus noſtris oportunis ꝛ neceſſarijs.

Uigeſimanona cauſa.

t **Hema uigeſi** menõe cauſe pricipalis. ¶ Ex quo due qões oriuntur. ¶ Cuidam nobili nunciatũ eſt mulieri ꝙ a filio cuiuſdam nobilis patebatur in coniugem. ¶ Prebuit illa aſcenſuꝫ. ¶ Aliꝰ vero qdam ignobilis atqꝫ ſeruilis ꝯditionis nomine illius ſeipſuꝫ obtulit atqꝫ eam incõiugem accepit. ¶ Ille qui prius ſibi placuerat tandem venit.eam ſibi in cõiugem petit ¶ Illa ſe deluſam ꝯqueritur ad prioris copulam expirat. ¶ Unde de duobꝰ principaliter dubitatur vt infra gradatim videbimꝰ

¶ .xxviij.q.i.

q **Uod autem** ¶ Hec ē prima qō huius xxix. cause principalis. In qua queritur verū sit ꝯiugium inter errantes ꝛ ignorantes ꝯditionē alterius. ¶ In q̄ dicit ꝙ nō. quia error est cōtrarius ꝯsensui tex. ē i. §. his ita ea. q. ¶ In qua nō habeo alia iura hoc probantia ¶ Et idem probat in. l. ij. ff. de iudi. ¶ Tamē ex dicto. §. quod nō habes colligere aliqua. ¶ Et primo i versic. ꝯsensus est duoꝝ vel pluriuꝫ sensus i idē ¶ Demū notabis tex. in. d. §. his ita respondetur in versiculo. iacob non consenserat in Lyam sed in Rachel septem quidem annis pro Rachel seruierat ꝛc. ¶ In quo dicas ꝙ hoc hr̄ originaliter Genes. xvij. c. vbi dixerat ꝙ seruierat Laban patri dictarū feminarum. Nec i tex. habes alia. ¶ Nunc capio glosas relatu dignas. ꝛ primo glo. sūme quā diuido tibi i tres partes. ¶ Primo format hanc qōem. ¶ Secundo ponit quo ordine ꝑcedat Gratianus hic. ꝛ ponit quattuor spēs erroris. s. fortune qualitatis persone. ꝛ condicionis. ꝛ primi duo nō dirimunt matrimoniū alij vero sic lꝫ in hoc fuerint diuerse opiniones prout refert gl. ¶ Tercio ꝛ vltimo glo. decidit hanc qōem prout supra dixi in principio. secūda ibi Gratianus allegat. tercia ibi sed hoc nō credo. ꝛ hic nō sunt alia.

¶ .xxix.q.ii.

s **Ecunda que**stio ¶ Hec est secunda ꝛ vltīma questio huiꝰ vigesimenone cause. In qua queritur vtrum liceat mulieri dimittere euꝫ maritum quem putabat liberꝫ ꝛ postea reperit seruū. ¶ In quo ꝯcluditur ꝙ licet matrimonia possint cōtrahi cum seruis. vt in. c. i omnibus ꝛ in. c. si quis el primo ꝛ el secūdo tamen si ignorauit quis ꝯditionem esse vilē pōt ab eo discederē tex. ē in. §. his ita. ꝛ in. c. si quis el terzo. ꝛ in c. si femina. ꝛ in. § cum dicit. ꝛ in. c. prolatū ea. q. ¶ Ex qua habes mō aliqua colligere ¶ Et primo ex. d. §. secūda in ver. in christo eniꝫ Jhesu nec iudeus nec grecus distinguit nec seruꝰ nec liber ꝛc. ¶ In quo adde ꝙ hō habetur ꝑ pauluꝫ ad Galatas. iij. c. Insuper notabis eundē. tex. in vers. qui volunt nubere nubant in dn̄o ꝛc. ¶ In quo adde ꝙ hoc hr̄ per paulum prima ad Corin. vij. c. ¶ Ulterius notabis tex. i. d. c. omnibus i vers. nobis omnibus vnus pater est in celis. ꝛ vnusquisqꝫ diues ꝛ pauper ꝛ seruus ꝛ liber equaliter pro se ꝛ pro animabus eorum rationē reddituri sunt ꝛc. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur Math. vi. c. ¶ Et cōcordat tex. i. d. c. si femina isra eā. ¶ Ultimo notabis text. in. c. dictum quod est. c. fi. in versi. quos deꝰ cōiunxit homo non separet ꝛc. ¶ In quo dicas ꝙ hoc habetur Mathei. xix. ꝛ Marci. x nec in tex. habeo alia. ¶ Capio glosas relatu dignas. ꝛ primo glo. sūme q̄ꝫ diuido tibi i tres partes. ¶ Primo decidit hanc qōnem prout supra dixi. ¶ Secundo ponit quid ecōtra si libera volebat cōtrahere cum seruo ꝛ in veritate erat liber an possit recedere a tali matrimonio ꝛ quid si seruus credit contrahere cum libera ꝛ contraxit cum ancilla. Et breuiter cōcludit ꝙ vbicunqꝫ errat in condictione non admittitur matrimoniuꝫ. ¶ Tercio ponit quid si libera cōtraxit matrimonīu per errorem cum ascriptitio an sit matrimonium. Et cōcludit ꝙ sic reprobata opinione Ugolini qui tenebat contrariuꝫ ꝛ non bene. secunda ibi ꝛ notandū. tercia ibi dubitari ꝛc ꝛc. ¶ Insuper notabis glo in. d. c. prolatuꝫ que ponit de venditiōe hominis liberi ignoranter. ꝛ quid si patiatur se venundari ad ꝓcium participanduꝫ. ¶ Ex quibus omnibus nunc habes decisioneꝫ huius. xxix. cause cū duabus questionibus in ea formatis ꝛ decisis cum his que tam in textu q̄ꝫ in glosis merito annotari potuerunt. Cum additionibus ꝛ suppletionibus necessarijs ꝛ oportunis.

¶ Trigesima causa.

t **Hema trigesi**me cause. Ex qꝰ eliciuntur quinqꝫ dubitatōnes vt infra videbitur. ¶ Quidā populoꝝ frequentia impeditus suum filium de baptismate suscepit dum crederet se alienum suscipere ¶ Uxor eius dum callide vellet suscipere proprium suscepit alienuꝫ. queꝫ vir adoptauit sibi in filiuꝫ ꝛ ex vxore sua sibi filia nascitur quā filio suo adoptiuo spirituali vxori dum vterqꝫ esset in cunabulis tradidit. Post trienniuꝫ vxor moritur. ꝛ cōpater eius relictam compatris vxoris sue vir clam sibi desponsauit. ¶ Aliquantulum temporis effluxit. ꝛ alius publice duxit eaꝫ vxorē. ¶ Ex quo themate insurgunt quinqꝫ questiones principales vt infra gradatim videbimus.

¶ .xxx.q.i.

q **Uod autem** ¶ Hec est prima questio huius trigesime cause principalis. ¶ Qua queritur vtrum liceat marito reddere debitum vxori sue quando ipse leuauit ꝓpriū filiū d sacro fonte. ¶ In q̄ arguēdo hincinde ad ptes ꝯcludit ꝙ nō ut tex. ē in. §. econtra. ꝛ in. c. nosce. ꝛ i. c. dictū. ꝛ i. c de eo. ꝛ i. c. de his. ꝛ i. c. ad limina. ꝛ i. §. his itaqꝫ qui est. §. fi. ead. q. ¶ Ex qua notabis aliqua. ¶ Et p̄io ex tex. in. d. c. nosce in versic. nolite fraudare inuicem nisi ex consensu

et vacetis expeditius orationi rc. ¶ In quo adde tu q hoc habetur per paulum prima ad Corinthios. vij. c. ¶ Demum notabis eundē tex. in fi. in versi. vxor sui corporis potestatē non habet. sed vir. Et vir potestatem sui corporis non hz sed mulier rc. ¶ In quo adde tu q hoc habetur per eundem Paulum prima ad Corinthios dicto. vij. c. ¶ Ultimo notabis tex. in dicto. c. ad limina i vers. domini vm iunctam dicēte esse vxorē viro rc. ¶ In quo adde tu q hoc habetur Genesis. ij. c. r puerbiorum. xviij. r Math. xviij. c. ¶ Nec i tex. habes alia. ¶ Nunc capio glosas. ¶ Et primo glo. sūme quaz diuido tibi i duas partes. ¶ Primo format hanc questionem r decidit eam prout. s. dixi in principio. ¶ Secūdo ponit aliqua iura que videntur facere i contrarium r tollit tribus solutionibus. secūda ibi capitulo ergo. ¶ Ulteriꝰ notabis gl. in. c. peruenit i verbo pabulo que ponit vtrū compaternitas contrahatur iter me r patrē suscepti de sacro fonte lz sit hereticus si aliquando fuit baptizatus. ¶ Nec hic habes alia in tex. vel in glosis.

¶. xxx. q. ij.

s **Ponsalia** ¶ Hec est secūda questio huiꝰ trigesime cause principalis. Qua querit utruz sponsalia contrahi possint inter ifantes. ¶ In quo breuiter dicitur q non tex. est in dicto. §. sponsalia. r in c. vbi quod est. c. vnicum eadem questione. ¶ In qua quo ad tex. non hēs alia. nec quo ad glosas. ¶ Excepta gl. sūme que potest diuidi in tre partes. ¶ Primo format hanc q̄stionem r decidit eam prout supra dixi in principio. ¶ Secundo ponit que etas r que alia requirantur i vero matrimonio. r concludit q pubertas consensus r viri potentia requiruntur. ¶ Tercio ponit quid si impuberes contrahant matrimoniuz. an valeat postmodum in etate legittima. r concludit q sic. secunda ibi ad matrimonium autem. tercia ibi si tamen rc. ¶ Nec hic habes alia in text. vel glosis.

¶. xxx. q. iij.

q **Uod autem** ¶ Hec ē tercia q̄stio huius. xxx. cause principalis. In qua queritur vtruz spirituales vel adoptiui filij possint copulari naturalibꝰ. ¶ In quo dicitur q non tex. est in. c. ita. r in. c. pitaciū. r in. c. super quibus. r in. c. post susceptum. r i. c. p adoptionē ea. q. ¶ Ex qua hēs colligere aliq relatu digna. Et prio ex text. i. d. c. pitaciuz i vers. dns Moysi precepit dicens Turpitudinē patris tui vel matris tue vel sororis nō reuelabis rc. ¶ In quo adde tu q hoc habetur Leuitici. xviij. c. ¶ Nec i tex. vel glo. habes alia excepta glo. sūme q̄ multuz notabilis r magistra est. Et potest diuidi i octo ptes. ¶ Primo enumerat triplicē cognationem. s. legalē carnalem r spiritualē ¶ Secundo ponit quō cōtrahatur cognatio spiritualis. i quo remissime loquit. ¶ Tercio pōit vsqz ad quas personas impediat cognatio spiritualis ɔtrahere matrimoniū. r tenz q vsqz ad fratres. p tex. in. c. primo ifra ea. q. ¶ Quarto ponit quō ɔhatur cognatio legalis. Et concludit q ɔhitur p arrogationez. ¶ Quito ponit que dicat adoptio r que arrogatio r quid differant. Et dicit q adoptio est de eo qui in aliena potest. sed arrogatio est de eo q est i aliena potestate. ¶ Ité arrogatio non pōt fieri nisi corā pricipe. sed adoptio fit coram quocunqz magistratu. tex. est insti. de adopt. i prin. ¶ Sexto ponit vtruz filij naturales vel spūales possint iūgi cū adoptiuis. Et tz q naturales nō possunt sed spūales sic. ¶ Septimo ponit vtr iter filios adoptiuos possit esse matrimoniū. r qd iter ascendētes. ¶ Et tenet q primo casu finita adoptione possit ɔtrahi matrimoniuz. sed in secūdo casu nunquā siue duret siue finita sit adoptio. ¶ Octauo r vltimo ponit vtrum filius adoptiuꝰ vel arrogatus possit iungi cuz filia naturali. Et breuiter tenet q non. Sa ibi cognatio spiritualis. tercia ibi. r talis cognatio. quarta ibi legalis cognatio. quinta ibi dicimus aūt. sexta ibi filij aūt naturales. septia ibi. sz hoc scias. octaua ibi. item pōt dici rc. ¶ Nec hic sunt alia quo ad tex. vel glosas.

¶. xxx. q. iiij.

r **Elictam** ¶ Hec est quarta q̄ō huiꝰ. xxx. cause principalis. In qua querit vtrum liceat alicui ducere vxorē cōpatris vxoris sue. ¶ In quo dicas q sic si ɔpaternitas sequat copulā carnalem alias nō. Naz duas cōmatres alicui habere non lz. tex. est in. c. sciscitatur r in. c. si pater. r in. c. si quis. r in. c. qui spiritualē. r i. c. post vxoris ea. q. ¶ In qua quo ad tex. alia nō habes. r etiaz glose nō multum faciunt. r maxime glo. summe que potest diuidi in tres partes. ¶ Prio format questionem. ¶ Secundo decidit eaz secundum Gratianum cuius opinionē reprobat. ¶ Tercio ponit suā decisionem quā approbat. secunda ibi. gratianus hoc mō soluit. tercia ibi. dico referre. ¶ Et hic nō sunt alia

¶. xxx. q. v.

q **Uod autem** ¶ Hec ē quīta r vltima questio huius. xxx. cause principalis. In qua queritur vtruz clandestina desponsatio pīudicet manifeste. ¶ In

quo dicitur ꝙ non. sed tamen si fiant tenent. tex. est in. c. aliter. ⁊ in. c. vnus. ⁊ in. c. nostrates. ⁊ in. c. qualis. ⁊ in. c. nullum. ⁊ in. §. his auctoritatibus ea. questione. ¶ Ex qua habes colligere aliqua. ¶ Et primo ex tex. in. d. c. qualis in vers. secundum legez virgo casta ⁊ desponsata i virginitate. ⁊ dotata legittime a parentibus tradita, sponso ⁊ a paranimphis accipienda ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur Leuitici. xviij. ⁊ Math. xix. ⁊ Marci. xi. capitulo. ¶ Ultimo notabis eundem tex. in vers. adultei i regnum dei nō possidebunt ⁊c. ¶ In quo tu adde ꝙ hoc habetur per paulum ad Galathas. v. c. ¶ Ultimo notabis tex. in. §. ex predictis qui est. §. si. in ver. in re dubia danda certa nō est sententia ⁊c. ¶ Cum quo concordat tex. in. §. his ita. d. ea. ⁊ in. c. habuisse. d. xxxiij. dist. ¶ Et hec quo ad tex. sufficiant. ¶ Capio nunc glo. Et primo glo. sūme q̄ potest diuidi in quattuor partes. ¶ Primo ponit vtrum clandestina desponsatio preiudicet manifeste. ⁊ tenet ꝙ non. ¶ Secundo ponit vtrum matrimonia clādestina teneant. ⁊ concludit ꝙ sic secundū tamen ea que dixi supra i principio. ¶ Tercio ponit que dicantur clandestina matrimonia. ⁊ breuiter concludit ꝙ ea que fiunt sine testibus ⁊ sine alijs solemnitatib⁹. ¶ Quarto ponit quare ista clandestinitas consideratur cuz solus consensus sufficiat in matrimonio ꝯtrahendo. ⁊ dicit ꝙ hoc ideo est ne vn⁹ postea mutaret propositum in dispendiuz alterius. secūda ibi sed hec questio facilis erat tercia ibi ⁊ sunt clandestina. quarta ibi sed cum huius solemnia. ¶ Insuper habes glosam multum magistram in. d. c. aliter in verbo contubernia. que ponit multum seriose. quando canon vel lex. presumat contra matrimonium ⁊ ex quibus. ¶ Ulterius habes aliam glo. multum notabilem in. c. nec illud in verbo vxor que ponit vtrum matrimoniū possit contrahi inter absentes. ⁊ concludit ꝙ sic dum tamen hoc agatur. ¶ Ulterius habes aliam glo. magistraz in. c. his ita in verbo ꝯfessione. que ponit cui magis credi debeat an stanti pro matrimonio. an cōtra matrimonium. ⁊ concludit ꝙ non semper creditur contra se in matrimonio. ¶ Ulterius notabis glosam in. c. indicante in verbo interrogandi. que ponit differentiam inter interrogationem partis ⁊ iudicis. nam pars iterrogans debz prius ponere aliquid ne videatur calumniose interrogare. secus est in iudice. ¶ Ultimo habes glo. ibidem in verbo illuminata que ponit quomodo ⁊ in quibus iudex possit supplere de iure ⁊ de facto cōcludens ꝙ in his que sunt facti non potest nisi sint facta in presentia sua. ¶ Ex quibus omnibus habes nunc expeditionem huius trigesime cause cum expeditione quinque questionum de quibus in ea. ¶ Cum his etiam que merito i tex. vel glosis notari potuerūt cum additionibus ⁊ suppletionibus nostris necessarijs ⁊ oportunis.

¶ Trigesimaprima causa.

t **Hema trigesi**me prime cause pricipalis. ¶ Ex quo tres oriūtur dubitationes. ¶ Uxorem cuiusdam alius constuprauit. ¶ Eo mortuo adulter adulteram sibi in vxorem accepit. ¶ Filiam ex ea susceptam cuidam in coniugem se daturum iurauit. ¶ Illa assensum non prebuit. ¶ Deinde pater alij eaz tradidit. ¶ A primo reposcitur. ¶ Nunc insurgunt tres questiones de quibus infra gradatiz videndum erit.

¶ .xxxi. q. i.

a **Dulterio** ¶ Hec ē prima questio huius trigesimeprime cause principalis. In qua queritur vtruz polluta p adulterium possit adduci in coniugez. ¶ In quo argumentando ad partes dr ꝙ sic preter ꝙ̄ in tribus casibus. tex. est in. c. nullus. ⁊ in. c. illud. ⁊ in. c. relatum cum multis alijs. c. sequentibus eadem questione. ¶ In qua subditur etiam ꝙ bine vel tres vel deinceps nuptie non sunt reprobate. text. est in. §. verum. ⁊ in. c. aperiant. ⁊ in. c. deus. ⁊ in. c. ꝙ si dormierit eadem questione. ¶ Ex qua modo habes colligere aliqua. ¶ Et primo ex tex. in. §. sed obijcitur in versiculo in veteri testamento multa permittebantur propter infirmitatem ⁊ce. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur secundo Regum. xi. capitulo. ¶ Ulterius notabis eundem tex. in versiculo permittebatur quibuslibet dare libellum repudij ne per odium funderetur sanguis innoxius ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur Deutrono. xxiiij. capitulo. ¶ Demum notabis eundem tex. in versiculo dominus permisit filijs israel offerre animalia sibi in sacrificium que in egypto consueuerant immolare demonibus ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc originaliter habetur Leuitici. iiij. capitulo. ⁊ Deutrono. xi. ⁊ Exodi. xx. ¶ Ulterius notabis tex. in hac ratione in vers. Moyses hoc permisit. ⁊ non percepit ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur Deutrono. xxiiij. capitulo ⁊ Mathei. xix. ¶ Ultimo notabis eundē tex. in versiculo malas voluntates hominuz ad plenum prohibere non possumus. ¶ Insuper notabis text. in. c. quomodo in versiculo Samaritana sextum maritū habere se di

cens arguit a domino q non sit vir eius zc. ¶ In quo dicas tu q hoc hr ad lrãm Johãnis.vi.c. ¶ Ulterius notabis eundem tex. i vers.bigami ad clerum eligi non possunt zc ¶ In quo adde tu q hoc habetur per Paulum ad Thitum primo.c.z prima ad Thimoteũ.iij.c. ¶ Preterea signabis tex.ĩ.c.deus in versiculo secundas nuptias.que in veteri testamento pmittunt licitas esse monstrauit zc. ¶ In quo tu adde q hoc habet Genesis viij.z.xviij.c.z per Paulum pria ad Corinthios.vij.c. ¶ Et hec sint q̃ quo ad tex.merito dici possunt. Nũc capio glosas cõmemoratione dignas. ¶ Et prio glo.summe que potest diuidi in quattuor partes ¶ Primo format hanc questionem prout supra dixi in principio. ¶ Secũdo ponit ordinẽ magistri Grauani ĩ hac questione. ¶ Tercio ponit distinctionẽ cardĩalis ĩ hoc quã reprobat ¶ Quarto z vltimo ponit vtrum ille qui dedit fidez mulieri viuẽte vxore d ea ducẽda nõ tamẽ eam cognouit possit eam ducere vxorẽ mortua vxore.z tenet q sic per tex.in.c.si.extra de eo qui duxit in vxorez q̃z polluit per adulterium.secunda ibi magister tamen allegat. tercia ibi cardinalis hic vult.quarta ibi hodie autem si quis zc. ¶ Insuper habes glo. ĩ dicto.c.illud.que dixit q si iuraui d cetero non cognoscere concubinam meaz si postea contraho secum matrimoniuz z cognosco nõ sum periurus. ¶ Nec hic habes alia cõmemoratione digna quo ad tex.vel glosas.

¶.xxxi.q.ij.

q **Uod autem** ¶ hec ẽ secunda questio huius trigesime prĩe cause prĩcipalis. ¶ In qua queritur vtrum filia nupta sit tradenda inuita alicui sine libera voluntate ipsius. ¶ In qua breuiter dicẽdum est q non.tex.est in.c.si verum z in.c. de neptis.z in.c.lottarius.z in.§.his auctoritatibus qui est.§.si.eadem questione. ¶ In qua habes tantũmodo notate tex.in dicto.c de neptis ĩ versiculo virgo si fuerit alicui inuita copulata contra domini apostoliqz preceptum aut reatum ocsidij aut crimen fornicationis incurrat zc. ¶ In quo adde tu q d precepto domini habetur Mathei.xviiij.c. ¶ De precepto vero apostoli Pauli habetur per eum prima ad Corinthios.vij. capiº ¶ Nec in tex.sunt alia.in text. vel in glosis que nihil aut parum habent. ¶ Excepta gl. summe. que diuidi potest in tres partes. ¶ Primo decidit hanc questionem prout supra dixi in principio. ¶ Secundo ponit vtrũ desponsans mulierem possit compelli ducere eaz z tenet q sic per.cm. ex litteris extra de sponsalibus. ¶ Tercio limitat hoc vltimum non procedere quando quis vellet intrare religionem.per tex.i.c.ex publico extra de conuersa.coniugato. secunda ibi sint autem. tercia ibi in casu tamen. ¶ Nec hic sunt alia que merito notari possint. quo ad tex.vel glosas.

¶.xxxi.q.iij.

q **Uod autem** ¶ hec ẽ tercia z vltima questio huius trigesime prime cause principalis. ¶ In qua queritur vtrum filia possit nubere alteri post promissionem paternam. ¶ In quo dicendum ẽ q non.nec econtra licet parentibus frangere sponsalia filiorum suorum.tex.est in.c.si qui quod est capitulum vnicum:z in.§. ecce eadem questione. ¶ In qua quo ad text. vel glosas alia non habes preter glo.summe. q̃ potest diuidi in tres partes. ¶ Primo format hanc questionem in terminis. ¶ Secũdo ponit quid si filia consensit patri post septem annos volenti eam tradere nuptui. An ipsa teneatur stare voluntati paterne. ¶ Et tenet q sic si tamen nuberet alteri tenet matrimoniuz.per tex.in.c.duobus extra d spõsa.duorum. ¶ Tercio decidit hanc questionem prout supra dixi in principio. secunda ibi z quidem si sponsalibus.tercia ibi si vero filij zc. ¶ Ex quibus omnibus nunc habes expeditionem huius trigesime prime cause. cuz tribus questionibus in ea formatis.vna cum his que notari potuerunt licet non multa fuerint cum additionibus z supplectionibus nostris necessarijs z oportunis.

¶ Trigesimasecunda causa.

t **Hema trigesi**mesecũde cause. ¶ Ex quo eliciuntur octo questiones vt infra videbitur. ¶ Quidam cum non haberet vxorem quandam meretricem coniugio sibi copulauit que erat sterilis. ¶ Neptis ingenui filia originarij. quam cũ pater alij vellet tradere auus huic eam copulauit causa solius incontinentie. ¶ Deinde hic penitentia ductus.ex ancilla propria filios sibi querere cepit. ¶ Postea de adulterio conuictus z punitus quendaz arrogauit. vt vxorem suam opprimeret. vt sic eam dimittere posset ¶ Quo facto quandam infidelem sibi copulauit ea tamen conditione. vt ad christianaz religionem transiret. ¶ Ex quo themate oriuntur octo dubitationes gradatim inferius declarande.

¶.xxxij.q.i.

q **Uod autem** ¶ hec ẽ pª q̃stio hui⁹ trigesimesecũde cãe prĩcipal'. In q̃ q̃

ritur vtrum meretrix possit duci in vxorem ¶ In quo arguendo hincinde ad partes dicitur ꝙ sic. tex. est in. §. veruȝ. ⁊ in. c. integritas. ⁊ in. c. nō est culpandus quod est. c. finale ead. q̄one. ¶ Ex qua primo notabis tex. ī c. dixit dominus in vers. qui tenet adulteraȝ stultus ⁊ impi⁹ est ⁊c. ¶ In quo dicas tu ꝙ hoc originaliter habetur Prouerbiorum. xviij. c. ¶ Preterea notabis eundem tex. i versic° sola fornicatio est que vxoris vincit affectum ⁊c. ¶ Insuper signabis tex. in. c. quod autem in vers. in veteri lege del nullis sacrificijs mundabātur ⁊ loquitur de adulterijs. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc ad litteram habetur Leuitici. xv. capitulo. ¶ Ulterius notabis eundem tex. in vers. Dauid saulis filiam. quā pater eius mulieris ab eo separatam dederat alteri ⁊c. ¶ In quo dicas tu ꝙ hoc habetur secundo Regum. viij. capit°. ¶ Insuper notabis text. in. c. nuptie. in vers. nuptie replent terram virginitas autem paradisum. ¶ Insuper notabis eundem text. in vers. ⁊ iuxta hebraicaȝ veritateȝ in prima ⁊ tercia. ⁊ quarta. ⁊ quinta. ⁊ sexta die expletis operibus singulorum dierum vidit deus ꝙ bonum esset ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc originaliter habetur genesis primo capi. ¶ Ultimo notabis eundem tex. in versic°. in archa Noe omnia animalia quecunqȝ bina ingrediuntur ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur ad litteram genesis sexto. ⁊. vi. ⁊. xvij. capitulo ¶ Ulterius notabis text. in. §. cum ergo in vers. raab iericontina. quamuis esset meretrix. tn̄ pricipi de tribu iuda coniugio copulata est ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc hr̄ ad litteram Iosue. vi. c. ¶ Et hec sint que quo ad tex. merito dici possunt. ¶ Nunc capio glosas relatione dignas. ⁊ primo glo. summe quā tibi diuido in duas partes. ¶ Primo decidit hanc questionem prout supra dixi in princi° ¶ Secundo ostendit ordinem magistri Graciani. secunda ibi allegat tamen primo magister ⁊c. ¶ Insuper notabis glo. in. §. ꝙ si in adulterio. que ponit plures modos quibus cōmittitur lenocinium. ¶ Postremo notab. glo. magistram in. l. publico iudicio ī verbo accusationem. que ponit late de iudicio inter maritum ⁊ vxorem circa adulteruȝ ⁊ de pena eius vt ibi per eaȝ. ¶ Et hic nō sunt alia cōmemoratu digna quo ad text. vel glosas exceptis predictis.

¶. xxxij. q. ij.

q **Uod autem** ¶ hec ē secunda questio huius trigesimesecunde cause principalis. ¶ In qua querit vtrū ea que ducitur causa incontinentie possit appellari vxor. ¶ In quo arguendo hincinde ad partes dicitur ꝙ sic. tex est in. §. his ita. ⁊ in. c. quicquid. ⁊ in. c. nubat. ⁊ in. c. solet eadem questione ¶ In qua ponitur etiā ꝙ nō est homicida. qui procurat aborsum. anteqȝ anima sit infusa corpori. tex. est i. c. quod vero. ⁊ in. c. Moyses. ⁊ in. c. sicut eadem questione. ¶ In qua etiā subditur ꝙ legittia vxor dicitur que traditur habenti concubinā. tex. est in. c. non omnis. ⁊ in. c. honorantur. ⁊ in. c. mulier eadem questione. ¶ Ex qua habes modo colligere aliqua relatōne digna. ¶ Et primo ex tex. in dicto. §. quod autem ibi coniugium propagationis causa a deo institutuȝ est. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc ad litteram habetur genesis. ij. ⁊. viij. c. ¶ Et concordat etiam tex. in. §. his ita infra eadem questione. ¶ Demum notabis tex. in dicto. §. his ita in vers. propter fornicationem vnusquisqȝ suā habeat vxorem. ⁊ vnaqueqȝ habeat virum suum ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc ad litterā habetur per Paulum prima ad Corinthios. vij. c. ¶ Insup notabis tex. in. d. c. moyses i vs. moyses tradidit si qs pcussei it mulierē i vtero habentem ⁊ abhortum fecerit si formatum fuerit det animam pro anima. ¶ In quo tu adde ꝙ hoc habetur Exodi. xxi. ca. ⁊ Deutrono. xviij. ¶ Insuper notabis eūdeȝ tex. in vers. in Adam exemplum datum est. quia corpus formatum non accepit animam ⁊c. ¶ In quo dicas tu ꝙ hoc habetur originaliter genesis. ij. c. ¶ Ultimo notabis eundem tex. in fi. in vers. anima certe quia spiritus est in sicco habitare nō potest. ideo ī sanguine fertur habitare ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ dicitur alibi quod habitat ī capite. c. accepisti infra de consecratione distinctione. iij. ¶ Successiue notabis text. in dicto. ca. non omnes in versiculo dicitur abrahe. ecce ancillam ⁊ filium eius. ¶ In quo adde tu ꝙ h° ad litteram habetur genesis. xxi°. capitulo. ¶ Et concordat tex. in. c. recurrat infra eadem questione quarta. ¶ Preterea notabis tex. in dicto. c. honorantur in versiculo non ē virginalis pudoris eligere maritum. ¶ Et ibidem expetita magis debet videri a viro. quam ipsa virum expetat verecundiam permittat anteqȝ nubat. ¶ Insup notabis text. in dicto. c. mulier in versiculo mulieres eniȝ etiam virgines in scriptura solent appellari ¶ In quo dicas tu ꝙ hoc habetur originaliter Numeri trigesimo capitulo. ¶ Et hec sint que quo ad text. ⁊ etiam quo ad glosas merito dici possunt. ¶ Quia glose non multum habent. Maxime glo. summe. que nihil aliud facit nisi ꝙ decidit hāc. q. put. s̄. dixi in principio. referēdo ius antiquū ⁊ nouū i ea.

¶ Insuper notabis glo. multum magistram in. d. c. solet in verbo noluerint. Que ponit vtrum conditio possit apponi in matrimoio ⁊ an viciet vel viciet. ⁊ quid in cōtractibus ⁊ etiā in vltimis voluntatibus. ¶ Insuper notabis glo. in dicto. c. Moyses in verbo in sicco que arguit ꝑ anglicis ⁊ alamanis ⁊ polonis. vt possint bibere fortiter ne anima habitet in sicco. ⁊ ideo tu intelligis. ¶ Nec hic sunt alia notatu digna. q̊ ad tex. vel glosas.

¶ .xxxij. q. iij.

d **E tercia** ¶ Hec est tercia q̄stio huius trigesime secūde cause pricipalis. ¶ In qua queritur vtrum filia in nubēdo debeat sequi magis arbitrium aui quā patris ¶ In quo dicitur ꝙ patris. tex. est in. c. patrem ꝙ est c. vnicum eadem questiōe. ¶ In qua quo ad tex. alia non habes. ¶ Et etiam glose non multum faciūt. ⁊ maxime glo. summe. Que potest diuidi i duas partes. ¶ Primo decidit hanc questionem prout supra dixi in principio. ¶ Secundo ponit vtrum neptis teneatur necessario requirere in nubendo cōsensum aui. ⁊ concludit ꝙ nō. secunda ibi nec aui ⁊c. ¶ Et hic nō habes alia notatu digna quo ad tex. vel glosas.

¶ .xxxij. q. iiij.

q **Uod autem** ¶ Hec ē q̄rta q̄stio huius. xxxij. cause pricipalis. ¶ Qua queritur vtrū liceat viuēte vxore habere filios ex ancilla. ¶ In quo dicitur ꝙ non. arguēdo tamen prius ad partes textus est. in. §. his ita respondetur. ⁊ i. c. dicat aliquis. ⁊ in. §. ecce ea. q. ¶ In qua etiā prohibetur omnis concubitus illicitus. text. est in. c. meretrices. ⁊ in. c. in eo. ⁊ in. c. salomon ⁊ in. c. liberorum. ⁊ in. c. liberi. quod est. c^m. finale eadem questione. ¶ Ex qua notabis aliqua. ⁊ primo ex textu in dicto. §. quod autem in versiculo exemplo Abrahe qui propter sterilitatem vxoris sue Sare ingressus ē ad Agar egiptiā vt ex ea filios acciperet ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur originaliter Genesis. xvij^o. cap^o. ¶ Insuper notabis tex. in. c. Jacob. ex Rachel cum filios habere non posset ex ancilla filios suscitauit ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc originaliter habet Genesis. xxx. c. ¶ Pretera notabis eundē tex. in vers. post mortem Sare Abrahā duxit Ceturam in vxorem. ¶ In quo dicas tu ꝙ hoc habetur Genesis. xxv. c. ¶ Successiue notabis tex. in. c. recurrat in versi. Ismael de ancilla natus expulsus est ab hereditate ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc originaliter habetur Genesis. xx. capit^o. ¶ Ulterius notabis tex. in. §. his ita respondetur in versi. promissum erat abrahe ꝙ in semine eius benedicerentur omnes gentes ⁊c. ¶ In q^o dicas tu ꝙ hoc habetur Genesis. xij. xv. ⁊. xvi capit. ¶ Demum notabis eundem tex. i versic^o. ceteris in ydolatris relictis Abraā ⁊ filios eius in peculiarem populum sibi dominus elegit ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc originaliter habetur etiā genesis. xiiij. c. ¶ Ulterius notabis eundem text. in. l. dicebatur maledicta sterilis que non reliquerat semel semen suum super terrā. ¶ In quo adde ꝙ hoc ad litteram habetur Exo. xxiij. c. ¶ Postea notabis eundē tex. in versi. hinc etiam sacerdotibus coniugia decreta sunt. quia in successione familie successio constabat officij ¶ In quo dicas tu ꝙ hoc habetur Leuitici. x. c. ¶ Preterea notabis tex. in. c. dixit i vsi. sarra ad Abraam dixit. ecce cōduxit me deus vt non pariā. intra ergo ad ancillam meam vt filios facias ex ea ⁊c. ¶ In quo dicas tu ꝙ hoc habetur originaliter Genesis. xvi. c ¶ Ulterius notabis tex. in. c. nemo in vers. tollerabilior ē culpa si lateat q̄ si culpe vsurpetur auctoritas. ¶ Insuper notabis tex. in c. origo in vers. nihil enim est fedius q̄ vxorem amare quasi adulteram. ¶ Insuper notabis glo. in. c. sicut i vers. sanctius est fame mori q̄ ydolaticis vesci. ⁊ sanctius est desūgi sine liberis q̄ ex illicito concubitu stirpē querere. ¶ Consequenter notabis tex. in. c. dicat aliquis ibi non erit heres filius ancille cum filio libere ⁊c. ¶ In q̊ dicas ꝙ istud habetur originaliter genes. xxi. c. ⁊ transumptiue habetur per paulum ad Galath. iiij. c. ¶ Ultimo notabis eundem tex. in vers. adulterorum filij abbominatio sunt deo. ¶ In q̊ dicas ꝙ hoc habetur ad litteram Exodi. xxxiiij. ca. ⁊ Deutronom. v. capitulo. ¶ Subsequenter notabis tex. in dicto. c. meretrices i vers. non enim rapinam permisit qui furtū prohibuit. ¶ In quo dicas ꝙ hoc habetur Leuitici. xxviij. ⁊ Exodi. xx. capit. ¶ Postmodum notabis tex. in. c. in eo in versi. in. l. veteri de nephandis criminibus que in occulto fiunt que nominare etiam turpissimū est. scriptura est complexa dicens verecundos facite filios israel ab omni imūdicia ⁊c. que habentur Deutrono. v. c. ⁊ etiam Exodi xxv. ¶ Postremo notabis tex. in dicto. c. salomon in ver. immoderato vsu atq̄ assiduitate mulierum salomon ab hoc vsq̄ perditus est vt templum ydolis fabricaret. ⁊ qui prius deo templum construxerat assiduitate libidinis subtractus ydolis construeret templa non timuit ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hec habentur tercio Regum vndecimo capitulo ⁊ ꝑo Paralipomenon secundo ⁊ quarto. ca^o

¶ Et hec sunt quo ad tex. et glosas que parum habent. maxime glo. summe que dicit quod hec questio non habet dubium. et plus non dicit. ¶ Insuper notabis glo. in c. dicat in verbo successionis. que ponit in quibus filius sequatur conditionem patris et in quibus cōditionē matris. ¶ Et hic non sunt alia quo ad text. vel glosas.

¶ .xxxij. q. v.

q **Uod autem** ¶ Hec ē quinta q̄stio huius trigesimesecunde cause principalis. ¶ Qua queritur vtrum ea q̄ passa est violentiam amittat pudiciciā. ¶ In quo dicitur quod animi nō. sed corporis sic. tex. est in. c. tollerabilius. et in. c. renerga. et in. c. proposito. et in. c. de pudicicia cum multis alijs. c. sequētibus eadē questione. ¶ In qua subditur quod nihilominus non debet equari virginibus. tex. est in. §. quāuis. et in. c. ille autem eadem questione. ¶ In qua subditur quod non licet viro dimittere vxorem. nec econtra. nisi ex causa fornicationis. tex. est in. c. horrendus. et in. c. si vxorem. et in. c. precepit. et in. c. apud nos. et in. c. preceptum. et in. c. quicquid et in. c. christiana quod est. c. fi. eadē questiōe ¶ Ex qua habes modo aliq colligere. ¶ Et primo ex text. in. c. ita ne in versiculo nullus magnanimus et pudicus in potestate habet quicquid de carne sua fiat. sed tantū quod annuat mente vel renuat. ¶ Ulterius notabis tex. in. c. sicut in versi. illa est vera continentia quā nunq̄ transgredi potest necessitas debilitate corporis sed quā cōplectitur voluntas sancti propositi etc. ¶ Ulterius notabis text. in. c. si paulus in versi. timeamus illam prophetiam que dixit virgines bone deficient etc. ¶ In quo dicas quod hoc habet Isaye. lv. c. ¶ Preterea notabis tex. in. c. nec solo in versi. impudicus oculus impudici cordis ē nuncius. ¶ Preterea notabis tex. in c. precepit in versi. precepit dominus non debere admitti vxorem excepta causa fornicatiōis etc. ¶ In quo addetur quod hoc habet Mathei. xix. c. et Marci. x. ¶ Et concodat etiam tex. in. c. preceptum infra ea. ¶ Ultio notabis tex. in. d. c. christiana in fi. in versi. cū par causa sit interdum probatione cessante vindicta conquiescit etc. ¶ Et hec sunt quo ad text. ¶ Nunc capio glosas relatu dignas. et primo gl. sūme. que potest diuidi in duas partes. ¶ Primo decidit hāc q̄stionem prout supra dixi in principio. ¶ Secundo ponit in quo differat virgo et coniugata et vidua. et dicit quod virgo habet virginitatem coniugata pudiciciam. vidua vero castitatem. facit ibi et nota. ¶ Insuper notabis glo. in dicto. c. preceptum in verbo dignitatis. que dicit quod si excommunicatus contemnit excōmunicationem potest iudex secularis priuare eum feudo. ¶ Nec hic sunt alia.

¶ .xxxij. q. vi.

s **Ed ponatur** ¶ Hec ē. vi. questio huius trigesimesecunde cause principalis. Qua queritur vtrum adulter possit dimitterē adulterā. ¶ In quo breuiter dī quod nō. tex. ē in. c. nihil. et in. c. si dicturi. et in. c. nō mechaberis, quod est. c. fi. et in. §. his auctoritatibus ea. q. ¶ In qua dicitur etiam quod grauius puniendi sunt mariti q̄m vxores. d. c. non mechaberis. ¶ Ex quo tex. notabis ibi non mechaberis. i. non ibis ad aliam aliq̄m preter vxorem tuam etc. ¶ In quo adde quod hoc habetur originaliter Exodi. xx. c. et Deutro. v. c. ¶ Nec in tex. vel in glosis hēs alia excepta glo. summe quā diuido tibi in tres partes. ¶ Primo decidit hanc questionem prout supra dixi in principio. ¶ Secundo ponit vtrum maritus adulter possit denunciare crimen vxoris adultere. et dicit quod non nisi peniteat prius de crimine suo. ¶ Tercio enumerat sex casus in quibus maritus nō potest accusare vxorem adulteram. secunda ibi denunciare tamen. tercia ibi sunt tamen septem casus etc. ¶ Insuper habes glo multum magistram in dicto. c. nihil in verbo conuincitur. que ponit quomodo maritus potest conuinci de adulterio qui prius cepit accusare vxorē adulteram. ¶ Nec hic sunt alia in tex. vel in glosis.

¶ .xxxij. q. vij.

n **Unc autem** ¶ Hec ē septima q̄stio huius trigesimesecunde cause principalis. Qua queritur vtrum ille qui dimisit vxorem suam causa fornicationis possit aliam ducere ea viuente. ¶ In quo dicit quod non. tex. est in. c. interueniente. et in. c. licite. et in. c. apostolus cum sequentibus eadem questione. ¶ In qua ponitur etiam quod grauius est coire contra naturam q̄m secundum naturam. tex. est in. §. suam enim. et in. c. adulterij. et in. c. offerebat. et in. c. flagitia. et in. c. vsus naturalis eadem questione. ¶ In qua subditur postea quod quis dormiens cū duabus sororibus vel nouerca vel filiastra non pōt ducere vxorem nec illa virum. tex. est in. c. quidam. et in. c. si quis viduam. et in. c. concubuisti. et in. c. si quis cum nouerca eadem questione. ¶ In qua subditur aliud quod non potest quis dimittere vxorem sterilem ex causa sterilitatis. tex. est in. c. tantum. et in. c. vsque adeo. quod est capitulum finale eadem q̄one ¶ Ex qua notabis aliqua relatu digna. et primo ex tex. in. c. placuit ibi dimissus ab vxore. et dimissa a marito alteri non coniungatur etc.

S Si dimytens vxorem causa fornicationis non pot aliam ducere illa viuente / contra / aut mulier post separationem mariti / potest nubere [illegible] [illegible] pius fornicata fuit [illegible] sit maior

¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur per paulum prima ad Corinthios.vij.c.ꝛ Math.xix. ꝛ Marci.x. ¶ Et concordat tex.in.c.apostolus supra eadem. ¶ Ulterius notabis text.ī dicto.c.tantuȝ in vers.alterius vxoris aut iure ac potestate apud antiquos patres p̄bās erat ꝛc. ¶ In quo dicas ꝙ hoc habetur Genesis.xvi.capitᵒ. ¶ Et hic non sunt alia quo ad tex.vel glosas.ꝛ maxime ī glosa summe. que nihil aliud facit.nisi ꝙ decidit hanc questionē ꝓut supra dixi dicens ꝙ non habȝ dubium.ꝛ ponit ēt tres limitatōes de qbꝰ ī ea. ¶ Insup notabis glo.in.d.c.licite. in verbo nunq̄ȝ que dicit ꝙ baptismꝰ nō deletur morte.nec aliud in quo conscratur gratia. ¶ Insuper notabis glo.in.c.quid ī oībus ī verbo imponis.que ponit precepta q̄ ꝯtinebantur in prima tabula ꝛ ī secūda. Nā ī prima erāt tria.ī secunda vero septē de quibus dic vt ī ea. ¶ Ultimo notabis glo.ī.c.hi qui in verbo secti que dixit ꝙ in matrimonio nō requiritur semꝑ ꝙ sit spes filioꝝ. ¶ Postreō notabis glo.in.d.c.tuā in verbo temere. q̄ dixit ꝙ melius est pie dubitare q̄ȝ temere diffinire.quod nota tu q ita ex abrupto ꝛ cito cito iudicas oīa ꝛ male. ¶ Et hic nō sūt alia.que merito dici possint quo ad tex.vel glosas.

¶ .xxxij.q.viij.

c **Um itaque** ¶ Hec est octaua ꝛ vltima questio huius trigesimesecūde cause. Qua queritur vtrū liceat ducere hebreaȝ vxorem sub condictione vt efficiatur xp̄iana. ¶ In quo dicit ꝙ sic.ȝ nō ꝓbatur hec cōclusio in hac q̄ōe.ī qua habes vnicū tex.tantū.Sed probat in.c.caue. ꝛ.in.c. cuȝ oporteat.ś.xxviij.questiōe prima. ¶ Et ita decidit glo.sūme hic que nihil aliud facit ꝛ ostendit ordinē magistri Gratiani ī hac q̄ōne que breuissima ē vt vides. ¶ Ex quibus omnibus nūc hēs expeditōem huius.xxxij. cause p̄ricipalis cū decisione octo questionū in ea ꝯtentarum.cuȝ his que annotari potuerunt tam in tex.quā in glosis earum.cuȝ additōibus nostris necessarijs ꝛ oportunis.

¶ Trigesimatercia causa.

t **Hema trigesi**me tercie cause. Ex quo eliciuntur quinq̄ȝ q̄ōes.in quarum vna videlicet trigesimatercia continentur septē distinctōes ꝓut infra ī processu videbitur. ¶ Uir quidam maleficijs īpeditus vxori sue debituȝ reddere non poterat. ¶ Alius interim clanculo eaȝ corrupit. ¶ A viro suo separata corruptori suo publice nubit. ¶ Crimen q̄ō comiserat corde deo tantuȝ confitetur. ¶ Redditur huic facultas eam cognoscendi repetit vxorem suam. Qua recepta vt expeditius orationi vacaret.ꝛ ad carnes agni purus accedeat et continentiam se seruaturum promisit. ¶ Uxor vero cōsensum adhibuit. ¶ Unde orte sunt quinq̄ȝ q̄ōnes principales inferius gradatiȝ decidēde

¶ .xxxiij.q.i.

q **Uod autem** ¶ Hec ē primus q̄ō huius trigesimetercie cause principalis. Qua queritur vtrum propter impossibilitatem coeundi mulier sit separanda a marito. ¶ In quo dicitur ꝙ non si prius se cognouerunt alias sic. ꝛ impedimentuȝ sit ꝑpetuum.tex.est in.c.quod autem.ꝛ in.c. requisit.ꝛ in.§.ecce.ꝛ ī.c. si per sortiarios quod est.c.si.ea.q. ¶ Ex qua notabis aliqua relatu digna. Et p̄imo ex tex.in.d.§. quod autē in vers.nulli licet dimittere vxorem suaȝ ꝛc. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur Mathei xix.ꝛ etiam Marci.x.cᵒ. ¶ Ultimo signabis eundem tex.in vers. mulier quanto tempore viuit vir alligata ei est legi ipsius reddendi sibi debituȝ ꝛc. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur per paulum prima ad Thimotheuȝ vij.cap. ¶ Nec hic sunt alia quo ad tex.vel glo.excepta glo.summe quam diuido tibi ī sex partes. ¶ Primo premittit tres species impossibilitatis. ¶ Secundo p̄mittit aliter impedimenta contingentia. ¶ Tercio decidit hanc questioneȝ prout supra dixi in principio. ¶ Quarto ponit quanto tempore debet videri si impedimentum est perpetuum ¶ Et breuiter tenet ꝙ infra triennū hoc debet videri per tex.in.c.laudabilem extra d̄ frigidis ꝛ malefi. ¶ Quinto ponit a quo tēpore incipiat currere hoc tempus.ꝛ tenet ꝙ ab illa die quo temptant coire. ¶ Sexto ꝛ vltimo ponit vtrum debeat presumi impedimentum precessisse matrimoniuȝ vel sequutum esse. ¶ Et concludit ꝙ debet presumi sequutum esse.secunda ibi vel sic distinguas. tercia ibi ꝛ quecūq̄ȝ sit.quarta ibi ꝛ nota ꝙ licet.quīta ibi ꝛ hoc triennium currit.sexta ibi an dubitatur ꝛc. ¶ Insuper notabis glo. in dicto.c.si quis in verbo aliquo.que ponit illud Ouidij. ¶ A iuuene cupido credit̄ reddita virgo. ¶ Et multum magistraliter loqtur circa presumptionem coitus. etiam quid si vir vel vxor ab inuito sciunt eam esse frigidam ꝛ maleficiatam ꝛ secum contraxit. ¶ Nec hic sunt alia cōmemoratione digna quo ad tex.vel glosas.

¶ .xxxiij.q.ij.

q **Uod autem** ¶ Hec ē secunda questio huius.xxxiij.cause p̄ricipalis.q̄ q̄ritur vtrū mulier post sep̄ationē mariti possit nubere ei cū q̄ priꝰ fornicata ē. nota

¶ In quo dicitur ꝙ sic quia perinde est ac si maritus mortuus fuisset. vnde mortuo viro ꝛc. Et voluit Gratianus in hoc. §. qd autem ead. questione. ¶ In qua subditur etiam incidenter alia questio vtrum possit maritus dimittere vxorem sine causa ꝛ probata coram iudice. Et dicitur ꝙ nō tex. est in. c. seculares ꝛ in. c. an quod. ꝛ in. c. hystoria. ꝛ in. c. sine eadem questiōe. ¶ In qua additur aliud ꝙ nō licet viro occidere vxorez aliquo mō textus ē in. c. iterfectores. ꝛ in. c. inter hec. ꝛ in. c. qcunqȝ. ꝛ in. c. admonere cum. c. sequēti eadē qōe. ¶ In qua ponitur etiam q̄ pena puniatur contrafaciens. textus est in. c. hoc ipsum eadem questione. ¶ In qua subditur etiam aliud ꝙ postea non prohibet cōtrahere aliud matrimonium. textus est in. c. de his. ꝛ in c. audiuimus. ꝛ in. c. in adolescentia eadez q̄stione. ¶ In qua ponitur etiaȝ que pēa imponatur occidenti matrem. de quo hēs text. in. c. latorem ea. questione. ¶ Ex qua modo habes colligere aliqua relatu digna. ¶ Et primo notabis textuȝ in. § in hoc capitulo ī versicu. separatio pena est ꝛc. ¶ Cuȝ quo cōcordat text. in. c. placuit. §. xvi. q. vi. Et text. in. d. c. interfectores in fi. in versi. non veniui mittere pacem in terram sed gladium ꝛc. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur Mathei. x. capitulo. ¶ Ulterius notabis text. in. d. c. admonere. in versi. deus nō vult mortez peccatoris sed vt cōuertatur ꝛ viuat ꝛc. ¶ In q̄ adde ꝙ hoc originaliter habet Ezechielis. xviii°. capitulo. ¶ Insup notabis textum in dicto. c. hoc ipsum in versiculo. Maria soror Aaron prophetissa dn̄i aduersus Moysez cum currisset illico stigmate lepre pcussa est ꝛc. ¶ In quo adde ꝙ hoc habet originalr̄ Numeri. xii. capitulo. ¶ Preterea notabis tex. in dicto. c. audiuimus in versicu. agite penitentiaȝ appropinquabit eniȝ regnū celoꝝ ꝛc ¶ In quo dicas tu ꝙ hoc habet Mathei. iii c. ¶ Ulterius notabis tex. in. c. si qs cū duabus in vers. si qs cuȝ duabus sororibus fuerit fornicatus. aut cū his cum quibus sancta scriptura ꝓhibet ꝛc. ¶ In quo adde tu ꝙ he ꝓhibitiones habent originaliter Leuitici. xx. c° ¶ Ultimo notabis tex. in. c. quos deus cōiūxit homo non separet ꝛc. ¶ In quo dicas ꝙ hoc habet ad litterā Mathei. xix. c. ꝛ Marci. x. c. ¶ Nec hic sūt alia quo ad tex. ¶ Capio nūc glosas relatu dignas. ꝛ primo gl. sūme quam diuido tibi in duas partes. ¶ Primo dicit ꝙ hec questio non habet dubium. ¶ Secundo ānectit aliā questionem videlicet an vxor adultera sit restituenda viro. Et tenet ꝙ sic preterq̄ȝ in aliquibus casibus. de quibus in ea. Ita ibi ideo ponit. ꝛc. ¶ Insup hēs glo. in. d. c. interfectores in verbo indulgentia q̄ dixit ꝙ indulgētia ē ius tale quo superior vti pōt sȝ nō inferior. ¶ Ulterius habes glo. magistraȝ i. c. inter hec q̄ pōit quō pater ꝛ maritus possint occiderē filiā vel vxorez adulterā. ¶ Et ꝯcludit ꝙ pōt i ipso actu ꝛ hoc i foro ciuili tn̄ peccat mortaliter q° ad deū. ¶ Ulterius notabis glo. ī. c. qcunqȝ in verbo monasteriū q̄ pōit plures effectus resultantes ex igressu monasterij. ꝛ maxie q̄ tollitur votū ꝛ iuramētū. ¶ Ultio hēs glo i. d. c. latorē ī verbo arma q̄ dicit ꝙ vasall' potest aliqū fuīre dn̄o suo p ꝯstitutū. Alia vero nō sunt hic q̄ ad text. vel glo. ¶ Expedita igit' reddit' hec. xxxiij. ca pricipal' cū duabus eius qōib' ex qnqȝ cū his q̄ notari in eis potuerūt tā ī tex. q̄ȝ in glosis vna cū additōib' ꝛ suppletionibus nr̄is oportunis ꝛ necessariis. ¶ Nūc supest expedieda tercia q̄stio pricipalis hui'. xxxiij. cause loco cui' subnectit' ti actat' de penitētijs solēnis ꝛ quottidianus diuisus i septe distictōes. ¶ Post quē aggrediemur quartā ꝛ qntā qōes pricipales hui' xxxiij. cause. quas ēt more solito ꝑficiemus. cū laude ꝛ suffragio illi' i cui' manu sumus nos ꝛ sermones nostri ꝛ oīs sciētie ꝛ discipline. ꝛ q sciētiaꝝ ē dn̄s. Iuxta illud qd hr̄ primo Regū. ij. c. ī princ°. ꝛ sine quo factū ē nihil. ꝛ oīa p ip̄ȝ Ioh. p̄. c. cum alijs similibus.

Tractatus de pēitentiis

¶ Distinctio prima.

b **Is breuiter** decursis. ¶ Hec ē tercia qō huius. xxxiij. cause pricipalis. ¶ Et est etiaȝ prima distinctio quottidiani tractatus d penitentijs hic multū accomodate inserti. q sub se habet septē distinctōnes principales. ¶ In qua quidez qōe tercia. seu distinctione pria vt iuxta cōez vsum allegādi loquamur. ¶ Queritur vtrum sola ꝯfessione cordis crimē possit deleri absqȝ ꝯfessione oris. ¶ In quo dicitur ꝙ non post multa nisi quando facultas nō daretur vt quis possit ꝯfiteri. tex. est in. c. perfecta. ꝛ in. c. nō potest. ꝛ in. c. nullus. ꝛ in. c. neminem. ꝛ in. c. agite infra eadē distinctione. ꝛ fere per totam hanc distictōȝ primaȝ. ¶ In qua hincide tamen ad partes arguitur multū copiose ꝛ finaliter hec ē vera conclusio prout etiam dicemus inferius. maxime in glo. summe huius distinctionis. ¶ In qua dist. prima vt intelligas ordinem magistri gratiani. ¶ Primo ostendit p multa iura ꝙ sine confessione sola contritio sufficit ad impetrandam veniam peccatorum. tex. est in. c. Petrus. ꝛ in. c. lachryme. ꝛ in. c. dixi. ꝛ in. c. magna pietas eadem distinctiōe ¶ In qua

¶ In qua probatur etiaz per aliqua iura ꝙ voluntas proprie reputatur factum. text. est in. l. siquis non dicam rape. ⁊ in. l. nemo. ⁊ in l. quicunqz. in. l. quisqs. ⁊ in. l. si quis cum telo i. l. si qs necandi ⁊. l. si forte. ⁊. l. si qs tam masculum. ⁊. l. si qs pulsatus ea. dis. ¶ In q̈ postmodum arguitur incōtrarium ꝙ imo voluntas sola nō puniat. ⁊ ad hoc est tex. i. §. e contra. ⁊ in. l. cogitationis. ⁊ in. l. sollicitatores. ⁊ in. l. qui puero. ⁊ in. l. vulgaris. ⁊ i. §. hec autem verba ead. distin. ¶ In qua stati probatur etiam de iure canonico voluntatē absqz effectu puniendam fore. tex. est. in. §. hinc etiam. ⁊ in. c. periculose. ⁊ in. c. homicidiorum. ⁊ in. c. omnis iniquitas. ⁊ i. c. nunqd Chaym cū multis. c. sequentibus ea distinc. ¶ In qua postmodum fit trāsitus ⁊ redditus per magistrum gratianuz ad primā partem affirmatiuam hu⁹ q̄ōis. s̄. formate ꝙ sola ꝯtritio sufficit absqz cōfessione oris. tex. est. in §. hoc idē probatur. ⁊ in. c. cōuertimini. ⁊ in c. resuscitatus. ⁊ in. c. omnis el primo ⁊ el secundo ea. distinc. ¶ In qua postmodū statiz adducuntur aliqua iura probantia totum cōtrariū i. c. dictu. in. c. nō potest in. c. ecce nūc ⁊ in. §. his verbis. ⁊ in. c. perfecta. ⁊ in. c. nō potest. ⁊ in. c. nullus cum multis capitulis sequētibus ea. distinc. ¶ In qua postea respōdetur ad ꝯtraria supra allegata. vt in. §. pōt ⁊ in. §. ex his itaqz. ⁊ in. §. ex his omnibus. ¶ In quibus tandem ꝯcluditur ꝙ sine oris confessione nō meretur quis veniam peccatorum. ¶ Pro quo adducitur etiam tex. i. c. sufficit. ⁊ in. c. penitentia. ⁊ in. c. nō sufficit. ⁊ in. c. nouit. ⁊ in. c. aliud cum multis ⁊ multis capitulis sequentibus vsqz ad. §. his auctoritatibus. ea. dist. ¶ In quo. §. etiam idē firmatur ⁊ respondetur ad iura omnia que videbantur probare ꝯtrium. Et etiā respōdet ad ea p magistrū in. §. ecōtra ⁊ in. §. quecunqz. ⁊ in. §. hoc ergo. ⁊ in. §. cuz ergo ⁊ in. §. qbus auctoritatibus. ⁊ i. c. quidaz deo quod est. c. fi. ea. dis. ¶ In qua non mireris si varie ⁊ diuersimode processimus plus q̄ᶻ i aliis distinctionibus ⁊ q̄ōibus precedentibus. qa oportuit nos imitari ordinē magistri Gratiani qui argumentat in q̄ōe. s̄. formata p ⁊ ꝯ allegādo ⁊ supallegdo nō solū bis sed sepi⁹ pro ⁊ contra more optimi athlete ⁊ dimicatoris certantis ⁊ in duello pugnantis vt ex p̄dictis apparet. ¶ Ex qua quidem prima distinctione seruando morem soluū habeas colligere q̄ᶻ plura memoratu digna. quia he septem distinctiones de penitentiis multū singulares ⁊ allegabiles sunt prout in processu videbis. ⁊ omnia meo iudicio sunt aurea. qz hic iacet maxima vtilitas anime ⁊ corporis. ¶ Et p̄io notabis tex. in. c. lachrime i vers. sacrificium deo spiritus contribulatus cor ꝯtritū ⁊ humiliatū deus non despicies ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur i psalmo quinquagesimo incipiente Miserere mei deus ⁊c. ¶ Secundo notabis tex. in dicto. c. dixi i vers. dixi confitebor aduersū me iniusticiaz meam domino ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur ad litteraz in alio psalmo. xxxi. ¶ Tercio notabis etiā tex. in. d. l. si quis nō dicam rapere cum octo legibus sequentibus hic canonizatis probantibus solam voluntatem absqz opere puniendā fore. que leges vt intelligas loquuntur i atrocioribus criminibus. ¶ Preterea notabis tex. in. d. l. cogitationis cum tribus legibus sequētibus que etiaz sunt hic canonizate cuz. §. hec autē verba in quibus modo probatur contrariū scilicet ꝙ non punitur affectus si non sequatur effectus. sed he ꝓcedunt in leuiorib⁹. ¶ Preterea notabis tex. in dicto. c. p̄iculose in versiculo euangelista dicit dominuz crucifixuz hora tercia alius vero sexta ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ Marcus dixit de hora tercia. xii. ⁊. xv. capitulo. Johannes vero dixit de hora sexta in c. x. xi. ⁊. xviii. capitulo. ¶ Que scripture concordantur per Augustinum in dicto. ca. periculose vt prima crucifixio intelligatur de traditione facta ꝯtra dominum nostrum Jhesum christuz. sed alia de vera crucifixione eiusdem. ¶ Insuper notabis text. in. d. c. nunquid in vers. Chaym cuz domino munus offerret perimerat fratrez ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur originaliter Genesis. iiii. c. ¶ Demū notabis tex. in. d. c. nō putare in versi. hominuz dentes eoruz arma ⁊ sagitte lingua eorum machera acuta ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur ad litterā in psalmo. lvi. incipiente. Miserere mei ⁊c. ¶ Et concordat etiam tex. i. c. periculose supra ea. q. in fi. ¶ Ulterius notabis tex. in. c. homicidiū lege vetitum ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur ad litteraz Deutrono. v. c. vbi ē ista lex scripta. ¶ Preterea notabis tex. in. §. itez sicut auctoritas testatur voluntas remuneratur non opus ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc originaliter habetur Genesis. xxii. capitulo. ¶ Ulterius notabis tex. in. §. hoc idez in vers. in quacunqz hora ingemuerit peccator vita viuet ⁊ nō morietur. ¶ In quo dic ꝙ hoc legitur Ezechielis. xxxiii. capitulo. ¶ Et concordat etiā tex. in. c. ponderet supra. Iᵃ. distinc. ¶ Demuz notabis eundem text. in versiculo scindite corda vestra ⁊ non vestimenta vestra ⁊c. ¶ In quo dicas idem haberi originaliter Ezechielis. xxviii. c. ⁊. ii Reguz. iii. c. ⁊ etiaz Malachie. iii. ca. ¶ Ulterius notabis etiaz text. in. dicto. c. conuertimini ad me in toto corde vestro. ⁊ ego con

uertat ad vos rc. ¶ In quo tu adde q̄ hoc
habetur Ezechielis.primo.c.ꝛ etiaȝ Isaye.
xlv.ꝛ zacharie.primo. ¶ Et etiaȝ concordat
text.in.caº.vide benignum infra eadem. Et
in.c.reuertimini supra.xvi.q.prima. ¶ In/
super notabis eundem tex in vers.dominus
precepit leprosis vt ostenderent se sacerdo/
tibus i itinere anteq̄ȝ ad sacerdotes venirēt
mundati sunt rc. ¶ In quo adde q̄ hoc ha/
betur originaliter Luce.v.ꝛ.xxv.capitulo.
¶ Insuper notabis eundem tex.in versicu/
lo Lazarus de monumento viuus prodijt.
¶ In quo dicas tu q̄ hoc ad litteram legi/
tur Johānis.xi.capitulo. ¶ Demuȝ notabis
eundem tex.in versiculo. post trinam nega/
tionem Petrus domino eūȝ respiciente pro
fudit amaras lachrymas rc. ¶ In quo dicas
tu q̄ hoc habetur ad litteraȝ Luce.xxij.capi
tulo. ¶ Et etiam concordat tex.ī.c.primo su
pra eadem questione. ¶ Et tex.in.c.ij.supra
xv.q.vltima.ꝛ in.c.corripiantur.xxiij.q̄e.
iij. ¶ Demuȝ notabis etiam eundeȝ text. in
versiculo dominus leprosum tangendo mun
dauit.ꝛ postea sacerdoti sacrificium ex lege
offerri precepit rc. ¶ In quo dicas tu q̄ hº
legitur ad litteram Luce.v.c.ꝛ etiā Math.
viij. ¶ Et lex.illa de qua ibi fit mentō habe
tur originaliter Leuitici.xiiij.capit. ¶ Sue
cessiue notabis eundem tex.in versiculo nū
quid medici suscitabunt ꝛ cōfitebuntur tibi.
¶ In quo dicas q̄ hoc habet Isaye.xxxvij
capit.ꝛ etiā ecclesiastici.xvij.ꝛ etiam in spal
mo incipiēte. Domine deus salutis rc. ¶ Ul
terius etiam notabis text.in.c. resuscitatus
in versiculo nulla participatio lucis ad tene
bras rc. ¶ In quo adde tu q̄ hoc habetur
ad litteram iudicum.xviij.c. ¶ Insuper no/
tabis etiaȝ tex.in.c.oīs in ver.si filij Abrae
estis facite opa Abrae rc. ¶ In quo dicas
tu q̄ hoc habetur ad litterā Job.viij.capitº
¶ Insuper notabis eundē tex.i vers.nemo
aūt filius dei ꝛ dyaboli simul esse potest rc.
Et eundem tex.ibidem statim. Nemo enim
duobus dominis seruire potest rc. ¶ In qº
vltimo dic q̄ hoc habetur ad litterā Math.
viij.c.ꝛ Luce.xvi.ꝛ ꝯcordat etiā tex.in.§.ro
manos infra dis.ij. ¶ Subsequēter notabis
etiā tex.in.c.omnis et secundo in vers.bonꝰ
ꝛ malus aliquis esse nō potest. ¶ Ulterius
notabis tex.in.d.c.dic tu in vers.iniquitates
tuas dic tu vt iustificeris. ¶ In quo dicas q̄
hoc habetur ad litteram Isaie.xliij.c. ꝛ etiā
cōcordat tex.in.c.ecce ifra ea. ¶ Subsequē
ter signabis tex.in.c.his verbis ī vers.peni
tentia vera est dolor cordis ꝛ amaritudo ani
me pro malis que quisq̄ȝ cōsensit vel ꝯmisit
¶ Et ibidem statim. Penitentia est mala p̄/
terita plangere ꝛ plangendo iteꝝ non cōmit
tere rc. ¶ Insuper etiam notabis tex.in.c.
nullus in fi.ī vers. ita eniȝ impartitur a deo
largitas misericordie vt non relinquatur iu/
sticia discipline. ¶ Preterea signabis tex in
c.agite penitentiam in vers.que solueritis in
terra erunt soluta ꝛ in celo rc. ¶ In quo ad
de q̄ hoc habetur ad litteram Johānis.xx.
c.ꝛ etiaȝ cōcordat tex.in.c.queȝ penitet ifra
ea. ¶ Insuper etiā notabis eundeȝ.text.in
vers.Job dicit erubui ī cōspectu populi pec
cata mea confiteri rc. ¶ In quo adde q̄ hº
expresse habetur Job.xxxi.c. ¶ Subsequē
ter notabis tex.in.c.ꝛ venit in versi. Adam
postquam peccauit fugit a conspectu dei.ꝛ i
terrogatus respōdit.audiui vocem tuaȝ ꝛ ti/
mui ꝛ abscondi me q̄ nudus eraȝ rc. ¶ In
quo adde tu q̄ hoc habetur ad litteram Ge
nesis.iij.c. ¶ Preterea notabis eundeȝ ter.
ī vers.Chayȝ de fratricidio cōdemnatus ex
iuit a facie dei ꝛ habitauit in terra naym rc.
¶ In quo dicas tu q̄ hoc habetur ad litterā
Genes.iiij.c.Et etiaȝ cōcordat tex.in.c. ser/
pens ifra ea. ¶ Demuȝ etiaȝ notabis tex.in
d.c.serpens ī vers.serpens decepit me ꝛ mā
ducaui rc. ¶ In quo tu adde q̄ hoc habetur
originaliter Genesis.iij.capitulo ¶ Prete/
rea notabis eundeȝ tex.ī vers. Chaym q vo
luit crimen negare indignus iudicatus est.
¶ In quo adde tu q̄ hoc habetur Genesis.
iiij.c. ¶ Et cōcordat etiaȝ tex in hoc eodem
textu proxime ī vers.dicens.nescio nunquid
ego custos fratris mei suȝ rc. ¶ Insuper no
tabis eundeȝ tex.in vers.Pastor ille euange
licus legitur leprosaȝ oueȝ vexisse non autē
obiecisse. ¶ In quo adde tu q̄ hoc habetur
Luce.xij.c ¶ Ultimo notabis eundeȝ tex.ī
vers.noli esse nimis iustus debet enim iusti/
ciam temperare moderatō. ¶ In quo adde
tu q̄ hoc habetur Ecclesiastici.vij.caº ¶ Et
etiā cōcordat tex.in.c.disciplina.ō. xlv dis.
¶ Preterea notabis etiam tex.ī.c.libenter
ī vers.nō veni vocare iustos sed peccatores
ad penitentiaȝ. ¶ In quo adde tu q̄ hoc ha
betur originaliter Luce.v.capitulo. ¶ Suc/
cessiue notabis tex.ī.c.multiplex.ī vers.me
diator eniȝ dei ꝛ hominū homo Jhesus xp̄s
prepositus ecclesie tradidit potestatem rc.
¶ In quo adde tu q̄ hoc habetur p paulum
ad litteram prima ad Thimotheū.ij.c.ꝛ etiā
Job.vltimo.c.ꝛ Mathei.xvi.c. ¶ Postmo
dum notabis etiam eundē tex.in vers.mise/
ricordie dei mensuras nō possumus ponere
nec tempora diffinire apud quem nullas pa
titur venie moras cōuersio rc.queȝ tex per
petuo tene mēti o tu peccator. ¶ Preterea
notabis tex.in.c.potest in vers. dixit Petro
excusanti.nisi lauero tibi pedes nō habebis
partem mecuȝ rc. ¶ In quo adde tu q̄ hoc

expresse habetur Johānis.xiij.c. ¶ Demuȝ notabis eundē tex. in §. q nocet corpori suo iuuat spiritum. ¶ Successiue notabis etiaȝ tex. in c. quantuslibȝ in vers. nō habet ꝙ erubescat cui peccatum dimissum est ⁊c. ¶ Preterea notabis tex. i. c. his potestatis in vers. quid mirum si salutem negatis alijs qui vestraȝ recusatis ⁊c. ¶ Jn quo adde tu ꝙ hoc habetur ad litteraȝ Ecclesiastici. xiiij. capitu° ¶ Demuȝ notabis eundē tex. in fi. i versi. q agit penitentiam nō soluȝ diluere lacbrymis debet peccatū sed etiā emendationibus operire ⁊ tegere delicta superiora vt non imputetur ei peccatum ⁊c. ¶ Jnsuper notabis tex. in. c. nōnulli in vers. nolite sanctum dare canibus nec margaritas mittetis ante porcos ⁊c. ¶ Jn quo adde tu ꝙ hoc habet ad litteram Mathei. vij. ⁊ xi. capitulo. ¶ Et cōcordat tex. i. c. nolite. s̄. xliij. dist. ¶ Jnsup etiaȝ notabis tex. i. c. sunt qui arbitrant i vers. nemo in peccatis positus arrogare, sibi debet auctoritateȝ aut vsurpationē sacramentoruȝ qȝ scriptum est peccasti quiesce ⁊c. ¶ Jn q adde tu ꝙ hoc habet Mathei. x. c. ⁊ Johānis. v. ⁊. viij. capitulo. ¶ Ultimo notabis eūdem tex. i vers. Moysi dicit solue calciamētum pedū tuoruȝ ⁊c. ¶ Jn quo adde tu ꝙ h° habet Exodi. iij. c. ⁊ etiam Actuuȝ. x. ¶ Postremo signabis eundē tex. in vers. nihil est tam sūmi doloris. qȝ si vnusquisqȝ posit⁹ sub captiuitate peccati recordet vnde lapsus sit ⁊ vnde ceciderit. ¶ Jn quo etiaȝ concordat tex. in. c. miror infra eadē. ¶ Jnsuper notabis tex. in. d. c. miror i versiculo memēto vnde cecideris ⁊ age penitētiam ⁊ priora opera fac. ¶ Jn quo adde tu ꝙ hoc etiam habetur Apocalipsis. ij. capitulo. ¶ Preterea notabis tex. in dicto. c. miror i versiculo elymosina a morte liberet ⁊c. ¶ Jn quo adde tu ꝙ hoc habet originaliter Thobie. iiij. capitulo ¶ Et etiam cōcordat tex. in. c. medicina īfra ea. dist. ¶ Rursus notabis tex. i. c. importuna i euangelio mulier tandem meruit audiri ⁊c. ¶ Jn quo tu adde ꝙ hoc habetur ad litterā Mathei. xv. c. ¶ Et etiā cōcordat tex. in. c. i. ifra. vi. dis. ¶ Preterea etiaȝ notabis tex. ibidem i vers. deus q nullius in terra se superari viribus potest publicani precibus vincitur ⁊c. ¶ Jn quo adde tu ꝙ hoc habet ad litterā Luce. xviij. c. ⁊ Mathei. xij. ¶ Jnsuper notabis eundē tex. in vers. christus in paradisum de cruce etiaȝ latronem tulit ⁊c. ¶ Jn quo adde tu ꝙ hoc habet originaliter Luce. xxiij. c. ¶ Demū notabis eundē tex. i vers. christus prodigum filium reuertentem letus amplectitur ⁊c. ¶ Jn quo dicas tu qꝺ hoc habet Luce. xv. c. ¶ Ulterius etiā signabis eundeȝ tex. in versiculo nonaginta nouē pecudibus derelictis vna ouicula que remāserat humeris boni pastoris aduehitur ⁊c. ¶ Jn quo adde tu ꝙ hoc habetur originaliter dicto. xv. c. ⁊ etiam Mathei. xviij. ¶ Et etiā concordat tex. i. c. serpens circa fi. supra ea. distin. ¶ Preterea notabis text. in. c. est peccatum in versiculo quis medebitur incātatori vulnerato a serpente ⁊c. ¶ Jn quo dicas tu ꝙ hoc legitur originaliter Ecclesiastici. xij. c. ¶ Demū notabis tex. i. c. si sacerdos in vers. si peccauerit sacerdos quis orabit pro eo ⁊c. ¶ Jn quo adde tu ꝙ hoc habetur ad litteram primo Regum. ij. capitulo. ¶ Successiue notabis tex. i. c. deus i versiculo quicunqȝ legisset Moysem rogasse ⁊ impetrasse ⁊c. ¶ Jn quo adde tu ꝙ hoc habetur ad litteram Exodi. xxij. c. ¶ Demuȝ etiam notabis eundem tex. in versiculo qui sciret ⁊ ieremiaȝ rogasse ⁊c. ¶ Jn quo adde tu ꝙ hoc etiaȝ originaliter habetur Jeremie. xlij. c. ⁊ ij. Machabeorū vltimo. c. ¶ Successiue notabis tex. in. §. deniqȝ in versiculo transcorrupti a domino sunt requisiti ꝺ culpa vt peccatum quod transgrediendo cōmiserant confitendo delerēt ⁊c. ¶ Jn quo adde tu ꝙ h° habet originaliter Genesis. iij. c. ¶ Ulteri⁹ notabis eundem tex. in versiculo serpēs autem de culpa regsitus nō ē ⁊c. ¶ Jn quo adde ꝙ hoc habetur originaliter Ezechielis. xvij. c. ⁊ ēt apochalipsis. xij. c. ¶ Itē notab eundē text. in ver. Chaym quoqȝ similiter a dño ꝺ culpa regsitus ē dicebat ei vbi est Abel frater tuus ⁊c. ¶ Jn quo dicas tu ꝙ hoc originaliter habetur ad litteraȝ Genes. iiij. c. ¶ Et etiam cōcordat tex. in dicto. c. serpens ⁊ in c. ⁊ venit. s̄. ead. distinc. ¶ Subsequenter notabis eundem tex. in vers. Moysi quoqȝ p̄cepit dñs vt cū lepra siue i cute siue in domo siue in veste siue in crine appareret sacerdoti ostēderetur ⁊c. ¶ Jn q° tu adde ꝙ de hoc habetur originaliter Leuitici. xiij. ⁊ xiiij. c. ¶ Jnsuper notabis eundē tex. in vers. Saul. quoqȝ cum a spiritu maligno vexaretur non poterat ad sane mentis officium redire nisi prius dauid psalterium acciperet ⁊ coram eo psalleret ⁊c. ¶ Jn quo adde tu ꝙ hoc habetur ad litterā primo Regū xvi. c. ¶ Jnsuper notabis tex. in vers. dauid quoqȝ cū adulterium ꝯmisisset ⁊ homicidiuȝ nō ante audiuit a ꝓpheta transtulit dominus peccatum tuū a te qȝ ipm peccatum ꝯfiteret ⁊c. ¶ Jn quo adde tu ꝙ hoc habet originaliter. ij. Regum. xi. ⁊ xij. c. ¶ Jnsuper notabis eūdem tex. in vers. Achab quoqȝ cū de innocentis sanguinis effusione sententiā ꝯminantis dei audiret induit se ipȝ cilicio. Unde dominus ait ad Helyam. quoniaȝ Achab reueritus ē faciem meaȝ non inducam malum

in diebus eius zc. ¶ In quo dicas tu q̃ hec
habent ad lr̃am .iij. Regum.xxi.c. ¶ Insup
notabis eundem tex.in vers. Niniuite cũ au
direñt adhuc quadraginta dies z Niniue sub
uertet .ex edicto regis z principum egerunt
penitentiã zc. ¶ In quo adde tu q̃ hoc ha
betur originaliter Jone secundo capitulo. z
Mathei.xij. ¶ Et et̃ cõcordat tex.in .c.quã
obrem circa principium infra ea.distinctõe.
¶ Subsequenter notabis eundẽ tex.i vers.
Nabuchdonosor quoqz propter superbiam
suam a rationabili mente in bestialez animũ
cõmutatus est a regno suo profugus nõ an/
te regnum recepit q̃z cõuersus deum predi/
cauit zc. ¶ In quo adde tu q̃ hoc ad litterã
habet Danielis.iij.z etiaz.iiij.c. ¶ Et cõcor
dat etiam tex.in hoc in dicto.c.quãobrem in
fra ea. ¶ Insuper notabis tex.eundez i ver
siculo plebs israelitica ob culpam sue trans/
gressionis non ante liberari meruit q̃z pecca
ta sua confitens danielis z aliorum sanctorũ
veniam precibus accepit zc. ¶ In quo ad/
de tu q̃ hec habent Deutrono.xxix.c. ¶ Et
etiam danielis.xiij.c.z Machabeorum vlti/
mo capitulo. ¶ Et he sunt auctoritates que
notande sunt i hoc.§.deniqz sumpte ex illo
profundissimo testamento veteri ad ostendẽ
dum q̃ sine confessione non potest quis mũ/
dari a peccato suo que omnia tene mẽti. ga
nunc habes apertissime ex supradictis origi
nem omniuz predictaꝝ auctoritatũ. ¶ Post
hec magister gratianus in eodem.§. deniqz
ponit etiam alias auctoritates idem proban
tes sed ex testamento nouo. ¶ In quibus et̃
idem faciam quod in superioribus feci ꝯme
morando i specie ortum z originem earum.
¶ Et primo notabis eundem tex. in versicu
lo venientes ad Johannem vt baptizarent
ab eo primuz confitebantur peccata sua zc.
¶ In quo adde tu q̃ hoc habetur ad litterã
Mathei.iij.capitulo. ¶ Insuper notabis eũ
dez tex.in versiculo Christus legitur suscitas
se a mortuis alios a lepra mundasse.alios il
luminasse.aliorũ membra dissoluta consoli
dasse.omniũ tamen sanitatẽ petitio proprie
vocis vel amicorum legitur precessisse zc.
¶ In quibus omnibus tu adde q̃ de suscita
tione mortuorũ habetur Mathei.viij. capi
tulo. De mundatione vero a lepra z illumia
tione habetur Mathei.viij.z.xv capitulo.
De consolidatione autem mẽbrorum habet
Johannis.v.capitulo z etiã Luce.v.capitu
lo z Math.viij.c. ¶ Subsequenter notabis
etiam eundez tex. in versiculo cecus quoqz
dum clamaret ad eũ miserere mei fili dauid
interrogauit eum Jhesus quid vis vt facia
tibi.at raboni vt videam lumen zc. ¶ In q̃
dicas tu q̃ hoc habetur originaliter Marci.

x.c.iuxta finem. ¶ Demuz notabis eundem
tex.i versiculo tres quoqz mortuos audiuit
quos aliis orantibus reddidit vite zc. ¶ In
quo adde tu q̃ hoc habetur ad litteram Jo/
hannis.xi.c.z etiam Luce.vij.z Mathei.v.
capitulo. ¶ Ulterius notabis eundem text.
in versiculo non absorbeat me in profunduz
neqz vrgeat sup me puteus os suũ zc. ¶ In
quo adde tu q̃ hoc habetur originaliter in
psalmo.lxviij. ¶ Ultimo notabis eundẽ tex.
i versiculo penitentiam agite appropinquat
enim regnum celorum zc. ¶ In quo adde tu
q̃ hoc habet ad litteram Mathei.iij.c.z et̃
Actuum.ij.c. ¶ Et etiam concordat tex.in.c
agite supra eadem distinctione. ¶ Successi/
ue notabis tex.in.c.nouit.in versiculo deus
nouit mutare sententiam si tu noueris emen
dare delictum. ¶ Preterea notabis etiam
tex.in.d.c.aliud in versiculo omnia mihi li/
cent sed non omnia mihi expediuit. ¶ In q̃
adde tu q̃ hoc ad litteram habetur per pau
lum prima ad Corinthios.vij.c. ¶ Preterea
notabis tex.in.c.si agamus penitentiam ip̃z
quoqz sue penitentie sentiet. ¶ Et ibidẽ eré
plum samariam z hyerusalem habere possu
mus zc. ¶ In quo adde tu q̃ de his habe/
tur Ester penultimo z vltimo.capi. z etiam
Actuum.viij.c. ¶ Preterea notabis etiam
tex.in.d.c.quamobrẽ in versiculo exempluz
regis Ezechie quem Jsayas dixit esse mor
turum zc. ¶ In quo adde tu q̃ hoc habetur
Jsaye.xxxiij.xxxvi.z.xxxviij.c. ¶ Insup no
tabis etiam eundem tex.i versiculo deus nõ
irascitur hominibus sed vitijs. ¶ Ultimo no
tabis eundem tex in versiculo rem temera/
riam faciunt qui audacter peccantibus ve/
niam pollicetur. ¶ Insuper notabis etiã text.
in.c.vide benignum dominum misericordis
cuz seueritate miscentẽ zc. ¶ In quo dicas
tu q̃ hoc habetur iudicuz.ij.c. ¶ Demuz no
tabis etiam tex.in.c.quia ibi natura diuini/
tatis clemens est z pia magis que ad indul/
gentiam q̃z ad vindictam prona zc. ¶ In q°
adde tu q̃ hoc habetur ad litteram Ezechie
lis.xxxiij.c. ¶ Demuz notabis eundem tex.
in versiculo non vult mortem peccatoris. s̃z
vt cõuertatur z viuat. ¶ In quo adde tu q̃
hoc habetur etiã originaliter per Paulũ ad
Romanos.x.capitulo. ¶ Insuper notabis
tex.in.c.predixerat in principio in versiculo
septuaginta annos desolationis templi pre/
dixerat Jeremias post quos rursus veniret
populus in iudeam z edificaret idez templũ
i hierusalem zc. ¶ In quo adde tu q̃ hoc ad
litteraz habetur ieremie.iij.capitulo. ¶ In
super notabis eundẽ tex.in versiculo ob du/
ritiam cordis populi iudeorum. ne ores pro
populo hoc quia non exaudiam te zc. ¶ In

quo adde tu ꝙ hoc originaliter habetur etiã ieremie.xiiij.capitulo. ¶ Ultimo notabis eũdem tex.in versiculo ad samuelez vsqz quo luges super saul ⁊ ego abieci eum ⁊c. ¶ In quo dicas tu ꝙ hoc originaliter habetur primo Regum.xvi.capitulo. ¶ Demũ notabis tex.in.c.medicina in versiculo pecuniam habes redime peccatum tuum non venalis est deus sed tu ipse venalis es peccatis tuis venundatus es ⁊c. ¶ Et ibidem statim elymosina a peccato liberat ⁊c. ¶ In quo vltimo dicas tu ꝙ hoc habetur originaliter Thobye iiij.⁊.viiij.capitu. ¶ Preterea notabis tex. in.c.medicamentuz in fine.in versiculo date elymosinam ⁊ omnia munda sunt vobis ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur ad litterã Luce.xviiij.capitulo. Et etiam per Pauluz ad Thitum primo.c. ⁊ etiam per eundez ad Romanos.xiiij.capitulo. ¶ Successiue notabis tex.in.c°.deus ibi diffinitionem non facit deus qui misericordiam suam omnibus promisit ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur originaliter Ezechielis.xviij.⁊.xxxiij.capitulo. ¶ Insuper notabis tex.in.c.fleat in versiculo Beati estis tristes qa gaudebitis ⁊c. ¶ In quo dicas tu ꝙ hoc habetur ad litteram Mathei.v.capitulo ¶ Ultimo notabis eundem tex.in fi.in versiculo motus lachrymis vidue quia plurimi pro ea flebant ⁊c. ¶ In quo dicas tu ꝙ hoc habetur originaliter Mathei.vij.capitulo.⁊ etiam Luce.vij. ¶ Ulterius etiam notabis tex in.c. Adam ibi Adam post culpaz statim de paradiso deus eiecit ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur ad litteram Genesis.iij.capitulo. ⁊ etiaz Leuitici.iij.capitulo. ¶ Postmoduz notabis tex.in.c.tres sunt in versiculo si nos enim iudicauerimus a domino vtiqz non iudicaremur. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc hr̃ originalr̃ p paulus ad Romanos.xiij.c. ¶ Insup notabis tex.in.c.si peccatũ ibi dñs trãstulit pctm̃ dauid tam detestabile ⁊c. ¶ In quo tu adde ꝙ hoc habetur originaliter secundo Regum xi.⁊.xij.capitulo. ¶ Ulterius notabis eundem tex.in fi.ibi iniquitati maculas studet temporali afflictione tergere quas in eis in perpetuuz nõ vult videre ⁊c. ¶ Insuper notabis tex.in.c.sic primi.i versiculo dauid ad quem propheta cuz missus esset ei que propter peccatuz quod admiserat aduẽtura mala cõminarentur ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hᵒ habetur originaliter secundo Reguz.xij. capitulo. ¶ Et concordat etiaz tex.in.c.si peccatuz supra eadem distinctione. ¶ Insuper notabis tex.in.c.in actione in versiculo plerunqz dolor alterius cordis occultus est alteri nec in aliorũ notitia nisi per verba vel quecunqz alia signa procedit. ¶ Preterea notabis tex in.c.iudicet in fi.i versiculo agere penitentiã non recuset nec resistat.nec letali ⁊ mortifere plage per pudorez addat timorez ⁊c. ¶ Et ibidez statim multi corrigũtur vt Petrus multi tollerantur vt iudas ⁊c ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur ad litterã Mathei.xxvi.capitulo. ¶ Et etiam concordat tex.in.c. multi supra secunda.q.prima. ¶ Successiue notabis tex.in.§.his auctoritatibus in versiculo declina a malo ⁊ fac bonũ ⁊c. ¶ In quo tu adde ꝙ hoc habetur ad litterã in psalmo.xxxiij. ¶ Ulterius notabis eundez tex .ibidez statim in versiculo.Delinquat impius viaz suaz .⁊ vir iniquus cogitationes suas ⁊c. ¶ In quo dicas tu ꝙ hoc habetur ad litteraz Isaye.lvi.capit. ¶ Preterea notabis tex.in.c.qui crimen in versiculo obstinatio animi ⁊ confessionis contẽptus quedaz mors est impietatis . ⁊ lepra superbie ⁊c. ¶ Cuz quo concordat etiaz tex.in.§. cuz ergo infra eadẽ distinctione. ¶ Ulterius notabis tex.in.§.econtra in versiculo. Confitemini alterutruz peccata vestra ⁊c. ¶ In quo dicas tu ꝙ hoc habetur originaliter Jacobi vltimo.c. ¶ Preterea notabis text.in. §. quecunqz in versiculo penitentia dolor ẽ cordis quo quisqz i se punit quod deliquit ⁊c Aliaz etiaz diffinitionez habes.s̃. ead.dist. in.§.his verbis. ¶ Insuper notabis tex.in. c.veritas in versiculo.veritas de terra orta est. ¶ Et ibidẽ statiz. Publicanus confitens redijt iustificatus ⁊c. ¶ In quo vltimo adde tu ꝙ hoc habetur Luce.xviij.c. ¶ Ulterius notabis tex.in.§.hec ergo in versiculo peccata Nabuchdonosor ꝓpheta misericordijs ⁊ elymosinis redemit sua ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur ad litterã Danielis.iij. capitulo. ¶ Et concordat etiã tex.in.c. quãobrez.s̃.ead.distinc. ¶ Ulterius notabis eũdez tex.in versiculo publica noxia. publico eget remedio ⁊c. ¶ Cuz quo concordat tex. in.c.non tibi dico.s̃.ead.distinc. ¶ Et ẽt tex. in.c.i.extra de penitentijs ⁊ remissionibus ⁊ tex.in.c.iudicet supra eadẽ distinctiõe. ¶ Ulterius notabis tex.in.§.econtra i versiculo quia eni supplicabit ꝓ peccato quod nescit. ¶ Et cõcordat etiã tex.i.c.cũ ergo infra ea. ¶ Ulterius notabis tex.in.c.qui domũ suaz in vers.non eni par debet esse fructus boni operis eius qui nihil vel parũ deliquit atqz eius qui grandia cõmisit ⁊c. ¶ Ulterius notabis etiaz tex.in.§.cũ ergo in versi.Chayz peccatuz suuz reticendo penitus supprimere querit ⁊c. ¶ In quo dicas ꝙ hoc habet̃ ad lraz Leuiti.iiij.c. ¶ Et cõcordat etiã tex.in. c.serpẽs.s̃.e.dis. ¶ Ulterius notabis text.i c.que penitet i vers.nõ aliũ statuatis nunciũ qui pro vobis offerat munꝰ a moyse statutũ

sed qui per vos peccatis per vos erubesca-
tis ⁊c. ¶ In quo adde tu q hoc habetur ad
litterã Leuitici. viij. c. Et concordat etiã tex.
in. c. inter hec infra distin. ij. ¶ Ulterius no-
tabis et eundẽ tex. i vers. erubescẽtia ipa par
tem habet remissionis ¶ Preterea notabis
eundem tex. in vers. misericordia dei est vbi-
q3 qui ⁊ iustis nouit parcere. ⁊ si non tam ci
to sicut soluerentur a sacerdote. ¶ Ulterius
notabis eundẽ tex. in vers. flebat turba post
filium vidue flebat Martha ⁊ Maria sup-
plicantes pro fratre ⁊c. ¶ In quo adde tu
q hoc d filio vidue habetur Luce. vij. c. De
Martha autem ⁊ Maria supplicantibus p
fratre suo Lazaro habetur Johannis. xi. c.
¶ Postremo signabis tex. in. c. quidẽ quod
est. c. si. in vers. confessio que soli deo fit qd
iustorum est purgat peccata ⁊c. ¶ In quo ad
de tu q hoc habet prouerbiorum. xi. c. vbi hoc
originaliter dicit. ¶ Et ex his habes nũc ea
que merito in hac prima distinctione quo ad
tex. notari potuerũt. ¶ Nunc capio glosas
recitatione dignas. ¶ Et primo glo. summe
quã diuido tibi in octo partes principales.
¶ Primo cõtinuat hanc distinctionẽ ad pre-
cedentia duobus modis. ¶ Secundo ponit
diffinitionẽ penitentie. ¶ In quo dicit q est
quedam dolentis vindicta puniẽs i se q do-
let commisisse vel mala preterita plangere. ⁊
plangenda iterum non cõmittere per tex. in
c. penitentia el primo ⁊ el secundo infra di-
stinctione tercia. ¶ Tercio ponit vnde dica-
tur penitentia. ¶ Et breuiter ccludit q a pe
nitendo per tex. in. c. tres sunt infra eadem
distinctione. ¶ Quarto ponit quid sit satisfa
ctio. ¶ In quo remissime loquitur allegãdo
ad tex. in. §. satisfactio infra distinctione ter
cia. ¶ Quinto ponit ea que considerantur i
satisfactione. ¶ Et breuiter dicit sex scilicet
persona. locus. tempus. qualitas. quantitas.
⁊ euentus. ¶ Sexto enumerat ea que sunt
necessaria in penitentia. ⁊ finaliter dicit esse
tria de quibus in. c. perfecta infra eadẽ distin
ctione. ¶ Septimo examinat multum nota-
biliter vtrum sola contritio deleat peccatum
¶ Et sic examinat hanc prima distinctionem
seu tercia questionem principalẽ. xxxiij. cãe.
¶ Et tandem concludit q non. ¶ Octauo ⁊
vltimo ponit ordinem istarum omnium septẽ
distinctionum de penitẽtijs. ⁊ quid tractetur
per magistrum Gratianum in qualibet earum.
secunda ibi ⁊ quid ipsa sit. tercia ibi dicit au
tem. quarta ibi que sit satisfactio. quinta ibi
attendunt autem. sexta ibi tria sunt necessa-
ria. septima ibi in prima distinctione. octaua
⁊ vltima ibi in secunda distinctione ⁊c. ¶ In
super habes glo. in. §. sunt enim multi ma
gistrum ponentes omnia que sint necessaria

in satisfactione. ⁊ an sola contritio cordis tol
lat peccatum ⁊c. vt ibi per eam. Et gl. in. d.
l. nemo in verbo orthodoxe que dixit q infi
deles non possunt postulare. Et glo. in dicto.
c. si quis pulsatus in verbo vapulatus que
dixit q iniciens manũ i vestem clerici vel i
rem ab eo detentam incidit i canonem. ¶ Ul
terius etiã notabis gl. in. d. l. vulgaris i ver
bo nec manifestos que dicit q iudex eccle-
siasticus debet iniũgere penitentiam ei q se
cauit segetem meam vel oliuam meã licet fe
cerit condicionẽ meam meliorem. ¶ Prete
rea notabis glo. in. l. aut facta in verbo pa-
rentem. que dicit q pene inducte contra pa
tricidas multo magis habẽt locum contra oc
cidentẽ patrem spiritualẽ. ¶ Insuper nota-
bis glo. i. d. c. piculose. que dicit q iudei illi
magis peccauerunt cum lingua crucifigẽtes
christum dominum nostrum q3 milites ⁊ Py
latus qui crucifixerunt opere. ¶ Ulterius
notabis glo. ibidem in verbo hora sexta que
arguit contra testes contradicentes ⁊ contra
rios ad inuicẽ. ¶ Ultimo notabis glosam ibi
dem i verbo penitentie que dicit q clericus
efficitur irregularis qui voluit cõmittere ho
micidiũ ⁊ nõ fecit. ¶ Preterea notabis glo.
magistram in. d. c. conuertimini q ponit quo
modo debet fieri conuersio ad deum. Et dat
exemplum de radio solis. Si enim aperio fe
nestram intrat. si clausero non intrat ⁊ tamẽ
non possum cogere q intret. vnde dictum ẽ
de homine qui est spiritus vadens ⁊ non re
diens per se. si tamen habet gratiam potest
mereri vitam eternã. ¶ Insup notabis glo.
in. d. c. pfecta in verbo fructifera que ponit
existẽtia peccati mortalis ⁊ eius contraria. ⁊
vtrum quis teneat confiteri de venialibus
peccatis. Et dicit q non si loquimur de mino
ribus sed de venialibus maioribus sic. tamẽ
secundum glo. existenti in peccato mortali ẽt
non dimittunt venialia. ¶ Et glo. in. c. sed
continuo in verbo vicinia que ponit de duo-
bus fratribus domum cõmunem habitantibus
an vno peccante tota domus sit diruenda. ⁊
non decidit. ¶ Et glo. in. d. c. serpens in ver
bo venialis. que ponit quod dicat esse pec-
catum veniale dicens q est illud quod fit p
ignorantiam ⁊ quod veniam habet annexam
in se. ¶ Ulterius signabis glo. in. c. sunt qui
arbitrant. que arguit contra scolares qui in
scolis dormiunt. ⁊ bene nota hanc glo. tu q
hoc facis maxime quando vigilasti nocte p
cedenti nõ ob eam tamẽ iustam tamẽ sepiẽs
pauca. ¶ Ulterius notabis glo. magistram
in. §. sed huiusmodi in verbo dimittendam
que ponit multum notabiliter quod dicatur
esse peccatum in spiritũ sanctum. Cõcludens
quod ẽ finalis impenitẽtia vsq3 ad mortem.

¶ Preterea notabis glo.in.c. qui sanctus i verbo peccator. que ponit satis magistraliter vtruz abstinẽs a comunione altaris peccet vel mereatur. ⁊ dicit ꝙ si stat propter reuerentiam cõmendandus est ⁊ in alijs casibus in ea enumeratis. ¶ Et glo.in.c. ecclesia in verbo de ecclesia.que ponit qui dicantur esse in ecclesia re ⁊ nomine. ⁊ qui nec nomine nec re. ⁊ qui nomine tantũ. ⁊ qui re tãtuz. ¶ Insuper notabis glo.in.c.predixerat in verbo postea que ponit de scriptore qui ꝑmisit ad certum terminuz scribere librum. ⁊ iaz lapsum est tantum tempus ꝙ non est possibile perfici opus. vtrum statim possit agi contra eum. ⁊ remissiue loquuta est. ¶ Preterea notabis glo.in.cap°.si peccatum i verbo peccatum. que ponit differentiam inter peccatum ⁊ delictum. dicens ꝙ delictum est iuuentutis ⁊ ignorantie. sed peccatum est scientie. ¶ Ulterius notabis glo.multuz notabilem in.§.his auctoritatibus i verbo de nouo.que ponit casus in quibus confessus peccatuz tenetur iterum confiteri. ⁊ maxime dicit quando primus sacerdos erat imperitus vt ibi per eaz quaz perpetuo notabis. ¶ Ulterius notabis glo.in.c.qui domuz in verbo siclo.que ponit de siclo.de obolo. ⁊ de dragma. ¶ Et glo. ibidez in verbo sine confessione ⁊ et in.§.cuz ergo que dixit illud boecij. Si opera medicantis expectas opus est vt vulnus detegas. ¶ Et hec sunt que cõmode hic dici potuerunt.quo ad tex. ⁊ glosas i hac prima distinctione principali vna cuz additionibus ⁊ supplectionibus circa predicta omnia necessarijs ⁊ oportunis. quas magno cũ labore ⁊ vigilijs elegimus.tam ex veteri ꝙ̃ nouo testamento.necnõ ex alijs varijs ⁊ pluribus sacris codicibus que omnia tene mẽti

¶ De penitentijs dis.ij.

q **Uia vero** ¶ hec est secũda distinctio huius solemnis tractatus de penitentijs. ¶ Qua queritur principaliter vtruz caritas semel habita possit perdi. ⁊ dicitur tandem ꝙ sic quantũcumqz sit perfecta.tex.est in.§. non est mirum infra eadem distinctione. ¶ In qua vt intelligas ordinez magistri Gratiani ne errares in ordine hu9 distinctionis. ¶ Ponit primo vnum penitus diuersum qd infra videbimus in principali distinctione.scilicet an penitentia possit iterari.naz probat hic in principio ꝙ non possit iterari per tex.in.c.si quis semel quod est capm.primuz.post quod.c.aggreditur magister postmodum principale propositum nostrum huius secunde distinctionis de caritate semel habita vtrum possit amitti. ¶ In q̃ longius exordiendo probat ꝙ non per text.

in.c.caritas. ⁊ in.c.radicata. ⁊ i.c. caritas el secundo. ⁊ el terzo. ⁊ el quarto. ⁊ in.c. ergo. ⁊ in.c.corpus. ⁊ in.c.penata cuz multis similibus capitulis seqnentibus vsqz ad.§. hec q̃ de caritate. ¶ In quo.§.postea magister respondit ad omnia iura predicta vt intelligantur de caritate perfecta. ¶ Et ibi etiam probat gradus existentes in caritate demum assumit partem contrariam ⁊ probat per multa ꝙ imo caritas potest amitti per tex. in.c. quicunqz. ⁊ in.c.firmum. ⁊ in.c.non est. ⁊ in.§.opponitur. ⁊ in.c.fugerat. ⁊ in.c.si enim ⁊ in.c.multi. ⁊ in c.citius. ⁊ in.§.quod vero. ⁊ in.c.principium.quod est capituluz finale eadem distinctione. ¶ Et hic ẽ verus ordo magistri in hac secunda distinctione prout etiaz fuit de mente glose summe hic. ¶ Lum qua etiam aliquid dicam. sed nunc iuxta morem nostrum operepreciuz est vt cõdescendamus ad ea que in hac secunda distinctione. cõmemoratione digna mihi fore videntur. ¶ Et primo notabis text. in dicto.§. quia vero in principio in versiculo cui omnia futura ꝑsentia sunt ⁊c. ⁊ loquitur de omnipotenti deo. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur ad literã Danielis.xiij.capitulo. ⁊ etiam per Paulum ad ephesios.iiij.cap°. ¶ Et concordat etiaz tex. in.c.deus omnipotens supra.ij.q̃one p^a ¶ Insuper notabis eundez tex.in fi. in versic°. vade ⁊ noli amplius peccare ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur Johãnis. viij.c. ¶ Et concordat etiam tex.in.c.apostolus. ⁊ in.c.ad hec infra distinctione.iij. ⁊ etiaz tex. in.c.ponderet.ð.l^a.dis. ¶ Ulterius notabis tex.in.d.c.si quis in vers. oportet ergo ꝑ cõtraria atqz aduersa curari. ¶ Ulterius notabis etiaz tex.i.c.hec est caritas in vers.sicut sine via nullus peruenit quo tẽdit.ita sine caritate que dicta est via non possunt ambulare homines.sed errare. ¶ Insuper notabis tex.i.c.ergo in vers.quid est deuz diligere. nisi illuz occupare animo concipere fruende visionis eius affectuz peccati odiũ mundi fastidium diligere etiã proximum ⁊c. ¶ Luz q̊ ꝯcordat ẽt tex.in.c.sciens.ð. vij.q.i. ⁊ ifra ð consecra.dis. v.in.c.nunq̃z. ⁊ in.c.nõ iniuste. extra de procura. ¶ Successiue notabis tex in.c.caritas nunq̃z excidit ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc hr ad literam per paulum pria ad Corinth.primo.c. ¶ Demuz notabis tex. in.d.c.pẽuata in vers.nemo mittens manuz suam in aratruz ⁊c. ¶ In quo tu adde ꝙ h° habetur Luce.ix.ca. ⁊ concordat etiam tex. in.c.magne extra de voto ⁊ voti redẽptione ¶ Ulterius notabis eũdẽ tex.i ṽs. retrorsuz oblit9 i ea q̃ sũt ãteriora extẽdẽs me sequor ad palmã supne vocatõis. ¶ Insup notabis tex.in.c.nõ reuertebant i versiculo illoruz

semita. quasi lux splendens procedit ⁊ crescit vsq; ad perfectuz diez ⁊c. ¶ In quo adde tu q̄ hoc originaliter habetur prouerbioruz .iiij. c. ⁊ et sapiētie. v. c. ¶ Ulterius notabis tex. in. c. quia radix in vers. cupiditas est radix omniuz maloruz. ⁊ radix omniuz bonoruz est caritas. ¶ In quo dicas tu q̄ hoc habetur ad litteraz p̄ paulū prima ad Thimotheum. vi. c. ¶ Et ꝯcordat ēt tex. i. c. bonoꝝ .§. xlvi dis. ¶ Insup notabis eundē tex. i fi. i vers. sine causa conat̄ quis ramos incidere si radicez nō ꝯtendit euellere. ¶ Preterea notabis tex. in. c. caritas el quarto ibi. qui biberit ex aqua quam ego dabo ei non sitiet i eternuz ⁊c. ⁊ loquitur de caritate. ¶ In quo tu adde q̄ hoc habet̄ ad litterā Johānis. iiij c. ⁊ etiā Mathei. v. ¶ Insup notabis tex. in c. amen amen dico vobis. i vers. hec ē fideo que per dilectionez opatur ⁊c. ¶ In quo tu adde q̄ hoc originaliter hr̄ per paulū ad galathas. v. c. ¶ Ulteri⁹ signabis tex. i. c. Ego sum panis viuus q̄ de celo descendi. si quis manducauerit ex hoc pane viuet in eternuz ⁊c. que verba originaliter habent̄ Mathei x. c. ¶ Demum notabis tex. i. §. hec que de caritate in vers. nemo enim repēte fit sum⁹ ⁊c. ¶ Cuz quo ꝯcordat ēt tex. in. c. cuz sanctā infra ea. dis. ⁊ i. c. cuz ex litteris extra de in integ. resti. ¶ Demū notabis tex. in. d. c. cuz sanctā in vers. omnipotēs deus adhuc p̄ fructum falcem mittit ⁊ messez suā desecat. qa cum vnumqueq; ad opera perfecta perduxerit eius temporalez vitam p̄missam sentētiam incidit vt granuz suum ad celestia horrea perducat. ¶ Ulterius notabis etiam eūdem tex. in vers. nullus itaq; qui ad bonuz p̄positūz adhuc in mentis amaritudine esse ꝯspicitur despiciatur. quia frumentum dei ab herba incipit vt granuz fiat. ¶ Preterea notabis etiam tex. in. c. qui vult in vers. maiorē caritatē nemo habet ⁊c. ¶ In quo dicas tu q̄ hoc habetur originaliter Johānis. xiiij°. ⁊. xv. c. ¶ Insuper notabis tex. in. c. sicut in fine in vers. tria genera mortuorum dominno resuscitasse legit̄ ⁊c. ¶ In quo dicas q̄ hec habentur Mathei. ix. c. ⁊ etiā Luce. vij. ⁊ ix ⁊ Johānis. xi. c. ¶ Insup ēt notabis tex. i. c inter i vers. temptatio vos nō app̄hendat nisi humana ⁊c. que verba habentur originaliter per paulum prima ad Thimotheuz. ix. c. ¶ Demū notabis tex. in. c. firmū in ver. fundamentuz dei stat īmobile habēs signaculuz ⁊c. q̄ verba reperio apud paulū. fa ad Thi[m] ij. c. ¶ Insuper notabis tex. in. §. romanos i vers. romanos quoq; ⁊ Galathas dum apostolus redargueret merito fidei ꝓbat assecutos remissionē peccatoꝝ ⁊c. que oia inueniūtur p̄ eum ad romanos. vi. c. ⁊ ad galathas.

iij. c. ¶ Insuper notabis eundez tex. i versi. nemo pōt duobus dominis seruire ⁊c. quod dic haberi originaliter Luce. xvi c. ⁊ Math. vij. ¶ Et etiam concordat tex. .§. dis. prima i c. ois qui odit. ¶ Preterea notabis tex. i. § Adaz ergo in vers. cuz de latere adam vxoꝛ formabat̄ ⁊c. ¶ In quo tu dicas q̄ hoc originaliter traditur genesis. ij. c. ¶ Preterea videbis tex. in. c. quomodo in vers. expoliate vos veterem hominem ⁊ induite nouum qui renouatur in agnitione fidei ⁊c. que verba reperies apud paulum ad litterā ad colocenses. iij. c. ¶ Successiue notabis tex. in c. princeps in vers. princeps viciorum omnium idest dyabolus dū vidit Adaz ex limo terre ad ymaginem dei factuz pudicicia ornatū ⁊c. ¶ In quo dicas tu q̄ hoc narratur originaliter genesis secundo. c. ¶ Subsequenter notabis tex. in. §. opponitur in vers. de moyse dum se negauit filiū sibie pharaonis malīcēs affligi cum fratribus q̄z profui iocunditate temporalis palacij ⁊c que habentur originaliter exodi ij. ⁊. iij. c. ⁊ etiam Actuum. vij c. ⁊ etiam. xi ⁊. xij. c. ¶ Ulterius etiam notabis eundem tex. in vers. cum non habeat in se aliquid viriditatis ramus boni operis nisi procedat ex radice caritatis ⁊c. ¶ Et ibidē statim. Dominus facie ad faciem loquebat̄ ad Moysez sicut homo solet loqui cum amico suo ⁊c. que habentur ad litteram Exodi. xxxiij. capitulo. ¶ Et etiam concordat text. i c. moyses supra. viij. questione pria. ¶ Successiue notabis eundem tex. in versiculo anime caritatem habebat ꝺe cuius spiritu dominus accepit ⁊ super septuaginta seniores israel preposuit ⁊c. ¶ Que verba habentur originaliter Deutronom. primo capitulo. Et etiam Numeri. xij. capitulo. ¶ Insuper notabis eundem tex. in vers. an non caritatem hēat Aaron quando fratri coadiutor datus esset vt esset os eius ad populum vt per eū signa in egypto fierent ⁊c. ¶ Que habentur origialiter exodi quarto capitulo. ¶ Demum notabis eundem textum ibidem statz in versiculo in cultra vituli postea populo ꝯsensum adhibuit ⁊c. ¶ Que habentur originaliter Exodi. xxxij°. capitulo. ¶ Preterea notabis textum in. §. nunquid in versiculo. dauid super quem spiritus domini a die vnctionis directus est ⁊c. ¶ Que verba habentur primo Regum. xvi°. capitulo. ¶ Demo notabis textum in dicto. §. nunquid. ibi de quo dominus ait. Inueni seruuz s̄m cor meum. ⁊ loquitur de dauid. ¶ In quo dicas q̄ hoc habetur originaliter Actuum. xiij. capitulo. ¶ Insuper notabis eundem tex. i versiculo qui querenti animam suam pepercit. ⁊ qui oram clamidis eius precidit ⁊cetera.

Et loquit̃ de dauid. Que omnia habent̃ ad
litteram primo Regum.xiiij.c. ¶ Et ibidem
statim. Mortem inimici sui tam grauissime
tulit ꝛc. Quod etiam habet̃ originaliter pri
mo Regũ vltio.c. ¶ Et ibidem. Qui aquaꝫ
de cisterna bethleem suoꝝ periculo sibi alla
tam non bibit sed coram domino libauit ꝛc.
quod habetur etiam p° paralipomenon.iij.
c.ꝛ ẽt idẽ habetur primo regũ.xxiij.c. ¶ Et
ibideꝫ qui irrisus a Micol filia saul eo ꝙ an
te archaꝫ domini cytharam ꝛ psalteriuꝫ per
cutiens saltasset ꝛc. ¶ In quo tu adde ꝙ h°
habetur ad litteram primo regũ.xviij.ꝛ.xix
c. ¶ Insuper notabis tex.ibidem in vers. si
reddidi retribuentibus mihi mala decidam
merito ab inimicis meis inanis ꝛc. ¶ In q°
adde tu ꝙ hoc habetur in psalmo.vij.incipi-
ente domine deus meus. ¶ Insuper notab.
eundem tex in vers.qui post adulteriuꝫ ꝛ he
urie homicidiuꝫ addidit ꝛc. ¶ In quo dicas
tu ꝙ hoc habetur originaliter secũdo Regũ
xi.ꝛ.xij c. ¶ Ulterius notabis eundem tex.
in vers.auerte faciem tuam a peccatis meis
ꝛc.que verba habentur ad litteram in psal-
mo.l°.incipiente.miserere mei deꝰ ¶ Sub
sequenter notabis etiam tex.in.d.c.fugerat
ibi sanctus Dauid fugerat odia regis saul nõ
relinquens terras ꝛc.que verba habent̃ ori
ginaliter primo Regum.xx.ꝛ.xxi.c. ¶ Ulti-
mo notabis eundem tex.in vers. qꝛ dei amo
rem non habuit sine quo nemo vnquã inue-
nit gratiam ¶ Preterea notabis etiaꝫ tex.i
c.si enim in vers.quomodo dies ꝛ nox misce
ri nequeunt.sic iusticia ꝛ iniquitas.peccatuꝫ
ꝛ bona opera xp̃us ꝛ antixp̃us. ¶ Insup no
tabis eundem tex.in vers.quomodo eni cor
pus sine spiritu mortuum est sic ꝛ fides sine
operibus mortua est ꝛc. que verba haben-
tur ad litteram Jacobi.ij.ca. ¶ Insuper no
tabis etiam eundem tex.in vers.nec grande
putemus esse vnum deuꝫ nosce euꝫ ꝛ demo
nes credunt ꝛ contremiscũt ꝛc. ¶ Quod ha
betur etiam ad litteram iacobi dicto fo ca°.
¶ Demum notabis eundem tex.i vers.chri
stus qui peccatum non fecit nec inuentus est
dolus in ore eius.qui cum malediceret̃ non
maledicebat ꝛc. ¶ In quo dicas tu ꝙ h° ha
betur ad litteram prima petri.fo.capitulo.
¶ Preterea notabis eundem tex.in vers.tã
quam agnus coram tondente se non aperuit
os suum. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur
ad litteram isaye.liij.capitulo. ꝛ Actuum oc
tauo.c. ¶ Postmodum notabis eundẽ tex. ĩ
ver.nos autem multum pecamus omnes. ꝛ
nemo mũdus a peccatis nec ĩfans. ꝛ si vniꝰ
quidem diei fuerit vita eius ꝛc. Que verba
habentur per paulum originaliter ad ephe-
sios.ij.c. ¶ Demum notabis eundem tex.in
versi. ecce enim in iniquitatibus conceptus
sum.ꝛ in peccatis cõcepit me mater mea ꝛc
quod habetur ad litteraꝫ per dauid. psalmo
quinquagesimo. ¶ Preterea signabis eũdẽ
tex.in vers.si fuero iustus os meũ impia nõ
loquatur.ꝛ sine crimine prauus inueniar.ꝛ si
purificatus in niue ꝛ lotus mũdis manibus
satis me sorde tinxisti.ꝛ execratum est vesti
mentum meum ꝛc.quod habetur ad litteraꝫ
iob nono capitulo. ¶ Insuper notabis eun-
dem tex.in versiculo.qui lotus est semel nõ
habet necesse vt iterum lauetur ꝛc. que ver
ba reperiuntur originaliter iohannis.xiiij.c
¶ Post hec notabis eundem tex. in versicu
lo.Tu es petrus ꝛ super hanc petram edifi
cabo ecclesiam meam. quod habetur ad lit-
teram Mathei.xvi.c. ¶ Preterea notabis
eundem tex.in vers. Symon ecce inquit sa-
thanas postulat vos vt cribraret quasi triti-
cum ꝛc. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc originali-
ter habetur iohãnis.xiiij.c. ¶ Demum nota
bis eundem tex.in versic. paulus electionis
vas castigat corpus suum ꝛ in seruituteꝫ red
digit ne alij predicans ipse reprobus inueni
atur ꝛc. ¶ In quo adde ꝙ hoc habetur ori-
ginaliter per pauluꝫ prima ad Corinthios.i.
capitulo.ꝛ etiam Actuum.xx. ¶ Insuper si-
gnabis eundem tex.in vers.re vera grandis
iniustitia dei si tantum peccata puniret ꝛ bo
na opera non susciperet loquutus sum inqt
ita vt vos retraherem a peccatis.ꝛ dispera
tionis metu facerem cautiores ꝛc. que ver-
ba habentur originaliter per eundem paulũ
ad hebreos.vi.c. ¶ Insuper notabis eundẽ
tex.in vers.liberi arbitrij nos condidit deus
nec ad virtutem nec ad vitia necessitate tra
himur alioquin vbi necessitas est ibi nec co-
rona est sicut in bonis operibus perfectio ẽ
dei ꝛc. ¶ In quo adde tu ꝙ hec habentur ꝑ
paulum ad romanos.viij.c. ¶ Preterea no
tabis eundeꝫ tex. in vers.vasa figuli probat
fornax homines autem iustos temptatio tri
bulationis ꝛc. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc ha-
betur ad litteram sapientie.xij.capit. ¶ Ex
post notabis eundem tex. in versiculo filiac
cede ad seruitutem dei preparate ad temp-
ptationes ꝛc.que verba habentur originali
ter ecclesiast.ij.c. ¶ Item notabis eundem
tex.in vers.estote factores verbi ꝛ nõ audi-
tores tantũ ꝛc.quod habes etiam originalr̃
iacobi.ij.c. ¶ Insuper notabis eũdeꝫ tex.in
vers.deꝰ oĩa sub peccato vel delicto vt oĩbꝰ
misereat̃ ꝛc. ¶ In q̃ dicas tu ꝙ hoc habetur
ꝑ paulũ ad lraꝫ ad romãos.ix.c. ¶ Preterẽa
signabis eũdẽ tex.ĩ vers.scio iqt ꝛ laboreꝫ ꝛ
patiẽtiam tuam qꝛ substinuisti propter nomẽ
meũ ꝛ nõ defecisti.sꝫ hẽo aduersus te pauca
ꝙ caritatẽ tuaꝫ reliqsti ꝛc. q̃ verba origina-

liter habētur Apocalipsis.ij.ꝛ.iij.c. ¶ Insuper notabis eundem tex. in versi seruiuit ille legi ꝛ tempori suo seruiamus nos legi ꝛ tempori nostro in quo fines seculorum deuenerunt ꝛc. ¶ Que verba habenť ad litteram per paulum ad hebreos.xi.c.ꝛ etiaʒ per eūdem prima ad Corinthios.x.c. ¶ Preterea notabis eundem tex. in vers. Salomon amabilis a domino. ꝛ cui bis fuerit dominus reuelatus ꝙ amator mulierum fuit a dei amore discessit ꝛc. Que verba habētur originaliter.iij. Regū.iij.c. ¶ Preterea notab text. in ver. manassen impijssimum regem post captiuitatem babilonicam in pristinā dignitateʒ restitutum liber dieruʒ reffert ꝛc. ¶ In quo adde ꝙ hoc habetur secūdo Paralipomenō xxxiij.c. ¶ Ulterius notabis eundem tex. in versi. iosias vir sanctus ab egyptio rege confoditur ꝛc. Quod dicas hēri originaliter paralipomenon.xv.c. ¶ Subsequenter notabis eundem tex. in vers. superfluum est de Moyse ꝛ Aaron scribere ꝙ ad aquaʒ contradictōis offenderunt deum ꝛ terram repromissionis non intrauerunt ꝛc. Que oīa habētur ad liraʒ Numeri.xx.c.ꝛ ēt exodi.xviij.ꝛ Deutrono. ꝑ.c. Successiue notabis eundeʒ tex. in vers. de celo cecidit lucifer ꝙ nitebatur ad diuersas nationes ꝛc. quod hēr originaliter Luce. x.c.ꝛ ēt Apocalipsis.xx.c. ¶ Preterea notabis eundem tex. in vers. videbam sathanā sicut fulgur de celo cadenteʒ ꝛc. qđ ēt habeť ad litteraʒ Luce.d.x.c. ¶ Insuper notabis eundē tex. in vers. post casum coluber antiquus virtus eius in lumbis eius ꝛ ptas eius super vermiculū ventris eius ꝛc. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habeť originaliter Job.xl.c. ¶ Subsequenter notabis tex. eundeʒ ī versic. excepto deo omnis creatura sub peccato est non ꝙ vniuersi peccauerint. sed ꝙ peccari possint ꝛ a simili ruina stantium metus sit. ¶ Successiue notabis tex in.§. euidenter ī vers. si habuero omnem fidem ita vt motes transferā ꝛ si distribuero omnes facultates meas in cibos pauperum. ꝛ si tradidero corpus meum ita vt ardea caritateʒ autem non habuero nihil mihi prodest ꝛc. ¶ In q° adde ꝙ hoc habeť originaliter per Paulū prima ad Corinth.xiij.c. ꝛ etiam cōcordat tex. infra dis. iij in.c. vltimo. ꝛ ifra de consecrat. dis.iiij. in c. solet queri. ¶ Insuper notabis tex. in.c. apostolus in vers. non qui inceperit sed qui pseuerauerit vsqʒ in finem hic saluꝰ erit. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habeť ad litteram Mathei.xxiiij.c. ¶ Preterea notab. tex in.c. qui seduct in vers. vel solis sibi radios idest doctos quosqʒ sapientes vel aureum hoc ē viros sanctitatis claritate fulgētes ꝛc. ¶ Subsequenter notabis text.i.c.cirius ī vers. sepe homo multis occultis peccatis inuoluitur ꝛ in vna aliqua virtute magnus videtur que ipsa quoqʒ virtus inanescens deficit. quia dum inotescit hominibus ꝑculdubio laudatur eiusqʒ fauor in tantum appetitur. vnde fit vt ipsa virtus ante dei oculos non sit dum abscondit quod displicet perdit quod placet. ¶ Insuper notabis eundeʒ tex. in ver. que merita esse apud deum possunt quādo multa mala occulta sunt ꝛ bona publica plerumqʒ enīʒ latet superbia ꝛ castitas inotescit alijs elymosinis vacat ꝓpria distribuit ꝛ tamen multis iniusticijs seruit. vel fortasse linguam in detractionibus exercet. ¶ Insuper notabis eundem tex. in vers. hominibus placuerit qui hoc vnde deo displicuit corrigere nunq̄ʒ curauit valde iudicio iusto agitur vt perdat ꝛ ante homines. ¶ Insuper notabis tex. in.§. quid ergo ī vers. dyabolus fuit in veritate conditus. sed dum de se superbiendo presumpsit alienus factus ē ꝛc. Que verba habenť originaliter apochalipsis.xx.c.ꝛ etiaʒ Luce.xx.c. ¶ Subsequēter notabis tex. in.c. principium. quod est.c. fina. in vers. de sigillo annuli talis similitudo ymaginaliter exprimitur qualis in sigillo eodem essentialiter habetur. ¶ Preterea notabis tex. in.§. omnes in vers. viaꝝ dei behemot principium dicitur. ¶ In quo adde ꝙ hoc hēr originaliter Job.xl.c. ¶ Et ēt concordat tex. in.d.c. principiuʒ.§. ea ¶ Insuper notabis eundem tex. in.§. caritas in vers. non iustificabitur in conspectu tuo omnis viuēs ꝛc ¶ In quo adde tu ꝙ hoc originaliter legiť Job.xv.c. ¶ Et ibidem statim notabis verba Hieronymi contra iouenianuʒ in versic. oīs creatura sub vicio est non ꝙ omnis peccauerit. sed quia nulla ē que peccare nō possit. vnde ille solus vocatur omnipotēs ꝙ oīa pōt. ꝛ cū hoc ēt ꝯcordat tex. in.c. si eni .§. eadē dis. ¶ Ex quibus oībus nunc habes ea q̄ circa tex. merito notari potuerunt. ¶ Nunc venio ad glosas que relatu digne mihi fore vise sunt. ¶ Et primo habes glo. finme quaʒ diuido tibi in duas partes. ¶ Primo ponit hanc questionem ꝛ eam decidit prout supra dixi ī prin. ¶ Secūdo ondit ordinē magistri Gratiani in hac sa dis. de quo ēt ego superꝰ dixi ī prin. apertius q̄ʒ glo. ꝑut vidisti. sa ibi ꝓcedit ergo Gratianꝰ. ¶ Insuper notabis gl. i.§. hec q̄ de caritate. q̄ ponit ī q̄ ꝯsistat virꝰ dicēs ꝙ ī medio extremoꝝ ꝛ vtiū in virtute sit gradus. ¶ Et glo.i.c. si enīʒ in verbo credat el ꝑ. que dixit ꝙ dyabolus pōt facer bona contra opinionē multoꝝ. ¶ Et glo. ibidē in verbo necessitas que dixit ꝙ spado continende non meretur nec pauꝑ parce viuēdo ¶ Et glo. in dicto.c. citius ī glo. fi. que dixit

¶ Felix quem faciunt aliena pericula cautum. ¶ Et glo.in.§.quod vero in verbo extra.que dixit q angeli non sunt ex materia p iacenti sicut nec anima. ¶ Et glo.ibidem in verbo angeli q dixit q angelus quã primum creatus fuit habuit rationem. sed homo nisi quando est adultus. ¶ Et glo.ibidem in verbo superbie.que dixit q ius cepit reddi ab expulsione angelorum de celo propter superbiam ob quam punitus fuit lucifer. ¶ Ex quibus omnibus nunc habes expeditionem huius secunde distinctionis de penit. cum his q in ea cõmode notari potuerunt tam in tex. q̃ in glosis.que glo. non multum habẽt in se p ut videre potes. vna cum additionibus ꝛ supletionibus nostris consuetis.

¶ De penitent.dis.iij.

b **Ec de caritate** ¶ Hec ẽ tercia dis.principalis que habet vtrum penitentia sit iteranda. ¶ In quo dicitur arguendo hincinde ad partes q sic q̃ti es ꝛ quando quis postea peccat tex. est i.c quãuis.ꝛ in.§.hac auctoritate.ꝛ in.§.qd autem.ꝛ in.c.septies.ꝛ in.c.totã.ꝛ in.c.ille rex ꝛ in.c.illud vero.ꝛ in.c.scab.ꝛ in.c.talis.ꝛ in.§.niniuite.ꝛ in.c.sicut eadem distinctione.ꝛ in.c.adhuc.ꝛ in.§.alijs quoqꝫ promissionibus eadem distinctione. ¶ In qua postmodũ ponitur que dicatur vera ꝛ que dicat falsa penitentia in.§.siue autem ꝛ in.c. inter el prio el secundo.ꝛ in.c iudas.ꝛ in.c. in salitibus ꝛ in.c.nihil.ꝛ in.§.his auctoritatibus eadem distinctione. ¶ In qua etiam vlterius ponitur vtrum penitentia sit denegãda ei q vult agere penitentiam de vno peccato tantum ꝛ remanere in alijs. ¶ In quo deciditur q nõ est neganda.tamen non est sibi vtilis.tex.est in.c.prima consolatio.ꝛ in.c.propter.ꝛ in.c. ignis.ꝛ in.c.querat cum multis.c. sequentibus.ꝛ in.§.penitentia.ꝛ in.c.penitentia qd est.c.fi.eadem distinctione. ¶ Ex qua modo habes colligere aliqua relatu digna. ¶ Et primo tex.in.c.penitentia.el.pº.ꝛ el.ijº. vbi ponitur diffinitio pnie duplex.sꝫ secũda mihi plus placet vltra quã hẽs etiam aliam diffinitionem in.§.his verbis.s̃.dis.i.ꝛ in.c.i estiuum infra eadẽ distinctione. ¶ Ulterius notabis tex.in.c.reperiuntur in principio in vers. sicut vnum baptisma est. ita vna est penitẽtia ꝛc. ¶ In quo adde tu q hoc habetur origiãliter per paulum ad Ephesios.iiij.c. ¶ Preterea notabis tex.in.c.si apostolus in versi. vade ꝛ noli amplius peccare ꝛc. Que verba habetur originaliter Joãnis.viij.c. ¶ Et etiam concordat tex.in.c.poderet.s̃.1ª.dis. ꝛ.s̃ dis.ij in prinº.ꝛ ĩfra ead.dis.in.§.hac auctoritate. ¶ Ulterius notabis tex.in.c.ꝑducior i ver. ira dei nõ est vt hominis.i. perturbatio concitati animi sed tranquilla iusti supplicij cõstitutio. ¶ Preterea notabis tex.in.c.perfecta in versi.qui lauat lacterem crudum quanto magis abluit tãtomagis luti facit ¶ Preterea signabis tex.in.c.inanis in vers.vulnus iteratum tardius sanatur ꝛc. ¶ Et ibidem statim frequenter peccans ꝛ lugens veniã vix meretur. ¶ Successiue notabis text.in.c.in cassum in vers.in cassum quippe bonum agit si ante terminum vite deseratur.quia frustra velociter currit q priusq̃ʒ ad metas perueniat deficit. ¶ Ulterius signabis tex.in.c.q vult in vers.miserere anime tue placẽs deo ꝛc. ¶ In quo adde tu q hec verba habent originaliter ecclesiastici.xxx.c. ¶ Et notab. etiam eundem tex.in vers.qui vult dare elymosinam ordinate prius a seipso debꝫ incipere ꝛc. ¶ In quo dicas tu q hoc habetur ad litteram per Paulum prima ad Corinthios.xv.c. ¶ Demum notabis tex.in.d.c.septies in vers.dauid per penitentiam adulterij simul ꝛ homicidij veniã impetrauit ꝛc. ¶ In q̊ dicas tu q hoc habetur originaliter.ij. Regum xi.ꝛ.xij.c. ¶ Et etiã concordat tex.in.§. econtra.s̃.1ª.dis. ¶ Demum notabis tex.in.c.totam in vers.conclusit enim deus omia sub peccato vt oibus misereatur ꝛc. ¶ In quo adde tu q hoc habet per Paulum ad litteram ad romanos.xi.c.ꝛ p eundem ad Galath.iijº c. ¶ Postea notabis tex.in.c.ille rex i vers. beatus est qui se potuit reparare post lapsũ ¶ Ulterius notabis tex.i.d.c. illud in vers. grex iste quid fecit fiet manus tua in me ꝛ in domo patris mei ꝛc.que verba habent originaliter pº Regũ vltio.c. ¶ Demum signabis eundem tex.in vers.cum Moyses offerendo se dño ꝓ plebis errore peccata diluit ꝛc.que verba habentur originaliter Exodi.xxxij.c. ¶ Successiue notabis eũdẽ tex.i vers. remissum est eis oẽ peccatũ lꝫ spiãlr de hoc Nathan ꝓpheta rñdit. ꝛ dñs trãstulit pctm ꝛc.q̃ verba hñt originaliter pº Regum.xij.c ¶ Preterea notabis tex.in.§.ecce in versi. achab rex ĩpijssimus vt sniam dei subterfugeret ꝛ econuerso domus eius deferreretur in posteros ieiunio impetrauit ꝛ saccho ꝛc. ¶ In quo adde tu q hec habẽtur.ij. Regum vltio.c.ꝛ ẽt.iij.Regũ.xxiij.c. de quo achab etiã fit mentio.iij.Regũ.xxi.ꝛ.xxij.c. ¶ Demum notabis tex.in.§.niniuite ibi penitẽtiã egerunt ĩ predicatione Jone ꝛ ex misericordia dñi indulgentiam consequuti sunt ꝛc.q̃ verba habent originaliter Mathei.xij. ꝛ ẽt Luce.xi.c. ¶ Subsequẽter notabis tex.ĩ.c.adhuc i si.in vers.qui ꝓmisit nolle mortem peccatoris sed vt conuertatur ꝛ viuat ꝛc. ¶ In q̊ adde tu q hoc habetur ezechielis.xviij.c.

in fine. ¶ Preterea notabis tex. in. §. aliis. ibi omnem animam iste promissor saturauit et sedentem in tenebris et in vmbra mortis etc. Que verba habentur originaliter per Paulum ad Roma. primo. c. ¶ Et ibidem statim quorum remiseritis peccata remittuntur eis etc. ¶ In quo adde tu quod hoc ad litteram habetur Johanis vltimo. c. ¶ Et ibidem statim. negant veritatem sed vti qui se absque peccato iactare audent etc. ¶ In quo adde quod hoc habetur ad litteram Jacobi. iiij. c. ¶ Insuper notabis eundem text. in versicu. nihil mihi conscius sum sed in hoc non iustificatus sum etc. Que verba habentur originaliter per Paulum ad Corinth. iiij. c. ¶ Successiue notabis text. in. c. inter ei primo in versi. nō peccare solius dei est. emēdare sapientis. sed raro inuenies qui se corrigat. et rara confessio peccati rara penitētia. repugnat natura. repugnat verecūdia etc. ¶ Ulterius notabis etiam eundem text. aureum i versi. velox est iniquitas q̄ ad nocēdum occasionem suggerit. lenta virtus et cunctatrix ante iudicat q̄ innocentia capiat quid decorum quid honestum iniquitas omnia precipitat. ¶ Preterea notabis eundem tex. in versi. vase fetido oleum vel vinū facile corrūpitur etc. ¶ Insuper notabis eūdem text. i vers. i cōspectu domini cui cūcta sunt aperta etc. Que verba ad lrām habētur Danielis xiij. c. et etiam per Paulum ad Ephesios. iiij c. Et etiam cōcordat text. i. c. deus. §. ij. q. i. ¶ Ulterius notabis tex. in. §. qui ergo i versi. meus cibus est vt faciam volūtatē patris mei qui ē i celis Que verba hn̄t origialiter Joh. iiij. c. ¶ Successiue notabis tex. i. c. inter ei secūdo i versiculo quēadmodum preceptū est mihi sic precepi etc. Que verba habētur ad litteram Leuitici. x. c. ¶ Ultimo notabis eandem tex. in versiculo spiritus sanctus discipline efficiat fictum etc. ¶ Que verba hn̄t originaliter Sapientie. primo cap°. ¶ Successiue notabis tex. in. c. iudas in versic. iudas penituit sed male nam laqueo se suspendit etc. ¶ In quo dicas tu quod hoc habetur Mathei. xxvij. c. ¶ Etiam concordat tex. in. c inter ei prio. §. ead. distinc. ¶ Preterea notabis eundem tex. penituit etiā Esau magis iste neque penituit etc ¶ In quo adde quod hoc habetur Genesio. xxv. c. et etiam. xxviij. ¶ Et concordat in hoc etiam tex. in. c. quam periculosum. §. vij. q. prima. ¶ Ultimo notabis eūdem tex. i versic. audiuit Chaim a deo vbi est Abel frater tuus dixit nescio. nunquid ego custos fratris mei sum etc. ¶ In quo adde tu quod hoc habetur originaliter Genesis. iiij capu°. ¶ Preterea notabis etiam eundem tex. in versiculo Adam audiens vbi es dixit audiui vocem tuam domine et timui quoniam nudus sum et abscondi me etc. ¶ In quo adde tu quod hec verba habētur originaliter Genesis. iij. capit°. ¶ Postremo signabis eundem tex. in versiculo nullum inuenitur delictorum tale remedium sicut eorum cōtinuata memoria. ¶ Postea notabis tex. in. c. in falicibus in versiculo cum caro repugnat mens ad dominum debet esse intenta. ¶ Et ibidē statim. sunt quorum vehementer incūbant misereri anime querentes omne auferre presidium. ¶ Ultimo notabis eundem textum in versi. beat⁹ qui tenebit et allidet paruulos suos ad petram hoc est qui infirmas ac lubricas cogitationes habes elidat ad petram christum etc ¶ Preterea notabis text. in. §. sunt plures i versicu. laudandus est dominus quoniam eiecto demonio locut⁹ est mutus etc. Quod habetur ad litterā Marci. vij. c. et etiam Math. xij. c. ¶ Insuper notabis eundē tex. ibi. scio dominū inimicum omni criminoso. ¶ Et ibidem statim. Satis durus est cuius mētis dolorē oculi carnis nequeunt declarare. ¶ Ulterius notabis etiam casum in. c ignis in versic. exemplo illius qui israeliticis maledixerat. et qui ligna i sabbato collegerat etc. ¶ De quibus omnibus originaliter habetur Leuitici. xxiiij. c. et etiam Numeri. xv. et xvij. capit° ¶ Postmodum notabis text. in. c. querat in versi. respōdemus deum vt omnium rerum: ita et suppliciorum quoque scire mēsuras etc. ¶ Et ibidem statim magnum peccatum magnis diuturnisque lui cruciatibus etc. ¶ Habes etiam text. in. §. illud i versi. omne quod nō est ex fide idest omne quod contra conscientiam fit peccatum est. etc. ¶ In quo adde tu quod hoc habetur ad litteram per Paulum ad romanos. xiiij. c. ¶ Ulterius notabis etiam tex. in. c. quid ergo in versicu. nemo videns malignos prosperitatem habere turbetur nō n. est hic retributio malignitatis neque virtutis etc. ¶ Ultimo notabis text. in. c. si quis quod est. c. penultimum in versicu. si tradidero corpus meum vt ardeam caritatem autē non habeam nihil mihi prodest etc. ¶ Que verba dic quod habētur originaliter per Paulum prima ad Corinthios. xiij. capit°. ¶ Et etiam concordat tex. in. c. si enim inquit in. § euidenter. §. dis. ij. et ibi aliquid etiā dixi de hoc. ¶ Et hec sint q̄ quo ad tex. merito notari potuerunt. ¶ Nunc capio glosas relatu dignas ¶ Et primo glo. sume q̄ diuido tibi i trea partes principalis. ¶ Primo cōtinuat hāc distictiōem ad precedetē. ¶ Secūdo decidit eā put. §. dixi in principio. ¶ Tercio et vltio ostendit ordinē magistri Gratiani in eadem. secunda ibi dicamus ergo. tercia ibi hanc questionē sic tractat Gratian⁹. ¶ Insup notabis glo. i dicto. c repertuntur in verbo cōgruū. q̄ dicit quod non

facilis est

facilis est mutatio vite. ꝛ ideo elige tu bene
viuere vt nō mutes. Et glo.ī.c. penitētia el
secundo in verbo puniens. que dixit ꝙ quis
non pōt ieiunare ꝑ alium nisi per filios ꝑ ra-
tiones assignatas in ea. ℂ Demum notabis
glo.in.c. penitētes in verbo subsanas. que
dixit ꝙ subsanar ē torto naso deridere. ℂ Et
glo.in c. qui vult in verbo elymosina que di-
xit ꝙ elymosina dicitur ab ely quod est de⁹
ꝛ moys quod est aqua. quia extinguit pecca
tū sicut aqua extinguit ignem. ℂ Postmodū
notabis gl. multū magistram in.§. siue ār in
verbo leuiticum que ponit historiā Aaron
ꝛ quō moyses locutus est ad deū. ℂ Et glo.
in.d.c. inter el primo in verbo corrumpit. q̄
dixit ꝙ ꝯmodans vas corruptum scienter si
vinū acuit tenet̄ ꝯmodati secus dicitur esse
in locatore vasis corrupti. ℂ Preterea nota
bis glo.ī.d.§. sunt plures ī verbo mille que
ponit que pena imponat̄ ꝑ quolibet pecca-
to mortali. Et dicit ꝙ septenis est penitētia.
ℂ Ulterius signabis glo. multum magistrā
in.d.c. queiat que ponit de bono facto ī pec
cato mortali. ꝛ etiā de factis in bona carita-
te. quō ꝛ qualiter valeant. ꝛ quō prosint vel
nō quā glo. oīo videbis. ℂ Ex quibus oībus
habes nūc ea que cōcernunt hanc terciā di-
stinctionē principalē vna cū suppletionib⁹
necessariis quo ad textū ꝛ glosas iuxta mo
rem nostrum consuetum.

ℂ De penite. dis.iiij.

q **Quia uero** ℂ Hec est quar
ta distinctio hu-
ius tractatus vtilissimi de peniten-
tiis. qua querit̄ vtrum peccata di-
missa redeant. ℂ In quo argumentado mul
tum copiose ad partes hinc inde concluditur
ꝙ non. ter. est in.§. verum. ꝛ in.c. si ex bono
ꝛ in.c. benedictus. ꝛ in.c. nouit. ꝛ in.c. in do-
mo patris mei cū multis.c. sequentibus ea.
dis. ℂ Ex qua modo habes colligere aliqua
relatu digna. Et prio ex tex.in.d.§. quia ve
ro in vers. quod aūt ibi in memoriā redeat
iniquitas patrū eius ꝛc. ℂ In quo adde ꝙ
hec verba habent̄ ꝑ Dauid ī psalmo.cviij.ī
cipiente. Deus laudē meam. ℂ Et ibidē sta
tim. Serue nequā omne debitū dimisi tibi
ꝛc. q̄ verba habētur originali Mathei.xviij
c. ℂ Et concordat tex.in.c. tradidit īfra ea.
dis. ℂ Preterea notabis tex in.c. dicit deus
dimitte ꝛ dimittet̄ tibi ꝛc. quod habetur ori-
ginalr Math.vi.c. ℂ Insuper notabis tex.ī
c. si quis peccauerit ante me delebo eum de
libro vite ꝛc. ℂ In quo adde tu ꝙ hoc habe
tur Exodi.xxxij.c. ℂ Demū notabis text.in
d.c. si ex bono in vers. de huius vite pericu-
lis rapuit ne malitia mutaret intellectū eorū
ꝛ ne fictio deciperet animas eorū ꝛc. ℂ In q̄

dicas tu ꝙ hoc habet̄ Sapientie.iiij.c. ꝛ cō
cordat tex.in.§. filius vero infra ead. distīn.
ℂ Et ibidē apud deum non est iniquitas ne
que acceptio personarum. ꝛc. ℂ In quo di-
cas tu ꝙ hoc habetur Deutrono primo cap.
ꝛ Leuitici.xix.c. ℂ Et ibidem si ꝑmanseritis
in verbo meo vere discipuli mei eritis ꝛc.
ℂ In quo dic tu ꝙ hoc habet̄ Mathei.xx-
iiij.c. ℂ Et ibidem nemo venit ad me nisi fu
erit ei datum a patre meo ꝛc. ℂ In quo ad-
de tu ꝙ hoc habet̄ originaliter Johānis. vi.
capi. ℂ Demum notabis tex.i.d.§. filius ve
ro ibi finis principio cōueniat ꝛc. ℂ Ulteri-
us notabis tex.in.c. benedictus in versi. qui
credit in me habet vitā eternā. q autē non
credit iā iudicatus est ꝛc. que verba haben-
tur ad lrām Johānis.vi.ꝛ.xi.c. ℂ Post hec
notabis tex.in.§. porro in vers. in domo pa-
tris mei mansiōes multe sunt ꝛc. ℂ In quo
adde tu ꝙ hoc hētur Johānis.xiiij capitulo.
ℂ Et concordat tex. etiam in.c. ī domo ifra
ea. ℂ Insuper signabis tex.in.§. abiiciens ī
vers. vt sit fides de nō visa re ꝛ inde est me-
ritū fidei. ℂ Et i.§. hanc societatē in vers.
oues nāqȝ habeo q̄ non sunt ex hoc ouili ꝛc.
ℂ In quo dic tu ꝙ hoc originaliter habetur
Job.x.c. ℂ Ultimo notabis eundē text. in
fi.i ver. si auerterit se iustus a iusticia quā vi
debatur habere ꝛc. ℂ Que verba habētur
originaliter Ezechielis.xviij.c. ℂ Demū ha
bes tex.in.§. quod autē in vers. expectatio
creature reuelatōem filioꝝ dei expectat ꝛc.
que verba repio apud Paul. ad Roma. viij
c. ℂ Insuꝑ notabis tex.in.c. modo ī vers. fi-
lioli modicum vobiscū sū ꝛc. ℂ In quo ad-
de tu ꝙ hoc hr̄ origialiter Job.xvi.c. ℂ Ul-
timo notabis tex.i.§. verū ī vers. illa sentē
tia fauorabilior videt̄ que a pluribus robo-
ratur auctoritatibus ꝛ euidentiorī rōe fu ma
tur ꝛc. ℂ Demū notabis tex.in.c. fi ī efugiē
tes ī versic. melius illis erat nō cognoscere
viam iusticie q̄ꝫ post cognitionē retrorsum ꝯ
uerti ab eo quod illis traditum ē sancto mā-
dato ꝛc. ℂ Insuꝑ notabis tex.i.§. antiqua ī
vers. peccata parentū filiis improperat ser-
mo diuinus ꝛc. ℂ In quo dicas ꝙ hoc habe
tur Osee.vi.ꝛ.vij.c. ad litteram. ℂ Postea
notabis tex.in.c. cū ita ī fi. in vers. coram fa
cie mea que omnia videt ꝛc. Et loquit̄ de oī
potenti domino. ℂ Insuꝑ videbis tex.in.c.
heretici in fi ibi vultus domini suꝑ facientes
mala. ℂ Ultīo notabis tex.in.§. sicut in fine
in vers. tamen adulterio ꝛ homicidio ꝙ ꝯmi-
serat ꝛc. ℂ In quo dic tu ꝙ hoc habetur ad
litteram secundo Regum.xi.ca. Et loquitur
de Dauid. ℂ Et hec sunt que quo ad tex. me
rito dici possunt. ℂ Uenio nunc ad glosas re
latione dignas. ℂ Et primo ad gl. finē quā

diuido tibi in quattuor partes. ¶ Primo format hanc questionem de qua hic fit mentio ¶ Secundo refert aliquas opiniones ptrarias circa eam. ¶ Tercio decidit hanc questionem prout supra dixi i principio. ¶ Quarto ostendit ordinem magistri Gratiani i hac distinctione nostra. secunda ibi z quidam dicunt. tercia ibi alij dicūt. quarta ibi procedit autem Gratianus zc. ¶ Insup habes etiam glo. multū magistrā in. §. eorum circa reuersionez peccatorum quando semel sunt dimissa. Et refert aliquas opiniones cōtrarias in hoc quas concordat postea. Nam secunduz iustitiā peccata plene z pure dimittunt aliaſ non. ¶ Et glo. in. c. benedictus in verbo benedictione. que dixit q spiritus agilis est z non eget cibo. ¶ Et glo. i. d. c. in domo i verbo ꝯfirmat que dixit q tunc demuz credere bonum est de ea re que pertinet ad religionem z nō alias. ¶ Et ex his habes breuiter ea q̄ concernunt hanc quartaz distinctionez principalem quo ad tex. z glosas vnacū his que addenda merito eis fuere iuxta morem nostrum consuetum.

De peniten. dis. v.

i **A penitentia** ¶ Hec ē quinta distinctio pricipalis. ¶ Que ponit q̄ seruanda sint circa confessionem. ¶ In qua breuiter dicit quod debz ꝯtinere omnia peccata vna cum cū cunstantijs. z etiā fieri debet ꝓprio sacerdoti si potest haberi. z discreto. z mundato a crimine vt dixi si haberi potest. Alias in casu necessitatis potest fieri cuicunqz etiā layco. Hec duo habentur scilicet primum de confessione cū circunstantijs fienda in. c. consideret. z in. §. dolendum z in. c. falsas penitentias ea dis. De secundo vero de sacerdote si potest haberi zc. habetur in. c. qui vult in distinctione sequenti. in qua de hoc latius dicemus. ¶ Sed nunc redeundo ad distinctionem hāc quintam de qua agimus notabis tex. i. d. §. dolendū in vers. offendens i vno factus est omnium reus zc. ¶ In quo adde tu q hoc habetur ad lrām. Jacobi ij. c. Et cōcordat etiā tex. i. c. fratres quod est. c. si ifra ead. ¶ Preterea notabis etiā eundē tex. in. d. §. doleuduz in vers quis q̃z peccato fit culpabilior quo deo est acceptior. ¶ Insuper notabis eundē tex. in vers. omnis virtus patitur detrimentū ab vno vicio. z id caue ab omni vicio. ¶ Insup notabis eundē tex. i ver. respexit deus ad Abel z ad munera eius zc. ¶ In quo dicas tu q hoc legitur originaliter Genesis. iiij. c. ¶ Ulterius notabis eundē tex. in vers. cōsiderandum non est quantum detur. sed qua mente qua affectione detur. ¶ Preterea notabis etiam eundez tex. in vers. cautus sit penitēs ne verecundia ductus cōfessionē diuidat vt diuersa diuersis sacerdotibus velit manifestare zc. quod nota quia iste actus nō recipit diuisionem. ¶ Ultimo notabis eundem tex. in vers. fidia secubuisset si inter suos remansisset ab extraneo corrupta raptore nō esset. ¶ In quo adde tu q hoc habetur Genesis. xxxiiij. ¶ Insuper notabis tex. i. c. qualitas in si. in vers. Difficile est inter ementis vendentisqz cōmerciū non interuenire peccatū z hec sint que quo ad tex. merito dici possūt ¶ Nunc capio glosas relatu dignas. z prio glo. sūme quā diuido tibi in sex ptes. ¶ Primo cumulando simul hanc distinctionem cuz duabus sequentibus ponit quid in eis tractetur. ¶ Secundo ponit vbi z quando fuit instituta oris confessio referendo plures opiniones in hoc. ¶ Et tandez concludit q fuit introducta a quadam vniuersali traditione ecclesie. non autem a testamento veteri vel nouo. ¶ Tercio ponit vtrum sit necessaria ꝯfessio. ¶ Et dicit q sic de mortalibus peccatis z de omnib⁹ circunstantijs eoꝝ. ¶ Quarto ponit cui sit facienda cōfessio. ¶ Et dicit q proprio sacerdoti si adest vel proximo in necessitate. ¶ Quito ponit quo tempore sit facienda ꝯfessio. z dicit q tempore deputato ad penitentiam. ¶ In quo dic tu vt in. c. omnis extra de penn. ¶ Sexto ponit vtruz differens confessionē quādo habet copiā sacerdotuz peccet. ¶ In quo dicit q nō sed bene augetur peccatū. secunda ibi dicunt quidam tercia ibi ergo est necessaria. quarta ibi ē autem facienda sacerdoti. quinta ibi est autez facienda statiz. sexta ibi. sed quid si differret cum habet copiam sacerdotum zc. qua glo. perpetuo notabis quia hic non sunt alie glosse que notari mereantur.

De peniten. dis. vi.

q **Ui autem** ¶ Hec ē sexta dis. Qua queritur cui fieri debeat cōfessio. ¶ In quo breuiter dicitur q debet fieri proprio sacerdoti z etiam discreto z a crimine mundato si haberi potest alias in necessitate potest fieri etiam proximo prout etiam de hoc aliquid diximus in distinctione proxime precedēti. sed hic proprie z clari⁹ habetur. z ita decidit̄ur. tex. est in. §. qui vult z in c. placuit. z in. §. quod autem eadem distinc. ¶ In qua dicitur aliud q sacerdos debet cauere ne peccata penitentium manifestet qd si fecerit depont debet. tex. est in. §. caueat z in. c. sacerdos eadē distinctione. ¶ Ex quamodo hēs notare aliqua relatu digna. ¶ Et primo ex tex. in dicto. c. qui vult in versic. in his misericordia dei est vbiqz qui z iustis no

nit parcere. ⁊ si non tam cito vt soluerentur a sacerdote ⁊c. ¶ Secundo notabis eundem tex. in versicu. iudas qui penitens iuit ad phariseos ⁊c. ¶ In quo dicas tu ꝙ hoc habetur ad litteram Mathei. xi. cap. ¶ Ulterius notabis tex. eundem in versi. qui sine peccato est primus vestrum in illas lapides mittat ⁊c. ¶ Que verba habētur originaliter Johannis. viii. c. ¶ Et etiam concordat tex. in. c. q sine supra. iii. q. vii. ¶ Ultimo notabis eundem tex. in versi. caueat ⁊c. Ubi istruit multum diligēter cōfessor ad cōfitēdum. ¶ Postremo notabis etiam tex. i dicto. §. quod autem in fi. i versiculo si cecus ceco ducatum p̄beat ambo in foueam cadunt ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur ad litteram Luce. vi. c. ⁊ etiam Mathei xv. c. ¶ Et hec sint q̄ quo ad tex. ⁊ glo. dici possunt. nam glose hic nihil aut paruz habent. ⁊ maxime glo. summe que nihil aliud facit nisi ꝙ format hanc questionem sextam ⁊ eam decidit prout supra dixi in principio. ¶ Et glo. i dicto c. sacerdos que dicit ꝙ i tantuz nō debet sacerdos manifestare peccata penitētiuz ꝙ si episcopus excōmunicaret omnes conscios alicuius criminis nō tenetur sacerdos reuelare crimē sibi confessum nisi in secreto domino episcopo. ¶ Ultimo notabis glo. in dicto. c. placuit in verbo per ignorantiam que dixit ꝙ cōfessio est inutilis quaz quis accipit a non suo sacerdote quando potest eum habere. ⁊ arguit cōtra scolares qui non vadunt ad proprios sacerdotes ergo amice vade tu ad propriuz sacerdotem.

¶ De peniten. dis. vij.

t **Tempus** ¶ Hec est. vij. ⁊ vltima dis. q̄ q̄rit vsqz ad quatuz tp̄s peccator sit recipiēdus ad pniam. ⁊ an i mortis articulo. ¶ In qua dicitur ꝙ sic tex. est in. c. nemo ⁊ in. c. qui egerit. ⁊ i. c. baptizatus. ⁊ in. §. ꝙ quāuis eu. dis. ¶ Ex qua notabis aliqua cōmemoratione digna. ⁊ omnino tex. i. d. c. nemo in versic. non vnquam ꝙ diffidentia etatis differtur consilio maturiore perficitur. ¶ Et tex. i. c. si qs i vers. si vis agere pniam qū in peccare nō potes peccata dimiserunt te non tu illa. ¶ Preterea notabis tex. in dicto. c. baptizatus in versiculo tene certum ⁊ dimitte incertum. ¶ Ulterius notabis tex. i c. quid curo in fine in versiculo dignus non ē in morte accipere solacium qui non se cogitauit moriturum. O q̄z male hic decipiūtur multi non cogitantes ad mortem. ¶ Insup notabis text. in. d. c. nullus in vers. scriptum est sine caritate neminē saluuz esse ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur ad litteram per Pauluz prima ad Corinthios. xiii. capitulo. ¶ Et etiaz concordat tex. in c. vide s̄ prima q. i. ¶ Successiue notabis tex. in. d. §. ꝙ q̄uis in versi. quacunque hora peccator ingemuerit ⁊ conuersus fuerit vita viuet ⁊ non morietur ⁊c. ¶ In quo tu adde ꝙ hoc habetur ad litteraz Ezechielis. xxxiii. ca°. ¶ Preterea notabis eundem tex. in. versi. deus potens est semper eos in morte iuuare valerq bus placet. ¶ Insuper notabis eundez tex. in versi. hic autem ignis ⁊ si eternus non sit miro tamen modo grauis est. excellitqz omnez penam quam vnquam aliquis passus ē in hac vita. nunquam in carne tanta est inuēta pena licz martires mirabilia passi sint tormenta. ⁊ loquitur de igne purgatorii. ¶ Postremo notabis eundez text. in versiculo qui impenitens moritur vel finitur. si semper viueret et semper peccaret ⁊c. Et hec sint que q° ad text. ⁊ etiam quo ad glosas dici possunt. que non multum habent. ⁊ maxime glo. summe que potest diuidi in tres partes. ¶ Primo refert opinionem Augustini circa hanc questionem nostram valde dubitatis. ¶ Secundo decidit eam prout supra dixi in principio. ¶ Tercio ostendit ordinē magistri Graciani i hac distinctiōe nostra. secunda ibi precise est respōdendum. tercia ⁊ vltima ibi ꝓcedit ergo hoc modo Gratianus ⁊c. ¶ Et ex his nunc habeo veram decisionem in his septem distinctionibus enarratis in hoc solēni ⁊ quottidiano tractatu de penitentiis cū omnibus que in eis notari meruerunt quo ad tex. ⁊ glosas vna cuz additionibus ⁊ suppletionibus nostris ad predicta omnia necessariis iuxta morem prout ex supradictis liquidissime apparet. ¶ Nunc vero redeundum est ad principale propositum nostruz scilicet ad alias q̄stiones huius trigesimetercie cause principalis. nam due adhuc supersunt videlicz quarta ⁊ quinta vt videbis quas breuiter expediemus.

¶ xxxiij. q. iiij.

q **Quod autem** ¶ Hec ē q̄rta q̄stio huius trigesimetercie cause principalis. In qua queritur vtrum tempore orationis teneatur coniuges reddere debitum sibi inuicem ex acti. ¶ In quo dicitur ꝙ sic. tex. est i. §. si quis vero. ⁊ in. §. hec item ⁊ i. c. apostolus eadem questione. ¶ In qua postea dicitur ꝙ nō requisit᷒ tenetur quilibet eorum tempore oratiōis seruare cōtinentiam tex. est in. c. sciatis. ⁊ i. c. quotiens ⁊ in. c. fratres. ⁊ in. c. si causa. ⁊ i. c. christiano. ⁊ in. c. nō oportet el primo. ⁊ el secūdo. ⁊ i. c. nō licet. ⁊ i. c. nec vxorem eadem questiōe. ¶ In quibus iurib᷒ habes etiaz aliud scilicet prohibitionem nuptiaruz certis tēpo

ribus maxime ĩ quadragesima. ⁊ etiam a se ptuagesima vsq; ad octauam pasce. ⁊ ab ad uētu domini vsq; ad epiphaniam. ¶ Ex qua questiōe habes modo colligere aliqua ⁊ pri mo ex tex. ĩ dicto. c. si causa ĩ vers. iuxta legē cessare vsum carnis his diebus ⁊ tempori bus demōstrāt ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur orīgīaliter Leuitici. xviij. c. ⁊ etiam Deutrono. xij. ¶ Secūdo notabis tex. ĩ. dcō c. christiano ĩ versicu. etiā; a licitis abstinē dū; est vt facilius impetrari possit quod po stulatur. ¶ Et ibidē ex ꝯsensu ait apostolus abstinēdum esse ad tempꝰ vt expeditius va cent oratiōi ⁊c. ¶ In quo dicas tu ꝙ hoc ha betur ad litteram per Paulum pria ad Co rint. vij. c. ¶ Ultimo notabis tex. ĩ. d. c. apo stolus vbi reassumuntur eadem verba q̄ ha bentur ⁊ dixi ĩ. d. c. christiano. ⁊ hec sunt quo ad tex. ¶ Nunc capio glosas. ⁊ primo glo. sūme que potest diuidi ĩ quinq; ptes. ¶ Pri mo decidit hāc questione; prout. s̄. dixi ĩ pri cipio. ¶ Secundo format aliam questioem quā Gratianus tetigit loco prime formate s. an sit licitum exigere debitum tēpore ora tiōis. ¶ Tercio refert plures opiniones cir ca hanc. ¶ Quarto decidit eam concludens quod potest causa sobolis procreande vel causa vitande fornicationis ⁊ non alias. ¶ Quinto ponit an sit licitum reddere debi tū tēpore orōis. Et tenet ꝙ sic ꝑ ea que dicta sunt in principio huius qōis. secūda ibi pōit aliā. tercia ibi ⁊ sup hoc sunt diuerse opinio nes. quarta ibi. dic ergo. quīta ibi hec aute; omnia. ¶ Habes etiā glo. in. d. c. nō licet. q̄ dixit ꝙ dies passionū martirū vocātur nata les. q; in eis nascunt ad vitam ⁊ moriuntur in mundo. ¶ Et subdit glo. ꝙ ĩ ecclesia Me diolanē de cōsuetudine est ꝙ in quadrage si ma celebrētur natales martiru;. ¶ Ultimo notabis adhuc vnu; tex. in. d. c. sciatis ĩ ver. panes ꝓpositiōis ab his qui vxores suas te tigerant comedi nō poterat ⁊c. ¶ In quo di cas tu ꝙ hoc hr̄ originalr̄ primo Reg. xxi. c.

¶. xxxiij. q. v.

Quod autem

¶ Hec ē qn ta ⁊ vltima questio huius trigesimetercie cau se pricipalis. In qua queritur vtr̄ possint cōiuges vouere continentiam altero eorum reluctāte. ¶ In quo dicitur ꝙ non. tex. ē ĩ. c. si dicat. ⁊ in. c. notificasti. ⁊ ĩ. c. mu lier. ⁊ in. c. ꝙ deo. ⁊ ĩ. c. secundum. ⁊ ĩ. c. vna sola. ⁊ ĩ. §. ex premissis. ⁊ ĩ. c. est ordo ea. q. ¶ In qua subditur etiam aliud ꝙ mulieres debent subesse sub iurisdictione maritorum qui sunt caput earum. dcō. c. est ordo. ⁊ in. c. hec ymago. ⁊ ĩ. c. cum apud. ⁊ ĩ. c. noluit. ⁊ in c. mulierem. ⁊ ĩ. c. Adam. ⁊ ĩ. c. mulier. ⁊ in.

§. euidentissime qui est. §. fi. eadem qōne. ¶ Ex qua modo habes colligere aliqua re latu digna. ¶ Et primo ex tex in. d. c. ꝙ deo in vers. quid absurdius q̄; mulieres de humi li veste superbire. ¶ Secundo etiam nota bis tex. ĩ dicto. c. vna in versiculo deus non exigit si quis ex alieno aliquid vouit. sed po tius vsurpat e vetat alienu; ⁊c. ¶ Que v̄ba habētur originalr̄ Exodi. xx. c. ⁊ ēt Deutro. xxv. ¶ Preterea nota tex. ĩ. c. q sitit ibi ve niat q sitit ⁊ bibat q potest capere capiat ⁊c ¶ Que verba leguntur originaliter Johan nis. vij. c. ¶ Insuper notabis eundem text. in versiculo qui desentitis ꝙ nō expedit ho mini ad celorum regna tendēti accipere vxo rem sed difficilis res est ⁊c. ¶ In quo dicas tu ꝙ hoc habetur ad littera; Johannis. vij. c. ⁊ Mathei. xviiij. ⁊ etia; habetur per Pau lum prima ad Corinthios. vi. c. ¶ Preterea etiam notabis eunde; tex. in versiculo mihi illi heunuchi placent quos castrauit non ne cessitas sed voluntas. ¶ Insup notabis tex. in dicto. c. hec ymago in versiculo fecit deus hominem ad ymaginem ⁊ similitudinem eiꝰ ⁊c. ¶ Que verba originaliter traduntur Ge nesis primo capitulo. ⁊ etiā Sapientie. ij. ⁊ per Paulum ad Colocenses. iij. c. ¶ Insup notabis eundem tex. in versiculo vir quide; nō debet velare caput quia ymago ⁊ gloria dei est. mulier vero ideo velat quia nō ē glo ria aut ymago dei ⁊c. ¶ Que verba haben tur ad litteram per Paulum prima ad Corī thios. xi. c. ¶ Et etia; concordat tex. ĩ. c. mu lier infra ea. ¶ Preterea figuabis tex. in. c. satis ĩ versiculo pene famulas lex voluit ēe vxores ⁊c. ¶ In quo dicas tu ꝙ hoc legitur originaliter Genesis. iij. c. ⁊ etiā Deutrono. xxij. ¶ Postmodum etiam notabis tex. ĩ. d. c. cum caput ĩ vers. contra lege; fidemq; na ture ea que christiana est ⁊ ex lege dei subie cta viro imperare desiderat ⁊c. Quod hētur ꝑ paul. ad Titum. xij. c. ⁊ etia; Genesis. iij. quod nota tu q sub vxore dominat ĩ passus ea. ⁊ est vna bestia iudicio meo. ¶ Preterea notabis tex. ĩ. d. c. Adam ibi deceptꝰ ē Adā per Euam nō Eua ꝑ Adam ⁊c. ¶ In quo di cas tu ꝙ hoc hr̄ originaliter Genes. iij. c. Et hec sunt quo ad tex. ĩ hac q̄ merito in eo no tari potuerūt. ¶ Uenio ad glosas. Et capio glo. sūme quam diuido tibi in duas partes. ¶ Primo decidit hāc questione; prout. s̄. di xi in principio. ¶ Secundo ⁊ vltimo limitat eam duobus modis vt in ea. secunda ibi nisi sponsa sit ⁊c. ¶ Habes etiam glo. ĩ. d. c. mu lier ĩ verbo cōiugium. que ponit vtru; vxor que cōtradicente viro intrauit religionem si vir postea cōsentiat possit exire. ⁊ concludit ꝙ sic nec secūdus ꝯsensus aliquid operatur

¶ Insuper notabis glo. in. c. manifestum in verbo auctor que ponit quomodo possint cõiuges vouere. Et tenet q non possunt in preiudicium alterius puta stare secũ cũ camisia vel singulis noctibus ire ad matutinas vel i matutinis ire in nocte. ¶ Et glo. i. d. c. hec ymago que dixit q sicut aqua fluxit de later domini nostri ihesu christi ita Eua ex latere Ade. ¶ Ex quibus omnibus nũc habes ea que dici possunt z in tex. z in glosis in hac. xxxiij. causa vna cum additionibus z supplet ionibus nostris oportunis.

¶. xxxiiij. causa.

Thema trigesi mequarte cause principalis ex quo due tantummodo eliciũtur questiones vt ĩfra patebit. ¶ Quidam vir in captiuitatem ductus est. Postea vxor eius audiens illuz mortuum nupsit alij. ¶ Demũ ille de captiuitate rediens repetit vxorem suam. ¶ Illa posterioris viri amore capta aspernatur thorum prioris viri ¶ Ex quo de duobus dubitatur vt infra statim declarabitur simul z semel. quia iunguntur simul.

¶. xxxiiij. q. i. z. ij.

Itaque que stio ¶ hee sunt due q̃stiones huius trigesimequarte cause que simul cumulãtur z simul decidu ntur per venerabilẽ magistrum Gratianuz. ¶ Et queritur primo. Si mulier que nupsit alteri viuente prio marito cõmittat adulteriuz. ¶ In quo dicit q non si habuit iustã causam credendi maritum fore mortuuz. Si autez dubitasset de morte viri nõ potest exigere debitum a secundo viro. sed bene exacta reddere tenetur. ¶ Secundo queritur vtrum teneatur redire ad primũ marituz superuenientẽ qui credebatur mortuus z recedere a secundo. ¶ In quo dicendum est q sic si dubitans contraxit. secus si habuit iustã causãz credendi eũ mortuũ vt supra. ¶ Hec omnia habentur in. c. cũ p bellicã cladez. z i. c. cũ captiuitate. z in. c. non solis. z in. c. si qs necessitate. z in. c. si virgo. z in. c. in lectuz. z in. c. ego dixi eadem questione. ¶ In qua vltimo etiam loco subditur aliud q si quis concubuerit cum duabus sororibus. vel cum matre z filia vel cum patre z filio scienter prohibentur perpetuo contrahere matrimoniũ tex. ẽ in. §. de simpliciter. z in. c. si qs. el p̊ z el secundo. z in. c. quidam. quod est ca[m]. finale eadem questione. ¶ Ex qua nunc habes colligere aliqua relatu digna. ¶ Et primo text. in dicto. c. cum per bellicam in versicu. quia nouimus scriptum q a domino iungitur viro mulier. ¶ Et ibidez quod deus coniunxit homo non separet zcetera. ¶ Que verba habentur originaliter Genesis secundo capitulo. z etiaz Mathei. xix. capitu. ¶ Secundo notabis tex. in dicto. c. non satis i versicu. legas libros Moysi z inuenies desponsatam viro si in ciuitate fuerit oppressa z nõ clamauerit puniri quasi adulteram zc. ¶ In quo adde tu q hoc habetur originaliter Deutro. xxij. capitulo. ¶ Insuper notabis eundem text. in versicu. non potestis calicez domini bibere z calicem demonioruz zc. ¶ In quo adde tu q hoc habetur ad litteram per Paulum prima ad Corinthios. x. capitulo. ¶ Vlterius notabis eundem text. in versic. que conuentio lucis ad tenebras z quis consensus Christi ad belial zcetera. ¶ In quo adde tu q hoc habetur ad litteram per eundem beatum Paulum secunda ad Corinth. vi. capitulo. ¶ Vltimo notabis eundez tex. in versiculo si reliquerit secundum virum z reconciliare voluerit priori non poterit zc. ¶ Que verba habetur originaliter Deutrono. xxiiij. capitulo. Et hec sint quo ad text. ¶ Capio nũc glosas relatu dignas. ¶ Et p̊ glo. summe quam diuido tibi in tres partes ¶ Primo decidit primam questionez prout supra dixi in principio. ¶ Secũdo ponit decisionem secunde questionis prout in principio etiam supra dictum est. ¶ Tercio querit quid si vxor credat virum suum viuere q vere est mortuus z contraxit matrimonium an valeat z decidit q sic. tamen ipsa aliquantulum rea est. secunda ibi z in tali casu. tercia ibi sed pone. ¶ Vlterius notabis glo. in dicto. c. cum per bellicam in verbo ostendẽtes que ponit quomodo ex precedenti presumatur in presens z in futurum. z aliquando de futuro in preteritũz. ¶ Vltimo habes aliam glo. in. c. si quis necessitate in verbo sequi que ponit vtruz mulier teneatur sequi virum vagabundum. ¶ In quo concludit q non nisi sciuisset eum vagabundum a principio. ¶ Alia vero non sunt hic quo ad text. vel glosas, quia breuis est questio z causa.

¶. xxxv. causa.

Thema trigesi mequinte cause prĩcipalis ex quo themate eliciuntur decem questiones prout infra patebit. ¶ Quidam vir mortua vxore sua aliã sibi i matrimonio copulauit que vxori defuncte quarto gradu consanguinitatis viro autẽ sexta linea cognatõis adherebat. ¶ Post triennium vero liberis ex ea susceptis accusatur apud ecclesiam. iste pretendit ignorantiam. ¶ Ex quo de decem dubitari contingit vt gradatim inferius apparebit.

¶.xxxv.q.i.

q **Uod autem** ¶ Hec ē prima q̄stio huius trigesimequīte cause principalis. In qua queritur vtrum liceat ducere vxorē aliquam ex propria cognatione. ¶ In qua dicitur ꝙ non vsq3 ad quartū gradum. ⁊ hoc iter transuersales. sed in ascēdentibus ⁊ descendentibus prohibetur vsq3 i infinitum text. ē in. c. cum igitur quod est. capᵐ. vnicum eadem questione. ⁊ in. c. non debet extra de consanguinitate ⁊ affinitate. ¶ Ex qua modo babes colligere aliqua cōmemoratione digna. ¶ Et primo ex text. in dicto. §. ꝙ autem in versi. Abraam namq3 sarai filiaz fratris sui sororē videlicet Loth in vxorem duxit ⁊c. ¶ In quo dicas tu qꝺ hoc habetur originaliter Genesis. xi. capit. ¶ Insuper notabis eundem tex. in versic. Isaac Rebecham incōiugem accepit q̄ erat filia consobrini matris sue ⁊c. ¶ In quo dicas tu ꝙ hoc habetur ad litteram Genesis. xiiij. c. ¶ Demum notabis eundez tex. i versic. Iacob duas sorores Lian videlicz ⁊ Rachaelez filias Labaan auiculi sui sibi matrimonio sociauit ⁊c. ¶ In quo dicas tu ꝙ hoc habetur Genesis. xviij. c. ¶ Preterea notabis eundem tex. in versi. precepit dominus Moysi vt nullus duceret vxorem nisi de tribu. ⁊ familia sua ⁊c. ¶ Que verba habent originaliter Exodi. xxiiij. c. ¶ Ulterius notabis eundem tex. in versiculo si aliquis absq3 liberis moreretur. precepit dominus vt frater eius sororez defuncti sibi copularet. ⁊ ex ea semen fratri suo suscitaret ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur originaliter Leuitici xxv. ca. ¶ Demuz notabis text. in. §. bis ita respondetur in versic. turpitudinem vxoris tue non reuelabis ⁊c. ¶ In quo dicas tu ꝙ hoc habetur ad litteram Leuiti. xviij. capiᵒ. ¶ Successiue signabis text. in d. c. cum igit in versic Abraam a Caldeis cum fratre suo Aram in ignez quem adorare noluit proiectus est ⁊c. ¶ In quo dicas tu ꝙ hoc habet originaliter Genesis. xv. c. ¶ Preterea notabis eundem tex. in vers. Filij israel intraturi terraz promissionis a domino audierūt ne filias chananeorum in vxores acciperent ⁊c. ¶ In quo dicas tu ꝙ hoc legitur originaliter Genesis. xviij. c. ¶ Insuper etiam notabis eūdem tex. in versic. de plebe iudaica primum apostolos elegit. quos quasi fundamentuz ecclesie instituit ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur Mathei. viiij. capitulo. ¶ Postremo etiaz notabis eundem text. in versi. apostolus quedaz consulendo addidit que euangelicis preceptis non inueniebantur diffinita ⁊c. ¶ In quo dicas tu ꝙ de his habetur per Paulus prima ad Corinth. vij. capitu. Et hec sint quo ad tex. ¶ Nūc capio glosas. ⁊ primo glo. summe que potest diuidi in duas partes. ¶ Primo decidit hanc q̄stionem prout supra dixi in principio. ¶ Secundo ostendit originem magistri Gratiani in ea. secunda ibi. procedit autem Gratianᵘˢ ¶ Ultimo notabis glo. in dicto. c. cuz igitur in verbo honestissima que dixit ꝙ si hodie vnus solus hō esset possz contrahere matrimonium cum sorore. nam tunc. o. reuolaret ad. a.

¶.xxxv.q.ij.⁊.iij.

q **Uia ergo** ¶ He sunt due questiones videlicet secunda ⁊ tercia simul cōmuncte per magistrum Gratianuz. quibus queritur si ex ꝯsanguinitate vxoris potest aliqua duci in coniugem. Item vsq3 ad quem gradum quisq3 debeat abstinere siue a proprijs siue ab vxoris ꝯsanguineis. ¶ In quibus dicitur ꝙ non licet vsq3 ad quartum gradum. tex. est in. c. de affinitate. ⁊ in. c. coniunctiones. ⁊ i. c. de propinquis. ⁊ in. c. si qs ⁊ in. c. de incestis. ⁊ in. c. qualiter. ⁊ in. c. progeniem cum alijs capitulis sequētibus in eisdem questionibus. ¶ Ex quibus habes aliqua licet pauca tamen colligere. ⁊ primo ex tex. in. §. quod scripsi in vers. lac dedi vobis potum non escam ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur ad litteram per Pauluz prima ad Corinthios. iij. capitulo. Nec hic habes alia quo ad text. vel glosas. nam glos. summe hic penitus nihil habet.

¶.xxxv.q.iiij.

m **Odo queritur** ¶ Hec ē quarta q̄stio huius trigesimequinte cause principalis. In qua querit̄ quare vltra gradus iuris non licet contrahere nec infra. ¶ In quo breuiter dicas ꝙ hoc iō est. quia in tot etatibus recolligitur generatio mundi ⁊ omnis status fiumatur. textus ē in. c. consanguinitas quod est. c. vnicuz eadē questiōe. in qua quo ad tex. ⁊ glo. nihil penitus babes. ideo hic nō isisto.

¶.xxxv.q.v.

d **E gradibus** ¶ Hec quita q̄stio huius. xxxv. cause pricipalis. In qua queritur quō ꝯputandi sint gradus consanguinitatis. ¶ In quo dicas ꝙ hoc habetur seriose in. c. series. ⁊ in. c. ad sedem apostolicam. ⁊ in. §. ecce el primo ⁊ el secondo. ⁊ in. c. porro ⁊ in. c. parentele. ⁊ in. c. qꝺ autem. ⁊ in capᵒ. primo gradu. quod est capitulum finale eadem questione. ¶ In qua nihil aliud penitus hēs. quo ad tex. vel glosas

¶ xxxv.q.vi.

h **Hanc queritur** ¶ hec e sexta qo huius xxxv. cause. ¶ In qua queritur quibus accusantibus vel testificantibus consanguineorum coniunctiones dirimende sint. ¶ In quo dicitur q consanguinei admittuntur qui si defecerint admittuntur antiqui ⁊ veraces quibus propinquitas nota est. tex. est in. c. consanguineos. ⁊ in c. videtur. ⁊ in. c. notificamus. ⁊ in. §. ecce. ⁊ in. c. de parentela. ⁊ in. c. istud. ⁊ in. c. episcopus cum alijs. c. sequentibus ea. q. ¶ In qua quo ad tex. nihil habes. ⁊ etiam quo ad glo. que non multum laborauit. ¶ Excepta glo. summe. que potest diuidi in quattuor partes ¶ Primo decidit hanc questionem prout supra dixi in principio. ¶ Secundo ponit vtrum consanguinei admittantur testes in alijs causis preterquam consanguinitatis. ⁊ dicit q non ¶ Tercio ponit vtrum quilibet possit denunciare matrimonia illicita. ⁊ dicit q sic. tex. est i. c. tua de cogna. spirit. ¶ Quarto ⁊ vltimo ponit quid operetur hec denunciatio. ¶ Et dicit q operatur separationem fiendam per iudicem. secunda ibi hic tamen. tercia ibi item licet soli. quarta ibi ⁊ licet per denunciationem. ¶ Et glo. in dicto. c. consanguineos in verbo computet. que dixit q in causa matrimoniali non potest idem esse testis ⁊ accusator preterquam in episcopo. vt est glo. in dicto. c. eps i vbo ammodo. s. ea. Nec hic sunt alia.

¶ .xxxv.q.vij.

q **Quod autem** ¶ hec e septima questio huius trigesime quinte cause. ¶ In qua queritur vtrum filij nati de incestuosis nuptijs reputentur filij. ¶ In quo dicitur q non si parentes sciuerunt impedimentum alias sic. tex. est in. c. quid est. quod est capitulum vnicu eadem questione. ¶ In qua non habes aliud in tex. vel glosis. maxime i glo. summe que nihil aliud facit. nisi q decidit hanc questionem prout supra dixi in principio reprobando opinionem aliquorum qui in ea sentiebant contrarium.

¶ .xxxv.q.viij.

d **De his** ¶ hec est. viij. qo hui9 xxxv. cause principalis Qua queritur vtrum si ignoranter aliqua de osanguinitate vel affinitate ducta est in vxorem possit ex dispensatione adherere viro suo. ¶ In q dr q sic i aliqbus casibus na pp tepus ⁊ reformatoez pacis pot papa dispesare i primo ⁊ i 5o gradu. tex. est in. c. gaudemus extra de diuor. ⁊ in. c de gradibus. ⁊ in. c. de his. ⁊ in. c. hec salubriter. ⁊ in. c. icestuosi q e. c. fi. ea. q. ¶ In qua mo notabis tex. in. d. c. salubriter in vers. ois homo ad proximam sanguinis sui non accedat vt reuelet turpitudinem eius ⁊c. que verba habent originaliter Leuitici. xviij. c. ¶ Ultimo notabis tex. i. d. c. fi. i vers. si te no audierit sit tibi sicut ethnicus ⁊ publican9. ⁊ hic no hes alia q ad tex. ¶ Nunc capio glo. relatu dignas ⁊ prio glo. sume qua diuido tibi in tres partes. ¶ Primo format hac qonem ¶ Secudo refert quadam opinione circa ea qua reprobat. ¶ Tercio ⁊ vltimo decidit eam put s. dixi in prin°. Sa ibi ⁊ qde i tercio. tercia ibi sz hoc falsum est. Nec alia sunt hic.

¶ .xxxv.q.viiij.

n **Nunc queritur** ¶ hec est. ix. qstio huius. xxxv. cause. Qua queritur vtrum si contingat eccliam decipi ⁊ aliqua separari a viro ex ca consanguinitatis ⁊ postea dephendit eam no fuisse osanguineam debeat reintegrari primu matrimonium ⁊ rescidi aliud postea otractu. ¶ In q dicitur arguendo prius tamen ad partes hic inde q sic. tex. est in. §. his ita. ⁊ in. §. qd aut ⁊ in. c. quod quis. ⁊ in. c. apostolice. ⁊ in. c. veniam. ⁊ i. c. sententiam. ⁊ in. c. gregorius. ⁊ in. c. graue quod est. c. fi. ea. q. ¶ In qbus iuribus pbatur et q ea q statuta sunt etiam a sede apostolica possut i melius omutari. ¶ Ex qbus qribus hes modo notare aliqua. ⁊ primo tex. i. d. c. graue i vers. veritas sepi9 exagitata magis pandescit in lucem. ⁊ pernicies reuocata in iudicium grauius ⁊ sine penitentia condemnatur. nam fructus diuinus est iusticiam sepius recenseri. Nec hic sunt alia quo ad text. ¶ Capio nunc glosas relatu dignas. ⁊ primo glo. sume quam diuido in quinque partes. ¶ Primo format hanc questionem quam decidit vt supra dixi in principio. ¶ Secundo refert quandam distinctionem in hoc quam tamen reprobat. ¶ Tercio ponit vtrum sententie matrimonij retractetur ipso iure an per in integrum restitutoem. In quo arguit ad partes. ⁊ tandem concludit q ipso iure. ¶ Quarto enumerat vndecim casus i quibus sentetia lata retractat. ¶ Quinto ⁊ vltio poit plura remedia ad retractadu snias latas. Sa ibi qdam volebat. tercia ibi illud tamen pot dubitari. quarta ibi notandu ergo. qnta ibi sut aute tres modi. ¶ Insup notabis gl. i. §. his ita i vbo emere q poit quo ptes pricipales ⁊ aduocati ⁊ pcuratores ⁊ iudices possunt corriger erroze sui ⁊ multu magis alr loqt. ¶ Insup notab glo. i. d. c. q qs i §. illicit9 q dixit q si iurain nuq accedere ad fornicaria mea si postea volo ohere matrimonium secu possum n obstate iurameto primo.

¶ .xxxv.q x.

d **Ea autem** ¶ hec est decima ⁊ vltima questio huius trigesimequinte cause principalis In qua de duob⁹ simul queritur. ¶ Primo vtrum soboles secundi matrimonij contracti ⁊ postea dissoluti possit iungi cū consanguineis prioris viri. ¶ In quo dicitur ꝙ non. tex est in. c. fraternitatis ⁊ in. c. si cuius. ⁊ in. c. si qua mulier cl primo. cl secūdo cl tercio. quod est. c. si. ea. q. ¶ Secundo ponitur vtrum affinitas deleatur in superstite. ¶ In quo dicitur ꝙ non vt in dictis iuribus. Tamen hodie in vtroqz est statutum contrariuz. tex. est in. c. non debet extra de cōsang. ⁊ affini. ⁊ volunt etiā gl. sūme hic que nihil aliud facit nisi ꝙ dicit ea q̄. s. pxime dicta sunt.

Cxxxvi. causa.

t **Hema trige**simesexte cause principalis Ex quo eliciuntur due questiones vt infra patebit. ¶ Filiaz cuiusdā patre ignorante quidam muneribus illexit ⁊ ad conuiuium inuitauit. Finito conuiuio iuuenis virginez oppressit. ¶ Quo comperto a parentibus iuueni traditur puella. ac more nubentium a iuuene dotatur ⁊ publice i vxorem ducitur. ¶ Ex quo de duobus dubitatur vt infra statim apparebit.

¶ .xxxvi. q. i.

q **Uod autem** ¶ hc ē prima q̄stio huius trigesimesexte cause ⁊ vltime ī ordine causarum. ¶ In qua queritur an iste de quo supra in themate cōmiserit raptū. ¶ In quo arguēdo tamen ad partes dicitur ꝙ non nisi quo ad florem virginitatis. tex. est in. §. cum ergo. ⁊ in. c. de raptori. quod est. c. si. ⁊ in. §. ex hac auctoritate. q est etiam. §. fi. eadem questione. ¶ Ex qua non habes colligere aliqua relatione digna in tex. nec etiam in glosis. ⁊ maxime in glo. summe. que decidit hanc questionem prout supra dixi in principio. ¶ Uerum est ꝙ hēs glo. vnam multum singularem in. c. lex illa i verbo illa que ponit quare raptus cōmittitur in re mihi debita ⁊ non in sponsa mea. dicens ꝙ ratio ēst quia libera persona non possidetur. sed res sic. ¶ Et hic nō sunt alia que merito notari possint quo ad tex. vel glosas.

¶ .xxxvi. q. ij.

h **Unc queritur** ¶ hec ē secūda ⁊ vltima questio huius trigesimesexte cause principalis. ¶ In qua vltimo loco queritur vtrum rapta possit nubere raptori patre cōsenciente. ¶ In quo arguendo hincinde ad partes dicit ꝙ sic nisi mulier recusaret. tex. est in. §. prohibetur. ⁊ i. c. tria legitima. ⁊ in. c. denique. ⁊ in. c. si autem eadē questione. ¶ Ex qua habes modo colligere aliqua relatione digna. ¶ Et primo ex text. in. §. his auctoritatibus in versiculo raptor. ⁊ rapta sunt nomina vitiorum ⁊ nō personarum. ¶ Insuper notabis tex. in dicto. c. tria legittima sunt coniugia primum virgo casta viro in virginitate data ⁊ cetera. ¶ In quo adde tu ꝙ hec habentur originaliter Exodi. xxij°. capit°. ⁊ Deutrono. xx. c. ¶ Ultimo notabis tex. in. §. hec auctoritas qui est. §. finalis in versiculo hec auctoritas nō preiudicat auctoritati Hyeronimi cuz illa testimonio diuine scripture nitatur ⁊c. ¶ Et ideo non mireris si i additionibus ⁊ suppletiōibus meis ad dicta tantorum patrum in hoc opere nostro sepenumero auctoritate testamēti veteris vsum sum maxime enim auctoritas est hec ⁊ testimonium vere sinodale ⁊ notanduz. ¶ Alia vero non habes in hac vltima questione in text. vel in glosis. ⁊ maxime in glo. summe. q̄ nihil aliud facit nisi ꝙ decidit hanc questionem prout supra dixi in principio limitando eam aliquibus modis de quibus in eā. ¶ Ex quibus omnibus redduntur nūc expedite omnes cause vna cum omnibus carū questionibus cum earum diuisionibus ⁊ decisionibus in vnoquoqz cum iuribus ⁊ quotis id probantibus per me allegatis ⁊ cum annotatione eorum omnium. que tam in tex q̄z in glosis merito signari debuerunt. ¶ Et cum expeditione omnium glosarum summe eas diuidendo ⁊ de parte in partem declarādo ⁊ decidēdo. ¶ Et cum suppletionibus ⁊ additionibus nostris ad predicta omnia multuz necessarijs ⁊ oportunis quas magna cū vigilijs assumpsi ex illo profundissimo testamento veteri hoc est ex omnibus libris legalibus hystorialibus. sapientialibus ⁊ prophetalibus. necnon ex sacratissimorum euangelistarum codicibus. ⁊ illius electionis vasis ⁊ magistri gentiū Pauli apostoli epistolis aliisqz innumerabilibus sacris scripturis. prout ex supra dictis liquidissime cōstat. ¶ Ad honorem ⁊ gloriaz illius supremi tonantis. qui trinus ⁊ vnus viuit per infinita seculorum secula. ¶ Amen.

¶ Seqtur de consecratione tractatus solemnis ⁊ vtilis.

Prohemium

e Explicitis variis ⁊ quottidianis omnium distinctionum que sunt centum vna. necnō causarum tractatibus. que cause sunt. xxxvi. ⁊ questionum earūdē que sunt. clxxiª in ordie vt ex supradictis latissime liquet. ¶ Nūc vltio loco pro huius nostri operis complemēto superest expediēdus solemnis ille tractatus de cōsecratione ecclesiarum ⁊ de sacramētis oībus necessariis ad salutē. ¶ Et vt more solito clare procedamus totus iste tractatus. Primo ⁊ ante omnia potest diuidi in quinq̄ partes principales ſm q̄ sub se quinq̄ diuersas vtilesq̄ continet distinctiones. ¶ Nam in prima ponitur de ecclesiarū ꝯsecratione. ¶ In secūda autē ponitur de ineffabili sacramēto eucharistie. ¶ In tercia vero ponitur de temporibus ⁊ diebus feriatis in honorē dei inductis. ¶ In quarta de sacramento baptismatis. ¶ In quinta ⁊ vltima de sacramēto sacre vnctionis crismatis seu confirmatōis ⁊ de diuinis officiis ⁊ de ieiuniis. ¶ Et licet partes iste sint de se note ſm numerum distinctionū. tamen secunda est in. §. in sacramentorū oblationibus. tercia ibi in. §. pronunciandum est. quarta ibi in. §. necessariū est. quinta ⁊ vltima ibi i. §. omnes fideles ⁊c. ¶ In quibus omnibus distinctionibus diuidendo decidendo. ⁊ etiam oīa notatu digna colligēdo ex tex. ⁊ glosis necnon cū nouis additōibus ⁊ suppletōibus necessariis ⁊ oportunis tam veteris q̄ȝ noui testamenti ⁊ aliarum sacrarum scripturarum secundum ea que hucusq̄ seruauimus i distinctionibus ⁊ causis p̄cedentibus progrediemur deo bene iuuante in cuius vinea laboramus. cuius auxiliū ex toto corde inuoco. vt qui i principio ⁊ in medio huius nostri opis solita clementia ⁊ suffragio in omnibus semper affuit. in fine etiā prout speramus non desit iuxta tex. in. c. nullus episcopus infra dis. prima in verbo qui inicium posuit suppleat vsq̄ i finem ⁊c. qui trinus ⁊ vnus viuit in secula seculorū Amen

Tractatus

De consecra. dis. i.

d Ecclesiarū. ¶ Hec est prima distinctio. ¶ In qua tria pricipalr̄ tractātur. ¶ Prio cui liceat ꝯsecrare ecclias. ¶ In q̄ dicit̄ q̄ licet sacerdotibus tantum. nec possunt etiā ecclesie consecrari absq̄ licētia superiorū. tex. est in. c. omnes. in. c. de locorum. in. c. precepta. ⁊ in. c. basilicas ⁊ in. c. certum cum multis c. sequentibus ea. dis. ¶ Secundo pōit vtrū ecclesie consecrate possint iterum consecrari. ¶ In quo dicitur q̄ non nisi quando dubiū esset de consecratione earum. text. est in. c. ecclesia ⁊ in. c. si motum. ⁊ in. c. ecclesiis. ⁊ in. c. ecclesias. ⁊ in. c. achapitus. ⁊ in. c. de fabrica ea. dis. ¶ In qua subditur etiam aliud q̄ in priuatis oratoriis licitum est orare. sed nō celebrare missas. text. est in. c. cunq̄. ⁊ in. c. clericos. ⁊ in. c. si quis etiam eadem distinctiōe. ¶ In qua postea subditur aliud q̄ corpora sanctorum non possunt transferri de loco ad locum. Et q̄ potius sacra vestimenta ⁊ vasa consecrata vetustate incēduntur ⁊ proiciūtur in locis occultis q̄ȝ q̄ eis vtamur tex. est in. c. corpora. ⁊ i. c. ligna ⁊ i. c. altaris ea. dist. ¶ In qua subditur etiam q̄ vestimēta sacra nō nisi a sacratis hōībus ferri possunt tex. est in. c. in sancta ⁊ in. c. vestimenta. ⁊ in. c. ad nuptiarum ea. dis. ¶ Tercio principaliter ponit quo ordine celebrari debeat misse. ¶ In quo dicitur q̄ excepta nocte sancte natiuitatis domini misse debēt celebrari de die ⁊ a ieiuniis. ⁊ semel in die tantum tex. ē in. c. Jacobus. ⁊ in. c. nocte sancta. ⁊ i. c. sacramēta. ⁊ in. c. solent. ⁊ in. c. necesse. ⁊ in. c. sufficit cum multis. c. sequentibus ea. dis. ¶ In qua etiam subditur q̄ episcopi in celebratiōe missarum debent habere semper testes secū videlicet dyaconos ⁊ subdyaconos. alii vero sacerdotes non minus q̄ȝ duos testes. c. episcopus. c. iuuenis. c. hoc quoq̄ ea. dis. ¶ In q̄ subditur etiam aliud q̄ diebus dominicis tenetur quis audire integras missas tex. est in c. omnes ⁊ in. c. sacerdotale verbum ⁊ in. c. missas. ⁊ in. c. cū ad celebrandas. ⁊ in. c. qui die ⁊ in. c. episcopus el secundo eadē distin. ¶ In qua postea subditur q̄ euangelium debet audiri a stantibus non autem a sedentibus. ⁊ etiam semper debet aliquid offerri in missis tex. est in. c. apostolica. ⁊ in. c. omnes christianos ea. dis. ¶ In qua vltimo loco dicitur q̄ semper in omnibus missis debet fieri oratio pro defunctis. tex. est in. c. visū q̄d est. c. antepenultimum eadem di. ¶ In qua traditur etiam aliud q̄ sacramentū corporis christi non debet celebrari in vasis ligneis. sed in aureis vel in argēteis. tex. est in. c. vasa. ⁊ in. c. calix eadem distinctione. ¶ Ex quo modo postquā habes eius continentiā habes colligere aliqua relatu digna diligentissime considerāda. ¶ Et primo ex tex. in dicto. §. de ecclesiarum in principio. in versiculo tabernaculū enī Moysē dño p̄cipiēte fecisse ⁊ sacrasse cū mēsa. ⁊ altari. ⁊ vtensilibꝰ ad diuinū cultū ⁊c. ¶ In q̄ adde tu q̄ hec v̄ba habent ad litterā Exodi. xxviii. c. ⁊ et

Leuitici.viij.z Numeri.vij.in quibus duo-
bus locis vltimis fit mentio de vtensilibus.
¶ Ulterius notabis etiam eundez tex.in ꝟ-
sic. Dauid regum pijssimus ampliauit vultū
dei.z templum domini edificare voluit.sed
propter multum sanguinem quem effuderat
prohibitus est z ipse expēsas collegerat zc.
¶ In quo adde tu ꝙ hec verba habent ori-
ginaliter.iij.Regum viij.z.i.vi.c.z etiā.pri-
mo. Paralipomenon.v.z.vi.c. ¶ Ulterius
notabis eundez tex.in versi. Salomon iubē
te z auxiliante domino perfecit templum cū
altari.z reliqua cōsecrauit zc. ¶ In quo ad-
de tu ꝙ hoc habetur originaliter.ij. Regum
primo.c.z etiaz prio Paralipomenon. viij.
z.x.c. ¶ Et etiam concordat tex.in.c.Salo-
mon supra.xxxij.q.iij. ¶ Preterea notabis
tex.in versiculo nec in alijs q̄z in deo dedica
tis locis munera dn̄o offerrebant zc. ¶ In
quo adde tu ꝙ hoc habetur.ij. Paralipome
non.iiij.c. ¶ Ulterius notabis tex^m.in dicto
c.basilicas in versiculo decreta venerabiliū
sanctionum nosqz magnopere custodire nita
mur ac sine coꝝ dispendio etiam illa que pro
alicuius vtilitatis fortaise compendio vide-
antur laxanda concedimus zc. ¶ Cum quo
concordat tex.in.c.i.ī.xxv.q prima. ¶ De-
mum notabis tex.in.c.sicut in versiculo ne-
cessitas legez non habet zc. ¶ Et ibidez sta
tim vide ne offeras holocausta in omni loco
quem videris sed in omni loco quē elegerit
dn̄s deus tuus zc. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc
habetur originaliter Deuterono.xij.c.z Exo-
di vltimo.c. ¶ Ulterius signabis etiam tex.
in.c.solemnitates el secundo in versi.solēni-
tates ecclesiarum dedicationum per singu-
los annos solemniter sunt celebrāde ipso do
mino exemplū dante zc. ¶ In quo adde tu
ꝙ hoc habetur ad litteram.iij. Regum.viij.
cap.z. Johannis.x.c. ¶ Demum notabis ēt
eundem tex.ibidez.facta sunt encenia Iero
solimis z dies erat.z ambulabat Jhesus in
templo in porticu Salomonis zc. ¶ In quo
adde tu ꝙ hoc habetur Johannis.x.c.z Lu
ce.iiij.z etiā de istis encenijs habetur expsse
iij. Regum.viij.c.z primo Paralipomenon
prio c. ¶ Successiue notabis tex.i.c.in san-
cta in si in versi.iustus perijt sepissime ꝓ im
pio. ¶ In quo adde tu qd hoc habetur origi
naliter Josue.vij.c.z Numeri.xv.c. ¶ Et ꝯ
cordat etiaz tex.in.c.deniqz supra.vij.q.pri
ma.z habetur etiaz in sūma.s. prima.q.iiij.
¶ Demum notabis tex.in.c.in nocte sancta
in versi.an horam diei terciam minime sunt
misse celebrande quia in eadē hora domin⁹
Jhesus crucifixus ē.z spiritus sanctus sup
apostolos legitur descendisse zc. ¶ In quo
adde tu ꝙ hec verba habentur ad litteram

Math.xv.c.z etiaz Actuum.iiij. ¶ Succes-
siue notabis tex.in.c.sufficit i versiculo xp̄s
semel passus est qui totum mundū redemit
zc. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habet ꝑ Pau-
lum ad litteraz ad Romanos.vi.c. ¶ Ulteri
us etiam notabis tex.in.c.hi duo in versicu-
lo omnipotens deus creator primum homi-
nez de limo terre formauit zc. ¶ In quo ad
de tu ꝙ hoc originaliter habetur Genes.ij.c
in vers.formauit dominus deus hominez de
limo terre z inspirauit in faciem eius spira-
culum vite z factus est homo in animā viuē-
tem.z hec sunt verba formalia que sunt ibi.
¶ Ultimo notabis eundez tex.in si.in vers.
christus resurgens a mortuis tristitiaz nostrā
i gaudium vertit alleluya nobis reddidit zc.
¶ In quo tu adde ꝙ hoc habetur originali-
ter ꝑ Paulū ad Romanos.vi°.c.z Mathei
vltimo.c. ¶ Successiue notabis tex.i.c.nul
lus episcopus in vers.prohibet apostolus vi
ros velato capite orare i ecclesia. ¶ In quo
dicas tu ꝙ hoc habetur origialiter ꝑ eūdem
pria ad Corith.xi.z.xij.c. ¶ Insuper notab
eūdez tex.in versi.qui iniciuz pōit suppleat
vsqz in finē zc. ¶ Subsequenter etiaz nota
bis eūdez tex. in.d.c.ois christianus i vers.
nō apparebit in conspectu meo vacuus zc.
¶ In quo tu adde ꝙ hoc habet originaliter
Exodi.xxiij.c.z Deutero.xvi.z Ecclesiastici.
xxv.c. ¶ Insup etiā notabis eūdez tex.i ꝟs.
eni prius est fugiedū qui omnes possit cura
re anime passiones verum homines ꝑposte
ro ordie ate opez sibi ab hominibus accersi
ūt vbi autez humana subsidia defecerūt tūc
opinantur diuini postulādaz fauoris gratiaz
esse zc. ¶ Preterea notabis tex in.c.quādo
i versic.cogitatio hominis carnalis z secula-
ris ascēdit nec quicquaz tūc animus q̄z id so
luz cogitet quod precatur. ¶ Ultimo nota-
bis tex.i.c. de hominibus in fi. in versiculo
deo offers quāuis illi incognituz nihil sit zc.
¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur ad litterā
iij.Regum.iiij.capi°.z cōcordat etiam text.
i.c.deus .ā.ij q.i. ¶ Et ex his habes nunc
ea que circa text. merito notari potuerunt.
¶ Uenio nūc ad glosas. Et prio ad glo. sum
me.quaz glosaz iuxta morez nostrum diuido
tibi i duas partes. ¶ Primo ostendit ordinē
magistri i hac prima distinctōe. ¶ Secundo
pricipaliter diuidit secūduz ordinez distictio
nuz i quinqz partes pricipales huc tractatū
secūda ibi i hac ergo distictiōe zc. ¶ Nota-
bis insup glo i dicto.c.pterea i ꝟbo martirū
q̄ dixit ecclesiā appellari locū deuotū ante ꝯ
secratiōez ipsi⁹. ¶ Et glo.i.dicto.c.basilicas
i ꝟbo docet q̄ ꝯmeorat romanā ꝯsuetudinez
¶ Insup hēs et glo.i.d.c.ecclesia multū ma
gistralr ponētē casus i qbus ecclesia cōsecra

ri potest ⁊ reconciliari. ¶ Et glo. in.c.si mortum.que ponit de ɔsecratione altaris.⁊ eius reconseciatione. ¶ Et glo.in.c. ecclesiam in verbo celebrare.que ponit de muliere pgnā re mortua nam fm glo.potest sepeliri cuȝ fetu in ecclesia.tamen secundum glo. cōsueuit aperiri vēter ⁊ extrahi.⁊ extra cimiteria fetus seppeliri. ¶ Insuper notabis glo.in.d.c.vasa in verbo vtebantur que dixit ꝙ licet in vase ligneo non debeat confici sacramentum corporis christi.tamen si fiat perficitur quia verbo perficitur consecratio ⁊ non vase. ¶ Et glo.in.c.solent que dixit ꝙ debitor non potest soluere ante tempus quando tēpus est appositum in fauorem creditoris. ¶ Preterea notabis tex. in dicto.c. ibi duo in verbo patem.q̄ dixit ꝙ tot ascendent ad gloriam paradisi quot ceciderunt olim ⁊ non plures. ¶ Et ex his habes nunc expeditionem huius prime distinctionis cum adduionibus suis necessarijs ⁊ oportunis.

¶ De consecrat.dis.ij.

i **A sacramentorum**

Hec est secūda distinctio principalis. In qua de tribus principaliter tractatur. ¶ Primo a quo fuit institutum sacramentum eucharistie. ¶ In quo dicitur ꝙ a domino nostro Jhesu christo ⁊ in cena sua cum apostolis eius tex.est in.c. quia corpus ⁊ in.c.liquido eadeȝ distinctione. ¶ In qua aliud etiam habetur ꝙ in hoc sacramento ɔficiendo nihil debet offerri preter vinum et aquam.tex.est in.c.sicut ⁊ in.c.scriptura.⁊ in.c.non oportet.⁊ in.c.in sacramento eadeȝ distinctione. ¶ In qua aliud etiaȝ dicitur ꝙ nō debent poni in tali sacramento vue nec alia exceptis vino ⁊ aqua.tex.est in.c.didicimus ⁊ in.c.cuȝ omne eadem distinctione. ¶ In q̄ etiā subditur aliud ꝙ sacerdos quotiens missam celebrat totiens cōmunionem recipere debet.⁊ nunquaȝ debet accipere corpus xpi et eius sanguine.tex.est in.c. relatum ⁊ in.c.comperimus eadem distinctione. ¶ In q̄ etiaȝ subditur aliud ꝙ ter in anno debet per laycos assumi cōmunio.tex.est in.c. ⁊ si frequentius.⁊ in.c.quibusdam.⁊ in.c. si quis.⁊ in.c.seculares eadem distinctione. ¶ Secūdo principaliter hec distinctio ponit que debent seruari per sumentes venerandum corpus christi.⁊ dicitur ꝙ debent abstinere etiam prius ab omnibus vicijs ꝙ plus est a ppria vxore.tex.est in.c.omnis homo ⁊ si secus fieret damnationem. ⁊ non salutem acquirerent.tex.est in.c.qui scelerate.⁊ in.c.timorem.⁊ in.c.⁊ dixit dominus.⁊ in.c.si per negligentiam.⁊ in.c.si quis per ebrietatem eadeȝ distinctione. ¶ In qua subditur postmodum aliud ꝙ post consecrationem non remanet substantia sed species.tex est in.c. sȝ corpus eadem distinctione. ¶ In qua subditur etiam aliud ꝙ non carnaliter.sed spiritualiter eucharistiam accipere debemus.tex.est in.c.prima.⁊ in.c.non hoc.⁊ in.c.quid est.⁊ in.c.vt quid.⁊ in.c.dupliciter.⁊ in.c.quia morte.⁊ in.c.semel el primo ⁊ el secundo. ⁊ in.c in christo eadem distinctione. ¶ In qua additur deinde aliud ꝙ non debet sumi eucharistia nisi a ieiunis.tex.est in dicto.c. liquido eadeȝ distinctione. ¶ In qua per multa exēpla probatur quod substantia panis ⁊ vini ɔuertitur in corpus ⁊ sanguinem christi verū tex.est in.c.re vera.⁊ in.c.omnia cum multis capitulis sequentibus eadem distinctione. ¶ Tercio ⁊ vltimo ponit quare in sacramēto isto dignissimo cum vino misceatur aqua. de quo dic vt in.c.in calice eadem distinctione. ¶ In qua subditur aliud ꝙ in hoc sacramento non carnalem sed spiritualem escam accipimus.tex.est in.c.in illo sacramento. ⁊ in.c.si credis.⁊ in.c.nec moyses.⁊ in.c. accipite eadeȝ distinctione. ¶ In qua dicitur postea ꝙ pro infirmātibus eucharistia semper debet esse parata ⁊ bene custodiri.tex.est in c presbyter.⁊ in.c.qui bene eadem distinctione. ¶ In qua vltimo loco subditur ꝙ mimis ⁊ hystrionibus non debent ɔmitti sacra misteria.tex.est in.c.p. dilatione.⁊ in.c.scenicis ea.dis. ¶ Ex qua modo iuxta moreȝ nostrum habes multa ⁊ multa cōmemoratione digna referre.Et prio ex tex.i.d.c.scriptura im versicu. quotienscunqȝ calicem in commemoratione domini ⁊ passionis eius offerim⁹ id quod constat dominum fecisse facimus. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur ad litterā Luce.xxi°.c.⁊ Mather.xxvi.⁊ etiā Marci.xiiij.⁊ per Paulum ad Romanos.xv.c.Et p eunde ad Corinth.xi.c. ¶ Ulterius notabis etiam tex.in.c cum omne in versic.magister veritatis veruȝ salutis nostre sacrificiuȝ cū suis commendaret discipulis nulli lac sed tātum panem ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc ad litteram habetur Luce.xxij.c°. ¶ Insuper notabis eundem tex.ibi. ¶ Accepit Jhesus panem ⁊ calicem ⁊ benedicens dedit discipulis suis ⁊c. ¶ In quo dicas tu ꝙ h° hetur expresse Marci.xiiij°.capitulo. ¶ Ulterius notabis eundem tex. in versiculo in aqua vidimus populum intelligi.in vino vero ostendimus sanguinem christi ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc originaliter habetur Apoccalipsis xvij.capit°. ¶ Ulterius notabis tex.in.d.c. relatum in versicu.nonne qui edunt hostias participes sūt altaris ⁊c. ¶ In q̄ adde tu ꝙ h° hr̄ ad lr̄aȝ p Paulū pria ad Corinth.x.c. ¶ Deinde notabis tex.i.c.quotidie i vers.

habentes adhuc voluntatez peccandi grauari magis dico eucharistie perceptiõe q̃ purificari ꝛc. ¶ Preterea etiam notabis eundez tex. in vers. māna sm ꝓpria volūtatē i ore cuiusq3 sapiebat ꝛc. ¶ In quo tu adde q̃ hoc habetur exodi. xvi. c. ꝛ ēt ad litterā sapientie xvi. c. ꝛ ꝯcordat tex. in. c. accesserunt. ꝛ in. c. re vera infra ea. dis. ¶ Demū notabis tex. in c. tribus gradibus in vers. dauid ab melech sacerdos interrogatus cū panē sibi ad comedendū posceret cuz se mundū ante triduum profiteretur panes ꝓpositiōis manducauit ꝛc ¶ In quo adde tu q̃ hoc habetur originaliter primo Regū. xxi. c. ¶ Et concordat etiā tex. in. c. hanc regulam. s. x. q. i. ¶ Demum notabis tex. in. c. quis scelerate in vers. qđ ē quod dilectus meus fecit in domo mea scelera multa cōmittit nunquid carnes sancte auferētur a te ꝛc. ¶ In quo adde tu q̃ hoc habetur originaliter Jeremie xi. c. ¶ Preterea notabis eunde tex. in fi. in vers. ꝓbet seipsū homo. ꝛ sic de pane illo edat ꝛ de calice bibat ꝛc. ¶ In quo adde tu q̃ hoc habetur ad litteram per Paulū prima ad Corinth. xi. c. ¶ Et ꝯcordat etiam tex. in. c. timorē īfra ea. quod capitulum īmediate sequitur. In quo c. timorem etiam notabis in vers. humiliauit semetipsum pro nobis factus obediens vsq3 ad mortem mortem autem crucis ꝛcet. ¶ In quo adde tu q̃ hoc habetur per eūdē paulum ad philippenses. ij. capitulo. ¶ Insuper notabis tex. in dicto c. ꝛ dixit dominus ad Moysez ꝛ ad Arlegarum filiuz Aaron. ¶ Tollite thuribula enea emedio exustoruz ꝛc. ¶ In quo adde tu q̃ hoc habetur originaliter Numeri. xvi. c. ¶ Et concordat etiā tex. i. c. si qs inquit. ā. i. qōne. i. ꝛ in. c. demq3 ā. vij. questione prima. ¶ Successiue signabis tex. in. ca. quia corpus in versiculo. caro mea vere est cibus ꝛ sanguis meus vere est potus ꝛcet. ¶ In quo adde tu q̃ hoc habetur Johannis. vi. c. ad literaz ¶ Et concordat etiā tex. in. c. est cibus īfra ea. dis. ¶ Insuper etiam notabis eundez text. ibi sicut ad nutuz precipientis domini repente ex nihilo subtiterunt excelsa celoruz profunda fluctuum vasta terrarum. ita clari potestate in spiritualibus sacramentis vbi precipit virtus seruit effectus ꝛc. Cum quo concordat etiaz text. in. c. omnes. ā. xxij. dis. ¶ Ulterius notabis tex. in. d. c. quia passus in versi. passus est pro nobis dominus ꝛc. ¶ In quo adde tu q̃ hoc habetur per Paulum ad Romanos vi°. c. ꝛ etiam Math. xxvi°. capitulo. ¶ Ulterius notabis etiam tex. in. d. c. est cibus in fi. in versi. queria nature ordinem in christi corpore. cuz preter naturaz sit ipse christus partus ex virgine ꝛc. ¶ In quo tu adde q̃ hoc habetur originaliter Math. ii. c. ꝛ concordat tex. in. c. re vera circa fi. infra e. dis. ¶ Insuper notabis tex. in. c. prima quidem in fi. in versi. donec seculum finiatur sursum est dominus veritas autē eius vbique diffusa est. ¶ Successiue notabis tex. in. c. hoc ē in versiculo omnes res illarum rerum naturaz ꝛ veritatez in se continent ex quibus cōficiuntur. ¶ Ulterius notabis tex. in dicto. c. dupliciter in versiculo sanguis qui multis effusus ē lancea ꝛc. ¶ In quo tu adde q̃ hoc habetur ad litteram Mathei xxvi. c. ¶ Demum notabis text. in. d. c. semel et primo in ver. semel mortuus est christus iustus pro iniustis. ¶ In quo adde tu qđ hoc etiam habetur originaliter Mathei. xxvi. c. ¶ Ulterius notabis text. in dicto. c. panis ī versiculo hic nempe sermo Christi quo facta sunt omnia celum terra ꝛ mare. ¶ In quo adde tu q̃ hoc habetur originaliter Genesis primo capit°. ¶ Successiue notabis tex. in. c. Christus in versiculo panis quem dabo ei est caro mea pro mundi vita ꝛc. ¶ In quo dicas tu qđ hoc habetur ad litteras Johānis. vi. c ¶ Postea notabis tex. in. c. panez in fi. ī ẽ. mentiri deo potes. fallere ipsum non potes. ¶ Postea notabis text. in. c. ꝛ sancta in versiculo mala prosunt bonis. sicut angelus sathane profuit Paulo ꝛc. ¶ In quo adde tu q̃ hoc habetur originaliter per Paulum secunda ad Corinthios. xij. c. ¶ Ulterius notabis tex. in. c. sicut iudas in versiculo q mādūcat ꝛ bibit indigne ꝛc. ¶ In quo dicas tu q̃ hoc habetur per eundem Paulum prima ad Corinthios. xi. capitulo. ¶ Et concordat tex. in. c. in sancta supra eadem distinctione. ¶ Preterea signabis tex. i. c. re vera in versiculo panem angelorum manducauit homo ꝛc. ¶ In quo adde tu q̃ hoc habetur originaliter Josue iij. ꝛ. iiij. c. ¶ Et concordat etiaz tex. in. c. omnia infra ead. distinctione. ¶ Ulterius notabis eundem tex. in versiculo illis aqua de petra fluxit ꝛc. ¶ In quo dicas tu q̃ hoc habetur originaliter Exodi. xvij. ca°. ¶ Et etiam concordat tex. in. c. cuz superna supra. xxiij. questione. iiij. ¶ Ulterius notabis eundem tex. i versiculo virgam tenebat Moyses. ꝛ proiecit eam. ꝛ facta est serpens ꝛc. ¶ In quo adde tu q̃ hoc habetur ad litteram Exodi. vi. ꝛ. vij. capitulo. ¶ Insuper notabis etiam eundem tex in versiculo subito de fontium venis sanguis cepit erumpere ꝛc. ¶ In quo adde tu q̃ hoc habetur ēt expresse exodi. vij. ꝛ. viij. c. ¶ Demum notabis eundem tex. in versiculo virgam leuauit Moyses separauit se aqua. ꝛ in murorum speciem se congelauit ꝛc. ¶ In quo adde tu q̃ hoc habetur originaliter Exodi. xiiij. cap°

¶ Preterea

¶ Preterea notabis eundem tex. in versic. moyses misit lignum in aquā ꝛ amaritudinē suā aqua deposuit quā īfusa subito gratia tē perauit ꝛc. ¶ In quo adde tu ꝙ hᵒ hr̄ Exo. xv.c. ¶ Insup ēt notabis tex. in vers. sub heliseo vni ex filiis ꝓphetaꝝ excussum ē ferrū de securi ꝛ statim imersum est. rogauit Heliseū misit Heliseus lignū i aquā ꝛ natauit ferrum ꝛc. ¶ In quo tu adde ꝙ hoc hr̄ originaliter. iiij. Reg. ij.c. ¶ Insup notabis eundez tex. in vers. sermo Helye sui valuit vt ignez de celo deponeret ꝛc. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc hr̄ ad lrām. iiij. Reg. prio.c. ¶ Ulterius notabis tex. in.c. iterat i vers. ex qua morte idem resurgēs ad vitā mors ei vltra nō dominat ꝛc. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc hr̄ ad litterā ꝑ paul. ad Roma. vi.c. ¶ Et ēt ꝯcordat tex. in.c. semel el p̄. s̄. ca. ꝛ tex. in.c. qd sit in fra ea. ¶ Insup notabis eundē tex. in versi. si dixerimus ꝙ peccatū nō habemus ipi nos seducimus ꝛ veritas nō est i nobis ꝛc. ¶ In quo adde ꝙ hoc hr̄ originaliter ꝑ paulū pᵃ Joh. prio.c. Et cōcordat ēt tex. in.c. si enim inquit. s̄. de peni. dis. ij. ¶ Ulteriꝰ ēt notabis tex. in.d.c. vtrū in vers. sicut xp̄us est q baptizat ita ipe est qui ꝑ spiritū sanctū hanc suaz efficit carnē ꝛc. ¶ In quo tu dicas ꝙ hoc hr̄ ꝑ paul. ad lrām pria ad Corin. iij.c. ¶ Insup notabis eundē tex. in vers. nihil a bono maius nihil a malo minus perficit sacerdote in ministerio corporis xp̄i. ¶ Ulterius notabis tex. in.c. qd sit in vers. qui sanguis sup vtrūqꝫ postez ponitur. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc hr̄ originaliter Exodi. xij.c. ¶ Ulterius ēt signabis eundē tex. in vers. nos. quotidie peccamus ꝛ ille iam mori nō potest. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc hr̄ etiam ꝑ paulū ad lrām ad Roma. vi.c. ¶ Insup notabis tex. in. d.c. q mādūcat in vers. totus enī erat apud patrez qñ venit in virginē impleuit illam nec recessit ab illo. ꝛc. ¶ In quo dicas tu ꝙ hoc habetur ad lrām Isaie. ix.c. ¶ Demum notabis tex. in.c. inquit i vers. oēs eandem escā spūales manducauerūt ñ āt spūalē ꝛc. ¶ In q̄ adde tu ꝙ hoc hr̄ originaliter ꝑ paulū prima ad Corinth. xi.c. Et ꝯcordat ēt tex. i.c. in illo sacramento ifra ea. ¶ Insup ēt notabis eundē tex. in ver. illi māna māducauerūt. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc expresse hr̄ Exodi. xvi.c ¶ Et ꝯcordat tex. in.c. reuera. ꝛ in.c. vbi pꝰ s̄. ead. ¶ Subsequenter notabis tex. in.c. in xp̄o in ver. vos āt me videbitis quia ego viuo ꝛ vos viuetis ꝛc. ¶ In quo dic ꝙ hoc hr̄ ad lrām Joh. xvi.c. ¶ Preterea notabis eūdem tex. in vers. qui edet carnē mea ꝛ bibet sanguinem meum in me manet ꝛ ego in eo. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc hr̄ originaliter etiā Joh. vi.c. ¶ Insup notabis eundē tex. in.c. in calice in vers. bibebāt autē de ꝯsequente eos petra. petra āt erat xp̄s ꝛc. ¶ In qᵒ adde tu ꝙ hoc hr̄ originaliter ꝑ paulꝫ pria ad Corinth. x. ꝛ. xi.c. ¶ Et ꝯcordat tex. i.d.c. reuera. s̄. ca. ¶ Ultimo notabis eundem tex. i vers. nolite inebriari vino in quo est luxuria sed iplemini spiritu sancto ꝛc. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc hr̄ ꝑ eūdem Paul. ad Ephesios iij.c. ¶ Subsequenter notabis tex. in.c. accipite in versi. quō in prefiguratione eius melchisedech panez ꝛ vinū offerēs fecerat ipse quoqꝫ in veritate sui corporis ꝛ sanguinis representaret ꝛc. ¶ In quo tu dicas ꝙ hec habent ꝑ paulꝫ ad Hebreos. vij.c. ¶ Ulteriꝰ notabis tex. in.c accesserūt in fi. in vers. beati qui esuriunt ꝛ sitiunt iustitiam. ¶ In quo dicas tu ꝙ hoc hr̄ ad lrāz Math. v.c. ¶ Postremo signabis tex. in.d.c. pro dilatione in vs. ꝯstitutis adhuc in artis sue dedecore magister non erudiendoꝝ sed ꝑdendoꝝ pueroꝝ id ꝙ male dicit ceteris quoqꝫ insinuat ꝛcet. ¶ Et hec sunt que merito quo ad tex. notari potuerunt. Nunc capio glo. ꝯmemoratione dignas. ¶ Et primo glo. sume. que potest diuidi in tres partes. ¶ Primo ꝯtinuat hanc secundam distinctione ad precedentē. ¶ Secundo ponit a quo fuit cōstitutū sacramentū hoc memorati dignissimi. ꝛ omni laude preconizandū Eucharistie. ¶ In q̄ ꝯcludit ꝓut supra dixi in pricipio. Tercio ꝛ vltimo pōit quid ꝯtineat in hoc sacramento. ꝛ ꝯcludit ꝙ ꝯtinetur verum corpus xp̄i. ꝛ illa substantia illius panis ꝛ vini desinit esse ꝛ remanet tātūmodo sapor. color. pondus. ꝛ similia accidentia ꝛ hec est veritas. Licet in hoc fuerit plures ꝛ diuerse opiniones. quas refert gl. multuz copiose. secunda ibi fuit āt. tercia ibi ꝯtinetur aut. ¶ Insup notabis glo. in.d.c. sicut i verbo spūale que dicit ꝙ corpora nostra in alio seculo erunt agilia adeo ꝙ si eēnt clausa i sollidissimo corpore ferreo vel marmoreo poterunt exire. ¶ Et glo. ibidē i verbo calix. que dixit ꝙ corpus xp̄i nō cōficeretur de alio pane q̄ꝫ de frumento. ꝛ ēt subdit ꝙ si farina admisceretur cum alio liquore q̄ꝫ cum aqua nō ꝯficitur corpus xp̄i. ¶ Et idem in terminis voluit etiam glo. ibidem in verbo vtrunqꝫ que ponit si cum melle miscetur farina vel cum alio aliquo liquore q̄ꝫ aqua n conficitur. ¶ Preterea notabis etiam glo. i d.c. cū oē in verbo seorsum. que ponit ꝑ que verba transubstantiat corpus xp̄i ꝛ per que verba sanguis xp̄i. ¶ Et glo. in.d.c. relatum in verbo sacrificia. que dicit ꝙ plurima dicitur de duobus. ¶ Et glo. in.d.c. quottidie in verbo in effectu que dixit ꝙ nisi quis fuerit firmiter in proposito abstinendi a quolibet peccato mortali nunquā dꝫ accipere corpus

xpi. quod ppetuo tene menti. ¶ Et glo. in. d.
c. timorem i verbo solet que dixit. in fi. q iō
in triduo ante pasca nō cantatur missa. quia
nōdum resurrexerat eo tempore xps. ⁊ ideo
cū dicantur in ɔsecratione illa verba in meā
ɔmemorationē ⁊c. nō possunt vere dici eo tē
pore. ¶ Successiue notabis etiam glo. in. c.
signum in verbo ex se. que ponit causas isti-
tutionis sacramentoꝝ multum magistraliter
loquens vt in ea. ¶ Et glo. in. c. dum frangit
in verbo hostia. que ponit vtrum in fractiōe
hostie remaneat in qualibet parte verū cor
pus xpi. ⁊ concludit q sic ad similitudinē spe
culi q frangitur vbi eadē forma resplendet
in magno ⁊ in paruo speculo. ¶ Quam glo.
tene menti tu qui non credis nisi p exempla
¶ Insuper notabis etiam glo. in. c. forte in
verbo dicerent que ponit plures rōnes pp
quas corpus xpi non sumitur sub alia specie
q; panis. ⁊ dicit finaliter q2 iste species sunt
magis amice nature. ⁊ sicut corpus nutritur
his duobus cibis ita aīa principaliter nutrit
corpore xpi ⁊ sanguine eius. O dulcia nutri
menta. ⁊ saturitatem veram habentia. ¶ Et
glo. in. d. c. semel el so in verbo altitudo que
ponit q Christus mortuus fuit pro oibus q°
ad sufficientiam. sed pro solis predestinatis
quo ad effectuz. ¶ Et glo. i. d. c. liquido. que
dicit q argumenta validiora sunt pponenda
in principio ⁊ in fine ⁊ allegat Tullii i retho
ricis. ¶ Et glo. in. d. c. reuera in verbo mor-
tui que dixit q pro vno miliari quod superest
datur dies in dietis. ¶ Et glo. in. d. c. vtrum
in verbo patienter que arguit ɔtra doctores
nouicios qui cum teneant incredulitate sue
nouitatis in aliqbus doctores antiquos rep-
hendūt ⁊ male faciunt. ¶ Preterea signabis
glo. in. d. c. qui bene i verbo comederit. que
tenet q si mus vel aliud aial sumat corp° dñi
stati m desinit esse sacramentum. verū est q
si simpliciter transiret sup illud corpus mus
vel aranea pp hoc nō desinit esse sacramētū
quod nota. ¶ Et ex his hēs nūc expeditoez
huius secūde distinctionis principalis de cō
secrat. vna cū his que potuerūt cōmode no
tari tam in tex. q; in glo. cum additionibus
⁊ suppletionibus iuris necessariis in ea. Que
ois tene menti maxime tu sacerdos qui circa
hoc ineffabile sacramētū corporis dñi nostri
Jhesu xpi sepenumero verbo ⁊ opere hēs
te immiscere. nam hic est verus cibus ⁊ verus
potus qui de celo descendit.

¶ De consecrat. dis. iij.

P Rouidendum ¶ Hec est
tercia distictio
principalis in qua queritur que fe
stiuitates sint celebrade. ¶ In q°
dicitur q natalis dñi nostri. ⁊ sancti Stepha
ni. sancti Johānis euāgeliste. Innocentum.
sancti Siluestri octaua domini ⁊ oēs alij dies
qui enumerant in. d. c. prouidendum. ⁊ in. c.
a sacerdotibus. ⁊ in. c. quoniā. ⁊ in. c. crucis
⁊ in. c. nosce. ⁊ in. c. celebritatez. ⁊ in. c. pasce
⁊ in. c. placuit el primo ⁊ el secundo ea. dist.
¶ In qua subditur aliud q diebus solemni-
bus nō cantilenis nec saltationibus sed orōi
bus vacandum ē. tex. ē in. c. irreligiosa e. di.
¶ In qua subditur aliud q tēpe quadragesi
me exceptis diebus dominicis dz ieiunari
⁊ etiam alijs diebus de quibus in. c. non licz
⁊ in. c. non oportz. ⁊ i. c. placuit. ⁊ in. c. de esu
carnium. ⁊ in. c. sabbato vero. ⁊ in. c. ieiunia.
⁊ in. c. de penitētibus. eadē distinctio. ¶ In
qua vltimo loco additur de imaginibus san
ctorum nō violandis. tex. est in. c. prolatum
⁊ in. c. venerabiles. ⁊ in. c. sextam synodum
ea. distinctio. ¶ Ex qua modo habes collige
re aliqua relatu digna. ¶ Et primo ex tex. in
d. c. prouidendum vbi oēs festiuitates que
sunt seruande per annum seriose enumeran
tur. ¶ Ulterius notabis tex. in. c. aqz i. vers.
si cinis vitule aspsus populum sanctificabat
atqz mundabat ⁊c. ¶ In quo adde tu q hoc
habetur originaliter Leuitici. vi. ⁊ etiaz Nu
meri. xix. c. ⁊ transumptiue hētur p paulum
ad Hebreos. iiij. c. ¶ Ulterius signabis eun
dem tex. in vers. sale asperso per Helyseum
pphetaz sterilitas aque sanata est ⁊c. ¶ In
quo adde tu q hoc ad lrām hr. iiij. Reg. ij. c.
¶ Preterea notabis tex. in. c. nosce in fine
in vers. ⁊ nos ea seruamus. vnde ⁊ vos a ca
pite discedere nō debetis ⁊c. ¶ In quo ad-
de tu q hoc ad litteram hr zacharie. xiij. ca.
¶ Et ɔcordat ēt tex. in. c. celebritatem infra
ea. ⁊ etiam tex. i. c. cum nō liceat extra de p
scriptionibus. ¶ Ulterius notabis textum i
d. c. celebritatē in fine. in versi. alia est ratio
causaꝝ secularium. ⁊ alia diuinarū. ¶ Insup
etiam notabis tex. in. c. prelatuz i fine. i ver
siculo gentibus pro lectione pictura ē. ¶ Po
stea notabis tex. in. d. c. sextam i vers. nobis
per legem Moysi premonstrans agnum do
minū nostrum Jhesum xpz humana ymago
depingitur ⁊c. ¶ In quo adde tu q hoc hr
originaliter Exodi. xij. c. ¶ Demum notabis
eundem tex. in vers. veruz igitur dñm nostꝝ
Jhesum xpm secundum humanā ymaginez
amodo in ymaginibus pro veteri agno depi
gi iubemus ⁊c. ¶ In quo adde tu q hoc ex-
presse hr Joh. prio. c. ¶ Ultio notabis tex.
in. c. oēs qđ est. c. fi. vbi loquitur de trinitate
multum copiose ⁊ maxime i vers. quāuis pa
ter ⁊ filius ⁊ spiritus sanctus sicut insepabi-
les sunt ita insepabiliter operantur ⁊c. ¶ Et
hec sint que quo ad text. merito dici possunt
¶ Uenio nunc ad glo. relatu dignas. ¶ Et

primo notabis glo. in. d. c. prouidendũ ĩ verbo ad vesperam. q̃ ponit quõ ⁊ qñ ꝯputetur dies. ⁊ qñ incipiat. dicens ꝙ incipit a media nocte quo ad solutiones faciendas. ⁊ etiam quo ad carnes comedendas. quod nota pro die carnis briuiũ. ¶ Insup notabis glo. ibidẽ ĩ ṽbo natiuitas. q̃ apte decidit lõgã illã disceptationẽ iã diuortaꝫ inter reuerẽdos p̃res p̄dicatores ⁊ reuerẽdos p̃res fratres minores de conceptione beate virginis vtꝝ fuerit cõcepta in peccato originali. Nam glo. hic firmat expresse ꝙ ꝯcepta fuit in peccatis sicut ⁊ ceteri sancti excipiendo tantũ vnicam personã xp̄i quã glo. forte predicatores hãc sententiam fumates ignorant. ⁊ maxima est auctoritas huius glo. nõ tamen ego in hac vel ꝯtrariam sñiam inclino pro nunc. nec intẽdo ponere os in celum. ¶ Insuper notabis gl. in. d. c. rogationes in verbo plebs. que dixit ꝙ serui dicunt̃ esse de plebe. ¶ Preterea ẽt notabis glo. in. d. c. crucis q̃ ponit quare magis celebremus festum sancte crucis. ¶ In qua deus fuit dehonestatus. ⁊ non festuꝫ asine. in qua deus fuit honoratus die palmaꝝ. ⁊ dicit ꝙ rõ est ꝙ illa fuit humana laus de q̃ curandum non est. sed dehonestatio in cruce fuit redẽptio nostra. ¶ Et gl. in. d. c. celebritatem in verbo diem que ponit quõ cognoscamus diem pasce venture pp̄ lunam ⁊ docet hoc. ¶ Et ex his nunc habea ea que concernunt hanc terciã distinctionem de ꝯsecr. quo ad tex. ⁊ glo. cum suis additionib⁹ ⁊ supplectionibus oportunis ⁊ necessarijs in ea.

¶ De consecr. dis. iiij.

n **Ecessarium ẽ** ¶ Hec ẽ iiij. distinctio principalis. In qua tria principaliter continẽtur. ¶ Primo an sacramentũ baptismatis est necessariũ. ⁊ dicit̃ ꝙ sic ĩ abolitõibus peccati originalis. ⁊ aliorum peccatoꝝ tex. est in. c. per baptismuꝫ. ⁊ in. c. firmissime tene. ⁊ in. c. non potest ⁊ in. c. ex quo. ⁊ in. ca°. illud. ⁊ in. c. filius dei. ⁊ ĩ. c. per aquam. ⁊ in. c. nunquam eadem distin. ¶ In qua subditur etiam in quibus diebus baptisma celebretur. ¶ De quo dicas vt in c. nõ rõe. ⁊ in. c. duo. ⁊ in. c. propter. ⁊ in. c. si quis autẽ. ⁊ in. c. de cathecuminis. ⁊ ĩ. c. venerabilis. ⁊ in. c. baptizandi ea. dis. ¶ Secũdo principaliter ponit q̃ possint baptizare. ¶ In quo dr̃ ꝙ sacerdotes. ⁊ non alij preter q̃ꝫ in casu necessitatis. tex. est in. c. constat. ⁊ in. c. mulier. ⁊ i. c. in necessitate. ⁊ in. c. quicũqꝫ ea. di. ¶ In qua postea subditur aliud ꝙ sacrum baptisma non ẽ reiterandum regulariter tex. est in. c. romanus ⁊ in. cap°. a quodaꝫ ⁊ in. c. hi qui. ⁊ in. c. quãuis. ⁊ in. c. ostenditur eadem. dis. ¶ In qua vlterius subdit̃ aliud ꝙ ita põt quis baptizari per malos ministros sicut per bonos ⁊ valet. tex. ẽ in. c. si inter. ⁊ in. c. baptismus ⁊ in. c. ego dico ⁊ ĩ. c. cuꝫ baptizat ⁊ in. c. aliud ẽ ⁊ in. c. quõ ea. di. ¶ In qua postmodũ subditur aliud quõ baptismũ ⁊ alia sacramenta hereticoꝝ non prosunt. tex. ẽ in. c. ab antiqua ⁊ in. c. non in vobis ⁊ in. c. ecclesia ⁊ in. c. nunc autem ⁊ in. c. cum tantuꝫ cum multis alijs. c. sequentibus ea. dis. ¶ In qua successiue ponitur vtꝝ verba per imperitiã prolata impediant hoc sacramentum. Et dr̃ ꝙ non tex. ẽ in. c. si nõ sanctificatur ea. dis. ¶ In qua ponitur ẽt qualiter responsio alterius q̃ꝫ respondentis in baptismo quãdo põt respondere nõ valet. tex. ẽ in. c. cum ꝓ paruulis. ⁊ in. c. postquã ea. di. ¶ Tercio ⁊ vltimo principaliter ponitur de misterijs huius sacramenti. s. quare baptizatus etiã vngatur. de quo dic vt in. c. venistis. ⁊ in. c. postquam ⁊ in. c. accepisti vnguentuꝫ ⁊ etiam quare vestis candida traditur ei. de quo in. c. post baptismũ. ⁊ in. c. accepisti. ea. dis. ¶ In qua postmodũ ponitur quõ non lꝫ abbati vel monacis leuare quẽ de sacro fonte. tex. ẽ in. c. nõ licet. ⁊ in. c. monaci ea. dist. ¶ In qua subiditur ꝙ ille qui ẽ in vtero non põt baptizari. tex. ẽ in. c. si ad matris. ⁊ in. c. si maternis. ⁊ in. c. si qua mulier eadem. dis. ¶ In qua demũ ponitur quõ paruulis baptizatis nõ non nocet perfidia parentũ. text. ẽ in. c. querisea. dis. ¶ Postremo repetitur q̃liter peccata oĩa ĩ baptismate moriunt̃. tex. ẽ in. c. vt ostenderet. ⁊ in. c. paruulo ⁊ in. c. regenerante ⁊ in. c. quisquis ⁊ in. c. paruuli. ⁊ ĩ c. ecclesie caritas ⁊ ĩ. c ad hoc. ⁊ in. c. gratia ⁊ in. c. non ex quo. ⁊ in. c. quãdo ea. dis. ¶ In qua subditur ꝙ nõ tantum ablutio corporis quantum fides cordis operatur in hoc sacramento. tex. ẽ in. c. verus ⁊ in. c. sicut ea. dis. ¶ In qua vltimo etiam loco subditur ꝙ filij paruuli nõ solum penam sed ẽt culpam a parentibus trahunt text. est in. c. placuit ea. di. ¶ Ex qua modo hẽs tu colliger aliqua ꝯmemoratione digna. qꝛ hec est distinctio multum singularis ⁊ multum allegabilis. ¶ Et primo notabis tex. in. d. c. per aquam ĩ vers. pascha transitus dicit̃. hic transitus ẽ de peccato ad vitam de culpa ad gratiam de inquinamento ad sanctificationem ⁊c. ⁊ loquitur de sacramento baptismatis. ¶ Secundo notabis eundem tex. in vers. christus venit ad Johannem ⁊ dixit illi Johãnes ego a te debeo baptizari ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc hr̃ originaliter Math. iii. c. ⁊ etiam Johãnis primo. c. ¶ Ulterius notabis tex. in. c. ꝓprie in vers. euntes docete oẽs gentes baptizantes eos in noĩe patris ⁊ filij ⁊ spiritus sancti ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc hr̃ originaliter

Math. vltimo. c. ¶ Ulterius notabis tex. i
d. c. si quis in vers. qui nō ex sanguinibus ne
qꝫ ex voluptate carnis neqꝫ ex volūtate viri
sꝫ ex deo nati sunt ⁊c. ¶ In quo addde tu ꝙ
hoc hr̄ ad lrām Joh. dicto primo. c. ¶ Insu
per notabis eundeꝫ tex. in vers. Qui factus
erat ex muliere fieret sub lege quā nō vene
rat soluere ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc hr̄
Math. v. c. ⁊ ēt per paulꝫ prima ad Corin.
xv. c. ¶ Demuꝫ notabis eundeꝫ tex. in ver.
in oibus primatū tenēs sic docuit esse princi
pium ⁊c. ¶ In quo adde ꝙ hoc hr̄ expresse
Apocalipsis prio ⁊ vltimo. c. ¶ Ulterius no
tabis tex. in. d. c. baptismus in vers. neqꝫ qui
plantat ē aliquid neqꝫ qui rigat. sed qui icre
mentū dat deus ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hº
hr̄ ad litteram p paulum prima ad corinth.
iij. c. ¶ Et concordat etiam tex. in. c. aliud in
fine infra ea. dis. ⁊ in. c. cum non sinitis extra
de decimis. ¶ Ulterius notabis tex. in. c. so
let in vers. si enim habeam fidem vt mōtes
transferam. caritatem autem nō hēam nihil
sum ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc hr̄ ad litte/
rā p paulum dicta prima ad Corinth. xiij. ca.
¶ Et cōcordat etiam tex. in. §. euidenter su/
pra de penitentijs dis. ij. ¶ Ulterius notabis
tex. in. c. baptismi in vers. si corde creditur ad
iustitiam. ore autem confessio fit ad salutem
⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur origia
liter p paulum ad Roma. x. c. ¶ Et cōcordat
etiam tex. in. c. noli. ā. xi. q. iij. ¶ Successiue
notabis tex. in. d. c. aliud in vers. vna est co/
lumba mea vna est matris sue electa. ¶ In
quo adde tu ꝙ hoc hr̄ originaliter ex cāticis
canticoꝝ. vi. c. ⁊ loquitur de vnitate ecclesie.
¶ Insup notabis etiam eūdem tex. circa fi.
i vers. veri insti. ministri gloriam suam nō q̄
runt. ministri enim sunt p ducibus haberi no
lunt. ¶ Demuꝫ notabis etiam tex. in. c. nullꝰ
ī fi. ibi vis nois xpi expulsionem demonum
etiam foris opabitur ⁊c. ¶ In quo adde tu
ꝙ hoc hr̄ ad litteram Actuū. xvi. c. ¶ Suc/
cessiue notabis tex. i. d. c. quō i ver. nemo da
re potest ꝙ nō habet. ¶ Et notabis etiā eun
dem tex. i vers. omnes namqꝫ mali spiritua/
liter a bonis se iuncti sunt. ¶ Preterea no/
tabis etiam tex. in. c. cum tantum i versiculo
gloriam meam vtiqꝫ a domino ⁊ ministeriū
meuꝫ ⁊ euangelium meum. ¶ In quo adde
tu ꝙ hoc hr̄ originaliter p Pauluꝫ prima ad
Corinth. viij. c. ¶ Insuper notabis eundeꝫ
tex. in vers. neqꝫ enim omniū equalis ē gra/
tia neqꝫ ministrāt oēs equaliter ⁊c. ¶ Ulte
rius notabis tex. in. c. ē vnitas in versic. sunt
in ecclesia homines mali vt i corpore huma
no humores mali qui interdum exeūt ex cor
pore. ¶ Successiue notabis tex. in. c. de tri/
na in vers. in vna fide nil officit ecclesie con

suetudo diuersa. ¶ Demuꝫ notabis tex. i. c.
accepisti i vers. sapientis sensus i capite eiꝰ
¶ Postmodum notabis tex. in c. cum itaqꝫ
i vers. nō potest in iterationis crimen veni/
re quod factum esse omnino nescitur. ¶ Et
tex. in. c. qui maxime i vers. neqꝫ enim rege
neratio dici potest in eum quē generatio nō
precessit. ¶ Ulterius notabis ēt tex. i. c. nec
quēqua i vers. loqutus ē dn̄s ad moysen di/
cens. Accipe leuitas de medio filioꝝ israel ⁊
purificabis eos ⁊c. ¶ In quo tu adde ꝙ hoc
habetur originaliter Numeri. viij. capitulo.
¶ Postea notabis eundeꝫ tex. in vers. in re
ge Pharaone qui diu reluctatus ⁊ in super/
bia demoratus tam diu resistere potuit do/
nec ad aquaꝫ veniret ⁊c. ¶ In quo adde tu
ꝙ hoc habetur originaliter Exodi. xviij. c.
¶ Ultimo notabis etiam eundem tex. in vs.
nolo eni vos ignorare fratres qꝛ patres nri
oēs sub nube fuerūt. ⁊ oēs mare trāsierūt. ⁊
ois i Moyseꝫ baptizati sunt i nube ⁊ i mari
⁊c. ¶ In quo adde ꝙ hoc hētur per Pauliū
originaliter prima ad Corinthios. xij. capitº.
¶ Preterea notabis tex. i. d. c. queris i ver
si. anima enim patris mea est inquit i anima
filij. Et iterum. Anima que peccauerit ipsa
morietur ⁊c. ¶ In quo tu adde ꝙ hoc habe
tur originaliter Ezechielis. xviij. c. ¶ Et cō
cordat etiam tex. in. c. is itaqꝫ supra. i. q. iij.
¶ Ulterius notabis eundeꝫ tex. in vers. spi
ritum sanctum nolite extinguere. non quia il
le extingui possit sed quantum in ipsis est ⁊c.
¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur originali/
ter per Paulum ad Thessaloni. v. c. ¶ Ulte
rius notabis etiam text. in. c. si baptizata in
versic. caro christi que sine peccato erat ⁊c.
¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur originali/
ter Isaie. xi. capit. ¶ Demum notabis text.
in dicto. c. regenerāte in fi. in vers. per vnuꝫ
delictum omnes homines sunt i cōdemnatō
ne ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur ad
litteram per Paulum ad Romanos. v. c. et
etiam per eundem ad Ephesios iij. c. ¶ Et
concordat etiam tex. in. c. placuit ifra ea. di.
el secundo. ¶ Demum notabis tex. in c. quis
quis i vers. sicut etiam per primuꝫ hominꝫ
in peccato ⁊ morte nascūtur ⁊c. ¶ In quo di
cas tu ꝙ hoc habetur originaliter per Pau/
liū ad Ephesios ij. c. ad litteram. ¶ Successi
ue etiā hēs notare tex. i. d. c. mater ecclesia i
vers. qꝛ nonduꝫ possunt corde pprio credere
ad salutem ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc ha/
betur originaliter p Paulum ad Romanos.
x. c. ¶ Et cōcordat etiā tex. i. c. baptismi Ni
ceni. ā. ea. dist. ⁊ tex. i. c. vero extra de sacra
vnct. ¶ Successiue notabis tex. in. d. c. gra/
tia i vers. gratia que per christum datur non
solum remissionem peccatoꝝ sed etiaꝫ vt lex

impleatur rc. ¶ In quo adde tu q hoc habetur Exodi.xx.c.z ēt Deutro.v.c. ¶ Preterea notabis tex.in.c.nō ex quo in vers.nō regnet peccatū i vestro mortali corpore rc. ¶ In quo adde tu q hoc originaliter habetur ad litteram per Paulum ad Romanos.vi.c.z per eundē ad Ephesios.iiij.c. ¶ Insuper notabis etiā tex.in.c.quando i vers. quādo a Iherosolimis exijt Ihesus cum discipulis suis in terram Iuda rc. ¶ In quo tu dicas q hoc legitur Iohānis.xiij.c. ¶ Demū notabis eundem tex.in versi. qui lotus ē non indiget nisi vt pedes lauet rc. ¶ I qº adde tu q hoc etiam legitur Iohannis.xiij. capitulo. ¶ Et concordat etiam text.in.c.si eos in si.īfra eadem dist. ¶ Preterea notabis tex.in.c.non dubito in versi nisi habundauerit iusticia vestra plusq̄ʒ scribarū z phariseorum non intrabitis in regnum celorum rc. ¶ In quo adde tu quod hoc habetur originaliter Mathei.v.capitulo ¶ Ulteriꝰ notabis text in .c.verus in vers. fide mundās corda eorū rc. ¶ In quo dicas tu q hoc expresse habetur prima Petri.iij.capitu.z per Paulum ad Hebreos.xx.c. ¶ Subsequenter notabis textū in.c.sicut in versi.imperfectum meum viderunt oculi mei rc. ¶ In quo adde tu q hoc habetur origialiter i psalmo.cxxxviij.incipiēte domine probasti me rc. ¶ Ultimo notabis eundē textum i vers. animalis enī homo non percipit ea que sūt spiritus dei rc. ¶ In quo dicas tu q hoc habetur origialiter per Paulū secunda ad Corinthios.ij.capit. ¶ Ex quibus omnibus habes nunc ea que in tex.merito notari potuerunt. ¶ Venio nunc ad glosas. ¶ Et primo capio glo. summe quam diuido ibi in quinqʒ partes principales. ¶ Primo ponit quid sit baptisma. ¶ In quo concludit q est caracter impressus. ¶ Secundo ponit que sit forma baptizandi.z breuiter dicit q est i nomine patris.z filij.z spiritus sancti per.text.in c. si quis extra de baptismo. ¶ Tercio pōit quando fuit institutum hoc sacramentum z dicit q tunc quando Christus baptizauit Iohannem.z ecōtra.c.per aquam infra ea.di. ¶ Quarto ponit quot sint genera baptismatis z dicit ēe tria fluminis flaminis z sanguinis. ¶ Quinto z vltimo ponit quis sit effectus huius sacramenti. ¶ Et dicit q extiguit peccatum actuale z originale.tex.ē in.c.sine penitētia īfra eadem.secūda ibi forma est illa.tercia ibi quādo fuit.quarta ibi quot sunt genera.quinta z vltima ibi quis eius effectus rc. ¶ Insuper notabis glo.i.d.§. necessarium in verbo sacramentū que ponit vtrū qs possit baptizari in alio liquore q̄ʒ in aqua puta i mari vel i vrina.z dicit q sic. ¶ Insuper notabis glo.ī.c.per baptismū in verbo miraculo.que ponit q beata virgo Maria z Iohānes apostolus nō potuerūt peccare.tamen dicit q natiuitas beate Marie non celebratur in vtero.z sic sentit illud q superiꝰ diximus i precedenti distinctione i.c.prouidendum secundum opinionem predicatorū beatam Uirginem fuisse conceptam i peccato originali.quod tamen ego nō affirmo nec nego. ¶ Ulterius notabis glo.in.c. proprie in verbo multum.que dixit q ad baptizandum aliquem nō requiritur q caput profundatur sed sufficit q super aliqua parte corporis aqua cadat etiā si super pedem solū caderet. ¶ Et glo.i dicto.c. si quis i verbo carnis que dixit q femina dicitur caro quia regitur. vir autem dicitur spiritus quia regit. ¶ Insuper notabis gl.in.dicto.c.a quodam in verbo christi.que dixit q licet forma baptismi debeat esse in nomine patris.z filij.z spiritus sancti.Tamen si sit in nomine christi valet baptismus. ¶ Et glo.in.c.hi qui i verbo manus.que dicit q furiosus pot st baptizari.si ante furorem habebat voluntatē baptizandi. ¶ Et glo. ibidem i verbo eucharistie.que dixit q etiam paruulis potest īfundi ori eorū sanguis christi.sed nō corpus christi si cōsuetudo hoc induceret. ¶ Preterea notabis glo.in.c.baptismi vicem i verbo necessitatis que dicit de baptizato in aqua permixta cum alio aliquo liquore q omnino valet dūmodo aqua preualeat. ¶ Subsequenter notabis glo .in.c. nullus autem i verbo nō potest que dicit q excōmunicatus potest contrahere matrimonium. ¶ Et glo. in.c.pp in verbo gloriam que ponit de gloria hominis adduces illa carmina Ouidij. ¶ Prona que cōspectent aialia cetera terram. ¶ Os hoī sublime dedit celūqʒ videre. ¶ Iussit z erectos ad sydera tollere vultus. ¶ Et glo. i dicto.c.si non sanctificatur i verbo euacuatur,que ponit qd si i verbis baptismatis addātur aliqua verba superflua an viciatur sacramentum puta secūdum glo.si dicerē baptizo te In nomine patris. z filij z spiritus sancti.z dyaboli.vel si dicitur In nomine patris,z Iohānis.z filij rc.z tenet q nō valet ¶ Et gl in.c.multi ī verbo trinitatis.que ponit q si quis baptizatur i nomine genitoris. z nati.z sancti flaminis.z dicit q isto casu bene valet. ¶ Et glo.in.c. venisti in verbo videris.que dicit q sub sensu visus omnes sensus cōprehēduntur. ¶ Et glo.in.c. accepisti i verbo īdiciū.que dixit qualis vestis erit.talia corda gerit. ¶ Et glo.in.c. iudei in verbo pura que dixit q iudeus vsurarius nō debet baptizari.nisi restituat omnes vsuras prius Quod nota qr ex hac causa mlti hebrei stāt

in fidē sua perfida ꝑpter hoc ⁊ male. ¶ In super signabis glos. in dicto c. monachi vbi reffert consuetudinem loci. vbi compatres osculabātur cōmatres. quod nota pro te qui scolaris es ⁊ aliquando es compater. ¶ Et gl. i. d. c. rebaptizare que ponit quod sit maius peccatum. an occidere xp̄ianū vel paganum. ⁊ tenet ꝙ maius ē occidere paganum q̄a ī eo occiditur anima ⁊ corpus nō sic ī ch̄ri stiano qui corpus tantum. ¶ Et glo. i. c. pu los que dixit ꝙ de baptismo statur testimonio vnius nisi ageretur de preiudicio tercij. ¶ Et gl. i. c. si baptizata ī verbo de baptizato. que dixit filium fore baptizandum inuito patre apostata. ¶ Insuper notabis glo. i. c. regenerante ī verbo imitissimam que dixit ꝙ dampnati omnino mallent sic esse q̄ȝ nō ēe secūdum Augustinum. ¶ Et glo. in dicto. c. non ex quo que dixit ꝙ peccatum originale contrahitur in ipsa īfusione anime. ¶ Et gl. i dicto. c. placuit el primo in verbo nature. que dixit ꝙ si adam nō peccasset semper fuisset in iuuentute. ¶ Et glo. in dicto. c. placuit el secundo in verbo traxerunt que ponit vnde causetur peccatum originale ⁊ quare imputetur anime. ¶ Ex quibus omnibus reddītur nūc. expedita hec distinctio quarta principalis quo ad tex. ⁊ quo ad glosas cum omnibus suppletionibus ⁊ additionibus necessarijs ⁊ oportunis.

¶ De cōsecra. di. v.

Omnes ¶ hec est quinta ⁊ vltima distinctio. In qua tria principaliter habentur. ¶ Primo quis ordo sit in sacro crismate. ¶ In quo dicitur ꝙ debet prestari ab episcopo tantum ⁊ ieiuno ⁊ cum signo crucis ⁊ semel tantum. tex. est in. c. manus. ⁊ in. c. nouissime. ⁊ in. §. signatur. ⁊ in. c. vt ieiunij. ⁊ in. c. vt episcopi. ⁊ in. c. dictum est. ⁊ in. c. de homine eadeȝ distīctione. ¶ Secūdo ponit de ordine officiorum ⁊ ieiuniorū. ¶ In quo dicitur ꝙ custodiri debent secūdum ea que habentur in. c. conuenit. ⁊ in. c. id semper. in. c. quadragesima. ⁊ in. c. ieiunia. ⁊ in. c. nō dico ⁊ in. c. sint tibi el primo ⁊ el secundo ead. dis. ¶ In qua postea dicitur ꝙ ēt debemus abstinere nō solum a cibis sed etiam a vicijs ⁊ iniquitatibus. tex. est in. c. ieiunium eadē di. ¶ In qua subiditur aliud ꝙ voluntas ⁊ non necessitas facit quem furem ⁊ predonem. ¶ Tercio pricipaliter ponit de quottidianis operibus monachorum. ⁊ inter alia dicit ꝙ nō debent iteresse spectaculis nec in itinere peregrinando nec gustēt carnem tex. est i. c. carnem. ⁊ ī. c. niquam. ⁊ in. c. oibus. ⁊ in. c. nō oportȝ el primo ⁊ el sō ea. dis. ¶ In qua vltimo loco ostēdit qualiter spiritus sanctus processit a patre ⁊ filio. tex. est in. c. de spiritu. ⁊ in c. saluator quod ē. c. finale eadē. dis. Et in. §. si quidē ibi imediate sequenti q est. §. fi. ⁊ vltimus in hac distinctione ⁊ ī toto decretoꝝ volumīe. ¶ Ex qua vltima distinctione nūc habes colligere aliqua notatu digna. Et primo ex tex. i. c. spirit⁹ sanctus quod est c. primū in vers. i hoc mūdo tota etate victuris iterim ꝑ visibiles hostes ⁊ pericula gradiendū est. ¶ Et ibidem in fi. Nō potest peccare post mortem. ¶ Insuper notabis text. i. d. c. manus ī vers. nec tempore apostolorū ab alijs q̄ȝ ab ipis legitur aut scitur peractuȝ esse ⁊c. Et loqtur de hoc sacramēto crismatis. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habet originaliter Actuū. ij. c. ¶ Insuꝑ notabis tex. i. d. c. quadragesima i vers. iubemur etiam ab omnipotenti deo omniū bonoꝝ nostrorum decimas dare ⁊c. ¶ In quo dicas tu ꝙ hoc legitur originaliter Deutro. xiij. c. ⁊ etiā Exodi. xxiij. c. ¶ Ulterius notabis tex. in. c. sint tibi el secūdo i vers. noli adhuc aquā bibere sed modico veteri vino propter infirmitates tuas ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur originaliter per Paulum pria ad Thimo. v. c. ¶ Ulterius notabis tex. in. c. cōtraria i vers. Qui se medicine dederit seipm sibi abnegat. ⁊ iō fugias medicos. ¶ Et tex. in. c. nō mediocriter in vers. nō mediocriter errant q magno bono preferūt mediocre bonū. ¶ Et tex. ibidem statim. Uerboruȝ multitudine nunquid deus flecti potest. Nō enim verbis tantū sȝ corde orād⁹ ē deus ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc vltimū hr̄ ad lraȝ Math. vi. c. ¶ Insuꝑ notabis tex. i. d. c. nō mediocriter i vers. melior ē qnqȝ psalmoꝝ cantatio cū cordis puritate ac serenitate. ⁊ ēt spirituali ylaritate q̄ȝ psalterij modulatō cū anxietate cordis atqȝ tristitia ⁊c. ¶ Cū quo ꝯcordat ēt tex. i. c. nunq̄ȝ ista ead. dis. Et ēt i. c. alienus. ā. xxiiij. q. i. ¶ Insuꝑ notabis eundē tex. i. vers. ego dn̄s habēs rapinā odio holocaustoꝝ ⁊c. ¶ In q° adde tu ꝙ hoc hr̄ originaliter Isaye. lxi. ca. ¶ Ultimo notabis eundem tex. in finalibus verbis in vers. videat quid dicat apostolus carnis curā ne feceritis ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc hr̄ ad lram ꝑ paul. ad Roma. xiij. c. ¶ Ulterius notabis tex i. d. c. ieiuniū ī vers. hec abstinētia sine mercede nō erit expectamus illā beatā spem ⁊ reuelationē glorie magni dei. ⁊ saluatoris Ihesu xp̄i ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc hr̄ ꝑ paulū ad Thitum. ij. c. ⁊ etiam Mathei. xx. capi. ¶ Ultimo notabis eūdē text. in fine in versiculo quadragesimo aūt die cum ascendisset in celum pactis decē dieb⁹ misit mercedē spiritus sancti ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur ad litteraȝ Ma

thei vltio c.⁊ Joānis.xiiii.⁊ Actuum primo ⁊ marci vltimo.c. ¶ Successiue notabis etiam tex.in.c.nec tale in vers.non enim manere in eodem statu natura corporuȝ potest.sed aut crescere semper aut semper decrescere nec posse viuere anima nisi crescendi capax sit. ¶ Insuper notabis eundeȝ tex. in versi. Galienus vir doctissimus ypocratis interpres athletas quorum vita ⁊ ars sagina est dicit nec viuere posse diu nec sanus esse. ¶ Ulterius notabis tex.in.c.legimus in vers. carcāt sollicitudine dispensande domos ⁊ puellarum largitate que ⁊ corpus frangūt.⁊ animā. ¶ Et ibidem statim Oratius irridet appetitus ciborum qui consumpti relinquūt penitentiaȝ ⁊c. ¶ Cum quo ꝯcordat etiā tex.in.c. nec tale.s̄.eadem distin. ¶ Subsequēter notabis tex.in.c.nunquā ī versiculo nūquā de manu tua aut oculis tuis liber psalterii discedat ama scientiam scripturaruȝ ⁊ carnis vicia nō amabis ⁊c. ¶ Que pᵃ verba ꝯmode referri possunt ad hunc aureuȝ diuinumqȝ decretorum libruȝ ⁊ ad hoc nostruȝ eius breue cōpendiū vt nunquā de manu tua exeat. ¶ Et hoc crede hic est liber decretorum vere liber.qui liberabit te ab omnibus curis ⁊ etiā ab omnibus dubitationibus q̄ tibi oriri possent quomodocunqȝ ⁊ qualitercunqȝ.⁊ qḋ alibi queritur hic perfecte inuenitur.tex.est in.c.legimus supra.xxxvii.distinctōe. ¶ Ulterius notabis eundeȝ tex.in dicto.c.nunquaȝ in vers. facito aliquid operis vt semper dyabolus inueniat te occupatum. ¶ Et ibidem in desideriis est omnis ociosus. ¶ Et ibidem statim ī vers.ad instar fornicantis israel omni transeunti diuaricēt pedes suos ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetur originaliter ezechielis xvi.c. ¶ Insuper notabis etiam tex. in.c.fugare in vers.naȝ verus ornatus xpianorum ⁊ xpianarum nō est fucus mendax . nec auri quidem vestisqȝ pompa sed boni mores sūt. ¶ Successiue notabis ēt tex.in.d.c. de spiritu in vers.dicit dominus in euāgelio. ille me clarificabit ⁊c.⁊ loquitur de spū scō. ¶ In q̄ adde ꝙ hoc hr̄ ad litterā Johā.xvi.⁊.xvii.c ¶ Insuper notabis eundē tex.in vers.veritas xpūs est ⁊c. ¶ In quo dicas tu ꝙ hoc hr̄ ad litteram Johā.xiiii.c. ¶ Et etiā ꝯcordat tex.in.c.si consuetudinē.s̄.viii.dis.⁊ in.c.oīs s̄.vii.q.i.⁊ i.c.si eīȝ.s̄.de penit.dis.ii. ¶ Penultio notabis tex.ibidē in vers. dicebat de meo accipiet ⁊ annūciabit vobis ⁊c. ¶ In q̄ adde ꝙ hoc hr̄ ad litterā Johā.xvi.c.⁊ loquitur de spū sancto. ¶ Postremo ⁊ vltio notabis ēt tex.in.d.§.si quidē in vers.nō enī a semetipso loqͭ.sȝ sicut audit ⁊ loqͭ ⁊c. ¶ In quo adde tu ꝙ hoc habetͬ ad lrām Johā.d. xvi.c. ¶ Et ex his oībus habes ea q̄ circa tex.merito notari potuerunt. ¶ Nūc caplo glo.relatu dignas.⁊ primo glo.summe que pōt diuidi in duas partes.prio cōtinuat hāc distinctōȝ ad precedentem. Secundo ponit q̇re vltio loco posuit d̄ hoc sacro ꝯfirmatōis dicens ꝙ hoc iḋ qꝛ magis dignū ē ceteris sacramētis de q̄bus hucusqȝ vidimus.fa ibi ⁊ merito tractat ⁊c. ¶ Insup notabis etiā glo in.c.omni i vbo energumini que ponit allusiōeȝ huius vocabuli ab erge quod ē labor ⁊ mene qḋ est defectus q̇si in defectum lune vel mensis patiūͭ vt sūt isti lunatici. ¶ Et gl. ī.c.in die q̄ dixit ꝙ ꝓpter ieiuniū hoīes dicūtur mācati ⁊ afflicti. ¶ Demū notabis glo.ī c.nihil in verbo ꝙ eni q̄ dixit ex duobus contrariis sequi eundē effectū. ¶ Et glo.i.d.c.nūquā ī vbo Salomōis.que dixit vade ad apē ⁊ disce quō operata sit ⁊ castū opus faciat ⁊c. quē tex.bene notabis. ¶ Ex quib⁹ oīb⁹ nūc habes ea q̄ in hac quita ⁊ vltima distinctiōe merito dici pńt quo ad text.⁊ glosas.⁊ cum suppletōibus ⁊ additionibus nostris veteris ⁊ noui testamēti aliarūqȝ sacrarum scripturarū valde necessariis ⁊ oportūis.⁊ ꝑ ꝯsequēs totū hoc op⁹ distinctionū que sunt cētū ⁊ vna ⁊ causarum que sūt.xxxvi.⁊ q̄stionū earūdeȝ que sunt.clxxi.reddiͭ deo huī iuuāte completum cuȝ oībus vt supra necessariis ꝓ cōplemēto eiusdē vt ex supradictis lati⁹ appet Unū nūc referam⁹ grās si nō quas debem⁹ quas possum⁹ suppremo illi deo omniū bonorum datori ⁊ largitori.qui trinus ⁊ vn⁹ viuit in secula seculoruȝ .amen.

¶ Explicit ꝯtinētia breuis omniū distictionū q̄ sunt cētuȝ ⁊ vna i ordine ⁊ etiam causaruȝ q̄ sunt xxxvi.⁊ questionū ex eis q̄ sunt clxxi. aurei ac diuini decretorum voluminis in qua ⁊ diuisio ⁊ decisio predictorū omniū ⁊ singulorum i eis ꝯtētorū pticulariter habeͭ. ⁊ cum ānotatōe eoruȝ que taȝ in textu q̄ȝ in glosis notari meruerūt de textu in textū.⁊ de glosa in glosam singulariter.⁊ etiam cum additionibus nouis ad predicta omnia taȝ ex veteri nouo qȝ testamēto q̄ȝ ex epistolis magistri gentiū Pauli apostoli necnō euangelistarum oium codicibus aliisqȝ inumerabilibus sacris scripturis trāsunptis cuȝ consonantia ⁊ concordia quadam cuȝ eis omnibus seriose contextia.⁊ cum diuisione etiam omnium glosaruȝ summe.⁊ cum decisionibus veris in vnaquaqȝ pte earum cum iuribus ꝓbantib⁹ in omni articulo.Que contientia tot ⁊ tantorum omniū intus ⁊ ab extra nō ab re syllogi anton idest colectio florum nuncupari potest . ¶ Laus deo clementissimo qui trinus ⁊ vnus viuit ī secula seculorum Amen.

i

Incipit tabula

Breuis remigemque tutissimum ⁊ hostium patens ad inueniendum facili ordine ⁊ particulariter om̄ia ⁊ singula descripta in hoc meo opere nouo effectualiter cuncta in se vindendo ⁊ omnia decidendo cum iuribus ⁊ quottis necessariis. ⁊ sepenumero imo quasi semper eis addendo totum decretorum volumen amplissimum continente. composita per me Ludouicum bolognimum de bononia minimum inter alios iuris vtriusque doctorem. Ex qua etiam q̄ celerime reperiri possunt omnes materie ⁊ omnes articuli in dicto decretorū volumine. tam in tex. q̄ in glosis sūme. ⁊ in alijs etiam glosis contenti.

¶ Et sic tabula hec ad vtrumque seruit opus decretorum .s. ⁊ meum que ad idem tendunt. adeo vt de distinctione in distinctionem. que sunt centum ⁊ vna. ¶ De causa in causam. q̄ sunt triginta sex. ¶ De questione in questionem easidem. que sunt centum septuaginta vna. Omnia breui manu. ⁊ earum omnium decisionem. ⁊ substantiam per modum hic annotatum facile habere poteris. ¶ Que idcirco peregi. vt tu qui tempore qui nihil in hoc seculo carius est eges. ⁊ etiam tu qui laborē fugis. uoti tui statim compos in multorum ac multorum cognitione efficiaris. ¶ Ad laudē ⁊ gloriam supremi dei. qui trinus ⁊ vnus viuit ⁊ regnat in secula seculorum amen.

De summa trinitate. ⁊ fide catholica Rubrica.

¶ Utrum eoipso q̄ quis errat in fide sit hereticus si est paratus corrigi vide glo. in. c. licuit in verbo ad recipiendum distinctiōe. xvij

¶ Ubi agitur de fide vtrum solus papa possit disponere sine consilio reuerendissimorum dominorum cardinalium. vide glo. in. c. anastasius in verbo consilio in distinctiōe. xix.

¶ Ad quem spectet determinatio questionum circa fidem an ad sanctissimum dominū dominum papam solum vel etiam ad alios. vide glosam in. c. quotiens in verbo ad petrum. xxiiij. questione prima.

¶ Utrum peccatum infidelitatis sit maius q̄ occidere infinita corpora martyrum. vide glo. in. c. si habes. xxiiij. questione. iij.

¶ Utrum papa possit dispensare circa articulos fidei. vide glo. in. c. sunt quedam i verbo apostoli. xxv. questione prima.

¶ Utrum debeamus credere solum ea que pertinent ad religionem. vide glo. in. c. i domo de penitentijs distinctione. iiij.

¶ Cetera in hac materia fidei videbis inferius sub rubrica de hereticis, quia hec omnia ad idem tendunt.

De constitutionibus statutis ⁊ legibus. Rubrica.

¶ Quot iuribus regatur genus humanum. ⁊ quid sit ius naturale. ⁊ ciuile. ⁊ gentium ⁊ militare ⁊ publicū ⁊ quiritū habes in dis. pa

¶ Quot sunt species legum secularium ⁊ vnde aliq̄ earū nomen acceperunt vide i dis. ij

¶ Quid sit lex ⁊ plebiscitum. ⁊ senatusconsultū. ⁊ ꝯstitutio. ⁊ responsa prudentiū. ⁊ ēt vnū sumpserunt nomen aliquelegen videi di. ij.

¶ Quale sit officium legum secularium vide latissime in distinctione. iija.

¶ Quid sit canon ⁊ regula. ⁊ quot sint concilia habes in distinctione iija.

¶ Quare reperte sunt leges. ⁊ quot debeāt in se continere. ⁊ an tollantur pre contrariam consuetudinem vide in distinctione. iiij.

¶ Utrum ius naturale possit mutari vid i di. vi

¶ Quis fuerit auctor primus sacrum legum ⁊ etiam secularium vide in distinctione. vij.

¶ Utrum leges principium cedant iuri naturali vide in distinctione. viij.

¶ Utrum leges seculares cedāt legibus ecclesiasticis vide in distinctione. x.

¶ Utrum ⁊ quando leges tollantur per contrariam consuetudinem vide in dis. iij.

¶ Utrum legibus scriptis cedat consuetudo vide in distinctione. xi.

¶ Que sint leges approbate ⁊ que improbate vide in distintione. xvi.

¶ Quomō mutētur leges regulare canonū ⁊ legū ex loco ex cā ⁊ ex tēpore vide i di. xij.

¶ Utrum decretales existentes extra corpus canonum seruentur ⁊ habeantur pro legibus vide in dis. xix.

¶ Quantū valeant expositiones sacrū scripturarum. ⁊ an habeat vi canonū. vide i dis. xx

¶ Utrum sacerdotes teneantur scire leges ⁊ canones vide in dis. xxxviij.

¶ Utrū sacerdotes dēant haber̄ pitiā nō solū legū sed negociorum seculariū. vide i di. xxxix

¶ Quo tēpore habuerint originē cōcilia ⁊ q̄ sint approbata ⁊ q̄ improbata vide i dis. xv.

¶ Quis possit facere concilia ⁊ cuius auctoritate fiant vide in distinctione. xvij.

¶ Utrum q̄libet prouincia possit facer̄ cōcilia ⁊ q̄ties in anno ⁊ quo tempore vide in dis. xviij.

¶ Quando episcopi teneantur notificar acta in concilijs. vide in distinctio. xviij.

¶ Quomo ⁊ i quibus casibus tolleratur ignorantia iuris ciuilis ⁊ etiā naturalis vide glo. in. §. i. in verbo ignorantia in distinc. xxxviij

¶ De ignorantia iuris naturalis ⁊ ciuilis q̄ mō ⁊ qualiter tolleretur vltra proxime dicta vide in glo in. §. notandum. i. q. iiij.

De rescriptis

¶ Qō ⁊ qñ valeat rescriptū vltra duas dietas. vide gl. i. c. neminē. iij. q. vi

De consuetudine.
¶Utrum z quando leges tollā
tur p otrariam consuetudinem vide in dis.iiij
¶Utrum consuetudo cedat legibus scriptis
vide ad plenum in distinctione.xi.
¶Utrum consuetudo possit tollere vel mu,
tare ius naturale.uide in distinctione.v.
¶Utrum valeat consuetudo contra ius na,
turale.uide in distinctione.viij.
¶Utrum consuetudo valeat contra natura
les constitutiones . z an varietur secundum
tempora z loca uide in distinctione.xij.
¶De virture consuetudinis z etiā diuturni
tatis.uide glo.in.c.conquestus.ix.q.iij.
¶In materia consuetudinis z an acqrat ali
quid per eam.uide glo.in.c.si.xviij.q.ij.

De electione z ordinatione z electi potestate. Rubrica.

¶Quomodo eligitur papa z episcopi.dya,
coni.z subdyaconi.z quomodo conferantur
ordines ecclesiastici.uide in distinctiōe.xxiij.
¶Utrum ordinatio epoꝝ debeat fieri in ci,
uitatibus vel in rure.uide glo.in.c.in nomie
domini in verbo in vrbe in distinctione.xxiij
¶Utrū merus laycus possit eligi in episco
pū.z in qua ecclesia debeant fieri electōnes
epoꝝ.z de officio visitatoꝝ.vide ī dis.lxi.
¶Utrū presumatur ꝑ electione.vide glo.ī
c.miramur in verbo laboribus in dis.lxi.
¶Ad quos spectent electiones eligendorū
ad sacros ordines vide in dis.lxij.
¶Utrū layci possint interesse electionib⁹ ꝓ
mouendoꝝ ad sacros ordines.vide ī di.lxiij.
¶A quibus eligantur z ordinentur episco,
pi.vide in distinctione.lxiiij.
¶Quid si prouinciales discordant ī electio,
ne episcopi vel si non sunt prouinciales quid
fieri debeat vide in dist.lxv.
¶Quis debeat interesse in consecratione
metropolitani vide in distin.lxvi.
¶A quot episcopis debeat episcopus con
secrari vide in distin.lxvi.
¶Utrū ꝑsbiteri vel sacerdotes possint or,
dinari ab vno episcopo solo vide in dis.lxvij
¶Utrum electi z ordinati ab eo quem con
stat fuisse episcopum sint iterum ordinandi
vide in distin.lxviij.
¶De collatione minorum ordinum z an so
lus abbas possit eos cōferre vide ī dis.lxix.
¶Utrum quis possit ordinari sine titulo vel
sine beneficio ecclesiastico vide in dist.lxx .
¶Utrū clericus subditus vni episcopo pos
sit ordinari ab alio absqꝫ litteris sui episco,
pi vide in distinctione.lxxi .
¶Utrum episcopus teneatur dare litteras
dimissorias ad aliuꝫ episcopum pro ordina,
tione sui clerici.vide in distinctione .lxxij.
¶De forma z tenore litteraꝝ dimissoriarū
ab vno episcopo ad alium pro ordinatione
clerici sibi subditi. vide in dist.lxxiij.
¶Utrum quis possit inuitus ordinari.vide
in dist.lxxiiij.
¶Que sint necessaria circa ordinationem
episcoporum. vide in dist.xxv.
¶Qualiter sint ordinadi illi qui ab īfantia
ōditi sūt ecclesiasticis officijs.viđ ī di.xxviij
¶Multa per que impeditur quis ordinari
z ꝓmoueri ad sacros ordīes. vide ī di.xxxiij
¶Multi qui prohibentur promoueri.z or,
dinari ad sacros ordines vide in dist.xxxiiij
¶Utrum ordinandi debeant esse sobrij.z
qua pena puniātur non seruantes sobrieta,
tem.vide in dist.xxxv.
¶Utruꝫ promouendi ad sacros ordines de
beāt esse periti litteraruꝫ.vide in dist.xxxvi
¶Utrum penitus laycus possit ordinari.vi
de gl.ī.c.illiteratos ī ꝟbo penit⁹ ī di.xxxvi.
¶Utruꝫ ꝓmouendi ad sacros ordines pos,
sint incūbere libris gentiliū.vide ī di.xxxvij
¶Utrum noui in fide possint promoueri ad
sacros ordines.vide in distinctione.xlviij.
¶Que sit illa ꝑpter que quis impeditur ꝓ
moueri ad sacros ordines vide in dis.xlviiij.
¶Quo tempore debeat ordinari episcopus
vide in distinctione.lxxv.
¶Quis eligat romanum pontificeꝫ.z quan
to tempore fiat vnus post mortem alterius.
vide in distinctione.lxxviiij.
¶Si quis fuit electus papa dū credebatur
eius vxor mortua.z postmoduꝫ reperiat vi
uere.an debeat renūciare papatui.vide gl.ī
c.si quis in verbo apostolicus ī dis.lxxviiij.
¶Quis coronet z ordinet reges.vide glo.ī
c.in apibus.vij.questione prima.
¶Utrum.querentes officia debeant eligi.
vide in tex.viij.questione.i.
¶Utrū episcopus possit eligere sibi succes,
sorē ī epatu.uide ī tex.z ī gl.sūe late.viij.q.i
¶Utꝫ papa possit eligeŕ sibi successorē dū
viuit.uide in glo.sūme circa finē.viij.q.i.
¶Quō fiat reges an per electōes vel quō.
vide glo.in.c.Moyses.viij. questione.i.
¶Utꝫ papa possit facere statutū ꝙ possit e
ligeŕ sibi succōreꝫ uiđ gl.i.§.his oib⁹ viij.q.i
¶Que elec°ꝑualeat an illa q̄ ē fcā a mioꝛ ꝑ
te.a ꝟo a maiori ł dignori uiđ gl.ī.c.lꝫ 8.q.ī
¶Utꝫ ī electōnib⁹ possint admitti pcīnia
symoniacoꝝ uide ī tex.z ī glo.sūme.viij.q.ij
¶Quomodo z quando presumatur electiō
symoniaca.uide in glo.summe.viij.q.iij.
¶Si eligī excōicat⁹cū alijs ī excōicatī vtꝫ
ualeat elec°gl.ē ī.c.nosi hoīeꝫ ꝙ ē.c.ſi.9.q.ī
¶Utꝫ abates sint eligēdi vł ordinādi ꝑ epꝫ
an vero a monacis.uide in tex.xviij.q.ij.

De translatione episcopi. Rubrica.

¶ Si monacus transit ad episcopatum vtrum absoluatur a iurisdictione abbatis vide glo. in.c.de monacis.xvi.questione.i.
¶ Utrum sufficiat translatio ad episcopatum sine confirmatione ad hoc vt eps acqrat bona sedi epali.uide in glo.summe.xviij.q.i.
¶ Utrū abbas factus episcopus absoluat a regła mōachali.uiđ gl.i.c.statutū.xviij.q.i.
¶ Utrum episcopus possit dare licentiā clericis adeundi monasteria.⁊ vtrum etiam eis inuitis possint intrare strinctiorem regulam vide in tex.xi.questione.i.⁊.ij.
¶ Utrum canonici regulares possint intrare monasterium.vide in tex.late.xix.q.iij.

De auctoritate ⁊ vsu pallij.

¶ Utrum epi possint exercere officium suum sine pallio.⁊ et quo tpe possit peti palliū ⁊ qbus dari dēat vide i dis.cētesima.

De renunciatione.

¶ Utrum renunciatio requirat factum vel verba.vide glo i.c. qliter.vij.q.i
¶ Utrum bñficia renūciata sint restituenda ipsis rñūciātib⁹ viđ i tex.⁊ i gl.sūe.xvij.q.ij
¶ Utrum renunciatio illicita valeat.⁊ quomodo probetur quem renūciasse ⁊ quis debet probare vide glo.summe.xvij q.ij.

De tēporibus ⁊ qlitate ordinandorum.

¶ Quo tempore debeat ordinari ep⁹ ⁊ qua hora ⁊ qb⁹ dieb⁹ vide i dis.lxxv
¶ Que interualla temporum debeant seruari in prestatione singulorum graduū ⁊ in quolibet eorum vide in dis.lxxvij.
¶ In qbus locis debeant pstari ordines sacri.⁊ an i ciuitatib⁹ vel i rure.vide i dis.lxxx

De etate ⁊ qualitatate ⁊ ordine preferendorum.

¶ Unde habuerint originem ordines ecclesiastici tam in nouo quam in veteri testamēto.vide in distinctione.xxi.
¶ Quō ꝯferāť ordies ecclastici viđ i di.xxiij
¶ Utrum merus laycus possit effici sacerdos.⁊ etiam episcopus.vide glo.in.c. sollicitudo in distinctione.lij.
¶ Quali examine debeant fieri sacerdotes ⁊ quibus temporibus ⁊ de pena facientis ꝯtrarium.vide late in distinctione.xxiiij.
¶ Quomodo quis debeat ordinari de gradu in gradum vide in distinctione.lx.
¶ Utrum laycus possit eligi i epm.vide glo.in. c.illitteratos in verbo penitus' in dis.xxxvi.
¶ Utrum ille qui fuit baptizatus in infirmitate qui antea nolebat baptizari possit promoueri.vide in distinctione.lvij.
¶ In qua etate debeant ordinari sacerdotes.vide in distinctione.lxxviij.
¶ Utrū peregrini seu itinerantes possint pmoueri ad sacros ordines. vide in di.xcviij.
¶ Utrū ordinationes ꝑiatorum ⁊ aliorum possint fieri per ambitum vide in tex.late.i.q.i.
¶ Utrum detētus in infirmitate possit pmoueri ad ordies sacros.uide i glo.sūe.vij.q.i.
¶ Utrum ille qui nō pōt bibere uinū possit ordinari ad sacerdociū.uiđ gl.i.c. ipsi.ij.q.vij.
¶ Cetera in hac materia vide.ā.sub rubrica de tēporib⁹ ordinationū ⁊ qualitatib⁹ ordinādorum.qa hec omnia fere ad idem tēdunt.

De corpore viciatis non ordinādis

¶ Utrum corpore viciati possint pmoueri ad sacros ordies.vide i dis.lv
¶ Utrum naturales seu bastardi possint promoueri ad sacros ordines.vide in dist.lvi.
¶ Utrum monachi possint ordinari sine licētia sui abbatis. vide i dist.lviij.
¶ Utrū liceat monachis celebraŕ officia populis.⁊ alia.vide i tex.⁊ in gl.sūme.xvi.q.i.

De bigamis non ordinandis.

¶ Quis dicatur bigamus.⁊ an possit ordinari.vide in dist.xxvi.
¶ Quis dicaŕ bigam⁹.viđ i tex.xxviij.q.iij

De seruis non ordinandis

¶ Utrum serui possint promoueri ad sacros ordies sine licentia dominorum xpianorum ⁊ etiā serui hebreorum.vide i dist.liiij

De obligatis ad ratiocinia.

¶ Quare curiales ⁊ aduocati non possunt promoueri ad sacros ordines. vide in dist.li ⁊.liij.

De officio delegati vicarij.⁊ aliorum presidentium.

¶ Utrum subdiaconus possit esse legatus apostolicus.vide in distinctione.xciiij.
¶ Que possit facere legat⁹ sedis aplice. uide glo.i.c.q̄ de cā i ꝟbo qcqd i si.ij.q.v.
¶ Casus in quibus iudex potest supplere ex officio suo.uide glo.in.c.altem.ij.q.vij.
¶ Utrum iudex teneaŕ semp audire aduocatos.uide glo.i.i.si qs canonizata.iij.q.vij.
¶ Quando papa delegat causam epi ꝯdemnādi de aliquo crimie.quot epi dēant esse ꝑsentes.uide glo.summe.iij.q.viij.
¶ Utrum principes dando posteriorem legatum uideatur reuocare priorem.uide glo. in.c.galiarum.xxv.q.ij.
¶ Utrum legatus hēat iurisdictōm ordinariā uł delegatā.uide glo.in.c.igitur.xxv.q.ij.
¶ Utrum cōmissio legationis reqrat scripturā uel ne.uide glo.in.c. institutōis.xxv.q.ij.

De maioritate ⁊ obedientia.

¶ Quomodo ⁊ i qbus casibus possit iudicari maior prelatus ab inferiore.uide glo.in.c.inferior in distinctione.xxi.
¶ Utrū papa habeat potestatem circa imperium.uide glo.in.c.in sinodo in verbo successores in distinctione.lxiij.
¶ Utrum papa possit se submittere imperatori sine voluntate cardinalium. uide glosam

in dicto.c. in sinodo in verbo apostolicam in distinctione.lxiii.
¶ De obedientia prestāda superioribus ab inferioribus. vide in distinctione.xciii.
¶ Utrū sacerdotes possint tāger īfirmos corā ep̄o vel signar̄ īfātes. vide i dis.xcv.
¶ Utrū papa possit se submittere iudicio priuatorū. vide glo. i. c. nos si icopetēter.ii.q.vii
¶ In qb⁹ casib⁹ clerici nō teneant̄ obedire ep̄o suo vel sup̄iori vide i gl. sūme.viii.q.iiii
¶ Utruʒ sit obediendum in rebus illicitis superioribus nostris. vide in tex.xi.q.iii.

De treuga ⁊ pace.
¶ Utrū p̄lati teneāt̄ ꝯcordar̄ clericos ⁊ etiam laycos discordantes ⁊ reducere eos ad pacem. vide in distinctione.xc.

De transactionibus.
¶ Utrū de iure canōico hēat locum. l. transigere. C. de transactionibus. vide glo. in. c. preuaricator.ii. questione.iii.

De procuratoribus.
¶ Utrum episcopi ⁊ alii prelati teneantur procurare ⁊ dare patrocinium p̄ viduis ⁊ pupillis ⁊ aliis miserabilibus personis. vide in distinctione.lxxxvii.
¶ Utrum episcopi ⁊ alii promoti possint assumere curas seculares. vide in dis.lxxxviii
¶ Utrum doctor possit allegare dicēdo simpliciter ⁊ i genere. ita dicit qdā lex absq̄ eo ꝙ in specie dicat. vbi. vide glo. in. c. vt euidēter.i.q.i. quod nota tu q nō hēs memoriam.
¶ Utrum theologi vel decretiste possint capere aliquid ex eorum doctrina. vide glo. in c. vendentes in verbo debitam.i. q̄ōe.iii.
¶ Utrū ⁊ q̄n possit qs agerē p̄curez tā i criālib⁹ q̄ʒ i ciuilib⁹. vid i tex. ⁊ ēt i gl. sūe.v.q.iii
¶ In qb⁹ casib⁹ nō possit p̄curator ꝯstitui i ciuilibus causis ⁊ ēt q p̄sone ꝓpellant̄ ꝯstituere p̄curatores vide in glo. sūme.v. q̄ōe.iii.
¶ Quando canonici volunt agere contra episcopum suum quomodo cōstituant procuratorem. vide glo. in. c. quia episcopi.v.q.iii
¶ Utrum liceat clericis agere pro miserabilibus personis. vide in glo. sūme.xiiii.q.i.
¶ Utruʒ liceat clericis procurare pro miserabilibus p̄sonis vide in glo. sūme.xiiii.q.i.
¶ Utrū liceat clericis exigere mūera p̄ procuriis īpēsis vide i tex. ⁊ i glo. sūme.xv.q.ii.
¶ Utrū clerici possint allegare i causis ciuilibus corā iudice seculari vel etiā corā ecclesiastico ⁊ recipere salariū. ⁊ qd ī ep̄is ⁊ sacerdotibus ⁊ monacis. ⁊ vtrū ēt ipsi possint procurare vel allegar̄. vide i glo. sūme.xv.q.ii.
¶ Utruʒ liceat clericis suscipere procurationes negotiorū seculariū. vide in tex.xxi.q.iii
¶ Utrū liceat p̄curatori vl' aduocato decipere aduersariū suū. vide glo. in. c. dñs.xxiii.q.ii.
¶ Quō p̄cures ⁊ aduocati possint corrigere errorē suū vid gl. ī. §. his itaq̄ʒ. xxxv.q.ix
¶ Utrū aduocati possint p̄moueri ad sacros ordines. vide in distinctione.li. ⁊ .liii.
¶ Utrū iudex teneatur semp̄ audire p̄curatores ⁊ aduocatos vide glo. in. l. si qs.iii.q.vii

De arbitris.
¶ Utrū p̄lati teneāt̄ sumer̄ ꝯpromissū ⁊ ꝯcordar̄ discordātes. vide i dis.xc.
¶ Utruʒ qs teneatur recipere ꝯpromissum inter discordantes ⁊ si non recipit vtruʒ peccet vide glo. notabilem in. c. sicut.xi.q.i.
¶ Utrū monachus possit esse arbiter vel iudex vel aduocatus. vide glosam in. c. de presentium.xvi. questione p̄ma

De iudiciis.
¶ Quō ⁊ in qbus casib⁹ possit iudicari maior prelatus ab inferiore. vide glo. in. c. inferior in distictione.xxi.
¶ Utrū in manifestis ⁊ notoriis regrat̄ ordo iurisdictiari⁹. vide i tex. ⁊ ēt i gl. sūme.ii.q.i
¶ Utrum qs possit esse iudex in causa criminali quando ip̄e notatur eadem vel maiori macula. vide in tex.iii.q.vii.
¶ Utrum ⁊ quando quis possit iudicare in causa sua vel suorum vide glo. in. c. cognitore in verbo iudicem.iii.q.vii.
¶ Utrū possit procedi in aliq̄ causa lite non contestata. vide in glo. summe.iii.q.ix.
¶ Utrum episcopi possint iudicari ab vno tantum. vide in text.iii. questione.viii.
¶ In qbus casib⁹ pōt laycus iudicare i cā clericorū. vide glo. i. ca°. clericū el fo.xi.q.i.
¶ Utrum possit resisti iudici iniuste iudicanti. vide glo. in. ca°. non debet.xi.q.iii.
¶ Quomodo ⁊ quādo minor possit esse in iudicio vide glo. in. l. certia in verbo pupillus canonizata.xv.q.iii.
¶ Utrū liceat clericis relinqre iudicē suū ⁊ ꝯfugere ad iudicē secularē. vide i tex.xxi.q.v

De foro competenti
¶ Utrum viatores sortiātur foruʒ in locis per q̄ transeunt. vide glo. in. c°. q̄ ꝯtra in vbo peregrini in distinctione.viii
¶ Utrum reus possit trahi extra proprium locum. ⁊ si trahitur an valeat sententia lata contra eum. vide in text.iii.q.vi.
¶ Utrum iudex possit condemnare subditū suuʒ sedendo pro tribunali in territorio alieno. vide glo. in. capit°. episcopum.viiii.q.ii.
¶ Utrū dyaconi vel subdyaconi vel cantores vel promoti possint conueniri coram iudice seculari. vide in tex.xi.q.i.
¶ Utrum laycus possit conueniri coram iudice ecclesiastico. vide in glo. summe.xi.q.i.
¶ In quib⁹ casib⁹ clericus potest conueniri corā iudice seculari. Et vtruʒ negligētia ei⁹ possit suppleri per ecclesiasticum ⁊ econtra ⁊ in quibus casibus vide in glo. sūme.xi.q.i

¶ Utrū cleric⁹ trahēs clericū corā iudice secularí sit dignus suspēsione. vide ī tex. xi. q. ij

¶ Utrū cleric⁹ trahens laycum coram iudice ecclesiastico. saltem sit deponendus. vide in textu. ꝛ in glo. summe. xi. q. iij.

¶ Utrū maioꝛ possit iudicari ab īferioꝛe. vide glosaꝫ ī capitulo inferioꝛ ī distinctōe. xxi.

¶ Utrū papa possit se submitterē iudicio priuatoꝝ vide gl. ī. c. nos si incōpetēter. ij. q. vij

De in ius vocando. Rubrica extraoꝛdinaria

¶ Quotiēs qs citari dꝫ ad hoc vt sentētia ꝯtra eū valeat. vide glo. ī. c. caueant. iij. q. ix.

¶ Utruꝫ nō comparens in termino sibi prefixo sit deponendus. vide in text. iiij. q. v.

¶ Quotiens quis citari debeat ꝛ quomodo punial̄ cōtumax vide in glo. summe. iiij. q. v

¶ Quotiēs qs citari dꝫ antequā sn̄ia ꝯdēnatoꝛia possit fieri ꝯtra euꝫ. vide in text. v. q. ij.

¶ Utꝝ ī citatōib⁹ dēat appōi verbū parēptoꝛie. ꝛ an ī eis dēat appōi ꝯminatio. ꝛ an possit accelerari pēptoꝛiū. vide ī gl. sūme. v. q. ij

¶ Utrum clericus citatus a layco teneal̄ cōparere. vide glo. in. c. cōuenioꝛ. xxiij. q. viij.

¶ Quis possit ponerē paremptoꝛium in citatione vide glo. in. c. de illicita. xxiiij. q. iij.

¶ Utrum valeat citatio pro die feriata. vide glo. in. c. placita. xvᵃ. q. iiij.

De libelli oblatione

¶ Utrū agēti possoꝛio sufficiat cōqueri in libello de possessiōe absq꜠ eo ꝙ repetal̄ restitutio vide glo. in. c. quia presulatus. i. q. iiij.

¶ De modo agendi in petenda restitutione vide glo. in. c. antiquitus. ij. q. ij.

¶ De foꝛᵃ libelli accūtoꝝ vid̄ ī tex. ij. q. viij

¶ Quo iure petantur decime. vide glo. in. c moderamine. xvi. questiōe. i.

De dilationibus.

¶ Utrum post citationem ad causam sint cōcedende inducie. vide in tex. iij. questione. ij.

¶ Quot sunt genera induciarum. ꝛ quot inducie concedantur in causis criminalibus et etiā in ciuilibus. vide in glo. sūme. iij. qōe. ij.

¶ Utrum inducie sint cōcedende actori ꝛ etiam reo vide in tex. iij. questione tercia.

De ferijs.

¶ Utrum liceat ep̄is vel p̄sbyteris ventilare causas diebus feriatis ꝛ in q̄bus casib⁹. vide ī tex. ꝛ ī glo. sūme. xv. q. iiij

¶ Quando ꝯmittil̄ causa decideda īfra certum tempus si incidit in diē feriata an expiret cōmissio. vide glo. in. c. placita. xv. q. iiij.

¶ Casus ī quibus procedi potest diebus feriatis vide ī glo. summe. xv. q̄stione quarta.

¶ Que festiuitates sint celebrande per totum annum. vide in tex. de consecrat. dis. iij.

¶ Quarē magis celebrel̄ festū crucis. ī q de qs fuit dehōestatus q̄ꝫ festū afine ī q̄ fuit honorat⁹. vide glo. in. c. crucis d̄ ꝯsecra. dis. iij.

De restitutione spoliatorum.

¶ Utꝝ agēti possessorio sufficiat ꝯq̄ri de possessiōe absq꜠ eo ꝙ petal̄ rn̄tutō ī libe° vid̄ gl. ī. c. q꜠ p̄sulat⁹ ī. ꝟ. ablata. i. q. 4.

¶ Utrum ꝛ quando spoliatus sit ante omnia restituendus. vide in tex. latissime. ij. qōe. ij.

¶ Utrum exceptio spoliationis sit dilatoria an pemptoria ꝛ quis sit modus agēdi in petēda restitutōe. vide glo. ī. c. antiquit⁹. ij. q. ij

¶ Utrum omnibus spoliatis sit cōcedenda restitutio. vide in tex. iij. questione prima.

¶ Quot remedia dēl̄ spoliatis. ꝛ in quibus casibus dꝫ restitui. vide in glo. sūme. iij. q. i.

¶ Utrū spoliatus etiā vltra mare sit restituēdus. vide gl. ī. c. reītegrāda ī. ꝟ. loco. iij. q. i

¶ Utrum spoliatus in modico sit restituendus. vide glo. in. c. opoꝛtet. iij. qōne secūda.

¶ Utꝝ spoliatus a iudice sit restituēdus. vid̄ glo. in. c. in presentium in fine. vij. qōne pria

¶ Utꝝ spoliat⁹ ēt si sit raptoꝛ debeat rn̄itui vide glo. ī. §. qd̄ autē ī ver. pfectus. xiiij. q. i.

De fructibus ꝛ litis expensis.

¶ Utꝝ qs possit ꝯdēnari semp ī expēsis ī cā pricipali ꝛ ēt ī cā appellōis ꝛ quō vide glo. ī. c. ī primis ī ver. expēdisse. ij. q. i.

De confessis.

¶ Utrum ex sola ꝯfessione mulieris sacerdos possit condemnari. vide in tex. ꝛ in glo. summe. xv. questione tercia.

¶ Utrū confessio sit extoꝛquenda toꝛmentis vel cruciatib⁹. tam in reo q̄ꝫ in actoꝛe. ꝛ q̄ꝫ et in testibus. vide ī tex. ꝛ ī glo. sūme. xv. q. vi.

¶ Utrū spōte confessus seu ab alijs conuictus ꝙ an̄ oꝛdinatōeꝫ peccauerit possit exeq offitiū suū. vid̄ ī tex. ꝛ ī glo. sūme. xv. q. viij.

De probationibus.

¶ Utruꝫ ꝛ quando credatur litteris episcopi vide glo. in. c. cure. xi. q. iij.

¶ Cui incūbat onus ꝓbandi in p̄lato bōa esse ipsius an vero ecc̄ie bōa esse sua vide gl. in. c. sint manifeste in verbo ꝓbal̄. xij. q. i.

¶ De modo probandi negatiuam vide glo. in. c. presens. xx. q. iij.

¶ Cetera vide infra sub Rubrica de testib⁹ in materia probatiōis ꝛ sub Rubrica de fide instrumentoꝝ quia hec omnia ad idē tendūt.

¶ De probatione negatiue. vide glo. in. l. actoꝛ canonizata. vi. q. v.

De testibus.

¶ Utrū pupill⁹ possit testificari fact⁹ pubes d̄ his q̄ vidit ī pupillari etate vide gl. ī. c. r̄latū ī ꝟbo ī pueritia ī di. xxxvij

¶ An ꝛ quō debeat credi vni testi tantum. vide glo. in. c. tanta in distinctione. xxxvi.

¶ Utꝝ cardinali credal̄ sine l̄ris pape vide gl. ī. c. nobilissim⁹ ī ꝟbo nihilomin⁹ ī di. xcvij

¶ Utrū

¶ Utrum dicta testium ꝛ interrogatiões eorum debeant stare in secreto. vide glo. in. c. primis in verbo presente. ij. q. i.

¶ Utrꝝ qs possit ꝯdẽnari ex testimõio duorꝝ tantum. vide in tex. ꝛ in glo. summe. ij. q. iiij.

¶ De forma iurañti testiũ. ꝛ q̃ dꝫ i se ꝯtineꝛ vide glo. in. c. nullũ in verbo falsuꝫ. ij. q. iiij.

¶ Utrꝝ fama orta a detractorib⁹ vel ab inimicis egeat purgatõe vide i gl. sũme. ij. q. v.

¶ Utrum testes ꝓduci possint de domo accusatorum. vide in glo. ꝛ in tex. iij. q. v.

¶ Utrum testes possint testificari absentes vide in text. tercia questione nona.

¶ Utrꝝ testes dẽant testificari de his q̃ vide rũt vere vel quomodo. vide i tex. iij. q. viiij.

¶ Quomodo testes possint recipi lite non ꝯtestata. vide in glo. summe tercia. q. viiij.

¶ Utrꝝ cec⁹ possit testificari qũ hꝫ notas voces. vide gl. i. c. testes i ṽbo viderũt. iij. q. ix.

¶ Qñ valeat testimoniũ ꝺ auditu ꝛ i qb⁹ casibus. vide gl. i. §. his i ṽbo audiei ũt. iij. q. ix

¶ De testib⁹ deponẽtib⁹ de actu viso ꝑ eos successiue ab vno p⁹ aliũ. puta ex vno foramie pietis. vide gl. i. c. nihilominus. iij. q. ix.

¶ Utrꝝ iudex possit ꝯcedere saluũ ꝯductũ testibus vt veniãt ad testificandũ vide glo. i. c. hortamur in verbo amputari. iij. q. viiij.

¶ In qua etate qs dꝫ esse vt testificari possit i causis crialibus vide i tex. iiij. q. ij.

¶ In qua etate quis possit testificari in ciuilibus causis ꝛ ẽt i criminalibus siue sit masculus siue femina. ꝛ etiã in quibus casibus qs repellitur ab accusando an repellatur ẽt a testificãdo. vide in glo. summe. iiij. q. ij. ꝛ. iij.

¶ De testiõio ĩpuberꝝ quõ ꝛ in qb⁹ casibus admittantur vide glos. in. c. testes in verbo quattuordecim quarta questione secũda.

¶ Utrꝝ ꝛ qñ testes admittant p⁹ publicatas attestatões tã i causis ciuilibus q̃ʒ i crĩalib⁹ Et qd si obscure deponũt vtrũ possint declarare dictum suũ. vide glo. in. §. hi q. iiij. q. ij.

¶ De ꝯrietate ꝛ varietate testiũ vide gl. i. l testes. ꝛ in. l. si qs q̃ sunt canonizate. iiij. q. ij.

¶ Utrꝝ qs possit esse testis ꝛ accusatoꝛ i eadẽ causa vide i tex. ꝛ in gl. sũme. iiij. q. iiij.

¶ Utruꝫ in eadẽ cã quis possit esse testis ꝛ denunciatoꝛ vide glo. summe. iiij. q. iiij.

¶ Utrꝝ clerici possint torqueri ꝓ testiõio ferendo vide gl. i. c. illi i ṽbo replicãda. v. q. v

¶ Utrꝝ testes etiã in causis ciuilibus possint torqueri ꝛ quãdo vide glo. i. c. illi. v. q. v.

¶ Utrꝝ homicida possit esse testis cõtra clericos vide glo. in. c quia in glo. fi. v. q. vi.

¶ Utrum infames possint testificari vide in glo. summe. sexta questione prima.

¶ De iterpositione dictoꝝ testium negatiue deponentiũ vide glo. i. c. olãradus. viij. q. iij

¶ Utrꝝ ꝛ i qbus casib⁹ familiaris possit testificari ꝓ familiari suo vide glo. i. c. pꝫ. ix. q. iij

¶ Utruꝫ clerici possint testificari pro sua ecclesia ꝛ etiam interuenire pro testibus in cõtractibus secularīuꝫ. vide in tex. xiiij. q. ij.

¶ Utrꝝ domestici possint testificari ꝓ domesticis suis tã i ciuilibus q̃ʒ i criminalibus. ꝛ i qbus casibus vide in glo. sũme. xiiij. q. ij.

¶ Utrꝝ cõscius criminis possit admitti ad testimonium ferendum vide i tex. xv. q. iij.

¶ Quõ mulier possit testificari ꝺ iur ciuili ꝛ cãonico vide i gl. i. l. ex eo canõizata. xv. q. 3

¶ Utrum ꝛ quando valeat testimonium de auditu vide glo. in. c. hoc videtur. xxij. q. v.

¶ Utrꝝ testimonium vnius de baptismo valeat vide glo. in. c. puulos. de ꝯsecra. dis. iiij.

¶ Utrum omnes persone etiam ĩfames admittantur ad testificandum in criminalibus. vide gl. in. c. si peccauerit. ij. q. i.

¶ Qua pena puniantur deficientes in testificatione. vide in tex. ꝛ i glo. summe. ij. q. iij.

¶ Utrum prohibitus accusare possit saltem testificari. vide in tex. iij. q. ij.

¶ Utrꝝ qs possit esse testis ꝛ accusatoꝛ in eadẽ cã vide i tex. ꝛ in glo. sũme late. iiij. q. iiij.

¶ Utrꝝ qs possit ẽe testis iudex ꝛ accusatoꝛ i cã denũciationis vide gl. i. c. ꝑcipue. xi. q. iij.

De fide instrumentorum.

¶ Utrꝝ credatur scripturis sculptis in lapidibus. vide glo. in. c. fi. xxiiij. q. ij

¶ Quõ ꝛ qñ dicta requirantur in instrumentis vide glo. in. l. si qua canonizata. xxv. q. ij.

De iureiurando.

¶ Utrꝝ iuramẽtũ ꝑ vim extortũ obliget iurãtẽ vid gl. i. c. auctoritatẽ xv. q. vi

¶ Utruꝫ iuramẽta sint ꝯstanda ꝛ ꝑ qd iurari debeat ꝛ de pena piurij vide i text. xxij. q. i.

¶ Quid sit iuramentuꝫ ꝛ quid sit iurare. ꝛ q̃ fuerit cã institutionis iuramenti. ꝛ que sit pena piurij. vide late i glo. summe. xxij. q. i.

¶ Utrꝝ sit piurus ille qui iurauit falsuꝫ quod tamen putabat verum vide in tex. xxij. q. ij.

¶ Quot sint modi periurandi vide late i gl. summe vigesimasecunda. q. ij.

¶ Utrum iuramenta illicita debeant seruari vide in text. vigesimasecunda. q. iiij.

¶ Ex quibus iuramentum dicatur illicitum vide in glo. summe. xxij. questione quarta.

¶ Utrꝝ ꝯpellẽs quẽ ad peierãdũ dicatur piurus. ꝛ qua pena puniat vide i text. xxij. q. v.

¶ Utrum audiens aliquem iurare falsum si tacet peccet vide in textu. xxij. q. v.

¶ Quomodo debeant sumi iuramẽta. ꝛ qua intentione vide in tex. vigesimasecũda. q. v.

¶ In qua etate ꝛ quibus temporibus iurare debeat quis vide in tex. xxij. q. quinta.

¶ Utrum laycus possit deferre iuramentuꝫ clerico vel clericus ẽpo vide in tex. xxij. q. v.

¶ Utrꝝ iudex possit deferre iurañtũ ei quẽ

scit velle piurar vid i tex. z i gl. sume. xx. q. v

¶ Quomodo sit interpretandum iuramentum vide glo. in. §. queritur. xxii. q. quinta.

¶ Quis magis peccet an deierans vel mentiens vide glo. in. c. iuramenti xxii. q. quinta.

¶ Utrum semel vel pluries sit iurandum vide glo. in. c. suppliciter. xxiii. q. octaua.

¶ De scriptore promittente scribere librum cum iuramento si postmodum intrat religionem an sit obligatus vide glo. in. capit°. preterea in verbo sanctionibus i distinctione. li.

¶ De iuramento temerario uide gl. i. c. archidyaconi in verbo sacris in distinctione lxxxv.

De exceptionibus.

¶ Utrum exceptio spoliationis sit dilatoria vel peremptoria vide gl. i. c. contingit. ii. q. ii

¶ Que sint exceptiones peremptorie z que dilatorie vide glo. in. §. exceptio. tercia q. vi.

¶ Utrum exceptio dilatoria supueniens possit opponi post litem contest. vide glo. i. c. placuit. iii. q. x

De prescriptionibus.

¶ Utrum z quando mala fides defuncti i prescribendo noceat successori vide glo. i. c. i primis i verbo lemoris. ii q. i.

¶ Utrum oia iura ecclesiarum possint tolli prescriptione. z quanto tempore vide i tex. z i gl. sume. xvi. q. iii

¶ Quare z quomodo introducte sunt prescriptiones vide in tex. xvi q. tercia.

¶ Quid sit prescriptio z quot sint species prescriptionis. z quando i ea requiratur bonafides vel titulus. z vtrum per eam queratur dominium. z quid sit vsucapio vide in glo. summe. xvi. q. tercia

¶ Utrum iura prochialia z episcopalia possint prescribi uide glo. i. c. quicunque. xvi. q. tercia

¶ De personis prohibitis prescribere vide glo. in. c. clerici. decimasexta. q. tercia.

¶ In quibus casibus non currit prescriptio uide glo. in. c. prima. xvi. questione tercia.

¶ Quando iterrum patet prescriptio uide i gl. summe. z in glo. in. c. prescriptionum. xvi. q. iii.

¶ Utrum monasterium possit prescribere aduersus ecclesiam. uide in tex. xvi. q. iiii.

¶ Utrum in prescriptione requiratur probatio possessionis ab inicio z in medio. z i fine vide glo. i. c. uolumus. xvi. q. quarta.

¶ Utrum ius funerandi tollatur prescriptionem. z etiam quod de iure decimandi. uid i tex. z i gl. sume. i3. q. z

De re iudicata uel sententia Rubrica.

¶ Utrum sententia diffinitiua requirat ordinem iuris. z quod i interlocutoria uid i gl. sume z. q. i

¶ Quot sint species sententiarum uide i gl. sume. ii. q. i

¶ Quot sint ordines iuris vid i gl. sume z. q. i

¶ Utrum sententia precepti requirat ordinem iuris vide in glo. summe. secunda. q. prima

¶ Que sit sententia diffinitiua vide i tex. sa. q. vi

¶ De intellectu. l. barbarius. ff de officio pretoris videlicet de sententia lata a iudice putatiuo. uide glo. i. §. tria tercia. q. septima.

¶ Utrum sententia debeat ferri secundum conscientiam vel quando vide gl. i. c. iudicet tercia. q. septima

¶ Utrum sententia possit scribi i pariete sicut i carta, uid gl. i. c. postulatus i verbo scribebat. iii. q. vii

¶ Utrum episcopi possint iudicari ab vno tantum vide in tex. tercia questione octaua.

¶ Quotiens quis citari debet ad hoc vt sententia valeat uide gl. i. c. caueat i verbo uita. iii. q. nona

¶ Utrum episcopi possint condemnari absque sinodali audientia uide in tex. v. q. quarta.

¶ Si episcopi discordant in sententia ferenda contra episcopum. ad cuius tribunal tunc debeat haberi recursus uide i tex. z in gl. sume. vi. q. quarta.

¶ In quibus casibus potest laycus iudicare in causa clericorum z quid si de mandato pape uide glo. in. c. clericum el fo. xi. q. i.

¶ Quot sint species sententiarum z ex quibus sententia dicitur iusta uel iniusta. z quando ualeat z quando non uide i glo. sume. xi. q. tercia.

¶ Utrum possit resisti iudici qui iniuste iudicauit. uide glo. in. c. non debet. xi. q. tercia.

¶ Utrum liceat soli principi confirmare sententiam nullam uide glo. in. c. nullus el primo ix. q. ii.

¶ Utrum episcopus possit condemnare sacerdotes absque synodali audientia. uide i textu z glo. summe. xv. q. septima.

¶ Casus in quibus sententia retractatur z quibus remediis. uide in glo. sume. xxxv. q. ix.

De appellationibus Rubrica.

¶ Utrum sit dandum aliquod remedium appellantibus causa differendi cas. uid i tex. ii. q. vi

¶ Utrum possit appellari a principe z ab eius officialibus vide in tex. secunda. q. sexta.

¶ De forma appellationis z apostolorum uide in tex. secunda questione sexta.

¶ Que sint tempora prosequende appellationes vide in tex. secunda. q. sexta.

¶ Qui sint illi quorum appellationes non recipiantur uide in tex. secunda. q. sexta.

¶ Quid sit appellatio z quis appellet in causis ciuilibus. z etiam in criminalibus ad quem appelletur z quando appelletur. z quantum tempus detur ad appelladum z quantum ad prosequendum appellationes. z an istud tempus possit abbreuiari per iudicem. z an appellatio requirat scripturam. z utrum ea pendente possit aliquid innouari uide de his omnibus in glo. summe secunda. q. vi.

¶ Utrum possit appellari obmissis mediis ad legatum pape sicut ad ipsum papam uide glo. in. c. quisquis in verbo apostolicam. ii. q. vi.

¶ De terminis appellationis vide glo. in. l. appellatione canonizata secunda. q. vi.

De vita z honestate clericorum. Rubrica.

¶ Utrum episcopi z alii promouendi debeant promittere z uouere continentiam uide in dis. xxviii.

¶ Quo tempore fuit ordinatus qui promoue

di debeant promittere continentiam et q̄ fuit causa huius institutionis vide in dis.xxxi.

¶ Que pena imponatur sacerdotibus et cleri cis nō servantibus ↄtinentiā uide i dis.xxxij.

¶ vtrū sacerdotes et alij ꝓmoti debeāt fugere familiaritatē domesticorū et ↄiunctorū suorū et uenationes et ēt cōcubinas. uide in di.xxxiiij

¶ vtrū sacerdotes possint īteresse choreis et festiuitatibus habes i dis.trigesimaquarta

¶ vtrum ꝓmouēdi ad sacros ordines debeant esse sobrij. et qua pena puniant̄ nō seruātes sobrietatē uide in dis.xxxv.

¶ vtrū ꝓmoti ad sacros ordines debeāt ēē periti litterarū uide in dis.xxxvi.

¶ vtrū ꝓmouendi ad sacros ordines possint incūbere libris gentilium uide in dis.xxxvij.

¶ vtrū sacerdotes debeant ēē ornati grauitate et incessu et uirtute et meritis. uide i dis .xl.

¶ vtrū sacerdotes debeāt esse ornati uestibus et in alijs exterioribus uide in dis.xli.

¶ vtrum sacerdotes debeant esse pudici in uerbis et in omnibus uide in dis.xlij.

¶ vtrum sacerdotes debeant esse hospitales uide in distinctione.xlij.

¶ vtrū sacerdotes debeant esse temperati in comedēdo et in bibēdo et debeāt miscere scripturas cū cibis ante et post uide in dis. xliiij

¶ vtrum sacerdotes debeant esse litigiosi uel ne. uide in distinctione.xlvi.

¶ vtrum sacerdotes debeant esse cupidi et dediti vsuris uide in distinctione.xlvij.

¶ vtrum sacerdotes debeant carere omni crimine uide in distinctione.l.

¶ vtrū epi debeāt ēē sine oī crīe vid i di.lxxxi

¶ vtrum epi debeāt esse ↄtinentes et prouidere etiā pauperibus uide in dis. lxxxij.

¶ vtrū ordinandi debeāt carere nō solū vicijs ꝓprijs sed ēt alienis uide i dis.lxxxiij.

¶ Que debent seruare sacerdotes et maxime episcopi uide i dis.lxxxiiij.

¶ vtrum sacerdotes īcidentes ī criminibus debeant reparari uide i distinctio. l^a.

¶ Utrum episcopi debeant esse hospitales uide in distinctione.lxxxv.

¶ Utrū epi debeant esse doctores et liberales mendicantibus uide in dis.lxxxvi.

¶ Utrū clerici possint sibi ↄquerere victum ꝓprijs manibus uide i dis. nonagesimaprima.

¶ Utrū liceat clericis īcedere uestibus fulgidis. et claris uide i tex. et gl.sūme.xxi.q.q̄rta

¶ vtrum liceat clericis mouere arma uide i glo.summe.xxiij.q.i.

¶ Utrū liceat clericis mouere arma et i qb⁹ casibus uide i tex. et i glo.sūme.xxiij.q.viij.

¶ Cetera uide supra sub rubrica de etate et qualitate q̄ȝ hec oīa ad idem tendunt.

De rebus ecclesie non alienandis.

¶ vtrū layci possint disponere de rebus eccīe ēt si est imperator sine licētia romani pontificis uide i dist.xcvi. et ēt.xcvij.

¶ Utrum liceat epis alienare bona ecclesiarum vide i tex. et i glo.sūme.x.q.ij.

¶ Utrū bona eccīe possint alienari. et ēt alienata retieri. et cū qua solēnitate et forma alienent̄. uide in tex. et in glo.sūme.xij.q.secūda

¶ Utrū bona eccīe que possint alienari p redēptōe captiuorū possint aliēari si captiui sint p maleficio. uide gl.i.c.sacrorū.xij.q.secūda

¶ Utrū res eccīe q̄ seruando seruari nō possunt. possint alienari sine solēnitate requisita i alijs bonis. vide i glo.sūme.xij.q. secunda

¶ Utrū plati dicant̄ hr̄e liberā administratōnē i rebus eccīe uide glo.in.c.si.xij.q.i.

¶ De pena alienantis bona ecclesiastica uide in tex.xvij.q.quarta.

De commodato.

¶ Utrū ↄmodans uas corruptū teneat̄ si vinū ibi positū pp hoc viciat̄ vide glo.i.c.iter el primo de peniten.dist.tercia.

De feudis.

¶ Utrū uasallus possit h̄ure dño suo p substitutū uide gl.i.c.laroré.xxxiij.q.2.

De fideiussoribus.

¶ De mō fideiussionis p̄stāde ī iudicio uid i aut.offerent̄ canōizats.3.q.3.

¶ Utrū fideiussor q ꝓmisit aliquē exhibere ī cā capitali. si non exhibet debeat ipse puniri corporaliter an pecuniariter. uide glo.in.c. cum homo vigesimatercia.q.v.

De donationibus.

¶ Si euincit̄ res donata vtrū possit agi et quomodo contra donantes uide glo.in.c.in presentium septima.q.i.

¶ Utrū donatio cā mortis q̄ firmat̄ morte naturali sic ēt ciuili. vide gl.i.c.placuit.x vi.q.i

De testamentis.

¶ Utrū clerici possint relinquere fructus beneficij sui i testamento uide gl. in.c.duo sunt.xij.questione prima.

¶ Utrū heres s̄m canones teneat̄ in solidū ex facto defuncti in ↄtractibus vel i delictis vide glo.in.c.epus.xij.q.secunda.

¶ Utrū liceat clericis testari de reb⁹ eccīe vł d ꝓprijs et quō. vid i tex. et i gl.sūme.xij.q.v

¶ Utrū post ingressum monasterij quis possit testari uide in tex.xix.q.tercia.

¶ Utrū p īgressū mōasterij rūpat̄ testm̄ vid gl. i auten. si q̄ mulier canonizata.xix.q.ij.

De decimis.

¶ Utrū laici possint se ītromittere d̄ ēē oblatōes et decias eccīarū vid i tex.x.q.i

¶ Quantū possit exigi p epos nomine cathedratici. vide in tex. et in glo.sūme.x.q.tercia

¶ Si repiunt̄ plures mōete de quā solui oȝ cathedraticū. vide in glo.sūme .x.q.tercia.

¶ Utrum ius decimandi possit prescribi vi

de ī tex. ⁊ in glo. sūme. xiij. q. secunda.
¶ Vtrum illi quorum domicilia sūt ī diocesi baptismal' eccłie teneāt soluer̄ decimas ei vł' ī q̄ loco fiat solutio earum vid̄ ī tex. ⁊ ī gl. sūme. xiij. q. i.
¶ Utrū p̄dia monasteriorum teneant soluere decimas vide in tex. xvi. q. prima.
¶ Utrum decime omnino debeāt solui uide in tex. xvi. questione prima.
¶ Quo iure petantur decime uide glo. ī. c. moderamine. xvi. questione prima.
¶ Utrum decie vel collecte possint ipōi clericis a secularib' uide gl. i. c. nonarum. xvi. q. i.
¶ Quo tēpore debeāt solui decime uide gl. in. c. reuertimini. xvi. questione prima.
¶ Usq; ad quē locū dēnt portari decie p rusticos. uide gl. ī. d. c. reuertimini. xvi. q. pria.
¶ Utrum decime debeāt solui a raptoribus ⁊ a furibus. ⁊ an de salarijs. doctorum ⁊ aduocatorum uide glo. in. c. decime. xvi. q. prima
¶ Utrū decime debite vni ecclesie possint vsurpari ab alia uide in tex. xvi. q. s̄a.
¶ Utrum decime possint detineri a laicis uide in tex. xvi. questione septima.
¶ Utrum licitū sit exigere aliq̄d a monasterijs vltra consueta vide ī tex. xviij. q. secūda
¶ Vtrum clerici baptismalis eccłie possint peter̄ decimas ꝯ epm̄ vide in tex. xv. q. prima.

De regularib' ⁊ de statu mōachorum

¶ Vtrum possit iuitis mōachis vł' religiosis ipōi strictior regł'a p supiores suos uide gl. i. c. gesta ī v̄bo crescere in dis. lxxiij.
¶ Utrum heremite subsint ep̄is vide glo. in c. qui uere. xvi. questione prima.
¶ Utrū monachi possint eligi ad prelaturas seculares vide glo. i. c. presbyteros. xvi. q. i
¶ Utrū mōachus albus possit ēe inter mōachos nigros. uide gl. i. c. noua. xvi. q. septima
¶ Utrum canonici regulares possint itrare monasterium. uide in tex. xviij. q. tercia.
¶ Vtrum traditi monasterio ī puericia vel post teneant̄ ibi pseuerare ī religione. ⁊ q̄d de pupillo doli capace itrāte rligionē an possit exire vel extrahi. vide ī tex. ⁊ ī gl. sūme. xx. q. i
¶ Si quis accepit habitum sine licentia patris an possit extrahi ab eo. vide in tex. ⁊ in glo. sūme. xx. q. ij. ⁊ etiam tercia.
¶ Vtrum coact' itrare mōasteriū possit exīr̄ ad libitū suū uide ī tex. ⁊ ī glo. sūme. xx. q. iij.
¶ Utrum monachi possint transire ab vno monasterio in aliud. ⁊ etiam vouere sine consensu abbatis. uide in tex. xx. q. iiij.
¶ Utrum quis possit esse ī duabus ecclesiis vel relinquere ecclesiā suā ⁊ transire ad aliā uide in tex. ⁊ in glo. sūme. xxi. q. i. ⁊ secunda
¶ Utrum monachi possint ordinari sine licētia sui abbatis uide in distinctione lviij.
¶ Utruz liceat monachis celebrare officia populis. uide in tex. ⁊ in glo. sūme xvi. q. i.

De voto.

¶ Utrū uouentes castitatē possint vti vxoribus uide in dis. xxvij
¶ Si ꝯiuges vouerūt ꝯtinētiā an possint amplius pcreare filios ⁊ si pcreant an sint legittimi uide gl. ī. c. ministri in verbo proprie vxoris in distinctione. octuagesimaprima.
¶ Utrū pupillus doli capax obligetur voto vide gl. in. c. estote ī verbo sacros. i. q. i.
¶ Utrum ⁊ quādo liceat discedere a voto. ⁊ quō quis obligetur voto ⁊ quō perficiat̄ uotum uide in tex. ⁊ in glo. sūme. xvij. q. prima
¶ De psonis prohibitis vouere uide glo. in c. sunt quedam. xvij. questione prima.
¶ Vtruz si qs vouit se monasterio ⁊ tradidit possit redire ad munduz etiam cum licentia abbatis. uide in tex. xvij. questiōe tercia.
¶ Cuius sit maior pena a frangentis votuz uel adulteri uide glo. ī. c. pposito xxvij. q. i.

De iurepatronatus.

¶ Vtrum iuspatronat' amissū p lapsū ī heresiz r̄cupet̄ cū patronū reuersū ad fidē uid̄ gl. ī. c. maximū ī v̄bo digitate i. q. vij
¶ Quale ius h̄eat patronus ī eccłia nonduz ꝯsecrata. uide in glo. sūme. xvi q. secunda.
¶ Vtrum ⁊ quot modis qs efficiat̄ p̄ronus. ⁊ ī quos trāseat iusp̄ronat' ⁊ p q̄̄ta portōe uid̄ gl. ī. c. pie mentis ⁊ in. c. qcunq;. xvi. q. vij.
¶ Vtrum uide' fundādo eccłiaz acq̄rat ius p̄ronatus ī ea uide gl. in. c. frigentius. xvi. q. vij.
¶ Vtrum sol' papa an v̄o alij possint priuare aliquē iure p̄ronat' uide gl. ī. c. filijs. xvi. q. vij.
¶ Si p̄roni sūt discordes ī p̄ntatōe alicui' q̄d dēat facere ep̄s uid̄ gl. i. c. si plēs. xvi. q. vij.

De consecratione eccłie uel altaris.

¶ Cui liceat consecrare eccłiaz uide in textu de consecra. distinctione prima
¶ Vtruz ecclesie ꝯsecrate possint iteruz ꝯsecrari uide in tex. de consecra. dist. prima.
¶ In q̄bus casib' eccłia pōt ꝯsecrari ⁊ recōciliari. uide gl. ī. c. ecclesia de ꝯsecra. dist. i.
¶ De ꝯsecratione altaris vide gl. in. c. si motum de ꝯsecra. distinctione prima.
¶ Cui liceat ꝯstruer̄ oratoria ⁊ an sine licētia ep̄i hec fieri possint. uid̄ gl. ī. c. q̄dā. xviij. q. 2

De celebratōe missarum ⁊ sacramēto eucharistie ⁊ diuinis officijs.

¶ Vtrum sacerdos possit celebrare missaz post pollutōez nocturnā p̄cedentē vide ī dist. vi.
¶ Utrum qs possit audire missas sacerdotū nō seruantui ꝯtinentiā uide in dist. trigesimas̄a.
¶ Vtrum orōes facte a malis sacerdotibus prosint uel ne uide glo. in. § ecce in uerbo ad deteriorez in distinctio. quadragesimanona.
¶ Quō prelati ⁊ alij promoti possint ⁊ debeant celebrare officia ⁊ an magis ore uel corde. uide in distinctione nonagesimasecūda.
¶ Vtrum sacerdotes mali possint ꝯficere ī cele

brando ueꝛ corpus xp̄i uide i tex. prima. q. i.
¶ Si sacerdos dicat missā rogādo deū ut ali quē pdat an peccet ꝛ an ꝯficiat sacramētū corpis xp̄i uide gl. i. c. dictū i ꝟbo ꝓdesse. i. q. i.
¶ Vtꝝ p̄rāsus uel q recepit medicinaꝫ possit celebrare. uide gl. i. c. nihil septima. q. p̄ria.
¶ Vtꝝ sacerdos īfirm⁹ possit celebrarē officia ꝛ missas r̄cupata sanitate. uiđ gl. sūme. 7. q. 2
¶ ¶ Vtꝝ cleric⁹ celebrās ꝯ p̄ceptū supioris sit deponēd⁹ uide i tex. ꝛ i glo. sūme. xi. q. iij.
¶ Quo ordine sint celebrande misse. uide in tex. de cōsecra. dist. prima.
¶ Quibus diebus teneatur quis audire missas uide in tex. de consec. dis. prima.
¶ Que orationes debeant fieri in missa uide in tex. de consec. distinctione prima.
¶ ¶ Vtꝝ corp⁹ xp̄i possit ꝯfici ī uasis ligneis uide in tex. de consecratio. dist. prima.
¶ A quo fuit institutū sacramentuꝫ eucharistie uide in tex. de consecra. dist. secunda.
¶ Vtꝝ i sacr̄o eucharistie dēat iteruenire aliđ q̄ꝫ uinū ꝛ aqua uide i tex. de ꝯsecra. dist. s̄a.
¶ Que dēant seruari p sumentes sacramentū eucharistie uide in tex. de consec. dist. s̄a.
¶ Vtꝝ p⁹ ꝯsecratōeꝫ remāeat s̄ba vel spēs i sacr̄o eucharistie uide in tex. de cōse. dist. ij.
¶ Quare i sacro eucharistie misceꝛ aqua cū uino. ꝛ multa de hoc sacro ineffabili ꝛ dignissimo uide in tex. de cōsecra. dist. secunda.
¶ Licet in uase ligneo nō debeat cōfici hoc sacramentum. tamen si fiat vtium conficiaꝛ uide gl. in. c. uasa de consecra. dis. prima.
¶ Utrū sacr̄m possit ꝯfici de alia spē uel liquore q̄ꝫ frumenti ꝛ aque. uide glo. i. c. sicut de consecratione distinctio. secūda.
¶ Utꝝ qs dēat recipe hoc sacr̄m corpis xp̄i nisi fuerit firmiter i ꝓposito abstinēdi a pctīs uide gl. in. c. quotidie de ꝯsecra. dist. secūda
¶ Causas institutionis sacramentorum uide in glo. in. c. signum de cōse. distinctione. ij.
¶ Vtꝝ i fractōe hostie remaeat corp⁹ xp̄i i q̄libet pte uide gl. i. c. dū frangiꝛ de cōse. dis. ij
¶ Quare corpus xp̄i nō sit sub alia specie q̄ꝫ panis uide glo. in. c. forte de ꝯsec. dist. ij.
¶ Si animal irratiōale sumit corpus christi vtrum statim desinat esse sacramentum uide glo. in. c. qui bene de consec. dis. secunda.

De baptismo. ¶ Utꝝ ille q fuit baptizatus in infirmitate q antea nolebat baptizari possit ꝓmoueri ad sacros ordines uide in distinctione. lvij.
¶ Vtꝝ sacr̄a necessaria. ut ē sacr̄m baptismatis possint p̄stari ab hereticis uide i tex. i. q. i
¶ Utrū mutus ꝛ surdus possit baptizari. uide glo. in. c. detrahi i verbo creditur. i. q. i.
¶ Utꝝ baptizat⁹ p iocū dicaꝛ vere baptizatus uide gl. i. c. spiritus i uerbo itegris. i. q. i
¶ Utꝝ debeat poti⁹ qs pmitti mori sine baptismo q̄ꝫ q baptizeꝛ cū pecunia sacerdoti dāda uiđ gl. i. c. baptizādis i ꝟbo molliaꝛ. i. q. i
¶ Utꝝ liceat mōachis baptizare. ꝛ iniugerē penitētias. uide i tex. ꝛ i glo. sūme. xvi. q. i.
¶ Utrum officium baptizandi possit ꝯmitti ab epō uide i glo. summe. xvi. q. i.
¶ Vtꝝ sacrꝫ baptismatis uł eucharistie possit p̄stari ab h̄rtico. uiđ gl. i. §. sꝫ illđ. xxiiij. q. i.
¶ Utrum sacramentū baptismatis sit necessarium ꝛ ad qđ ꝓdest ꝛ in qbus diebus celebretur uide in tex. de consecra. dis. quarta
¶ Qui possint baptizarē ꝛ an bōi ꝛ an mali i iusti. ꝛ an ēt h̄rtici vide i tex. de ꝯsec. dis. iiij.
¶ Que uerba reqranꝛ in sacr̄o baptismatis ꝛ an inepte ꝓlata efficiāt sacr̄m ꝛ qđ debeat respondeꝛi uide i tex. de ꝯsec. dist. quarta.
¶ De ministerijs sacramenti baptismatis ꝛ quare vestis candida traditur baptizando uide in tex. de cōsecra. dist. quarta.
¶ Utꝝ abbates uel monachi possint leuare quē de sacro sōte. uide i tex. de ꝯse. dist. iiij.
¶ Utrum existens in vtero possit baptizari uide in tex. de consecra. dist. quarta.
¶ Que peccata remittuntur in sacramento baptismatis uide in tex. de conse. dist. iiij.
¶ Quot sint genera baptismatis ꝛ qui fuit institutū hoc sacr̄m uide in tex. de ꝯsec. dis. iiij.
¶ Qua forma fieri dēat sacr̄m baptimatis ꝛ eius effectus uide i glo. sūme. de ꝯse. dist. iiij
¶ A quo debeat p̄estari sacramentum crismatis vide in tex. de consec. dis. quinta.
¶ Vtꝝ qs possit baptizare i alio liquore q̄ꝫ i aqua uide gl. i. §. necessariū de conse. dis. iiij
¶ Utꝝ ad h⁹ ut qs baptizeꝛ reqratur caput ꝯfundi an uero quelibet alia pars corporis uide glo. in. c. ꝓprie de ꝯsecra. dist. quarta.
¶ De forma baptismi ꝛ ꝟbis necessarijs in eo uide gl. i. c. a quodā de ꝯsecra. dis. quarta
¶ Utrum furiosus possit baptizari uide gl. in. c. hi qui de consec. dis. quarta.
¶ Utrum si qs baptizeꝛ in aqua mixta cum alio liquore valeat uide gl. in. c. baptismi vicem de consecratio. dis. quarta.
¶ Si cū uerbis formalibus baptismi misceāꝛ alia verba supflua an vicient uel uicienꝛ uide gl. in. c. si nō sanctificat de cōse. dist. iiij.
¶ Vtꝝ iudeus vsurarius dēat baptizari si nō restituat usuras uiđ gl. i. c. iudei đ ꝯse. di. iiij
¶ Utꝝ testimoniū vnius de baptismo ualeat uide gl. in. c. paruulos de conſ. di. quarta.
¶ Utrum filius possit baptizari i uito patre uide gl. in. c. si baptizata de ꝯse. dist. quarta

De obseruatōe ieiunioꝝ. ¶ Quib⁹ tpibus sint celebrāda ieiunia. ꝛ unde habuerūt origīnē ꝛ qđ differat ieiunia nostra a ieiunijs hebreoꝝ uide in dist. lxxvi.
¶ De ordīe ieiunioꝝ ꝛ officioꝝ ꝛ plenissime de sacro ꝯfirmatōis uide i tex. de ꝯse. dis. v.

¶ Utrum quis possit ieiunare p alium uide in.c. penitentia el secundo de peniten. dis. tercia.

De purificatione post ptum. ¶ Utrum mulier hodie post ptum statim possit intrare ecclesiam et se immiscere viro uide in di. v

De religiosis domibus. ¶ Utrum omnes basilice cum suis dotibus ptineant ad ordinatione episcoporum et an ipsi visitare teneantur dyocesim vide in tex. x. q. i.

De ecclesiis edificandis.

¶ Utrum quis possit vendicare capellam edificatam in suo iure territorii vide in tex. et in glo. sume decimasexta. q. v.

¶ Utrum dirupta ecclesia remaneat locus priuilegiatus. uide gl. i. c. hec diximus xvi. q. septima.

¶ Utrum oratoria possint construi sine licentia episcopi uel etiam erigi campane uide gl. in. c. quidam in verbo oratorii decimaoctaua. q. ii.

¶ Cui liceat consecrare ecclesiam uide i tex. de consecratione distinctione prima.

De sponsalibus matrimoniis et impedimentis eorum et de dotibus.

¶ De vxore presbiteri an possit nubere alicui vel dimitti a presbitero propria auctoritate uide in distinctione uigesimaoctaua.

¶ De reprobatione quorundam hereticorum detestantium matrimonia uide dist. xxx.

¶ Utrum episcopus qui olim duxerat uxorem et ambo uouentes castitatem possint uxoribus uti uide in dis. xxvii.

¶ Utrum uxor teneatur reddere debitum marito uel econtra in ecclesia. uide glo. i. c. ecclesiis in verbo femine in dis. lxviii.

¶ Utrum maritus sciens se esse affinem vxori sue debeat abstinere ab ea uide glo. in. c. si quis i verbo separauerit. i. q. i.

¶ Utrum uxor teneatur reddere debitum marito excommunicato. vel filius uel seruus communicare cum patre excommunicato vel econtra. uide glo. in c. quoniam i verbo uxores. xi. q. tercia.

¶ Utrum uxor uel filius impubes uel episcopus inuito marito uel patre uel papa possint intrare religionem uide gl. i. c. due i uerbo dignior. xix. q. ii.

¶ Utrum matrimonium possit esse inter vouentes castitatem uide in tex. late. xxvii. questione prima.

¶ Utrum possit contrahere matrimonium ille qui copulatus est cum moniali. uide gl. i. c. bi. q. xxvii. q. i

¶ Utrum desponsata uni possit alteri nubere uide in tex. et in glo. sume. xxvii. q. ii.

¶ Utrum filia possit nubere sine voluntate patris uide in tex. et in glo. summe. xxxi. q. secunda.

¶ Utrum filia possit nubere alteri post promissionem factam a patre de ea alii. uide in tex. et in glo. sume. xxxi. q. tercia.

¶ Utrum meretrix possit duci i vxorem. uide in tex. et in glo. sume late. xxxii. q. prima.

¶ De iudicio inter maritum et uxorem circa adulterium uide gl. i. l. publico canonizata. xxxii. q. i

¶ Utrum possit appellari uxor illa que ducitur cum i continentie uide in tex. et in gl. sume. xxxii. q. secunda

¶ Utrum condictio possit apponi i matrimoniis uide glo. in. c. solet late trigesimasecunda. q. ii

¶ Utrum filia in nubendo teneatur magis sequi arbitrium patris quam aui uel econtra. uide in tex. et in glo. summe trigesimasecunda. q. tercia.

¶ Utrum stante matrimonio possit quis habere rem cum ancilla uide i tex. late trigesimasecunda q. iiii

¶ Utrum passa uiolentiam amittat pudicitiam uide in tex. et i gl. sume late trigesimasecunda. q. v

¶ Ex quibus causis licitum sit uiro dimittere uxorem uel econtra uide in tex. trigesimasecunda. q. v.

¶ Utrum maritus possit dimittere uxorem suam sine causa uide in tex. trigesimatercia. q. ii.

¶ Utrum coniuges possint uouere continentiam altero ex eis recusante uide in tex. xxxiii. q. v.

¶ An mulier que nupsit alteri uiuente adhuc primo marito committat adulterium quum credebat eum mortuum et an teneatur redire ad eum uide in tex. et in glo. sume. xxxiiii. q. i. et secunda.

¶ Utrum quis possit ducere uxorem aliquam ex propria cognatione uide i tex. et i gl. sume. xxxv. q. secunda.

¶ Utrum liceat ducere uxorem aliquam ex consanguineis uxoris premortue uide in text. xxxv. q. ii. et. iii.

¶ Quare intra gradus iuris non est licitum contrahere matrimonium uide in tex. xxxv. q. iiii.

¶ Quomodo sint computandi gradus consanguinitatis in matrimonio uide in tex. xxxv. q. v.

¶ Quibus accusantibus uel testificantibus sit dirimendum matrimonium uide in text. et in glo. sume. trigesimaquinta. q. vi.

¶ Utrum quilibet possit denuntiare matrimonia illicita et quid operetur hec denunciatio uide in glo. sume trigesimaquinta. q. vi.

¶ Quid si aliqua consanguinea uel affinis ducta est in vxorem. utrum possit adherere marito uide i tex. et in glo. sume. xxxv. q. octaua

¶ Utrum quis possit contrahere matrimonium cum uxore patris uxore sue uide i tex. et i gl. sume. 5°. q. iiii

¶ Utrum clandestina desponsatio preiudicet manifeste uide i tex. et i gl. sume trigesima. q. v.

¶ Utrum matrimonia clandestina ualeant et que dicantur matrimonia clandestina uide i gl. sume. 3°. q. v

¶ Ex quibus presumatur contra matrimonium uide glo. in. c. aliter trigesima. q. v.

¶ Utrum matrimonium possit contrahi inter absentes. uide glo. in. c. nec illud trigesima. q. v.

¶ Cui magis credatur an stanti pro matrimonio uel contra matrimonium. uide glo. i. c. his ita. xxx. q. v.

¶ Utrum polluta per adulterium possit postea duci i matrimonium uide i tex. et i glo. sume. 31ª. q. i.

¶ Utrum bine uel ulteriores nuptie permittantur uide in tex. trigesimaprima. q. i.

¶ Utrum possit duci uxorem ea cui quis dedit fidem de ea ducenda dum uiuebat uxor prima uide glo. sume trigesimaprima. q. i.

¶ Si iuraui non cognoscere concubinam meam utrum possim postea contrahere matrimonium

fecum uide gl. in. c. illud trigesimaprima. q. i
¶ vtrum adulter possit dimittere adulteraz uide in text. trigesimasecunda qõe. sexta.
¶ Casus i qb⁹ nõ potest marit⁹ accusar̃ vxorem adulteram uide in gl. sũme. xxxij. q. vi.
¶ vtrũ ille q dimisit vxorẽ causa fornicatiõs possit aliam ducere vide in text. xxxij. q. vij.
¶ Utrum possit dimitti vxor sterilis ex ea causa vide in tex. xxxij. q. vij.
¶ Utrũ in matrimonio requirat̃ semper φ sit spes filioꝝ uide glo in. c. hi. q. xxxij. q. vij.
¶ vtrũ possit ɔtrahi matrimoniũ cũ hebrea cum condictione ut efficiatur christiana uide in tex. ꝛ in glo. summe. xxxij. qõne. viij.
¶ vtrũ ꝓpter ĩpossibilitatẽ coheundi possit vxor dimitti ꝛ quottuplex sit impedimentuz ꝛ quanto tempore debeat durare tale impedimẽtũ uide in tex. ꝛ in glo. sũme. xxxiij. q. i.
¶ vtrũ mulier post sepatõez mariti possit nubere ei cum quo prius fornicata est uide in tex. late xxxiij. questione secunda.
¶ Utrum liceat marito interficere vxorem in aliquo casu. vide in tex. xxxiij. q. tercia.
¶ Quid si sepat̃ vxor a marito ex cã cõsan/guinitatis ꝛ postea repiat̃ ɔtrariũ an dẽat de nouo rcipi ab eo uiđ ĩ tex. ꝛ ĩ gl. sũe. 35. q. ix
¶ Utrũ filij ex matrimonij cõtracti ꝛ postea dissoluti possint iungi in matrimonio cuz cõsanguineis prioris viri. vide in tex. xxxv. q. x
¶ Utruz vxor q̃ contradicente marito intrauit religionẽ si vir postea ɔsensit possit exire uide glo. in. c. mulier. xxxiij. questione. v.
¶ Utrũ ꝛ qñ coniuges possint vouere. uide glo. in. c. manifestuz. xxxiij. questione. v.
¶ Utrũ vxor teneat̃ sequi maritum vagabũduz. uide gl. in. c. si qs necessitate. xxxiij. q. ij
¶ vtrũ si hodie vn⁹ hõ eet tm̃ an posset ɔtrahere mrimõm cũ sorore. uiđ gl. ĩ. c. cũ igr. xxxv. q. i
¶ Utruz sit ꝓprie ɔiugiuz iter spõsuz ꝛ spõ/saz. uide in tex. ꝛ i fa glo. summe. xxvij. q. ij.
¶ vtrũ sit mrimoniũ uel ɔiugiuz iter ifideles ꝛ si qs eoꝝ efficit fidelis an possit dimittere alium vide i tex. ꝛ in glo. summe. xxviij. q. i.
¶ vtrũ vxor possit r̃liq̃ ꝑ qlz fornicatõe ẽt semel tm̃ ɔmissa uiđ gl. i. c. idolatria. xxviij. q. i
¶ vtrũ hretic⁹ q voluit baptizari sz nõ potuit possit ɔhere matrimoniũ uiđ gl. ĩ. c. caue. xxviij. q. i
¶ Utrũ sit mrimõm iter eri ãtes ꝺ ɔditõe sua uide i tex. ꝛ ĩ glo. sũme. xxix. q. i. ꝛ ẽt fa.
¶ vtrum liceat marito reddere debitũ vxori quãdo ipse leuauit ꝓpriũ filiuz de sacro fõte. uide in tex. ꝛ in glo. summe. xxx. q. i.
¶ vtrum sponsalia possint contrahi inter infantes. uide in tex. xxx. questione. ij.
¶ Que etas ꝛ quot alia requirantur ĩ vero matrimonio uide glo. summe. xxx. q. ij.
¶ vtrũ filij adoptiui possint copulari ĩ matrimonio cũ filijs naturalibus. uide ĩ tex. xxx. q. iij.

¶ vsqz ad quẽ graduz sit ꝓhibitum matrimonium. vide glo. summe. xxx. questione. iij.

Qui filij sint legittimi

¶ Utrum filij nati de ĩcestuosis nuptijs reputent̃ filij vide in tex. xxxv. q. vij.
¶ Utrũ naturales seu bastardi possint ꝓmoueri ad sacros ordines. uide in dis. lvi.
¶ Utrum filij spurij sint exclusi ab omni beneficio iuris. uide gl. ĩ. c. cũ multe. xv. q. viij.
¶ Si suscipiũtur filij ex mõacho ꝛ monacha cui ecclesie applicabit̃ ꝛ cui fiat iniuria. uide glo. in. c. impudicas. xxvij. q. i.

De accusationibus. inquisitionibus ꝛ denunciationibus.

¶ Utrũ ꝛ ĩ qb⁹ casib⁹ possit de crimĩe qs accusari post mortem. uide glo. in. c. quorundã in verbo non potest in distinct. xliij.
¶ Utrũ feie adm̃ittãt̃ ad accusãdũ ꝛ maxie tutorẽ suspectum. viđ gl. i. l. ꝓhibẽt̃ canõiza. 2. q. i
¶ Utrũ oẽs psone ẽt ĩfames admittãt̃ ad testificãdũ ĩ crĩalib⁹ ꝛ ad accusãdũ saltẽ ĩ denunciatõe euãgl'ica. uiđ gl. ĩ. c. si peccauerit. 2. q. i.
¶ Qua pena puniantur deficientes in accusatione vel testificatione per calumniaz facta vel ꝑ errorẽ vel ꝑ temeritatẽ vl' calorẽ facundie. uide ĩ tex. ꝛ in glo. sũme. ij. q. iij.
¶ Utrũ reus accusat⁹ deficiẽte accusatore teneat̃ se purgar̃. uiđ ĩ tex. ꝛ ĩ gl. sũme. ij. q. v
¶ Utruz layci possint admitti ad accusandũ epos ꝛ alios supiores. uide in text. fa. q. vij.
¶ Utruz ꝛ quando criminosus possit admitti ad accusandum ante peractam penitentiã uide glo. in. c. ipsi vero. fa. questione. vij.
¶ Utrũ accusatio dẽat fieri ĩ scriptis. ꝛ ẽt de forma libelli accusatorij. uide ĩ tex. ij. q. viij.
¶ De accusatione ꝛ de infamatione ꝛ denũciatione quomodo fiant ꝛ an requirant ĩscriptionem ad penã talionis. ꝛ quot sint necessaria ad hoc vt fieri possit ĩscriptõ ꝛ an tunc requiratur inscriptio ad penam talionis. uide in glo. summe. secunda questione. viij.
¶ Que sint necessaria ĩ accusatõe fiẽda. uiđ gl. in. c. prescripta in verbo accari. ij. q. viij.
¶ Utrũ ĩfames admittat̃ ad accusandũ ẽt uiles ꝛ abiectas psonas. uide ĩ tex. iij. q. iiij.
¶ In qbus casib⁹ accusatus põt trahi extra ꝓuinciã suã uide ĩ glo. sũme in fine. iij. q. vi.
¶ Utrum accusatores possint absentes accusare. uide in tex. iij. q. ix.
¶ vtrũ accãtor deficiẽs ĩ vno. c°. dẽat vlteri⁹ aditti ad alia capitula. uide in text. iij. q. x.
¶ Utrum ad accusandum admittatur aliqs excõmunicatus. uide in tex. iiij. q. i.
¶ Utruz prohibitus ab accusando possit saltem testificari. uide in tex. iiij. q. ij.
¶ Utrũ qs possit esse accãtor ꝛ testis ĩ eadez cã. uide in tex. ꝛ in glo. summe. iiij. q. iij.
¶ Utrũ accusans teneatur se inscribere re/

gnīr ad penā talionis. uide i tex. iiij.q.iiij.
¶ Utꝝ quis possit esse in eadem causa denū
ciator ⁊ testis. uide i glo. sūme. iiij.q.iiij.
¶ vtꝝ marit⁹ accusās ď adl'terio vxo. tnaꝛ se
iscribeř ad penā talionis. uide glo. i. l. si ma
ritus i verbo sexaginta canōizata. iiij.q.iiij.
¶ vtꝝ accūns rept⁹ cl'pabil' possit āpli⁹ adit
ti ad accūndū. uiď i tex. ⁊ i gl. sūe. iiij.q.vi.
¶ Qua pēa puniaꝛ accusās aliquē de crimi-
ne qď postea nō probauit. uide ī tex. v.q.vi
¶ vtrū hrtic⁹ vel īfamis admittaꝛ ad ac-
cusandū epm̄ de symonia hēs i tex. vi.q.i.
¶ Si eps velit retorq̄re accusatoꝝ i accūntē
vtrū sit adhibēda fides ei⁹ simplici assertōi ⁊
etiā an soli episcopo credatur in ceteris. ui
de in tex. ⁊ in glo. summe. vi. questione. ij.
¶ Utrū per epm̄ accusatum possit peti iudi-
ciū archiepi alteri⁹ puicie. uide i tex. vi.q.3
¶ Si accusator deficit i pbatione vtrū reus
accusatus sit cogēdus ad pbationē sue inno-
centie. uide in tex. ⁊ i glo. summe. vi.q.v.
¶ vtrū eps accusatus ⁊ citatus a papa pos-
sit redire ad ecclesiā suā ppriā absq̄ līis a-
postolicis. uide tex. viij. questione. v.
¶ Utꝝ cleric⁹ possit accūri corā iudice secla-
ri. ul' iudicari ab eo. uiď i tex. ⁊ gl. sūe. xi.q.i
¶ vtꝝ i cā denūciatōis qs possit eē accūto⁹ ⁊
iudex ⁊ testis ⁊ qū hēat locū denūciatio euā-
gelica uide glo. in. c. precipue. xi.q.iij.
¶ Utrum accusato sit deferenda purgatio.
uide in text. ⁊ in glo. summe. xv.q.v.

De calumniatoribus. ¶ Que diffe-
rentia sit inter calumniatorē p-
uaricatorem ⁊ tergiuersatorem. uide in glo.
summe. ij. questione. iij.

De symonia. ¶ Utrū spes sola pro
honesto seruicio iducat symōiā
uide gl. i. c. hoc ad nos i ṽbo ꝯferaꝛ i dis' lix
¶ Utrū sacramēta possint p̄stari a symonia-
cis. ⁊ si p̄stanꝛ an careāt effectu grē. ⁊ qd de
alijs dignitatibus ⁊ sacramentis necessarijs
ab eisdem prestitis. uide in tex. i.q.i.
¶ vtꝝ muera possint intrauēiř p iurib⁹ spūa-
lib⁹ in corpalib⁹ ⁊ ēt pecunia. ⁊ i qb⁹ casib⁹
dicaꝛ symonia. uide in glo. summe. i.q.i.
¶ vtrum spiritualia possint permutari. uide
glo. summe. prima. q.i.
¶ Utrū pecunia possit dari p iuribus spūali
bus corpalibus. uide i glo. sūme. i.q.i.
¶ Utꝝ symōiac⁹ ex sola volūtate sit iudicā-
dus. uiď gl. i. c. q'studet i ṽbo a cōione. i.q.i
¶ Utrum pro ingressu mōasterij pecunia sit
exigenda. ⁊ an exacta restituenda. uide i tex
tu. ⁊ ēt in glo. summe per totum. i.q.ij.
¶ Utrū sit symonia emere ingressū vel p̄bē
das eccie. uide i tex. ⁊ ēt in glo. sūme. i.q.iij.
¶ Utrū fili⁹ sit reus criminis qū eo ignorante
pr̄ p eo ꝯmisit symoniā. uide in text. i.q.iij.

¶ Utrū sit differentia inter ecclesiā ⁊ ordinē
emptum. uide in glo. summe. i.q.v.
¶ De dria iter criū simonie ⁊ criū lese ma
iestat vide glo. i. c. sane i ṽ. ad istar. xv.q.3.
¶ vtꝝ liceat filio eē i eccia q̄ pecuia pr̄na ē
ꝯsecut⁹. uide in tex. ⁊ ēt i glo. summe. i.q.v.
¶ Utrum ille qui fuit ordinatus ignorāter a
symoniaco sit repellēdus ab ordine sibi dato
vide i tex. ⁊ ēt aliqd in glo. summe. i.q.vi.
¶ Utꝝ ordiat⁹ symōiace possit ꝯueniř suū or
dīatorē. uide gl. i. §. porro i ṽbo pēa. vi.q.i.
¶ vtꝝ sit symōiac⁹ ille q p⁹ electōꝫ p̄stitit iurā
canōicis de idēnitate eccie. uide i tex. 8.q.3.
¶ Utrum sit peccatum emere spūalia. uide i
tex. ⁊ in glo. summe. i. questione prima.
¶ Utrū ordines possint dari p̄cio vel grā ul'
supplicatōib⁹ ꝯiunctoꝝ. uide in tex. i. qōne. i
¶ Utꝝ p̄rocinū symoniacoꝝ possit admitti i
electōib⁹. uide i tex. ⁊ in glo. sūme. viij.q.ij.
¶ Si eligiꝛ excōicat⁹ cū alijs nō excōicatis
vicieꝛ i totū ele°. uiď gl. i. c. nos i hōꝫ. 9.q.i

De magistris. ¶ Utꝝ bona muera
sint dāda doctoribus. uide glo. i
l. si quis canonizata. iij. questione. vij.
¶ vtꝝ doctor teneaꝛ grati ꝯsiliū suū daꝛ qū
illď fac absq̄ mag̊ laboř uiď gl. i c. ū lꝫ. u. qꝫ

De hereticis. ¶ Utꝝ qs dicaꝛ her
ticus eoipso q̄ errat i fide si est
parat⁹ corrigi. uide glo. i. c. licuit i verbo ad
recipiendum in dist. xvij. ⁊ glo. in. c. hec est
in verbo comprobabit. xxiiij. questione pria
¶ Ubi agitur de fide vtrum solus papa pos
sit agere sine consilio cardinaliū. uide glo. in
c. anastasius in uerbo consilio in dis. xix.
¶ vtꝝ possit cōicari cū lapš i hersiꝫ ⁊ an lap
si i hrsiꝫ possunt pmoueri ad maiora uiď i. d. l
¶ vtꝝ sacr̄a necessaria vt ē sacr̄ꝫ baptismati
possint p̄stari ab hrticis. uide i tex. i. qōne. i.
¶ vtꝝ rnūciās heresi sit recipiēd⁹ vlteri⁹ ad
epalē dignitatē uide i tex. ⁊ i glo. sūe. i.q.vij
¶ Utꝝ lapsus i heresiꝫ si postea reuertaꝛ ad
fidē r̄cupet iura sua ⁊ maxīe iusp̄onat⁹ amis
suꝫ. uide gl. i. c. maxīmī i ṽbo dignitate. i.q.vij
¶ Utrum heretici sint spoliandi rebus suis
uide in tex. xxiij. questione. vij.
¶ Que sit pēa hrticoꝝ uiď glo. sūe. 25.q.vij.
¶ Utrum reuersus ab heresi recuperet bo-
na. uide glo. summe. xxiij.q.vij.
¶ Utrum quis possit cōicari ab heretico. ui
de in tex. ⁊ in glo. summe. xxiiij. questione. i.
¶ Utrum per solū dictuꝫ quis efficiaꝛ here
ticus. uide glo. in. c. hec est. xxiiij.q.i.
¶ Que dr̄ia sit iter hrticos ⁊ scismaticos. ⁊
quot sint genera hrticoꝝ uiď i tex. xxiiij.q.iij
¶ Utꝝ heretici possint postulare. uide glo. i
l. nemo canonizata de penit. distincti. prima.
¶ Utꝝ heretic⁹ vel īfamis admittaꝛ ad ac-
cusandū epm̄ de symonia. uide in tex. vi.q.i

De homicidio. ¶ Utrum iudex ecclesiasticus possit cognoscere de homicidio et exercere causam sanguinis. uid gl. i. c. illi. v. q. v
¶ Utrum homicida possit esse testis contra clericos. uide glo. in c. quia. v. q. vi.
¶ Utrum ea que fuit mente alienata sit imputanda pena furioso occidenti aliquem. uid tex. et gl. summe. xv. q. i.
¶ Utrum minister iustitie dicatur homicida et an peccet. uide in tex. xv. q. i.
¶ Qua pena puniatur occidens vel vulnerans clericum. uide in tex. xvii. q. iiii.
¶ Utrum sit peccatum iudici vel eius ministro occidere delinquentes et punire eos. uide in tex. et gl. summe. xxiii. q. v.
¶ Utrum et quando quis possit occidi et in quibus casibus. uide in glo. summe. xxiii. q. v.
¶ De pena occidentis mrez. uid in tex. xxxiii. q. ii
¶ Utrum occidens patrem spiritualem puniatur ea pena qua occidens patrem naturalem. uide glo. i. l. aut facta de penit. dis. prima.
¶ Utrum clericus efficiatur irregularis qui voluit committere homicidium et non potuit. uid glo. i. c. periculose in verbo pene de penit. dis. i.
¶ Quod sit maius peccatum an occidere christianum vel paganum. uide gl. i. c. non baptizare de consecr. dis. iiii.
¶ Utrum liceat marito interficere uxorem in aliquo casu. uide in tex. xxxiii. q. ii.

De raptoribus.
¶ Utrum rapiens rem propriam cadat a iure suo. uide in tex. et in glo. summe. xvi. q. vi.
¶ Quis dicatur raptor. uide in tex. et in glo. summe. xxxvi. questione prima.
¶ Utrum rapte possint nubere raptoribus. uide in tex. xxxvi. questione. ii.
¶ Utrum raptor spoliatus debeat ante omnia restitui. uide glo. in §. quod autem. xiiii. q. i.

De maleficiis. ¶ Utrum crimen maleficorum sit publicum vel privatum. uide glo. in c. constitutionis in verbo malefici. 5. q. v

De usuris. ¶ Utrum tutor exigens usuras nomine pupilli teneatur eas restituere. uide gl. i. c. sicut in verbo non suo i dis. xlvi
¶ Utrum sit usura exigere aliquid ultra summam debitam. uide in tex. et in glo. summe. xiiii. q. iii.
¶ Utrum sola spes reddat hominem usurarium et in quibus casibus possit aliquid accipi ultra sortem et quando liceat clericis vel laycis negociari. uide in textu. et in glo. summe. xiiii. questione tercia.
¶ Utrum possint fieri elymosine de usuris et de aliis illicite questibus. uid in tex. et in gl. summe. xiiii. q. v.
¶ Utrum iudei possint capere usuras et etiam in quibus casibus permittantur christianis. uide in glo. summe. xiiii. q. iiii
¶ Utrum usurarii possint penitere nisi effectualiter restituant usuras et male ablata. uid in tex. et in glo. summe. xiiii. q. vi.
¶ Utrum sit communicandum usurario post mortem. uide glo. in c. nequaquam. xiiii. q. ii.

De sortilegiis. ¶ Qui sint sortilegi. et de pena eorum tam de iure civili quam de iure canonico. uide in tex. et in glo. summe late. xxvi. q. i
¶ Utrum sortilegium sit peccatum. uid in tex. xxvi. q. ii
¶ Utrum sit peccatum perquirere stellas et planetas. uide in tex. xxvi. q. secunda.
¶ Que sortes sint reprobate et que licite. uide in glo. summe. xxvi. questione secunda.
¶ A quibus sumpsit exordium genus divinationis et quot sint genera divinationis. uide in tex. xxvi. q. iii. et iiii
¶ Utrum demones possint scire futura et dispositiones hominum in mente conceptas. uid in tex. xxvi. q. 4
¶ Utrum sortilegi sint excommunicandi. uide in textu xxvi. questione. v.
¶ Utrum astronomia sit approbata necne. uide glo. in c. licet. xxvi. questione. v.
¶ Utrum sint reprobate incantationes et observationes dierum et mensium et annorum. uide in tex. xxvi. q. vii.

De clerico percussore.
¶ Utrum sacerdotes debeant esse percussores. uide in distinctione. xlv.

De clerico per saltum promoto.
¶ Utrum quis possit promoveri per saltum ad sacros ordines. uide in dis. lvii. et etiam in di. lix

De privilegiis rub.
¶ Unde dicantur privilegia et quid sit privilegium. uide in distinctione. iii.
¶ Utrum privilegia concessa clericis extendant ad eorum uxores. uide glo in c. clericum el. i. xi. q. i.
¶ Quot modis perdatur privilegium. uide glo. in c. privilegium. xi. questione. tercia.
¶ Utrum antiquioribus privilegiis derogetur per sequentia. uide in tex. xxv. questione. ii.
¶ Quis possit concedere privilegia in preiudicium tercii. et quando privilegia egrediantur personas eorum quibus conceduntur. et an in dubio presumatur personalia vel realia. et de differentia inter privilegium et confirmationem. et an in dubio presumantur revocata. uide glo. summe. xxv. questione. ii.
¶ Utrum privilegia requirant scripturam. uide glo. in c. institutionis. xxv. q. secunda.

De purgatione vulgari.
¶ Quando habeat locum purgatio vulgaris et purgatio canonica. uid in gl. summe ii. q. v

De iniuriis rubri.
¶ Utrum licitum sit bellum propulsando iniuriam et in repetendis rebus suis. uid in tex. xxiii. q. ii
¶ Utrum iniuria sociorum possit propulsari armis. uide in tex. et in gl. summe uigesimatercia. q. iii.
¶ Utrum uindicta sit permissa. uide in tex. et in glo. summe uigesimatercia questione quarta.
¶ Utrum episcopus possit remittere iniuriam factam ecclesie sue. uid gl. i. c. si ea uigesimatercia q. iiii
¶ Utrum quis possit remittere iniuriam cum mercede vel pecunia. uid gl. i. c. si illic uigesimatercia q. iiii
¶ Quid requiratur ad hoc ut possit agi actione iniuriarum. an provocatio ad arma et que alia. uid gl. i. c. si illic. uigesimatercia questione tercia.

De penis rubrica.
¶ Utrum pena legalis et etiam con-

uentionalis possit extendi i infinitum vide i glo.c.cum deuotissimam.xij. questiōe secūda
¶ Quomodo pena peti possit loco interesse uide glo.in.c. fraternitas .xij.questione sa.
¶ In quibus casibus possit episcopus punire etiam exemptos uide glo. in.c.placuit in verbo parochianum. vi.questione.tercia.
¶ Quis magis puniat an ignobilis vel nobilis uide glo.in.c.qui contra.xxiiij.q.pria.

De penitentijs z remissionibus.

¶ Circa pplexitatē peccatorum mortalium z etiam venialium quid eligi dēat uide glo.primam in distinctione xiij.
¶ Utrum z quando pollutio noturna sit peccatum uide in distinctione.vi.
¶ Utrum qs possit peccare ut alij euitēt maius peccatum uide in distinctione.xiiij.
¶ Que sint peccata mortalia. z que vēialia uide in distinctione.uigesimaquinta.
¶ Quis magis peccet an laycus vel cleric⁹ in eodem genere delicti uide glo.in.c.homo xpianus i verbo dignitati in distinctione.xl.
¶ Utrū eps possit remittere pēitentiā iniūcta a papa uid gl.i.c.accedēs i vbo i ue i di.l
¶ Quotiens debeat quis facere penitentiā qui peccat uide glo.i.c.imitate petrū.vi.q.i.
¶ Utrum sacerdos possit iniugere penitentias si non est sibi concessa cura animarum. vide glo.in.c. placuit.xvi.questione prima.
¶ Quāta penitētia imponat p peccato mortali.vide gl.in.c.q sacramēto.xxij.q.quarta
¶ Utrum morientibus sit indicenda penitentia uide in tex.xx vi questione.septima .
¶ Qū dēant sacerdotes iniungere penitētiā p qlitate petōꝝ z quō vide i tex.xxvi.q.vij.
¶ Utrū sola ɔtritō cordis sine ɔfessiōe oris sufficiat ad impetrandam veniā peccatorum uide in tex.z in glo.summe de peni.dis.pria
¶ Uñ dicat pnia z qd sit satisfactō z qt ɔsiderēt satisfactōe uide i gl.sūme ð peni.di.i.
¶ Utrum caritas semel habita possit vlterius pdi uide i tex.z i gl.sūme de pēitētijs dist.ij.
¶ Utrum penitentia sit reiteranda uide in tex.z in glo.sume de.penit.distictione tertia
¶ Utrum sit denegāde pnia illi q vult agere pēitētiā de vno petō tātū uide i tex.ð pēit.di.iij
¶ Utrum peccata remissa amplius redeant uide in text.z in glo.summe de penit. dist.iiij.
¶ Quot sint huāda circa ɔfessionē.z qt dēat i se ɔtinere ɔfessio uide i tex.ð penitēt.di.v.
¶ Cui fieri debeat confessio uide in tex.z in glo.summe de peni.distinctione.sexta.
¶ Usqz z ad quātū tēp⁹ sit recipiēd⁹ petōr z an et i morti articulo uide i tex.ð peni. di.vij
¶ Utrū quis debeat cōfiteri peccata venialia uide glo.in.c.perfecta de peni.dist.prima
¶ Quid dicat peccatum in spiritum sanctum uide glo.in.§.sed.huiusmodi de peni.dist.i.
¶ Utrum z i qb⁹ casib⁹ ɔfessus teneat iterum ɔfiteri uide gl.i.§.his auctoritatib⁹ ð peni.di.i.
¶ Que pena ponat p quolibet petō mortali uide et glo.in.§.sūt plures de peni.dist.iij.
¶ Utrum bona facta i peccato mortali valeat z psint uide glo.in.c.quāt de peni.dis.tercia
¶ Utrū peta semel dimissa reuertātur apli⁹ uide glo.in.§.eorum de peni.distinc.quarta
¶ Utrum sacerdos possit maīfestare peccata penitētui uide gl.i.c.sacerdos de peni.di.vi
¶ Utrum ɔfessio sit vtilis q a nō suo sacerdote accipit uide glo.in.c.placuit de peni.dist.vi.
¶ Que sint consideranda in pnia iniungenda uide in gl sūme.xxvi.questione.septima.
¶ Utrum vsurari⁹ possit pēiteri nisi effectualiter restituat vsuras uide in text.z in glo.summe.decimaquarta questione sexta.

De sententia excōis.

¶ De materia excōis uide gl.i. c.ezeltrudā.in verbo anathemate.iij.qōe iiij
¶ Utrum sit prohibitum cōicare cum excōicatis vide in tex.vndecima questione tercia
¶ Que pena imponatur presbiteris excōicatis tangentibus sacra vide in tex.xi.q.iij.
¶ Utrum possit appellari ab excōicatione vide glo in c.si episcopus.xi. questione.iij.
¶ Quotuplex sit excōicatio vide glo.in.c.si inimicus.vndecima questione tercia.
¶ Utrum papa cōmunicās cū excōicato ligetur et ipse.z qd i epō vide gl.i.c.q merito.xi.q.3
¶ Utrum excōicatus iniuste possit celebrare vide gl.i.c.debet vndecima questiōe tercia
¶ Utrum vasallus teneatur obedire domino excōicato vide glo.in.c.iulianus.xi.q.tercia
¶ Utrum excōicato dño intelligātur excoicati omēs de familia vide glo.i.c.quiā.xi.q.iij.
¶ Utrū vxor teneat reddere debitū marito excoicato vide glo.in.d.c. quoniam.xi.q.iij.
¶ Utrū qs possit excoicari vel absolui vnico verbo vide glo.in.c.cum aliquis.xi.q.tercia
¶ Si eligit excoicat⁹ cū alijs nō excoicati an valeat ele⁹ in aliq vid gl.i.c.nos i hoīe.ix.q.i
¶ Si pmisi soluet alicui infra certū tēpus z in terim fuerit excōicatus vtrum possit ei solui vide glo.in.c.nos sanctorum.xv.q.sexta.
¶ Utrum magister percutiens clericum discipulum discipline incidat in canonem vide gl. in.c.nullus.xvij.questione quarta.
¶ Utrum scindēs vestimenta clerici incidat in canonē z in quibus casibus licitum est absqz pena excōicatiōis verberare clericum. vide glo.in.c.si quis suadente.xvij.questione.iiij.
¶ Utrum iniciens manus violentas in clericum vel detinens eum in compedibus sit excoicatus vide glo.i.c.Huilisarius.xxiij.q.quarta
¶ Utrum percutiēs clericum etiam excōicatum incidat in excōicatōz. vide glo.in.c.excoicatorum. vigesimatercia questione quīta

¶ Quomodo gesta per excõicatos valeant i tollerant vide i gl. summe xxiiij. q. i.

¶ Utrũ qs possit excõmũicari post mortẽ. ꝛ i qb⁹ casib⁹ vide i tex. ꝛ i gl. sũme. xxiiij. q. ij.

¶ Utrũ pro peccato alicuius, tota familia sit excoicãda. vide i tex. ꝛ i gl. sũme. xxiiij. q. iij

¶ Utrũ excoicatio illicita ledat seu liget ui de in tex. xxiiij. q. iij.

¶ Qui debeant excõmunicari uide in text. vigesimaquarta questione tercia.

¶ Utrũ ꝑcutiẽs clericũ siue lectorẽ uel psal mistã vel hostiariũ icidat i canonẽ uide glo. i. c. clericũ i verbo nomen i distinctiõe. lxxij.

¶ Utrũ laici possint. excoicaṙ clericos de mã dato supioris vide glo. in. c. preter in verbo prohibeatis in distinctione. xxxij.

¶ Utrũ sacerdos pro quolibet peccato mor tali sit suspensus uel excõicatus uide glo. in c. testamentum in uerbo humiliter in dist. vi

¶ Utrũ excõicatio trãseat i terciã generatio nẽ vide glo. i. c. detrahe i verbo aliqs. ſi. q i

¶ Utrũ, sententia lata ab excõicato ualeat quando publice tenebatur pro non excõica to vide glo. in. §. tria. iij. q. vij.

¶ Utrum excoicatus possit iudicaṙ uide gl. in. c. re uera. iij. questione nona.

¶ Utrũ ũ excõicat⁹ possit ageṙ uel recõuenir vl' excipe ꝛ ꝯpesare uide glo summe. iiij. q. i.

¶ Utrum sit excoicat⁹ citatus certa die sub pena excõmunicatõis si fuit impeditus com parere ea die. uide glo. i. c. quisquis. iiij. q. v

¶ Utrũ elymosina possit fieri excomunica to uide glo. in. c. non omnis. v. qõne. quinta

¶ Utrum habens a papa potentiam excõ municandi possit etiam absoluere excõmuni catum uide glo. in. c. peruenit vij. q. prima.

¶ Quis dicaṙ excoicat⁹ ꝛ an excoicat⁹ vel depositus ꝯferat sacramẽta ꝛ maxime an cõ ficiat verũ corpus xp̄i uide glo sũme. ix. q. i

¶ Utrũ patrocinũ simoniacorũ possit admit ti i electionib⁹ uide i tex. i glo. sũme. viij. q. ij

¶ Utrum vxor teneatur reddere debitum marito excõmunicato uel filius uel seru⁹ cõ municare cum patre uel cum domino excõ municato. uide glo. in. c. quoniam. xi. q. iij.

¶ Utrum excõmunicatus admittatur ad ac cusandum uide in tex. iiij. qõne. prima.

¶ Utrum sortilegi sint excõicandi uide i tex vigesimasexta questione quinta.

¶ Utrum excõicatus ab ep̄o possit recõcilia ri a sacerdote uide in tex. xxvi. questione. vi.

¶ Utrũ excõicatus possit cõmunicare cum excõmunicato. uide gl. i. c. deuotũ. xxvij. q. i.

¶ Utrũ iniciẽs manũ i ueste clerici sit excõica tus. uide. gl. i. c. si qs pulsat⁹ ꝺ pẽitẽtia dis. i.

¶ Utrum excõicatus possit contrahere ma trimonium uide glo. in. c. nullus de consecra distinctione quarta.

De verborum significatione.

¶ Quid sit canon uide in dis. iij

¶ Unde dicatur sacerdos ꝛ antistes. ꝛ pres byter. ꝛ vates ꝛ archiepiscop⁹. uide i dis. xxi

¶ Quomodo capiaṙ mẽsis ydus ꝛ none. ui de gl. i. c. ppter ei ꝑ i ꝟbo decim⁹ i dis. xviij.

¶ Unde dicatur corepiscop⁹ ꝛ quid differat ab episcopo. uide in distinctione lxviij.

¶ Quid dicantur primates. ꝛ in quibus de beatur eis reuerentia uide distin. lxxxxix.

¶ Quot modis appellẽtur spiritualia uide in glo. summe in principio. prima qõne pria.

¶ Quis dicaṙ doli capax. uide glo. in. c. spi ritus in uerbo incongruus. prima qõne pria

¶ Quid sit dispẽsatio ꝛ ius dispẽsabile uide glo. in. c. requiritis in ꝟbo ꝓ tẽpore. i. q. vij.

¶ Quid sit notorium ꝛ quid manifestum. ui de glo. in. c. manifesta. secunda qõne prima

¶ Q⁰tuplex sit isamia. uiꝺ gl. i. c. oẽs vi q. i

¶ De multiplici significatõe h⁹ ꝟbi ꝑpetua uiꝺ gl. i. c. i. autẽtica ꝑterea canõizata. x. q. ij

¶ Qui ꝯtineanṫ appellatiõe ꝯiunctoꝝ ꝛ do mesticoꝝ. ꝛ an admitanṫ ad testificãdũ i cau sis criminalibus uide in glo. summe. iij. q. v.

¶ Quõ capiaṫ aliẽatõ. uiꝺ i gl. sũme. xij. q. ij

¶ Utrum indicans crimen alterius sit habẽ dus inimicus. uide in tex. quinta qõe quinta

¶ Quot hoies faciãt collegiũ. ꝛ qt populũ ꝛ quot familiã uide glo. i. c. si ex laicis. x. q. i.

¶ Quomodo capiatur verbuꝫ perpetuo. ui de glo. in capitulo possessiones. xvi. q. prima

¶ In qbus ꝛ quot pedibus ꝯsistat passus. ꝛ i quot. digitis pes vide gl. i. c. sicut. xvij. q. iiij

¶ Que dicatur proprie respublica. uide glo in capitulo. quid ergo. xxiij. questiõe quarta

¶ De significatione verbi usqꝫ uiꝺ glo. in. c non uigesimatercia questione quinta.

¶ De significatione verbi competenter. ui de glo. in capitulo paternarum. xxiiij. q. iij.

¶ De significatione verbi oportet vide glo in. c. confidimus. xxv. questione. prima.

¶ Que sit differẽtia inter peccatũ ꝛ delictuꝫ uide glo. in. c. si peccatum de penit. dis. pria.

¶ Unde dicatur elymosina. uide glo. in. c. q uult de penit. distinctione. tercia.

¶ Quid sit lex ꝛ plebiscituꝫ. ꝛ senatusconsul tum. ꝛ unde sumpserũt nomen. uide i dis. ij.

¶ Quis dicatur bigamus. uide in dist. xxvi.

Finit tabula.

¶ Pro registro scias ꝙ oẽs sũt terni excep to. a. qui est quaternus.

¶ Impressuꝫ in alma ac inclita ciuitate bo nonie ꝑ me Ugoneꝫ de rugerijs. sub diuo ac illustri pricipe ꝛ domino. d. Joanne secundo bentiuolo sfortia vice cõiti de aragonia. Se renissime lige armoruꝫ gubernatori dignissi mo. ꝛc. Anno ab incarnatione domini nostri Jhu xp̄i. M. cccclxxxvi. die xxiiij. septẽbris.

VR